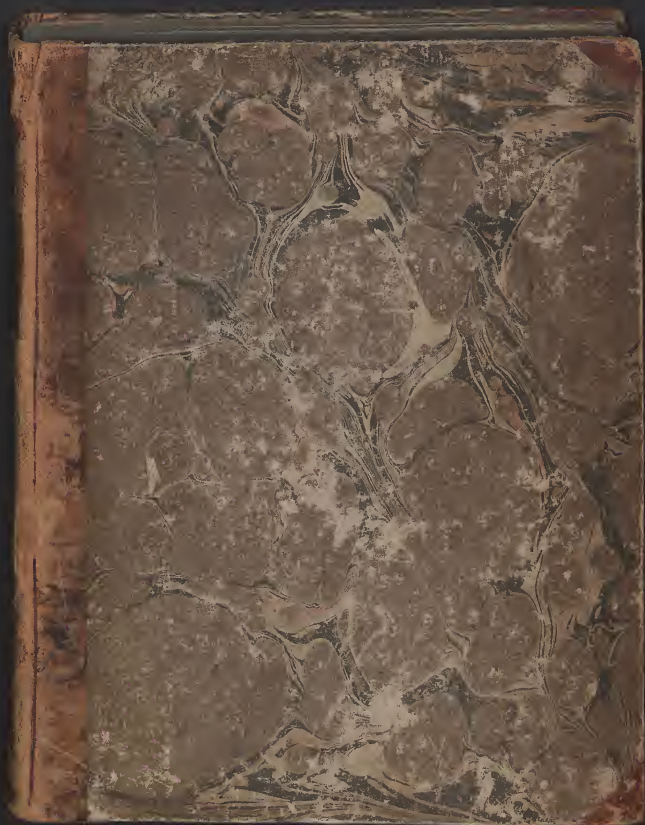

VATNSDÆLA SAGA
OK
SAGA AF FINNBOGA
HINUM RAMA.

Vatnsdølernes Historie
og
Finnboge hiin Stærkes Levnet.

Bekostede af

Hr. Jacob Aal,

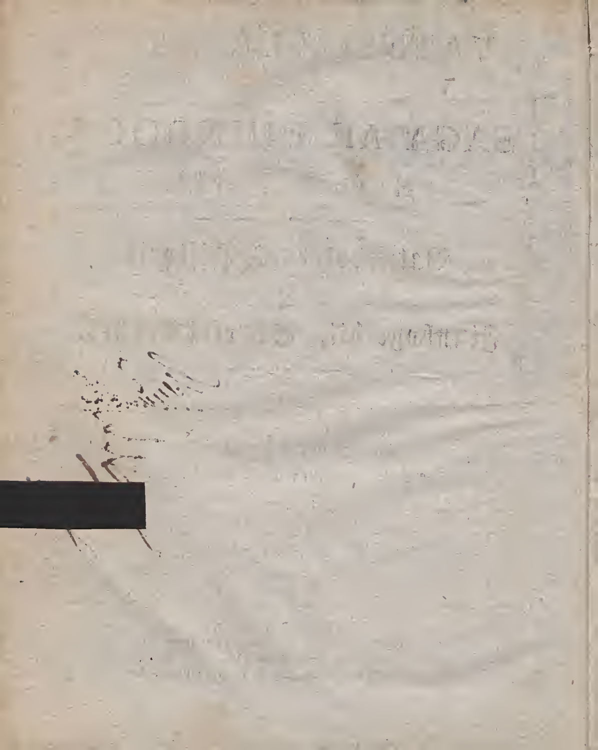
Ridder af Dannebroge og Eier af Næs Jernværk. [redacted]

Udgivne af

Mag. E. C. Werlauff,

Professor og Bibliothekssecretaire.

Kjøbenhavn, 1812.
Trykt i det Kongl. Waisenhuses Bogtrykkerie
af C. F. Schubart.
I Commission hos Hofboghandler Schubothe paa Børsen.

Jo vissere det er, at den nordiske Oldtids fuldkomne Oplysning endnu staaer langt tilbage, derved at saa mange af de gamle islandske Skrivter, der give os det troeste Malerie af Skandinaviens Religion og Statsforfatning, Sæder og heele Culturtilstand fra 9de til 13de Aarhundrede, og som desuden giver saa mangt herligt Bidrag til Kundskab om Nordens saavel mythiske som historiske Tidsalder, endnu indsluttede inden Bibliothekernes Giemmer, og kun af een og anden partiel benyttede, vente paa den kritiske Bearbeiders Haand, med jo større Glæde maae Oldtidens Ven modtage ethvert saadant ved Pressen almeengiordt Anecdoton. Til Rækken af de Ædle, hvis understøttende Haand Tid efter anden have draget enkelte af disse Skatte frem for Lyset, og hvis Navne Fædrenelandets Oldgrandskere bevare i hellig Erindring, slutter sig ogsaa Ridderen Hr. Jacob Aal. Som ægte Videnskabsmand er ingen Plæt af Videnskabernes vide Mark ham ligegyldig, og nærværende Mindesmærke af Fortidens Vidskab, som eene skylder hans patriotiske Rundhed sin Publicitet, turde maaskee, om det møder Sagkyndiges opmuntrende Bifald, bebude Oldgrandskeren fleere lignende fra det Land, mellem hvis Fielde saa mangen herlig Levning af Oldtidens Aand og Kraft endnu bevares.

Hr. Aal viiste mig den Tillid, under sit Ophold her i Kiøbenhavn forrige Aar, at overlade til mig baade Valget af een eller flere Sagar,

som han agtede at udgive paa sin Bekostning, og tillige sammes nærmere Forberedelse til Pressen. Med hvad Held, saavel Valget som Udførelsen er skeet, maae den sagkyndige Læser selv dømme. For begge Deele skylder jeg her at aflægge nærmere Regnskab.

At de to Sagar, som her overleveres Publikum samlede, efter deres Indhold ogsaa bør være det, vil Læseren ved første Øiekast overbevise sig om, og een af Islands ypperste Lærde har derfor ogsaa, ved en muelig Udgivelse af islandske Sagar, tænkt sig disse to forenede. Erichsen udtrykker sig i et Brev til Lüxdorph (*Lüxdorphiana* ved Nyerup, S. 460) om islandske Sagar, som denne vilde lade afskrive, saaledes: "En Hovedbog i Nordfierdingens Historie er Vatnsdæla "Saga angaaende Ingemund den Gamle og hans Afkom indtil hen-"imod Christendommens Tider, fra Landets Indtagelse af at regne; — "— med den staaer i Sammenhæng Finnboga Rama Saga, i Hen-"seende til de Stridigheder, som denne Finnboge havde med Ingemunds "Sønner." Lignende Dom forekommer i et Brev fra samme Lærde til Suhm (Suhms Levnet ved Nyerup, S. 333): "Finnboga rama "Saga passer sig bedst til Vatnsdæla Saga, thi de have virkelig "fælleds Indhold, saavidt angaaer Finnboges Stridigheder saavel med "Ingemund den Gamles Sønner, fornemmelig Jøkull, som deres med "hans Frænde Berg. Nogle af disse Stridigheder ommældes, endog "navnlig i Vatnsdæla Saga; men de særdeles Omstændigheder deraf "beskrives i Finnboga Saga, dog tildeels noget anderledes end i hiin. "Finnboga Saga giver og Efterretning om disse Stridigheders Slut-"ning, og kan for saavidt ansees som en Continuation af Vatnsdæla. "Finnboga Saga er og uden Tvivl yngre, maaskee og ikke fuldt saa "tilforladelig, men ikke desmindre oplyser den dog adskilligt i Vatns-

"dæla, tiener og til, naar den samles med denne, at have Alt, eller "dog det meeste, *) hvad der haves om de Sager, samlet."

Fra saaledes at have viist Nødvendigheden af at disse to Oldskrivter fremtræde samlede, gaaer jeg over til at meddeele det fornødne om hvert Enkelts Charakteristik og om Hielpemidlerne ved selve Udgaven.

Vatnsdælasaga.

Man kan, som der anmærkes i den lærde Fortale til den islandske *Niála* (p. III-IV.), hvis Forfatter, skiøndt unævnt, lettelig gienkiendes, inddeele de Sagar, som behandle Islands Historie, efter deres videre eller snævrere Indhold, i almindelige, provinciale og biographiske. For at holde mig nærmere til min Gienstand, vil jeg her blot bemærke, at man ved de provinciale Sagar maaskee igien kunde skielne mellem saadanne, som fortælle de mærkeligste Begivenheder i et vist Distrikt, og saadanne, som beskrive een i et vist Distrikt hærskende Stammes Oprindelse og Bedrivter, hvortil da eet og andet af Distriktets øvrige Historie episodisk knytter sig. Til dette sidste Slags hører Vatnsdæla Saga. Den begynder med Ingemund den Gamles Heikomst, fortæller hans Faders Historie i Norge, hans egne og hans Sønners Bedrivter i Island, og ender med hans Dottersønssøns Thorkell Kraflas Død efter A. 1000; om dennes Børn og Efterkommere (*Landnámab.* p. 191) nævner den ikke et Ord, rimeligviis fordi Stammens Anseelse og Magt døde med ham. Det har altsaa ikke saa meget været Sagaskriverens Hensigt, at levere Vatnsdalens Historie, som den der dominerende Stammes, maaskee sine egne Forfædres, Skiebne

*) Af dette Udtryk skulde man næsten slutte, at der i flere islandske Sagar findes noget om Ingemunds Sønners Stridigheder med Finnboge; jeg har dog endnu ikke kundet finde noget sligt.

fra deres Nedsættelse i Landet indtil kort efter Christendommens Indførelse.

Om Lokalet af Vatnsdalen selv, der efter Islands nuværende politiske Inddeeling ligger i Hunavatns Syssel paa Nordlandet, har jeg i Anmærkningerne anført saa meget, som jeg til Oplysning derom har kundet finde i de islandske Reisebeskrivelser. Mange Steder forekomme ellers baade i denne og Finnboga Saga, som hverken findes paa Korterne eller i Reiserne; disse maae altsaa nu være ved Localets Forandring enten reent forsvundne, eller deres Navne forandrede.

De præliminære Undersøgelser ved en islandsk Saga, som ved ethvert gammelt historisk Skrivt, augaae først de Kilder man i den finder benyttede og dens Paralellisme med andre gamle Skrivter; Resultatet af disse Undersøgelser fører til Gisninger om dens Alder og Forfatter, og alt tilhobe bidrager til at bestemme den Grad af Troværdighed, som den fortiener. Derefter er det interessant at henvende Opmærksomheden paa det Lys, som den udbreder over een eller anden mørk Punkt af Historien, at udpege de classiske Steder den indeholder til een eller anden Deel af Oldsagerne, og bemærke hvorvidt den af Nyere er bleven benyttet.

De Kilder hvoraf de islandske Sagar, som næsten alle Middelalderens Krøniker have øst, ere mundtlig Tradition, Sange, Monumenter og Skrivter. I mange, f. Ex. *Landnámabok*, *Eyrbyggia-saga*, *Laxdælasaga* og fl. findes alle 4 Slags benyttede. *Vatnsdælasaga* derimod citerer ikke et eneste Skrivt, anfører ingen Viser, beraaber sig ved ingen Leilighed udtrykkelig paa Sagn, og nævner kun faa Gange Navnet paa et Sted, en Gravhøi ꝛc. som Hiemmel for sin Fortælling. Foruden de Stedbenævnelser af de første Landnamsmænd (örnefni), hvis historiske Anledning her S. 60-64, ligesom i *Land-*

námabok fortælles, nævnes og adskillige Steder, hvis Navne endnu i Forfatterens Tid bevarede Erindringen om en eller anden der forefalden Begivenhed. Saaledes S. 120 *Hufuhylur*, hvor Thorgrim Skinnhufa sprang ud. S. 128 *Grátmyri*, hvor Thorolf Heliarskinn satte sig ned og græd. S. 166 *Svartfellsmyrar*, hvor Banditen Svart myrdede Gudbrand Thorsteinssøn. S. 172 *Ingolfsholt*, hvor Ingolf Thorsteinssøn blev begravet. S. 186 *Kröfluheller*, hvor Thorkell Krafla skiulte sig. Af alle disse Steder veed jeg ikke at noget endnu bibeholder Navnet og Erindringen om det der skeedte, uden maaskee Ingolfsholt, som endnu i Midten af 18de Aarhundrede viistes. Man maae altsaa slutte, at en mundtlig Fortælling paa selve Begivenhedernes Skueplads, maaskee blandt de handlende Personers Efterkommere og understøttet af et enkelt Mindesmærke eller Stednavn, har forsynet denne Sagas Forfatter, som saa mange Andres af samme Klasse, med de fornødne Materialier, hvorved det er blevet ham vanskeligt ofte at anføre nogen egentlig Hiemmel. Maaskee og, at heele Fortællingen er bleven componeret i Folketradition, længe før den er bleven nedskrevet.

Uagtet man, saavidt mig er bekiendt, ikke finder *Vatnsdælasaga* citeret i nogen anden islandsk Saga, saa finder man dog Spor til dens Benyttelse eller i det ringeste de samme Personer optrædende i andre Sagar, og de samme Begivenheder der fortalte, deels med de samme, deels med andre Omstændigheder.

Disse Sagar ere: *Landnámabok*, *Hallfred Vandrædaskalds Saga*, og *Finnboga rama Saga*.

Landnámabok er som bekiendt en Sammensætning af forskiellige Forfatteres Arbeider fra Begyndelsen af 12te til Begyndelsen af 14de Aarhundrede. Ikke allene selve Værkets Natur, som meest bestaaer af Genealogier og Anledninger til Steders Benævnelse, men og den Om-

ſtændighed, at der udtrykkelig citeres endeel Sagar, giør det rimeligt at deri ere benyttede endnu fleere end der citeres, iſær af ſaadanne, ſom begynde med Islands Bebyggelſe, og at følgelig de fleeſte islandſke Sagar vare ſkrevne inden *Landnámabok* blev ſluttet. *Vatnsdælaſaga* er ikke blandt dem, ſom i dette Skrivt udtrykkelig paaberaabes, men der findes et ſaa fuldſtændigt Udtog af den, ſom den heele Plan fordrede; man finder her Ingemunds Herkomſt, Anledningen til hans Islandsfart, hans Nedſættelſe der, Efterretning om hans Medfølgere, ogſaa de ſmaae epiſodiſke Træk om hans Reiſe til Norge, om hans Sviins Frugtbarhed, om Rafns Sværd ꝛc., forekomme her igien. Hrolleifs Nedſættelſe, ſom Anledning til Ingemunds Død, omtales her udførligen; men om hans Sønner og deres Boepæle gives kun en kort Underretning, og Fortællingen om Vatnsdølernes Slægt endes i Hauksbok med diſſe Ord (p. 195): "Thorgrim Kornsaaegode var Fader "til Thorkell Krafla." Derimod leverer en anden Codex (p. 195-200) i Korthed alt det, ſom efter den egentlige *Landnámes* Plan ikke hørte derhen, for Ex. om Stridighederne med Maar og Berg hiin modige, om Thorolf Sleggia, om Gudbrands Drab, om Thorkell Krafla lige til dennes Død, og p. 200-201 om Høgne Ingemundſens Fald, ſaaledes at man i diſſe to Codices tilſammentagne har et temmelig udførligt Udtog af heele Vatnsdæla. Det er altſaa ſandſynligt at *Landnámas* Forfattere have havt *Vatnsdæla* ved Haanden omtrent i ſamme Form, ſom vi nu have den.

I *Olafs Saga Tryggvaſonar*, ed. Scalh. II. S. 77-87, haves *Þattr Hallfredar Vandrædaſkallds*, hvor der fortælles adſkilligt om Ottars Svigerſøn Olaf paa Haukagil, hans Stridigheder med Ingolf Ingemunds Søn, Hallfreds Kierlighedsforſtaaelſe med Kolfinna og hans Stridighed desangaaende med hendes Fæſtemand Gris, ſom foraarſagede

hans Bortreise. Sammesteds S. 304-7 fortælles Galltes, Hallfreds Broders Drab, dennes Udfordring til Gris og paafulgte Forliig; men overalt med nogen Forskiellighed fra Vatnsdælas Beretning, saavel i Henseende til Personerne som Begivenhederne (jfr. denne Saga S. 155, 157, 193.) Denne Forskiellighed bidrager dog i mine Tanker intet til i svække selve Sagarnes Troværdighed. Man kan godt tænke sig, at to Forfattere, som have levet til forskiellige Tider og paa forskiellige Steder kunde have erfaret een og samme Begivenhed med forskiellige Omstændigheder, og at hver af dem efter sin individuelle Stilling har kundet erfare noget, som er blevet skiult for den anden. At undersøge hvilken Forfatters Fortælling der skulde have Fortrinet, vilde være vanskeligt og her desuden af liden Vigtighed.

Endelig findes mellem nærværende og *Finnboga rama Saga* den nøie Forbindelse, der har skaffet begge Sagar her Plads ved Siden af hinanden. I *Vatnsdæla Saga* Kap. 31-35 handles om Ingemunds Sønners Stridigheder med Berg hiin modige og dennes Morbroder Finnboge, og i *Finnboga Saga* forekommer fra Kap. 30 til Slutningen næsten paa hver Side om det samme, lige indtil disse Stridigheders endelige Afgiørelse, men paa begge Steder med temmelig Uovereensstemmelse. Denne Uovereensstemmelse bestaaer deels deri, at *Finnboga Saga* har noget meere end der haves i *Vatnsdæla Saga*, for Ex. Kap. 30-32 om Jøkulls Kierlighedsforstaaelse med Thora paa Bolstadahlid, hans Stridighed derover med hendes Mand Thorkell og Finnboge; Kap. 37-40 om Jøkulls Strid med Gunnbiørn Finnboges Søn og hans Efterstræbelser mod Finnboge, og siden Kap. 42-43 om Forliget imellem Jøkull og Finnboge, af hvilket alt slet intet findes i *Vatnsdæla Saga*, deels deri, at de samme Begivenheder i begge Sagar fortælles med forskiellige,

b

endog modsigende Omstændigheder. Bergs Ankomst og hans Stridigheder med Ingemunds Sønner fortælles i begge Sagar tildeels med Omstændigheder, som umueligen kunde forenes. I *Vatnsdæla* S. 136 siges, at han havde en Frille ved Navn Helga, i *Finnboga Saga* S. 309 en Hustrue Dalla. Begge ere eenige om at Striden opkom ved et Bryllup, men dette var efter *Vatnsd.* S. 130 hos Thorgrim paa lille Borg, og efter den anden S. 309 hos Grim paa Torfustad. Dog er dette kun Biomstændigheder, hvori Skrivter, som fortælle een og samme Tildragelse, let kunde differere, derimod kunde de aldeles ikke forenes i Beretningen om Enden paa disse Stridigheder, der efter *Vatnsd.* Kap. 35. S. 148 var den, at Finnboge og Berg bleve forviiste, og denne sidste forlod Landet, men efter *Finnb.* Kap. 35. S. 316 at Berg, da han stod i Begreb med at forlade Landet, blev fældet i en Kamp med Ingemunds Sønner. Det er vanskeligt at sige, hvis Fortælling her bør foretrækkes, jeg veed i det ringeste ikke, om jeg kan bifalde F. Johnsen, der formodentlig er Forf. til et haandskrevet Register om islandske Sagar blandt de Suhmiske Manuskripter, hvori det hedder: "*Vatnsd.* er mærkelig, og naar som helst *Finnboge R. S.* er den ex diametro opposita, bør hiin som urigtig sættes tilside og *V.* beholde sin Respekt." Snarere kunde maaskee *Finnb. S.* der eene og studio beskiæftiger sig med denne Helt, og oven i Kiøbet nævner Bergs Gravhøi som existerende (S. 316), fortiene her at følges end *Vatnsd.* hvori han kun er en episodisk Person. Dog — her maae det være os nok at anmærke, at der i hver Saga fremlyser en Partiskhed for dens Helte, og en Bestræbelse efter at fremstille disses Tab paa saa skaanende en Maade som mueligt, at dette er et Beviis meere for at disse Sagar; som flere af samme Slags, ere forfattede paa selve Tildragelsernes Skueplads, maaskee efter mundtlig Fortælling af Hovedpersonernes Descendentere, hvilket igien

tiener til at bedømme forskiellige Beretninger i andre islandske Sagar om een og samme Gienstand. Saaledes skildres Berg i *Vatnsd. S.* som en raae Praler, ganske mod hans Charakter i *Finnb. S.*, og Finnboges Forviisning i Anledning af hans Stridighed med Brødrene fortælles i hans Levnet S. 332, som bevirket paa en for ham mindre haanlig Maade end i den an Saga. I øvrigt er Thorsteins og Jøkulls forskiellige Charakterer, hiins Forstand og Sindighed, dennes Fremfusenhed og vilde Mod lige kiendelig i begge Sagar, S. 303. 317. 356. Hvad Vanskeligheden i at foreene begge Sagarnes Chronologie angaaer, da vil denne siden nærmere blive undersøgt.

Om vor Sagas Alder og Forfatter kunde vi kun have Gisninger, som det ikke er værdt at opholde sig længe ved. Da den aabenbart er benyttet i *Landnámabok*, saa maae den i det mindste være ældre end den sidste Bearbeidelse af denne, som er fra Slutningen af 13de eller Begyndelsen af 14de Aarhundrede, og kan altsaa henregnes i det seeneste til Begyndelsen eller Midten af 13de Aarhundrede, eller maaskee endnu noget høiere op, da den Codex, hvorefter *Landn.* Text er trykt, er en Sammensætning af Sturle Thordsens (✝ 1245) og Hauk Erlandsens Arbeider. Overhoved torde nok de Sagar, som begynde med Islands Bebyggelse, være de ældste, nogle maaskee fra 12te Aarhundrede (cfr. det Citat af Codex Melensis i Fortalen til *Landnámab.*). Hvo der paa den Tid har optegnet de i Vatnsdalen giængse Sagn om Stammens Historie, om dette har været een i Rækken af de bekiendte islandske Sagaskrivere, eller nogen anden os ganske ubekiendt, maae henstaae uafgiort; maaskee endog den, hvem *Vatnsd.* skyldes i sin nærværende Form, ikke har giort andet end nedskrevet en for længst componeret og ved Sagnet forplantet Fortælling.

Det som alt er anført om *Vatnsdælas* Alder, Brug af andre gamle Forfattere, og Paralellisme med andre Sagar, tiener tildeels til at give Idee om dens historiske Troværdighed. Den kan uden Tvivl i den Henseende sættes ved Siden af de bedre islandske Sagar, skiøndt den i historisk Interesse vel maae vige for fleere af dem. Den siger os intet i den fremmede Historie, som strider mod hvad vi af andre Kilder vide, og det overnaturlige den indeholder hører til det charakteristiske ved de islandske Sagar, som ved alle gamle Krøniker. Den er derfor altid af Kritikerne bleven holdet i Agt. Jeg har alt anført J. Johnsens og Erichsens Domme om den. Den første nævner den desuden i sin *Hist. Eccl. Isl.* IV. Præf. som en Saga "qvæ sua laude minime caret, certe "multum abest, ut monachorum figmenta & superstitiones, "qvantas multæ aliæ, oleat." Suhm i sine Tabeller til den crit. Hist. S. 179 siger om den: "Vatnsdæla er en meget god og sandfærdig Saga, og fortiente at trykkes."

Chronologien synes i det heele temmelig vel at være iagttagen. De her fortalte historiske Begivenheder, som kunde tiene til faste Punkter ved dennes Undersøgelse, ere følgende:

Slaget i Hafursfiord, A. 890. (Suhm) S. 36.

Biskop Frideriks og Thorvalds Ankomst til Island, A. 981. S. 194.

Christendommens almindelige Antagelse paa Island, A. 1000. S. 196. Suhm siger herom, Tabell. 179: "Har Thorkell Krafla levet med "Bisp Frideric, saa har han levet ved Aar 980. — Har Thorgrim "levet med Ingemunds Sønner, saa maae de efter hans Søns (Thorkell "Kraflas) Alder have levet omtrent 950, og Ingemund 920." Denne Regning kan udentvivl noget nøiere udføres. Ingemund kaldes den Gamle. Dette Tilnavn blev i Oldtiden givet enten for at betegne en høi Alder eller for at adskille een fra en Descendent af samme Navn, f.

Ex. Knud den Gamle, Hakon den Gamle. Blandt Ingemunds Descendentere har jeg ikke kundet finde nogen af samme Navn, det første her maae altsaa have foranlediget Tilnavnet. Da han efter Sagan S. 92 var gammel og næsten blind da han døde, kan man vel antage, at han i det ringeste har været 70 Aar. Nu har han formodentlig været 18 Aar gammel da han først drog ud paa Fribytterie, thi han siger selv S. 26, at han er gammel nok dertil, og skiøndt Nordboerne ofte i det 14de, 15de Aar eller vel endnu tidligere begyndte paa denne Idræt, vilde vi dog heller antage hiin Alder som den almindeligste, hvilken hans Fader Thorstein ogsaa havde da han begyndte at vise sig, S. 6. Et Aar drog han paa Søerøverie med sine Fostbrødre, S. 28, og 3 Aar i Selskab med Sæmund, S. 32. Den sidste Sommer af disse 3 indfaldt Slaget i Hafursfiord, som Ingemund bivaanede. Dette Slag sættes af A. Magnussen (*Jon Loptsöns Encomiast* S. 38 og fl.) A. 872, af Schøning 883, af Suhm 890. Antager man 880 som et Middeltal, maae Ingemund, dengang omtrent 22 Aar gammel, være født ved A. 858, og, naar man tillægger ham en Alder af 70 Aar, være død omtrent 928, som temmelig kommer overeens med Suhms Regning. Efter Norges fuldkomne Undertvingelse ved Harald og efter Grims og Hromunds Reise til Island med Qvældulf, som efter Chronol. til *Heimskr. I.* skeedte A. 891, giftede Ingemund sig og kort efter drog han til Island. I dette Mellemrum blev Thorstein født, S. 54; at hans øvrige Sønner og Datteren Jørun maae være fødte inden Reisen til Island, skulde man vel slutte af Stedet, hvor deres Fødsel fortælles S. 56, og deraf, at kun Thordis nævnes som født i Island strax efter Ankomsten der, S. 62, ellers synes Tiden mellem hans Giftermaal og Islandsreisen efter Sagan dog at være for kort dertil. Man kan dog alligevel antage, at alle hans Børn ere fødte inden A. 900.

Ingemund Gamle gift efter 891.

Thorer,	Thorstein,	Jokull,	Thordis,
f. inden A. 900.	f. inden 900.	f. inden 900.	f. inden 900.
† kort for Thorstein.	† kort efter Thorer.	levede længst af Brødrene.	Thorgrim, samtidig med Ingemunds SS.
			Thorkell Krafla, 3 Aar gammel da Thorer †.

Tillægger man enhver af Brødrene en Alder af omtrent 60 Aar, saa have de levet til 960, og Thorgrim deres Søstersøn paa samme Tid. Dennes Søn Thorkell Krafla er da født 950—60, som passer sig godt med hans Daab A. 1000. Tillægger man ham, som siges S. 202 at være bleven gammel, en Alder af 70 Aar, maae han være død mellem 1020-30. Der bliver altsaa fra A. 900, da alle Ingemunds Børn synes at have været fødte, indtil 1020-30, da vi antage at hans Dattersønssøn døde, et Tidsrum af omtrent 130 Aar, i hvilket 3 Generationer finde Sted, hvilket efter de almindelige chronologiske Regler ikke er usandsynligt. *Vatnsdælas* Chronologie kan da i og for sig selv godt bestaae, men i Sammenligning med *Finnboga Saga* opstaae de Vanskeligheder, som siden skulde blive anmærkede.

Vatnsdæla Saga er, som de fleeste islandske Sagar, i større eller mindre Grad benyttet af nyere Skribentere. De som have leveret et udførligere Udtog af den ere: *Angr. Jonæ* i sit *Spec. Islandiæ historicum.* Amstelod. 1634. 4. p. 56-57, om Ingemunds Nedsættelse i Vatnsdalen, som siges der at have faaet Navn a stagnis majoribus p. 57, om Hallorm, Ingemunds Svigersøn, p. 57-58 og p. 63, om Hrolleifs Nedsættelse og Ingemunds Drab; *Torfæus* i *Hist. Norv. II.* p. 103-14, hvor Vatnsdælas Indhold fortælles indtil Ingemunds Død og et Par Ord om hans Sønner, og endelig

Schøning N. H. II. S. 466-74, hvor ligeledes et Udtog haves indtil Ingemunds Død.

Vor Saga har ikke den almindelige historiske Interesse, som enten *Eigla* eller *Niála*; Beretningen om Hafursfiordslaget og dets Følger er næsten det eneste hvad den har til Oplysning i Nordens egentlige Historie. Derimod giver den os en troe og træffende Afbildning af den nordiske Oldtid, dens Mennesker og Sæder. Uden at udmærke sig ved historisk Composition, skildrer den sine Personers Charakteer med psychologisk Sandhed og vedligeholder hver fra Begyndelsen til Enden. De to interessanteste Personer i denne Henseende ere de saa meget contrasterende Brødre Thorstein og Jøkull. Heelt igiennem gienkiender man den vise, forsigtige, sindige og mandige Thorstein, og den vilde, fremfusende Jøkull; den Characteristik Faderens prophetiske Aand (S. 54. 56.) giver af dem, slaaer ikke feil. Disse to ere de meest fremtrædende Characterer; men hvo vil vel uden Deeltagelse læse de mange ægte nordiske Skildringer og Træk, som gienkiendes af hver den nordiske Oldtids Fortroelige. Saadanne ere Ingemunds List for at faae Rafns Sværd, hans Ædelmodighed mod sin Banemand, den søfarende Bergs Overmod, Ingolfs Kierlighedsforstaaelse med Valgerd og Trodsighed mod hendes Fader, Ottars Hevngierrighed, Mordet begaaet af den tolvaarige Thorkell Krafla, Galningen Glæder o. fl.

Ogsaa frembyder Vatnsdæla mange Data og Vink til Religionens, Sædernes og Culturens Tilstand i Island under Hedenskabets sidste Periode. Classiske ere saaledes Stæderne om enkelte Familiers Troe paa Solens Skaber, om Lodkastning og Lodder mærkede med Guders Billeder, om Nidstangs Reisning, om den symbolske Ydmygelse at gaae under Jordstrimler, om Børns Udsættelse, om Bærsærkergangen, om Beskaffenheden af Godord ɔc. Mange af disse Steder ere derfor ogsaa

citerede og in extenso anførte af een og anden Forfatter, for Ex. i *Bartholini Antiqv.* p. 437 om det ved Søerøverie erhvervede Gods, p. 466-68 om Volvens Spaadom og Finnernes Fart til Island, p. 686-87 om Finnekonens Spaadomsforretning; i Arnesens isl. Rettergang S. 7 om den Skik at gaae under Jordstrimler.

Vatnsdælas Text leveres efter Codex Membran. No. 128, Folio, blandt de Magnæanske Haandskrivter. Haand og Orthographie vidner om at den ikke er ældre end fra 17de Aarhundrede, og A. Magnæus meener, at den er skrevet efter Biskoppen i Holum Thorlak Skulesens Foranstaltning. Den indeholder desuden *Laxdæla*, *Thordar Hredu Saga* og *Eigla*. A. Magnæus anmærker, at *Vatnsdæla Saga* i denne Codex er som de almindelige, det er, tagen af Vatnshornsbogen, som bevaredes i det Resenske Bibliothek, men i øvrigt maadelig skreven. Aarsagen hvorfor denne Codex blev brugt ved Afskrivten i Stedet for den langt bedre Papirsafskrivt No. 559, 4to, var fordi denne først blev funden efterat den anden alt var afskrevet. I øvrigt har jeg søgt efter denne Papirsafskrivt at rette de enkelte Skrivfeil og Urigtigheder i Membranen, som ogsaa dennes maadelige Orthographie. Med denne Membran ere confererede Papirsafskrivterne i den Magnæanske Samling No. 158, Folio, som kommer næsten aldeles overeens med Membranen; No. 138, skreven af Jon Gissursen, som igien er eenslydende med Papirsafskrivten No. 163 Folio, der er skrevet før 1683; og No. 559, 4to, skreven af Asgeir Jonsen, maaskee efter den Pergamentcodex, som *Torfæus* omtaler *Hist. Norv.* II. p. 103, og som kan ansees for den bedste Afskrivt af denne Saga. Ved en Afskrivt af *Vatnsd.* blandt de Suhmske Mannskripter ere tilføiede Varianter af et Magnæansk Papirsfragment No. 568, 4to, som jeg ikke har kundet finde, og derfor her har anført efter bemeldte Suhmske Collation.

Finnboga Rama Saga.

Ligesom *Vatnsdæla* henhører til den anden af de Klasser, hvori man kan inddeele de Sagar, som angaae Islands Historie, saaledes bliver nærværende at henregne til den tredie eller Biographierne. Den er Biographie i streng Forstand, den indbefatter en Helts Levnet fra hans første Tilværelse indtil hans Død, fortæller intet uden hvad der paa nogen Maade angaaer ham, og siger os kun det allernødvendigste om hans Efterkommere.

Finnboga Saga har det tilfælleds med den foregaaende, at den anfører faa eller ingen Kilder. Viser findes her ikke, paa mundtlig Tradition synes Forf. kun et eeneste Sted at beraabe sig, nemlig S. 332. Om Gunnbiorn Finnboges Søn synes Forf. sammesteds at have kiendt en speciel Biographie (er mikil saga frá hönum), hvoraf han maaskee har taget, hvad han der har om ham, ligesom han og S. 360 nævner saadanne om de øvrige af Finnboges Sønner (ok eru margar sögur fra hverium þeirra), men have disse, som det synes, været skrevne Fortællinger, saa ere de tilhobe forlængst tabte. Monumenter og Steders Navne paaberaabes jævnligen; saaledes Finnbogasteen S. 238, Finnbogakambr S. 288. 322, Sleggiufall S. 344. Traditionen viiste dengang endnu den Høi ikke langt fra Borg, hvori Berg hiin modige blev jordet, S. 316, og de Steene, som Finnboge til Mindesmærke om sin Styrke opstablede paa hinanden, S. 324. Den eeneste Levning, saavidt mig er bekiendt, af vor Helt, hvorved Sagnet endnu hæfter, er Bondegaarden Findbogstade kort fra Aarnes i Trekyllisvigen (Olaffsens Reise, I. S. 494); men naar der tillige vises den Høi, hvori han skal ligge, saa strider dette med Sagan S. 358, efter hvilken han blev jordet i den af ham selv opbygte Kirke.

Jeg har ikke kundet finde Finnboge omtalt i nogen anden Saga end i *Vatnsdæla* og ved denne i *Landnámabok*. Har Forf. altsaa S. 358, hvor han siger, at han omtales i mange Sagar (kemr hann ok vid margar sögur) meent skrevne Historier *), saa ere disse ogsaa tabte. Hvad der kan være at sige om Overeensstemmelsen eller Uovereensstemmelsen mellem *Finnboga S.* og hine to, er alt sagt i det foregaaende. At den efter F. Johnsens Dom i alt skulde sættes tilside for *Vatnsdæla*, kan jeg ikke ansee for afgiordt, og i øvrigt kan Modsigelsen mellem disse to af hinanden uafhængige Vidners Fortællinger om een og samme Gienstand, vel ikke svække deres Troværdighed, naar man tager de individuelle Omstændigheder i Betragtning.

Om dens Alder og Forfatter kunde vi intet sige med Vished. Den citeres hverken i *Landnámab.* eller nogen anden Saga af bestemt Alder.

De faste Punkter man ved at bestemme denne Sagas Chronologie har at gaae ud fra, ere Finnboges Ankomst til Norge, da Hakon Jarl regierede, altsaa efter A. 978, Hakons Død og Olaf Tryggvasøns Ankomst til Regieringen A. 996, og Christendommens Antagelse i Island A. 1000. Men alligevel møde chronologiske Vanskeligheder, især ved Sammenligning med Vatnsdæla, som ikke let lade sig hæve. At Finnboge S. 320 fortælles at være bleven Christen, og at der strax efter tales om Ingemunds Sønner, som dog døde længe før denne Periode, hindrer vel ikke, thi i de islandske Sagar blive Begivenhederne ikke altid fortalte i chronologisk Følge. Naar derimod Eyolf halte Sønnesøn af Eyolf Valgerdsen, hvis Datter Hallfrid blev Finnboges anden Kone, og Søn af den Gudmund Rige paa Mødruvall († 1025), der

*) Ordet Saga betyder ellers ogsaa mundtlig eller uskreven Fortælling. *Heimskr.* I, p. 122. *Arii Schedæ*, p. 60.

i Vatnsdæla omtales som samtidig med Thorkell Krafla, her siges at have deeltaget i at stifte Forliig mellem Finnboge og Vatnsdølerne, S. 354. 356, saa lader dette sig neppe foreene med hvad vi kunde ansee for vist i Chronologien, thi Ingemund Gamle, een af de første Landnamsmænds Sønner, kunde umuelig antages at have levet endnu i 3 Decennium af 11te Aarhundrede, om de end ikke efter Vatnsdæla maatte være døde længe før. Overhoved forekomme ved at foreene Finnboges og Ingemunds Sønners Levetid Modsigelser, som det er lettere at bemærke end at hæve. Ingemunds Sønner have, som ovenfor er anmærket, levet til omtrent A. 960, strækker man endog deres Levetid til 970 eller længere, som dog efter Beretningen om Thorkell Kraflas Levetid neppe lader sig giøre, saa faaer man den dog ikke til ret at passe sig med Finnboges, thi da denne kom til Norge mellem 980-990 i en Alder af 18 Aar, saa maae han være født omtrent 960-70, og hans Stridigheder med dem skulde da være indfaldne efter 990, paa en Tid, da de efter al Rimelighed forlængst maae være døde, og efter Vatnsdæla virkelig vare det.

Om Finnboga Sagas historiske Troeværdighed fælder *F. Johnsen Hist. Eccl. Isl.* IV. Præf. en ufordeelagtigere Dom end jeg troer den fortiener: "*Finnbogi robusti historia* & plures ejusdem farinæ, "verum qvidem argumentum habent, qvatenus certum est "prædictos viros extitisse, & suis temporibus admodum memo-"rabiles fuisse; res autem, qvas gesserant, adeo in eis exagge-"ratæ sunt & depravatæ, ut vix dimidium eorum, qvæ de his "referunt, jure credi possit." Af overnaturlige Tildragelser eller Hexerie forekommer her dog ikke meget; hvad der fortælles om Finnboges uhyre Legemskræfter er vist nok stærkt, men kan dog betragtet med

Hensyn til Tidsalderen og de islandske Sagars Aand ikke giøre Sagan selv mistænkelig. Til den fremmede Historie forekommer her kun det lidet om Hakon Jarl, som stemmer ganske overeens med hvad andre Kilder berette om ham. Til Oplysning om de Gamles Sæder og Cultur findes her adskillige interessante Bidrag, for Ex. om Børns Udsættelse, Kamp med Biørne, Blaaemænd, Styremændenes Arv efter deres Skibsfolk 2c. I øvrigt fremviser Sagan ingen udmærket Charakteer. Hos Finnboge selv er blot den physiske Styrke fremtrædende, af Aandskraft synes han ikke at have besiddet meget, i det mindste viser den Taalmodighed, hvormed han 2 Gange lod sig forvise (S. 290. 332.), at han ikke forstod den Kunst paa Thingene at stemme Gemytterne for sig.

Finnboga Saga synes slet ikke at være brugt i *Torfæi Hist. Norv.* I Schonings N. H. III. S. 424-29 findes et Udtog af den indtil hans Tilbagereise til Island.

Til Grund for nærværende Udgaves Text er lagt Pergamentcodexen No. 132 i Folio, blandt Magnæana. Den er omtalt i Fortalerne til de kiøbenhavnske Udgaver af *Vigaglums Saga* og *Eigla*, og til den latinske *Niála*, hvilke den, foruden fleere Sagar, indeholder; i *Eigla* findes tillige kobberstukne Skriftprøver af den. Den er skrevet med en elegant og tydelig Haand udentvivl i Begyndelsen af 14de Aarhundrede, og dens Orthographie er classisk og correct. Finnbogasaga indeholder her 14 Blade og en halv Side, da hver Side har 2 Colonner; Capitlerne have røde Overskrivter, men nu næsten ulæselige; Codex selv er den heele Saga igiennem, paa første Side nær, fuldkommen tydelig og uden Lakuner. Efter denne Codex er Texten, ligesom ogsaa Vatnsdælas, afskreven af Hr. Skolelærer Wiium, en født Islænder, der ogsaa har gaaet tilhaande ved Collationen, og meddeelt adskillige brugbare Anmærkninger.

Med denne Grundcodex ere collationerede *a*) Membranen No. 510, 4to. Denne Codex, som indeholder fleere Sagar, synes at have samme Alder som foregaaende og en temmelig god Orthographie. Finnboga Saga udgiør her 22 Blade, hvoraf nogle ere meget utydelige. Den har adskillige Urigtigheder i selve Meeningen, i øvrigt bestaaer Forskielligheden mellem denne og den første Membran ofte kun i en anden Omsætning af Ordene, eller i samme Meening udtrykt med andre Ord, men som Variant er intet optaget uden hvad der indeholdt Forskiellighed i Meeningen. *b*) Papirsafskriften No. 494 i 4to, 83 Sider, af Ketill Jørundssen, som meest nærmer sig Membranen No. 132. *c*) Papirsafskriften No. 455. B. i 4to, af Helge Grimssen paa Husafell, som næsten ganske stemmer overeens med Membranen No. 132.

I Oversættelsen af begge Sagar har jeg stræbt at holde Middelveien mellem en alt for archaiserende og alt for modern Tone. Ved vanskelige Steder, hvoraf nogle især forekomme i Vatnsdæla, har jeg raadspurgt min gamle Velynder og Veileder Hr. Justiceraad Thorlacius.

Og hermed overgives dette Arbeide til Publikums Bedømmelse.

Ingemund den Gamles Slægtregister.

Jotunbiørn

Nesbiørn.

Orm Skeliamole. An Bogsveiger.

Ketill Thrum. *) — Miol.

Ingemund Jarl — Vigdys.

Rognvald Morejarl.

Thorstein — Thordis. Jøkull. Thorer Jarl den tause.

Ingemund hiin Gamle — Vigdys. Jorund Hals.

Oluf paa Haukagil. Sølmund.

Thorstein — Gyda. Jøkull. Thorer. Høgne. Smidr. Már.

Aldis — Ottar. Halldis — Ingolf. Gudbrand. Anonyma — Hromund hiin halte.

Valgerd. Hallfred Vandraadeskald. Surt. Høgne.

**) Jørun — Asgeir Ædikoll. Thordis — Hallorm.

Kalf. Hrafna — Kiartan Olaffen. Thorbiørg. Thorarim paa Kornsaae. Sigrid — Thorvalld.

Thorkell Krafla — Anonyma.

*) Skal egentlig være Kerill Raum. Schønings N. H. I. S. 564.

**) Om en Datterdatter af Ingemund hiin Gamle, som ikke forekommer i Vatnsdæla Saga, s. Finnboga S. S. 310.

Finnboge hiin Stærkes Slægtregister.

Anohymus.

Asbiørn Dettiás — Thorgerd. Thorgeir — Leikny.
paa Liosavatn.

Skibi — Thorny.

Drømmefinn.

Berg hiin modige — Dalla.

Alf Aptrkemba. Eyolf Valgerdsen.

Finnboge hiin stærke. 1. Ragnhild. 2. Hallfrid.

Alf. Gunnbiørn.

Asa — Gunnbiørn. Thorer. Eyolf. Berg. Asbiorn. Thorgeir. Thorgrim. *)

*) En anden Orden af hans Sønner, s. S. 332.

VATNSDÆLA - SAGA.

Her hefst Vatnsdæla (Saga).

Kap. I.

Madr er nefndr Kétill er kalladr var Þrumr, hann var ríkr madr, ok bió í þeim *a*) dal er í Raumsdal heitir, þat *b*) var nordarlega í Noregi. Hann var sonr Orms Skéliamola, *c*) Jötuns-Biarnar, nordan úr Noregi; enn þá voru fylkiskonúngar i Noregi er saga þessi gerdist. Kétill var ágætr madr ok vel audugr at fe, ramnir at afli, ok hinn *d*) rikasti at öllum mannraunum, ok hafdi verit í hernadi hinn fyrra hlut æfi sinnar, enn *e*) sitr nu at buum sínum sem alldr *f*) færist á hann.

a) bæ. 138. 163 559. (Gaard)

b) er. 138. 163 559.

c) Nesbiarnarsonar, Jotunbiarnarsonar. 138. 163. 559.

d) röskvasti 138. 163. 559. (den raskeste; rettere.

e) settist. 138. 163. 559. (nedsatte sig)

f) færdist yfir hann. 138. 163. 559.

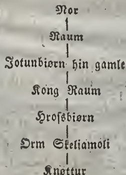
Her begynder Vatnsdølernes Historie.

Kap. I.

En anseelig Mand, som heed Ketill, med Tilnavn Thrumur, a) boede i den Dal, som heeder Romsdalen, i den nordlige Deel af Norge; han var en Søn af Orm Skeliamoli, Jotunbiørns Søn, b) nord fra i samme Land. Paa den Tid, som nærværende Historie omhandler, herskede Fylkeskonger i Norge. Ketill var berømt og meget rig, stærk af Legemskræfter og kiæk i Farer; i sin Ungdom havde han drevet Fribyt-

a) Ketill, som her kaldes Thrumur, kaldes i det 3die Kap. af denne Historie og paa de fleeste andre Steder med Tilnavn Raumur, f. Ex. *Landnamabok*, p. 185. *Saga Ans Bogsveigers* i Biørners Nord. Kämpad. S. 34. *Torfæi Hist. Norv.* T II. p. 103. Schønings Norg. Hist. 2den Deel, S. 466. Han var Herser i Romsdalen, ll. cc. skiønt han i denne Saga blot kaldes med den almindelige Oldtidsbenævnelse for enhver frie Godseier — Bonde.

b) Denne Slægtlinie fra Ketill lige til Nor findes i det gamle genealogisk-geographiske Skrivt Fundin Noregr i Flatøyarbogen blandt de kongl. Manuskripter saaledes:

Thorolf Halmur, Ketill Raumur.

cfr. *Torfæi Hist. Norv.* T. II. p. 103.

Hann átti Miöll dóttr Anar Bogſveigirs. Kétill átti ſon vid henni, hann var Þorſteinn nefndr, hann var vænn madr ſiónum, engi *g*) atgörfis mádr var hann hvörki á vöxt ne afl, hann var XVIII vetrá þegar þetta var tídenda; þó var athæfi Þorſteins ok allr frækleikr *h*) med hinu betra medallagi at því ſem þá voru úngir menn. I þennan tíma þóttuſt menn þeſs verda varir at úthlaups menn edr illvírkiar mundu (vera) á leid þeirri er liggr á millum Jamtalands ok Raumsdals, þvíat öngvir komu aptr þeir *i*) umfóru, ok þó ſaman væri XV edr XX; þá höfdu þó öngvir aptr komit, ok þóttuſt menn vita at fyrir illgerdir mundi úti búit. Menn Ketils bónda urdu *k*) helſt fyrer þesſum ófrid, bædi mandrápum ok féſköddum, ok þar gördiſt mikit ord á, ok vard á mikit ámæli, at ſá væri mikill vanſkörúngr er yfir madr væri þeſs hérads at öngvar útgerdir ſkyldi í móti koma, *l*) edr hefndir ſoddan óhæfum, ok kvádu Kétil miök elldaſt, enn hann gaf ſer fátt um, ok þótti þó eptir því ſem þeir ſögdu.

Kap. 2.

Þat var eitt ſinn at Kétill mællti vid ſon ſinn: *m*) önnr geriſt nú atferd úngra manna enn þá ek var úngr, at þá gírntuſt menn á nockr framaverk, annathvert at rádaſt í hernad edr afla ſer fiár *n*) med einhverium *o*) atburdum þeim er nockr mannhætta væri i, enn nú vilia úngir menn geraſt heima elſkir ok *p*) elldhúsfaſtir, ok ſem í ödrum bakſtri kyli-

g) agætis madr. 138. 559. (berømt Mand)
h) i beſta medallagi. 138. 163.
i) ed foru til. 138. (ſom reiſte derhen)
k) minſt 138. 559. at denne Læſemaade er den rigtige ſees af det følgende 3die Kap.
l) edr hefndir omitt. 138. 163.
m) aumar geraſt nu atferdir. 138. 163. (uſſel er nu unge Menneſkers Adfærd)
n) ok ſóma. 318. (og Ære) *o*) atferdum. 138. 559.
p) ſitia vid bakellda ok kyla vömb ſina á miöd ok munngáti ok þverr þvi hamingia ok karlmenſka ok hárdfengi, enn ek hefi þvi fiár aflat ok virdingar at ek þorda at leggia mik i hættu ok haurd einvigi. Nu hefir þu Þorſteinn litinn krapt hlotit afls ok &c. cætera omitt. 138. 559. (Sidde ved Bagerovnen og fylde Vommen med Miod og Mundgodt, og formindſkes derved baade Lykke, Manddom og Dygtighed, jeg derimod haver forhvervet mig Gods og Ære derved, at jeg vovede mig i Farer og haard Kamp. Men du, Thorſtein, haver kun faaet liden Kraft og Styrke &c.)

terie, men i tiltagende Alder levede han paa sine Gaarde. Han var givt med Mioll, en Dotter af An Bogsveiger, c) og havde med hende en Søn ved Navn Thorstein, som var 18 Aar gammel da nærværende Tildragelse gik for sig, og smuk af Udseende; men hverken ved Størrelse eller Kræfter synderlig udmærket, skiønt han, hvad Opførsel og Mod angik, vel kunde maale sig med de bedre af sin Tids Ynglinger. Paa denne Tid udbredtes det Rygte, at Rømningsmænd eller Røvere opholdte sig paa Veien mellem Jemteland og Romsdalen, d) da ingen af dem, som reiste den Vei, kom tilbage, om de end vare 15 eller 20 i Følge, hvoraf man sluttede, at nogle Forbrydere der maatte have sit Tilhold. Ketill Bondes Folk leede ved denne Veiens Usikkerhed meest Tab baade af Mennesker og Gods, e) og foraarsagede dette megen Snak og Klage over at Herredets Foresatte var saa efterladen, at han ingen Anstalter føiede herimod, eller søgte at faae saadan Udaad straffet; nu kunde man mærke, sagdes der, at Ketill blev svarlig gammel. Han lagde vel Mærke til hvad der blev sagt, men lod som han ikke brød sig derom.

Kap. 2.

Eengang talte Ketill saaledes til sin Søn: "Anderledes føre unge "Mennesker sig nu op end i mine unge Dage. Dengang higede de efter "berømmelige Foretagender, saasom Fribytterie eller andre farlige "Idrætter, hvorved de kunde erhværve sig Formue, men nu blive de "Hiemfødninger, hænge ved Ildstedet og fylde deres Bug ved Bager-

c) See Saga Ans Bogsv. l. c.

d) I næste Kap. siges, at det var i Skoven, som ligger mellem Romsdalen og Oplandene, og i *Landnamabok*, p. 186. at det var á skoginnom til Upplanda, (i Skoven, som strakte sig til Upland). Jfr. *Torfæi H. N.* II. p 103. Schøning. II. S. 467. Efter Schønings N. H. 1ste D., S. 154, bleve alle de Lande, som ligge oven for Viken, samt oven for Folden eller Oslofiord lige til Dovrefield, med et almindeligt Navn kaldte Upland.

e) Det her anførte stemmer ikke overeens med Jokulls Udsigende i 3die Kap., at han aldrig havde tilføiet Ketill eller hans Folk noget ondt.

andi vömb ſína, ok heyra ſoddan hnióđ ódæmanna. Nú villda ek at þú legdir af ſoddän ómenſku ſid., ok leitadir þer fiár ok virdíngar til handa, hvat hamingian þer unna villdi; enn þat er víſt Þorſteinn, at þú hefir hlotid lítinn krapt afls ok vaxtar, er þat ok líkaſt at þú fylgir eptir þeirri athöfn, ok fari þar eliun eptir ok öll tilrædi, þvíat ecki villtu víkiaſt eptir atferdum fyrri frænda þinna, ok ſynir þik eptir því ſem þú ert áſyndum, ok mun hugr fylgia *q*) vexti. Þat var ríkra manna ſidr, konunga edr iarla vorra iafníngia, at þeir lögdu í hernad, öfludu ſer fiár ok frama, ok ſkylldi þat fé eigi til arfs telia, né ſonr eptir födr taka, helldr ſkylldi þat fé í haug leggia hiá ſiálfum þeim; nú þótt ſynir tæki *r*) í erfdir máttu þeir eigi halldaſt í ſínum koſtum þótt virdingar felli til nema þeir legdi ſik ok ſina menn í hættu ok herſkap, aflandi ſer fiár ok frægdar hverr eptir annann, ok ſtíga ſva í fótſpor frænda ſinna. Nú ætla ek at þer ſéu ókunn hermanna lög, ok mætta ek þau kénna þér, ok ertu nú ſva til alldrs kominn at þvar *s*) væri mál at vita hvat hamingian vill þer unna. Þorſteinn ſvarar: eggiad væri nú ef nockut tiádi, hann ſtód upp *t*) ok var hinn reidaſti. Skógr mikill liggr milli Raumsdals ok Upplanda, er almennings vegr liggr yfir, þótt nú heptiz fyrir þeim meinvættum er menn hugdu úti liggia, þó öngvir kynni þar af at ſegia, nú þótti ſú frama ferd meſt at *u*) vinna hér bætr á.

Kap. 3.

Þat var litlu ſídar enn þeir fedgar höfdu vid talaſt, at Þorſteinn géck út einnſaman frá dryckiu, ok hyggr þat hellſt fyrir ſer at hann muni treyſta á hamingiu födr ſíns, ok verda eigi fyrir atyrdum *v*) hanns, helldr villdi hann leggia ſik í

q) verki ok add. 138. (Gierningen)

r) jardir. 138. (Jordegods)

s) er mál at reyna þik ok vita &c. 138. 559. (Tid at forſøge dig og erfare)

t) ok geck iburt add. 138. 559. (og gik bort)

u) ráda þar. 138. 559.

v) "hans — — heſt ſin." omitt. 138.

"ovnen, og skamme sig ikke ved at høre Bebreidelser for deres slette "Opførsel. Nu vilde jeg, at du skulde forlade saadan skammelig Uvirk= "somhed, og søge at erhværve dig saa megen Rigdom og Anseelse som "Lykken vil unde dig. Vist er det, Thorstein! at din Styrke og Høide "er ikke meget stor, og timeligt er det derfor at du vil følge de andres "Viis, at dine Tilbøieligheder og Foretagender vilde ligne deres, og "at du vil blive hvad dit Udseende lover — thi Modet ligner gierne Vær= "ten — da du ikke vil træde i dine Forfædres Fodspor. Det var Skik "og Brug blandt fornemme Folk, Konger og Jarler, og andre vore "Lige, at de lagde sig efter Fribytterie for at erhværve sig Formue og "Anseelse, og gik saadan Formue ikke i Arv fra Fader til Søn, men "blev lagt i Høien med Eiermanden selv. f) Fik endog Sønnerne "Godset i Arv, kunde de dog ikke holde deres Stand vedlige om de end "bleve fornemme Folk, med mindre de ved at paatage sig med deres Folk "en eller anden farlig Krigsbedrivt, skaffede sig Penge og Berømmelse, "og saaledes traadte i deres Frænders Fodspor. Nu formoder jeg, at "du ikke kiender hvad der er Krigsbrug, derfor vilde jeg lære dig det; "du har desuden den Alder, at det er Tid for dig at erfare hvad Lykken "vil unde dig." — Thorstein svarede: "noksom er jeg nu ægget, "om det kan frugte;" og stod gandske forbittret op. Der ligger en stor Skov mellem Romsdalen og Uplandene, som Landeveien gaaer igiennem, hvilken nu Ingen af Frygt for Røvere, som man troede der havde sit Tilhold, torde bereise. Han ansaae derfor det især for et berømmeligt Foretagende, at drage hen og hæmme dette Uvæsen.

Kap. 3.

Kort Tid efterat Thorstein havde havt denne Samtale med sin Fader, gik han eene ud, medens der blev drukket, og fandt det (efter Overlæg med sig selv) raadeligst, at stole paa sin Faders Lykke, og ikke oftere udsætte sig for hans Bebreidelser, men heller forsøge et Vove=

f) Om den her angivne politiske Grund til Nedlæggelse af den Afdødes Efterladenskaber (f. Ex. Skibe, Heste, Vaaben, Kostbarheder, 2c.) i Graven, see *Arn. Jonæ Crymogæa*, p. 194. *Bartholini Antiqv.* p. 437.

nockra mannhættu, hann tók hest sinn ok reid einnsaman til skógar þar sem honum þótti hellst von x) til vírkianna, þó at honum þætti lítil von framgengi síns vid slíkt ofresli sem hann þóttist vita at fyrir mundi, villdi hann nú helldr leggia lífit, enn fara at erindislausu, hann hepti hest sinn vid skóginn, ok géck sídan í hann, ok fann afstíg einn er lá af þiód-götunni; ok sem hann hafdi lengi gengit, fann hann y) hús eitt mikit ok vel gert, þóttist Þorsteinn vita, at þat herbergi mundi sá eiga sem stigana hefdi bannat, hvert sem þeir væri einn edr fleiri. Sídan géck Þorsteinn inn í skálann, ok fann þar stórar kistur, ok margt til giæda, þar var skída hladi mikill, enn annars vegar vara í seckium, ok allskýns varníngr; þar sá hann reckiu eina, hún var miklu meiri enn önnr sæng er Þorsteinn hafdi fyrri sied, þótti honum sá ærit hárr er þetta rúm var mátuligt, z) reckian var vel tiöldut; þar var ok bord búit med hreinum dúkum, ok heidurligum krásum, ok hinum besta dryck, eigi gerdi Þorsteinn at a) þessum hlutum. Sídan leitadi hann ser undanbragds, at hann væri eigi b) fyrir augum þeim er skálann bygdi, því hann villdi fyrr vita hvert efni honum þætti í vera, ádr þeir tækist ordum edr sæist, hann fór sídan upp í millum seckianna í vöru hladann ok sat þar. Sídan heirdi hann út dyn mikinn er á leid kvölldit, ok sídan kom inn madr, ok leiddi eptir ser hest sinn, sá madr var hardla mikill, hvítr var hann á hár ok féll þat ofan á herdar med c) fögrum lockum, Þorsteini syndist þessi madr hinn frídasti. Sídan kveikti þessi madr upp elld fyrir ser, hann leiddi ádr hest sinn til stalls, hann setti mundlaug fyrir sik ok þvodi ser, ok þerrdi á d) hvítum dúk, hann rendi út af verpli vænan dryck í stórstéttar kér, ok tók sídan til matar. Allt syndist Þorsteini athæfi þessa manns miök hæverskligt ok merkiligt, miklu var hann meiri madr enn Kétill fadir Þorsteins, þó þótti hann, sem var, manna mestr; ok er skála-búinn var mettr, sat hann

x) illvirkianna 138. 158. 163. 559. (Roverne)
y) i skoginum. add. 138. 559. (i Skoven)
z) reckian — tiölldut. omitt. 138.
a) slikum hlutum edr hreifdi á neinu. 138. (og rørte ved Intet)
b) þegar. add. 138. 559. (strax)
c) sidum lockum fögrum. 138. (nedhængende favre Lokker)
d) hreinum. add. 138. (reen)

stykke. Han satte sig til Hest og reed eene til Skoven, der hvor han formodede at Røverne snarest kunde opholde sig, og skiønt han ikke ventede sig synderligt Held mod en saadan Overmagt, som han ventede at forefinde, saa vilde han dog heller vove sit Liv, end reise tilbage med uforrettet Sag. Han bandt sin Hest ved Skoven, gik ind i den, og fandt en Stie som førte fra Landeveien. Da han havde fulgt denne længe, stødte han paa et stort velbygget Huus, som han formodede at tilhøre den eller dem, der giordte Veien usikker. Thorstein gik ind i Stuen, og fandt der store Kister og meget Gods; der var en stor Brændestabel, og forresten fyldte Sække og allehaande Vare. Der var en Seng meget større end nogen af dem han tilforn havde seet; og tyktes ham at den maatte være meget høi, som dette Leie var bestemt for; den var belagt med smukke Tepper. Der stod og et Bord dækket med en reen Dug og besat med lækkre Spiser og kostelig Drik; men Thorstein rørte intet deraf. Han søgte derimod et Sted at skiule sig, hvor Husets Beboer ikke kunde blive ham vaer, thi han vilde vide hvorledes Omstændighederne forholdt sig, før de talte sammen eller saae hinanden. Han krøb derfor op mellem de opdyngede Sække med Vare, og blev der siddende. Mod Aftenen hørte han megen Støi udenfor, og derpaa kom en Mand ind, som trak sin Hest efter sig, han var meget høi og havde hvide Haar, der i favre Lokker hang ned over Skuldrene; han forekom Thorstein at være saare velskabt. Efterat have bragt sin Hest i Stalden, giordte han Ild paa, satte et Bækken for sig, vaskede sig, og tørrede sig med et reent Haandklæde, hældte kostelig Drik af en Bimpel i et Kar med en stor Fod, og gav sig derpaa til at spise. Thorstein syntes at denne Mands Levemaade var meget anstændig og udmærket, g) han var ogsaa meget høiere end hans Fader Ketill, endskiøndt denne dog var meget høi af Vært. Da Husets Beboer var bleven mæt, sadte han sig ved Ilden, saae paa den, og sagde: "her er

g) Et lignende Exempel paa elegant Levemaade og en vis Ædelmodighed hos en Stratenrøver, giver Snorre i Arnliot Gellina. *Heimskr.* T. II, p. 251.

vid elld, sá í ok mællti: skipun er hér á ordin, elldrinn er meir fölskadr enn ek hugda, hygg ek hann hafi verit fyrir skömmu uppkveiktr, ok veit ek eigi hvat þat veit, ok má vera menn séu komnir ok sitie um líf mitt, ok er þat eigi fyrir sakleysi, ok skal ek fara ok leita um húsit. Sídan tók hann eitt elldiskíd ok leitadi um húsit, ok kom þar ad sem vöru hladinn vàr, sva var þar háttat at gánga mátti af hladanum ok inn í stórann reykbera, er á var skálanum, ok er spellvírkinn kannadi hladann, var Þorsteinn úti, ok gat skálabúinn eigi hitt hann, þvíat Þorsteini vard annara forlaga audit enn vera þar drepinn, hann leitar þrisvar um húsit ok fann ecki, þá mællti skála-búinn: kyrt mun ek nú vera láta, *e*) ok má vera þat komi fram um mína hagi sem mællt er: at ílla géfast ill rád. Sídan geck hann aptr til nvílunnar, ok tók af sér sax, sva syndist Þorsteini sem þat væri hin mesta gérsimi, ok álíkt til bits, ok gerdi sér þat í hug at duga mundi ef hann nædi saxinu. Hönum kom nú í hug eggian födur síns, at þrótt ok diarfleik mundi med þursa at vinna slík afrek edr önnur, enn *f*) fagurligir penîngar mundu í móti koma, ok honum mundi þá betr gengit hafa enn sitia vid elldstó módur sinnar, þá kom honum í hug at fadir hans sagdi hann eigi betr til vopns enn dóttur, edr adra konu, ok meiri sæmd væri *g*) frændum hans at skard væri í ætt þeirra, enn þar sem hann var. *h*) Fór Þorsteinn þá fram ok leitadi sér færis, at hann mætti *i*) hefna margra vanmættis, enn *k*) þótti þó mikill skadi at manninum. Sídan sofnar skálabúinn, enn Þorsteinn gerdi tilraun med nockru harki hvat fast hann svæfi, hann vaknadi vid ok snerist á hlid, ok enn *l*) gerdi Þorsteinn tilraun adra ok vaknadi hann

e) ok er ovist til hvers umdregur. add. 138. 559. (og er det uvist hvad det vil blive til)
f) noger penningar. 138. (Penge nok)
g) forelldrum hans at eiga dottur enn slikann son ok betr væri skard í hans ætt enn þar &c. 138. (for hans Forældre at have en Dotter med en saadan Søn)
h) slikt hvatti Þorsteinn fram ok leitadi &c. 138. 559. (sligt tilskyndede Thorstein til at gaae frem)
i) einn add. 138. 559. (eene)
k) í ödru lagi þotti hönum 138. 559. (paa den anden Side syntes ham)
l) leid stund ok þá gerdi &c. 138. 559. (efter nogen Tids Forløb)

"skeet en Forandring, her ere flere Gløder end jeg havde troet; der "maae have været giordt Ild paa for nyelig, jeg kan ikke vide hvad "det betyder, maaskee der er kommet nogen, som sætter mig efter Livet, "som jeg har fortient, jeg maae til at giennemsøge Huset." Derpaa tog han en Brand, giennemsøgte Huset, og kom til Varedyngen, der var saaledes beskaffen at man fra den kunde komme ud giennem et stort Røghul der var paa Stuen, og medens Røveren randsagede Dyngen var Thorstein ude, saa han ikke fandt ham; thi Thorsteins Skiebne vilde ikke at han her skulde finde sin Død. Da Beboeren havde giennemsøgt Huset 3 gange og intet fundet, sagde han: "nu vil jeg slaae "mig til Roelighed, skiønt Ordsproget: Falsk slaaer sin egen Herre "paa Hals, maaskee kan gaae i Opfyldelse paa mig." Derpaa gik han tilbage til sin Seng og lagde sit Saxsværd fra sig, som forekom Thorstein at være et kosteligt Klenodie og saare skarpt, og troede han at hans Forehavende ville lykkes, dersom han kunde blive dette Sværd mægtig. Hannem randt nu i Sinde hans Faders Formaninger, at Styrke og Mod behøvedes til at udføre saadanne eller andre Mandsdoms Idrætter, at skiønne Penge vilde vorde hans Belønning derfor, og at dette vilde være ham ærefuldere end at sidde bag sin Moders Ovn. Der faldt ham ogsaa ind, at hans Fader havde sagt, han duede ikke meere til at haandtere Vaaben end en Dotter eller en anden Qvinde, og at det vilde være større Ære for hans Familie at miste ham end at beholde ham. Han gik derpaa hen og søgde Leilighed til at hævne saamange Værgeløses Mord, skiønt det gjordte ham ondt for Manden selv. Denne faldt nu i Søvn og Thorstein giordte nogen Støi for at prøve hvor haardt han sov; han vaagnede da og vendte sig om paa Siden; han giordte det samme igien og den anden vaagnede atter derved; tredie Gang gik Thorstein hen og slog stærkt paa Senge-

enn *m*) vid, hit þrìdia ſinn géck Þorſteinn at, ok drap mikit högg á rúmſtockinn, ok fann at þá var allt kyrrt um hann. Sídan kveikti Þorſteinn liós, ok géck at reckiunni, ok vill vita ef hann væri í burtu, Þorſteinn ſér at hann liggr þar, ok ſvaf í ſilki ſkyrtu gullſaumadri, ok horfdi í lopt upp. Þorſteinn brá þá ſaxinu, ok lagdi fyrir brióſt hinum mikla manni, ok veitti hönum mikit ſár; þeſſi brá vid faſt ok þreif til Þorſteins, ok kipti honum upp í rúmit hiá ſér, enn ſva faſt hafdi Þorſteinn tillagt, at ſaxoddrinn ſtód í bednum, enn þeſſi madr var fárrammr ok lét ſaxit ſtanda ſem komit var, enn Þorſteinn lá á milli þilſins ok hans. Hinn ſári madr mællti: hverr er ſá madr ſem mér hefir áverka veittann? hann ſvarar: Þorſteinn heiti ek, ok er ſonr Kétils Raums. Madrinn mællti: ek þóttiſt vita ádr þitt nafn, enn þykiſt ek af yckr fedgum þeſſa ſíſt makligr verit hafa, þvíat ek hefi yckr alldregi *n*) mein gert, enn nú varſtu helldr til ſkiótr, enn ek offeinn, þvíat nú var ek á burt búinn at hverfa frá þeſſu *o*) rádi. Enn á ek alls koſti vid þik, hvert ek læt þik lifa edr deyia, nú ef ek geri eptir þínum verdleik, *p*) þa ſegir engi frá ockar ſameign, enn ek ætla þat nú rádligaſt at láta þik þiggia líf þitt, ok mætti nú verda at því gagn ef ſva villdi takaſt. Nú vil ek ok ſegia þér nafn mitt, at ek heiti Jökull, ok er ek ſon Ingimundar Jarls af *q*) Gotlandi, ok eptir hætti ríkra manna ſona, afladi ek mér fiár, þó helldr væri ſreklega, enn nú var ek búinn til burtferdar. Nú ef þér þyckir *r*) nockut verdt í lífgiöf þinni, þá far á fund födur míns, enn hitt þó fyrri át máli módur mína er Vigdís heitir ok ſeg henni einni ſaman þennan atburd, ok ber henni áſtſamliga kvediu mína, ok ſeg at hún komi þér í frid vid Jarl ok fulla vingan, med þeim hætti at hann géfi þer dóttur ſína, ſyſtur mína er Þórdís heitir, nú er hér gull er ek ſendi ſem þú ſkalt bera *s*) til jarteikna, *t*) ok þótt henni þycki

m) þó minnum. 138. 559. (ſkiøndt mindre)
n) litit edr eckert mein. 138. 559. (liden eller ingen Skade)
o) orádi. 138. 559. (ulovlige Levemaade)
p) ok þú hefir tilſtefnt. add. 138. 559. (ſom du haver begyndt)
q) Gautlandi. 138.
r) þér nokkut veitt. 138. 559. (at dig ſkeer nogen Tieneſte)
s) henni add. 138. (hende) *t*) at ek ſendi þik add. 138. 559. (at jeg ſendte dig)

stolpen, men da blev alt stille. Thorstein tændte nu Lys og gik til Sengen for at see om han var borte, men han fandt ham liggende der paa Ryggen og sovende i en Silkeskiorte, udsyet med Guld. Thorstein drog Saxsværdet og stødte det i Brystet paa den høie Mand, og var det et stort Saar. Denne foer op derved, greeb Thorstein fat og trak ham op i Sengen til sig. Sværdet stod endnu i Saaret, og Thorstein havde stødt det ind med saamegen Styrke, at Odden stak i Sengedynen, men Manden var saa afmægtig at han lod det sidde, og Thorstein laae mellem Væggen og ham. "Hvo er den som har saaret mig," spurgte han. "Jeg heeder Thorstein og er Ketill Raums Søn," svarede denne. "Jeg troede alt i Forveien at vide dit Navn," sagde hiin, "dog synes jeg mindst at have fortient det af "dig og din Fader, da jeg aldrig har tilføiet Eder nogen Skade. "Du har været alt for hastig og jeg alt for langsom, thi jeg stod nu "i Begreb med at forlade denne Levemaade. Dog staaer det gandske i "min Magt, at lade dig leve eller døe, og dersom jeg vilde handle "med dig efter Fortieneste, skulde ingen fortælle noget om vort Mel-"lemværende; men jeg anseer det for raadeligst at skiænke dig Livet, "maaskee der og kan komme noget godt ud af om Lykken det vil. Jeg "vil lade dig vide at jeg heeder Jøkull og er en Søn af Ingemund "Jarl i Gautland. Som fornemme Folks Sønner pleie, søgte jeg, "skiønt paa en ulovlig Maade, at erhværve mig Formue, og havde "nu besluttet at drage bort herfra. Synes dig nu, at jeg har beviist "dig nogen Velgierning ved at skiænke dig Livet, saa begiv dig til "min Fader, men søg først at faae min Moder Vigdis i Tale, for-"tæl hende i Eenrum denne Tildragelse, hils hende paa det kiærligste "fra mig og beed hende forskaffe dig Fred og Venskab hos Jarlen, "saaledes at han giver dig sin Dotter min Søster Thordis til ægte; "dette Guld som her hos følger, skal du overlevere som et sikkert "Beviis paa at jeg har sendt dig. Skulde end min Død foraarsage "hende megen Kummer, saa haaber jeg dog at hun meere seer paa

mikill harmr ſinn eptir mik, þá vænti ek þó at hún virdi meir *u*) ordſendíng mína enn tilgörníng þinn, enn mer ſegir ſva hugr at þú munir gæfumadr verda. Nú ef þer verdr ſona audit edr þínum ſonum, þá láttu eigi nafn mitt nidri liggia, ok vænti ek mer þar *v*) gæfu af, ok hef ek þat þá fyrir lífgiöfina. Þorſteinn bad hann at gera ſem hönum líkadi um lífgiöf vid ſik, *x*) ok einſkis mun ek þik þar um bidja. Jökull kvad nú hans líf vera undir ſer, ok allmiök muntu eggiadr hafa verit þeſſa verks af ködur þínum, enda hafa mér nú at fullu bitit hans rád, ok ſé ek at þér líkar þó vid deyium bádir, enn meiri forlaga mun þér audit verda, *y*) meſt fyrir kallmenſku ok árædi, ok betr væri þá ſéd fyrir koſti ſyſtur minnar at þú fáir hennar, enn víkíngar med herfángi, nú þó *z*) þér ſé bodit (ríki) í Gotlandi þá far þú helldr til eigna þinna í Raumsdal, þvíat eigi munu ködur frændur mínir þér ríkia unna eptir hans dag; enn verda má at hörmúngar víg liggi í kyni ydar, ok munu menn miſſa ſaklauſa frændur ſína, nú ſeg ecki til nafns míns alþydu nema födur þínum ok frændum mínum, þvíat æfin hefir öfug verit, enda er nú golldit at verdugu, ok fer ſva fleſtum ránglætis mönnum, ok tak nú gullit ok haf til jarteikna, enn kipp í burt ſaxinu, ok mun þá ecki lángt verda ſamtal ockar. Sídan kipti Þorſteinn í burt ſaxinu enn Jökull dó.

Kap. 4.

Eptir þeſſi tídindi *a*) reid Þorſteinn heim, ok er hann nálgadiſt bæinn ſá hann marga menn rída á móti ſér ok kéndi þegar födur ſinn ok marga kunníngia, ok fóru allir hans at

u) aſt ok. add. 138. 559. (Kierlighed og)
v) gæda. 138. 559. (Nytte)
x) ok ſva um adra luti. add. 138. 559. (og hvad det øvrige angik)
y) eigi eru þeir foruſtu lauſir er þu ert fyrir madr fyrir ſakir árædis ok karlmenſku &c. 138.559. (ikke ere de uden Høvding, ſom du haver at befale over formedelſt —)
z) þú tækir riki i Gautlandi at bodi þá far &c. 138. (du modtager Riget i Gautland efter Tilbud)
a) ridu þeir Þorſteinn, 138. (ride Thorſtein og hans Medfølger)

"min Bøn end paa din Handling, og det ahner h) mig at du vil "blive en lykkelig Mand. Men dersom du skulde faae Sønner eller "Sønnesønner, da lad mit Navn ikke uddoe, og det Eftermæle jeg "deraf venter mig, skal være en Giengield for det jeg har skiænket dig "Livet." i) Thorstein bad ham, hvad dette angik, at handle efter eget Tykke, og forsikkrede, at han ingenlunde bad ham om Livet. Jokull tilstod at han havde det i sin Haand, "men, "lagde han til, "det er nok din Fader som har ægget dig til denne Handling, og "hans Raad er bleven min Ulykke. Jeg mærker at du gierne vilde "døe tilligemed med mig, men din Mandighed og Mod har forbeholdet dig en større Lykke, og min Søster vil desuden være bedre "faren ved at faae dig til ægte, end ved maaskee at blive bortrøvet af en eller anden Viking. Skulde end Jarldømmet i "Gotland blive dig tilbudet, giør du dog bedre i at drage hiem "til dine Eiendomme i Romsdalen, thi mine Fædrene Frænder "vilde ei unde dig Regieringen efter min Faders Dod; muligt "er det, at sørgelige Mord og uskyldige Slægtningers Tab "ville vorde giængse i Eders Familie. Fortie mit Navn for alle "undtagen for din Fader og mine Frænder, thi jeg har ingen "Ære af min Vandel, men jeg har og, som de fleeste Ildgiærningsmænd, bødet efter Fortieneste. Tag nu Guldet med dig "til Jærtegn og træk Sværdet ud, dermed vil nok vor Samtale "være til Ende." Thorstein drog derpaa Sværdet ud og Jokull døde.

Kap. 4.

Da dette var skeed, reed Thorstein hiem. Som han nærmede sig Gaarden saae han mange Folk ride sig imøde, hvori-

h) Om deslige Ahnelser hos vore nordiske Forfædre, som de alminderlig udtrykke paa den Maade: *Sva segir mer hugr um*, see *Johannæi* Hist eccl Isl. I. p 29.

i) Dette Sted er anført af Eriksen i hans *Tentamen de nominibus propriis*, p. 34.

leita, ok er þeir funduſt kvaddi Kétill ſon ſinn med blídum ordum, ok þóttiſt hann þá (or heliu) *b*) heimtann hafa. Kétill mællti: opt idraſt ek þeirra orda er ek mællti vid þik til fríunar edr áleitni. Þorſteinn kvad hann lítt hafa fyrerſéd hvert hann kæmi nockurn tíma aptr edr alldregi, enn kvad nú hamíngiu ſva hafa ſtudt ſik at hann hafdi heill aptr komit; enn þó þeir köſtudu *c*) þeſſum ordum fram af nockri ſtygd, þá urdu þeir brádt vel ſáttir, ſagdi Þorſteinn nú födur ſínum allan atburd ſinnar ferdar. Eptir þetta verk féck Þorſteinn gódan ordróm af hverium manni ſem von var á. Sídan lætr Þorſteinn þíngs kvedia, ok komu þar allir bygdarmenn úr þeim hérudum. A þeſſu þíngi ſtód Þorſteinn upp, ok mællti: þat er öllum mönnum kunnugt *d*) at ótti ſá er á hefir verit *e*) um hríd af ſtiga mönnum *f*) at menn máttu eigi fara ferda ſinna, hann er nú afrádinn ok endadr, ok er þat nú meſt undir þeſſari minni þíngſtefnu at ek vill at hverr taki þat fé er átt hefir, enn ek mun eignaſt þat ſem auk er *g*), hér at var gerdr gódr rómr af mönnum, ok féck Þorſteinn virdíng mikla med öllu ſaman ſínu tiltæki. Nafn víkíngſins *h*) viſſi eigi alþyda *i*) af því þat var lítt á lopt borit.

Kap. 5.

Þat var einn dag at Þorſteinn talar vid födur ſinn at hann mundi fara auſtr *k*) á fund Ingimundar Jarls ſem hann hafdi heitit Jökli. Kétill kvad þat ecki rádligt at gánga á hendur óvinum ſínum ok bad hann helldr heima vera, *l*) Þorſteinn

b) úr heliu heimt hafa ok ídradiſt ek þegar eptir þeirra orda &c. 138. 163. 559. (hentet ham fra Doden og ångrede jeg ſtrax de Ord —)
c) köſtuduſt ſlíkum ordum á, þá urdu &c. 138
d) ydr kunnugt at gera; at &c. 138. 559. (at lade Eder vide)
e) hér hefir um hríd álegit. 138. *f*) omitt. 138.
g) Afgeingr. 138. 559. *h*) illvírkians. 138. (Roverens)
i) manna, add. 138. *k*) til Gautlands. add. 138. til Gautland)
l) ok þó Jarl vilie ei granda þér þá má þó vera at nockrir ſé þér ágángſamir edr verdi enn eigi gódviliugir. add. 138. 559. (og ſkiondt Jarlen ei vilde giore dig Skade, ſaa er det dog mueligt at andre kunde anfalde dig, eller viſe ſig fiendtlig ſindede mod dig.)

blandt han kiendte sin Fader og andre Bekiendtere, der alle vare redne ud for at søge ham. Da de traf hinanden hilste Ketill sin Søn meget venligen, og tyktes at have faaet ham tilbage fra de Døde. "Ofte," sagde han, "har jeg angret mine Bebreidelser og hæftige Paamindelser til dig." Thorstein sagde, at hans Fader kun lidet havde tænkt paa, om han nogensinde kunde komme tilbage eller ikke, men at Lykken havde været ham saa god, at han var sluppen uskadt derfra. Men skiøndt de saaledes vexlede nogle haarde Ord sammen, bleve de dog snart forligte, og Thorstein fortalte nu sin Fader alle Omstændighederne ved sit Tog, hvorved han, som han og fortjente, vandt almindelig Berømmelse. Derpaa lod Thorstein stævne til et Thing, hvor alle Indbyggerne fra de omliggende Herreder kom sammen. Paa dette Thing stod han op og sagde: "Det er alle og Enhver vitterligt, at den "Frygt man i nogen Tid har havt for Røvere der foruroligede "de Reisende, nu ikke meere finder Sted, og er det fornemmelig "Hensigten af dette mit Thingstævne at lade Enhver vide at han "skal tage sin Ejendom tilbage, og at jeg beholder det som er til-"overs." Heele Forsamlingen gav sit Bifald tilkiende, og Thorsteins Forhold i denne Sag forhværvede ham megen Roes. Røverens Navn fik Almuen ikke at vide, thi det blev kun faa bekiendt.

Kap. 5.

En Dag lod Thorstein sin Fader vide, at han vilde reise øster paa til Ingemund Jarl som han havde lovet Jøkull. Ketill meente, det var ikke raadeligt at give sig i sine Fienders Vold, og bad ham heller blive hiemme. Thorstein svarede:

ſvarar: þat ek hefi heitit Jökli ſkal ek efna, ok þótt ek beri þadan hverigan fótinn heilan, þá ſkal ek þó fara. Sídan bióſt Þorſteinn til ferdar, ok fór til Gautlands, ok hitti *m*) ſva til at hann kom til heimilis Jarls árla *n*) dags. Jarl var farin á veidar eptir ríkra manna ſid. Þorſteinn géck inn í eina dryckiuſtofu *o*) med förunauti ſínu, þá kom kona Jarls í ſtofuna ok leit þá er komnir voru, ok ſá at vera mundu útlendir menn, hún ſpurdi at hverir þeir væri? Þorſteinn kvadſt norrænn vera, ok á ek leynt erindi vid þik, ok gaungum vid bædi tvö ſaman, hún gerdi ſva. Þorſteinn mællti: tídindi hef ek at ſegia þér, víg Jökuls ſonar þíns. Hún ſvarar: þau mega mér mikil þyckia, enn eigi ólíklig ſakir hans tiltekta ok vondrar athafnar, eda hvat *p*) ſkylldar þik til at ſegia þeſſa harmſögu, ok fara til lángan veg? Þorſteinn ſvarar: mikit dregr mik til þeſs, ek hét honum med trúnadi at ockrum ſkilnadi at ek mundi á ydar fund fara, ok ſegia ſatt frá ockar ſkilnadi, ok ecki leyna at ek vard hans banamadr, óx *q*) monnum at ſitia undir hans hendi ſökum manndrápa ok féróna, enn þó þér at ſegia í trúnadi kom ek á hans valld, ok átti hann koſt at drepa mik ef hann villdi, enn hann gaf mér líf, ok lagdi þat á vid mik at ek ſkylldi fara á þinn fund at hans ordſendíngu, ok ſiá máttu, hægra væri heima enn hætta á ydra miſkun; nú hef ek hér gull er hann kvad ydr mundi vidkannaſt, ok bad mik bera þat til jarteikna at þú kæmir mer í ſátt vid Jarl, med þeirri umleitun at ek fengi dóttur yckar mér til konu er Þórdís heitir, hann kvadſt ok vænta at meir mundir þú virda ſendíng ok tilſkipun hanns enn verknad *r*) minn. Vigdís rodnadi *s*) vid, ok mællti: diarfr madr muntu vera, enn þó hygg *t*) ek þú

m) héllt. 138.
n) ſnemma. 138. (tidlig)
o) ok ſettiſt þar med förunauti ſínu á einn beck, þá kom &c. 138. (og ſatte ſig med ſit Følge paa en Bænk, da kom —)
p) hver. 138. (hvo)
q) því ófærti þótti vorum mönnum &c. 138. 559. (thi vore Folk anſaae det for farligt —)
r) tilverknad. 138. 559.
s) miök add 138. 559. (meget)
t) muntú ſatt ſegia af &c. 138. (monne du ſige ſandt —)

"hvad jeg har lovet Jøkull skal jeg holde, og reise vil jeg, om jeg end "aldrig skal komme levende derfra." Derpaa lavede han sig til, reiste til Gautland og magede det saa, at han kom til Jarlens Boelig tidlig om Morgenen da Jarlen, efter fornemme Folks Viis, var gaaet paa Jagt. Thorstein gik med sit Følge ind i en Drikkestue, k) her kom Jarlens Hustrue for at see de Ankomne, og da hun mærkede, at det var Fremmede, spurgte hun hvem de vare? Thorstein sagde, at han var en Nordmand, og at han havde et hemmeligt Ærende til hende, som han vilde røgte i Eenrum. Da de vare blevne eene sagde Thorstein: "Jeg har en Tidende at bringe dig, din Søn Jøkulls Drab." "Det er en "sørgelig Tidende," svarede hun, "men dog som jeg maatte vente "den efter hans Udaad og slette Opførsel. Men hvad bringer vel "dig til at reise saa lang en Vei for at bringe mig dette Sorrigs="budskab?" "Meget bevæger mig dertil," svarede Thorstein, "ved "vor Skilsmisse lovte jeg ham helligen at reise til Eder, fortælle Eder "sandfærdigen hvorledes vi skiltes ad, og ikke dølge at jeg blev hans "Banemand, fordi Folk ikke længer vilde taale det Manddrab og Røverie, "som han øvede. Jeg vil oprigtigen tilstaae at han fik Bugt med "mig, og kunde have dræbt mig, om han havde vildet, men han "skiænkede mig Livet paa det Vilkaar, at jeg skulde reise hen og bringe "dig Budskab fra ham; du seer ellers at det havde været sikkrere at "blive hiemme end at begive sig til Eder paa Naade og Unaade. Her er "noget Guld (en Guldring), som han sagde I nok vilde kiendes ved, l) og "bad mig overbringe som Tegn paa hans Villie, at du skal skaffe mig "forligt med Jarlen, og udvirke at jeg faaer Eders Dotter Thordis til "Ægte. Han sagde endelig, at han haabede Du meere vilde see paa "hans Budskab og sidste Villie end paa min Handling." Vigdis rød=mede, og sagde: "Dristig monne du være, men dog troer jeg at det

k) Dette var efter *Torfæus* l. c. p. 106 et Værelse, hvori Fremmede bleve modtagne og beværtede med Øl og andre Drikkevare (Borgestue).

l) *Torfæus* l. c. p. 109 drager heraf den Slutning, at Lehnene under Smaae=kongernes Regiering i Norge have været arvelige, og at Bønderne skyldte de Lehnsmænd, de stode under, mere Lydighed end Smaaekongerne; men Schønning N. H. II. S. 470 modsiger ham heri.

ſegir ſannindi af yckrum vidſkiptum, ok ef Jökull gaf þér líf, þá væri mitt rád at þú fengir þat þvíat þú ert giptuvænligr madr at ſiá, enn fyrir bænar ord Jökulls ſonar míns, mun ek birta *u*) mál þitt vid Jarl, enn þú ver í leynum fyrſt. Ok er Jarl kom heim, *v*) fór drottníng á fund hans, ok mællti: tídindi hef ek *x*) at ſegia ydr þau er bædi ockr henda, Jarl ſvarar: þú munt ſegia dauda Jökuls ſonar míns? hún kvad þat ſatt vera. Jarl mællti: eigi mundi hann ſóttdaudr verda? *y*) þat er ſatt ſegir hún, at hann var veginn, ok ſyndi hann ádr mikinn dreingſkap, hann gaf þeim manni líf er þat gerdi, ok ſendi hann híngat á vort valld med ſönnum jarteiknum at þú gæfir honum grid *z*) ok upp ſakirnar þó miklar ſéu, verda mætti þer ok ſtyrkr at manninum ef þú efldir hann med mægdum ok giafordi dóttur þinnar, eptir ſkipun Jökuls; hefir hann þat ok ætlat at þú mundir virda nockurs hans ſíduſtu bæn, máttu ok vita *a*) hverſu trúlyndr þeſſi madr hefir verit í ordum ſínum ok heitum þar ſem hann fór híngat frá eignum ſínum í ófridar ſtad í hendur oſs; nú væntir mik at fyrir minn flutníng ok ſonar *b*) míns ordſendíng, at þú munir gera ſem ek hefi bedit, ok lítit hér á iarteiknir; hún ſynir hönum þá gullit. Jarl blés þá vid mædiliga, ok mællti: margt hefir þú nú mællt ok miök diarſliga, at ek mundi gera þeim manni ſæmd er drepit hefir ſon minn, ok væri ſá madr helldr dauda verdr enn vingiafa. Drottníng mællti: á hitt er at líta, *c*) hvat í er, at virda ord Jökuls ok dygd mannſins, at gánga á valld þitt, í annan ſtad alldr þinn mikin, at þú þarſt forſtióra fyrir þér, ok mun ſá madr þar vel til fallinn, nu ſem Jökull gaf hönum líf ok átti ádr alls koſti med hann, ok ſókti ſá madr giptu til hans ſva ovænliga ſem hann ſtofnadi, *d*) ok er þat mikill ſigr *e*) at haga

u) byria. 138. 559. (indlede denne Sag)
v) géck. 138. 559. *x*) er ydr at ſegia 138.
y) hún ſvarar þat var ſatt, ad &c. 138. 559.
z) líf. 138. (Liv) *a*) ſiá. 138. 559. (ſee)
b) ockar. 138. (vor) þins 559. (din)
c) herra addit. 138. 559. *d*) ſtefndi. 138. 559. (begyndte)
e) Þá er ok einſætt at eigi fáum vid fyrikomit ſigri þeſſa manns edr hamíngiu, enn drengiligu úrrædi ſonar ockars. add. 138. 559. (det er og aabenbart, at vi ikke kan hindre denne Mands Seier og Lykke, eller vor Sons ædelmodige Beſlutning.)

"virkelig er gaaet for sig imellem Eder, som du beretter, og da Jøkull "skiænkede dig Livet, skal det være mit Raad at du beholder det, thi du "synes at være en Mand, som Lykken er med, og for Jøkulls Bøns "Skyld skal jeg andrage din Sag for Jarlen; imidlertid maae du "holde dig skiult." Da Jarlen kom hiem gik hans Hustrue til ham og sagde: "Jeg har en Tidende at bringe dig, som angaaer os begge." Jarlen svarede: "Er det maaskee min Søns Jokulls Død?" Hun tilstod at det var saa. "Da er han dog vel ikke død af Sygdom?" gienmælede Jarlen. "Du har Ret," svarede hun "han er dræbt, og "viiste i Forveien megen Manddom. Han skiænkede sin Banemand "Livet og sendte ham hid i vor Vold med sikkert Jertegn og den Be-"giæring at du vil forunde ham Fred og tilgive ham hans Brøde saa "svar den end er. Mueligt kunde han endog blive dig en Støtte, "dersom du vilde vælge ham til Svigersøn og give ham din Dotter til "ægte efter Jokulls Forlangende, som haabede at du ikke vilde lade "hans sidste Bøn uopfyldt. Hvor troefast denne Mand desuden har "holdt sine Ord og Løvter kan du see deraf, at han begav sig fra sin egen "Gaard i vor, sine Fienders Vold. Jeg haaber da at du for min "Forbøns og min Søns sidste Villies Skyld, føier mig heri. Her "seer du det Tegn han sendte," og viiste hun ham derpaa Guldet. Jarlen drog et dybt Suk, og sagde: "Det var en lang og dristig Tale "du der førte. Du vil at jeg skal vise den Mand Ære, som har dræbt "min Søn, skiøndt han snarere havde fortient Døden end Vennegaver." "Her er en dobbelt Ting at tage Hensyn til," svarede hun, "først Jøkulls "Begiæring og Mandens udviiste Troefasthed ved at betroe sig i din "Vold, dernæst din høie Alder, som giør dig en Medhielper nødvendig, "hvortil han synes velskikket. Men da Jøkull nu skiænkede ham Li-"vet, skiønt han havde ham ganske i sin Magt, og denne Mands Hand-"ling paa den Maade fik saa heldigt et Udfald, som han aldrig kunde "have ventet, saa vil det være en herlig Seier over os selv, at ligne

ſva ſem Jökull gérdi, at géfa þeſſum manni líf er þvílíkar ſakir hefir vid oſs gért, er þat ek hin meſta ſköm at géra hönum mein þar ſem hann er kominn á vort trauſt. Jarl mællti: all miök fylgir þú þeſſum manni, *f*) ok hefir þér vel á hann litiſt, ok fyrir víſt vil ek ſiá hann, ok virda *g*) fyrir mér hver ſlægr mér þykkir í vera, ok mun þat miklu ſkipta hvern veg mér líſt hann fyrir augum. Sídan var Þorſteinn framleiddr ok ſtód fyrir Jarli, enn drottníng hafdi ſva tilſtillt at hönum var runnin hin meſta reidin. Þorſteinn mællti: allt er enn *h*) herra Jarl á ydru valldi um minn hag, er ydr nú ok kunnigt hvat erindum ek hefi híngat ſókt, vil ek ok bióda *i*) ydr til ſátta, enn kvída öngvu hvat þér vilit gért hafa, er þat ok höfdíngia ſidr at veita þeim líf er ſiálfkrafa gánga á þeirra valld. *k*) Jarl mællti: ſva líſt mer á þik at ek muni géfa þér líf, mun þat nú ok vænſt til ſonar bóta, at þú gángir í ſonar ſtad ef þú villt hiá mér vera, *l*) þvíat hamíngiu mót er á þér, er þat ok ecki ſtórmanligt at ſtrída vid þann er á valld manns gengr. Þorſteinn þackar Jarli lífgiöfina, ok var hann þar um hríd, ok könnuduſt menn hugi vid. Jarl fann þat brádt at Þorſteinn var vitr madr ok miök *m*) merkiligr í öllum háttum. Þat var eittſinn at Þorſteinn mællti vid Jarl: nú vil ek vita hvers af er koſtr um mægdirnar vid ydr herra. Jarl ſvarar: eigi vil ek því afneita, þvíat vera má þat *n*) verdi til hámíngiu vorrar ættar, enn þat vil ek þú ſért med oſs. Þorſteinn mællti: því vil ek játa ok kunna þöck *o*) medan þér lifit at vera hér, enn ecki munu menn unna mér hér metorda eptir þinn dag, ok verdr hver eptir ſínum forlögum at leita. Jarl kvad líkliga ſlíkt mællt.

Kap. 6.

Litlu ſídar reid Þorſteinn heim ok ſagdi födur ſínum alla rádſtöfun, ok bad hann tilfarar, *p*) ok ſva gérdi Kétill. Jarl

f) máli þeſſa manns 138. (denne Mands Sag).
g) ok vita hver &c. 138. (og vide)
h) nú. 138. 559. *i*) bidia. 138. 559. (bede)
k) nád. 138. 559. *l*) med mér. 138. 559.
m) omitt. 138. 559. *n*) ſé. 138.
o) at vera hér, add. 138. 559. (at blive her) *p*) ferdar. 138. 559.

"Jøkull heri, og skiænke den Mand Livet, som har forbrudt sig saa "haardelig mod os, men derimod en stor Skam at tilføie ham nogen "Skade da han har givet sig i vor Vold." Jarlen sagde: "Du taler "med Iver denne Mands Sag, og jeg mærker du synes vel om ham; "jeg vil nu see ham for at erfare om hans Udseende lover noget godt, "og det vil da komme meget an paa, hvorledes han staaer mig an." Derpaa blev Thorstein ført ind og stillet for Jarlen, hos hvem hans Hustrues Forestillinger alt havde fordrevet den største Vrede. "Endnu" sagde Thorstein, "staaer min Sag ganske i eders Haand Herr Jarl. "I vide hvilket Ærende der har ført mig hid; jeg tilbyder Eder Forlig, "men frygter ikke, hvilken Beslutning I saa tager, dog pleie Høvdin- "ger at lade dem beholde Livet der frievilligen give sig i deres Vold." Jarlen svarede: "Du staaer mig saa vel an at jeg skiænker dig Livet, "og er det den passeligste Bod for min Søn, at du træder i hans "Sted, dersom du ellers vil blive hos mig, thi dit Udseende lover "meget; heller ikke er det ædelt at angribe den der godvillig overgiver "sig i eens Vold." Thorstein takkede Jarlen for sit Liv, og opholdt sig i nogen Tid hos ham, da de imidlertid lærte nøiere at kiende hinanden. Jarlen fandt snart, at han var en forstandig og i alle Henseender udmærket Mand. Eengang sagde han til Jarlen: "nu ønsker "jeg at vide, om der bliver noget af mit Svogerskab med Eder, Herre?" "Jeg giver mit Samtykke dertil," svarede Jarlen, "thi maaskee det "er til Held for vor Familie, men jeg vil at du skal blive hos os." Thorstein sagde: "Jeg takker Eder, og lover at forblive her saalænge "I lever, men efter Eders Død vil Folk neppe unde mig nogen Hæ- "derspost her, og hver maae desuden følge sin egen Skiebne," og heri gav Jarlen ham Ret.

Kap. 6.

Kort efter reed Thorstein hiem, fortalte sin Fader alt hvad der var skeet, og bad ham følge med sig, som han og giordte. Jarlen

bió veitsluna, enn Þorsteinn sókti til med þá Raumsdæla, ok mörgu stórmenni, var veitslan fríd q) med gódum tilföngum, géck hún út med gódri sæmd ok stórum fégiöfum, skilduít þeir Jarl ok Kétill med hinni mestu vináttu. Þorsteinn var eptir med konu sína; iafnan frétti Þorsteinn vingiarnligt ord til sín af r) Jarli, brádt vóru s) ástir gódar med þeim Þorsteini ok Þórdísi. Þess er gétit eitt kvölld at menn komu til Jarls med þau tídindi t) at þeir sögdu lát Kétills Raums, ok þat med at menn villdu at Þorsteinn færi aptr til ættiardar sinnar, u) ok ríkis. Þorsteinn bar þetta mál fyrir konu sína ok Jarl, hún bad hann fyrir siá, ok kvadst því vilia fylgia sem hann vill, hann kvad sér mest í hug at fara heim, taldi þar sídst öfundareyrir, ok allir mundi hönum þar best sæmdar unna. Þessu rádi samþyckti ok Jarl, ok kvad líkligt at heima mundi v) hönum verda audit framgángs helldr enn hiá ókunnu fólki vera. Eptir þetta tók Jarl sótt, ok heimti til sín Þorsteinn mág sinn ok sva dóttur sína, ok mællti: búit nú ferd yckar sva hédan í burt at þat sé med mikilli sæmd at fiárhlutum ok audæfum, ok megu frændur vorir því vel unna, at þeim er ríki hér allt uppgéfit í landi, med því öllu sem hér fylgir, enn ef yckr verdr sonar audit, þá látit hann hafa mit nafn. Þorsteinn kvad sva vera skylldi, enn því kvadst hann eigi eptir Jarls tign leita at frændr hans voru úngir. x)

Kap. 7.

Ingimundr Jarl andadist litlu sídar enn Þorsteinn fór heim til eigna sinna, ok tók vid födurleifd sinni; hann var í hernadi á sumrum ok afladi fiár, y) enn sat heima at búum sínum á vetr, ok þótti hinn mesti sómamadr. Ingialldr

q) prydd. 138. (prægtigt)
r) frá. 138. 559. s) urdu. 138.
t) ok sögdu þau &c. 138. (og berettede)
u) omitt. 138.
v) heima hentara helldr enn &c. 138. (at det vilde være meere passende for ham at opholde sig hiemme —)
x) ótígnir. 138. 163. 559. (ingen Værdighed havde)
y) ok virdíngar. 138. 559. (og Anseelse)

lod anrette et Giestebud hvortil Thorstein indfandt sig med Romsdølerne og mange fornemme Folk; det blev holdt med megen Overflødighed og endtes hæderfuldt med store Afskeedsforæringer. Jarlen og Ketill skildtes saare venskabeligen ad. Thorstein blev tilbage med sin Kone og modtog bestandig Venskabs-Yttringer af Jarlen; han og Thordys fattede ogsaa snart megen Kierlighed til hinanden. Det hændte sig en Aften, at der kom nogle til Jarlen med den Tidende at Ketill Raum var død, og at Folk vilde at Thorstein skulde komme tilbage til sit Fædrenegods og Rige. Han spurgte sin Kone og Jarlen til Raads herom, hun bad ham selv raade, og sagde at hun vilde følge ham hvorhen det skulde være. Han tilstod da, at han havde meest Lyst til at drage til sit Hiem, hvor han havde mindst at befrygte af Misundelse, og meest Ære at vente. Jarlen gav sit Samtykke hertil, og sagde, at han sandsynligviis snarere ville komme til Ære og Værdighed hos sine Egne end hos Fremmede. Derefter blev Jarlen syg, han lod sin Svigersøn og Dotter kalde til sig, og sagde til dem: "Laver Eder nu til Bortreisen, lader den skee med Pragt og "tager meget Gods bort med Eder. Vore Frænder vilde intet have "derimod, da Regieringen her i Landet, med alt hvad dertil hører, "vorder dem overdragen. Og faaer I nogen Søn, da lader ham "opkalde efter mig." Thorstein lovede dette, og sagde at han ei vilde søge Jarlsværdighed, fordi hans Frænder vare unge.

Kap. 7.

Kort efter døde Ingemund Jarl. Thorstein drog hiem til sine Eiendomme og tiltraadte sin Fædrenearv. Om Sommeren samlede han sig Formue ved Fribytterie, om Vinteren sad han hiemme paa sine Gaarde m) og var meget anseet af alle. En Mand ved Navn

m) At de gamle Nordboere blot pleiede at anvende Sommeren til deres Fribyttertoge, haves flere Exempler paa i dette Kapitel, foruden andre Steder, for Ex. *Niáls Saga*, p. 127. *Eigla*, p. 170 177. 178. Det var kun de meest hærdede og graadige Fribyttere, der laae heele Vinteren paa Søen. *Gautreks ok Hrolfs Saga*, p. 150. cf. *Heimskr.* I. p. 43.

hét madr hann bió í Hafney *z*) á Hálogalandi, hann var bóndi hrauſtr ok var í hernadi á ſumrum enn ſat um kyrt á vetrum, þar var vingun *a*) med þeim Ingialldi ok Þorſteini. Ingialldr var gódr búþegn, *b*) ok mikilsháttar madr. Þorſteinn átti ſon vid konu ſinni, ok er ſveinninn var fæddr, var hann borinn at födur ſínum. Þorſteinn leit á ok mællti: ſá ſveinn ſkal heita Ingimundr eptir módur födur ſínum, ok vænti ek hönum hamíngiu ſakir nafns. Sveinninn var ſnemma med miklum þroſka. Þeir Þorſteinn ok Ingialldr áttu vinabod ſaman á hveriu hauſti, þá er þeir komu úr víkíngu, ok eitt ſinn er Ingialldr var at veitſlu med Þorſteini þá rann ſveinninn Ingimundr at. *c*) Ingialldr mællti: hamíngiuſamligr ſveinn ertú, ok fyrir vináttu ockar födur þíns þá vil ek bióda þér heim til mín til ſlíks fóſtrs ſem ek kann at veita þér beſt, Þorſteinn kvadſt þiggia mundi bodit, ok fór ſveinninn heim med Ingialldi. Grímr hét ſon Ingiallds enn annar Hrómundr, þeir voru vænligir menn ok gérduſt fóſtbrædur. *d*) Þeir Þorſteinn ok Ingialldr hélldu uppteknum hætti um heimbod ok veitſlugérdir, ok þóktuſt menn hafa idgiölld Kétills þar ſem Þorſteinn var, þótt hann væri madr minni vexti edr eigi ſva ſterkr ſem hann var. Þat var einu ſinni þá er Ingimundr hitti födur ſinn, at hann mællti: gott fóſtr hefir þú mér fengit, enn nú vil ek at þú fáir mér ſkip ok vil ek heria í ſumar eptir hætti fyrri frænda *e*) vorra, er ek nú ſva til alldrs kominn at ek má vel ſlíkt ſtarfa, ok vil ek koſta til þeſſarar ferdar ſiálfr ok þú, enn ecki fóſtri minn, enn veit ek at ek má hafa af hönum ſlíkt er ek vil. Þorſteinn kvad þeſſa vel leitat, ok mun ek fá þér eitt *f*) ſkip; Ingimundr kvad eigi minna mega vid hlyta, ok fór heim ok ſagdi fóſtra ſínum.

z) Heffney. 138. 163. Hefnuey. 559.
a) vingott. 138. 559.
b) bóndi ok búþegn ok þar med mikilhæfr. 138.
c) Ingialldi. 138. 163. 559.
d) Ingemundar. add. 138. 163. 559.
e) minna. 138. 559. (mine)
f) gott. 138. (godt)

Ingialld boede paa Hafnøe n) i Halogaland. Han var en rask Bonde, om Sommeren laae han ude paa Fribytterie, om Vinteren sad han stille, han og Thorstein vare gode Venner. Ingiald o) var en god Huusfader og en meget gæv Mand. Thorstein avlede en Søn med sin Kone. Da han var født blev han bragt til Faderen, som betragtede ham, og sagde: "Denne Dreng skal heede Ingemund "efter sin Morfader, og haaber jeg at dette Navn vil skaffe ham Lykke." Drengen blev snart stor og stærk. Thorstein og Ingiald havde hinanden til Giestebud hos sig hver Høst, naar de kom fra Fribyttertog. Eengang da Ingiald var til Giestebud hos Thorstein, kom Drængen Ingemund løbende. Ingiald sagde: "Du est en haabefuld Gut, for "mit og din Faders Venskabs Skyld vil jeg tage dig til mig og opfostre "dig saa godt som jeg formaaer."*) Thorstein tog mod Tilbudet, og lod Drængen drage hiem med Ingiald. Grim og Hromund heed Ingialds Sønner, p) de vare haabefulde Ynglinger og indgik de alle Fostbroderskab. Thorstein og Ingiald vedbleve deres gamle Skik med at indbyde hinanden til Giestebude. Alle forekom det, som Ketill levede op igien i Thorstein, skiønt denne hverken var saa stor eller stærk som hiin. Da Ingemund eengang var hos sin Fader, sagde han til ham: "En god Opdragelse har du skaffet mig, men nu vilde jeg, at "du lod mig faae nogle Skibe, at jeg i Sommer kunde fare i Viking "efter vore Forfædres Viis. Jeg er nu gammel nok dertil, og skal "jeg og du eene bekoste dette Tog og ikke min Fosterfader, skiøndt jeg

n) Dette Sted kaldes i Landnamab p. 186. *Hefni*, og siges der ogsaa at have lagt i Halogaland. cfr. Schønning S. 471. Torfæus l. c. S. 109 søger det derimod paa Nordmør. Hefne er nu et Præstegield i Fosens-Fogderie, Trondhiems Amt.

o) Denne Ingiald kaldes i *Landnamab.* p. 186 formodentlig af en Feiltagelse Thorer.

*) Om den Skik hos de Gamle, at opfostre andres Børn, om Grunden dertil og Virkningen deraf, er samlet endeel af *Verelius Hist. Hervar.* p. 106. *Gunnl. Ormst. S.* p. 48 og *Thorlacii Matrim.* p 95-101. At de Gamle stundom og kan have havt en politisk Grund hertil, og at Kongerne desaarsag ansaae med Ugunst, ja endog straffede en saadan Udsættelse af Børn til andre, haves et mærkeligt Exempel paa i *Torfæi Hist. Norv.* T. III. p. 365-66.

p) I en Variant til *Landnamabok*, p 186. kaldes de Grim hiin hvide og Hromund paa Thveraahlid.

Ingialldr ſvarar: þat er gott tillag, enn ek ſkal fá Grími annat ſkipit, ſkulu þid fara bádir ſamt med forſiá ok athygli, variſt ok leggit ecki þar at ſem ofrefli er fyrir, er þat ok meiri virdíng at aukaſt af litlum efnum enn hefiaſt hátt ok ſetiaſt med lægíngu. Sídann réduſt þeir í hernad Ingimundr ok Grímr, ok fóru vel med víkíngſkap ſinn, *g*) lögdu ecki at þar ſem eigi ſætti rádi, ok fengu ſim ſkip at hauſti, ok voru öll vel búin at mönnum vopnum ok öllum herſkap. Ingimundr *h*) var gódr drengr, diarfr í framgöngu, trauſtr til vopns ok hardfengis, vinhollr ok gódgiarn, faſtnæmr vid vini ſína, ok ſva mátti höfdíngia beſt farit vera ſem hann var í fornum ſid. Hann lyſti því fyrir Grími *i*) at hann ætladi heim til födur ſíns at hauſti, ok vera þar um vetrinn nockra ſtund med XX menn, ok ſva gérdu þeir. Þat fanſt á helldr at Þorſteini þótti *k*) ſva veita oſſa þarviſt þeirra, ok eigi med fullri forſió. Ingimundr ſvarar: eigi áttu ſva at mæla, ok ſannligra er hitt at þú beidiſt ſlíks á móti ſem þú villt af fiáraſlanum, *l*) ok veita þat ſva at ſæmd fylgi; nú ſómir þér vel at veita *m*) oſs ſtyrk *n*) med vorum tilföngum. Þórdís mællti: vel er ſlíkt mællt ok drengiliga, ok ſva mundi gert hafa módur fadir þinn. Þorſteinn mællti: ek vil ſva géra, ok er ſkörugliga mællt; þar voru þeir um vetrinn fram um jól, ok var þar gód viſt ok gledilig; *o*) öllum þókti mikils verdt um Ingimund bædi háttu hans ok yfirbragd, hann var kiænn vid alla leika, ok at allri atgerſi velfærr, *p*) vingiarn vid ſér minni menn, enn hardfengr ok framgiarn vid ſína óvini; ok er jól endti *q*) mællti Ingimundr til födur ſíns: nú munum vér kompánar fara til fóſtra míns ok vera þar þat eptir er vetrarins, þvíat hann mun kunna þöck at

g) fóru forſiáliga ok fengu eitt ſkip &c. 138. (gik forſigtig tilværks og fik et Skib)
h) þat ſyndiſt brádt at Ingemundr var &c. 138. 559. (det mærkedes ſnart at —)
i) yfir add. 138. 559. *k*) nockut ſva vita. 138. 559.
l) eptir ſidveniu hermanna ok neyta þat ſva at ſæmd fylgi, add 138. 559. (efter Fribytteres Sædvane, og bruge det ſaaledes, at du haver Ære deraf —) bedre Læſemaade.
m) at veita oſs vel med vorum &c. 138. (at beværte os)
n) viſtina. 559. (Underholdning)
o) gledi med öllum. 138. (Glæde mellem alle)
p) óágiarn. 138. 559. (ikke voldſom) *q*) leid. 138. 559. (gik hen)

"vel veed, at jeg kan faae af ham alt hvad jeg ønsker." Thorstein sagde, at hans Begiering var billig, og lovede at give ham et Skib. Ingemund sagde, at med mindre kunde han ikke være tient, drog derpaa hiem og fortalte sin Fosterfader det. Ingiald svarede: "Det er godt "at begynde med, jeg skal da give Grim et Skib ogsaa, og saa kan I "drage ud begge tilsammen. Men værer forsigtige og sindige, vogter Eder "for at binde an med Overmagten, det er meer Ære at begynde med "lidet og siden voxe, end begynde høit og siden synke ned." Derpaa fore Ingemund og Grim ud, dreve deres Fribytterie med Klogskab, og angreeb ikke uden hvor de saae deres Fordeel; saa at de om Høsten havde faaet 5 Skibe alle vel forsynede med Folk, Vaaben og øvrige Krigsfornødenheder. Ingemund var en vakker Svend, kiæk i Angreeb, øvet i Vaaben, og stridbar, vennehuld og tienstagtig, standhaftig i Venskab, og var han en ypperlig Høvding efter gammel Viis. Han lod Grim vide, at han agtede sig hiem til sin Fader om Høsten, og at opholde sig der en Deel af Vinteren med 20 Mand, hvilket de og giordte. Det varede ei længe før Thorstein lod sig mærke med at ham syntes deres Ophold der ikke var saa vel betænkt, og at der gik for meget med. Ingemund sagde: "Saaledes bør du ei tale, sømmeligere "er det, at du begiærer til Vederlag, hvad du vil af vort erhvervede "Gods, q) og giør os tilgode saaledes, at du kan have Ære deraf; "helst da det skeer paa vor egen Bekostning." "Det var kiækt talt," sagde Thordis, "saaledes vilde din Morfader have handlet." Thorstein sagde: "Du taler mandigen, og jeg vil giøre som du har sagt." — De opholdte sig der nu om Vinteren til over Juul, og levede herligen og i Glæde. Alle syntes vel om Ingemund saavel for hans Sæders som Udseendes Skyld. Han var øvet i allehaande Leege, besad alle Færdigheder, var venlig mod sine Undermænd, men haard og dristig mod sine Fiender. Efter Julen sagde Ingemund til sin Fader: "Nu vil jeg og "mine Staldbrødre drage til min Fosterfader og opholde os der Resten "af Vinteren, thi han vil gierne see os hos sig." Thorstein sagde:

q) Det var Skik, at Kiøbmænd og Fribyttere lode deres Værter vælge noget af deres Gods, som et Tegn paa deres Erkiendtlighed. *Vigaglums S.* p. 6.

vér ſéum þar. Þorſteinn mællti: hitt þætti mer rád frændi at þú værir med oſs í vetr; Ingimundr kvadſt fyrir hinu rád hafa gért, ok ſva gérdu þeir. Ingialldr tók vid þeim forkunnar vel, *r*) voru þeir þar um vetrinn þat er eptir var, enn er voradi þá ſagdi Ingemundr *s*) þeim at hann búi för ſína í hernad, ſagdi þá nú allt betr tilſæra enn fyrr; Ingialldr ſagdi, þat ſannindi. Sídan fóru þeir í hernad annat ſumar, ok fengu miklar tekiur fiár af reifurum ok ránsmönnum þeirra ſem lögduſt á fé bænda *t*) eda kaupmanna, fór ſva um ſumarit, þá mællti Ingimundr: ef eigi verda ſtórar mannraunir í vorum ferdum, þá er einſætt at fara med hernadinn drengiliga. Allir hlýddu hans bodi ok banni, ok er nockut *u*) ſva var hauſtat, komu þeir *v*) vid Svía-ſkér, þar voru víkingar fyrir, ok biugguſt þegar hvörutveggiu til bardaga, bördust fyrſt med ſkotum ok grióti, engi var lids munrr; þar urdu margir menn ſárir af hvörutveggium. Ingimundr féck þá gódann ordróm þann dag, ok ſannliga þóttuſt þeir gódum höfdíngia þióna er hans menn voru, ok er kvölld-adi var hvíld nockr á bardaganum; Ingimundr mællti: þá látum þat ecki áſinna *x*) at vid letiuſtum, þótt þeſſi bardagi *y*) hafi med nockri mannhættu verit. Þá ſtód madr upp á ſkipi þeirra ſem fyrir voru, hann var bædi mikill ok vaſkligr, ſá mællti: hverir eru þeir menn ſem bariſt hafa vid oſs í dag? þat er óſidligt at menn hafiſt ecki ord vid, eru hér ok öngvar ſakir ámilli *z*) ſva ek viti. Ingemundr ſvarar: ef þú ſpyr at forrádsmönnum lids þeſſa, þá heitir annar Ingimundr enn annar Grímr, edr hver ertú? hann ſvarar: Sæmundr er mitt nafn, ok er ek formadr *a*) þeſſa lids, kunnigt er mer ok um yckr frændr, ok þar ſem vér erum ſamlendir menn þá ſómir oſs betr at vera eins lids enn beriaſt, höfum vér ok góda eina *b*)

r) ok ſyndi á ſér áſúſu ſvip ok voru þeir &c. 138. (og yttrede megen Glæde og —)

s) at þeir mundi búa &c. 138. *t*) manna. addit. 138.

u) heriat. 138. (røvet)

v) ad ſmáſkérium. 138. 559. (til Smaaſkiærene)

x) ámerkia. 138. *y*) fundr. 138. 559.

z) ádr add. 138. 559. (tilforn)

a) Sygnverſkr madr at ætterni. addit. 138. 163. 559. (min Slægt er fra Sogn)

b) gott eina frétt. 138.

"Jeg synes heller, min Søn! du skulde blive i Vinter hos os;" men Ingemund svarede, at han nu eengang havde besluttet det, og derpaa droge de bort. Ingiald tog overmaade vel imod dem. De opholdte sig der det øvrige af Vinteren, men da det lakkede ad Vaaren, lod Ingemund dem vide, at han vilde lave sig til at drage paa Fribytterie, som de nu vare langt bedre udrustede til end første Gang, hvilket Ingiald og tilstod. Derpaa droge de den anden Sommer i Viking, og finge meget Bytte af Røvere og Ransmænd, som pleiede at plyndre Bønder og Kiøbmænd. Da Sommeren saaledes var gaaet hen, sagde Ingemund: "Dersom ikke store Æventyrer skulde tilstøde os paa vort "Tog, saa er der intet andet at giøre end at føre os op som kiække og "ærekiære Karle." Alle giordte som han befalede eller forbød. Noget ind paa Høsten kom de til de svenske Skiær, r) hvor de traf Vikinger for sig, og strax lavede de sig paa begge Sider til Strid. De kiæmpede først med Skud og Steenkast, og vare begge lige stærke; mange bleve saarede paa begge Sider. Ingemund indlagde sig paa den Dag megen Berømmelse, og hans Folk ansaaes med Rette for at have en gæv Høvding. Mod Aftenen standsede Striden noget, og Ingemund sagde: "Lad os ikke lade som vi ere trætte, skiønt denne Kamp haver "kostet os endeel Folk." Da reiste sig en Mand paa det fiendtlige Skib, baade stor og drabelig, han sagde: "hvem ere de, som have "kiæmpet med os i Dag? det er urimeligt ikke at tale sammen, da vi "ikke have noget udstaaende med hinanden saa vidt jeg veed." Ingemund sagde: "Vil du vide hvem der ere Anførere for denne Hær, da "heede de Ingemund og Grim; men hvo er du?" "Sæmund er mit "Navn," s) svarede han, "og er jeg Anfører for disse Folk. Jeg "kiender Eders Familie, og da vi ere Landsmænd, saa sømmer det os "bedre at holde sammen end at slaaes. Vi have ikke hørt andet end "godt om Eder, og vilde vi tilbyde Eder Venskab, skiønt vi i øvrigt

r) Jeg veed ikke om ved disse svenske Skiær forstaaes de saa Elfarsker ved Udløbet af Gothäelven, hvor Vikingerne gierne havde Tilhold, cfr. *Niáls S.* p. 122

s) Af det følgende synes det at denne Sæmund har været fra Sogn. I *Landnamabok*, p. 186. 211. kaldes han Suderøsker, maaskee fordi han en Tidlang havde opholdt sig paa Suderøerne.

fregn til ydar, vilium vér mæla til víngunar vid ydr, eigi fyrir þat at vér þurfum fridar at bidia fyrir lidsmuna sakir. Ingimundr svarar: vel vilium vér þetta virda ok leggia eigi til hallmælis, ok munim vér eigi kiósa ofs þann hlut til handa, at gírnast vid ydr til óvíss frama, enn hafa nú handtekit frid ok vináttu ydra. Nú settu þeir grid *c*) sín á milli ok hélldu sídan allir saman þat eptir var sumarsins, ok vard þeim gott til fiár ok sóma, ok sigldu um Sogn-fió um haustit. Sæmundr kvad þá þar skilia mundi, ok finnast þar at sumri med vináttu. Ingemundr játar því. Sæmundr héllt nú í fiördinn, enn Ingimundr sigldi nordr med landi, ok hafdi mörg skip ok mikit fé, hann fór til födur síns med LX manna. Grímr mællti: ætlar þú nú fóstbródir at födur þínum þycki eigi *d*) ærnir géstir? hann kvadst ætla at nú mun hart nær hófi. *e*) Þorsteinn géck í móti syni sínum ok baud hönum med allri alúd; *f*) Ingemundr kvadst sva géra mundi. Þorsteinn veitti þeim stórmannliga um vetrin, ok kvadst vel vid unna at eiga slíkan son, ok kvadst snemma hafa séd á hönum frændagiptu, ok sva sem ek sé at þinn þroski vex þá skaltú af mer fá þess meiri sóma. Ingimundr var þar um vetrinn, ok þótti miök fara vaxandi *g*) hans virdíng, þvíat þess meira lét hann til sín koma úm fégiafir ok adra stórmensku sem föngimn voru nægri. Enn er voradi, þá ræddu þeir um ferdir sínar fóstbrædr, Grímr kvadst eigi mundi umbreita at fylgia hönum. Sídan rédu þeir í hernad, ok kom Sæmundr í móts vid þá sem fyrr var mællt, ok fóru allir samt um sumarit, þeir áttu saman félag þriú sumr í samt fyrir vestan haf, ok öfludu fiár ok góds ordstyrs. *h*) Ingimundr var fyrir þeim öllum um rádagerdir ok vitsmuni ok á allan skörúngskap, ok var þeirra félagskapr á allan *i*) máta merkiligr. Ingimundr var med födur sínum á vetrum, þóttist Þorstein alldregi géta fullan *k*) gért sóma Ingimundar sonar síns, þegar hann sá hvílíkr madr hann mundi verda *l*) at öllum mannkostum.

c) ok frid add. 138. 559.
d) ærit nógir 138.
e) væri nær hófi. 138.
f) alvöru ok/alúd. 138. (for Alvor)
g) vaxa. 138.
h) ordróms. 559.
i) ad öllu. 138.
k) fullmikinn. 138. 559.
l) omitt. 138. 559.

"ikke ere saa svage at vi behøve at bede om Fred." Ingemund svarede: "Vi synes godt om Eders Forslag og vil ikke tage disse Ord i nogen ond "Meening; Ei heller vilde vi kiæmpe med Eder for en uvis Ære, "men tage mod Fred og Venskab, som I tilbyde os." Derpaa sluttede de Fred mellem sig, og holdt sammen den øvrige Deel af Sommeren, og erhværvede sig baade Formue og Ære. Ved Høstens Tid ankom de til Sognsøe; t) her sagde Sæmund, maatte de skilles ad, og samles der igien som Venner næste Sommer. Ingemund var eenig heri, og Sæmund holdt ind i Fiorden, men Ingemund seilede Nord paa langs med Landet, og havde mange Skibe og meget Gods, og drog han til sin Fader med 60 Mænd. Grim sagde: "Meener du ikke, "Fostbroder! at din Fader vil synes han nu faaer Giester nok." Den anden meente, at deres Antal nu var netop tilpas. Thorstein gik sin Søn imøde og indbød ham til sig med megen Hierteligbed; Ingemund tog derimod. Thorstein beværtede dem herligen den Vinter; han sagde, han var glad ved at eie saadan en Søn, som han tidligen havde spaaet vilde vorde ligesaa lykkelig som hans Frænder, "og," lagde han til, "jo meer du forfremmes i Manddom, jo meere Ære skal jeg og "vise dig." Ingemund opholdt sig der den Vinter, og syntes hans Anseelse meget at tiltage, thi saa meget større Formue som han nu besad end tilforn, saa meget meere viiste han sig og nu med Gaver og anden Pragt. Da det lakkede ad Vaaren begyndte Fostbrødrene at tale om deres Tog, og Grim sagde, at han vilde følge med som han pleiede. Derpaa droge de ud, Sæmund mødte dem efter Aftale, og fore de alle i Selskab den Sommer. De giordte saaledes fælleds Toge i Vesterhavet u) i 3 Somre, og samlede sig baade Penge og Berømmelse. Ingemund overgik dem alle i Raadsnildhed, Forstand og Drabelighed, og deres Forbund var i alle Maader berømmeligt. Ingemund var hos sin Fader om Vinteren, og syntes Thorstein at han aldrig kunde giøre nok af sin Søn, da han saae hvorledes han tiltog i alle gode Egenskaber.

t) Sognsøe kaldtes den Deel af Havet ved Indløbet til Sognfiorden.

u) Ingemundr — heriade i vesturvíking jamnan ɔ: røvede bestandig i de vestlige Farvande (paa de engelske, skotske og irske Kyster). *Landnamabok*, p. 186.

Kap. 8.

Þefs er gétit hit fídarfta fumar er þeir Sæmundr áttu félag faman ok komu med miklu meira herfángi, enn fyrr, þá gérduft þau tídindi í Norvegi at her fafnadift faman auftr vid Jadar, ok var þar kominn náliga allr lands her í tvö ftadi, var þar ödrumegin Haralldr er ymift var kalladr Dofra fóftri edr Lúfa, hann bardift í móti landshöfdíngium, ok átti hann *m*) þann hinn fídarftan bardaga, ádr hann vann allt land undir fik, hann bardift í Hafrsfirdi fem vída gétr í fögum, ok í því bili komu þeir Ingimundr ok Sæmundr í land fem fagt var ádr, þar nær fem herinn var faman kominn. Þá mællti Ingimundr: hér horfift til mikilla tídinda, því hér eiga hlut í allir hinir ftærftu menn innan lands, þótt ek telie Haralld kónung meft verdan, ok fá madr er miök vel at fkapi farinn, *n*) ok vil ek bióda hönum mitt lid, því eigi er þat vid hveruga muni. Sæmundr kvadft eigi mundi hætta lífi fínu fyrir hans fakir, ok kém ek nú ecki í þann bardaga. Ingimundr mællti: fiá máttu fóftbródir at mikill er afli kóngs, ok mun þeim gégna betr er med hönum eru *o*) at því ek hygg, mun hann þeim gódu launa fem nú veita hönum fæmd ok eptirgaungu, enn mér mundi þykia óvíft hvat fyrir lægi ef ecki er at hans vilia gért, ok mun þat fkilia med ockr. Sídan figldi Sæmundr fram eptir *p*) Sognfió med fitt lid, enn Ingimundr

m) áttu þeir. 138. (havde de)

n) omitt. 138. 559.

o) edr hinum er í móti hönum eru. add. 138. 559. (eller dem, fom ftaae ham imod)

p) frá ok inn eptir. 138. 559. (bort og ind ad —)

Kap. 8.

Den sidste Sommer i hvilken Sæmund og de andre droge i Fælledsskab paa Fribytterie, og vendte tilbage med større Bytte end tilforn, hendte det sig i Norge, at en Hær droges sammen øster ved Jedderen. v) Her var næsten heele Landets Magt samlet paa to Sider, paa den eene stod Harald, der stundom kaldes Dofrafostre og stundom Lufa, x) og mod ham stode Landshøvdingerne, med hvilke han nu holdt det sidste Slag, før han fik heele Landet under sig, i Hafursfiord, y) hvorom der fortælles paa fleere Steder i Historierne. z) Netop paa denne Tid kom Ingemund og Sæmund i Land, som før er fortalt, nær ved det Sted hvor Hæren stod samlet. Ingemund sagde: "Her lader det til "at vigtige Ting vilde gaae for sig, thi de anseeligste Mænd i Landet "staae her imod hinanden, dog foretrækker jeg Harald for de Andre, "som en Mand af dravelige Egenskaber, og ham vil jeg derfor tilbyde "min Hielp der ikke er at foragte." Sæmund sagde, at han ikke vilde vove sit Liv for ham og at han ingen Deel vilde tage i Striden. "Du "seer selv Fostbroder," sagde da Ingemund," at Kongen har en stor "Magt, jeg troer at de vilde være bedst farne som holde med ham, og "at han vil lønne dem vel, som nu yde ham Ære og Bistand, men "uvist synes det hvorledes det vil gaae Dem der ikke føie sig efter hans "Villie; paa den Maade komme vi da til at skilles ad." Derpaa seilede

v) Jadar, nu Jædderen, af Jádarr (fimbria, extremitas) fordi dette Land ligger ved den yderste Kant af Norge mod Sønden. Schønning N. H. I. S. 154.

x) Dofrafostre kaldtes Harald, fordi han havde været opfostret af en Jotun Dofre, og Lufa kaldtes han al den Tid han efter sit bekiendte Løfte ikke klippede sit Haar. Siden bar han Tilnavnet hinn hárfagri.

y) Hafursfiord af Hafr (en Buk), er en Fiord paa Jædderen, som nu kaldes Hafsfiord eller Hafsvog. *Torfæi H. N.* II. p. 23. Schønnings N. H. II. S. 91.

z) Da mange af Islands første Beboere netop efter dette Slag, der fuldendte Haralds Erobringer i Norge, bleve nødte til at forlade deres Fædreneland, saa er det naturligt, at det maae omtales i mange af de Sögur, som angaae Islands Historie, f. Ex. *Landnámabok*, *Gretla*, *Eigla*, o. fl. "Koma hér vid flestar Sögur" (de fleeste Historier tale herom) siger *Gretla*, p. 82.

inn eptir Hafrsfirdi, ok leggr at ſkipaflota Harallds Kóngs. Þeſſir höfdíngiar voru meſtir med (imóti) Haralldi Kóngi: Þórir Haklángr ok Asbiörn Kiötve, þeir höfdu allmikit lid ok hardſnúit. Ingimundr lagdi at vid lyptínguna á kóngsſkipinu, ok kvaddi Kónúng á þeſſa leid: heill, heill, herra! Kónúngr ſvarar: vel fagnar þú, eda hver ertú? Ingimundr heiti ek ok er Þorſteins ſon, ok því hér komin at ek vil bióda ydr lid mitt, ok hyggium vér þá betr hafa er ydr lid veita, enn hina er vid ríſa, *q*) er ek nykominn úr hernadi med nockrum ſkipum. Kónúngr tók vel hans máli, ok kvadſt heyrt hafa hans gétit af gódum hlutum, ok þat mundi ek vilia at þér yrdi launat þitt ſtarf, því ek ſkal allan Norveg undir mik leggia ef hamingian lofar, ok mikin mun á ek at géra *r*) ydar ok þeirra er hlaupa í flock fiandmanna vorra edr til eigna ſinna ſem ek hefi ſpurt at Sæmundr hafi gért félagi þinn, ok kalla ek meiri manndóm ſynaſt í ſlíkum tiltekium ſem þú hefir haft. Ingimundr ſagdi Sæmundi þó margt *s*) vel lánat ok géfit.

Kap. 9.

Eptir þetta kvádu vid lúdrar um allan herinn, ok biugguſt menn til hver eptir ſínum efnum. Þennan bardaga átti Haralldr Kónúngr meſtan. Þar vóru þá med *t*) hönum margir ſtórhöfdíngiar, ok þeir berſerkir er Ulfhédnir vóru kalladir, þeir höfdu vargſtacka fyrir bryniur, ok vördu

q) á móti ydr ríſa. 138. (reiſe ſig op imod Eder)

r) þeirra er mér vilia þióna ok þeirra &c. 138. paa dem, ſom vilde tiene mig og dem —)

s) þiódmargt þó vel géfit. 138. Sæmundi margt þiódvel gefit. 559. (maaſkee: ſom var alle Folk bekiendt)

t) Rögnvalldr af Mæri ok margir adrir. &c. 138, 559. (Rognvald af M. og mange andre)

Sæmund ad Sognsøe til og Ingemund løb ind i Hafursfiord, hvor han stødte til Kong Haralds Flaade. De fornemste Høvdinger af dem som stode mod Kong Harald vare Thorer Haklangr og Asbiorn Kiøtve, a) de havde en talrig og stridvant Hær. Ingemund lagde til Bagstavnen af Kongens Skib og hilsede ham med disse Ord: "Hil være dig "Herre!" Kongen takkede ham for hans Hilsen og spurgte hvo han var. "Jeg heder Ingemund," svarede han, "og er en Søn af Thorstein. "Jeg vil tilbyde Eder min Bistand, da jeg troer Eders Venner vilde "faae det bedre end Eders Fiender; jeg er nyelig kommen fra et Fribyt-"tertog med nogle Skibe." Kongen syntes vel om hans Tale og sagde at han havde hørt meget godt om ham. "Jeg haaber," føiede han til, "at du skal blive belønnet for din Tieneste, thi jeg agter at under-"kaste mig heele Norge om ellers Lykken vil staae mig bi; og megen "Forskiel bør det mig da at giøre mellem Eder og dem som slaae sig paa "mine Fienders Partie, eller tye hiem til sine Gaarde som jeg haver "spurgt, at din Staldbroder Sæmund har giordt; jeg maae tilstaae "at dit Foretagende viser langt større Manddom." Ingemund forsikrede at Sæmund desuagtet havde mange ypperlige Egenskaber.

Kap. 9.

Derefter lode Luurene sig høre over heele Hæren, og hver lavede sig til Striden det beste han formaaede. Dette var det største Slag Kong Harald holdt. Paa hans Side kiempede mange berømte Høvdinge, og blandt andre de Bærsærker, som kaldtes Ulfhedner; b) Disse havde Ulveskindskiortle uden over Brynierne, og værgede Forstavnen

a) Denne Asbiørn Kiøtve, som han allene kaldes paa nærværende Sted (*Torfæi H. N.* II. p 110); thi ellers nævnes han overalt Kiøtvi den Rige (hinn audgi), var Konge over Agder, og undkom efter Slaget. Thorer Haklangr var hans Søn, han faldt i Slaget. *Heimskr.* I. p 94.

b) Disse Bærsærker nævnes og i *Heimskr.* I. p. 95. *Eigla,* p. 33 og *Gretla,* p. 82. Denne Benævnelse havde de af deres Ulveskindskiortler. *Hedinn,* m. (en Skindkiortel) kommer af *húd,* cutis. *Geithédinn,* pallium ex pelle caprina, forekommer i *Niáls S.* p. 211. *Ulfhédinn* forekommer ogsaa som et Mandsnavn i *Landnámabok,* p. 203, og i nærv. Historie Kap. 46.

framſtafn á kóngsſkipinu, enn Kónúngr ſiálfr vardi lyptínguna med hinni meſtu prydi ok karlmenſku, mátti þar ſiá mörg högg ok ſtór, gérduſt nú brádt mörg tídindi ok ſtór *u*) á ſkammri ſtundu, med höggum ok ſpíótalögum ok grimligu griótflugi, gérdiſt nú ſkiótt mikit mannfall af hvörutveggiu. Ingimundr fylgdi vel Haralldi Kóngi ok afladi ſér góds ords, *v*) fundinum lauk ſva ſem mörgum er kunnigt ok fullfrægr er ordinn at Haralldr Kónúngr hafdi ágætan ſigr, ok vard ſídan einnvolldugr Kónúngr yfir öllum Noregi. Hann launadi höfdíngium öllum þeim er hönum fylgdu, ok ſva hinum ödrum med *x*) hinni meſtu ſtórmenſku. Ragnver (Ragnvalldi) gaf hann Jarldóm, ok mællti: þú hefir ſynt mikin mandóm í fylgd þinni vid mik, þú hefir ok látit þinn ſon fyrir mínar ſakir ok má hann eigi aptr giallda, enn hitt má ek at launa þér ſæmdum, þat fyrſt at þú ſkalt verda Jarl, þar med eyiar þær er liggia fyrir veſtan haf er Orkneyiar heita, þær ſkaltú hafa í ſonar bætur, margan annan ſóma ſkalltú af mér *y*) fá, ok þat efndi Kónúngr. Ragnver (Ragnvalld) *z*) gat eigi valldit eyiunum fyrir víkíngum, þó kvadſt hann mundi hallda ríkinu, hann vard fyrſtr Jarl at Orkneyium, af hönum eru komnir allir Orkneyínga Jarlar. Haralldr Kónúngr gaf mörgum ſtór laun *a*) fyrir ſína fylgd, *b*) ok alla giæddi hann þá med nockrum launum, enn hina ſem hönum höfdu mótſnúnir verit rak hann úr landi, *c*) neyddi ok deyddi ſva at engvir fengu vidréttíng. Sídan mællti Kónúngr til Ingimundar: mikla *d*) mannraun hefir þú vid

u) omitt. 138.
v) mannords. 138. (almindelig Berømmelſe)
x) ſtórum höfdíngſkap ok mikillri ſtórmenſku. 138.
y) þiggia. 138. 559. (modtage)
z) Rögnver ſendi veſtr Hallad ſon ſinn ok gat hann eigi halldit eyiunum fyri víkíngum ok af hönum eru komnir &c. 138. 559. (Rognver ſendte ſin Søn Hallad veſter paa, og kunde han ikke —)
a) léni. 138. 559. (Forleninger)
b) ok virdti mikils ſérhvern er hönum hafdi fylgt at alla giæddi. 138. (og viiſte enhaer af dem, ſom havde hiulpet ham, megen Ære)
c) edr drap. 138. 559. (dræbte) meiddi e. d. (lemlæſtede e. d.) 559.
d) vináttu. 138. 559. (Venſkab)

paa Kongens Skib, medens denne selv forsvarede Bagstavnen med megen Ære og Diærvhed, og skeedte derfra mange og vægtige Hug. Det varede ikke længe før Kampen blev saare hæftig med Hug og Spydstik og gruelig Steenkastning, saa at mange faldt paa begge Sider. Ingemund stod Kong Harald tappert bi, og erhværvede sig megen Priis. Striden endtes, som vidtbekiendt er, dermed at Kong Harald vandt en mærkelig Seier og blev derefter Eenevolds-Konge over heele Norge. Han belonnede saavel Høvdingene som alle de andre der havde været paa hans Partie med megen Gavmildhed. Ragnvald gav han Jarlsværdighed sigende: "Du haver udviist megen Manddom i min Tieneste, "du haver mistet din Søn c) for min Skyld, ham kan jeg ikke give dig "igien, men jeg skal lønne dig med Ære og Værdighed; først skal du "være Jarl, d) dernæst skal du have de Øer i Vesterhavet som kaldes "Orkenøerne til Sønnebod, og megen anden Hæder skal du desuden "oppebære af mig," og alt dette holdt Kongen. Ragnvald kunde ikke føre Regieringen paa Øerne formedelst Vikingerne, e) dog sagde han, at han vilde tiltræde den; han var den første Jarl der, og fra ham nedstamme alle Orkenøiske Jarler. Kongen gav Mange store Belønninger for deres Tieneste, mod de øvrige viiste han sig paa een eller anden Maade erkiendtlig, men alle dem som havde staaet ham imod, drev han ud af Landet, trængde og dræbte dem hvor han kunde, saa at ingen af dem kunde komme paa Beenene igien. Derpaa sagde Kongen til Ingemund: "Du har ladet mig see mange Prøver paa din Tapperhed og

c) Denne Søn heed Ivar, og faldt efter *Heimskr.* I p. 99. paa Kong Haralds Tog i Vesterhavet, som til Erstatning gav Faderen Orkenøerne og Hetland; jfr. *Torfæi Orcades*, p. 10. Schøning II. S. 122 anmærker det som en Feiltagelse af det gamle Skrift *Upkof Rikis Haralds hins Hárfagra*, at han skal være falden i Hafursfiordslaget; men man seer her at *Vatnsdæla*, som Schøning ikke har anført, med Udførlighed beretter det samme.

d) Efter *Heimskr.* I. p 84 var Rognvald alt for dette Slag Jarl over Nordmør og Romsdalen.

e) Denne Omstændighed har Schøning ogsaa overseet II. S. 122.

mik ſynt, enn þér aukit þar med ſiálfum frama, ſkal ek ok ávallt þinn vin vera, enn hlutſkipti þitt ſkulu vera iij ſkips hafnir, þar met ſkalltú hafa herbúnad allan þeirra víkínga er þú bardiſt vid, ok til merkis er þú hefir verit í Hafrsfirdi þá ſkalltú eignaſt at giöf hlut þann ſem att hefir Kiötve, *e*) er hann hafdi meſtar mætur á, nú er þat meir til ſanninda þeſſa fundar enn þat ſé mikit fé, enn þó *f*) ſæmd í at þiggia af oſs, enn þá vér höfum ſkipat ríki vort ſkal ek launa þér lidſemdina med heimbodi ok vingiöfum. Ingimundr þackar Kónúngi giáfir ok gód ord ok ſkilduſt med þat. Kónungr ſagdiſt ok minnugr ſkylldi vera Sæmundar fyrir ſínar tiltekiur ok drottins ſvik vid ſik.

Kap. 10.

Ingimundr hitti Sæmund eptir bardagann, *g*) ok ſegir at eigi hafi farit *h*) nærri hans hugbodi um fundinn, veit ek ok ſakir orda Kónungs at þér hlydir *i*) eigi kyrrum at ſitia, ok kalla ek rád at þú leitir undan, *k*) þvíat ek ſpara þik til hardra álaga fyrir ockar vinſkap, *l*) þætti mer eigi órádligt at þú leitadir til Islands ſem nú géra margir virdínga menn þeir ſem eigi bera trauſt at hallda ríki vid Haralld Kónúng. Sæmundr mællti: ſynir þú í þeſſu ſem ödru trúſkap þinn ok vingan, ok mun ek þetta rád taka. Ingimundr bad hann ſva géra, ok hefdi betr farit þú hefdir mér fylgt í Hafrsfirdi, ok þurfa nú ecki at

e) Asbiörn. add. 138. 163.
f) ſkalltú þat þiggia af oſs. 138. (ſkal du modtage det af os)
g) í Hafrsfirdi. 138. 559. (i Hafursfiord)
h) fiærri farit ſínu hugbodi. 138. 559. (langt fra det ſom ahnede ham)
i) mun eigi tiá. 138. hæfir. 559.
k) því konúngr mun efna heit ſín, enn ek ſpari &c. 559. (thi Kongen vil holde ſit Løvte, men jeg —)
l) enn bída eigi atgerda kóngs ok þetta eru mín rád fyri ockarn vinſkap, hafa þetta ok gért margir göfugir menn þeir ſem eigi treyſta ſér at hallda ſik fyrir ofríki Harallds kóngs. Sæmundr mællti &c. 138. (og ikke oppebie Kongens Hævn, dette raader jeg dig for vort Venſkabs Skyld, ſaaledes have mange anſeelige Folk giordt, ſom ei trøſte ſig til at modſtaae Kong Haralds Overmagt. Sæmund ſagde —)

"derved forøget din egen Berømmelse; f) fra denne Stund af skal jeg "altid være din Ven; din Deel af Byttet skal være 3 Skibe med fuld "Besætning, og desuden al den Krigsrustning som tilhørte de Fribyttere "du sloges med, og til Tegn paa at du haver været med i Hafursfiord, "forærer jeg dig dette Billede som Kiøtve har eiet og sat megen Priis "paa; det er vel ikke af stor Værdie, men dog en Erindring om dette "Slag, og en Ære er det at modtage det af mig. Naar jeg har faaet "mit Rige ordnet, skal jeg desuden belønne din Tieneste med Giestebuder "og Gaver." Ingemund takkede Kongen for hans Gaver og Løvter og tog derpaa Afskeed. Kongen lovede og at huske Sæmunds Opførsel og Forræderie mod sig.

Kap. 10.

Efter Slaget begav Ingemund sig til Sæmund, og lod denne vide at Udfaldet var blevet langt anderledes end han havde ventet. "Efter "hvad jeg har hørt af Kongen," sagde han, "vil det nu ikke tiene dig at "sidde stille, det skal derfor være mit Raad, at du undviger i Tide, thi "for vort Venskabs Skyld vilde jeg nodig at noget Ont skulde vederfares "dig; bedst synes det mig, at du søger til Island, som saa mange an- "seelige Mænd der mistvivle om at kunde staae Kong Harald imod." "Du viser her i dette som i andet dit trofaste Venskab," sagde Sæmund, "og vil jeg følge det Raad." Ingemund bad ham giøre det, "skiønt," lagde han til, "det havde været bedre du havde fulgt mig til Hafurs- "fiord saa havde du ikke havt Behov nu at drage til denne øde Klippe." Heri gav Sæmund ham ogsaa Ret. Han solgte nu hemmeligen sine

f) Schøning II S. 472 (r) anmærker, at Ingemund handlede efter sin Pligt i at slaae sig paa Haralds Partie, da Romsdalen alt var erobret af ham, og Ingemunds Familie, som det synes, beslægtet eller besvogret med Rognvald Jarl; jfr. l. c. S. 67.

fara í eidiſkér þetta. Sæmundr kvad hann mundi nærri géta. Sídan ſelldi hann. jardir ſínar á laun, ok bióſt til burtferdar, ok þakkadi Ingimundi ſín tillög, ok mællti enn til vináttu. Sæmundr fór ſídan til Islands ok kom í Skagafiörd, var þá enn vída óunnit landit, hann fór med elldi at fornum ſid, ok nam ſér land þar ſem nú heitir Sæmundarhlíd í Skagafirdi, ok gérdiſt þroſka madr mikill. Son hans hét Geirmundr enn Reginleif dóttir er átti Þóroddr Hiálmr, þeirra dottir var Hallbera módir Gudmundar hins ríka at Mödruvöllum ok Einars Þverærings. Ingimundr fór til födur ſíns eptir bardagann í Hafursfirdi med miklum ſóma. Þorſteinn tók vid hönum bádum höndum, ok ſagdi hann hamíngiuſamliga o) ſnúit hafa ſínum rádum, kvad þat ok líkligt þar ſem þú ert dóttur ſonr Ingimundar Jarls p) hins göfuga manns. Hann var þar um veturinn, ok á þeim vetri kom Ingialldr til Þorſteins ok var mikill q) fagnadar fundr. Ingialldr kvad þá komit í þat efni um Ingimund ſem hönum hafdi hugr ſagt, r) enn veitſlu hef ek þér nú búna fóſtri minn, med öllum þeim föngum ſem ek hefi til. Ingimundr kvadſt koma mundi. Ingialldr fór heim ok baud mörgum mönnum til med ſér, ſídan fór hver ſem bodit var. Þeir Ingialldr, efla þar ſeid eptir fornum ſid, til þeſs at s) leita eptir forlögum ſínum,

o) hafa farit ok add. 138. (have handlet)

p) göfugaſta manns. 138. 559.

q) enn meſti. 138.

r) enn ér þeir Þorſteinn ſkildu mællti Ingialdr veitſlu. &c. 138. (og da han og Thorſtein ſkiltes ad, ſagde Ingiald —)

s) menn leitudu. 138. 559. (at Folk kunde erfare —)

Forde, og lavede sig til at reise bort, han takkede Ingemund for sit Raad, og bad om hans Venskab for Fremtiden. Derpaa seilede Sæmund til Island og kom ind i Skagafiord. g) Dengang var endnu meget af Landet ubeboet; han indtog Land med Ild efter gammel Viis, h) og nedsatte sig paa det Sted som nu kaldes Sæmundarhlid i Skagafiord, i) og blev snart en mægtig Mand. Hans Søn heed Geirmund og hans Dotter Reginleif, der blev gift med Thorodd Hielm, og havde med ham en Dotter Hallbera, k) Moder til Gudmund hin Rige paa Mødravall og Einar Thveræring. l) Efter Slaget i Hafursfiord drog Ingemund med megen Berømmelse hiem til sin Fader. Thorstein tog imod ham med aabne Arme, og sagde, at han havde greebet en lykkelig Beslutning, som man og kunde vente af ham som en Dotter Søn af den navnkundige Ingemund Jarl. Han opholdt sig der den Vinter; imidlertid ankom Ingiald ogsaa til Thorstein, og vare de alle meget glade ved at see hinanden. Ingiald sagde, at det nu var gaaet Ingemund saaledes, som han havde forudseet; "og har jeg nu, Fostersøn! tillavet et "Giestebud for dig, saa prægtigt som jeg det formaaer." Ingemund lovede at ville komme. Ingiald reiste hiem og indbød mange til Giestebudet, som alle indfandt sig til bestemt Tid. Ingiald og hans Familie lode

g) Skagafiord er en stor Fiord paa Nordlandet, og har sit Navn af det hosliggende Næs Skagen, som kommer af det islandske Ord *Skagi* ɔ: promontorium, der ogsaa afgiver Etymologien til Skagen i Jylland (Vendil/*kagi*).

h) Jfr. *Landnámabok*, p. 207. Om den symbolske Maade at tage Land i Besiddelse paa ved Ild, see *F. Johannæi Hist. Eccl. Isl.* I. p. 9. Schøning, II. S. 462.

i) *Landnámabok* p. 206 fortæller hans Ankomst til Landet udførligen saaledes: "han landede i Indløbet af Gaungoskurdsaaen. Han indtog Sæmundar-"hlid lige til Vatnsskard oven for Sæmundarlæk, og boede paa Sæmun-"darstad." cfr. *Arngr. Jonæ* Spec. hist. de Islandia, p. 59.

k) Dette fortælles ogsaa i *Landnámabok*, p. 206. Hun var gift med Eyolf Valgerdssøn, ib. p. 250.

l) Einar Eyolfssøn nævnes i *Vígaglúms S.* p. 146. I *Landnámabok* p. 206 nævnes desuden en Søn af Sæmund ved Navn Arnalld. I *Thorvallds Vidförla S.* p. 254 berettes, at Eilif Ørn var gift med Thorlaug, en Dotter af Sæmund fra Sudurøe, som indtog Sæmundarhlid; de havde blandt andre en Søn Atle hinn ramme, hvis Dotter Thorlaug var gift med Gudmund hiin Rige paa Modruvall.

þar var kominn finna ein fiölkunnug. Ingimundr ok Grímr komu til veitslunnar med fiölmenni miklu, finnan var sett hátt ok búit um hana veglíga, þángat gengu menn til frétta hver úr sínu rúmi, ok spurdu at forlögum *t*) sínum, hún spádi hverium eptir því sem géck, enn þat var mikit *u*) misiafnt hvernin hverium líkadi. Þeir fóstbrædur sátu í rúmum sínum ok gengu eigi til frétta, þeir lögdu ok öngvan hug á spár hennar. Völvan mællti: hví spyria þeir hinir úngu menn eigi at forlögum sínum? *v*) enn mér þykkia þeir merkiligastir *x*) menn af öllum þeim sem hér eru saman komnir. Ingimundr svarar: mér er ecki annara at vita forlög mín enn framkoma; *y*) ek mun þó segia þér ófregit segir hún, þú munt byggia land er Island heitir, þat er enn vída óbygt, þar muntú gérast virdínga madr ok verda *z*) gamall, þínir ættmenn munu ok *a*) vera ágætir í því landi. Ingimundr segir: þetta er því vel sagt at þat hefi ek einhugsat at koma alldregi í þann stad, ok eigi verd ek þá gódr kaupmadr ef ek sel ættjardir mínar margar ok gódar enn fara í eydibygdir þær. Finnan svarar: þetta mun framkoma sem ek segi, ok þat til merkis at hlutr sá er horfinn úr púsi þínum sá er Haralldr Kónúngr gaf þér í Hafursfirdi, ok er hann nú kominn í hollt þat er þú munt byggia, ok er á hlutnum markadr Freyr af sylfri, ok þá þú reisir bæ *b*) þinn mun saga mín sannast. Ingimundr mællti: ef fóstra mínum væri engi meingérd í, þá mundir þú taka launinn í höfdi þér, enn med því ek er engi ágángs madr *c*) þá mun þat forfarast. Hún kvad hann ekki þurfa ad reidimálum

t) omitt. 138.
u) omitt. 138. nockut. 559. (noget)
v) því. 138. þviat. 559. (thi)
x) mikilhæfastir. 138. (anseeligste)
y) ok ætla ek mér eigi rád at eiga þat undir þínum túngurótum, hún svarar ek mun &c 138. ok ætla ek mitt rád eigi komit undir þinum &c. 559. (og troer jeg ikke at min Skiebne ligger paa din Tunge)
z) miök add 138. (meget)
a) margir. add. 138. 559. (mange)
b) bú þitt. 138.
c) edr tyrrinn add. 138. 559. (uforskammet)

efter gammel Skik anstille Seid, for at erfare deres tilkommende Skiebne, og havde ladet komme en finsk Troldqvinde. m) Ingemund og Grim indfandt sig til Giestebudet med et stort Følge. Finnekonen blev sadt paa et høit og smukt udpyntet Sæde. n) Hver stod nu op fra sin Plads og gik hen for at spørge om sin Skiebne. Hun sagde enhver hvad der vilde skee, og hver optog det paa forskiellig Maade. Fostbrødrene bleve siddende paa deres Pladser, og giordte intet Spørgsmaal, brød dem heller ikke om hendes Spaadomme. Spaaqvinden sagde: "hvi spørge hine Ungersvende ikke om deres Skiebne? de forekomme mig dog at være de mærkeligste af alle dem som her ere forsamlede?" Ingemund svarede: "jeg skiøtter slet ikke om at vide min Skiebne i Forveien." "Da vil jeg dog forkynde dig den uden at du spørger derom," sagde hun, "du vil komme til at beboe et Land, som kaldes Island, der "endnu er meget ubeboet, der vil du komme i megen Anseelse og blive "gammel; ogsaa dine Efterkommere vilde i det Land vorde mærkelige "Folk." "Det er godt sagt," gienmælede Ingemund, "men jeg haver "fast besluttet aldrig at drage did, og jeg vilde heller ikke være nogen "god Kiøbmand, dersom jeg vilde sælge mit vidtløftige og herlige Odels"gods og sætte mig ned i hine Ørkener." Finnekonen svarede: "hvad "jeg har spaaet vil skee, og et Tegn derpaa er det, at det Billede du "fik af Kong Harald i Hafursfiord er kommet bort af din Pung, og "findes nu paa den Holt hvor du skal fæste Boepæl, paa Billedet er "Freyrs Afbildning af Sølv, naar du bygger din Gaard, vil du san"de mine Ord." Ingemund sagde: "Dersom det ei var en Fornær"melse mod min Fosterfader, skulde du faae din Betaling i din Pande, "men da jeg ikke er nogen Voldsmand saa faaer det saaledes at gaae "hen." Hun sagde, at han havde ikke behov at giøre sig vreed, og han

m) I *Landnamabok* p. 186 kaldes hun Heidur; en Volva og Seidkone af samme Navn forekommer i *Orvar-Odds S.* see *Bartholini Antiqv.* p 688.

n) En saadan Forhoining, hvorfra Spaaeqvinden forkyndte sine Spaadomme, kaldtes Seidhiall. *F. Johannæi Hist. Eccl. Isl.* I. p. 19. En udførlig Underretning om disse Volver og deres heele Freragangsmaade findes i *Bartholini Antiqv.* p. 686 sq. hvor ogsaa dette Sted af *Vatnsdæla* er benyttet. cfr. *E. B. Thorlacii* Diss. de Oraculis ethnicis præcipue, Part. I. Hafn. 1778.

gera. Ingimundr kvad hana þar íllu heilli hafa komit, hún kvad nú ſva búit vera mundi hvert er *d*) þætti vel edr ílla, ok enn mællti hún: Grímr *e*) ok Hrómundr munu ok þángat, ok munu þeir bádir verda gilldir bændr. Um morguninn eptir leitadi Ingimundr hlutar ſíns ok fann ecki, þókti hönum þat ok eigi góds vita. *f*) Ingialldr bad hann vera gladan ok láta þetta eigi á ſik bíta, *g*) ok kvad marga ágætis menn láta ſér nú ſóma at fara til Islands, hefir mér ok gott eina tilgengit þótt ek bydi finnunni híngat. Ingimundr ſagdiſt hönum einga þóck fyrir þat kunna, enn þó mun alldregi tynaſt ockar vinfengi. Sídan fór Ingimundr heim til födur ſíns ok var þar um vetrinn, ok er voradi ſpurdi hann fóſtbrædr ſína hvat þeim ſyndiſt um ferdirnar? Grímr kvadſt hyggia at eigi mundi tiá at brióta ſt vid forlöginn, ætla ek nú í ſumar til Islands ok vid brædur bádir, láta ſér þat nú margir ſóma þó göfugir ſéu, er mér ſagt gott frá land koſtum, at þar gángi ſiálfala fé um vetr, enn fiſkr í hveriu vatni, ſkógar miklir enn friálſir af ágángi Kónúnga ok íllrædisınanna. Ingimundr ſvarar: eigi mun ek þángat, ok mun þat ſkilia med ockr. Grímr kvad ſva vera mega, enn eigi kémr mer óvart þó vid finnuſtum á Islandi, *h*) því at óhægt mun forlöginn at flyia. Ingimundr ſagdi ſér víſt ſviptu *i*) at hans ſkilnadi. Grímr ſigldi út um ſumarit ok bádir þeir brædr, komú í Borgarfiörd ok lögdu inn á Hvanneyri.

d) líkar. 138.

e) Grími eru ok forlög þángat ok Hrómundi bródr hans. 138. (Grim og hans Broder Hromund kalder Skiebnen ogsaa did)

f) gódr viti. 138. godr viti. 559. (Forvarſel paa noget godt)

g) edr fyrir gledi ſtanda. add. 138. 559. (eller hindre hans Fornøielſe)

h) ſídar add. 138. (ſiden)

i) ſviptir. 138.

svarede derpaa, at hun var kommen der i en ond Stund. Hun sluttede med, at det der skulde skee nok skeede enten man syntes vel eller ilde derom, og føiede hun til: "Grim og Hromund komme og didhen, og blive "begge gilde Bønder." Følgende Morgen søgte Ingemund efter sit Billede og fandt det ikke, hvilket forekom ham ikke at betyde noget godt. Ingiald bad ham være ved godt Mod og ikke tage sig dette nær, da mange fornemme Folk nu ikke ansaae det for en Skam at drage til Island, og forsikkrede tillige at han i en god Meening havde ladet Finnekonen komme. Ingemund tilstod at han ikke var hem Tak skyldig derfor, skiønt deres Venskab derfor aldrig skulde uddøe. o) Derpaa reiste han hiem til sin Fader og var der om Vinteren; da det lakkede ad Vaaren spurgde han sine Fostbrødre, hvad dem tyktes om Reisen? Grim sagde, at efter hans Meening kunde det ikke nytte at sætte sig imod Skiæbnen: "agter jeg og min Broder os nu i Sommer til Island, p) hvorhen "mange vel saa anseelige Mænd lyste at drage, jeg har hørt alt godt "om Landets Beskaffenhed, at Qvæget fodrer sig selv om Vinteren, at "der er Fisk i hvert Vand, og store Skove, og at man der ikke behøver "at frygte for Kongers og Voldsmænds Undertrykkelse." q) "Jeg vil "ikke derhen," sagde Ingemund, "og komme vi altsaa til at skilles ad." Grim svarede at det fik da være saa, "dog venter jeg at vi engang samles "paa Island, thi det er ikke let at undflye sin Skiæbne." Ingemund forsikkrede at deres Skilsmisse gik ham meget nær. Grim og hans Broder gik til Seils om Sommeren, kom til Borgarfiord og lagde til

o) Denne Tildragelse med Spaaeqvinden fortælles i *Landnámabok* p. 186, som om den skeedte før Hafursfiordslaget.

p) Schønning N. H. II. S. 472 (s) meener, at denne Reise kunde være foranlediget ved Thorolf Kvældulfssons Drab, dersom den Grim fra Hålogaland, som fulgte Kvældulf til Island (*Eigla* p. 127) var den samme som den her omtalte Grim, og at han virkelig var det vil man overbevise sig om ved at eftersee *Landnámabok* p 39, 42, 55, 186, hvor Grims og Hromunds Fader siges at have heedt Thorer, men i nærværende Saga derimod Ingiald.

q) Denne Udeladelse bestyrker Schønings ovenanførte Meening om Anledningen til deres Reise.

Grímr kvadſt ætla at hann mundi nema þat land ſér til ábúdar, hann tók þar landnám ſva mikit at þar eru margir bæir í hans landeign. Hrómundr kvadſt mundi leita upp til fialla. *k*) Grímr kvad þat vel efnat at þeir hafi bædi landkoſti *l*) fiallanna ok ſva neytt *m*) af ſiónum. Hrómundr nam Þverár-hlíd, ok þótti vera *n*) mikill madr ok kynſæll, frá hönum er kominn Illugi Svarti. Grímr vard ok kynſæll, ok kom margt ſtórmenni frá hönum þó eigi ſé hér nefnt.

Kap. II.

Þat ſumar er þeir brædr komu til Islands, þá fór Ingimundr til födur ſíns ok var med hönum, fadir hans tók þá at elldaſt, *o*) ok eitt ſinn mællti Þorſteinn til Ingimundar: gott er nú at deyia, ok vita ſon ſinn ſlíkann hamíngiu mann, unni ek því beſt vid æfi mína at ek hefi engi ágángs madr verit víd menn, er ok líkaſt at med þeim enda ſlitni æfi mín; *p*) þvíat ek kénni mer nú ſóttar, enn nú vil ek þér frændi kunnúga gera *q*) fyrirſögn mína. Ingimundr kvadſt mundi allann hug áleggia at breita eptir hans fyrirſögn. Þorſteinn kvadſt þat ætla at Ingimundr mundi þykkia mikill madr *r*) hvar ſem hann væri. Þorſteinn ſagdi hönum þá marga hluti fyrir, ok brádt eptir þat andadiſt hann; var hönum veittr ſæmiligr umbúnadr eptir fornum ſid. Ingimundr tók víd fiár forrádum ok öllum eignum, ætladi hann þar at nema yndi, ok ſettiſt *s*) nú um kyrt.

k) ok kvadſt þar mundi yndi nema á fiallaerdum. 138. 559. (og ſagde, at han vilde fæſte Boepæl ved Foden af Fieldene)
l) iardkoſti. 138. 559. (Jordens Frugter)
m) neyti. 138. 559. (Søens Frugter)
n) merkismadr. 138. 559. (anſeelig Mand)
o) miök add. 138. (meget)
p) ok vita ſkalltú at ek kénni mér ſóttar &c. 138. (og vide maae du, at jeg føler mig ſyg)
q) fráfar mitt hvört er, enn eigi þyki mér kynligt þó at þér ſvipi af þínum ættiördum ok læt ek mér ecki at því þykia. 138. 559. (og ikke anſeer jeg det for underligt om du kommer til at forlade din Fædrenejord, ei heller anſeer jeg det for nogen Skade)
r) mikilmenni ſem hann bygdi edr hvar &c. 138. 559. (hvorſomhelſt han nedſatte ſig —)
s) ſetiaſt. 138.

ved Hvannøe. r) Grim besluttede at sætte sig ned der, og indtog saameget Land, at der paa hans Grund ere mange Gaarde. Hromund fik i Sinde at begive sig til Fields, hvilket Grim sagde var vel betænkt, da de paa den Maade kunde nyde godt baade af Fieldenes og Søens Frembringelser. Hromund indtog Thveraahlid, s) han var en mægtig Mand og havde en anseelig Afkom; fra ham nedstammer Illuge Svarte. t) Grim blev ogsaa Stammefader for mange berømte Folk, som dog ikke her ere nævnte.

Kap. 11.

Den Sommer da Brødrene kom til Island, begav Ingemund sig til sin Fader og opholdt sig hos ham. Thorstein begyndte nu at ældes. Engang sagde han til Ingemund: "Det er godt at døe, naar man veed "sin Søn i saa god Stand. Hvad der glæder mig meest er det, at jeg "aldrig i mine Dage haver øvet nogen Vold eller Uretfærdighed. Nu "er det sandsynligt at mit Liv snart haver Ende, thi jeg føler at jeg er "syg, og vil jeg derfor min Søn! aabenbare dig hvad jeg forudseer." Ingemund forsikkrede at han med al Flid vilde indrette sine Handlinger efter hans Forudsigende. Thorstein sagde, at han overalt hvor han kom hen, vilde være i megen Anseelse og forudsagde ham desuden meget andet. Kort efter døde han og blev hæderligen stædet til Jorde efter gammel Viis. Ingemund sadte sig i Besiddelse af alle hans Efterladenskaber, og besluttede nu der at fæste Boe og slaae sig til Roelighed.

r) Borgarfiord gaaer midt ind i Vesterlandet fra S. V. til N. O. og er over 2 Mile lang. Efter *Landnámab.* p 42 og *Eigla*, p. 131, gav Skallagrim ham Land sønden for denne Fiord mellem Andakilsaae og Grimsaae, og boede han paa Hvannøre, som formodentlig har sit Navn af den i Island saa almindelige Urt *Hvönn* (Angelika).

s) Efter *Landnámabok*, p. 56. landede han i Hvitaae og indtog Thveraaedalen og Thveraaehlid, og boede i Hromundarstad. Thveraae løber ud i Hvitaae, som falder i Borgarfiorden.

t) Denne var hans Sønnedatters Søn og Fader til den bekiendte Skald Gunlaug Ormstunga, s. *Landnámab.* p. 54 og *Gunnl. Ormst. S.* p. 42.

Kap. 12.

Haralldr Kónúngr hinn Hárfagri var nú kominn í fullan frid ok kyrſetu, er meſtr hetir verit allra forn-kónúnga í nordrlöndum. Hann minntiſt nú þeſs er hann hafdi játat *t*) vinum ſínum ok gérdi þeim ríkuligar veitſlur med ſtórum ſæmdum; hann baud einkum Ingimundi, ok er hann kom, tók Kónúngr allvel vid hönum, ok mællti ſva: þitt rád ſpyrſt mer á margan hátt ſómaſamligt, enn þó ſkortir þik einn hlut at þú ert konulaus, enn þó hef ek hugſat þér rádakoſt, var mér þat í hug er þú lagdir líf þitt í hættu fyrir mitt líf; dóttir Þórirs Jarls Þegianda heitir Vígdís, hún er kvenna fríduſt, ok med miklu fé, ok því rádi mun ek þér í hendr koma. Ingimundr þackadi Kónúngi ok kvadſt fúſs vera þeſſa rádahags. Kónúngr veitir veitſlu þeſſa med miklum ríkdóm ok metnadi ok fóru menn heim. Eptir þetta efnar Ingimundr til brudlaupsgérdar, at því búnu kémr þar Haralldr Kónúngr ok margt annat ſtórmenni, gengr Ingimundr at eiga Vigdíſi eptir því ſem ſtofnat var; þetta brúdkaup var veitt med *u*) hinni beſtu virdíngu. Könúngr lagdi þartil mikin koſt í fégiöfum ok annarri ſæmd. Ingimundr mællti þá til Kónúngs: nú uni ek allvel vid minn koſt, ok ſtórheidr *v*) (er) at verda fyrir ydar gódvilia, *x*) enn þat ſtendr mér í hug er finnan hefir mer ſpád um rádabreitni, enn ek villdi þat ſannadiſt eigi, at ek færi af ætt-jördum mínum. Kónúngr ſegir: þar kann ek nú ecki af at taka, ok ſé þat til nockurs gért, ok vili Freyr ſinn hlut láta þar nidrkoma, edr hann vill ſitt ſæmdar ſæti ſetia. Ingimundr kvad ſér fyſn *y*) á at vita ok reyna hvert hann ſyndi ecki hlutinn þann er géfinn væri fyrir öndvegisſúlum hans, kann ok vera at þat ſé eigi til enſkis gért, er nú ok ecki því at leyna herra! at ek ætla at

t) heitit. 138. (lovet)

u) mikilli. 138. (megen)

v) ſæmd. 138. (Ære)

x) ok mikill heidr. 138. (og megen Hæder)

y) á at reyna hvert &c. 138. (at prøve) at vita hvert han findi hlutinn edr eigi þá er grafit veri. 559.

Kap. 12.

Kong Harald Haarfager havde nu naaet fuldkommen Fred og Tryghed, og var den ypperste af alle gamle Konger i disse nordiske Lande. Han kom nu ihu det Løvte han havde givet sine Venner, og anrettede prægtige Giestebuder for dem og viiste dem megen Ære. Fornemmelig indbød han Ingemund, og da denne kom, tog Kongen meget vel imod ham, og sagde: "hvad jeg erfarer om din Levemaade, giør dig "i mange Henseender Ære, dog mangler dig noget, nemlig en Kone; "jeg har derfor udseet dig et Giftermaal, som randt mig i Sinde den-"gang du vovede dit Liv for mig, det er med Vigdys Thore Jarl den "Tauses Dotter, u) en meget smuk og rig Møe, hende skal jeg skaffe "dig til ægte." Ingemund takkede Kongen, og sagde, at dette Giftermaal stod ham meget godt an. Kongen holdt Giestebudet med megen Overflødighed og Pragt, og derefter drog hver hiem til sit. Ingemund laver sig nu til at holde Bryllup; hertil indfandt sig Kong Harald og mange andre fornemme Folk, og Ingemund tog Vigdys til ægte efter Aftale. Dette Bryllup blev holdt med megen Pragt, og Kongen sparede hverken paa Gaver eller andre Æresbeviisninger. Ingemund sagde til Kongen: "Jeg er nu meget vel fornøiet med min Stilling, og en "stor Hæder er det at modtage Prøver paa Eders Velvillie, men dog "kan jeg ikke faae ud af mit Hoved, hvad Finnekonen spaaede mig om "mit Opholdssteds Forandring, og nødig vilde jeg at det skulle blive "sandt, at jeg skulde forlade min Odelsjord." "Det anseer jeg dog "ikke for umueligt," svarede Kongen, "dersom Skiebnen har besluttet "det og Freyr vil der lade sit Billede findes eller sit Tempel opreises." Ingemund tilstod, at han havde Lyst til at vide om han ei skulde finde Billedet, naar han kom til at reise sine Høisædespiller, og meente, at det maaskee ikke var skeet uden Aarsag; "jeg vil ikke dølge Herre!" sagde

u) Hun var tilligemed den Jorund Hals, der siden Kap. 16 bliver nævnt, et naturligt Barn af Rognvald Møre-jarls Søn Thorer den Tause, der siden blev gift med en Dotter af Harald Haarfager. *Landnámab.* p 187. Schøning, II. S. 124.

géra eptir finnum þeim ed mér fyni hérads vöxt ok landsfkipun þar fem ek fkal vera, ok ætla ek at fenda þá til Islands. Kónúngr kvad hann þat mega géra, enn þat hygg ek at þángat munir þú fara, ok er þér vegligt z) hvar þú fer í leyfi mínu, edr leynift þú fem nú tekr miök at tídkaft? Þat mun mér alldreigi verda, fegir Ingimundr, at ek fari í banni þínu. Sídan fkildu þeir Kónúngr. Ingimundr fór heim ok fat at búum, hann fendir eptir finnum ok komu a) nordan iij. Ingimundr fagdi: at hann vill kaupa at þeim, ok vil ek géfa ydr fmiör ok tin, enn þér farit fendiför mína til Islands, ok leitit eptir hlut mínum, ok fegit mér frá lands legi. Þeir fvara: b) fem (fendi-) fveinum er þat forfendíng at fara, enn þó fyrir þína áfkorun vilium vér prófa, nú fkal ofs byrgia c) eina faman í húfi ok nefní ofs engi madr, ok fva var gért. Ok er lidnar voru iij nætr, kom Ingimundr til þeirra, þeir rifu þá upp ok vörpudu faft öndinni, ok mælltu: fem (fendi-) fveinum d) er erfidt, ok mikit ftarf höfum vér nú haft, enn þó munum vér med þeim jarteiknum fara at þú munt kénna land e) er þú kémr at vorri fráfögn, enn torveldt vard ofs at leita at hlutnum ok mega mikit atkvædi finnunnar, þvíat vér höfum lagt ofs í mikla ánaud; þar komum vér á land fem þrír firdir gánga af landnordri, ok vötn vóru mikil fyrir innan einn fiördinn, fidan komum vér í dal einn diúpan, í dalnum undir fialli einu var hollt mikit, þar var byggiligr hvammr, ok þar í holltinu f) var hlutrinn, ok er vér ætludum at taka hann þá fkautft hann í annat holltit, ok fva fem vér fóttum eptir fór g) hann ávallt undan, ok nockr hulda lá ætíd yfir fva at vér nádum eigi,

z) uggligt. 138. 559. (farligt)
a) þeir at nordan 138.
b) þeir fvara: fendi fveinum er þat forfendíng &c. 138. 163. (de fvare, dette er en farlig Reise for Eders Sendebud at gióre). Denne Læsemaade er bedre end Textens, "fem fveinum" fom ingen Meening giver.
c) í einu húfi í iij nætr. 138. 163. (i et Huus i 3 Nætter)
d) fendi fveinum. 138. 163.
e) ef þú fer af Noregi ok at vorri fráfögn. 138. (naar du drager fra Norge efter vor Beskrivelse)
f) ödru. addit. 138. 559. (i den anden)
g) hliop. 138. 559. (sprang)

han til, "at jeg har besluttet at hænte nogle Finner, som jeg vil sende til "Island for at skaffe mig Underretning om Egnens og Landets Beskaffen-"hed, der hvor jeg skal fæste Boepæl." Kongen sagde, at han kunde giøre det, "jeg formoder desuden at det er bestemt at du skal drage didhen, "og vil det geraade dig til Ære, dersom du reiser med min Tilladelse, "thi du vil dog vel ikke liste dig bort, som mange nu haver for "Skik?" "Ikkdrig skal det skee," svarede Ingemund, "at jeg skal reise "bort mod Eders Forbud." Derpaa skildtes Kongen og han ad. Ingemund drog hiem til sine Gaarde. Han sendte Bud efter nogle Finner, og der kom tre v) Nord fra. Ingemund sagde: "Jeg vil give "Eder Smør og Tin, x) for at drage til Island i mit Ærende, og søge "efter mit Billede og give mig Underretning om Landets Beskaffenhed." "Det er et farligt Ærende at reise i," svarede de, "men paa dit For-"langende ville vi prøve derpaa. Luk os eene inde i et Huus og lad "ingen kalde paa os," og det skeedte. Efter 3 Nætters Forløb kom Ingemund til dem, de reiste sig da op, stønnede og sagde: "En besværlig "Reise have dine Sendebud giordt, og megen Møie have vi havt, men "nu kunde vi og sige dig saadanne Kiendemærker, at du kan kiende Lan-"det, naar du kommer dertil, efter vor Beskrivelse. Vanskeligt var det "os at finde Billedet, og Finnekonens Ord have været kraftige, thi "vi have døiet meget ondt derfor. Vi kom i Land paa et Sted hvor 3 "Fiorde gik ind fra Nordost, og inden for een af dem vare store Vande. "Derpaa kom vi til en dyb Dal, under et Field i Dalen var en stor Holt, "og mellem disse begge en Fordybning tienlig til Beboelse; der i Holten "var Billedet, men da vi vilde tage det foer det hen i en anden Holt, og "ligesom vi fulgte efter det forsvandt det bestandig, og blev ligesom "usynligt for vore Øine, saa vi ikke kunde faae det fat; du kommer der-

v) Efter *Landnámabok*, p. 187 ere det kun to.

x) Formodentlig har Finnerne, ved hvilke her og paa de fleeste Steder i de islandske Søgur forstaaes Lapperne, alt dengang brugt Tin til det samme, som de endnu saa hyppigen bruge det, nemlig til Bælter og andre Prydelser, *Schefferi Lapponia*, p. 210. 258, og især til at trække Traad af, hvormed de meget kunstigen forstaae at udsmykke deres Bælter, Klæder, Kiøreredskaber, rc. *Scheffer* l. c. p. 263. Høgstrøms Beskr. over Lapmarken (dansk Overs.) S. 428. Lems Beskr. over Finm. Lapper, S. 369—70.

ok muntú siálfr fara verda. Hann kvadst þá ok skylldi burt fara, ok kvad ecki mundi stoda vid at sporna, hann gérdi vel vid finnana ok fóru þeir burt, enn hann settist um kyrt at búum sínum, ok var vel audigr at fé, ok gódr drengr. Sídan hitti hann Kónúng, ok sagdi hönum sína medferd ok fyriræetlan. Kónúngr kvad sér slíkt ecki óvörum koma, ok sagdi óhægt at géra vid ákvædum. *h*) Ingimundr kvad þat satt vera, ok hefi ek nú *i*) allra bragda í leitat. Kónúngr mællti: hvar landa sem þú ert muntú sæmdar madr *k*) verda. Kónúngr féck hönum enn sem fyrr á hverium fundi nockurn sæmdar hlut. Eptir þetta gérdi Ingimundr veitslu *l*) vinum sínum ok höfdíngium med miklum ríkdóm, ok at þeirri veitslu kvaddi hann sér hlióds, ok mællti: rádabreitni hefi ek ætlat fyrir mér, ok hygg ek nú at fara til Islands, meir af forlögum ok *m*) ákvædum enn fysi, enn þat er heimillt þeim ed fara vilia med mér, hinum er ok leifiligt eptir at vera sem þat vilia *n*) kiósa fyrir sik; mikill rómr vard at máli hans, ok sögdu mikin skada í hans burtferd, enn þó er fátt sköpum ríkara; *o*) urdu ok þess margir búnir at fara med hönum til Islands þeir ed mikils vóru virdtir, bædi bændr ok lausamenn.

Kap. 13.

I þann tíma var sem mest siglíng til Islands, ok í þat mund fæddi Vigdís barn, þat var sveinn, sá var frídr synum. Ingimundr leit á sveininn, ok mællti: sá sveinn hefur *p*) hírligt augnabragd, ok skal ecki seilast til nafns, hann skal heita Þorsteinn, ok mun *q*) vitnast at hönum mun hamíngia fylgia, sá

h) at kvædum. 138. áqvednu. 559. (det samme)
i) alls í leitat 138. 559. (forsøgt alt)
k) vera. 138. 559. (være)
l) ok baud til. 138. 559. (og indbød)
m) atkvædi ramra hluta enn &c. 138. 559. (en haardnakket Skiebnes Villie)
n) ok iafnkomnir eru vorir vinir hvartveggi hvert sem helldr vilia kiósa fyrir sik. 138. 559. (og er det i alle Maader det samme hvilken Beslutning vore Venner vælge)
o) léttra. 138. (lettere)
p) hyggiligt. 138. 559. (forstandigt)
q) ek þess vilnast at hámingia fylgi nafni 138. 559. (og haaber jeg at Lykke følger med Navnet)

"for selv til at hente det." y) Han sagde, at dette var ogsaa hans Hensigt, da han mærkede det ikke kunde nytte at sætte sig imod Skiebnen; derpaa lønnede han Finnerne rundeligen, og lod dem drage bort. Han sad nu i nogen Tid stille paa sine Gaarde og var en meget rig og giæv Mand. Derpaa begav han sig til Kongen, sagde ham hvad der var skeet og hvad han havde besluttet. Kongen sagde, at han havde ventet det, og at det ikke var let at undgaae hvad der eengang var bestemt. Ingemund svarede, at det var sandt og at han havde forsøgt alt muelig. "I hvilket Land du end stædes," sagde Kongen videre, "vil du blive "æret og anseet." Han gav ham dennegang, som altid tilforn, ved enhver Sammenkomst en Foræring. z) Derpaa anrettede Ingemund et meget kostbart Giestebud for sine Venner og andre Høvdinger. Under dette begiærede han Taushed, og sagde: "Jeg har besluttet at forandre "mit Opholdssted og drage til Island, dog meer fordi jeg mærker det "er Skiebnens Villie, end af nogen Tilbøielighed; det staaer nu enhver "frit for at følge med mig, heller ikke skal det være nogen formeent at "blive tilbage som ønsker det." Hans Tale havde megen Bifald, og sagde alle, at hans Bortreise var et stort Tab, men tilstode at ingen var Herre over Skiebnen. Mange anseelige Folk, baade Bønder og eenlige Personer lavede sig og til at følge med ham til Island.

Kap. 13.

Paa den Tid var Farten til Island allerstærkest. Vigdys kom til samme Tid ned med et velskabt Drengebarn. Ingemund betragtede ham, sigende: "denne Dreng har et mildt Øiesyn, hans Navn skal ikke søges "langt borte, han skal heede Thorstein, og vil det vise sig at Lykken "er med ham." Denne Dreng gav tidlig meget Haab om sig og besad

y) Denne heele Fortælling stemmer ganske overeens med de nyere Skribenteres Efterretninger om de lappiske Troldmænds Kunster, med at lade Sielen fare til fremmede Lande medens Legemet ligger som dødt, i hvilken Tid ingen maae røre ved dem &c. *Schefferi Lapponia*, p. 139. jfr. Olafsens Reise, I. S. 475.

z) Schøning II. S. 461 anfører fleere som Kong Harald selv raadte til at nedsætte sig paa Island, formodentlig for med Tiden desletttere at kunde underlægge sig denne Kolonie, cfr. S. 473 (t).

ſveinn var ſnemma *r*) vænn ok gerſiligr, *s*) vís ok vinfaſtr ok hófsmadr um alla hluti. Son áttu þau annan, ſá var ok borinn til födur hans, ok ſkylldi hann ráda fyrir nafni, hann leit á, ok mællti: þeſſi ſveinn er allmikilfengligr ok hefir hvaſſar ſiónir, hann mun verda ef hann lifir, ecki *t*) margra líki, ok ecki mikill ſkapdeilldarmadr, enn tryggr vinum ok frændum, ok mun verda gilldr kappi ef ek ſé nockut til, mun ok naudr at minnaſt Jökuls frænda vors ſem fadir minn bad mik, ok ſkal hann heita Jökull. Hann óx upp ok gérdiſt afreksmadr at vexti ok afli, hann var fálátr, ómiúkr ok ódæll, hardúdigr ok hrauſtr. *u*) Þórir hét hinn þridi ſon Ingimundar, *v*) hann var vænn madr ok mikill vexti, ok hafdi miök á ſér kaupmanna ædi. Fiórdi hét Högni. Fimti hét Smidr, hann var fridluſon. Þorſteinn var víſaſtr *x*) þeirra brædra. *y*) Jórun hét dóttir Ingimundar. Jörundr hét madr, ok var ſonr Þórirs Jarls Þegianda, hann var bródir Vigdíſar, hann lyſir því at hann muni fara til Islands med Ingimundi, ok *z*) kvad þar tilſtoda vingun ok mágſemd. Ingimundr kvedſt *a*) því vel kunna. Hvati hét madr ok Asmundr, þeir vóru þrælar Ingimundar. *b*) Enn eru fleiri menn tilnefndir þeir er fyſtuſt til Islands med Ingimundi: Einn af þeim hét Fridmundr, annar Þórir, þridie Refkéll, fiordi Ulfkéll, fimti Bödvar, þeſſir allir biuggu ferd ſína til Islands *c*) med Ingimundi, ſtigu á ſkip, ok létu í haf, ok höfdu ſkamma útiviſt.

r) vaxinn. 138. (voxen). Her begynder Fragm. 568.
s) ſtilltur vel ok ordvís 138. 559. (beſkeden og ordſnild)
t) allra maki 138. (alles Lige)
u) um allt add. 138. 559. (i alle Maader)
v) ſkirgétinn add. 138. 559. (ægtefødt)
x) vitraſtr 138. 559. (klogeſt)
y) Þórdís hét dóttir Ingimundar heitin eptir módr ſinni, enn önnur Jórun &c. 163 559. (Thordis heed Ingemunds eene Dotter, ſom var opkaldt efter ſin Moder, og den anden Jorun)
z) lét þar til hallda. &c 138. 559.
a) létſt 138. 559.
b) Þá hét madr Fridmundr &c.
c) ok hofdu mikit fé, (og havde meget Gods) cætera omitt. 138. 163. ok höfdu allir ſtor fé. 559.

mange gode Egenskaber, han var klog og vennehuld og i alle Ting meget maadeholden. De fik en anden Søn som og blev bragt til Faderen, der skulde bestemme hans Navn. Han saae paa ham, og sagde: "denne "Dreng lader til at blive stor, han haver skarpe Øine, dersom han "lever vil ikke mange være hans Lige; han bliver vanskelig at omgaaes, "men troe mod sine Venner og Frænder, og en dygtig Stridsmand, om "jeg ellers seer ret til. Nu er det nødvendigt at mindes vor Frænde "Jokull, som min Fader bad mig om, og skal han heede Jokull." Han voxte op og blev meget stor og stærk, han var faatalende, uføielig og gienstridig, barsk og stridbar. Ingemunds tredie Søn a) heed Thorer, han var smuk og stor og tegnede til at blive en Kiøbmand. b) Den fierde heed Hogne og den femte Smidur, han var uægte født. Thorstein var den forstandigste af alle Brødrene. Jørun heed Ingemunds Dotter. Jørund, c) Thorer Jarl den Tauses Søn og Vigdyses Broder bekiendtgiordte, at han som Ven og Svoger vilde følge Ingemund til Island, som denne og viiste sig vel fornøiet med. Ingemunds Trælle Hvati og Asmund fulgte ham og, desuden nævnes fleere som fik Lyst at gaae med ham til Island: den eene af dem heed Fridmund, den anden Thorer, den tredie Reffell, den fierde Ulfkell og den femte Bødvar. d) Alle disse lavede sig til Islandsreisen med ham, gik ombord, seilede afsted og vare kun kort Tid underveis. *)

a) Efter *Landnámabók* p. 187 var det kun to.

b) I *Landnámabok* p. 189 tillægges ham Tilnavnet Hafurspió.

c) Han kaldes i *Landnámabok* p. 187. 189 Jørund Hals.

d) I *Landnámabok* p. 187 nævnes de, som fulgte Ingemund til Island, saaledes: "Eyvind Sorkver, Asmund og Hvate, hans Venner, hans Trælle Fridmund og Bødvar, Thorer Reffkieg og Ulfkell."

*) De fleste af Islands Landnamsmænd nedsatte sig der med et Følge af Frigivne, Venner, Slægtninge og andre som Slægtskabs, Venskabs eller Clientskabs Baand bevægede til at deele Skiebne med dem.

Kap. 14.

Nú lætr Ingimundr í haf þá hann er búinn med sitt föruneyti, ok átti góda útivist, ok sigldu vestr fyrir Island *d*) ok komu inn á Borgarfiörd í Leiruvog. Brádt spurdist skipkoman. Grímr reid til skips ok fagnadi vel fóstbródr sínum, ok kvadst mikla þöck kunna hans þarkomu, kémr nú hér at eptir því sem mællt er, segir Grímr, at torsókt er at *e*) fordast forlöginn. Ingimundr kvad þat satt vera, ok verdr eigi vidgiört fóstbródir! Grímur segir: þat er mitt bod at þú farir heim til mín med lid þitt allt, ok haf allt af mínu fé sem þú villt hvert sem er lönd edr lausir aurir. Ingimundr þackar bodit, ok kvadst mundi vera hia hönum um vetrinn, enn þar sem ek hefi breitt rádahag mínum til þessarar ferdar, þá mun ek þángat áleita sem mér var ávísat til landnáma í tómi. Ingimundr fér á Hvanneyri, kona hans ok synir, enn lid hans var þar allt umhverfis. Grímr veitti þeim stórmannligà, ok lét eigi undan dregit *f*) þeim til sæmdar um vetrinn. Enn er voradi, lét Grímr enn sem fyrr *g*) í té þat hann átti. Ingimundr kvad hönum fara allt sem best sem von var, enn nordr á mun ek hallda, enn um flutníng ok farar giædi *h*) verdum vér þín at nióta. Grímr kvad sva vera skylldi, slíkt hit sama gérdi ok hverr madr, því allir fögnudu Ingimundi ágæta vel, ok hann fór nordr um sumarit í landa leitan, ok fór upp í Nordurárdal ok þar nordr, ok kom ofan í Eydisfiörd einn, ok er þeir gengu *i*) med þeim firdi, hlupu úr fialli ij *k*) hrútar at þeim,

d) komu út vestr &c. 138. 163. komu um vestr fyrir 559. (det samme)

e) flyia. 138. 163. (undflye)

f) at veita þeim alla sæmd. 138. (at bevise dem al Ære)

g) honum allt innanhanda um land edr adra aura þat er hann átti. 138. 163. 559. (tilbød ham alt hvad han vilde have af Land eller andet Gods af hans Eiendom)

h) farargreida. 138. 559.

i) fóru. 138. 559.

k) saudir þat vóru addit. 138. 559. (to Kreature nemlig Vædre)

Kap. 14.

Da Ingemund var færdig med sit Følge gik han under Seil. De havde en lykkelig Overfart og seilede vester forbi Island, og løbe ind i Borgarfiorden i Leiruvaag. e) Skibets Ankomst rygtedes snart. Grim reed til Skibet, modtog med Glæde sin Fostbroder og forsikrede at hans Ankomst var ham saare behagelig; "her sandes dog igien det gamle "Ordsprog," sagde han, "at det er vanskeligt at kiæmpe mod Skieb-"nen." "Det er sandt," svarede Ingemund, "derved er intet at "giøre Fostbroder." "Nu er det mit Tilbud," sagde Grim videre, "at "du skal drage hiem til mig med alt dit Folk, og tage hvad du vil af "min Eiendom, det være sig Jord eller Løsøre." Ingemund takkede for dette Tilbud og lovede at opholde sig hos ham Vinteren over, "men," lagde han til, "da jeg nu har forladt mit forrige Opholdssted og paata-"get mig denne Reise herhid, saa vil jeg og ved Leilighed begive mig til "det Sted, som er mig anviist til Beboelse." Ingemund begav sig med Kone og Børn til Hvannøre, men alle hans Folk opholdt sig i Nærheden deraf. Grim beværtede dem den Vinter herligen, og lod intet mangle hvorved han kunde bevise dem nogen Ære. Mod Vaaren fornyedes Grim igien sit Tilbud; Ingemund tilstod at hans Opførsel i alle Maader var saa ædelmodig som han havde ventet den, men at han heller vilde udbede sig hans Bistand til den Reise han nu skulde giøre nord paa. f) Dette lovede Grim ham, og det samme giordte alle de andre thi Ingemund var dem alle meget kiærkommen. Om Sommeren begav han sig nord paa for at søge Land, og kom op i Norderaadalen; g) derfra drog han videre nord paa og kom til en øde Fiord og som de droge langs

e) Leiraaevaag, som den nu kaldes, ligger Sønden for Borgarfiorden. I *Landnámabok* p. 188 siges derimod, at de løb ind i Mundingen af Grimsaae, som ligger nordligere, og falder ud i Borgarfiorden. At der i Island ere fleere Vaager af dette Navn, s. *Gunnl. Ormst. S* p. 116-17.

f) Om Islændernes Befordringsmidler i Oldtiden ved Slæder, Skibe, rc. findes endeel mærkelige Oplysninger i et temmeligt sieldent Skrivt: *Thorst. Nicolai* Diss. de commeatu veterum Islandorum præcipue navali hodie restituendo, Havn. 1759-62. 8. især i 2den og 3die Partikel.

g) Norduraae falder ud i Borgarfiorden.

þeir vóru hvítir, þá mællti Ingimundr: þat mun vel fallit at þessi fiördr heiti Hrútafiördr. Sídan komu þeir ofan í fiördinn ok gérdi þoku mikla, þeir komu á eyri eina, fundu þeir þar eitt bord *l*) upprekit, þá mællti Ingimundr: þat mundi ætlat at vér skulum hér örnefni géfa ok mun þat halldast, ok köllum eyrina Bord-eyri. Þá leid á sumarit því margt var at fæda (færa), ok fóru síd, ok komu nær vetri í dal þann er allr var vídi vaxinn. *m*) Þá mællti Ingimundr: dalr er miök vídi vaxinn, því köllum hann Vídi-dal, ok hér ætla ek líkast til vetrsetu, þeir vóru þar vetr annan, ok gerdu sér þar skála á einum hól er nú heitir Ingimundar-hól. Þá mællti Ingimundr: nú mun eigi vistin jafngód sem í Norvegi, enn ecki þarf nú at minnast á þat, þvíat margir gódir drengir eru hér samankomnir til gamans ok gledivistar *n*) nú eptir tilföngum; allir tóku vel undir þat, ok vóru þar um vetrinn, ok höfdu leika ok allskyns gledi.

Kap. 15.

Enn er voradi ok nockut leysti *o*) snióa úr hérudum mællti Ingimundr: forvitni væri mér á at vita ef nockrir menn gengi á háttfiall, ok siá ef nockut væri snió-minna at siá í adra stadi, því ecki þycki mér sem vér munum í þessum dal búnat reisa, ok eigi er elligar jafnkeypi. Sídan gengu menn á fiall eitt hátt ok siá vída þadan, þeir komu aptr ok sögdu Ingimundi at fiöll væri sniólaus miök þau er lægi í land-nordri ok gott til at líta, enn hér er sem sama hríd sé ávalt er vér erum, ok *p*) kunnum vér þat at siá at þar

l) bord stutt. 568. (et kort Bræt) stórt grenibord ok kölludu &c. 138. (et stort Bræt, og kaldede —)
m) þá mællti Ingimundr: þessi dalr er vídi vaxinn, köllum hann Vídidal, 138. 568.
n) glediunst 138. 559. (vi ville fornøie os)
o) snióa úr hlídum. 138. 559. (paa Biergene)
p) munum. 138. (monne)

med denne kom to hvide Vædre løbende mod dem fra Fieldet; da sagde Ingemund: "det vil passe sig godt at kalde denne Fiord Hrutafiord (Væ-"derfiorden.") h) Da de kom længere frem ved Fiorden faldt der en stærk Taage. De kom til en Øre, hvor de fandt en Planke opkastet af Havet, da sagde Ingemund: "det er uden Tvivl bestemt at vi skulle give disse "Steder Navne, og ville vi kalde denne Øre Bordøre." Nu lakkede det ad Sommeren, thi de havde meget at føre med sig og begave sig sildig paa Veien. Kort før Vinteren kom de til en Dal, som var heel skovbevoxen; da sagde Ingemund: "denne Dal er meget skovgroet, vi ville derfor "kalde den Vididal, i) og her anseer jeg det for bedst at opholde os Vin-"teren over." Der opholdt de dem den anden Vinter, og byggede et Huus paa en Høi som nu kaldes Ingemundshøi. "Opholdet her er vel ikke "saa behageligt som i Norge," sagde Ingemund, "men det behøver man "ikke at tænke paa, thi mange brave Folk ere her samlede og lader os derfor "fornøie os saagodt vi kan." Alle syntes vel herom, og opholdt de sig der den Vinter og anstillede Leege og allehaande Forlystelser.

Kap. 15.

Da Vaaren nærmede sig og Sneen begyndte noget at optøe der i Egnen, sagde Ingemund: "Mig lyster at vide, om man ikke ved at "bestige et høit Field, kunde opdage nogle andre Steder hvor der var "falden mindre Snee, thi mig synes ikke at vi skulle slaae vor Boepæl i "denne Dal, det vilde ikke være noget lige Bytte" (fuld Erstatning for det vi have forladt). Derpaa gik nogle op paa et høit Field, hvorfra de kunde see vidt omkring, og ved deres Tilbagekomst berettede de Ingemund, at Fieldene i Nordost k) vare frie for Snee og at der saae godt ud, "men her," sagde de, "hvor vi nu ere synes det at Veirliget "bestandig er eens, og efter hvad vi kunde see, er Landets Beskaffenhed "der meget bedre." Ingemund svarede: "det kan man være tient med,

h) Hrutafiord hører til Nordlandet.
i) See Kortet af Eriksen over Island.
k) I *Landnámabok*, p. 188 staaer Landsudur, som man af det følgende seer er urigtigt.

eru landkostir miklu betri. Ingimundr segir: þá er q) hóf at ok væntum vér at nockut grænt mun fyrir liggia, sva mun hlut til draga. Nú búast þeir snimma um vorit, ok er þeir málgast nordr til Vatnsdals, þá mællti Ingimundr: nú mun sannast spá finnunnar, r) því nú kenni ek landsleg at frásögn hennar, at hér mun oss at vísat, ok vænkast nú miök, ek sé nú land at vídleikum med vexti, ef þar fylgia kostir, þá má vera at hér sé vel byggiandi. Ok er þeir komu at Vatnsdalsá þá mællti Vigdís kona Ingimundar: her mun ek eiga dvöl nockra, þvíat ek kenni mér sóttar. Ingimundr segir: verdi þat at gódu! þá fæddi hún meybarn, hún var köllut Þórdís eptir módur Ingimundar. Ingimundr mællti: hér skal Þórdísar-hollt s) heita. Sídan reisti t) lidit upp í dalinn ok sá þar góda landkostu med gröfum ok skógum allt vaxit, ok fagurt um at lítast, ypti þá miök brúnum manna vid. Ingimundr nam Vatnsdal allan fyri ofan Helgavatn ok Urdar-vatn, u) Þórdísar-víkur (fellr) vestann í Smidiuvatn. Ingimundr kaus sér bústad í hvammi einum v) ok efnadi til bæar, enn reisti hof mikit C feta x) lángt, ok er hann gróf fyri öndvegis-súlum þá fann hann hlut sinn sem hönum var fyrir sagt. Þá mællti Ingimundr: þat er þó satt at segia at eigi má vid (sköpunum) y) sporna, enn þó skal nú á þetta gódan hug leggia, bær sá skal heita á Hofi. Menn Ingimundar skipudu sér um dalinn z) at taka

q) víst at vorir kostir verdi mikit betri. Sídan buast þeir snemma &c. 138. (er det vist at vor Forfatning bliver meget bedre. Siden lavede de sig tidlig —)

r) sagan finnanna ok spá. 138. (Finnernes Fortælling og Spaadom)

s) Þridia hollt. 138. (den tredie Holt)

t) sókti. 138. 559. (søgte)

u) Þórdísar lækr fellr vestan. Ingimundr &c. 138. 163. Þ. l. f. v. i midiuvatni. 559. Þórdísar víkrvestan ok Smidiuvatn. 568.

v) miök fögrum. add. 138. 559. (meget smuk)

x) omitt. 138.

y) sköpunum. 138. 559.

z) ok tóku. 138. 559. (og valgte)

"der haaber jeg at noget ønskeligt venter paa os, og at Billedet der vil "findes" (at vor Skiebne kalder os derhen). Tidlig om Foraaret lavede de sig til og da de kom nord paa, nærmere til Vatnsdalen, sagde Ingemund: "nu gaaer Finnekonens Spaadom i Opfyldelse, thi her "kiender jeg Egnen igien efter hendes Beskrivelse, hvor vi skal nedsætte "os. Alting tegner her bedre; Landet er udstrakt nok, dersom det "ellers er frugtbart, saa torde det være værdt at fæste Boepæl her." Da de kom til Vatnsdalsaaen sagde Ingemunds Kone Vigdys: "Her "maae vi tøve, thi Veerne komme over mig." Ingemund sagde: "Maatte det gaae vel af (maatte det være et lykkeligt Varsel)." Hun fødte en Dotter, som blev kaldet Thordis efter Ingemunds Moder. Dette Sted skal heede Thorvisarholt sagde Ingemund. Derpaa begav Selskabet sig op i Dalen, og saae nu at Landet var meget frugtbart, heel bevoxet med Urter og Skov, og lysteligt at betragte, da opklaredes meget Alles Pander. Ingemund indtog heele Vatnsdalen oven for Helgavatn og Urdarvatn; Thordisarvik (falder) vester fra i Smediesvatn. Ingemund valgte sin Boepæl i en lille Dal. Her lagde han Grundvold til en Gaard og opførte et stort Offerhuus hundrede Fod langt; og da han gravede for at reise sine Høisædespiller, l) fandt han sit Billede som ham var spaaet. Da sagde han: "sandt er det dog, "at det nytter ei at sætte sig imod Skiebnen, Os bør at lægge vel "Mærke hertil; denne Gaard skal heede Hof." m) Ingemunds Med-

l) Disse Piller. (Ondvegissulur, setstokkar,) stode foran det Sæde, hvorpaa Huusbonden skulde sidde, og havde gierne Billedet af een eller anden Guddom udskaaret paa Knappen. See Thorgils Orrabeins Stiffons Historie af B. Thorlacius, S. 40. Om de Gamles Overtroe med denne og de Varsler, de toge af dem, findes meget i *Landnámabok*, s. Index Rerum in v Columnæ sedis primariæ, som og i Olaffens Reise i Island, II. S. 690.

m) Det var en Egenhed i den gamle nordiske Onomastik, naar et Appellativ blev giort til Navn for en Gaard, Borg eller andet Sted, da ikke at sætte dette i Nominativ, men i Dativ med Præpositionen á, f. Ex. á steini (paa Steenen ɔ: Gaarden Steen), á holum (paa Høiene ɔ: Holum paa Island). Siden faldt Præpositionen stundom bort og Navnet beholdt dog sin dativiske Form. Dette kunde maaskee tiene til at forklare adskillige danske og norske nomina locorum, som endes paa *um*, f. Ex. *Òrum*,

bústadi at hans rádi. Þetta haust vóru ísa-lög mikil, ok er menn gengu á ísa þá fundu þeir byrnu eina ok med henni hvíta *a*) húna ij. Ingimundr var í þeirra ferd ok nádi hverutveggium, ok kvad þat Húna-vatn heita skylldi, enn fiördr sá er flódi allr af vötnum skal heita Vatna-fiördr. Eptir þat fór Ingimundr heim, hann setti saman virdugligt bú, ok gérdist brádt yfir-madr Vatnsdals ok þeirra sveita, er nálgastar vóru, hann átti margt gángandi fé bædi naut ok saudi ok annann búsmala; þat sama haust hurfu frá hönum saudir ok fundust um vorit í skógum, þar heitir nú Sauda-dalr, ok má af því marka landkosti (þá, er) í þat mund vóru, at fé géck siálsala úti. Þess er ok gétit at svín hurfu frá Ingimundi ok fundist eigi fyrr enn annat sumar at hausti, vóru þau þá saman C öll vidstygg *b*) ordin, gölltr einn gamall ok mikill fylgdi þeim, ok er kalladr Beigadr. Ingimundr safnar mönnum til at henda *c*) saman svínin, ok kvad sva rétt at mæla at *d*) iij höfut væri hvervetna. Þeir fóru at svínunum ok ráku þau at vatni því er nú kallast Svína-vatn, ok villdu kvía þau þar, enn gölltrinn hlióp á vatnit ok syndti *e*) yfir um ok vard sva módr at af hönum gengu klaufirnar, hann komst á hól einn er nú er kalladr Beigadar-hóll ok do þar. Ingimundr festi nú yndi í Vatnsdal, þá gérdust ok margar sveitir bygdar, tókust þá upp lög ok lands-réttr.

a) omitt. 138. 559.

b) stygg. 138. 559. (vilde)

c) höndla. 138.

d) tvö. 138. 559. (to)

e) svam. 138. 559.

følger søgde sig en Boepæl der i Dalen efter hans Raad og Anviisning. Dette Efteraar lagde Vandene meget stærkt til, og nogle Folk som gik ud paa Isen fandt der en Hunbiørn med to hvide Unger. Ingemund som just var i Følge med, fik dem begge fat, og sagde at Vandet skulde heede Hunavatn n) og heele Fiorden, som havde sit Løb fra disse Vande, skulde heede Vatnasiord. o) Derpaa drog Ingemund hiem, anlagde en ypperlig Gaard og blev snart Høvding over Vatnsdalen og de nærmestliggende Sveiter. Han eiede mange Kreature, baade Hornqvæg og Faar og andet Qvæg. Samme Høst kom nogle Faar bort fra ham, som fandtes igien om Foraaret i Skoven paa det Sted der nu kaldes Sauddal, og kan man kiende Landets Frugtbarhed deraf, at Qvæget paa den Aarstid kunde føde sig selv ude. p) Der fortælles og at Ingemund mistede nogle Sviin, q) som ei bleve fundne før Sommeren efter henimod Efteraaret, da vare de i alt hundrede og meget vilde; en gammel stor Galt, som kaldtes Beigadur fulgte med dem. Ingemund samlede Folk for at faae Svinene fangede, og sagde at man med rette kunde regne 3 Hoveder paa hver. De begave sig derhen og drev Svinene til et Vand som nu kaldes Svinevand, r) hvor de vilde standse dem, men Galten sprang i Vandet og svømmede over, og var saa træt at Klovene

Vium, *Toftum*, (á eyrum, á veum, á toptum) i Jylland. Flere Gaarde paa Island have havt Navnet *Hof* af deslige Offerhuse. S. *Landnámabok*, p. 275. 297. 306. 329. ꝛc. Om Levningerne af saadanne, see Olaffens Reise, I. S. 74. 364. II. S. 736.

n) Hunavatn, som har givet Navn til et Syssel, ligger ikke langt fra Thingøreklostеr.

o) Under dette Navn findes i denne Egn ingen Fiord paa Korterne over Island. Maaskee derved forstaaes enten Hunafiord, som Hunavatn løber ud i, eller Vatsdalsaa, som løber strax østen for Hunavatn.

p) Samme Beviis paa Landets Frugtbarhed omtales og i *Eigla*, p. 134. cfr. ovenfor Kap. X. Flere Beviser paa Islands Landskoster eller Beqvemhed til Beboelse dengang det blev fundet ere anførte i Vidalins Afh. om Islands Opkomst, S. 16 sq.

q) Efter *Landnámabok* p. 191 var det j alt Ti. Lignende Exempler paa dette Dyrs Frugtbarhed i Island fortælles sammesteds p. 129. 230. Des mærkeligen, at denne Dyreart nu er næsten gandske forsvundet paa Island. Olaffens Reise, I. S. 55. Stephansens Island i det attende Aarhundrede, S. 78.

r) Ligger østen for Vatsdalsaaen. See Eriksens og Schønings Kort.

Kap. 16.

Þá Ingimundr hafdi búit nockra hríd á Hofi, lýsir hann burtferd *f*) sinni at sækia sér húsavid, því hann kvedst vel vilia setia sinn bæ, ok kvedst vænta at Haralldr Kónúngr mundi hönum vel taka. Vigdís segir hann vanan *g*) til góds, hann setti menn til fiár forráds síns med Vigdísi. Ingimundr hafdi biarndyrin med sér, hönum fórst greidt, ok kom vid Norveg; hann hellt fréttum til Haralldr Kónungs, var allt kyrt í landi, ok er hann fann Kónúng var hönum vel fagnat. *h*) Kónúngr spurdi hversu hönum hagnadist Íslands köstir? hann lét vel yfir, enn þat er mitt eirindi at fála *i*) mér húsa vid, Kónúngr mællti: þat er vel gért, er þér ok heimil vor mörk sem þú villt höggva láta, enn ek mun láta til skips færa, ok skalltú öngvan hlut um þat annast. *k*) Ingimundr sagdi: hér megi þér siá herra biarndyr er ek nádi á Islandi, ok villda ek þér þægut af mér. Kónungr segir: ek vil *l*) þiggia ok kunna þöck fyri, þeir skiptust mörgum giöfum vid um vetrinn, ok er voradi, var búit skip Ingimundar med farmi þeim hann kaus, ok því vida vali sem best féckst. Kónúngr mællti: ek sé þat Ingimundr, at þú munt eigi ætla siálfr optar *m*) eptir at fara, nú þyrstir þú at hafa sva mikinn vid sem þér nægir, enn

f) utanferd. 138. 559. 568.

g) vænan. 138. 559.

h) baud Kóngr hönum med sér at vera, ok þat þá Ingimundr, þar var hann um vetrinn med mikilli sæmd haldinn. add. 138. 559. 568. (Kongen tilbød ham at være hos sig, hvilket Ingemund ogsaa tog imod, og var der Vinteren over i megen Ære.)

i) afla. 138. 559. (forhværve)

k) ok ver med mér. add. 138. 559. (og bliv hos mig)

l) víst. add. 138. 559. (visselig)

m) fara til Noregs. 138. 559. (at drage til Norge)

faldt af den; den kom op paa en Høi, som nu kaldtes Beigadshøi, hvor den døde. Ingemund syntes nu meget vel om Vatnsdalen; mange Sveiter bleve bebyggede, og Landslove bleve vedtagne. s)

Kap. 16.

Da Ingemund havde boet nogen Tid paa Hof, giordte han bekiendt at han vilde reise bort for at forskaffe sig Huustømmer, da han agtede at sætte sin Gaard i en god Stand; han haabede at Kong Harald vilde tage vel imod ham. Vigdys sagde, at Lykken pleiede at følge ham. Han beskikkede nogle til at bestyre sit Gods tilligemed Vigdys, og tog Biørnene med sig. Efter en kort Seilads kom han til Norge, fik at vide hvor Kong Harald var, og at alt var roeligt i Landet, og da han kom til Kongen blev han modtaget paa det bedste. Kongen spurgte ham hvad han syntes om Island? han svarede, at det stod ham vel an der, og at han var kommen for at indkiøbe Huustømmer. "Det giør du ret "i," sagde Kongen, "og skal det staae dig frit for at hugge i vor Skov "saameget du vil, og jeg skal lade det bringe til Skibet, uden at du har "Behov at bekymre dig derom." Ingemund sagde: "her see I Herre, "nogle Biørne, som jeg fangede paa Island, og som jeg beder Eder om "at modtage af mig." Kongen svarede, "jeg tager imod dem og takker "dig for Gaven." t) De gav hinanden mange Foræringer den Vinter. Da det lakkede ad Foraaret, havde Ingemunds Skib faaet den Ladning ind, som han havde valgt sig, og som bestod i det udsøgteste Tømmer man kunde tilveiebringe. Kongen sagde, "jeg mærker Ingemund, at "du ei har i Sinde selv oftere at hente Tømmer, du behøver altsaa at

s) Herved maae forstaaes de uskrevne Love eller Vedtægter, som Islands første Beboere førte med sig fra Norge, og de Provincialretter (héradsþíng), som de hist og her indrettede. *Eyrbyggia S.* p. 12 og fl. Ulfliot bragte først en almindelig gieldende Lov til Landet, og indrettede Althinget (*Landnámabok* p. 299) ved Aar 927 eller 928. *Ann. Isl. reg.* i S. R. D. T. II p. 31. *F. Johannæi H. Eccl. Isl.* I. p. 95. 112. jfr. *Gunnl. Ormst. S.* p. 51.

t) *Landnámabok* p. 190 lægger her til, at man i Norge aldrig tilforn havde seet nogen Hvidbiørn.

þat má ecki eitt ſkip bera, nú er hér at líta á nockr ſkip, kiós þér af hvert þú villt. Ingimundr ſegir: kióſit ſiálſir herra mér til handa, þat mun meſtri lucku ſtyra, n) ſva ſkal ok vera ſegir Kónúngr, því mér er kunnigaſt um, hér er ſkip er Stígandi heitir er vér köllum bíta í ſiglíngu allra ſkipa beſt ok farſælla enn hvert annat, þat mun ek kióſa þér til handa, ſkipit er frídt enn ecki mikit. Ingimundr þackadi Kónúngi giöfina, ſídan fór hann af Kónúngs fundi med mörgum vingiöfum ok kærleik, héldt í haf, ok ſér hann brádt hverſu o) Stígandi var. Þá mællti Ingimundr: vel hefir Kónúngr mér ſkip valit, þat má vel heita Stígandi er ſva les hafit. Þeir komu vid Island ok ſigldu fyri veſtan ok ſva nordr fyri, þat höfdu öngvir ádr gért. Ingimundr kom bádum ſkipunum í Húnavatns-ós, ok gaf þar p) örnefni er ſídan hafa haldiſt. Þar heitir Stíganda-hrof er hann var uppſettr. Þetta ſpyrſt vída at Ingimundr er kominn, ok láta allir vel yfir hans heimkomu. Ingimundr átti ágiæta bú med mörgum efnum, hann bætti nú mikit bæ ſinn því efni vóru nóg, hann féck ſér godord ok manna forrád. Jörundr Háls er annar madr, hann var meſtr ſá út kom med Ingimundi, hann nam ſér land med rádi Ingimundar mágs ſíns fyrir utan Urdarvatn til Mógilslækiar, ok bió á Grund út frá Jörundar-

n) giptu ſkipta. 138. giptu ſtyra. 559.

o) ſliótt ſkip. add. 138. 559. (hvor hurtig en Seiler)

p) öll. add. 138. 559. (alle)

"være forsynet med en tilstrækkelig Forraad deraf, men det kan eet Skib "ikke føre; her ere nogle flere, vælg dig hvilket du vil af dem." Ingemund svarede: "Vælg selv paa mine Vegne, Herre! det vil bringe meest Lykke med sig." "Som du vil," sagde Kongen, "jeg kiender dem ogsaa "bedst; her er et Skib Stigande kaldet, u) som vi holde for at være "den bedste Seiler, og at have meere Lykke med sig paa en Fart end no"get andet, det vil jeg vælge for dig, det er smukt, fast ikke stort." Ingemund takkede Kongen for Gaven, og drog fra ham efter at have modtaget mange Gaver og Venskabstegn. Han gik til Seils og mærkede snart, hvad Stigande var for et Skib; da sagde han: "godt "haver Kongen valgt for mig, og maae det Skib med rette kaldes Sti"gande, der saaledes kan giennemskiære Havet." Da de kom til Island seilede de vester om til Nordlandet, som Ingen anden tilforn havde giordt. Ingemund lagde ind med begge Skibene i Hunavandsmundingen v), og gav disse Steder de Navne de siden have ført. Det kaldes nu Stigandahrof x), hvor dette Skib blev trukket paa Land. Det rygtedes vidt og bredt at Ingemund var kommen hiem, og vare alle glade derved. Ingemund havde et anseeligt Gods med mange Herligheder, og han forbedrede nu sin Gaard meget da han havde Tømmer nok; han blev tillige Herredsforstander. y) Jørund Hals, den fornemste af dem som droge til Island med Ingemund, indtog efter denne sin Svogers Raad Land paa hiin Side Urdarvand lige til Mogilslækr, og boede paa Grund

u) De Gamle pleiede at give deres Skibe, ligesom deres Sværde, Navne af een eller anden Egenskab eller Beskaffenhed. Stigandi betyder egentlig en Løber, af at stiga (scandere, gradi), og er da Skibet kaldet saaledes af dets hurtige Fart.

v) Hunavatnsmundingen var een af de vigtigste Havne paa Nordlandet. *Gretla* p. 90. 112. Om Anledningen til at Aaemundingerne i Island almindeligen brugtes som Havne, see *Gunnl. Ormst. S.* p. 22.

x) *Landnámabok*, p. 190 siger, at det var ved Thingøre.

y) *Godord, forráð* og *mannaforráð* var stundom eet og det samme og betydede den med Overopsynet i Religionssager foreenede civile Jurisdiction, see *Niála*, p. 322. Ingemund kaldes og Vatnsdælagodi i *Ans Bogsv. S.* hos Biørner, p. 34. Men det hændtes og, at Een kaldtes Høfding over et heelt Distrikt uden at han havde Godord; see nedenfor Kap. 27 om Thorstein og hans Brødre.

fialli í Vatnsdal, ok var mikill madr fyri ſér ſem ætterni hans var til. Már hét ſon hans ok bió á Márſtödum í Vatnsdal, *q*) virdínga madr, þeir uxu upp ſamtídis, ok Ingimundar ſynir. Þá gérdiſt fiölbygdr dalrinn. Hvati *r*) hét madr er útkom med Ingimundi, hann nam *s*) bygd frá Mógilslæk til Giliár. Asmundr nam land frá Helgavatni til Mógils ok um Þíngeyraſveit. Saudadalr liggr fyrir auſtan Vatnsdal, enn þá Svínadalr ok þar í Svínavatn, þá Beygadarhóll. Þórólfr hét madr ok var kalladr Heliarſkinn, *t*) hann nam land í Forſæludal, hann var óiafnadar madr mikill ok óvinſæll, hann gérdi mikin oſkunda, *u*) hann gérdi ſér virki ſudr vid Fridmundará vid giá eina ſkamt frá Vatnsdalsá, ok géck nes eitt í milli giárinnar *v*) á annan veg, enn hamrar ſtórir fyri framan; grunadr var hann at hann mundi blóta menn, ok var eigi ſá madr í dalnum at óþockafyllri *x*) væri enn hann. Á Hrútaſtödum hét þat er Hrúti bió, enn Asmundr at Gnúpi. Ottar hét madr er bió á Grímstúngum, hann átti Aldíſi *y*) dottr Ólafs frá Haukagili; þeirra ſon var Hallfredr Vandrædaſkálld, enn dóttir Ottars hét Valgérdr, hún var oſláti mikill ok væn *z*) kona at ſiá.

Kap. 17.

Nú lída ſva ſtundir. Ingimundr gérdiſt *a*) alldradr, héldt hann þó ávalt *b*) rauſn ſinni, eigi er gétit Þíng-

q) virdugligr madr. 138. 559.
r) Hvatr. 138.
s) land. 138. 559. (Land)
t) Heliarſkégg. 138. 559. 568.
u) ok óſpektir í héradinu. 138. (og Uroelighed i Herredet)
v) á — veg. omitt. 138. 568. imilli giárinnar ok arinnar. 559. (imellem Kloften og Aaen)
x) óþockaſælli. 138. 559.
y) Alſdíſi. 138 163. 559.
z) kona. omitt. 138. 559.
a) nockut. add. 138. 559. (noget)
b) búriſnu. 138. 559. (det ſamme)

noget fra Jorundsfield i Vatnsdalen, z) han var en anseelig Mand, som hans Byrd og medførte. Hans Søn Maar boede paa Maarsstad a) i Vatnsdalen, han var en anseelig Mand og opvoxen med Ingemunds Sønner. Dalen blev nu stærkt bebygget. En Mand ved Navn Hvati, som kom til Island med Ingemund, satte sig ned fra Mogilslæk til Gil. b) Asmund indtog Land fra Helgavatn c) til Mogil og ind i Thingøresveit. Saudadalen ligger østen for Vatnsdalen, saa Svinedalen hvori Svinevatn, derpaa Beygadarhol. Thorolf med Tilnavn Heliarskinn d) indtog Land i Forsæludalen, han var en stor Voldsmand og forhadt af alle, da han viiste Folk mange Fornærmelser. Han anlagde en Befæstning sønder paa ved Fridmundaraae, ved en Biergkløvt ei langt fra Vatnsdalsaaen, mellem den og Kløvten var et Næs paa den anden Side, og store steile Klipper foran. Man havde ham mistænkt for at ofre Mennesker, og ingen i heele Dalen vār meere forhadt end han. Hrutr boede paa Hrutastad og Asmund paa Gnup. e) En Mand ved Navn Ottar boede paa Grimstunga; f) han var gift med Asdys, en Dotter af Olaf fra Haukagil, og havde med hende en Søn Hallfred Vandraadeskald og en Dotter Valgerd, som var meget stolt og smuk af Skabning.

Kap. 17.

Nu gik Tiden saaledes hen. Ingemund blev imidlertid gammel, g) dog holdt han bestandig sin store Huusholdning vedlige. Der fortæl-

z) cfr *Landnámabok* p. 189.

a) Marsstadr findes paa Korterne beliggende strax østen ved Vatsdalsaae.

b) *Landnámabok* p. 189 lægger til, at han boede paa Hvatestad.

c) Helgavatn nævnes i Olaffens Reise, II. S. 631, som beliggende i Vatnsdalen, men findes ikke paa Korterne.

d) I Texten af *Landnámabok* p. 190 siges, at Fridmund indtog Forsæludal, men i en Variant sammesteds p. 191 siges rigtig nok, at det var Thorolf Heliarskinn, og at han anlagde en Befæstning der, hvor Fridmundaaen og Vatnsdalsaaen mødtes.

e) Maaskee den Nup, der paa Korterne ligger strax østen for Midfiardaraae.

f) Grimstunga ligger ved Hunavatnsaae, s. *Ormst. S.* p. 65. Korterne af Grund.

g) Jeg veed ikke om det er i denne Henseende at Ingemund kaldes hiin gamle (*Landnámab.* p. 184. 203), eller, som det oftere er Tilfældet hos de Gamle, med Hensyn til nogen af hans Efterkommere, som have havt samme Navn.

deilda hans eda hann ætti stórum málum at skipta vid menn, því hann var samhuga vid flesta menn ok óágángs-samr. Gott var þá mannval vída þar nálægt, þótt hann væri med mestu virdíngu, ok héldt til þess gódvilld *c*) hans, stórmennska *d*) ok vitsmunir. Synir hans uxu upp ok voru allir gérfiligir menn med því móti sem fyrr segir. Þess er gétit at eitt sinn kom skip í Húnávatnsós er norrænir menn áttu, styrimadr hét Hrafn, hann var fálátr *e*) í skaplyndi, stór, ódæll ok mikill, *f*) (hafdi) verit lengi í víkíng-skap, ok bióst miök at vopnum ok klædum. Ingimundr var vanr fyrstr manna til skips at koma, ok taka af varníngi slíkt er hönum syndist, ok enn gérdi hann svá; hitti styrimann at máli, ok lét hönum heimila vist med sér ef hann vildi. Hrafn kvad ok ecki annat fynna, ok fór heim med Ingimundi ok héllt háttum sínum, var miök einn um sitt, fleiri höfdu þeir verit med Ingimundi er hönum hafdi betr vid líkat, því Hrafn var hönum ecki fylgisamr, enn miök ólyndislíkir. Jafnan hafdi hann í hendi gott sverd, opt rendi Ingimundr augum til sverdsins; eitt sinn bad hann styrimann at syna sér þat, Rafn segir þess mundi kostr. Ingimundr tók vid ok brá, ecki þókti hönum þá minna um verdt, ok spyr hvert hann vildi selia? Rafn kvad sik eigi sva mikin féþursa at hann seldi vopn úr hendi sér, enn segist *g*) mundi fiá stad fiárgiptu sinnar þar sem sverdit væri, ok bad eigi af sér girnaz, kvadst þar laungum verit hafa er hann þurfti vopna vid, ok kvad sva enn verda mega. Ingimundr þycktist *h*) miök vid, ok þókti hann vanvirda sik ok leitadi sér ráds, ok einn tíma er hann géck til hofs síns, stillti hann sva til at aust-

c) godgirnd. 138. 559.

d) storlæti. 138. 559.

e) fályndr. fár. 138. 163. (taus og tilbageholdende)

f) af siálfum sér. add. 138. 163. 559. (af sig)

g) sagdi at bóndi mundi fiá stad forgiptar sinnar af sér ok kvadst þar verit hafa, &c. 138. 163. 559.

h) reiddist. 138. 163. 559. (blev meget vred)

les ikke at han havde Processer, eller betydelige Stridigheder med nogen, thi han forligedes godt med de fleeste og var ikke for at vælte sig ind paa Folk. Der levede dengang mange ypperlige Folk i den Egn, men han var dog den meest anseete formedelst hans Velvillighed, Rundhed og Forstand. Hans Sønner voxede op og bleve alle duelige Mænd, som tilforn er sagt. Det hændte sig eengang, at et norsk Skib landede i Hunavatnsos. Skibsføreren heed Rafn, han var faatalende, stor og før, og barsk af Opførsel, han havde længe lagt ude paa Fribytterie, og var meget for at udmærke sig i Vaaben og Klæder. Ingemund pleiede allerførst at begive sig til et saadant nys ankommet Skib, og udsøge sig af Varene hvad der stod ham an. h) Saaledes giordte han og dennegang, gav sig i Samtale med Skibsføreren, og tilbød ham at tage ind til sig, om han fandt for godt. Rafn sagde, at intet kunde være meere passende og drog hiem med Ingemund; her vedblev han sin gamle Levemaade og gav sig ikke meget af med andre. Der havde mange opholdt sig hos Ingemund, som denne havde syntes bedre om, thi Rafn var ikke føielig mod ham, og deres Tænkemaade var ganske forskiellig. Rafn gik altid med et godt Sværd i Haanden, som Ingemunds Oine ofte faldt paa. Eengang bad han ham vise sig det, og Rafn sagde ja dertil; Ingemund tog det, trak det ud af Skeeden, fandt at det var fuldt saa ypperligt som han havde anseet det for, og spurgte om han vilde sælge det. Rafn sagde, at han ei var i saadan Pengetrang at han behøvede at sælge sine Vaaben, og at han altid havde Udvei til at forskaffe sig Formue saalænge han eiede dette Sværd; i) Han bad derfor at han ikke videre vilde anmode ham derom, han havde desuden længe været i den Forfatning at han behøvede Vaaben og kunde endnu komme deri. Ingemund blev misfornøiet hermed, syntes at han viiste ham Ringeagt, og pønsede paa en

h) Om den Skik paa Island, at de Fornemme saaledes begave sig allerførst til nysankomne Kiøbmænd for at udsøge sig hvad de vilde af deres Vare, og indbyde dem til sig, og om Grunden hertil, s. *Gunnl. Ormst. S.* p. 23.

i) Lignende Exempler paa, at de Gamle undertiden troede deres Lykke bundet til et eller andet Vaaben, o. s. v. s. *Vigaglums S.* p 36. *Thordar Hredu S* p. 59. Om Grunden hertil s. *Erici Observat.* p. 185.

K

madrinn fór med hönum. Ingimundr talar til hans hógliga *i*), þat er hann fann hönum best í skap falla, hann villdi giarnan ræda um víkíng sína, ok herför. Ingimundr géck inn í hofit fyrri, ok eigi finnr hann fyrr enn Rafn hleypr inn í hofit med sverdit, Ingimundr snyst vid hönum, ok mællti: ecki er þat sidr at bera vopn í hofit, ok muntú verda fyri godá reidi, *k*) nema bætr komi fram. Rafn svarar: hér hefir þú lengi um setit ok rád tilsett, ok ef ek hefi misgért í lögum ydar, þá ætla ek rád at þú gérir um þat, því þú ert sannsynn madr kalladr. Ingimundr kvad þat vænst til bóta at hann sæmdi godin, ok lét þat heldst at duga at hann gérdi eigi af siálfvilia sínum, ok því mun eigi jafnmikilla fyrivon hefndanna, ok kvad þat sannligast, at hann gæfi sverdit í valld hans, því hönum leitst *l*) þat eiga því at stiórna, ok mykia sva reidi godanna. Hrafn kvad hann mikit fé annat hafa af sér gért, ok eigi þækti hönum þetta betra, *m*) ok mun þér annat stórmannligra fara, ok lét sverdit af hendi. Fór hann í burt um sumarit ok er hann úr þessari sögu. Þetta sverd áttu þeir fedgar medan þeir lifdu, þat var allra sverda best ok kölludu Ættartánga. Eivindr hét madr ok var kalladr Sörkver, hann kom út med Ingimundi, ok fór utan eitt sumar ok þeir Þormódr, *n*) þeir vóru vinir Ingimundar, hann lédi þeim Stíganda, ok kvedst forvitni á at vita þótt hann fari eigi siálfr hvert hann kynni eigi at skrída, því Ingimundr var vinfastr vid alla góda menn. Þeir komu út annat sumar í Blöndu-ár-ósi, ok kunnu þat Ingimundi at segia at skip mátti ecki frídara verda, þeir höfdu haft allgóda kaupferd. Eivindr bió í Blöndudal, enn Gautr í Vatnsdal. *o*)

i) hugarlátliga. 138. 163. 559. 568. (venligen)

k) ok er slíkt úfært. add. 138. 163. 559. (kan det ikke gaae saaledes hen)

l) þat eiga ok því at stiórna. 138. 163. 559. 568.

m) út at láta, add. 138. 163. (at give fra sig)

n) Þórormr. 138. 163. 559.

o) Gautzdal. 138. 559. Gautshlíd. 163.

Udvei. Eengang da han gik til sit Offerhuus, magede han det saaledes at Nordmanden fulgte ham; Ingemund talte venligen med ham om det som var ham meest behageligst, han vilde nemlig gierne tale om sit Fribytterie og sine Toge. Ingemund gik først ind i Offerhuset, men var neppe kommen der, før Rafn løb ogsaa derind med Sværdet i Haanden. Ingemund vendte sig til ham, og sagde: "det er ikke tilladt at gaae med "Vaaben ind i et Offerhuus, og haver du at frygte for Gudernes Vrede, "dersom du ei giver Bøder." Rafn svarede: "nu mærker jeg din længe "udtænkte List og oplagte Raad, men haver jeg forbrudt mig mod Eders "Love, da er det bedst at du bestemmer Bøderne, thi du er anseet for en "retfærdig Mand." Ingemund sagde, at det var den passeligste Bod at bevise Guderne en eller anden Ære, og for alting ikke afgiøre Sagen efter eget Godtbefindende, da vilde Straffen ei heller blive saa stor; det var sikkerst at han overgav Sværdet i hans Haand, og derved overlod det til ham at formilde Gudernes Vrede. Rafn sagde, at han havde skildt sig ved meget andet af sin Eiendom, som ikke forekom ham slettere end dette, "men du," lagde han til, "har vel ved andre Leiligheder opført dig æd- "lere end her;" dermed gav han Sværdet fra sig. Om Sommeren reiste han bort og omtales ikke oftere i denne Historie. Dette Sværd gik i Slægten fra Fader til Søn, saalænge de levede, det var det bedste af alle Sværde og kaldtes Ættartaanga. En Mand ved Navn Eivind Sørkver som var kommen til Island med Ingemund, reiste en Sommer bort tilligemed Thormod, begge vare de Ingemunds Venner. Han laante dem Skibet Stigandi, da han var nysgierrig efter at vide om det kunde seile ligesaa godt naar han ei selv var paa det, thi Ingemund viiste sig som en troefast Ven af alle brave Folk. Næste Sommer kom de tilbage og løb ind i Blønduaaens Munding, og forsikkrede nu Ingemund, at der ikke kunde gives skiønnere Skib; de havde tillige giordt god Handel. Eivind boede i Bløndudalen og Gautur i Vatnsdalen. k)

k) I *Landnámab.* p. 202 siges, at han boede i Gautsdal, og havde kun een Haand.

Kap. 18.

Hrolleifr hét madr, hann var kalladr hinn mikli, hann kom út í Hvítá ok módir hans er Liót hét, lítt var hún lofut í skaplyndi, ok ein var hún sér í fiölkyngi ok lymsku, ok var þat líkligt þvíat hún var fám *p*) mönnum lík; son hennar var henni miök líkr í skapsmunum. Hrolleifr var bródurson Sæmundar fóstbródur Ingimundar. *q*) Hrolleifr fór á fund Sæmundar, *r*) ok sagdi hönum deili á sér, ok sagdi *s*) hann frænda sinn. Sæmundr sagdist ecki mega dylia frændsemi vid Hrolleif, enn þat er mitt hugbod at verr sé þér fengin módir enn fadir, ok meir er ek hræddr at þú líkist í *t*) hennar ætt enn í ætt födur frænda. Hrolleifr kvad sér annat hallkvæmara enn illar spár; *u*) Sæmundr sagdist mundi veita þeim vetrarvist. Hrolleifr var allra manna sterkastr, ok fór illa med afli sínu vid sér minni-menn, var hann ómiúkr *v*) ok launar ætíd illu gott, med rádi módur sinnar; hann breitti illa vid Geirmund son Sæmundar bædi í leikum ok ödrum hlutum, ok gérdist *x*) óvilld í milli þeirra. Eitt sinn mællti Geirmundr vid födur sinn: þessi frændi ockar leggr fram vistarlaunin þau, sem hann hefir nægst til, enn ödrum sé óhallkvæm, þat er hötun ok hardindi med óþyrmiligum medferdum, hafa sumir hlotit af hönum beinbrot ok meidsl, ok aungum hlydir um vid hann at vanda. Sæmundr kvad hann víst verr láuna enn von var, ok má eigi um þat hræfa *y*) lengr. Hrolleifr var vid rædu þeirra fedga, ok kvad þat skamsamligt at krytia um slíka hluti, enn rækia eigi ættmenn sína, nenni ek víst eigi at ölmusr sparki í andlit mér. Sæmundr mællti: sva muntú kalla, enn meir hefir þú skap Liótar módur þinnar sem mik grunadi enn ockar frænda, nú hef ek hugat þér landa-

p) gódum. add. 138. 163. 559. (gode)
q) þau fóru. 138. 163. 559.
r) til Skagafiardar. add. 559.
s) sögdu. 138. 163. 559.
t) slegtir. 138. 163.
u) getr. 138. 163. 559. 568. (Gætninger)
v) grimmr ok ágángsamr. 138. 163. (ond og voldsom) glettinn ok — 559. (tilbøielig til at drille Folk)
x) fæd á med þeim. 138. 559.
y) huxa. 138. 163. (tænke)

Kap. 18.

En Mand som heed Hrolleif, med Tilnavn den Store, landede i Hvitaa l) tilligemed sin Moder Liot. Dennes Sindelag blev kun libet roest; Troldomskunster og Rænker vare hendes eeneste Idrætter, som rimeligt var, thi hun lignede kun faa Mennesker. Hendes Søn lignede hende meget i Tænkemaade. Hrolleif var en Brodersøn af Sæmund Ingemunds Fostbroder. Hrolleif begav sig til Sæmund og fremstillede sig for ham som hans Frænde. m) Sæmund nægtede ikke deres Slægtskab, "men det ahner mig," sagde han, "at din Moder er værre end din Fader, "og jeg frygter for at du meere slægter hendes end din Faders Frænder "paa." Hrolleif sagde, at onde Spaadomme ikke vare ham til nogen Nytte, og Sæmund tilbød dem da at være hos sig den Vinter. Hrolleif var overmaade stærk, men brugte sine Kræfter paa en slet Maade, han var grum mod dem der vare svagere end han, og lønnede altid godt med ondt efter sin Moders Raad. Han behandlede Sæmunds Søn Geirmund ilde baade i Leege og ved andre Leiligheder, hvorved megen Uvillie opstod mellem dem. Eengang sagde Geirmund til sin Fader: "denne vor Frænde viser sig erkiendtlig for sin Modtagelse paa en Maade som er lettest "for ham selv, men tiener andre mindst, nemlig ved Trudsler, Haardhed "og grusom Behandling, og ikke nytter det at nogen sætter ham i Rette "derfor." Sæmund tilstod at han ikke lønnede dem for sin Modtagelse saaledes som de havde fortient, og sagde tillige at det ikke længer maatte forblive derved. Hrolleif var tilstæde ved denne Samtale mellem Faderen og Sønnen, og sagde det var skammeligt at anke paa sligt, og ikke meere agte sine Paarørende, "men jeg," føiede han til, "vil vist ikke lade "Stympere sparke mig i Ansigtet." Sæmund sagde: "saa kalder du det, "men du haver, som jeg i Forveien frygtede for, snarere din Moder Liots "end vore Frænders Tænkemaade, jeg haver derfor tiltænkt dig Land og

l) *Landnámabok*, p. 192, siger i Borgarfiord, men det kommer ud paa eet, da Hvitaae løber ud i Borgarfiord.

m) Efter *Landnámab.* p. 192 var han en Søn af Arnalld Sæmunds Broder.

kosti ok búſtad út á Höfdaſtrönd fyri utan Höfda út frá Unadal, væri þat mitt rád at þú vægdir til vid þá er þar búa nærſtir, ſem er Þórd bóndi á Höfda, ok Uni í Unadal, edr adra fyrirmenn, ok bid þá bygdarleifis; hann kvadſt ætla at hann mundi eigi ſkrída undir ſkégg þeim. Hrolleifr fór út í dalinn ok módir hans ok biuggu þar ſídan, er þar kalladr Hrolleifsdalr, þau vinguduſt lítt vid menn, komu þar fram z) Liót ok Hrolleifr er ödrum verr líkadi ok mönnum óþocka í öllum búſiſium; brádt tóku menn at hátaſt móti þeim; ok þókti Sæmundr hafa ſendt ſér íllt reka lld, þeim þókti í fyrſtu eigi gótt at mæla í móti er hann var frændi Sæmundar, enn er menn tóku at kynnaſt þeirra ſkaplyndi, villdu menn færa þau burt, ok heldſt þegit at alldreigi hefdi þar komit. Uni var audigr madr ok átti þann ſon er Oddr hét, hann var ver frumvaxta, dóttir Una hét Hródny, hún var fríd kona ok vinnugód. Hrolleifr fór á fund Una ok kvad eigi vera mega kátt né gladt í dalverpi því hann væri, þótt menn hefdi þat til ſkémtunar er mátti, nú kalla ek vel ſæma ſegir hann at vid feſtum mágſemd med ockr, ok ek eigi dóttr þína, má vera ok med oſs. Þá ſtilliſt. a) Uni kvad hann eigi ſkaplyndi til þeſs eiga at fá gódrar konu, ok eigi ſynir þú þat af þér, enn dóttir mín er eigi ógiptuſamlig kona, ok mun ek ſynia þér rádſins. Hrolleifr kvad hann þá þat upptaka ſem órádligt var, ok ſkal hún þá vera fridla mín, ok er henni þó fullkoſta, ſídan lagdi Hrolleifr þángat gaungr ſínar, ok ſettiſt á rædur vid Hrodnyu, ſer því fram um hríd at óvilia frænda hennar.

z) hót edr heitan ok ſyndu búum ſínum óþocka í öllum búſiſium. 138. 163. 559. 568. (Trudsler og haarde Ord, og giordte deres Naboer imod i alt hvad de kunde)

a) batni buſiſiar vorar. 138. 163. 559. (maaſkee da vort Forhold ſom Naboer kan blive bedre)

"Boepæl paa Høfdastrand uden for Høfda paa denne Side Unadal, n) "og skal det være mit Raad, at du viser dig noget føielig mod dine næste "Naboer, som ere Thord Bonde paa Høfda, Uni i Unadal, og de an- "dre Høvdinger der, og beder om Tilladelse at nedsætte dig." Han svarede, at det ikke var hans Agt at krybe for dem. Hrolleif og hans Moder droge til Dalen og nedsatte sig der; den er siden kaldet Hrolleifsdalen. o) Liot og Hrolleif holdt ikke meget Venskab med Folk, de giordte alt hvad der kunde mishage andre, og viiste sig ved alle Leiligheder som onde Naboer. Det varede ikke længe før alle hadede dem, og syntes at Sæmund havde sendt dem noget slemt Pak paa Halsen. I Begyndelsen ansaae man det ei for passeligt at røre noget derved, da han var Sæmunds Frænde, men da man kom til ret at kiende deres Sindelag, vilde man have dem bort og ønskede at de aldrig vare komne der. Uni var en rig Mand, han havde en Søn Odd, som alt var voxen, og en Dotter Hrodny, en smuk og arbeidsom Pige. Hrolleif begav sig til Uni og klagede over at hverken Glæde eller Munterhed fandt Sted i den indsluttede Dal hvor han boede, skiønt Folk søgte paa alle Maader at forlyste sig. "Jeg troer "derfor," sagde han, "at vi kunde begge være tiente med at vi indgik Svo- "gerskab med hinanden, og jeg fik din Dotter til ægte, maaskee al "Misforstaaelse imellem os derved kunne falde bort." Uni svarede, at han ikke havde givet saadanne Prøver paa sin Tænkemaade, at han kunde faae nogen god Kone, "min Dotter kan desuden vente et lykkeligt Giftermaal, og "jeg kan derfor ikke andet end give dig Afslag." Hrolleif forsikkrede, at han der fattede en meget uklog Beslutning, "og skal hun da," sagde han, "være min Frille, som kan være godt nok for hende." Hrolleif kom nu jævnligen der i Huset og talte med Hrodny; dette varede i nogen Tid mod hendes Frænders Villie.

n) Hofde ligger ved Skagafiord paa Nordlandet, hvor ogsaa findes paa Korterne et Hofoavatn. Høfdi betyder i det Islandske et Forbierg. Unadal eller, som det i *Landnámabok*, p. 192 kaldes, Unadsdal, har lagt i Sydost derfra, hvor man paa Kartet nu finder Unudalsjokull. Om den her omtalte Thord Biornsson og hans Boepæl giver *Landnámab* p. 219 følgende Underretning: "Thord drog til Island, og indtog Høfdastrand i Skagafiord mellem Unadsdalsaaen og Hrolleifsdalsaaen, og boede paa Høfde."

o) *Arngr. Jonæ* Spec. hist. de Isl. p. 57 siger, at denne laae i Slèttuhlíd.

Kap. 19.

Þat var eitt ſinn at Hrolleifr bióſt heim at fara, at Uni mællti vid Odd ſon ſinn: eigi ſýniſt mér medal at ferdarleyſi *b*) er vid höfumſt ecki at um komur þeſſa mans, ok hættum vér oſs meir á únga alldri þá er ek börđumſt vid Kolbein, ok hafda ek hinn efra hlut, ok var hann *c*) höfdíngi ok mikilli ſveit rádandi, enn ſá gengr einn til at vinna oſs óſæmd. Oddr kvad eigi huglángt *d*) at eiga vid heliarmann þann ok vid fiölkyngi módur hans, ſegia menn hann hafi kyrtil þann at eigi bíti járn á, nú mun ek hitta Hrolleif, ok ſva gérdi hann. Þeir funduſt upp á fiallinu milli dalanna. Oddr mællti: þat er þér kríngaſt at gánga þeſſa ſtigu, enn oſs þækti betr at þú færir eigi ſva opt. Hrolleifr ſegir: ſídan ek var IX vetra gamall hefi ek iafnan ſiálfrádr verit, ok ſva mun enn, ſkal ek þín ord enſkis virda hérum, ok þycki mér eigi ſem torfæra ſé a leid minni, þó þú lafir á ſtigum. Oddr kvad *e*) mega ſvara betr hér um. Hrolleifr kom heim, ok ſegir módur ſinni at hann mundi nú taka þræl af verki, ok fari hann med mér, *f*) því þeir amaſt nærſta vid mér. Liót kvad þræl eigi þarfara vinna enn fylgia hönum, ok hirdtu eigi um læti þeirra kotkarla, ok far í kyrtil þinn, vit hverſu dugir. Sídan fann Oddr födur ſinn, ok ſegir at hann vill finna Sæmund ok ſegia hönum til málſins; Uni kvad ſér illa líka öll freſtan ſem áyrdi. Oddr fór á fund Sæmundar, ok mællti: ill ſendíng hefir komit til vor af þinni tilſtilli, þar ſem er Hrolleifr frændi þinn. *g*) Sæmundr kvad ſér þat eigi óvart koma, ok væri eigi illa þó ſlíkir menn væri afrádnir, Oddr kvadſt ætla at hönum mundi eigi ſva þyckia ef þat yrdi gért, enn þar er þó ſá madr er vid

b) at ferdarleyſi. 138. 163. 559.
c) er hann. 138. 163. 559. (er han)
d) hógligt 559. (let) gott. 138. 163.
e) ſvara mega betr. 138. 163. 559.
f) húsgöngr. add. 138. 163. 559. (paa mine Beſøg der i Huſet)
g) ok ſitium vér hönum marga ſvívirdíng ok göngum því eigi frekt at því at hann er þinn frændi 138. 163. 559. (og taale vi mangen Forhaanelſe af ham, men paatale det dog ikke efter Fortieneſte, fordi han er din Frænde)

Kap. 19.

Eengang da Hrolleif lavede sig til at reise hiem, sagde Uni til sin Søn Odd: "Det synes mig ufornuftigt af os, at vi "ikke søge at undgaae denne Mands Besøg; p) yderligere vovede jeg "mig i min Ungdom, da jeg streed med Kolbein og vandt Seier, og var "han dog Høvding over et stort Sveit, men denne haver ingen anden Hensigt end at tilføie os Skam." Odd svarede: at han længtes ikke efter at have noget at bestille med denne Blodhund, eller hans Moder Troldqvinden, da man troede han havde en Kiortel hvorpaa Jern ikke beed, q) men dog vilde han søge ham op, som han og giordte. De traf hinanden paa Fieldet mellem Dalene. Odd sagde: "det falder dig meget let at "vandre denne Vei, men Vi saae heller at du ikke gik den saa ofte." "Siden jeg var 9 Aar gammel," svarede Hrolleif, "har jeg altid handlet "som jeg selv lystede, og saaledes vil jeg fremdeles giøre; jeg agter ikke "hvad du snakker herom, og mig tykkes ikke at det kan hindre min Reise, "at du hænger paa Veien." Odd sagde at han nok skulde svare bedre herpaa. Hrolleif kom hiem og sagde til sin Moder at han nu kom til at tage en Træl fra Arbeidet og lade ham følge med sig, "thi de falde mig "nu heel besværlige." Liot sagde, at Trællen intet nyttigere kunde bestille end følge med ham, "men," lagde hun til, "bryd dig ikke om "hvad dette Pak tager sig for, ifør dig din Kiortel, og prøv hvad den "duer til." Siden lod Odd sin Fader vide, at han vilde tale med Sæmund og fortælle ham Sagens heele Sammenhæng; Uni sagde, at enhver Opsættelse var ham ubehagelig. Odd begav sig til Sæmund, og sagde: "Du har skaffet os et stort Oade paa Halsen, nemlig din "Frænde Hrolleif." Sæmund forsikrede, at det havde han ventet at erfare, og at det var godt om slige Mennesker bleve ryddede af Veien. Odd meente, at han dog ikke vilde synes om det, naar det skeedte, skiønt

p) Saaledes er uden Tvivl Meeningen af dette i øvrigt dunkle Sted.

q) Deslige uigiennemtrængelige Pantserkiortler nævnes paa mange Steder i de gamle nordiske, helst fabelagtige, Skrivter. Man see *Eyrbyggia S.* p. 56. 61. *Sturlaugs S.* p. 21. *Ragn. Lodbr. S.* p. 41. *Sorla St. S.* p. 52. *Hervarar S.* p. 30. *Saxo Gramm.* p. 27, 67, og fl.

alla vill íllt eiga, ok virda menn þar til (þik) *h*) at ecki er at gért. Oddr fór heim, Uni mællti: ſva þycki mér ſem Hrolleifr láti eigi af ſínum ferdum, þætti mér til þín koma Oddr frændi, því þú ert madr úngr ok vel tilfærr, enn ek er örvaſi fyri alldrs ſakir, þótt hann ſé hardr madr ok módir hans margkunnig, þá má eigi ſva búit vera. Oddr kvadſt mundi tilleita nockurs. Eitt kvölld bióſt Oddr í fyriſátur vid Hrolleif, enn þeir fóru ij ſaman. Oddr ſpratt upp ok mællti: má vera ſtödviſt ferd þín at ſinni. Hrolleifr mællti: má vera ok at ſtödviſt íllſka þín, ok veſieſt þér um fætr; kvad Hrolleifr enn óſynt hverr meſt mætti fagna at þeirra ſkilnadi, þóttú ſért fiölmennari enn ek, ok ætla ek eigi íllt þó einhverium blædi. Sídan hlaupaſt þeir at ok börduſt. Hrolleifr var hardr madr ok reyndr at afli, hafdi ok kyrtilinn ſem módir hans hafdi gért hönum, ok eigi feſti *i*) járn á. Nú er frá því at ſegia at Oddr vó fylgdarmann Hrolleifs, ok géck ſídan í móti Hrolleifi, ok mællti: ílla bíta þik járn ok allskonar er þér ílla farit, bædi í fiölkyngi ok í öllu ílla ſidadr. Sídan flæmdi Oddr á fót Hrolleifi ok beit, því kyrtillinn tók eigi þángat; Oddr mællti: eigi hlífdi þér nú giörníngaſtackrinn. *k*) Hrolleifr hió þá til Odds, ok veitti hönum banaſár, ok annan mann til drap hann, enn iij komuſt á flótta. Þat var ſíd um kvölld upp frá bæ Una. Hrolleifr kom heim, ok ſagdi módr ſinni at þeim hafi ílla vegnat ſem móti hönum vóru; hún lét vel yfir því at húskarlar *l*) edr ſynir þeirra rédu eigi ferdum hans, ok kyttuſt *m*) íllyrdum vid hann. Hrolleifr kvadſt nú launat hafa Oddi orda-hrakníngin ok þat hann kvad mik ecki ſamjafnan dugandimönnum, enn

h) þik. 559. (dig)

i) bitu. 138. (bed)

k) nornaſtackrinn. 138. 163. (Nornernes Kiortel)

l) búkarlar. 138. 559. (Bønder)

m) ſættu. 138. 559.

det Menneske fornærmer Enhver. "Og er det af Agtelse for dig," lagde han til, "at man ikke har rørt noget ved den Sag;" derefter drog han hiem. Uni sagde: "det lader, som Hrolleif ikke vil holde inde med "sine Reiser herhid; det bliver da din Sag Søn Odd, at tage dig "heraf, da du er ung og vel skikket dertil, men jeg er gammel og aflægs, "thi endskiønt han er en haardfør Karl og hans Moder en Troldqvinde, "saa kan det dog ikke gaae saaledes hen." Odd lovte, at han vilde giøre et Forsøg. En Aften lagde Odd sig i Baghold for Hrolleif, som havde Een i Følge med sig. Odd sprang op med disse Ord: "denne-"gang torde din Reise dog blive hindret." "Maaskee ogsaa," gienmælede Hrolleif, "at din Ondskab kan blive standset og bringe dig selv "til Fald; uvist er det, hvo af os der skal gaae af med Fordeelen, skiøndt "du er mandstærkere end jeg, dog anseer jeg det ikke for Skade om "Een af os kommer til at bløde." Derpaa gik de løs paa hinanden og kiæmpede. Hrolleif var haard og overmaade stærk, han havde og den Kiortel paa, som hans Moder havde forfærdiget til ham, og som intet Jern kunde trænge igiennem. Odd fældede nu Hrolleifs Medfølger, r) og vendte sig derpaa mod Hrolleif selv, sigende: "Ikke kan "Jern bide paa dig, og afskyelig er du i alle Maader, saavel ved Trold-"dom, som ved din øvrige onde Adfærd." Derpaa hug Odd paa skraae, og saarede Hrolleif paa Foden, hvor Kiortelen ikke naaede ned. "Den-"gang hialp din fortryllede Kiortel dig ikke," sagde Odd. Derpaa hug Hrolleif til Odd, og gav ham Banesaar, og dræbte en anden Mand til, men 3 undkom ved Flugten. s) Dette skeedte silde om Aftenen noget oppe fra Unis Gaard. Hrolleif gik hiem og fortalte sin Moder, hvor ilde det var gaaet hans Modstandere. Hun var fornøiet med at slige Tieneste karle eller deres Sønner nu ikke meere skulde blande sig i hans Reiser, eller overvælde ham med Trudsler. Hrolleif sagde: "nu har "jeg lønnet Odd for hans Skieldsord, da han sagde jeg ikke var at ligne

r) *Landnámabok* p. 192 siger, at det var hans Sodskendebarn Liot.

s) *Landnámabok*, p. 192 siger, at Hrolleif dræbte 2 foruden Odd, og at 2 undkom.

ek ſpádi hönum þat ſem nú er framkomit at vaxa mundi hans ſvívirdíng af ockrum fundi, ſem nú gaſſt hönum.

Kap. 20.

Uni fór nú degi ſídar á fund Höfda-Þórdar, ok ſagdi hönum ſín vandrædi, víg ſonar ſíns, ok villdi ek hafa lidſinni þitt at rétta mál mitt, liggr þar á miök vid þín ſæmd at *n*) ókéndir menn heſiaſt hér ok hvar í héradi. Þórdr kvad hann ſatt ſegia, ok mikill vandi er oſs at höndum kominn, enn þó er Sæmundr ſkylldaſtr at reſſa *o*) óhæfu frænda ſinna; fóru þeir á fund Sæmundar ok bádu hann at rétta málit ok ſögdu hönum eigi ſæma annat. Sæmundr kvad þat ſva vera ſkylldi, var þá tekin upp bygd Hrolleifs ok fór hann til Sæmundar ok módir hans, enn menn tilfengnir búſins, enn á ſættar fundi um vorit lyktuduſt ſva málin at Uni tók land Hrolleifs at ſakabótum *p*) enn Hrolleifr var gérr héradsſekr, ſva vída ſem féllu vötn til Skagafiardar. Sæmundr minntiſt á forn vinfengi þeirra Ingimundar, ok er þeir funduſt mællti Sæmundr: ſva er mál med vexti fóſtbródir! at madr ſá er kominn til mín at eigi þykir dæll i ſkaplyndi, hann er þó frændi minn ok heitir Hrolleifr, nú villda ek at þú tækir vid hönum ok vid módir hans, ok fáir þeim rádſtafa hiá þér. (Ingimundr ſegir) ecki hafa þau góda ordaheill, ok er ek óſús at taka vid þeim, enn ſynſemi mun þér um þyckia ok eigi ſtórmannligt ef ek ſynia, enn í medallagi er oſs *q*) um fallit þeir ed ſonu ſína vita eigi miök ſkaphæga. Sæmundr kvad hann hamíngiudriúgan vera mundu, ok fleſta farſælaſt af hönum. Ingimundr lét þat reynt ef hér tækiſt vel til, ok ſídan fór Hrolleifr til Ingimundar ok módir hans Liót med litlum ordſtyr.

n) úeyrdarmenn. 138. 559. (Uroesſtiftere)

o) leyſa. 138. 559. (hæmme)

p) ſakarbótum. 138.

q) tilfallit því ek á ſonu &c. 138. 559. 568. (: : : : thi jeg har Sønner —)

"ved nogen Dannemand, og jeg spaaede ham, hvad der ogsaa er ind-"truffet, at vor Strid vilde geraade ham til Vanære."

Kap. 20.

Næste Dag begav Uni sig til Thord paa Høfde, fortalte ham den Ulykke han havde lidt ved sin Søns Drab, og bad han vilde være sig behielpelig til at erholde Ret i denne Sag, da ellers hans egen Ære vilde lide derved, at ubekiendte Folk hist og her i Herredet bleve alt for mægtige. Thord tilstod, at han havde Ret, og at der var truffet dem et stort Uhæld, men dog var Sæmund især forpligtet til at straffe sine Frænders Forbrydelser. Derpaa reiste de begge til Sæmund, og bad ham, ifølge sin Pligt, at bringe denne Sag i Rigtighed; hvilket han og lovede. Hrolleif blev altsaa sat fra Gaarden, og nogle andre beskikkede til at have Opsyn med den, men han og hans Moder flyttede til Sæmund. Næste Foraar holdtes en Forsamling, paa hvilken Sagen saaledes blev afgiort, at Uni skulde have Hrolleifs Gaard i Bøder, og Hrolleif selv forvises fra Herredet, saa langt som Aaerne der, løb ud i Skagafiord. Sæmund mindedes sit gamle Venskab med Ingemund, han gik til ham, og sagde: "jeg kan lade dig vide, Fostbroder! at "der er kommen en Mand til mig, som har Ord for at være ond at "komme tilrette med, men som dog er min Frænde, og heder Hrolleif, "ham og hans Moder vilde jeg bede dig om at tage imod og give "Huus." Ingemund svarede: "de Folk have intet godt Lov "paa sig, og derfor er jeg ikke meget for at tage imod dem; men da "du vilde ansee det for en Uvillighed af mig, og for uhæderligt om "jeg nægtede det, (saa vil jeg føie dig deri) skiønt det er mig kun lidet "tilpas, der veed at mine egne Sønner ikke ere meget eftergivende." Sæmund sagde, at han havde saa megen Lykke med sig, at det ogsaa gik de fleeste, som han tog sig af, godt. Ingemund meente, at det vilde man erfare, dersom dette løb vel af. Hrolleif og hans Moder Liot flyttede derpaa til ham, og vare ilde berygtede.

Kap. 21.

Sva vóru þau Hrolleifr med Ingimundi tvo vetr edr þriá, þau ſkiptu eigi ſkapsmunum ſínum, ſva vid Ingimund *r*) ſem adra menn, enn þeir þoldu þat ílla, einna verſt Jökull, þeir áttu ſva marga ok harda leika at vid meidíngar ſtód. Jökull kvad ílla vera ſendínguna, ok ſætum *s*) þó hófi ſegir hann ef ecki verdr meira af, ok kvad alldreigi þann mannfianda yfir þá gánga ſkylldi; engi var munr þeirra á vöxt ok afl, því bádir vóru ærit ſterkir. Ingimundr mællti: ílla gérir þú Hrolleifr! er þú ſtillir eigi ſkap þitt, ok launar ecki gódu gott, nú ſé ek at eigi má ſva búit hlyda, ok mun ek fá þér búſtad hér yfir í áſi; *t*) biuggu þau þar lengi. Hrolleifr kvad ſér þat ok eigi ovinveittara enn vera hér vid íll-lyndi ſona þinna. *u*) Seint er nú at ſegia þik afhendtan, ſagdi Ingimundr, því þat hef ek alldreigi gért ef ek hef vid manni tekit, Þorſteinn kvadſt ætla at ſídar mundi vera. Ingimundr bygdi þeim Hrolleifi ok Liótu bæinn í Áſi, biuggu þau þar lengi, ok héllt Hrolleifr ſik til jafns vid ſonu Ingimundar. I þeſſu komu út brædr tveir, hét annar Hallormr enn annar Þórormr, þeir vóru audugir menn, ok vóru med Ingimundi um vetrinn. Hallormr hefr upp ord ſín ok bidr Þórdíſar dóttr Ingimundar, hönum var vel ſvarat, kvad Ingimundr at hönum mikinn ſtyrk ſakir ríkdóms, ok hún var hönum géfin, fylgdi henni heiman Kársneſsland, þeirra ſon var Þorgrímr, enn *x*) Þorormr bió í Túngunni nedri í Vatnsdal, *y*) þat var ſídan köllut Þorormstúnga.

r) ſonu Ingimundar. 138. 559. (Ingemunds Sønner)

s) ſætir. 138. 559.

t) biuggu — leingi. omitt. 138.

u) leidt er mér at ſegia mér þik afhendtan. 138. 559. (ubehageligt er det for mig)

x) Þórormr. 138. 163. 559.

y) Vídidal. 138. 163. 559.

Kap. 21.

Hrolleif og hans Moder vare nu saaledes 2 eller 3 Vintre hos Ingemund, og forandrede ikke deres vante Sindelag hverken mod ham eller nogen anden. Alle vare meget misfornøiede med dem, men i Særdeleshed Jøkull; han og Hrolleif havde saa mange og alvorlige Leege for med hverandre, at de vare nær ved at giøre hinanden Skade. Jøkull sagde: "det er onde Giester vi have "faaet, dog vilde vi finde os deri, naar det ikke bliver værre; "men aldrig skal det udædiske Menneske faae Bugt med os." Der var ingen Forskiel paa deres Væxt og Kræfter, begge vare de overmaade stærke. Ingemund sagde til Hrolleif: "det er slet af dig, "at du ei kan tæmme dit Sind, og at du lønner godt med ondt, "dette kan ikke gaae saaledes hen, jeg vil derfor skaffe dig Boelig "lige over for paa Aas." Her boede de siden længe. "Dette "er mig kiærere," forsikrede Hrolleif, "end her at være udsadt for "dine Sønners Ondskab." "Det har varet længe," sagde Ingemund videre, "inden jeg vilde vise dig fra mig, thi det har jeg "endnu aldrig giordt ved nogen, som jeg har taget imod." Thorstein meente, at det oftere vilde skee i Fremtiden (ell. at det skeedte for sildig). Ingemund overlod Hrolleif og Liot Gaarden paa Aas, t) de boede der længe, og Hrolleif holdt sig i alle Maader for ligesaa god som Ingemunds Sønner. Paa denne Tid kom to Brødre, Hallorm og Thororm, begge rige, til Island, og opholdt sig om Vinteren hos Ingemund. Hallorm friede til Thordis, Ingemunds Dotter, og fik Ja, da Ingemund haabede at kunde have en god Støtte i ham formedelst hans Rigdom. Hun blev hans Kone, og bragte ham til Medgivt Karsnesland; u) deres Søn var Thorgrim. Thororm boede paa den nederste Tunge i Vatnsdalen, som siden blev kaldet Thorormstunge.

t) I *Landnámabok*, p. 193 kaldes det Oddsás. Paa Erikssens Kort ligger det paa den vestlige Side af Vatnsdalsaaen. cfr. *Gunnl. Ormst. S* p. 65.

u) I *Landnámabok* p. 191 nævnes det Kornsárland, og siges, at deres Søn var Thorgrim Kornsárgodi. Om Ingemunds Dotter Jorunn, som blev gift med Asgeir Ædekollr, s. nedenfor Kap. 29.

Kap. 22.

Þeſs er gétit at veidi míkil var í Vatnsdal *z*) bædi á lax ok annat fiſka kyn. Synir Ingimundar ſkiptu med ſér verkum, því þat var ſidr gódra manna barna at idia nockut í þann tíma; at þeſſu vóru þeir iiij brædr Þorſteinn, Jökull, Högni ok Þórir, enn Smidr var annat at idia, þeir brædr fara í ána ok fengu mikit af veidum. Hrolleifr hafdi veniu ſína, voru þar íllar búſiſiar vid alla þá nær vóru, var þat ok ecki vina rád at Ingimundr tæki nockurn tíma vid Hrolleifi. Synir Ingimundar tóku því allílla at Hrolleifr ſat í koſti *a*) þeirra, enn midladi íllu einu í mót, ok kölludu þat miök áordit födur ſínum at hann tók hann nockurn tíma. Þeir áttu allir veidi ſaman Hofsmenn ok Hrolleifr, enn ſva var fyri mællt at Hrolleifr ſkylldi hafa veidi ef eigi kæmi Ingimundar ſynir til edr þeirra menn, enn at því gaf hann eigi gaum, því hann matti meir vilia ſinn ok ránglæti enn hvat ſkilit var. Ok eitt ſinn ſem húskarlar Ingimundar komu til árinnar ámælltu þeir til Hrolleifs at hann villdi geyma *b*) netlöginn fyri þeim, Hrolleifr kvad ſik öngvan gaum at því géfa hvat ſem þrælar ſegdi; þeir ſögdu hönum þat betr ſóma at hallda eigi *c*) kappi vid Hofsmenn, ok kvádu hönum þat eigi endaſt mundi, þótt hann kæmi því fram vid adra. Hrolleifr bad þá í burt jagaſt *d*) vonda þræla, ok hætta ſér ecki, hann keirdi þá á burt hrakliga ok ómakliga. Þeir ſögdu: ílla gérir þú, ſva mikils góds ſem Ingimundr er makligr af þér, því hann tók vid þér; ok gaf þér bædi bú ok veidina ok margt gott annat, þar ádr þóktir þú hvergi hæfr med dugandi mönnum. Hrolleifr kvad ſik eigi ſkylldugan at gánga úr ánni fyri þrælum, ok lætr vada ſtein til eins þeirra

z) Vatnsdals á. 138. 163. 559.
a) koſtum. 138. 559.
b) ryma. 138. mælltu þeir til H. at hann ſkyldi ryma. 559. (ſagde de til H. at han ſkulde forlade —)
c) til jafns edr kapps. 138.
d) dragaſt. 138. 559.

Kap. 22.

Der fortælles, at der var meget Fiskefang i Vatnsdalen, baade af Lax og anden Fisk. v) Ingemunds Sønner havde deelt Huusarbeiderne mellem sig; thi dengang pleiede fornemme Folks Børn bestandig at tage sig noget for. x) Med Fiskeriet beskiæftigede sig de fire Brødre, Thorstein, Jøkull, Høgne og Thorer, men Smidur havde noget andet Arbeide at forrette. Brødrene gik til Aaen og giordte en god Fangst. Hrolleif førte sig op efter Sædvane, og levede i ond Forstaaelse med alle sine Naboer. Det var heller intet Venneraad at Ingemund nogensinde skulde tage imod ham. Ingemunds Sønner vare meget misfornøiede med at Hrolleif levede saaledes paa deres Bekostning, og dog giengieldte det med Fornærmelser. De sagde, at deres Fader havde begaaet en stor Forseelse, ved at tage imod ham. Beboerne af Hof og Hrolleif havde Deel sammen i Fiskeriet, og det var aftalt mellem dem, at Hrolleif skulde have Ret til at fiske, naar Ingemunds Sønner eller deres Folk ikke vare der. Men herpaa agtede han ikke, da han meere fulgte sin egen Villie og uretfærdige Sindelag end den giordte Aftale. Eengang da Ingemunds Tienestekarle kom til Aaen, skiendte de paa Hrolleif, fordi han vilde hindre dem at kaste Garn ud. Hrolleif sagde, at han ikke brød sig om Trælles Ord. De svarede, at det anstod ham ikke at sætte sig op imod Hofboerne, og at det heller ikke vilde lykkes ham om han end kunde faae Bugt med andre. Hrolleif kaldte dem Trællepak, og sagde, de skulde skynde sig bort og ikke udsætte sig for hans Vrede; derpaa jog han dem bort paa en haanlig Maade og uforskyldt. "Det er slet handlet "af dig," sagde de, "som haver Ingemund at takke for saa mangen "Velgierning, da han tog imod dig og gav dig baade Gaard og "Fiskerie og andet Godt, uagtet du blev anseet for een som ingen "Dannemand kunde give sig af med." Hrolleif sagde, at han ikke

v) At der endnu er megen Fiskefangst i denne Aae, især af Lax, sees af Olaffens Reise, II. S. 630. Olavius's R. I S. 230.

x) Om de gamle Skandinaviers Flittighed i deslige Huussysler, see *Gunnl. Ormst. S.* p. 38.

ſva ſá *e*) liggr í ſvíma, ok lét þeim eigi hlydaſt at vera fiölyrdum, þeir fóru heim, ok komu er menn ſátu undir bordum, þeir fóru flumuſa. Ingimundr ſpyr hví þeir færi ſva *f*) haſtarliga? þeir kváduſt vera reknir úr ánni med meidíngu ok illum ordum af Hrolleifi. Jökull ſegir hann mundi vilia géraſt Vatnsdælagodi, ok ílla *g*) bíta vid oſs ſem adra fyrr, þat ſkal alldreigi vera at ſá manndiöfull kúgi oſs. Þorſteinn kvad ofmikit bragd at vera, enn þó vænſt at giæta at med ſtillíngu *h*) vid Hrolleif; nockut er til þeſs hæft kvad Ingimundr, enn þó gérit þid ſva vel at *i*) ſetiaſt, at því at þér eigit ójöfnum til at veria, hann er heliar madr, því er von at íllt hliótiſt af hönum. Jökull kvad reynt ſkylldi hvert hann gengi úr ánni, ok hliöp undan bordum. Ingimundr mællti: Þorſteinn frændi! þér treyſti ek beſt, *k*) far med brædrum þínum; Þorſteinn kvadſt eigi vita hverſu hægt mundi at hallda Jökli, enn ecki mun ek ſtanda þá hann berſt vid Hrolleif. Enn er þeir komu at ánni ſáu þeir at Hrolleifr veiddi úr henni, þá mællti Jökull: dragſtú úr ánni fiandi! ok dirf eigi þik at þreyta vid oſs, ella ſkulum til fulls med oſs reyna. Hrolleifr ſegir: þó þid ſéut iij edr iiij mun ek hallda ſyſlu minni fyrir *l*) blóti ydru. Jökull ſegir: *m*) þú treyſtir miök tröllſkap módur þinnar ef (þu) bannar oſs veidina einn öllum. Jökull ſlæſt þá í ánni at hönum, enn Hrolleifr fór eigi burt. Þorſteinn mællti: lát af þrályndi þínu Hrolleifr, því þat mun þér at meini verda ef náum eigi rétti af þér, þó má vera at fleiri gialldi, dugir ok eigi at þú gángir yfir oſs med rángindum. Jökull mællti þá: drepum nú fianda þenna; þá lætr Hrolleifr hefiaſt at landi, *n*) því griót

e) lá þegar. 138.
f) hrapallega. 138. 559. (hovedkulds)
g) búa. 138. vilia bua. 559. (vil behandle)
h) ok var óſyninn nockurntíma tekit vid Hrolleifi. 138. (og var det uforſigtig handlet, at man nogenſinde havde taget mod H.)
i) þér ſættiz a þat. 559. (at I indgaae Forliig)
k) um alla tilſtillíng. 138 ſtilling. 559. (at du med Klogſkab og Sindighed veed at gribe Sagen an)
l) ydr ok blóti þínu. 138. 163.
m) þitt íllmenni treyſtir gölldrum módr þinnar. 138. 163. 559. (du Skarn ſtoler paa din Moders Troldom)
n) þar. 138.

var pligtig at forlade Aaen for nogle Trælle, kastede derpaa en Steen mod Een af dem, saa at denne faldt i Afmagt, og viiste dem saaledes, at det ikke tiente dem at bruge fleere Ord. De skyndte sig ilende hiem, og kom just som man sad ved Bordet. Ingemund spurgte, hvi de løb saa hastig? De svarede, at Hrolleif med Hug og Trudsler havde jaget dem fra Aaen. Jøkull sagde: "han vil nok være Herredshøvding her i Vatnsdalen, og handle "ligesaa ilde med os, som han har giordt med andre før; men "aldrig skal denne Trold faae Bugt med os." Thorstein tilstod, at han gik alt for vidt, men raadte dog til at bruge Overlæg og Forsigtighed i denne Sag. "Nogen Grund er dertil," sagde Ingemund, "men dog giør I vel i at fare i Mag, da I "have med et Menneske at giøre, der ikke agter Ret og Billighed; "han er et udædisk Skarn, derfor kan man ikke vente andet end "ondt af ham." Jøkull sagde, at han dog vilde prøve om han kunde faae ham jaget fra Aaen, og sprang op fra Bordet. Ingemund sagde: "Min Søn Thorstein!" dig haver jeg meest Tillid "til, følg med dine Brødre." "Jeg veed ikke om det vil være let "at holde Jøkull tilbage," svarede Thorstein, "men ikke vil jeg staae "ledig, naar han slaaes med Hrolleif." Da de kom til Aaen saae de at Hrolleif fiskede i den. "Pak dig fra Aaen, Nedrige!" sagde Jøkull, "vov ikke at give dig i Trætte med os, eller vi skulde "prøve Styrke med dig for Alvor." Hrolleif svarede: "Ere I end "tre eller fire, saa vil jeg dog fare fort med mit Arbeide, til "Trods for Eders Forbandelser." "Du stoler meget paa din Moders "Trolddom," gienmælede Jøkull, "dersom du eene vil forbyde os "alle Fiskeriet;" og med disse Ord foer han ud i Aaen mod Hrolleif, men denne veeg ikke. Thorstein sagde: "Vær ikke saa "haardnakket, Hrolleif, thi det vil blive din egen Skade om du "forholder os vor Ret, og maaskee flere vilde komme til at undgielde det, heller ikke gavner det dig at du mod Ret og Billighed vil sætte dig op imod os." Jøkull raabte: "lad os dræbe "dette Afskum." Hrolleif steeg op paa Land, hvor der laae endeel

var fyri ok grytti at þeim ok þeir í móti um ána þverra enn ſumir ſkutu, var Hrolleifr ecki ſkeinuſamr. Jökull vill rádaſt at hönum annarſtadar yfir ána, ok kvad eigi medalſkömm ſvera ef þeir bæri eigi af hönum allir. Þorſteinn ſegir: hitt er mitt rád at víkiaſt aptr híngat, ok eiga helldr undir oſs enn géfaſt í greipr þeim mædginum, því ek hygg *o*) hönum ſkamt frá hefiaſt, ok er eigi ſem menn reyni ſik vid dugandi menn þótt ver eigum vid görnínga þeirra. Jökull kvadſt eigi þat hirda, ok leitar at fara, enn brædr hans gryta ok ſkióta at Hrolleifi. Kom nú madr heim til Hoſs hlaupandi ok ſegir Ingimundi. *p*) Hann mællti: búit heſt minn, ek vil til rída. Hann var þá gamall og nær blindr, ok hafdi af höndum látit öll fiár forrád ſónum ſínum, var hönum fenginn búſveinn til fylgdar, hann var í blárri kápu, ok leiddi ſveininn undir hönum, ok er þeir komu á árbackann ſiá þeir hann. Þorſteinn mællti: kominn er fadir vor, ok látum hefiaſt undan, ok mun hann ætla at vér munum *q*) géra vilia hans, enn hræddr er ek vid komu hans, ok bad nú Jökull hætta. *r*) Ingimundr reid at ánni, ok mællti: gack úr ánni Hrolleifr! ok hygg at hvat þér hæfir, ok ſem Hrolleifr ſá hann, *s*) ſkaut hann til hans ſpióti, kom á hann midian, ok er hann féck lagit, reid hann at backanum aptr ok ſagdi: þú ſveinn fylg mer heim, ok leiddi ſveininn undir hönum heim, ok hitti hann ecki ſonu ſína, ok er þeir komu heim var miök lidit á aptan, ok er Ingimundr ſkylldi af baki fara ſegir hann: *t*) ſtyrdr er ek nú, ok verdum vér lauſir á fótum gömlu mennirnir, ók er ſveininn tók vid hönum þaut í ſárinu, ok ſá hann ſpiótit í gégnum hann ſtanda. Ingimundr mællti: þú hefir mér lengi trúr verit, ok gér nú ſem ek byd þér, *u*) far

o) hann. 138. 163. 559.

p) at í óefni var komit, ok þeir börduſt um ána þverra, ok er búi þinn færſtum líkr. add. 138. 163. 559. (at der var opkommen Ueenighed, og at de ſloges tværs over Aaen, og har din Leilænding ikke mange ſine Lige)

q) burtgánga vilia. 138. (vilde gaae bort)

r) hepta ſik. 138. 559. (ſtyre ſig)

s) rída á ána. 138. (ride til Aaen)

t) ſtirdir verdum vér á fótum &c. 138. (vi blive ſtive i Beenene)

u) meiri von at ek krefie þik fáſs hédan af add 138. 163. 559. (det er ſnarere at vente, at jeg fra nu begiærer ikke meget af dig)

Steene, og kastede af disse paa dem, og de kastede og skiød igien paa ham tværs over Aaen, men Hrolleif fik dog ingen Skade. Jøkull vilde, at man skulde søge at komme paa et eller andet Sted over Aaen og angribe ham der, da det vilde være en stor Skam om ikke de alle skulde kunde overvinde ham. Thorstein sagde: "Det skal være mit Raad, at vi trække os her tilbage, "og heller sørge for vor egen Sikkerhed, end falde i Kløerne paa "ham og hans Moder, thi jeg troer ikke at han vil trække sig "langt tilbage, ogsaa er der en Forskiel paa at have med Danne-"mænd og med sligt Troldpak at bestille." Jøkull brød sig ikke herom, og søgte et Sted at sætte over, medens hans Brødre kastede Steene og skiøde paa Hrolleif. Derpaa kom en Mand løbende til Hof og berettede Ingemund hvad der gik for sig. "Sadl min "Hest," sagde han, "jeg vil ride derhen." Han var dengang gammel og næsten blind, og havde overdraget al Bestyrelsen af sit Gods til sine Sønner. Han fik een af Karlene paa Gaarden til at følge sig, denne ledte Hesten som han reed paa; selv var han iført en blaae Kappe. Da han kom til Aaebakken bleve de ham vaer. Thorstein sagde: "der kommer vor Fader, lad os skynde "os bort, saa troer han at vi handle efter hans Villie, men jeg "er bange for hans Nærværelse her;" tillige bad han Jøkull høre op. Ingemund reed til Aaen, og sagde: "Gak fra Aaen, Hrolleif! "og betænk din Skyldighed." Da Hrolleif blev ham vaer, kastede han et Spyd mod ham, som traf ham midt paa Livet, hvorpaa han reed tilbage til Aaebakken, og sagde til Karlen: "følg mig hiem!" Karlen ledte Hesten hiem, og den Gamle traf ikke sine Sønner. Sildig om Aftenen kom de hiem, og da Ingemund skulde staae af Hesten, sagde han: "nu er jeg stiv, vi Gamle "blive svage til Fods." Da Karlen hialp ham ned, gav Saaret Lyd fra sig, og han saae Spydet staae tvært igiennem ham. Ingemund sagde: "Du haver længe tient mig troe, giør nu hvad "jeg befaler dig, gaae til Hrolleif, og siig ham, at inden næste

þú nú ok ſeg Hrolleifi ádr morgun kémr, gét ek at ſynir mínir þyckiſt eiga þángat at ſiá eptir födur hefndir ſem hann er, ok *v*) géf hönum þat rád at hann fari í burt ádr dagr kémr, mín er eigi at betr hefnt þó hann deyi, enn mer ſómir at ſkióta ſkióli yfir þann er ek hefi ádr á hendr tekiſt medan ek má um mæla, hvernin ſem ſídar fer; enn hann braut ſpiótit af ſkapti, ok géck inn med fulltíngi ſveinſins, ok ſettiſt í öndvegi ſitt, bad eigi liós géra ádr ſynir hans kæmi heim. Sveininn kom til árinnar, ok ſá þar laxa marga er Hrolleifr hafdi veidt. Sveininn mællti: þat eru ſannindi at þú ert meſtr mannhundr! þú hefir þat gert at vér munum alldreigi bætr bída, veitt Ingimundi bónda bana, ok bad hann mik ſegia þér at þú ſkylldir eigi morguns heima bída, ok kvadſt ætla at ſynir ſínir mundi eiga til þín til födur hefnda at leita, nú gérda ek þetta meir af bón hans enn hitt at þú værir mér ſva ſpar undir öxi þeirra brædra. Hrolleifr ſegir: ek trúi því þú ſegir, enn eigi ſkylldir þú hédan heill fara hefdir þú eigi *x*) þeſſi tídindi ſagt.

Kap. 23.

Nú er at ſegia frá Ingimundar ſonum at þeir komu heim um kvölldit, ok ræddu med ſér, at Hrolleifr væri endemis madr, *y*) enn vitum vér eigi gérla hverſu íllt hefir af hönum hlotiſt; ok ſegir mer eigi eitt um ferd födr vors ſegir Þorſteinn. Þeir komu heim, ok géck Þorſteinn *z*) í enda ſkálans, *a*) ok drap nidr höndinni, ok ſpurdi hvat þar væri vott? húsfreyia ſagdi þat mundi runnit hafa af klædum Ingimundar bónda. Þorſteinn ſegir: þetta er hállt ſem blód, kveikit liós ſkiótt! ok ſva var

v) giæti hann ſins ráds ſva at hann fari. 138. 163. 559. (lad ham ſee paa ſit eget Bedſte og drage bort)

x) ecki þetta talat ok. 138. 163. (ſagt dette og)

y) Þorſteinn mællti: 138. 163. 559. (Thorſtein ſagde)

z) inn ok brædr hanns, var þá liós kveikt eptir tilſkipun þeirra, ſá hann þá födr ſinn daudan ok ſat í öndvegi ok ſtód ſpiótit í gégnum hann; Þorſteinn mællti: mikit er ſlíkt at vita &c.; cetera omitt. 138. 163. (og hans Brødre ind; der blev tændt Lys efter deres Foranſtaltning, og ſaae han da ſin Fader ſidde død i Høiſædet, ꝛc.)

a) elldaſkálann. 559. (Ildſtuen)

"Morgen ville formodentlig mine Sønner kræve deres Faders Blod "af ham, jeg raader ham derfor at drage bort før Dag; hans "Død er ingen Hævn for mig, og det sømmer mig at beskiærme "den som jeg eengang haver taget i mit Huus, saa længe jeg kan giøre "noget dertil, hvorledes det end siden vil gaae." y) Derpaa brød han Spydskaftet over, gik med Karlens Hielp ind, sadte sig i sit Høisæde, og forbod dem at tænde Lys førend hans Sønner kom hiem. Karlen begav sig til Aaen, og saae, at Hrolleif havde fanget mange Lax. "Sandt er det," sagde Karlen, "at du er et Afskum uden Lige. Du "haver giordt en Ulykke, som aldrig kan oprettes, du haver dræbt Ingemund Bonde. Han bad mig sige dig, at du skulde forlade dit "Huus inden i Morgen, da han ventede at hans Sønner vilde hævne "hans Død paa dig. Dette har jeg og efterkommet; men meere, fordi "han begiærede det, end fordi jeg nødig vilde see dig under Brødrenes "Øxe." Hrolleif svarede: "jeg troer hvad du der siger, men aldrig "skulde du have kommet levende herfra, havde du ei bragt mig denne "Tidende."

Kap. 23.

Nu hændte det sig, at Ingemunds Sønner kom hiem om Aftenen og talte indbyrdes om, at Hrolleif var et Menneske som i Nedrighed ikke havde sin Lige. "Endnu vide vi ikke tilfulde," sagde Thorstein, "hvor meget Ondt han har tilføiet os, og ahner der mig intet godt om vor "Faders Reise." Da de vare komne hiem gik Thorstein hen i Enden af Stuen, og i det han følte ned med Haanden, spurgte han, hvoraf der var saa vaadt? Huusmoderen sagde, at det var nok dryppet af Ingemund Bondes Klæder. "Det er glat, som om det kunde være af Blod," sagde Thorstein, "tænd Lys i Hast." Det skeedte, og man saae da

y) Et lignende Exempel paa Høimodighed mod sin Banemand, i at vilde befrie ham for Blodhævnen, s. *Bandamanna S.* i Biørn Marcuss. Saml. 4to, S. 5.

gért, ſat þá Ingimundr í öndvegi ſínu, ok var þar daudr, ſtód þá ſpiótit ígégnum hann. Jökull mællti: allíllt er ſlíkt at vita um ſva göfugann mann, at ſlíkt íllmenni hefir hönum at bana ordit, ok forum þángat ok drepum hann. Þorſteinn mællti: eigi kantu gódgírni födur vors ef hann hefir hönum eigi undan ſkotit, edr hvar er nú ſveinn ſá er hönum fylgdi? nú ſéſt hann eigi, eigi gét ek nú Hrolleifs heima at vænta, ok munum vér verda med rádum eptir at leita, enn eigi med áhlaupum, enn vid þat megum vid huggaſt, mikill munr er med þeim Hrolleifi, ok þeſs mun fadir vor nióta frá þeim ſem ſólina hefir ſkapat, ok allan heiminn, hver ſem ſá er, enn þat *b*) má vita at ydr muni gért hafa. Jökull var þá ſva ódr at varla gátu þeir ſtillt hann; í því bili kom ſveininn ok ſegir ſitt eirindi, Jökull kvad þat óþarft. Þorſteinn ſegir: eigi er hönum um at kénna, því hann gérdi ſem fadir vor villdi. Ingimundr var lagdr í bátinn frá Stíganda, ok búit um virdugliga ſem þá var ſidr um tigna menn. Þetta ſpurdiſt vída, ok þótti *c*) mikil tídindi ok íll. Þorſteinn mællti vid brædr ſína: þat ſyniſt mer rádligt at vér ſetiumſt ecki í ſæti födr vors hvartki heima né *d*) á mannfundum medan hans er óhefnt, ſva gérdu þeir ok ſóttu lítt leika edr mannfundu. Enn er Eivindr Sörkver frá þetta, þá mællti hann vid fóſtrſon ſinn: fár þú ok ſeg Gauti vin mínum hvat ek tek til, ſlíkt þætti mer hönum tilliggia; ſídan brá hann ſaxi undan ſkyckiu ſinni, ok lét fallaſt á ok dó ſva, ok er Gautr ſpyr þetta mællti hann: erat vinum liſi (líſt) *e*) Ingimundar, ok ſkal neita góds bragds Eivindar ſonar (vinar) *f*) míns, ok brá ſaxi fyri brióſt ſér ok drap ſik ſva. Hermódr *g*)

b) megum vér vita at ſá muni mikill vera. 138. 163. (vide vi at han maae være ſtor. má vita at þat mun nockr. gért hafa. 568. 559. (— at nogen maae have ſkabt det)

c) ſem var. add. 138. 559. (ſom det og var)

d) í mannbodum. 138. 559. (Gieſtebud)

e) líſt Ingimundar. 138. 163. 568.

f) vinar. 138. 559. (Vens)

g) Hermundr. 138. 163. 559. rettere.

Ingemund sidde død i sit Høisæde med Spydet giennem sig. Jøkull sagde: "det er tungt at vide, at saa gæv en Mand skal have fundet sin "Død for saadan en lumpen Karls Haand, lader os strax gaae hen og "slaae ham ihiel." "Lidet kiender du vor Faders gode Hiertelag," sagde Thorstein, "(dersom du ikke troer) at han har søgt at redde ham; "men hvor er Karlen, som fulgte med ham?" Han var borte. — "Saa anseer jeg det for vist, at Hrolleif ikke er hiemme," sagde Thorstein videre, "og vi maae da søge med Overlæg og ikke med Hæf-"tighed at komme til Maalet. Det være vor Trøst, at der er en stor "Forskiel paa vor Fader og Hrolleif, det monne vor Fader nyde godt af "hos den, som haver skabt Solen og heele Jorden, hvo det saa er, "men at han ogsaa har skabt Eder, det vide vi." z) Jøkull var saa rasende, at de neppe kunde styre ham. I samme Øieblik kom Karlen og fortalte dem sit Ærende. Jøkull sagde, at han ikke havde havt det nødigt, men Thorstein paastod, at man ikke maatte regne ham det til Onde, da han havde handlet efter deres Faders Villie. Ingemund blev lagt i Baaden, som hørte til Stigande, og hæderligen begravet, saaledes som dengang var Skik blandt fornemme Folk. Denne Tidende rygtedes vidt og breedt, og tyktes alle baade vigtig og sørgelig. Thorstein sagde til sine Brødre: "det synes mig passeligt, at vi hver-"ken her hiemme eller i Forsamlinger sætte os i vor Faders Sæde, før "han er bleven hævnet." Dette fandt de andre ogsaa rigtigt, og besøgte kun sielden Leege eller Folkemøder. a) Da Eyvind Sørkver erfarede dette, sagde han til sin Fostersøn: "gaae hen og fortæl min Ven Gautur "hvad jeg nu tager mig for, og troer jeg det samme ogsaa er hans Pligt." Derpaa drog han et Saxsværd frem under sin Kappe, lod sig falde paa det og døde. Da Gautur erfarede dette, sagde han: "det bør sig ikke "Ingemunds Venner længer at leve, og vil jeg tage mig min Søn (Ven) "Eyvind til Mønster;" Derpaa stødte han sig et Saxsværd i Brystet

z) At Thorstein troede paa Solens Skaber, bekræftes ved et Par Steder i Slutningen af denne Historie, Kap. 37 og 45. Nogle flere Exempler herpaa findes i *Bartholini Antiqv.* p. 83-85. *F Johannæi Hist. eccl. Isl*, I. p. 14 15.

a) De kunde nemlig ikke holde Begravelsesgilde eller ansees værdige til at tage Arv, før deres Fader var hævnet. jfr. Arnesens isl. Retterg. S. 247.

hét son hans, Eivindr (Eyvindar *h*) ok Hrómundr hinn hallti sem sídar gétr.

Kap. 24.

Látum þar nú fyrst bída enn segium nockut frá Hrolleifi, hann hittir módur sína ok segir henni tídindin, hún kvad öngan komast fyri sitt skapadægr, ok kvad Ingimund lengi hafa alldrs notit, þat er mitt rád, segir hún, at þú farir burt sem fyrst, þvíat blódnætr eru brádastar, vitia þá hingat er mér þætti vænst at nockut yrdi at framkvæmd um mína rádagérd, enn ek sé eigi þat á millum, hvert driúgara verdr vitsmunr Þorsteins ok gipta enn *i*) brögd mín. Sídan fór Hrolleifr nordr til Skagafiardar ok kom í Sæmundar-hlíd, ok var Sæmundr þá andadr, Geirmundr rédi þá fyri eignum ok búi hans héradvalldr. *k*) Geirmundr spyr tídinda, Hrolleifr segist segia lislát Ingimundar bónda á Hofi. Geirmundr svarar: þar fór nytr madr, hver vard hönum at bana? Hrolleifr svarar: hann *l*) var hafdr at skotspæni, ok sagdi allan atburd. Geirmundr segir: þat sé ek at þú ert hinn versti óhappa madr, far hédan ok kom híngat eigi aptr, hin vonda mannfýla. Hrolleifr kvadst hvergi fara mundi, ok skal ek hér drepinn (vera) þér til svívirdíngar, man ek enn at fadir minn féll í lidi födr þíns ok Ingimundar, ok *m*) hlautst þat af þér (þeim). Geirmundr kvad þat dugandi menn henda at falla í bardögum, ok fram mun ek þik selia þá Ingimundar synir koma. Hrolleifr kvad hönum þess at von ok annars verra, hann var þar á laun í grasa-buri. *n*) Ingimundar sýnir vóru *o*) kyrrir um vetrinn, ok sátu á óædra beck, ok fóru til öngra leika edr þínga; *p*) enn er skamt var til sumars heimti

h) Eyvindar. 138. 163. 559.
i) kunnátta. 138. (Troldom)
k) bródir hans hét Arni. 138. 163. (hans Broder heed Arne). Bui hans hét Arnalldr. 559. (hans Leilænding heed Arne)
l) vard at skotspióti. 138. á skotspióti. 163. (blev truffet af et Spyd)
m) hef ek þat af þér hlotit ok þínum mönnum. 138. 163. (haver jeg maattet lide det af dig og dine Mænd) ok hefir þat af þer hlotist. o: þ. m. 559.
n) gérfibúri. 138. 559. (Udhuus)
o) heima. 138. 559. (hiemme)
p) enn þeir vóru miök ókatir. 138. (og vare meget sørgmodige)

og tog sig selv saaledes af Dage. b) Hans Sønner vare Hermund, (Eyvind) og Hromund den halte, hvorom siden bliver at fortælle. c).

Kap. 24.

Nu ville vi standse her noget, og vende os til Hrolleif. Han begav sig til sin Moder og fortalte hende hvad der var skeet. Hun sagde, at Ingen kunde leve længer end hans Skiebne havde bestemt, og at Ingemund var bleven gammel nok. "Det er mit Raad," lagde hun til, "at du nu drager bort som snarest, thi medens et Drab er i friskt "Minde, er ogsaa Begierligheden efter Hævn størst; kom siden hid igien, "naar jeg fatter Haab om at mit Anslag kan faae nogen Fremgang, "men endnu seer jeg ikke med Vished enten Thorsteins Forstand og Lykke "eller mine Kunster skulle seire." Hrolleif begav sig da nord paa til Skagafiord og kom til Sæmundarhlid. Sæmund var død, Geirmund bestyrede Gaarden og heele Eiendommen, og var tillige Herredshøvding. Geirmund spurgte om Nyt; Hrolleif fortalte ham, at Ingemund Bonde paa Hof var død. "Da er der en brav Mand død," sagde Geirmund, "men hvo var hans Banemand?" "Der blev skudt til Maals efter "ham," svarede Hrolleif, og fortalte heele Tildragelsen. "Jeg "mærker," svarede Geirmund, "at du er den værste Ildgiernings-"mand, gak bort og kom aldrig meer igien, Afskum!" Hrolleif sagde: "Jeg gaaer ingenlunde herfra, og vil jeg, dig til Vanære, "lade mig dræbe her paa Stedet; jeg kommer end i Hu, at min Fader "faldt i din Faders og Ingemunds Hær, og havde det for deres Skyld." Geirmund sagde, "det kan blive enhver Dannemands Lod at falde i "Strid, men naar Ingemunds Sønner komme, overgiver jeg dig i deres "Vold." Hrolleif sagde, at han ventede det og meget værre Ting af ham; imidlertid holdt han sig skiult i et Høehuus. Ingemunds Sønner holdt sig stille om Vinteren, sad paa den nederste Bænk, og indfandt sig ikke ved Leege eller Forsamlinger. Kort før Sommeren

b) Om den Skik blandt noie forbundne Venner saaledes at følge hinanden i den anden Verden, s. *Bartholini Antiqv.* p. 513. 14.

c) I Stedet for Eyvindr i Texten skal ufeilbarligen læses Eivindar (Eivinds) som de øvrige Codices ogsaa have. cfr. *Landnámabok* p. 190.

Þorsteinn brædur sína átal, ok mællti: öllum oss ætla ek þykia einn veg géfit *q*) at leita födur hefnda, enn ecki er þat all audsóttligt,, synist mer þat rád, at sá sem rádleitni hefir eptir at leita, at sá skal kiósa einn kiörgrip af eigu vorri, þeir kvádust þat vilia, ok ertú best til fallinn vegna *r*) vísleika.

Kap. 25.

Um morgunin var Þorsteinn snimma á ferli, ok mællti til brædra sinna: nú skulum vér búast nordr til hérada, hvat sem fyri starf kémr: Þeir vóru saman brædr enn ecki fleiri menn, þeir komu at kvölldi eins dags til Geirmundar, ok tók hann allvel vid þeim, þeir vóru þar um nóttina í gódum beinleika. Um morgunin mællti Þorsteinn til brædra sinna: nú skulu þér vera at tabli í dag, enn ek mun tala vid Geirmund, þeir gérdu sva. Þorsteinn mællti til Geirmundar: því erum vér brædr hér komnir at vér leitum at Hrolleisi, er vér hyggium hér vera kominn, ertú ok miök skylldr til at veita oss, þar sem þér sendut födr vorum þann mannfóla, er sva íllt hefir afhlotist, þótt þat sé eigi at ydrum vilia, á hann ok önga góda frændr at utan þik einn. Geirmundr segir: allt er slíkt satt, ok er vitrliga eptir leitat, enn eigi er Hrolleifr hér. Þorsteinn svarar: hitt ætla ek sannara at hann sé í útibúri þínu, tak hér nú C silfrs, ok lát hann í burtu, ok skal ek sva tilstilla at hann sé eigi tekinn á þínum varnadi, sva þat sé þer lagit til ámælis, enn vér munum þó eptir hönum leita, þó födur vors sé eigi at hefndara, seg hönum at þú hafir eigi traust til at hallda hönum fyri oss, ok sitia fyri fiandskap vórum.*) Geirmundr segir: nú skal ek *s*) at gánga at hönum, ok virdi nú hver

q) at mál mundi vera. 138. 559. (at det synes at være Tid)

r) vitsku ok hollra ráda, 138. 163. af oss sakir vitsmuna. 559. (din Forstand og gode Raad)

s) vidgánga at hann er her. 138. 559. (tilstaae at han er her)

*) enn ella hafa vinattu. 559. (og ellers have vort Venskab)

kaldte Thorstein sine Brødre sammen, og sagde til dem: "Vi ere nok "alle eenige om, at der gives kun een Maade at hævne vor Fader paa, "men det er ingen let Sag at sætte i Værk; det skal derfor være mit "Raad, at den, som med Klogskab og Overlæg veed at gribe denne "Sag an, skal have Lov til at udvælge sig et kosteligt Klenodie af vor "Eiendom." Hertil gave de alle deres Samtykke, og sagde, at han selv formedelst sin Forstand var bedst skikket dertil.

Kap. 25.

Om Morgenen stod Thorstein tidlig op, og sagde til sine Brødre: "Nu vilde vi lave os til at drage til Herrederne nord paa, og see, "hvad vi kunde udrette." De reiste derpaa bort allene. En Aften kom de til Geirmund, d) som tog meget vel imod dem, beholdt dem Natten over, og beværtede dem meget godt. Om Morgenen sagde Thorstein til sine Brødre: "I Dag skulde I spille i Brættet, og "jeg vil tale med Geirmund." Saaledes giordte de og. Thorstein sagde til Geirmund: "Vi Brødre ere egentlig komne her for at søge "om Hrolleif, som vi formode befinder sig her. Det er din Pligt at "være os behielpelig i denne Sag, da I sendte vor Fader dette Skarn "paa Halsen, der, skiønt mod Eders Villie, har voldet saa meget Ondt, "og ingen skikkelige Frænder har uden dig alleene." Geirmund sagde: "Alt dette er sandt, og anstiller du din Eftersøgelse med megen Klogskab, men dog er Hrolleif her ikke." Thorstein svarede: "Jeg troer "dog, at han er i dit Udhuus, tag dette Hundrede i Sølv, e) og "lad ham gaae bort, jeg skal nok mage det saa, at han ei bliver overfalden i din Værge, saa at det kunde blive lagt dig til Last; men søge "efter ham vilde vi, skiønt vor Fader derved ei bliver meere hævnet. "Siig ham, at du troster dig ikke til at forsvare ham imod os, og "udsætte dig for vort Fiendskab." "Jeg tilstaaer da," sagde Geirmund,

d) I *Landnámabok*, p 194 staaer urigtigt, at det var Sæmund.
e) *Landnámabok*, p. 194 siger, at det var 60 i Sølv. Om hvad herved forstaaes, s. Biørn Haldorsens Afhandl. *de Centenario argenti*, bag *Kristni S.* som indeholder mange vigtige Oplysninger om de Gamles Pengeberegning.

fem vill, mun ek nú fva géra fem þú leggr rád fyri at fegia hönum at hann fari á burt, ok leitift þér þá eptir hönum, er hann er eigi hiá mér; fva fkal vera fegir Þorfteinn. Geirmundr hitti nú Hrolleif, ok fegir: hér eru komnir Ingimundar fynir, ok leita eptir þér, ok muntú eigi lengr eiga vift hiá mér, því ek vil eigi fetia mik í hættu fyri þik edr fé mitt fyri mála efni þín íll, enn þeir brædr eru miök rádugir. *t*) Hrolleifr fegir: þat er von at þér muni klækiliga verda, ok haftú alla óþöck fyri þína lidveitflu, ok verd á burt fkiótt. Geirmundr mællti: þat mun ek géra. Sídan hitti hann Þorfteinn, ok fegir: þat þycki mér beft til mín gért at þér hrapit at engu ok fétift hér í dag, hann kvad fva vera fkylldi. Biuggust fídan annan dag yfir fkördinn, er þeir höfdu á verit, ok fáu manns fporin á fniónum; þá mællti Þorfteinn, nú fkulum vér nidr fetiaft, ok mun ek fegia ydr vidtal ockar Geirmundar, ek vard var at Hrolleifr var þar. Jökull mællti: þú ert kynligr madr, villdir fitia kyrr, enn födur bani þinn var hiá þér, ok ef ek hefdi vitat þát, fkylldi ek eigi kyrr med öllu verit hafa; enn Þorfteinn kvad þefs eigi örvænt, enn þat fómir betr at géra eigi Geirmund beran at þeffu, nú fkulum vér fara fullum dagleidum, ok vita hvert vér komum *u*) fídar veftr enn hann, því heim munu liggia fpor hans, ok nú mun Liót módir hans blóta í mót fumri fem hún er von at *v*) þeirra fid, enn þá mun eigi framkoma hefndin ef ádr er framit blótit. Jökull mællti: fkundum þá, enn hann var þá fremftr á ftígum af öllum þeim, ok leit hann þá aptr, ok mællti: íllt er þeim manni er ölmufr er at vexti ok færleik fem er Þorfteinn bródir minn, ok mun nú dragaft úr hendi hefndin er vér komuftum hvergi. Þorfteinn fvarar: eigi er enn fynt at minna megi tillögur mínar *x*) enn áhlaup þín óvitrlig. Síd um aptan komu þeir ofan at bænum á Hofi, ok fátu menn undir bordum.

t) ok fva atgöngumiklir. 138. 559. (meget voldsomme)
u) eigi add. 138. 559. (ikke)
v) fornum. 138. (gammel)
x) ok rádagérdir. 138. 559. (Anslag)

"at han er her, man maae saa dømme derom hvad man vil; efter dit "Raad vil jeg nu sige ham, at han maae drage bort, og sætter da efter "ham, naar han er ude af mit Huus." Geirmund gik til Hrolleif, og sagde: "Ingemunds Sønner ere komne, og søge efter dig, du kan "ei længer opholde dig hos mig, thi jeg vil ikke sætte mig og min "Eiendom i Vove for din eller din Forbrydelses Skyld, og disse Brødre "ere meget snue." Hrolleif svarede: "Jeg kunde formode, at du vilde "opføre dig saa lumpeut; gid du faae en Ulykke, som du haver hiulpet "mig. Pak dig strax bort!" "Gierne," svarede Geirmund. Derpaa gik han til Thorstein, og sagde: "Det vilde være bedst for mig, "at I ikke vare for iilfærdige, men blev her i Dag over;" hvilket han og bifaldt. Næste Dag begave de sig over Fieldkløvten, hvor de før havde været, og bleve Menneskefodspor var i Sneen. Thorstein sagde: "Lad os sætte os ned her, jeg vil fortælle Eder min og Geir"munds Samtale; jeg mærkede, at Hrolleif var der —" "Du er et "underligt Menneske," faldt Jøkull ind, "som vilde sidde stille, naar "din Faders Banemand var i Nærværelsen, havde jeg vidst det, havde "jeg paa ingen Maade holdet mig roelig." "Det kan nok være," svarede Thorstein, "men det sømmer sig ikke at trække Geirmund ind i "denne Sag; nu vilde vi giøre fulde Dagreiser, og see om vi komme "sildigere vester paa end han, thi hans Spor vende hiem ad, og nu "ofrer hans Moder Liot med Sommerens Ankomst, som hun efter deres "Sædvane pleier, men bliver Ofringen først fuldbragt, da kunde vi ikke "faae vor Hævn udført." "Lader os da ile," sagde Jøkull. Han var forud for alle de andre paa Veien, og sagde, i det han saae tilbage, "den Mand er ilde faren der er ussel i Vext og Kræfter, som min "Broder Thorstein, og vil Hævnen vist slippe os af Hænderne, der"som vi ikke bedre skynde os." "Det er endnu ikke vist," svarede Thorstein, "at mine Anslag formaae mindre end din uforstandige Fremfu"senhed." Sildig om Aftenen kom de ned til Hof, og sad Folkene der alt til Bords.

Kap. 26.

Þorſteinn hitti úti ſmalamann, *y*) ok ſagdi: far þú til As ok drep á dyr, ok hygg at hverſu ſkiótt er til hurdar gengit, kved medan víſur, ok gér þér til erindis at ſpyria at ſaudum, ok muntu ſpurdr hvert vér erum heimkomnir, enn þú ſkallt ſegia vér ſéum eigi heimkomnir. Saudamadrinn fór til As, ok drap á dyr, ok eigi var fyrr atgengit enn hann hafdi kvedit xij víſur, þá kom *z*) húskarl út, ok ſpurdi tídinda, edr hvert þeir brædr væri heimkomnir? hann kvad þá eigi komna, ok ſpurdi at ſaudum ſínum, hinn kvad eigi þar vera. Saudamadr kom aptr, ok ſagdi Þorſteini hvat margar víſur hann hefdi kvedit. Þorſteinn kvad hann þá ſtund hafa úti ſtadit at margt mátti *a*) athafaſt ámedan, edr komſtú inn? hann kvadſt inn hafa gengit ok ſkyguſt um. Þorſteinn ſegir: var biartr elldr á arina *b*)? hann ſvarar: ſva nockut ſem fyri litlu mundi hafa kveiktr verit. Þorſteinn ſpurdi: ſáſtú nockut nylunda í húſinu? hann kvadſt ſéd hafa hrúgu eina mikla, ok kom fram undan raudt klædi. Þorſteinn ſegir: þar muntú Hrolleif ſéd hafa ok blót-klædi hans, nú mun þángat eptir at leita, ok búumſt ſkiótt, ok *c*) vitum hvat géríſt. Þeir fóru ok komu í As, ok var eigi manna úti, þeir ſáu hladit ſkídum á húſinu *) tveimmegin mænirs, þeir ſiá hús lítit ſtanda fyri dyrum, ok hlid á milli bæiar dyra. Þorſteinn mællti: þetta mun vera blót-hús, ok mun Hrolleifr þángat

y) ſinn, add. 138. 559. (ſin)

z) ſmalamadr. 138.

a) inni, add. 138. 559. (indenfor)

b) arinn. 138.

c) hættum á. 138. 559. (lader os forſøge)

*) husveggina. 559. (Muren)

Kap. 26.

Thorstein gik ud til Faarehyrden, og sagde til ham: "Gaae over "til Aas, og bank paa Døren, og for at lægge Mærke til hvor hastig "man lukker dig op, syng imidlertid nogle Vers, giør dig til Ærende "at spørge om dine Faar, og spørger man dig om vi ere komne hiem, "da siig, ikke endnu." Faarehyrden gik til Aas, bankede paa Døren, og man aabnede den ikke før han havde siunget 12 Vers; da kom en Huuskarl ud, og spurgte hvad han vilde, og om Brødrene vare komne hiem; han svarede, at de endnu ikke vare komne, og spurgte om sine Faar, som den anden sagde ikke vare der. Faarehyrden kom tilbage, og berettede Thorstein hvor mange Vers han havde siunget. f) Thorstein sagde, at han da maatte have staaet saa længe uden for at meget imidlertid kunde være gaaet for sig inde, og spurgte om han havde været inden for. Han svarede, at han havde været indenfor og seet sig om. Thorstein spurgte, om der havde været Ild paa Skorsteenen; g) han svarede, at det lod til der nyeligen havde været Ild antændt. Thorstein spurgte videre, om han ellers havde seet noget usædvanligt i Huset, og den anden svarede, at han havde seet en stor Dynge, under hvilken et Stykke rødt Klæde ragede frem. Thorstein sagde: "det har været Hrolleif og "hans Offerdragt du der har seet, h) lad os strax lave os til og begive "os did, og see hvad vi kunde udrette." De begave sig til Aas og traf ingen uden for, de saae Brænde opstablet paa begge Sider af Husmønningen, i) og et lidet Hus staae i nogen Afstand fra Gaardens Port. Thorstein sagde: "dette er Offerhuset, did agter Hrolleif

f) Ved en Vise forstaaes en Strophe, som igien bestod af flere Linier, almindelig otte.

g) "Var glædr elldr á arne?" *F. Johannæi Hist. eccl. Isl.* I. p. 15, hvor der tillige vises, at *arin* eller *arn* har i dets oprindelige Betydning været et til Ofring bestemt Ildsted.

h) Tienestekarlen sagde, at han havde seet en Dynge af Klæder (fatahrúgu) paa Stænger (á bröndom), og derunder et rødt Klæde. Thorstein sagde, at det havde været Hrolleif, og at Liot havde ofret til langt Liv for ham. *Landnámab.* p. 194.

i) Maaskee dette er saaledes at forstaae, at to Bygninger have havt en fælleds Muur, og at Mellemrummet mellem deres Tage da er bleven brugt til at bevare og tørre Brænde; dette er i det ringeste Justitsraad Thorlacius's Meening. I øvrigt forekommer denne Beskrivelse over Huset mig ikke ganske forstaaelig.

ætla þá hann hefir fullgért ſitt efni, ok allan ſinn fiandſkap, enn mér er minna um þat, nú gángit þér í krókinn hiá húſinu, enn ek mun ſitia yfir dyrum uppi, ok hafa kéfli í hendi, enn ef Hrolleifr gengr út, þá mun ek kaſta til ydar kéflinu, ok hlaupit þá til mín. Jökull mællti: audſéd er þat bródir, at þú villt virdíng af þeſſu hafa ſem öllu ödru, enn ek vil eigi þat, ok mun ek ſitia vid kéfli. Þorſteinn mællti: þú munt ráda vilia, þó eigi ſé ſva betr, því mér þycki þú rádinn til nockra ſlyſa. Jökull ſéttiſt í ſkídahladan, *d*) kom þá út madr ok ſkodadi hiá dyrum, ok ſá eigi mennina er komnir vóru, þá kom út madr annar ok þridi, ok var þat Hrolleifr. Jökull kéndi hann gérla, ok vatſt vid hardt, ſva féll ſkídahladinn, þo gat hann kaſtat kéflinu til brædra ſinna, ok hlióp af húſinu, ok gat þrifit Hrolleif, ſva hann gat eigi undan runnit, engi var þeirra aflsmunr, ok ulltu bádir ofan fyri breckuna, ok láu ymſir undir, ok er þeir brædr komu at, mællti Högni: hvada fiandi fer hér at oſs er ek veit eigi hvat er? *e*) þar fer þá Liót, ok hefir breitiliga um ſik búit, hún hafdi rekit fótinn fram yfir höfudit, ok fór öfug, ok rétti höfudit *f*) út á millum fótanna aptr, ófagurligt var hennar augnabragd, hverſu hún gat því tröllsliga ſkotit. Þorſteinn mællti til Jökuls: dreptú nú Hrolleif, þeſs hefir þú lengi fúſs verit. Jökull mællti: þeſs er ek nú albúinn, ok hió af hönum höfudit, ok bad hann alldreigi þrífaſt. Já! já! ſagdi Liót, *g*) nú lagdi allnær at ek mundi vel géta hefnt Hrolleifs ſonar míns, ok eru þér Ingimundar ſynir gæfu menn miklir. Þorſteinn ſpyr: hvat er nú heldſt til marks um þat? Hún kvadſt hafa ætlat at ſnúa þeſſu landslegi *h*) um, enn þér ærdiſt allir, ok yrdut at gölltum á veginum úti med villudyrum, ok ſva mundi gengit hafa, hefdi ek ydr fyrri ſéd

d) ok vonum brádara kom út madr ok kogadi hiá dyrum. 138. 163. 559. (og haſtigere end man ventede, kom en Mand ud, ſom —)

e) Þorſteinn mællti: þat er Liót kérlíng er þar fer, ok hefir breytiliga breitni ok undarliga umbúit. 138. 163. (Thorſtein ſagde: det er Kierlingen Liot, ſom haver et andet Udſeende end hun pleier, og — —)

f) aptr í milli. 138. 559. (tilbage imellem)

g) er þeir héldu henni. add. 138. (da de holdt hende)

h) öllu. add. 138. 559. (heele)

"sig hen, naar han er færdig med alt hvad der hører til hans Trylleric, "men det er ikke godt at han kommer derhen; gaae I nu hen i Krogen "ved Huset, og jeg vil sidde oven over Døren, med en Kiep i Haanden, "og naar Hrolleif gaaer ud, skal jeg kaste Kieppen til Eder, løb da til "mig." "Det er øiensynligt," sagde Jøkull, "at du Broder! alleene "vil have Æren for dette som for alt andet, men det vil jeg ikke have, "og vil jeg sidde med Kieppen." Thorstein sagde: "Du faaer da at "have din Villie, skiøndt det ikke er godt, og jeg frygter du vil forsee "dig af Fremfusenhed." Jøkull satte sig nu op mellem Brændet; der kom en Mand ud af Døren, som saae sig om, og blev ikke de Ankomne vaer, derpaa kom en anden og en tredie, denne var Hrolleif. Jøkull kiendte ham godt, og vendte sig i det samme saa hastig om, at Brændestablen faldt, dog fik han kastet Kieppen til sine Brødre, og sprang derpaa ned af Huset, og greeb Hrolleif fat, inden han kunde komme til at undløbe. Begge vare de lige stærke og rullede ned af Brinken, snart laae den eene under, snart den anden. Da de andre Brødre kom til, sagde Høgne: "hvad mon det være for en Fiende, som der kommer imod os, jeg veed ikke hvad det er?" Det var Liot der kom i en underlig Skikkelse, den eene Fod havde hun over Hovedet, hun gik baglængs, og stak Hovedet bag ud mellem Beenene, afskyeligt var hendes Øiekast, som hun paa Hereviis fordreiede.*) Thorstein sagde til Jøkull: "slaae "nu Hrolleif ihiel, som du saa længe haver havt Mod paa." Jøkull svarede: "dertil er jeg bereedt," huggede i det samme Hovedet af ham og ønskede ham al Ulykke. "Sandelig," sagde Liot, "dengang "var jeg meget nær ved at hævne min Søn Hrolleif, og ere I Inge- "munds Sønner meget lykkelige." "Hvad Beviis er der for," spurgte Thorstein. Hun svarede: "det var min Hensigt at vende heele Egnen "om, saa at I alle skulde blive galne og gaae fra Forstanden,**) og løbe "paa Veiene med de vilde Dyr, det var og skeet, dersom jeg havde

*) Et lignende Optog af en Troldqvinde for at døve Modstandernes Vaaben, fortælles i *Gullthoris Saga*, Cap. 17.

**) Denne Talemaade at verda at gölltum s. at giallti, maae ikke forstaaes efter Ordene om at blive til Sviin, men brugtes om saadanne som, især ved overnaturlige Aarsager, bleve saa rasende, at de som vilde Sviin løb omkring; den forekommer ogsaa i *Fundin Noregr*, i Biørners Kämpadåter, p. 3, og i *Eyrbyggia S.* p. 60 og fl.

enn þér mik. Þorsteinn kvad þess von at hamíngian mundi skipta med þeim. Sídan drápu þeir Liót kérlíngu, ok dó hún í mód sínum ok trölldómi, ok eru þau úr þessari sögu, ok fóru bædi allilla.

Kap. 27.

Eptir dráp Hrolleifs ok Liótar fóru þeir brædr heim, ok urdu menn þeim fegnir. Sídan sagdi Þorsteinn til brædra sinna: nú þyckist ek kominn til at kiósa kostgrip nockurn, þeir játudu því, þá kys ek mér bæinn at Hofi, ok land med búinu; þeir kvádu þat varla einn grip vera, ok þótti frekliga *i*) áhorft. Þorsteinn kvad allt eiga at fara land ok bú, þótt ydr þycki nockut frekliga horfa, þá er á hitt at líta, at vor virdíng mun þá mest at vér séum sem sáttastir, ok þat annat at ek fiái hellst fyri, eru hér ok fleiri kostgripir ok ann ek þeirra ydr allvel. Var þá lagt til skiptis hluta, hlaut Högni skipit Stíganda því hann var farmadr, Þórir Hafursþió hlaut godordit, enn Jökull Ættartánga, hafdi hann sverdit á leikmótum ok hestaþíngum, enn Þorsteinn bar þat á leidum ok lögfundum, því Jökull villdi at sva væri. Þórir segir ok slíkum ordum þótt hann ætti godordit þá ynni hann Þorsteini best allra virdínga at málaferlum. Þorsteinn segir: þat er miök audsætt at þér brædr munit mér í öllu *k*) sæmdarliga vilia, enn þótt ek hafi kosit mér bústadinn þá ann ek ydr fiár fyri; nú þycki mér rád at vér færum sess vorn í öndvegi födr vors, sva gérdu þeir. Þorsteinn gérdist höfdíngi yfir Vatnsdælum ok Vestrhópi, ok öllum sveitum er fadir hans hafdi forrád ádr yfir haft.

i) áhæft. 138.

k) sæmdar leita, 138. 559. (forskaffe mig Ære)

"seet Eder før I saae mig." Thorstein sagde, at det havde været at formode at Lykken vilde giøre Udslag i deres Trætte. Derpaa dræbte de Kierlingen Liot og døde hun i sin Ondskab og Trolddom. Hverken hun eller hendes Søn blive nu meere omtalte i denne Historie, og finge de begge en skammelig Ende. k)

Kap. 27.

Efter Hrolleifs og Liots Drab droge Brødrene hiem og bleve modtagne med Glæde. Derpaa sagde Thorstein til sine Brødre: "nu "troer jeg at have Ret til at vælge mig et Klenodie," dertil gave de andre deres Samtykke, "jeg vælger mig da Gaarden Hof med Jord og "Besætning." De andre sagde, at dette neppe kunde regnes for eet Klenodie, og meente, at det var alt for stærkt begiæret. Thorstein sagde: "Gaard og Besætning maae følges ad, og dersom I ansee det "for at være for meget, saa maae I først betænke, at vor Anseelse vil "være des større jo bedre vi forliges, og dernæst, at det er mig, som "det meeste Tilsyn paaligger, her ere desuden flere Klenodier som jeg "under Eder af Hiertet." Derpaa blev Alt bragt i Deeling; Høgne fik Skibet Stigande, thi han var Søemand, Thorer Hafursthio fik Herredsforstanderskabet, og Jøkull Sværdet Ættartaanga, som han bar ved Leege og Hestekampe, og Thorstein, efter hans (Jøkulls) Villie paa Forsamlinger l) og paa Ting. Thorer pleiede at sige, at skiønt han var Herredsforstander, saa undte han dog Thorstein meest Ære i Rettergangssager. Thorstein sagde: "Det er aabenbart at I, mine Brø- "dre, i alle Maader bevise mig Ære, og skiønt jeg haver valgt mig "Gaarden saa under jeg Eder dog Løsøre derfor, men nu anseer "jeg det for bedst, at vi sætte os i vor Faders Høisæde;" og saa giordte de. Thorstein blev Høvding over Vatnsdølerne og Vesterhop m) og

k) Denne heele Episode om Hrolleif findes og udtogsviis i *Landnámabok* p. 192-95.

l) Om dette Leid eller Leidarthing (Forsamlinger paa hvilke Sysselmanden skulde forkynde Almuen hvad der paa Landstinget var blevet forhandlet), s. Arnesens isl. Retterg. S. 369 sq. *Vidalins Stutt Agrip.* sub. h. v. *Thorkelini Jus Eccles vetus* in h. v.

m) Vesterhop er en Søe i Vididalen, som findes paa Korterne. Hop er egentlig en saadan Søe, som Havet efterlader sig, naar det træder tilbage, og som undertiden staaer i Forbindelse med Havet. S. *Gloss.* til *Landnámab.*

Þorſteinn átti þá konu er Gyda hét ok var Sölmundar dóttir. *l*) Gudmundr ſonr hans var fadir Víga-Barda, þótti þá virdínga vænligt at tengiaſt vid Vatnsdæla. Jökull bió í Túngu, Smidr á Smidſtödum, Þórir Hafursþió bió at Nautabúi, þat heitir nú Undirfell.

Kap. 28.

Nú ſkal ſegia frá þeim *m*) mönnum ſem fyrr vorú nefndir, einn hét Þórólfr Skéggi, *n*) hann gérdiſt hinn meſti óſpektarmadr, bædi var hann þiófr, ok þókti um annat ſtórílla fallin, þókti mönnum med ſtórum meinum hans bygd, ok enſkis íllt örvænt af hönum, ok þótt hann hefdi eigi fiölmenni hiá ſér, þá átti hann þó þá hluti ſem hann vænti ſtyrks af, þat vóru xx kéttir, þeir vóru *o*) ákafir, ok íllir, ſvartir ok miök trylldir. Fóru menn til Þorſteins, ok ſögdu hönum ſín vandrædi, ok létu til hans koma um alla hérads-ſtiórn, ok ſögdu Þórólf fyri mönnum ſtolit, ok gért margt ómannliga annat. Þorſteinn kvad þá ſatt ſegia, enn óhægt er vid heliarmann at eiga, ok vid köttu hans, ok þar til ſpara ek alla mína menn, þeir ſegir hann varla mega ſæmd ſinni hallda ef eigi væri atgért. Eptir þat ſafnar Þorſteinn mönnum, ok villdi undir ſér eiga fyri mannfiölda ſakir; med hönum vóru brædr hans allir ok auſtmadr hans, þeir fóru á Skeggiaſtadi. *p*) Þórólfr gaf ſér eigi at, alldreigi mátti hann góda menn med ſér hafa, hann géck inn er hann ſá mannreidina, ok ſegir: nú er vid géſtum at taka ok ætla ek þar til köttu mína, ok mun ek ſetia þá alla í dyr út,

l) Gudmundarſonar, hann var fadir Vigabarda. 138. 163. (Gudmunds Søns, han var Fader til Vigabard = =)

m) manni - - nefndir. 138. 559. (Mand • = nævnt)

n) Sleggia. 138. 163. 559. ſaa kaldes han og i *Landnámab.* p. 196.

o) allir ſvartir, akafliga ſtórir, ok miök &c. 138. 559. (alle ſorte, overmaade ſtore og meget = =)

p) Sleggiuſtadi. 138. 163. 559.

alle de Sveiter, som hans Fader tilforn havde havt Bestyrelsen over. Thorstein var gift med Gyda, en Datter af Solmund, n) hvis Søn Godmund var Fader til Vigabardi. Det blev da anseet for hæderligt at blive besvogret med Vatnsdølerne. Jøkull boede paa Tunga, Smidur paa Smidrstad og Thorer Hafursthio paa Nautabu, som nu heder Undirfell.

Kap. 28.

Nu skal der fortælles noget om dem, som tilforn ere nævnte. Een af dem heed Thorolf Skeggi, et uroeligt Menneske, som baade var en Tyv og besad mange andre slette Egenskaber. Alle ansaae hans Ophold der for en stor Ulykke, og ventede sig alt mueligt ondt af ham, thi skiøndt han havde ikke mange Folk hos sig, saa havde han dog nogle Væsener af hvilke han haabede Bistand, nemlig tyve Katte, glubske og arrige, sorte og med Trolddomskraft begavede. Folk gik til Thorstein, klagede deres Ulæmpe for ham, som den al Herreds-Bestyrelsen hvilede paa, og sagde, at Thorolf havde stiaalet fra dem og bedrevet megen anden Udaad. Thorstein tilstod, at de havde Ret, men at det var vanskeligt at give sig af med den Ulykkesfugl og med hans Katte, og at han ikke gierne vilde vove sine Folk dertil. De sagde, at han neppe kunde holde sin Anseelse vedlige, dersom han ikke raadede Bod herpaa. Derpaa samlede Thorstein Folk, thi han vilde være saa mandstærk, at han kunde være sikker paa Udfaldet, og begav sig med alle sine Brødre og en Normand o), som han havde hos sig, til Skeggiastad. Thorolf brød sig ikke om dem, han vilde aldrig see skikkelige Folk hos sig, han gik derfor ind, da han saae dem komme ridende, og sagde: "Nu komme her Giester, men dem vil jeg lade

n) I *Landnámabok* p. 195 siges, at han boede paa Asbiarnarnes.

o) I *Landnámabok* p. 196 kaldes denne Nordmand Hallvard. Det er bekiendt, at Islænderne og Beboerne af de brittiske Øer kaldte Scandinaverne især de Norske, af deres Beliggenhed Austmenn, Ostmanner, ligesom disse og Islænderne igien kaldte Engellænderne og Skotlænderne Vestmenn.

ok mun ſeint rádaſt inngángan ef þeir veria dyrnar. Sídan magnadi hann þá *q*) miök, ok vóru þeir ſtórillir med vondum augna ſkotum. Jökull mællti vid Þorſteinn: nú *r*) tak gott rád at þú látir eigi mannfiandr þeſſa kyrra ſitia, þeir vóru alls xviij menn. Þorólfr mællti: nú ſkal ellda géra, ok hirdi ek eigi þó reykr fylgi, því *s*) Vatnsdælar munu eigi verda fridſamligir, hann lét kétil í elld, ok bar undir hverskyns harka ok ull, ſva hús fylltiſt af reik. Þorſteinn géck at dyrum, ok mællti: útgaungu *t*) beidum vér þik Þórólfr, hann kvadſt ætla at þat eitthvat mundi þeirra eirindi ſem óvinſamligt væri, þá tóku kéttirnir til at amra ok ílla láta. Þorſteinn mællti: þetta er íll ſveit, Jökull mællti: göngum inn, ok hirdum eigi um kétti þeſſa. Þorſteinn kvad þat eigi ſkylldu, því meiri von er at vér hölldum eigi heilu öllu lidi, vóru med öllu ſaman kéttunum ok vopnum Þórólfs, því hann er *u*) miök íllr, ok þætti mér betr hann gæfi ſik ſiálfr upp ok gengi út, þvíat meiri efni hefir hann til elldínga *v*) at hönum megi eyra inni at vera. Þórólfr reiddi kétilinn af elldinum ok felldi á allan ullar hladan, ok lagdi út remmuna, *x*) ſva þeir máttu eigi vera allnær dyrum. Þorſteinn mællti þá: variſt köttuna at þeir hremſi ydr ecki, ok ſleigium elldinum at húſum. Jökull þreif elldibrand mikin ok ſleigdi upp at dyrunum, enn kéttirnir hörfudu undan ok féll hurdin *y*) vid þat, vedrit ſtód á húſit enn bálit tók at vaxa. Þorſteinn mællti: ſtöndum vid gardinn þar reikr er meſtr, ok ſiáum þá hvat hann tæki til, því *z*) minni efni hefir hann um elldagérd enn þat megi hönum lengi duga; vard Þorſteinn ok þeſſu nærgiætr, hliόp Þórólfr þá út med kiſtr tvær af ſilfri

q) þá miök, ok vóru þeir þá ſtórum illiligir med emiun ok augnaſkotum. 138. 559. (dem meget, og bleve de da meget glubſke, hylede og fortrak Dinene)

r) tókſtú - - at þú létſt eigi mannfianda þenna &c. 138.

s) þvíat koma Vatnsdæla mun eigi fridſamlig. 138. 559. (thi Vatnsdølernes Beſøg er viſt ikke fredeligt)

t) bidium vér þik. 138.

u) garpr mikill. 138. 163. 559. (en bygtig Stridsmand)

v) enn hönum megi vel eyra. 138. 163. 559.

x) Þorſteinn mátti eigi. 138. ſva at þeir Þorſteinn máttu eigi. 559.

y) aptr. add. 138. 559. (tilbage) *z*) meir. 138. 559. (meere)

"mine Katte tage imod, jeg vil stille dem alle ude i Døren, og "Indgangen vil blive vanskelig, saa længe de holde den spærret." Derpaa tryllede han dem stærk, og bleve de alle meget glubske og dreiede Øinene fælt. Jøkull sagde til Thorstein: "Hit nu paa et "godt Anslag, at disse Uhyrer ikke skulde sidde rolige;" de vare i alt 18 i Følge. Thorolf sagde: "her skal giøres Ild paa, og "bryder jeg mig ikke om Røgen, thi jeg mærker at Vatnsdølerne "ikke vil gaae fredelig frem." *) Derpaa satte han en Kiedel paa Ilden, og lagde derunder al Slags Affald og Uld, saa at Huset blev fuldt af Røg. Thorstein gik til Døren, og sagde: "Vi "tilbyde dig at gaae ud, Thorolf!" Han svarede, at deres Ærende neppe var venskabeligt. Derpaa begyndte Kattene at tude og skaae sig ilde. Thorstein sagde: "dette er en farlig Skare." "Lad os "trænge ind," sagde Jøkull, "og ikke bryde os om disse Katte." Thorstein satte sig herimod; "det er sandsynligt," sagde han, "at "vi komme til at tabe nogle af vore Folk, naar vi skulde slaaes "med Thorolfs Katte og Vaaben paa eengang, thi han er meget "farlig, og anseer jeg det derfor for bedst at bie indtil han over-"giver sig selv og gaaer ud, thi han haver meere at lægge til "Ilden end han kan udholde derinde." Thorolf tog Kiedelen af Ilden, og kastede den heele Dynge af Uld derpaa, og blev der saa qvælende en Røg, at de ikke kunde holde sig meget nær ved Døren. Thorstein sagde: "Tag Eder i Agt for Kattene, at de "ikke faae Eder fat med Kløerne, og lad os nu sætte Ild paa "Huset." Jøkull greeb en stor Brand, og kastede den mod Døren, Kattene trak sig tilbage og derpaa faldt Døren; Vinden bar ind paa Huset og Ilden tog til. Thorstein sagde: "lad os stille "os ved Gierdet, der hvor Røgen er stærkest, og see hvad han "nu vil tage sig for, thi han haver for lidet at underholde "Ilden med, til at han kan blive længe derinde." Det gik som Thorstein formodede, Thorolf løb ud med to Kister fulde af Sølv

*) Ved en lignende Huusrøgning, hindrede Esja Bues Forfølgere fra at trænge ind i hendes Huus og søge efter ham. vid. *Kialnesinga Saga* i Biørn Marcussens Saml. 8vo, S. 9-10.

fullar, ok fór med reiknum, ok er hann kom út var þar fyri austmadrinn ok mælti: hér fer nú fiandinn *a*) illiligr. Austmadrinn hlióp eptir hönum ofan til Vatnsdalsár, Þórólfr kom þar at, ok vóru þar augn diúp edr fen, Þórólfr sneri þá á móti ok greip til hans, ok bar hann undir hönd sér, ok mællti: til rásar *b*) hefir þú nú, ok förum at því bádir saman, ok hlióp í fenit, ok suckn sva at hvergi kom upp. Þorsteinn mællti: stórílla hefir nú tekist er Austmadr minn hefir tynst, enn þat er bót at endast mun fé Þórólfs til at bæta hann ok sva var gért. Þar heita Skéggiastadir *c*) er Þórólfr hafdi búit, ok sáust iafnan reikir *d*) ok illt þótti þar ávallt *e*) sídan, sá bær er *f*) fyri nedan Helgavatn.

Kap. 29.

Már Jörundarson færdi bú sitt af Grund á Márstadi, gód var frændsemi med þeim Ingimundarsonum. Þat var til tídinda eitt haust, at *g*) á Márstödum hursu saudir nockrir, ok var vída leitat, ok fundust eigi. Þorgrímr hét madr, ok var kalladr Skinnhúfa, hann bió á Hiallalandi, hann var miök fiölkunnugr, ok þó at ödru ílla, var nú ordræda mikill á um saudahversuna, *h*) því mönnum þótti dalrinn vída vel skipadr. Eitt kvölld er saudamadr kom heim spurdi Már tídinda. Hann sagdi saudir hans væri fundnir, ok hefir engi illr af ordit, enn þó fylgir annat meira, land hefi ek fundit í skógum, ok er ágiæta jörd, ok hafa saudirnir þar verit, ok eru allvel *i*) halldnir. Már spurdi: hvert er þat í mínu landi edr annarra? hann kvadst ætla at hönum mundi berast, enn þó liggia vid lönd Ingimundar

a) ok er all ílliligr. 138. 559. (glubsk)
b) kostar. 559. (giøre dig Umage for)
c) Sleggiustadir 138. 559.
d) kéttirnir. 138 559. (Kattene)
e) optliga 138. 559. (ofte)
f) ofan fra Helgavatni 559. (oven for Helgavatn)
g) Mási. 138. 559.
h) ok þótti mönnum þó. 138. 163.
i) holldir. 138. 163. 559. 568. (meget feede)

midt i Røgen, og da han kom ud stødte han paa Nordmanden, som sagde: "Der er den glubske Fiende!" Nordmanden løb efter ham ned til Vatnsdalsaae. Thorolf kom til et dybt Vandhul eller Morads, han vendte sig da imod den anden, greeb ham fat og bar ham under Armene, sigende: "Du er nu kommen i Farten, "lad os derfor begge følges ad," og derpaa sprang han ud i Moradset, hvor begge sank ned, saa at ingen af dem mere kom op. Thorstein sagde: "det var en Ulykke, at min Nordmand skulde "omkomme, men det er dog en Trøst, at Thorolfs Midler ville "være tilstrækkelige til Bøder for ham," som de og vare. Stedet, hvor Thorolf boede, heder Skeggiastad, der blev siden bestandig seet Røg, og ansaaes det altid for usikkert; den Gaard er neden for Helgavatn. p)

Kap. 29.

Maar Jørundssøn flyttede fra Grund til Maarstad; mellem ham og Ingemunds Sønner var godt Frændskab. Det hændte sig en Høst, at nogle Faar bleve borte paa Maarstad, som man søgte vidt og breedt om, og fandt ikke. En Mand ved Navn Thorgrim Skinnhufa q) boede paa Hiallaland, han var meget forfaren i Trolddom og andre ulovlige Kunster. Der var megen Snak mellem Folk om hvor de Faar kunde være blevne af, thi man syntes at heele Dalen var beboet af skikkelige Folk. Der Faarehyrden en Aften kom hiem, spurgte Maar ham om Nyt. Denne berettede, at Faarene vare fundne, og at de ikke havde været stiaalne; "men derved er noget andet kommet op," lagde han til, "jeg har fundet en Græsgang i Skoven, som er ypperlig "feed, der have Faarene været og befundet sig meget vel." Maar spurgte om det var paa hans eller andres Grund. Han meente, at skiøndt den laae paa Ingemunds Sønners Land, tilkom den

p) Af denne Tildragelse fortælles Indholdet i en Codex af *Landnámah.* p. 196.

q) Om denne Thorgrim Skinnhufa, den nærmeste Aarsag til Helge Droplaugarsøns Drab, forekommer og noget i *Fliotsdæla Saga.*

ſona, má ok úr *k*) þeſſu landi at eins gánga. Már ſá lands koſtinn, ok þótti gódr, ok eignadi ſér, Þorgrímr kvadſt ætla at þeir mundi halldit fá landinu fyri Ingimundar ſonum, Þorſteinn ſpurdi þetta, ok mællti: miök þykki mér Már, frændi minn *l*) vera ſiálfſynn um þetta, ok unna oſs varla laga. Litlu eptir þat hitti Jökull Þorſteinn bródur ſinn, vard þeim margt talat, ok ſagdi Jökull þat mikil ſírn. ef menn ſkylldu ræna þá þar í dalnum, ok dregſt ſú mannfyla miök óþarfi til hann Þorgrímr Skinnhúfa at róta *m*) oſs, ok væri hæfiligt at hann tæki giölld fyri. Þorſteinn kvad hann eigi ſparnadar mann, enn eigi veit ek hvert hann ér ſva þegar uppnæmr, Þorſteinn bad at þeir færi á fund Þorgríms. Jökull kvadſt þeſs albúinn, ok er Þorgrímr vard þeſs var, fór hann ok hitti Már, þeir kvödduſt vel, Þorgrímr létſt kominn af hlaupi, ok ſagdi Ingimundar ſyni ſva ſem þar komna. Már ſpurdi hvat hann viſsi til þeſs? hann ſegir: þeir eru á ferd komnir til bæiar míns ok vilia drepa mik, ok mun þat jafnan ſynaſt at ek veit fleira enn adrir menn. Enn er þeir komu á bæinn mællti Þorſteinn: hér egum vér vid hreckvíſan *n*) þar Þorgrímr er, hann mun eigi heima vera. Jökull mællti: gérum hér þó nockut íllt, Þorſteinn kvadſt eigi þat vilia, *o*) vil ek eigi þat ſé mællt at vér tökum upp fé hanns enn fáum eigi höndlat hann ſiálfan, ok *p*) förum heim vid ſva búit. Eitt ſinn mællti Þorſteinn til brædra ſinna: forvitni væri mér at vita hvert vér fyndum eigi Þorgrím; nú er ek albúin ſagdi Jökull. Enn fer Þorgrímr at hitta Már, ok mællti: enn eru þeir eigi afhuga vid mik Ingimundar ſynir, villda ek at þú færir heim med mér, ok ſkulu þeir þat ſanna at ek þori at bída þeirra heima. Már fór þángat, ok ridu at gardi Ingimundar ſynir, ok funduſt þeir í túni. Þorſteinn mælti: eigi fer þann veg frændſemi vor, Már ſem ſkylldi, villda ek hverir vægdi til vid adra, enn þú ſettir eigi nidr vandrædamenn þá er beckiaſt vilia til vid oſs.

k) þínu. 138. 163. 559. 568. (dit)
l) bera ſinn ſann á þetta. 138. 559. 568. ſinn ſatt, 163.
m) reita 138. 559. (opirre os) veita 163.
n) dreng add. 138. 163. (Karl)
o) nema. 138. 163. 559. (nænne)
p) for. 559. (drog)

dog ham, da man eene fra hans Land kunde komme dertil. Maar besaae Stedets Leilighed, fandt den god og tilegnede sig det; Thorgrim meente, at de nok kunde holde sig i Besiddelse deraf mod Ingemunds Sønner. Da Thorstein erfarede dette, sagde han: "min "Frænde Maar synes mig heri at handle for egenraadig, og knap "unde os Lov og Ret." Kort efter kom Jøkull til Thorstein, og talte de meget med hinanden. Jøkull sagde da: "det skulde være underligt om Folk der i Dalen skulde have Lov at rane fra os, og samler der sig meget unyttigt Pak, som denne Thorgrim Skinnhufa, der stræber at faae os udryddede; visselig fortiente han at betales derfor." Thorstein sagde, at han ikke fortiente at skaanes, "men jeg veed ikke om han er saa let at blive færdig med," han raadte i øvrigt til, at de skulde begive sig til Thorgrim, hvortil Jøkull var færdig. Da Thorgrim erfarede dette, gik han strax til Maar, som hilsede ham venlig, han lod som han havde megen Hast, og sagde, at Ingemunds Sønner vare komne. Da Maar spurgte, hvoraf han vidste det, svarede han: "De ere ankomne til min Gaard og vilde dræbe mig, skiøndt det vil altid vise sig, at jeg veed mere end andre." Da de kom til Gaarden sagde Thorstein: "den Thorgrim er en forslagen Karl at have med at bestille, "nu er han ikke hiemme." Jøkull sagde: "lad os da anrette "nogen Skade her." Thorstein vilde ikke, at dette maatte skee; "jeg vil ikke," sagde han, "at man skal lade os høre, at vi "plyndrede hans Gods, da vi ikke kunde gribe ham selv, vi ville "drage bort med uforrettet Sag." Eengang sagde Thorstein til sine Brødre: "jeg gad dog vidst, om vi ikke skulde faae fat paa Thorgrim," "jeg er strax færdig," sagde Jøkull. Thorgrim begav sig igien til Maar, og sagde: "Endnu have Ingemunds "Sønner ikke glemt mig, jeg ønsker at du vil følge hiem med "mig, og skulde de da sande, at jeg tør oppebie dem hiemme." Maar begav sig derhen; Ingemunds Sønner kom ridende til Gaarden, og mødte de hinanden paa Engen. Thorstein sagde: "Vort "Frændskab er ikke som det burde være, Maar! jeg vilde at enhver "af os skulde vise sig føielig mod den anden, og du ikke skulde boesætte

Már kvad þá ſyna af ſér óvingiarnligar heimſóknir, ok létſt eigi mundi láta ſinn hlut fyrir þeim. Jökull kvad ok einſætt at þeir reyndi med ſér. Þorſteinn kvadſt tregr til vandræda vid frændr ſína, enn þó er eigi örvænt at q) vér munum ílla ná réttindum. Þeir fóru á burt er þeir máttu' eigi ná r) réttindum, ok eigi nádu þeir Þorgrími fyri fiölkyngi hans, enn mótgángi Márs, ok var þat s) annathvert dægr at Þorgrímr hvarf af bæ ſínum, enn Már ſat þar vid fiölmenni, ok ſtód mál þeirra um hríd. I þenna tíma kom Högni Ingimundar ſon út med ſkip ſitt Stíganda, ok var med Þorſteini um vetrinn, ok ſegir af ferdum ſínum t) medan hann hafdi utan verit, ok ſva þat at eckért ſkip hafdi hann reynt jafngott Stíganda. Mikill ordrómr gérdiſt á um héradit um u) máleſni þeirra frænda. Jökull hitti v) Þorſteinn bródur ſinn, ok kvad hann *) undan eira villa vid Már. Þorſteinn ſegir: ſva hefir verit til þeſſa, enn þó munum vér x) ſitia um Þorgrím, ok ſegir mér medallagi hugr um. Þeir brædr biugguſt heiman einn dag, ok vóru hálfr þridi tugr manna, vóru þeir brædr V. Þá mælti Þorgrímr, at enn væri íllt í efni, þeir munu hér koma Ingimundar ſynir brátt. Hann hlióp út ok tók klædi ſín ádr ok hitti Már, ok ſegir þeir brædr ſéu á ferd komnir, y) ok er nú mál at búaſt vid ok leida z) frumhlaup þeirra. Már ſafnadi mönnum. Hermodr a) ſon Eivindar Sörkvirs kappi mikill hann átti dottr Márs, hann var þar á búi, hann kvad eigi ſæti (einſætt) at þeir reyndi þá med ſér, þeir vóru alls 41, b) umfram ij ſyſturſynir Márs úngir menn ok vænligir. Þorgrímr mællti: þat er rád at fara á móti Ingimundar ſonum, ok ſva gérdu þeir.

q) þar til komi ef vér náum eigi réttindum. 138. 559. (at det vil komme dertil, derſom —)

r) rettindum — þeir omitt. 138. 559.

s) annat tveggia at Þorgrímr hvarf af bæ ſínum edr Már ſat þar med fiölmenni. 138. 163. 559. (een af Deelene, enten at Thorgrim forlod ſin Gaard eller Maar ; ; ;)

t) merkiliga. 138. 559. (mærkværdige Ting)

u) hérads málaferli. 138. (Herredsſagerne).

v) opt. add 138. 559. (ofte)

*) enn undan vilia vid Má. 559.

x) enn nú. add. 138. (end engang)

y) ok munu oſs ætla med grimmum hug at fá 138. 559. (og tænke i deres Vrede at fange os)

z) þeim hlaup. 138 559.

a) Hrómundr. 138. 559. er den rigtige Læſemaade, ſom jeg derfor har fulgt i det følgende.

b) XL. 138. 163. 559 568.

"slette Mennesker her, som tilføie os Fornærmelser." Maar sagde, at deres Besøg var meget uvenskabeligt, og at han ikke for deres Skyld vilde give Slip paa noget, som med Rette tilkom ham. Jokull meente, at det sikkerste var, de prøvede Styrke med hinanden. Thorstein sagde, at han var langsom til at begynde Trætte med sine Frænder, men dog var det at formode, at de neppe vilde erholde den Ret dem tilkom. Da de nu intet videre kunde udrette, droge de bort, og fik ikke Thorgrim fat formedelst hans Trolddomskunst og Maars Modstand. Hver anden Dag var Thorgrim borte fra sin Gaard; Maar havde mange Folk hos sig, og stod Sagerne saaledes nogen Tid hen. Paa denne Tid kom Hogne Ingemunds Søn til Island med sit Skib Stigande; han opholdt sig hos Thorstein om Vinteren, og fortalte om sine Reiser medens han havde været borte, og sagde tillige, at han aldrig havde kiendt saa ypperligt et Skib som Stigande. Der gik mange Rygter i Herredet om Frændernes Uenighed. Jokull kom til Thorstein, og lod ham høre, at han nok vilde give efter for Maar. Thorstein svarede: "saaledes har det syntes indtil nu, "men nu vilde vi passe Thorgrim op, skiøndt der just ikke ahner "mig synderlig godt om Udfaldet." Brødrene lavede sig en Dag til at drage hiemme fra, og vare de i alt 20 foruden de 5 Brødre. Da sagde Thorgrim: "nu er det galt igien, vi have strax Inge-"munds Sønner her." Han kastede sig i sine Klæder, løb ud og hen til Maar, som han fortalte, at Brødrene nu igien vare paa Veien derhen, og at det nu endelig var Tid engang at giøre dem keede af deres Overfald. Maar samlede sine Folk. Hermoder*) Eivind Sørkvers Søn en dygtig Kiæmper og Maars Svigersøn, som opholdt sig der paa Gaarden, sagde, at det var meget passeligt de vovede en Dyst med dem. De vare i alt 41 foruden 2 haabefulde Ungersvende, Maars Søstersønner. Thorgrim sagde: "det bedste er at gaae Ingemunds Sønner imøde," hvilket og

*) Er urigtigt: skal være Hromundur, s. ovenfor S. 98.

Þorsteinn sá þat ok mællti: nú mun oss gésa til at reyna oss, ok þykki mér nú rád at hver géfist eptir efnum. Jökull brá Ættartánga, ok kvadst gott til hyggia at reyna hann í hálsi manna Márs, þeir fundust á Kárs-nesi. Þorgrímr segir Mási ek mun felast, ok má vera ek sé eigi óþarfari enn þótt ek standi hiá ydr, enn ek trúi mér eigi vel til framgöngu. Már svarar öngu, ok tekst bardaginn, ok er hann hafdi gengit um hríd, mællti Jökull: ecki hæli ek nú bitinu hans Ættartánga. Þorsteinn mællti: slík dæmi eru med oss, ok *c*) verda menn vórir skeinusamir. Jökull var fremstr af öllum, ok hió til beggia handa, madrinn var reyndr at afli, ok hinn mesti fullhugi, hann *hió sva* at lamdist fyrir, enn ecki beit. Jökull mællti: ertú nú heillum horfin Ættartángi! edr *d*) hvar er Þorsteinn frændi? Þorsteinn svarar: ok sva synist mér sem þeir standi upp er ek hefi höggvit, edr siáit þer nockut Þorgrím? þeir kváduст hann eigi siá. Þá bad Þorsteinn Jökull at víkia frá orrustunni, ok vita hvert þeir siái hann ecki, enn þú Högni frændi hald upp medan bardaganum, hann kvadst sva géra mundi. Sídan leitudu þeir hans, Jökull mællti: ek sie hvar fiandi kémr upp. Þorsteinn mællti: þar liggr nú grenskollinn; *e*) kokadi hann til þeirra þadan sem hann lá, þat var vid ána. Jökull ok þeir brædr bádir hlupu eptir hönum, Þorgrímr komst undan til árinnar, Jökall komst sva nær at sverdit nádi til hans, ok af þat er nam, enn þat vóru þióhnapparnir bádir allt vid bakhlutinn, *f*) í því hann sló sér fram á ána, þar heitir sídan Húfu-hylr er hann hlióp á kaf. Jökull mællti: beit nú Ættartángi; Þorsteinn sagdi: þess gét ek at hédan af sé. Þess verdr nú sídar at géta er fyrr til bar í bardaganum. *g*) Hremundr géck hardt í móti Högna, ok áttu hardt höggva vidskipti, ok lauk sva þeirra fundi at Högni féll fyri Hrómundi, í því kom Jökull at, ok *h*) í annat æsíng, Jökull sókti at Hrómundi med

c) verdr mönnum vorum skeinusamt. 138. 163. 559.
d) hvat er? Þorsteinn svarar: 138. 559. (hvad er Aarsagen dertil: Thorstein —) hvat er Þorsteinn frændi? Þ. s. 568.
e) ok í því kögladi hann til. 138. 559. (og i det samme koglede —)
f) í því — ána. omitt. 559. g) Hromundur. 138. 559.
h) ok tók þá í annat sinn æsíng sinn hinn mikla, ok sótti at &c 138. 559. (og begyndtes da anden Gang en hæftig Kamp —) tókst þá í annat sinn æsíng. 568.

skeedte. Da Thorstein saae dem, sagde han: "nu er der Tid "og Leilighed til at vise os, og raader jeg Enhver at bruge sig "efter Evne." Jøkull trak Ættartaanga, og sagde, han havde Lyst at prøve den paa Halsene af Maars Folk. De stødte sammen paa Kaarsnæs. Thorgrim sagde til Maar: "jeg vil skiule mig, "og maaskee jeg ikke giør Eder mindre Tieneste derved end ved at "deeltage i Kampen, thi jeg trøster mig ikke til at stride." Maar svarede intet hertil, og Striden begyndte. Da denne havde varet noget, sagde Jokull: "Ikke haver jeg nu Aarsag at rose Ættar"taangas Hug." Thorstein sagde: "det see vi Prøver paa, thi "mange af vore Folk blive saarede." Jøkull var foran dem alle, og hug med begge Hænder, han var overmaade stærk og mandhaftig, dog knuste blot hans Hug, men trængte ikke igiennem. "Er Lykken nu vegen fra dig, Ættartaanga!" sagde han, "eller "hvorledes er det, Broder Thorstein!" "Mig synes," svarede denne, "at de, som jeg haver fældet, staae op igien, see I ellers noget til "Thorgrim?" De sagde, at de saae ham ikke. Da bad Thorstein Jøkull at trække sig noget ud fra Striden, og see om de ikke kunde blive ham vaer, og Broderen Høgne bad han imidlertid at holde Kampen vedlige, som denne og lovte, og derpaa gave de sig til at søge efter ham. Jøkull sagde: "nu seer jeg Fienden." "Der ligger "Ræven," sagde Thorstein, og i det samme hostede han dem imøde fra det Sted hvor han laae, det var ved Aaen. Jøkull og hans Broder løbe efter ham, Thorgrim naaede Aaen, men Jøkull kom ham dog saa nær at Sværdet rammede ham, og afhuggede begge Artsballerne lige til Ryggen, i det samme han kastede sig i Aaen; det Sted, hvor han styrtede sig ud, kaldtes siden Hufuhylur. "Bid nu Ættartaanga," sagde Jøkull, og Thorstein meente, at nu vilde den nok bide. Nu bagefter skal fortælles, hvad der imidlertid havde tildraget sig i Slaget. Hromund trængte haardt ind paa Høgne, og skiftede de svare Hug, og blev Enden paa Kampen den, at Hromund fældede Høgne. I det samme kom Jokull til, og Striden begyndte paa nye at rase; han satte hæftig ind paa Hromund, og manglede der ikke paa vældige Hug, thi nu beed

ákafa; ſkorti þá eigi ſtór högg, beit þá bædi hans ſverd ok annarra, hann hió á fót Hrómundri i) ok veitti hönum ſoddan ſár at hann var um æſi örkumladr, ok hét Hrómundr k) Halti. Þar féllu ſyſtrſynir Márs, ok er ſva var komit bardaganum, ſáu menn af bæum fund þeirra, ok fóru at ſkilia þá, þar var fyrſt fyri Þorgrímr á Kornsá ok adrir bændr, hann var frændi þeirra Ingimundarſona, ok vóru þeir þá ſættir, l) var ſárt margt enn allir mæddir. Þorgrímr mællti: þú Már hefir ſynt þrályndi mikla vid þá brædr í mótgángi, þeir erú þó eigi þínir líkar vid at eiga, enn þat er mitt rád at þú vægdir til vid þá, ok ſelier Þorſteini ſiálfdæmi, hann kvad þetta heilt rád, ok ſættuſt at þeſſu. Þorſteinn kvadſt eigi mundi gérd upplúka fyrr enn á nockru lögþíngi, fóru menn heim af þeim fundi. m) Ok er þat þíng kom at Þorſteinn ſkylldi gérd upplúka, fiölmenntu þeir miök Hofveriar. Þorſteinn mællti: þat er n) fleſtum kunnigt hér um ſveitir, hverſu fór um fund vorn Márs frænda vors, ok o) ſva hitt at þat mál er undir mik komit, er þat nú gérd mín at iafnt ſkal víg Högna bródr míns ok ákomr p) þær er fengu menn Márs ſmáar ok ſtórar, Hrómundr q) ſkal ſekr vera midli Hrútafiardarár ok Jökulls ár í Skagafirdi fyrir víg Högna, ok hafi eigi fyri örkuml ſín, Már ſkal eiga Hiallaland, því úr hans landi at eins má uppgánga enn giallda oſs brædrum C ſilfrs. Þorgrímr Skinnhúfa ſkal eigi hafa fyrir r) ſínar ákomr, ok er hann þó verr verdr. Sídan fóru menn heim, ok vóru ſáttir at þeſſu. Skinnhúfa fór úr héradi ok kom nidr nordr á Melracka-

i) Hrómundi, 138. 559.

k) Hrómundr, 138. 559.

l) ſkildir. 138. 559. (ſkildte ad)

m) ok grófu þá daudu add. 138. 163. (og begravede de Døde)

n) gódum mönnum. 138. (gode Mænd)

o) hvernin þat mal. 138. (hvorledes denne Sag)

p) ok víg add. 138. (og Drab)

q) Hrómundr. 138. 559.

r) ſína ákomu. 138.

baade hans og de andres Sværde. Han huggede Hermoder i Foden, og var dette Saar saa betydeligt, at han blev en Krøbling sin heele Livstid, og kaldtes Hromund Halte. *) Ogsaa Maars Søstersønner faldt. Da Striden var kommen saa vidt, bleve Folk i de nærliggende Gaarde den vaer, og ilede til for at skille dem ad, blandt disse især Thorgrim paa Kornsaa, en Frænde af Ingemunds Sønner, og nogle andre Bønder, disse skaffede et Forlig i Stand; mange vare saarede og alle mødige. Thorgrim sagde: "Du Maar haver viist megen Trodsighed i at modsætte dig Brødrene, som du dog ikke kan maale dig "med, og er det mit Raad at du giver efter for dem, og lader Thorstein "selv dømme i denne Sag." Han svarede, at dette var et godt Raad, og bleve de eenige herom. Thorstein sagde, at han ikke vilde fælde nogen Kiendelse i Sagen før paa et Lovting, og derpaa gik hver hiem til sit. Til det Ting, paa hvilket Thorstein skulde kiende i Sagen, indfandt sig Hofboerne meget talrige. Thorstein sagde: "De fleeste her i Sveiterne "vide hvorledes det gik til med Striden mellem os og vor Frænde Maar, "og at denne Sag er overladt til min Dom; nu kiender jeg for Ret, at vor "Broder Høgnes Drab og de Saar, store og smaae, som Maars Mænd "fik skal gaae op imod hinanden. Hromund skal være herredsflygtig "mellem Hrutafiordsaae og Jøkullsaae i Skagafiord, r) og ikke have "nogen Bod for sit Saar. Maar skal beholde Hiallaland, s) thi allene "fra hans Land kan man komme dertil, og betale os Brødre et Hundrede "i Sølv. Thorgrim Skinnhufa skal intet have for sin Skade og haver "ikke fortient at slippe saa godt derfra." Efter dette Forliig droge hver hiem til sit. Skinnhufa forlod Herredet og sadte sig ned nord paa i Mel-

*) J *Olafs S. Tryggv.* ed. Sc. II, p. 201-8 findes Þattr Hrómundar Hallta, hvor der siges at Eivind Sørkver havde avlet ham med en Tienestequinde, og at hans Hustrue, Maars Dotter, heed Audbiørg.

r) Om denne ringere Grad af Landsflygtighed (héradsſekt) og den vaklende Betydning af Ordet Hérad i denne Anledning, s. Arnesens isl. Retterg. S. 418, 19, 624, hvor tillige anmærkes, at Nordfierdingen dengang endnu ikke var afdeelt i sine 4 store Herreder eller Tinglav. Det er derfor ikke saa rigtigt, naar *Landnámabok* p. 200 siger, at han blev forviist af Nordfierdingen.

s) Det kaldes i *Landnámabok*, p. 196 Hiolli, og p. 200 Deilldarhialli.

fléttu, ok var þar til daudadags. Þorsteinn átti tvo sonu, hét annar Ingólfr *s*) enn annar Gudbrandr, hann var frídr madr. Jórunni Ingimundar dóttur átti Asgeir Ædikollr fadir Kálfs ok Hrófnyu *t*) er átti Kiartan Olafsson, ok Þorbiargar *u*) er köllut var Bæiarbót.

Kap. 30.

Frá Þórólfi Heliarskinni er þat at segia at hann bió fyrst í Forsæludal, ok var ílla kéndr af mönnum. Þorsteinn frá Hofi kom til hans, ok kvadst eigi vilia bygd hans þar, nema hann taki annan hátt enn hann hefir ádr haft, edr munum vér eigi láta kyrt vera. Þórólfr kvad vænst at Þorsteinn rédi hvert hann byggi þar edr eigi; enn siálfr mun ek ráda háttum mínum, sídan færdi hann bú sitt ok gérdi sér virki sudr vid Fridmundará. Þórólfr lagdist á fé manna ok gérdist hinn mesti þiófr, hann átti ok blótgrafir, at því menn hugdu at hann mundi blóta mönnum ok fé, íllt

s) hann var manna vænstr. add. 138. 163. 559. (han var meget haabefuld)

t) Hrefnu. 138. 163. 559. (rigtigere)

u) ok Þorbiargar. 138. 163. 559.

rakkasletten, t) og blev der sin heele Livstid. Thorstein u) havde to Sønner, af hvilke den eene heed Ingolf og den anden Gudbrand, hiin var meget smuk. Ingemunds Dotter Jorunn var gift med Asgeir Ædikollr, v) Fader til Kalf og Hrefne, x) der fik Kiartan Olafssøn y) og Thorbiørg, som blev kaldet med Tilnavn Bæiarbot. z)

Kap. 30.

Hvad Thorolf Heliarskinn angaaer, da boede han først i Førsælu-dal, a) og havde et ondt Rygte paa sig. Thorstein fra Hof begav sig til ham, og lod ham vide, at han ikke vilde tilstæde ham at blive boende der, eller lade ham sidde i Roe med mindre han forandrede sin forrige Adfærd. Thorolf sagde, at det rigtig nok kom an paa Thorstein om han maatte boe der eller ikke, men at han selv vilde raade for sin Opførsel. Derpaa flyttede Thorolf og anlagde sig en Befæstning sønder ved Fridmundsaae. b) Her lagde han sig efter at stiæle og rane fra Folk; han havde ogsaa Of-

t) Melrakkesletten ligger i Præsthola Sogn, Thingøes Syssel, paa Nordlandet.

u) Efter *Landnámabok*, p. 195, var Thorstein gift med Thurid Gydia, en Dotter af Solmund paa Asbiarnarnes. Hans Søn Ingolf kaldes dermed Tilnavn *hinn fagri.* jfr. nedenfor Cap. 37 og 38. I *Fliotsdæla Saga* kaldes han *hinn væni*, og nævnes tilligemed Kiartan Olafssøn og nogle flere, som de ypperst-begavede Folk paa Island. *Gunnl. Ormst. S.* p. 9.

v) Denne Asgeir Ædikollr, eller som han og kaldes Asgeir paa Asgeirsaaen, siges i *Landnámab.* p. 168 at have været en Søn af Onund Trefot, men p. 184 af Audun Skokull; en Modsigelse, som dog kan hæves af *Grettla*, (B. Marcuss. Udg. p. 87) hvoraf man seer, at Thordis Onunds Enke siden giftede sig med Audun; Asgeir bliver altsaa Audun Stivsøn.

x) cfr. *Landnámab.* p. 169.

y) Om denne i Islands gamle Historie mærkelige Mand, som forekommer i flere Søgur, vil jeg blot henvise til Noten i *Gunnl. Ormst. S.* p. 8. Ogsaa er han nok den eeneste af Islands gamle Helte, hvis Gravsteen med Runeindskrivt paa endnu existerer. Olafsens Reise, I. S. 255.

z) cfr. *Landnámab* p. 185. Bæarbót er et Hædersnavn ɔ: Gaardens Ziir, ligesom Danmarkarbot. I en Variant l. c. kaldes hiin Bekkiarbót ɔ: Bænkens Prydelse.

a) I Grimstungu Sogn, Hunavands Syssel, er endnu en Gaard, kaldet Førsæludal. Olavii Reise, I. p 207.

b) I en Variant i *Landnámab.* p. 191 siges, at han anlagde Befæstninger, der hvor Fridmundaraae og Vatnsdalsaae mødes.

vard hönum til eptirgaungu manna þeirra er gódir voru, enn þó vóru þeir *v*) III saman, þó þeir væri flestir hans jafníngiar edr verri; ok sem þeir spurdu at Þorsteinn ætladi at géra ferd til þeirra, flúdu sumir úr virkinu ok villdu ecki bída. Héradsmenn hittu Þorstein ok bádu hann þennan mann aftaka, er sva var íllr í bygdarlagi at þeir máttu eigi *x*) vid búa, hann kvad þá satt mæla. Sendir Þorsteinn sídan eptir brædrum sínum Þóri ok Jökli. A Þóri kom stundum berserksgángr, þótti þat med stórmeinum um *y*) þvílíkan mann, því hönum vard þat *z*) med öngum frama. Jökull mællti til Þorsteins: vel gérdir þú þat at þú lætr hér í dalnum öll íllmenni enga uppreist fá. Sídan fóru þeir XIX saman, ok er þeir siá virki Þórólfs, mællti Þorsteinn: eigi veit ek hversu vér munum at virkinu *a*) gánga. Jökull segir: þetta er engi torvelldi, ek kann géfa þér rád til, *b*) þér skulut skióta at þeim ok glettast vid þá, enn ek mun fara med fá menn, ok vita ef ek mætti koma á bak þeim í virkit, ok ættu þeir vid hvörutveggium at siá; Þorsteinn kvad þat hættuferd mikla. Jökull fór þá upp med ánni vid fá menn, þeir Þórólfr siá eigi þat, ok bad hann sína menn vel géfast, enn þó hafa þeir brædr rammar fylgiur, enn leitum þá til leina vorra ef at oss ekr. Jökull komst yfir ána fyrir ofan virkit, ok hafdi í hendi öxi mikla, *c*) sídan komst hann at virkinu, ok gat krækt öxinni uppá virkit, ok las sik eptir skaptinu, hann komst sva í virkit, ok fór *d*) snudrandi at leita Þórólfs, ok vard hann eigi fyrir augum. Jökull gat þá at líta Þórólf hvar hann kom upp af blótgröf sinni ok hlióp úr virkinu, enn Jökull hlióp eptir hönum, menn Jökulls leita at förunautum hans ok

v) IX saman þá er þeir vóru flestir, allir hans iafníngiar edr veri. 138. 163. 559. (9 tilsammen, naar de vare som fleest, alle hans Lige eller værre endnu)

x) vidtala edr búa. 138. 559. (tale sig til Rette)

y) sva göfugan. 138. (saa beromt) *z*) at pro med. 138. 559.

a) sókt fá fyri árgliúfrum þeim. 138. 559. (komme til at angribe den for den steile Aaebred)

b) þú Þorsteinn ok menn med þér. 138. 559. (Du Thorstein og nogle med dig)

c) er hann átti. 138. 559. (som han eiede) *d*) snydiandi. 138. 559. 568.

serhuler, hvoraf man sluttede, at han ofrede Mennesker c) og Dyr. Han kunde ikke faae noget skikkeligt Menneske i Ledtog med sig, men tre havde han faaet til sig, af hvilke de fleeste vare ligesaa slemme som han eller værre, og da disse spurgte, at Thorstein agtede at gieste dem, flygtede nogle fra Befæstningen og vilde ikke oppebie hans Ankomst. Herredets Indbyggere gik til Thorstein og bade ham skille dem ved denne Mand, der var saa ond en Naboe, at de ikke kunde nære sig med ham, hvilket han og tilstod var sandt. Derpaa sendte Thorstein Bud efter sine Brødre, Thorer og Jøkull. Stundom kom Berserkergangen over Thorer, og blev det anseet for en stor Skade for saadan en Mand, thi det var ham ikke til nogen Ære. Jøkull sagde til Thorstein: "Du giør "vel i at du ikke lader noget nedrigt Pak trives her i Dalen." Derpaa droge de afsted 19 i Følge, og da de kom til Thorolfs Befæstning sagde Thorstein: "jeg veed ikke hvorledes vi skulde angribe denne Befæstning." "Derved er ingen Vanskelighed," svarede Jøkull, "jeg kan give dig "Anslag, hvorledes det kan skee; I skulde skyde paa dem og holde dem "varme, medens jeg med nogle faa Mænd gaaer op langs med Aaen, og seer "om jeg kan komme bag paa dem ind i Befæstningen, og de saaledes kunde "blive angrebne fra to Sider." Thorstein sagde, at dette var et farligt Tog. Jøkull gik derpaa med nogle faa Folk langs op med Aaen. Thorolf og hans Folk bleve dette ikke vaer, han formanede dem til at vise sig kiække, "men dog," lagde han til, "have disse Brødre stærke "Skytsaander, lad os derfor søge til vore Smuthuller, d) dersom vi "skulde komme i Knibe." Jøkull gik over Aaen oven for Borgen, og havde en stor Øxe i Haanden; da han kom til Borgen fik han fat med Øxen i Muren, og halede sig op ved Skaftet, og kom saaledes ind i Befæstningen, hvor han strax skyndte sig omkring for at opsøge Thorolf, men kunde ikke faae Øie paa ham. Endelig saae han ham komme op af sin Offergrav og løbe ud af Befæstningen, han forfulgte ham, medens Jøkulls Folk søgte efter hans Staldbrødre og forfulgte dem allevegne. Thorolf

c) Om deslige Menneskeofringer, som enkelte Private bleve mistænkte for, s. *F. Johannæi H. E. I.* I. p. 29.

d) Disse have formodentlig været Longange under Jorden, saadanne som Thorborg havde ved sin Befæstning paa Ulleraker, s. *Gautr. ok Hrolfs S.* p. 139.

eru þar elltíngar miklar. Þórólfr var kominn á eina myri upp med ánni, *e*) ok er Þórólfr sá at hann mundi eigi undan komast settist hann nidr á myrinni ok grét, ok er hún sídan köllud Grátmyri. Jökull kom þá at hönum ok kvad hann mikla mannfylu ok íllmenni, enn hafa þó engvan þróttinn, Jökull hió hann þá bana högg. Þorsteinn sótti nú ákafliga at virkinu, því íllvirkiarnir vóru aptr komnir, Jökull *f*) hlióp þá í virkit, ok er þeir siá hann *g*) hlupu þeir undan hönum II í Néstánga, ok drap hann þá þar báda, hinn þridi hlíóp fyri hamrá ofan; eigi þótti röskvari ferd farin hafa verit enn Jökull fór þá, þeir brædr fóru heim eptir þetta, ok höfdu unnit mikla héradsbót í drápi Þórólfs. *h*)

Kap. 31.

Þorsteinn á Hofi var *i*) stórmennskufullr í búi sínu vid héradsmenn, þar var öllum mönnum matr heimill ok hestaskipti, ok allr annár farargreidi, ok skyldt þótti þat öllum utanhéradsmönnum at hitta Þorsteinn fyrstan ok segiá hönum öll tídindi, *k*) ok þat til nylunda vard. Eyiarengi hét þat er best var med Hofslandi, þar áttu verkmenn Þorsteins at tiallda á sumar. Þeir sáu einn dag at X menn ádu í engium ok ein kona, þeir vóru allir í litklædum, *l*) vesl hafdi einn yfir sér ok slædr af gódu klædi, þau sáu

e) enn Jökull sótti eptir. 559. (og Jøkull forfulgte ham)

f) skopar þá skeid ok komst í virkit. 138. 163. 559 (fordobler derpaa sine Skridt og kom)

g) þá óttudust þeir ok hlupu. 138. 163. 559. (blive de bange og løbe)

h) Heliarskins. 138. 163. 559.

i) stórlátr. 138. 163. 559. (prægtig).

k) ur sveitum. 559. (fra andre Herreder)

l) veil. 138. 163.

var kommen til en Myre høiere oppe ved Aaen, og da han mærkede, at han ikke kunde undkomme, satte han sig ned paa Myren og græd, hvoraf den siden er kaldet Graadmyren. Jøkull kom til ham der, skieldte ham ud for et Afskum og Skarn, som ikke engang havde Mod i Brystet, og slog ham derpaa ihiel. Imidlertid angreb Thorstein Befæstningen af al Magt, thi Røverne vare komne tilbage, Jøkull løb da ind i Borgen, og da de saae ham, undløbe to paa den yderste Tange af Næsset, hvor han dræbte dem begge, og den tredie styrtede sig ned af den steile Klippe. Dette Jøkulls Tog ansaae man for det drabeligste nogen havde giordt. Brødrene droge nu hiem, efter saaledes at have beviist Herredet en stor Tieneste ved Thorolfs Drab.

Kap. 31.

Thorstein paa Hof viiste sig meget giestmild mod Herredets Indbyggere. Enhver blev her forsynet med Mad, friske Heste og alt hvad han behøvede til sin Reises Fortsættelse, e) og ansaae derfor enhver Udenherredsmand det for en Skyldighed, at besøge Thorstein allerførst og underrette ham om hvad Nyt der kunde være. Eyiarengi (ɔ: Øengen) kaldtes det bedste af de Jordstykker der hørte til Hof, der pleiede Thorsteins Folk om Sommeren at slaae Tælte op. En Dag saae de ti Mandfolk og et Fruentimmer, alle i farvede Klæder, lade deres Heste græsse i Engen; Een af dem havde en Overkiortel over sig og en lang fodsiid Kiortel af godt Klæde, f) de saae at denne drog sit Sværd og

e) Et lignende Exempel paa de gamle Islænderes Giæstfriehed, s. *Landnámab.* p. 212. Om deres Begiærlighed efter at erfare Nyt, baade fra deres eget og fra fremmede Lande, som et vigtigt Motiv for dem til Udøvelsen af denne Pligt, s. *Gunnl. Ormst. S.* p. 25.

f) Den Materie om de Gamles Klædedragt er endnu langt fra ikke bragt i det reene. Vesl har rimeligviis været et Slags Overkiortel, thi her siges, at Berg havde den over sig, og i *Heimskr.* III. p. 203 siges om een, at han havde Skarlagens Kiortel paa og en blaae Vesl over sig, og af l. c. p. 204 synes det, at denne Vesl ingen Ærmer har havt. Ogsaa nævnes sammesteds T. I. p. 192 *vesl edr slagningr* som synonyma. *Slagningr* var en Dragt, som Pilegrime brugte, formodentlig til at kaste eller slaae om sig, omtrent som en Vesl. cfr. *Gloss. ad Niálam*, p. 786. Etymologien til dette Klædebon, torde da være af at veria ɔ: forsvare, fordi den

hvat þeſſi madr gérdi, hann brá ſverdi ok ſneid af nedan þat ſaurugt hafdi ordit í reidinni, ok kaſtadi á burt, þat var ſpannar *m*) lángt, ok mællti ſva at þau heyrdu at hann kvad eigi vilia reida eptir ſér ſaur, eigi hittu þau mennina, ílla þótti þeim gért at ægia í engium manna. Gridkona tók þat hann hafdi afſkorit, ok kvad þenna mann *n*) hinn meſta ofláta. Þorſteinn ſpurdi þau tídinda um kvölldit, enn þau kváduſt engi ſegia kunna ok þó nylundu nockra litla, ſídan ſögdu þau þat ſem þau höfdu heyrt ok ſéd til manna þeſſara, ok ſyndu þat ſem hann hafdi ſkorit af *o*) klædunum. Þorſteinn kvad þetta bragd hverttveggia at ſpilla gripum ſínum, *p*) þó votnat eda ſaurgaſt hefdi, ok ſídan at ægia í engium manna, nockrs heimſks manns ok órádvauds, ella mikils manns ok ofláta, þeſſir menn hafa ok eigi mik hitt, ſem ſidr er fyrir lángferda menn; nú mun ek géta til þeſs, at þar hafi verit Bergr hinn Racki er út hefir komit í ſumar, ſyſturſonr Finnboga hins rama fra Borg úr Vídidal, hann er ramr at afli ok meſti ofrkapps madr. Var *q*) þat jafnan at Þorſteinn leiddi gátr um, at hann var nærgiætr. Bergr kom til Borgar, ok tók Finnbogi hönum vel, ok ſpyr hann tídinda, hann ſegir þat hann viſſi. Finnbogi ſpyr hvert hann hitti Þorſteinn Ingimundarſon? hann ſegir nei, ſagdiſt hafa ridit fyrir nedan gardinn, Finnbogi lét hitt veniuligra at hitta hann fyrſt, ok ſegia hönum tídindi. Bergr kvadſt eigi vilia lægia ſik ſva at *r*) ſegia hönum tídindi.

Kap. 32.

Þorgrímr hét madr er, bió á Borg hinni minni, *s*) hann feſti ſér konu þá er *t*) Biörg hét ok var Skída dóttir. Þorgrímr

m) breidt. 138. 559. (breedt)
n) mega heita. add. 138. 559. (kunde med Rette kaldes)
o) ſlædunum 559. (den lange Kiortel)
p) þott ſtycki á. 559. (om det var ſtænket paa)
q) þetta ſem annat þat er Þorſteinn leiddi gétr um. &c. 138. 559. (ſom i andre Tilfælde, hvor Thorſtein giættede paa noget)
r) finna hann fyrſt því eirindi mitt var eigi vid hann 138. 163. 559. (thi jeg havde intet Ærende til ham)
s) í Vídidal. add. 138. 163. 559. *t*) Þorbiörg. 138. 163. 559. 568.

afskar det Stykke, en Spand langt, som ved Ridningen var blevet skident neden om, og kastede det bort sigende, saa at de kunde høre det, at han ikke vilde slæbe Skarn med sig. De talte ikke med disse Folk, men ansaae det for slet giordt, at græsse sine Heste paa en anden Mands Eng. En Tærne tog det som var afskaaret, og sagde, at den Mand maatte føre sig meget op med Klæder (være meget overmodig). Om Aftenen spurgte Thorstein dem om Nyt, de svarede, at de vidste intet, men fortalte dog det de havde hørt og seet af disse Folk, og viiste det som han havde skaaret af Klæderne. Thorstein sagde, at begge disse Foretagender, først at fordærve sine kostbare Klæder, skiøndt de vare blevne noget vaade og skidne, og dernæst at bede i en anden Mands Eng, vidnede om en taabelig og uretsindig eller om en fornem og meget stolt Mand. Disse Folk have heller ikke besøgt mig, som Langveisreisende pleie, jeg meener derfor, at det haver været Berg den modige, som kom til Island i Sommer, en Søstersøn af Finnboge den stærke paa Borg i Vididal, han er stærk af Kræfter og meget stridbar. Naar Thorstein giettede paa noget, traf han altid det rigtige. Berg ankom til Borg, Finnboge tog vel imod ham og spurgte ham om Nyt, han fortalte hvad han vidste. Finnboge spurgte, om han havde besøgt Thorstein Ingemunds Søn. Han sagde nei, og at han havde redet neden om Gaarden. Finnboge sagde, at man pleiede almindelig at besøge ham først og fortælle ham Nyt. Berg svarede, at han ikke vilde nedlade sig til at fortælle ham Nyt.

Kap. 32.

En Mand ved Navn Thorgrim boede paa lille Borg; han troelovede sig Biørg, en Dotter af Skidi. Thorgrim indbød Finnboge og Berg til Giestebudet, og de lovede at indfinde sig. Bryluppet skulde

brugtes til at beskytte de indvendige stundom kostbare Klæder. cfr Index Vocum til *Vigaglúms Saga*. *Slædur* f. pl. var en lang Kiortel, som naaede ned til Fodderne. Den var, som oftest, meget kostbar; saaledes sendte den svenske Prindsesse Ingegerd Kong Olaf Haraldsen en fodsiid Silkekappe, stærk brodeert med Guld (slædor. af pelli gullsaumadar miök) *Heimskr.* II. p. 105, og ligedan med Guldknapper langs nedad var den Arinbiorn forærede Egil, og som han havde ladet sye efter Egils Vært, *Egla*, p. 516, hvorfor den og blev smudsig forneden, da en anden lavere af Vært vilde bruge den. ibid. p. 702. cfr. *Gloss. Nialæ* in v. *Slædur*.

baud þeim Finnboga ok Bergi til bodſins, þeir hétu ferdinni, ſkylldi brúdkaupit vera at vetrnóttum, at Skídaſtödum. Skídi hitti Ingimundar ſyni ok baud þeim til brúdkaupſins, því mér þykki þat eigi med fullum ſóma nema þér komit, þeir hétu ferdinni. Vedrátta var eigi allgód, ok íllt at fara yfir Vatnsdalsá, ok fórſt þeim Víddælum ógreidt, létu þeir Finnbogi eptir heſtana *u*) til bónda þeſs er bió vid ána, áin var opin um midt, ok láu at *v*) tveimmegin höfutíſar. Bergr mællti: ek mun bera fólkit yfir ána, ok ſva gérdi hann, ok ſótti knáliga, froſt var mikit, ok fruſu um hann klædin. Skídi géck á móti bodsmönnum, ok fyrir bodsmenn hans Þorſteinn ok þeir brædr, at ynna mönnum beinleika ok vidtaka klædum manna. Þorſteinn *x*) géck miök at því, var hann hverium manni lítillátari, ok vóru gérvir elldar ok þydd klædi manna. Finnbogi géck fyrſtr ok átti at ſitia í öndvegi gégnt Þorſteini, þá Bergr hann, var í flædum ok ſkinnólpu, ſtód þetta út af hönum, því hann var allr frosinn, hann þurfti mikit rúm, ok færdiſt at elldi ok villdi þyda ſik, hann géck þar hiá ſem Þorſteinn var, ok ſagdi: géf mér rúm madr, hann géck ſva ſnúdúgt at Þorſteinn *y*) rafadi fyrir, ok vidbúit at hann myndi falla á elldinn. Jökull ſá þetta, ok vard reidr miök, hann héllt á Ættartánga, ſpratt upp, ok *z*) lauſt á milli hérdanna á Bergi med hiölltunum, ſva hann fell vid áfram, ok mællti: hvad vill ſkélmir þeſſi? villtú eigi hlífa goda vórum Vatnsdæla? Bergr ſpratt upp ok var ákafliga reidr, ok tók til vopna, ſtódu þá menn í milli þeirra, ok héllt vid at þeir mundi beriaſt, því Bergi eirdi hit verſta, urdu þeir nú ſkildir. Þorſteinn mællti: ílla hefir nú tekiſt fyrir brádrædi Jökuls bródur míns, vil ek bióda fébætur ſva Bergr ſé vel ſæmdr af, Bergr kvad ſik eigi fé ſkorta, ok ſagdiſt hefna ſkylldi ſín ſiálfr. Jökull kvad hann æ því veſælla verda mundi

u) Her mangler et Stykke af Fragm. 568.
v) fram. 559.
x) bóndi. add. 138. 163. 559. (Bonde)
y) hrapadi frá. 138. 163. hratadi fyrir. 559. hráta ok raſa, eet og det ſamme (at ſnuble) vid *Gloſſ. Nialæ*, p. 710.
z) liop at hönum. 559. (ſprang imod ham)

ſtaae i Begyndelſen af Vinteren paa Skidaſtad. Skidi gik til Ingemunds Sønner og indbød dem til Bryllupet, ſom han ſagde ſig ikke at anſee for høitideligt nok, med mindre de indfandt ſig; de lovede at komme. Veiret var haardt, det var vanſkeligt at reiſe over Vatnsdalsaaen, og Viddølerne havde en beſværlig Reiſe, Finnboge og hans Følge lode derfor Heſtene blive tilbage hos en Bonde, ſom boede ved Aaen, denne var aaben midt i og paa begge Sider var faſt Iis. Berg ſagde, at han vilde bære Folkene over Aaen, og det giordte han med megen Anſtrængelſe, det var en ſtærk Froſt, og hans Klæder bleve bedækkede med Iis. Skidi, og blandt de Ankomne Thorſtein og hans Brødre, gik Giæſterne imøde for at hielpe dem tilrette og tage imod deres Klæder. Thorſtein viiſte her megen Tienſtagtighed, thi ingen kunde være mere høflig end han, der blev ogſaa antændt Ild for at optøe de Fremmedes Klæder. Finnboge gik førſt ind og blev henviiſt til Høiſædet lige over for Thorſtein. Efter ham kom Berg, han var i en lang Kiortel og en Skindpels g), Klæderne ſtode ud fra ham da de vare froſne, og han behøvede derfor megen Plads. Han nærmede ſig ſtrax til Ilden for at optøe ſig, og da han kom hen hvor Thorſtein ſtod, ſagde han: "Plads, Menneſke!" og gik ſaa faſt til, at Thorſtein vaklede og nær var falden i Ilden. Jøkull ſaae dette, blev meget vred, ſprang op og med Grebet af Ættartaanga, ſom han holdt i Haanden, ſlog Berg mellem Skuldrene, og ſagde: "Vil du "Skielm være uhøflig med Vatnsdølernes Herredshøvding?" Berg foer op i ſtor Forbittrelſe og greeb til ſine Vaaben, og var ſaa raſende, at de nær vare komne til at ſlaaes, men Folk gik imellem og fik dem ſkilte ad. Thorſtein ſagde: "der haver min Broder Jøkulls Fremfuſenhed "foraarſaget en Ulykke, jeg tilbyder derfor ſaadanne Pengebøder, ſom "Berg kan være bekiendt at tage imod." Berg ſagde, at han ikke manglede Penge, og at han vilde hævne ſig ſelv. Jøkull meente, at

g) Olpa har uden Tvivl været en Overkiortel (Surtout, Kavai), ſom var ſaa viid, at man kunde have den uden over alle de andre Klæder, og ſom brugtes paa Reiſer. Saaledes nævnes i *Eigla* p. 574 en Lodolpa, hvoraf kunde giøres en Lodkápa. Den har ſtundom været af Skind, ſom den her nævnes, og i *Kormaks S.* cap. 9 en af Biorneſkind, ſtundom og af andet Tøi, ſ. *Olafs S. Tryggv.* ed. Scalh. II. p. 87. At den og har hørt til Fruentimmernes Klædebragt, ſ. *Hervar. S.* p. 46.

ſem þeir ættuſt meira ſllt vid. Skídi bad Finnboga í bnrt fara, ſva menn ættuſt eigi vid. Þorſteinn kvad þat eigi hæfa at rádahag þeim væri brugdit, ok ſkulum vér rída brædr á Márſtadi med vórum mönnum; ok ſva gérdu þeir.

Kap. 33.

Bergr lyſti högginu til Húnavatns þíngs, ok bió þángat til *a*) mála greidſlu, ſídan komu menn til þíngs ok leitudu um ſættir. Bergr kvadſt eigi mundi fébætr taka, ok því at eins ſættaſt at Jökull gángi undir III jardarmen ſem þá var ſidr, eptir *b*) ſtráksgérnínga ſína, ok ſva lítillæti ſik vid mik. Jökull kvad fyrr mundi hann tröll taka enn hann lyti hönum. *c*) Þorſteinn kvad þetta *d*) álita mál, ok mun ek gánga undir jardarmenit; Bergr kvad þá golldit. Hit fyrſta jardarmen tók i öxl, annat í miadmarhöfut *e*) þridia í midt lær, þá geck Þorſteinn undir hit fyrſta jardarmenit, Bergr mællti þá: ſvínbeigi ek nú þann ſem ædſtr *f*) er af Vatnsdælum. Þorſteinn mællti: þat þurftir þú eigi at mæla, enn þat mun fyrſt í móti koma þeſſum ordum, at ek mun eigi gánga undir fleiri. Finnbogi ſvarar: þat er víſt eigi vel *g*) gért, enn þá kemr eigi mikit fyri vanſa Bergs er hann féck af Jökli ef þar ſkal ſtadar nema, ok þykkir ydr allt lágt hia ydr Vatnsdælum, ok vil ek ſkora á þik Þorſteinn til hólmgöngu, á viku freſti vid ſtackgard þann *h*) hinn

a) málit. 559.
b) ſtórar afgiördir 138. 163. 559. (ſtore Fornærmelſer)
c) ſva. add 138 559. (ſaaledes)
d) meira mál. 138. 163. (en ſtor Sag)
e) í bróklynda. 138. 163. 559. (til Buxelinningen)
f) var. 138. 559. (var)
g) mælt. 138. 559. ſagt)
h) hinn ſtóra. omitt. 559.

jo længere de havde Fiendskab med hinanden, jo mere kom han til at give efter. Skidi bad Finnboge drage bort, at Giæsterne ikke skulde blive ueenige, men Thorstein sagde, at det var upassende at Bryllupet skulde forstyrres, han vilde derfor med sine Brødre og heele Følge drage til Maarstad, som og skeedte.

Kap. 33.

Berg lyste Slaget paa Hunavatnsting h), og giordte der Sagen anhængig. Derpaa kom nogle til Tinge, som søgte at tilveiebringe et Forlig. Berg sagde, at han ikke vilde tage mod Pengebøder, og allene paa det Vilkaar forlige sig med Jøkull, at denne, for at affone sin Misgierning, skulde, efter den Tids Brug, gaae under tre Jordstrimler i), og derved vise ham et Slags Ydmyghedstegn. Jøkull svarede, at før vilde han komme i Troldes Magt, før han bøiede sig for ham. Thorstein sagde, at dette var en Paastand, hvori man gierne i Betragtning af Jøkulls Forseelse kunde føie ham, og tilbød sig at gaae under Jordstrimmelen. Berg svarede, at han da vilde ansee sig for fyldestgiordt. Den første Jordstrimmel rækkede til Axelen, den anden til Burelinningen, den tredie til midt paa Laaret. Da Thorstein var gaaen under den første, sagde Berg: "nu bøier jeg den fornemste "af Vatnsdølerne som et Sviin." k) "Det behøver du ikke at sige," svarede Thorstein, "og det er den første Virkning af disse Ord, at jeg "ikke gaaer under flere." Finnboge tog til Orde: "Visselig er det ikke "vel giordt, og faaer Berg ingen synderlig Fyldestgiørelse for den ham "tilføiede Fornærmelse, dersom det skal blive derved. I Vatnsdøler "ansee nu alle for ringe mod Eder selv, jeg vil derfor udfordre dig, "Thorstein! til Holmgang efter en Uges Forløb, ved det store Høe-

h) Nordfierdingen var deelt i fire Thing: Hunavatnsting, Hegranesting, Vodluting og Thingeyarting.

i) Om denne Maade blandt de Gamle at befrie sig fra Beskyldninger paa, som ligner de gamle Fostbrodrelag saa meget, og som tilligemed tiente til et Ydmyghedstegn, s. *A. Jona Crymogæa* p. 102, og Arnesens isl. Retsterg S. 7 og 252.

k) *Arn Jonæ Crymog.* p. 102 forklarer det saaledes, at han roeste sig af at have bøiet Thorstein dybere end et Svin, fordi Svinene blot med Trynen ikke med heele Hovedet rode i Jorden.

stóra er stendr í eyunni fyrir nedan bæ minn at Borg. Bergr mællti: slíkt hit sama mæli ek til þín Jökull, at ek byd þér hólmgöngu at ákvednum tíma, ok skulu þér þá lútari fara Hofveriar. Jökull svarar: heyr hvat mannsylan mælir, at þú dírfist at jafna þér vid oss ok bióda mér hólmgöngu, þat þykki mér eigi ofætlat þó ek beriumst vid yckr Finnboga báda, skal ok þat vera, því ek vil leysa undan Þorsteinn bródur minn, því þat er skadi ef hönum verdr nockut til meins, enn þat er þó eigi örvænt ef þeir Finnbogi beriast, því hann er hinn mesti ofrhugi, enn hér er hverigan at spara sem vér erum, fór *i*) Bergr þá lútari enn bickiann er ek sló hann sva hann féll vid, enn kom til hólmstefnunnar ef þú hefir helldr manns hug enn merar, enn ef nockrir koma eigi, þá skal þessum *k*) reisa ok rista níd med þeim skilmála edr formála at hann skal vera hvers manns nídíngr, ok vera hvergi í samveru gódra manna, hafa goda *l*) grein af gridnídíngs nafni, skilia þeir vid sva búit, ok fór hverr til síns heimilis. Var þetta nú gért miök at tídindum um sveitir, þat bar saman hólmstefnu þessari ok Þorsteinn hafdi *m*) heimbod á Hofi, sva gérdi hann hvert haust. Helga hét kona hún kom út med Bergi, ok var fögd fridla hans, hún var mikill kona, sköruglig, framsyn ok forspá, ok margkunnig um flesta hluti. Hún mællti til Bergs: óvitrliga hefir yckr frændum

i) byckian þá flatt hann Bergr ok lútari er ek sló &c. 138. (giorbte han sig saa flad og lav som en Tæve ꝛc.)

k) reisa, omitt. 138. reisa nid. 559.

l) Goda gremi ok gridníðingsnafn. 138. 163. 559. (Gudernes Vrede og Nidings Navn).

m) vinabod. 138. 163. 559. (det samme)

"giærde, l) som staaer paa Øen neden for min Gaard Borg." Berg sagde: "ligerviis lader jeg dig, Jøkull! vide, at jeg til samme "Tid udfordrer dig til Holmgang, og skulde I Hofboere da vel komme "til at bukke Eder." Jøkull svarede: "hør engang hvad den lumpne "Karl snakker; tør du maale dig med os og udfordre mig til Tvekamp! "Jeg anseer mig fuldelig Mand for at kiæmpe baade med dig og Finn"boge, som jeg ogsaa vil giøre; jeg vil gaae i min Broder Thorsteins "Sted, thi det var Skade om ham skulde tilstødes noget, som let "kunde hænde om han skulde slaaes med Finnboge, thi han forstaaer "ikke at styre sig selv, men vi to behøve ikke at spare hinanden. Du "Berg krummede dig som en Tævehund da jeg slog dig saa du faldt "derved; men indfind dig nu til Tvekampen, dersom du haver meer "Mands Hierte end Hoppemod. Skulde nogen af os udeblive, "da skal der opreises og udskiæres en Nidstang over ham, med den "Betydning, at han skal være hver Mands Niding, og ikke taales i "gode Mænds Lav, men bære bestandig Navn af Gridniding." m) Dermed skildtes de ad, og hver drog hiem til sit. Rygtet herom udbredte sig overalt i Sveiterne; detto Tvekampsstævne traf ind paa samme Tid som Thorsteins Giæstebud paa Hof, hvilket han pleiede at holde hver Høst. Helga heed et Fruentimmer, som kom til Island med Berg, og sagdes at være hans Frille; hun var stor og anseelig, klog og forud-

l) Ved *stackgardr* forstaaes formodentlig de paa flere Steder i Island endnu brugelige Høegiærder til at opstable Høet i, s. Olaffsens Reise, I, S. 156. 319. *Vidalins Stut Agrip* sub h. v.

m) Jeg anseer de andre Afskrivters Læsemaade Goda gremi &c. for rigtigere; thi i Capitlet Trygdamál ok Gridamál i den islandske Graagaas siges, at den som bryder Grid skal bære den Byrde han selv paalægger sig: "enn þat er guddrottins gremi ok *gridnidings* nafn" (og det er vor Herres Vrede og Navn af Gridniding). Denne Ceremonie maa altsaa være en Levning af de i Island under Hedenold brugelige Vedtægter, maaskee af Ulfliotsloven, og man har blot siden istedet for goda ɔ: Gudernes, sat guddrottins ɔ: Guds Af Arnesens isl. Retterg. S. 60 og *Ihres* Gloss. sees, at Grid egentlig betyder Sikkerhed og given Leide. Her maae Gridniding betyde den, som ikke efterkommer en giordt Aftale. — Flere Exempler paa, at den, som ikke indfandt sig ved en Tvekamp, blev brændemærket med Nidingsnavnet, ere anførte i *Bartholini* Antiquit. Dan. p. 102 sq.

ordit at þid ætlid at þreyta *n*) hámíngiu vid Ingimundar syni, þat sér (eigi) sva því Þorsteinn er bædi reyndr at viti ok gæfu, þat er ok satt mællt til Jökuls at engi *o*) víkíngr sé meiri í öllum Nordlendínga fiórdúngi enn hann er, ertú ecki hans jafníngi þótt þú sért mikill fyrir þér, ok sva mikla sneypu sem þú hefir ádr fengit af hönum þá fær þú þó hálfu meiri ef þid eigist *p*) lengr vid. Bergr svarar: mikit hefir Jökull um mællt, sva mér er þat eigi þolanda. Helga segir: þótt þú sért sva miök bláheimskr at þú kunnir eigi fyrir þér at sia þá skal ek at géra at sú hólmgánga skal eigi verda; muntú eigi ráda segir Bergr; eigi vissi Finnbogi þessi rád.

Kap. 34.

Sva er sagt þennan sama morgun er fara skylldi til hólmgaungu þessarar *q*) miök snemma var barit at dyrum á Hofi. Þorsteinn géck til dyra ok heilsadi Jökli bródur sínum, hann mællti: ertú búinn bródir til hólmstefnunnar? Þorsteinn svarar: þycki þér *r*) fært at fara í þessu íllvidri? Jökull mællti: þycki mér vist. Þorsteinn segir: gacktú inn fyrst bródir, ok bíd þar til ovedr batnar. Jökull kvadst eigi vilia þyda á sér snió, ok þótt þú vilir hvergi fara, þá skal ek samt fara. Þorsteinn svarar: alldregi skal sá munr vera hreysti ockrar at ek sitie eptir enn þú farir. Þorsteinn géck inn ok bióst, ok bad Jökull bída sín: Þorsteinn mællti vid bodsmenn sína at þeir skylldi eigi fyrri burt fara enn allgott væri, ok bad húsfreyu ok sonu sína at vinna þeim beinleika. Þeir fóru brædr II saman, þá mællti Þorsteinn:

n) dóm ok. add. 138. (Dom)
o) berserkr er slíkr. 138. 163 559. (ikke saadan en Bærsærk)
p) nockut 138. 163. 559. (noget)
q) þá var ákomit sva mikit fiúk, hregg ok íllvidri at einni vættu var úti verandi edr útkomandi; þann sama morgin, &c. 138. 163. 559. (da var paakommen saa meget Sneefog, Storm og Uveir, at ingen kunde holde sig ude, den samme Morgen tidlig.
r) einsætt. 559. (fast besluttet)

seende, og kyndig i mangehaande Ting (i Troldomskunster). Hun sagde til Berg: "Det er ei forstandigt af Eder Frænder, at I tænker "at forsøge Lykken mod Ingemunds Sønner, det gaaer ikke an, thi "Thorstein har viist at han besidder baade Forstand og Lykke, og om "Jokull kan man med Rette sige, at han er den dygtigste Stridshelt n) "paa heele Nordlandet; ikke kan du maale dig med ham, saa stor du "end er, og hvor megen Skam han end har tilføiet dig, vil du dog "faae halv saa megen til, dersom I faae meer med hverandre at bestille." Berg svarede: "Jokull har sat saa haard en Straf paa Udeblivel-"sen, at jeg paa ingen Maade kan trække mig tilbage." o) Helga sagde da: "skiønt du er saa taabelig, at du ei formaaer at see hvad dine "Kræfter formaae, skal jeg dog udrette saa meget, at der intet "skal blive af denne Holmgang." "Det raader du ikke for," sagde Berg. Finnboge vidste intet om disse Anslag.

Kap. 34.

Der fortælles, at gandske tidlig den samme Morgen da man skulde begive sig til Kamppladsen, blev der banket paa Døren i Hof. Thorstein aabnede den og hilsede sin Broder Jøkull, som spurgte, om han var færdig til at begive sig til Holmgangsmødet. Thorstein svarede: "Anseer du det for raadeligt at reise i dette onde Veir?" "Visselig "giør jeg det," sagde Jøkull. "Kom ind først, Broder, "sagde Thorstein, "og tøv til Uveiret lægger sig." Jøkull sagde, at han ikke vilde tøe Sneen af sig, "og vil du ikke følges med, saa gaaer jeg allene." "Aldrig," svarede Thorstein, "skal der være en saadan Forskiel paa "vort Mod, at jeg skulde blive tilbage naar du drager bort." Han gik derpaa ind for at lave sig til, og bad Jøkull opholde sig saa længe. Thorstein sagde til Giesterne, at de skulde ikke reise bort, før Veiret var fuldkommen godt, bad sin Hustrue og sine Sønner at sørge for deres Beværtning, og drog derpaa bort med sin Broder. Paa Veien

n) At Ordet Viking paa dette som paa flere Steder ikke betyder andet end en vældig Kriger, s. *Gunnl. Ormst. S.* p. 301.

o) Eller: har brugt saa haarde Udtryk mod mig, at jeg ikke kan lade dem gaae ustraffede hen.

hver er nú rádagérd þín bródir? Jökull ſvarar: þetta veit ek þik eigi fyrri gért hafa at leita ráda undir mik, mun hér, ok til lítilla at ſiá ef þeirra þarf vid, enn þó verdr mér til þeſſa eigi rádafátt; vid ſkulum fara til Undirfells, ok ſkal Þórir fara med bródir ockar, þeir gérdu ſva, ok fóru um kvölldit til Faxa-Brands, hann var vinr Jökuls, ok vóru þar um nóttina. Brandr átti heſt föxóttann er kalladr var Freyfaxi, hann var virkr at *s*) heſtum ok þótti gódr, var hann ok öruggr til alls bædi vígs ok annars, höfdu menn þat fyrir ſatt at *t*) hann hefdi átrúnad á Faxa. Um mörguninn eptir var hin ſama hríd, nema meiri væri, þeir brædr villdu fara þó eigi batnadi, Brandr hafdi tialldat ſleda med húdum, ok ſetti fyrir Faxa, ok kvad þá mundi hitta leid báda ſaman. Jökull mællti: Þorſteinn ok Þórir ſkulu í ſledan ſetiaſt enn vid Brandr munum gánga fyrir, þeir komu ſnemma *u*) morguns undir ſtackgardinn ok var engi kominn. Um morguninn mællti Finnbogi til Bergs: ætlar þú eigi Jökull kominn til hólmſtefnunnar? ecki ætla ek ſegir hann, því þat er enſkis manns at fara í þvílíku vedri, annar madr er Jökull enn ek ætla, ſegir Finnbogi, ef hann er eigi kominn, ok þér hefdi betr verit at gánga eigi jafnlángt fram vid hann, ok þola nú eigi hveria ſkömm á adra ofan. Þat hafid þid offíd ſéd, ſegir Helga, ok ſva íllt ſem nú er frá at taka þá mun þó ſídar *v*) verr. Ætlar þú Jökull kominn Helga, ſegir Bergr. Ecki mun ek umætla, ſegir hún, hitt ætla ek ſem gángaſt mun, at hann ſé eigi yckar *x*) maki, fellr þetta þar nidr enn þeir fara hvergi.

s) heſtinum. 138. 163. 559. (Heſten)

t) Saaledes læſes No. 138. 163. Brandr. 559. Membr. har *fleſtir*, ſom er aabenbar urigtigt.

u) dags 559. (om Dagen)

v) gángaſt. 138. 163. (gaae)

x) madr. 138 ydvarr madr. 559. (Eders Mand)

spurgte Thorstein sin Broder, hvad for et Anslag han nu havde? "Jeg "veed aldrig," sagde Jøkull, "at du nogensinde tilforn har søgt Raad "hos mig, og man kan heller ikke vente dem her synderlig gode, naar "de behøves, men dog er jeg her ikke raadvild, vi skulde drage til Un- "derfell, og skal vor Broder Thorer følge med os." Dette Raad blev fulgt, og om Aftenen kom de til Faxabrand, en Ven af Jøkull, hos hvem de opholdt sig den Nat. p) Brand havde en Hest med en broget Man, kaldet Freyfaxe, for hvilken han bar megen Omhue, og som blev anseet for at være saare ypperlig, da den var sikker at bruge baade i Kamp og ved andre Leiligheder; man troede endog at han dyrkede Faxe. q) Næste Morgen var Veiret det samme om ikke værre, men omendskiønt det varede ved, vilde Brødrene dog afsted. Brand havde behængt en Slæde med Huder, og spændt Faxe for, og meente, at de to nok skulde finde Veien. Jokull vilde, at Thorstein og Thorer skulde sidde i Slæden, og han med Brand gaae foran. Tidlig om Morgenen ankom de til Høegiærdet, og fandt ingen der. r) Om Morgenen sagde Finnboge til Berg: "meener du ei at Jøkull har indfundet sig paa Kamppladsen?" "Det meener jeg ikke," svarede denne, "thi det er ikke Veir "for noget Menneske at reise i." "Han maae være en gandske anden "Mand end den jeg anseer ham for," sagde Finnboge, "dersom han ikke "er kommen der, og det havde været bedre for dig, at du ei var gaaet "saavidt med ham, da du nu maaskee kommer til at taale den eene Skam "oven paa den anden." "Det have I mærket alt for sildigt," tog Helga til Orde, "og saa vanskeligt som det nu er at gaae tilbage, saa bliver "det dog værre endnu." "Meener du Helga, at Jøkull er kommen," spurgte Berg. "Det kan jeg ikke sige noget om," svarede hun, "men "det meener jeg, som Udfaldet nok vil sande, at I ikke ere hans Lige."

p) Efter *Landnámab.* p. 196 boede Faxabrand oven for Høiene (fyrir ofan Hóla).

q) I *Hrafnkels Goda S.* Cap. 2 omtales ogsaa en Hest kaldet *Freyfaxe*, fordi den halv var helliget til Freyr. Flere end nærværende Sted anføres ikke i Eriksens Diss. de Philippia, p. 123, som et Beviis paa Hestes Dyrkelse her i Norden, den har vel neppe heller været brugelig uden for enkelte Personer eller Familier, ligesom Kong Augvald paa Rogaland dyrkede en Koe. *Olafs S. Tryggv.* II p. 166.

r) Efter *Landnámabok* p. 196 skulde Kampen holdes paa Vididalsøen.

Þeir brædr bidu til Nóns, ok er ſva var komit fóru þeir Jökull ok Faxa-Brandr til ſaudahúſs Finnboga, er þar var hiá gardinum, ok tóku ſúlu eina, ok báru undir gardinn; þar vóru ok hroſs, er þángat höfdu farid til ſkióls í hrídinni. Jökull ſkar karls höfut á ſúlu endann, ok riſti á rúnar med öllum þeim formála ſem fyrr var ſagdr, ſídan drap Jökull mer eina, ok opnudu hana hiá brióſtinu, ok færdu á ſúluna, ok létu horfa heim á Borg, fóru ſídan heimleidis ok vóru at Faxa-Brands um nóttina, vóru nú kátir miök um kvölldit. Jökull mællti: þú ert madr miklu vinſælli enn ek Þorſteinn frændi, *y*) enn þó er nú ſva komit at mínir vinir duga mér ecki ſídr enn þér þínir. *z*) Þorſteinn mællti: vel hefir Faxa-Brandr géfiſt. Brandr kvad gott vera ſlíkum mönnum at *a*) duga ſem Þorſteinn var ok ſva Jökull, því hann er fárra líki. Þeir Faxa-Brandr ok Jökull kvádu þetta gérnínga vedr verit hafa ok kéndu þat Helgu frá Borg. Þeir brædr komu heim ok urdu allir þeim fegnir; ſpurdiſt þetta um allar ſveitir hvat mikla ſneypu þeir Borgarmenn hafa fengit. *b*)

Kap. 35.

Einn *c*) tíma ſkamt frá þeſſu heimti Finnbogi ok Bergr menn ſaman um Vídidal, ok urdu ſaman *d*) XXX. Helga ſpyr hvert þeir ætludu. Finnbogi ſegiſt eiga ferd í Vatnsdal. Helga ſegir: nú munud þid ætla at *e*) þeim brædrum, enn ek ætla þid farid því fleiri ófarir ſem þid egiſt fleira vid; á þat ſkal nú hætta ſegir Finnbogi. Helga ſvarar: farid þér, enn eigi mun ydr óvarari *f*) heim aptr enn heiman. Þetta ſpurdiſt nú bradt vída ok kom til Hofs til Þorſteins, hann

y) ok átt vini fleiri. add. 138. 559 (og haver flere Venner)
z) þykki mér ſem Faxa-Brandr hafi vel dugat. add. 138. 163. 559. (og forekommer det mig at Faxabrand haver viiſt ſig brav)
a) fylgia ſem Jökull er. 138. 163. duga ſem Jökull er. 559.
b) fyrir þeim brædrum. 138. 559. (af Brødrene)
c) einnhvern. 559.
d) nær XXX. 138. næſten 30)
e) at hefna á. add. 138. yckr at &c. 559. (at hævne Eder paa)
f) óannara. 138. 559.

Dermed havde den Samtale Ende, og de reiste ikke. Brødrene biede til Kl. 3 Eftermiddag, da gik Jøkull og Faxabrand til Finnboges Faaresti, som var ved Høegiærdet, toge en Stolpe og bar den hen under Giærdet. Nogle Heste havde ogsaa der søgt Lye mod Uveiret. Jøkull udskar et Mandshoved paa Enden af Stolpen, og ridsede Runer paa den af ovennævnte Indhold, derpaa dræbte han en Hoppe, giordte en Aabning i den ved Brystet, og satte den paa Enden af Stolpen, saaledes at den viiste hiem til Borg. s) Da dette var giordt begave de sig paa Hiemveien, laae hos Faxabrand om Natten og vare meget muntre om Aftenen. Jøkull sagde: "Du er meget venneszællere "end jeg, Broder Thorstein! men nu viser det sig dog, at mine Runer "giore mig ikke mindre Tieneste end dine vise dig." Thorstein sagde, at Faxabrand havde opført sig som en brav Mand. Brand sagde, at det var godt at tiene saadanne Mænd som Thorstein var og Jøkull ogsaa, thi han havde kun faa sin Lige. Faxabrand og Jøkull meente, at dette Uveir var afstedkommet ved Trolddomskunster, og skyldte Helga paa Borg derfor. Brødrene kom hiem og bleve modtagne af alle med megen Glæde; det rygtedes i alle Sveiterne, hvor megen Vanære Brødrene havde tilføiet dem paa Borg.

Kap. 35.

Kort efterat dette var skeet, samlede Finnboge og Berg Folk sammen i Vididal, og bleve de i alt 30. Helga spurgte, hvor de agtede sig hen. Finnboge sagde, at de vilde giore en Reise til Vatnsdalen. "Saa vilde I vel igien i Færd med Brødrene der," sagde hun, "men jeg venter at jo meere I faae med dem at bestille, jo større Skade "vilde I og komme til at lide." "Det kommer nu an paa et Forsøg," sagde Finnboge. "Reis I kun," svarede Helga, "I vil blive ligesaa "begierlige efter at komme hiem igien, som I nu ere efter at komme afsted."

s) Om denne de Gamles Nidstang, s. *Bartholini* Ant. Dan. p. 104-6. Nærværende Beskrivelse har især megen Lighed med det Sted i *Egla* p. 389, som omtaler den Nidstang Egil Skallagrimsson i en anden Anledning opreiste til Spot for sine Fiender.

ſendi ord brædrum ſínum, ok komu þeir til hans, ok ſegir hann þeim ſlíkt er hann hafdi ſpurt, *g*) ſafnà þeir nú mönnum, ok þann dag er þeirra Finnboga var *h*) von, komu *i*) ſaman XL, var þar Már af Márſtödum *k*) ok Eyólfr af Kárſneſi, var þá ſén férd þeirra Finnboga. Þorſteinn mællti: nú ſkulum vér *l*) rída á móti þeim, því ek vil eigi hark þeirra á bæ mínum. *m*) Jökull mællti: rídum á móti þeim vel, ok hlaupum á þá ſva eigi verdi vidbúnir. Þorſteinn mællti: eigi ſkulum vér ódliga *n*) at fara, ok ſkal ek hafa ord fyrir oſs, því vera má at lítils þurfi vid, enn veit ek frændi þú ert búinn til allra atgerda. Jökull ſvarar: von var þeſs, at þú mundir ecki vilia at lengr ſtædi mínar rádagérdir yfir; vel dugdi þá frændi, ſegir Þorſteinn, er þín rád vóru höfd, enn nú mun lítils vid þurfa. Finnbogi mællti til manna ſinna: menn rída frá Hofi ecki allfáir, ok er þat ſannaſt at fátt kémr Þorſteini óvart; eru nu II koſtir fyrir höndum ok er hvergi gódr: at rída undan heim vid ſva búit, ok er þat þó ſú hin meſta ſneypa, edr at hætta á fund víd þá, ok er þat þó nockr áhætta fyrir lidsmun þann ſem mér ſyniſt at ſé; mun nú *o*) enn verda at hætta á eitthvat ſegir Bergr, ok ſkulum vér fyrſt finnaſt, *p*) ſtígum af baki, ok bindum heſta vóra, ok hölldum oſs ſaman vel, hvat ſem í gériſt. Þetta ſiá þeir Þorſteinn ok ſtíga af baki, ok binda heſta ſína. Þá mællti Þorſteinn: nú ſkulum vér gánga *q*) í móts vid þá, enn ek ſkal hafa ord fyrir oſs. Þá mællti Þorſteinn er þeir funduſt: *r*) hvert er eirindi þeirra manna er hér eru komnir? Finnbogi ſegir til ſín. Hvert er þá eirindi þitt híngat í dalinn? ſegir Þorſteinn.

g) géra nu þat rád at þeir &c. 559. (fatte de nu den Beſlutning at —)
h) utan add. 559. (dette Ord bruges ellers blot om Reiſe fra Island)
i) til Hofs nær LX 138. 163. (til Hof næſten 60.) at Hofi LX manna. 559.
k) frændi þeirra, ok E. a. k. ok adrir vinir þeirra. add. 138. 163. 559. (deres Frænde og andre af deres Venner)
l) ſtíga á heſta vora, ok rída &c. 138. 559. (ſtige til Heſt og)
m) þeir géra ſva. 559. (ſaa giore de)
n) láta. 559. (viſe os)
o) eigi. 138. 163. 559. (ikke)
p) Finnbogi mællti. add. 138. 163. 559. (Finnboge ſagde)
q) til. 559. *r*) hver er fóringi? 138. 163. 559. (hvo er Anfører)

Dette rygtedes nu snart vidt og bredt, og kom endelig ogsaa Thorstein paa Hof for Øren. Han sendte Bud til sine Brødre, de indfandt sig hos ham, og han fortalte dem hvad han havde hørt. De samlede nu Folk sammen, og den Dag da man ventede Finnboge, vare der i alt 40 samlede, blandt hvilke Maar paa Maarstad og Eiolf paa Kaarsnæs. Da man kunde see Finnboge og hans Folk komme, sagde Thorstein: "Nu skulde vi ride dem imøde, thi "jeg vil ikke have deres Støi her paa min Gaard." Jøkull sagde: "lader os skynde os og ride løs paa dem, inden de faae lavet "sig til at tage imod os." "Vi ville ikke forhaste os," gjensvarede Thorstein, "og skal jeg føre Ordet paa vore Vegne, thi "meget andet behøves ikke, i øvrigt veed jeg at du Broder "altid er reede til hver Manddomsbedrivt." Jøkull svarede: "det "kunde jeg og have ventet, at du ikke længer vilde lade mine An-"slag gielde." "Dine Raad vare gode, Frænde," sagde Thorstein, "saa længe vi brugte dem, men nu behøves ikke megen Umage." Finnboge sagde til sine Folk: "der rider en heel Deel Mænd fra "Hof, og det er sandt, at Thorstein aldrig lader sig over-"raske; Vi have nu to Kaar at vælge imellem, hvoraf intet "er godt, enten at ride hiem med uforrettet Sag, som vil være "en stor Skam for os, eller at vove en Dyst med dem, hvilket "jeg anseer for farligt, da deres Antal forekommer mig at være "større end vort." "Noget maae vi vove," sagde Berg, "men først vilde "vi tale med dem, lader os nu stige af og binde vore Heste, og "holde os vel sammen, hvorledes det saa gaaer." Da Thorstein og hans Folk saae dette, stege de ogsaa af og bandt deres Heste. "Nu "skulde vi gaae dem imøde," sagde Thorstein, "og skal jeg føre "Ordet." Da de vare samlede, spurgte han, i hvad Hensigt de Folk vare komne? Finnboge sagde hvem han var. "Hvad "er da dit Ærende her i Dalen," spurgte Thorstein videre. "At

s) At reka mín eirindi um ſveitir, ſegir Finnbogi. Þorſteinn mællti: Þó *t*) ſé ek at nú er ordit annat eirindi enn ſem ætlàt var þá þid fórud heiman, þótt annan veg hafi nú atborit, enn hugſat var at finna oſs brædr; ef ſva er, þá hefir nú vel tilborit, nú vil ek géra þér II koſti, eigi fyri þat at eigi væri hitt makligra *u*) at þú hefdir eigi farit heim til Borgar vid ſva búit til at ſitia þar í búi þínu; ſá eini koſtr er: at nú ſkulum vér þreyta hólmgaungr vórar, enn þó med því móti at nú mun hver nióta ſíns brautargengis, ok muntú þá vita hvat þú vinnr á þó þú ſért bædi ſtór ok ſterkr; ſá annar koſtr at þú ſkalt fara í burt úr Vídidal um vorit, ok vera ecki at viſtum milli Jökulsár í Skagafirdi ok Hrútafiardarár, ok ætla þér alldreigi at deila kappi vid oſs brædr; enn þú Bergr hefir miök dregiſt *v*) til óſpektar vid oſs brædur at óviſſu, þú gérdir mér ok lítit óſpektar bragd fyrſt er þú komſt í héradit, þú ádir þá heſtum þínum í engium, mínum, ok ætladir mik þat lítilmenni at ek mundi hirda um hvar heſtar þínir bitu gras, enn þar er Jökull bródir minn lyſti þik högg máttú hafa bótalauſt, *x*) því þú neitadir þá þér var bodit fé, nú ſkaltú ok eigi í þeſſu takmarki vera ſem Finnboga er bannat, ok hafid þid þá nockrar meniar vorra vidſkipta, takid nú ſkiótt annanhvern koſtinn. Jökull ſtód hiá Þorſteini med *y*) brugdinn Ættartánga. Finnbogi ok Bergr gánga til heſta ſinna, ok ſtíga á bak, ok rída heim til Borgar. Helga ſtód úti, ok

s) opt eru ſmá eirindi um ſveitir, ſegir &c. 138. 163. 559. (man har ofte Smaaærender i Sveiterne)

t) gét ek at nú ſé ordit þat eirindi &c. 138. 163. 559. (formoder jeg, at I nu have faaet det Ærende —)

u) a. þ. h. einn, far heim - - bui þinu, hinn er annar koſtr at nu ſkulum ver - - - ok ſterkr; þat ſkal þeſſu fylgia at þú ſkal fara &c. 559. (at du fik kun et Kaar, det eene er, at du ſkal drage hiem : . det andet at vi ſkulde : : desuden ſkal du drage bort : :)

v) til oviſſu vid oſs brædr. 559.

x) því áttú afvinnt er þér vóru bætr bodnar enn þú med afryrdum af þér brautſt, þú ſkallt &c. 138. 163. (thi du afſlog dem da de bleve dig tilbudne, og brugte oven i Kiobet Skieldsord) þvi attú afnittir þa er þer voro bodnar. 559.

y) Ættartánga ok var buiinn at bregda. 559. (med Ættartanga og var færdig at trække den ud)

"rygte mine Anliggender her i Sveiterne," svarede Finnboge. "Da "mærker jeg," gienmælede Thorstein, "at I nu have faaet et andet "Ærende end I foresatte Eder da I droge hiemme fra; skiøndt det nu "er gaaet anderledes, saa var Hensigten dog nok at overrumple os Brø"dre, og var det saa, da har Tingen faaet et godt Udfald. Jeg vil "nu forelægge dig to Vilkaar, skiøndt du vel ikke havde fortient at drage "saaledes hiem til Borg igien, og sætte dig der hen paa din Gaard; "det eene er, at vi skulde holde en Tvekamp sammen, hvorved hver af "os tager sit Følge til Hielp, og vil du da erfare hvad du kan udrette, "saa stor og stærk som du er; det andet Vilkaar er, at du til For"aaret forlader Vididal, og ikke meere opholder dig mellem Jøkullsaae "i Skagafiord og Hrutafiordsaae, t) og aldrig meer tager dig for at "føre Strid med os Brødre. Du Berg har paa mange Maader fornærmet "os, skiøndt du ikke kunde vide hvad Følger det vilde have; mig gav "du en Prøve paa din uregierlige Opførsel det første du kom her i Her"redet, da du græssede dine Heste paa min Eng og ansaae mig for en "saadan Usselryg, at jeg skulde passe paa hvor dine Heste græssede. "Det Slag min Broder Jøkull gav dig, faaer du ingen Bøder for, da du "vægrede dig for at tage imod de Penge, som bleve dig budne, du skal "desuden ogsaa være forviist uden for de samme Grændser som Finnboge, "og kunde I da have noget til Erindring om vor Strid; vælg nu i "Hast et af disse Vilkaar." Jøkull stod hos Thorstein med Ættartange draget. Finnboge og Berg gik derpaa hen til deres Heste, satte sig op, og reed hiem til Borg. Helga stod udenfor og spurgte om Nyt; de svarede, at de vidste intet. "Maaskee det synes Eder saa," sagde hun, "men Andre ville dog nok ansee det for noget Nyt at I ere "blevne herredsflygtige, som Misdædere, og er dette endnu det værste "af Eders Uhæld." Thorstein og hans Brødre reede til Hof, og

t) Jfr. Kap. 29 om Hromundr den Haltes Forviisning.

ſpyr tídinda, þeir kváduſt engi ſegia kunna. Vera má z) yckr þycki ſva, (ſvaradi hún) enn eigi mun þat ödrum þyckia þar þid erud gérdir héradsſekir ſem íllrædis menn, ok hefir nú yfir tekid um yckrar úfarir. Þorſteinn ok þeir brædr ridu heim til Hofs, ok hver til ſíns heimilis, þackadi Þorſteinn þeim fylgdina; ſat hann nú enn í virdíng um þetta mál ſem önnr. Um vorit ſelldi Finnbogi land ſitt at Borg, ok rédſt a) veſtr á Strandir í Trekyllisvík, ok bió þar. Bergr fór á burt, ok er eigi ſagt í þeſſari ſögu hvat hann lagdi hellſt fyri ſik, ok lykr þar fleira at ſegia frá vidſkiptum þeirra Ingimundar ſona.

Kap. 36.

Eitt ſumar kom ſkip í Hrútafiörd; þar vóru á II ſyſtr Þórey ok Gróa, þær fóra bádar at viſt til Hofs, ok vóru þar um vetrinn med Þorſteini, enn bádu hann um vorit um ſtadfeſtu nockra. Þórey keypti land at rádi Þorſteins, b) enn Gróu féck hann búſtad nær ſér. Þorſteinn hafdi brádt ámæli af konu ſinni c) at hann legdi hug á Gróu vegna fiölkyngi hennar. Gróa bió til veitſlu ok keypti mallt, ok baud þángat ſonum Ingimundar, d) hún baud ok Már ok ödrum héradsmönnum, ok eina e) nótt nockut ádr enn Þorſteinn ſkylldi heiman rída, dreymdi hann at kona ſú er fylgt hafdi þeim f) frændum, kom at hönum ok bad hann hvergi fara. Hann kvadſt heitit hafa, hún mællti: þat líſt mér óvitrligra, ok muntú íllt af hlióta, ok ſva fór g) III nætr at hún kom ok ávítadi hann, ok kvad hönum eigi hlyda mundi, ok tók á augum hans. Þat var ſidvenia þar, þegar Þorſteinn ſkylldi nockra ferd heiman fara, at allir komu þann dag til Hofs er rída ſkylldu, komu

z) Her begynder igien Fragm. 568.
a) nordr. 559. (nord paa) urigtigt.
b) ok bió þar. 559. (og boede der)
c) Þurídi 559.
d) eigi þóttu þær ſyſtur ſva lítilsháttar vera. add. 138. 163. 559. (diſſe Syſtre bleve ikke anſeete for at være af ſaa ringe Stand)
e) þridiu add. 559. (tredie)
f) brædrum. 138. (Brødrene)
g) III nætur. omitt. 559.

enhver af de andre til sit Hiem; Thorstein takkede dem for deres Følgeskab, og havde nu saaledes med Ære reedt sig ud af denne Sag, som af alle de øvrige. Om Foraaret solgte Finnboge sin Gaard Borg, og flyttede vester paa til Strand i Treckyllisvig, u) og satte sig der ned. Berg drog bort, men hvad han videre tog sig for, fortæller denne Saga ikke, og er der ikke meere at fortælle om Ingemunds Sønners Handeler med dem. v)

Kap. 36.

En Sommer kom et Skib i Hrutafiorden, med to Søstre Thorey og Gro, de reiste begge til Hof, havde deres Vinterophold hos Thorstein, og bade ham om Foraaret være sig behielpelig til at faae en fast Boepæl. Thorey kiøbte Land efter Thorsteins Raad, og Gro skaffede han Boepæl ikke langt fra sig. x) Thorsteins Kone lod ham snart høre, at Gro ved Trolddomskunst havde giordt ham forelsket i sig. Gro giordte Anstalt til et Giestebud, kiøbte Malt og indbød, foruden Ingemunds Sønner, ogsaa Maar og andre af Herredets Indbyggere. En Nat, kort før Thorstein skulde ride hiemme fra, drømte han, at det Fruentimmer y) som havde fulgt med Brødrene, kom til ham og bad ham lade være at reise; han sagde, at han havde lovet det; hun svarede, "det forekommer mig uforstandigt handlet af dig, og vil det være til din Skade." I tre Nætter kom hun saaledes, satte ham i Rette, sagde, at det ikke vilde gaae ham godt, og rørte ved hans Øine. Det var Skik der, at naar Thorstein skulde giøre en Reise hiemme fra, indfandt sig alle de som skulde følge med

u) Treckyllisvigen udgiør tilligemed Nordfiorden en Bugt, beliggende i Strandesyssel paa Vesterlandet, s. Olavii oecon. Reise, I. S. 148. At den har Navn af et Skib, som i Landets første Beboelses Tid blev bygt der, s. Olaffens Reise I. S. 494. *Landnámab.* p. 168.

v) Ingemunds Sønners Stridigheder med Berg og dennes Morbroder Finnboge den Stærke fortælles tildeels med ganske andre Omstændigheder i *Finnboga Saga hins rama.* Forskielligheden i begge Sagers Beretninger herom vil jeg anmærke ved sidstnævnte Saga.

x) Efter *Landnámab* p. 197 boede Gro paa Groustad ved Hof og Thorey paa Thoreyargnup i Vesterhop.

y) Herved forstaaes Stammens (ↄ: Vatnsdølernes) Skytsaand (Fylgia). *Erici* Obs. Spec. p. 172.

þeir Jökull ok Þórir, Már ok adrir menn er ríða ſkylldi. Þorſteinn bad þá heimfara því hann kvadſt vera ſiúkr, þeir géra ſva. Þann aptan er ſól var undirgengin, ſá ſauda-madr Þorſteins Gróu, at hún géck út andſælis, *h*) ok mællti: erſit mun vera at ſtanda í móti giptu Ingimundar ſona. Hún horfdi upp í fiallit, ok veifdi *i*) gidſka edr dúki þeim et hún hafdi *k*) vafit í gull mikit, ok ſagdi: fari nú hvat ſem búit er. Sídan géck hún inn ok lauk aptr hurdu, þá hlióp aurſkrida úr fialli á bæinn, ok dóu menn allir ſem inni vóru, *l*) ok hún ſiálf; ok ſem þetta ſpurdiſt ráku þeir brædr á burt Þóreyu ſyſtr hennar úr ſveit. Þar þótti jafnan reymt ſídan er bygd Gróu hafdi verit, ok villdu menn þar ecki búa upp frá því.

Kap. 37.

Þorgrímr á Kornsá gat barn vid fridlu ſinni er Véreydr hét, ok af ordum konu hans var bárnit útborit. *m*) Opt funduſt þeir brædr, ok nú í þetta ſinn hitti Þorſteinn *n*) bródur ſinn Þóri, ok leiddi Þórir hann á götu. Þorſteinn ſpyr: hverr hönum þætti fyrir þeim brædrum hans? Þórir kvad þat eigi gátumál, þú ert fyri oſs um allar rádagérdir ok vitsmuni, *o*) Jökull er brióſt fyrir oſs um öll hardrædi. Þórir ſegir enn framar: ek er minnſt háttar af yckr bræd-rum, því á mik kémr berſerksgángr jafnan, hellſt þá er ek

h) um hús ſín. add. 138. 559. (omkring ſit Huus)
i) omitt. 138 163.
k) knytt í gull mikit er hun átti. 559. (hun havde indvævet meget Guld, ſom hun eiede)
l) ok — ſiálf. omitt. 559.
m) áſtúdigt var med þeim brædrum Ingimundarſonum opt funduſt &c. 138. 163. 559. (der var megen Kierlighed mellem Ingemunds Sønner —)
n) brædr ſína. 559. (ſine Brødre)
o) Þorſteinn ſvarar: add. 138. 559. (Thorſtein ſvarede)

ham, paa Hof, og nu kom saaledes Jokull, Thorer, Maar og de andre, som skulde giøre Selskab med. Thorstein bad dem gaae hiem igien, thi han var syg, og saa giordte de. Om Aftenen, efter Solens Nedgang, saae Thorsteins Faarehyrde Gro at gaae uden for imod Solen, sigende: "vanskeligt er det at staae imod Ingemunds Sønners Lykke." Hun saae op ad Fieldet og svingede en Dug, z) hvori var indsvøbt meget Guld, sigende: "Skee nu hvad der er beredt." Derpaa gik hun ind og lukkede Døren efter sig, strax styrtede et Sandskreed fra Fieldet over Huset, og alle de som vare inde, og hun selv med, omkom. a) Da Brødrene erfarede dette joge de hendes Søster Thorey bort fra Sveiterne. Det syntes bestandig at spøge der hvor Gro havde boet, og derfor vilde Folk efter den Tid ikke boe der.

Kap. 37.

Thorgrim paa Kornsaae avlede et Barn med sin Frille Vereyd, og efter hans Hustrues Tilskyndelse blev det udsat. b) Brødrene kom ofte sammen; dennegang besøgte Thorstein sin Broder Thorer. Da denne fulgte ham ud paa Veien, spurgde Thorstein ham, hvem han ansaae for den ypperste af hans Brødre. Thorer svarede, at det var ikke vanskeligt at bestemme; "Du overgaaer os alle i Raadsnildhed og Forstand, Jokull "er dueligst i alle farlige Foretagender, "men jeg," lagde han til, "er mindst værd af alle os Brødre, thi Berserksgangen kommer jævnlig "over mig, helst naar jeg nødigst vil have det, og ønskede jeg, at du,

z) Ordet *giska*, som og forekommer i samme Sammenhæng, nedenfor Kap. 46, har jeg ikke kundet finde i noget islandsk Glossarium. Hr. Justiceraad Thorlacius erindrer sig heller ikke at have stødt paa dette Ord i nogen Saga; han meener, at det var en Dug, hvori hun knyttede sit Guld, for at tage det med sig i den anden Verden, at Ingen af de Efterlevende skulde faae godt af det. Efter en indfødt Islænders Beretning skal *giska* paa visse Steder i Island endnu bruges om et eller andet Stykke, hvormed de skræmmer Fuglene fra den raae Fisk.

a) I *Landnámab.* p. 291 forekommer ogsaa Exempel paa et saadant Fieldskreed frembragt ved Trolddom, ligesaa i *Gisla Surs. S*, p. 152 paa et lignende Sneeskreed.

b) Blandt flere Grunde til Børns Udsættelse hos de Gamle var ogsaa den, naar et Barns Fødsel og Opdragelse holdtes for at ville geraade en Familie til Skam, som her var Tilfældet. *Gunnl. Ormst. S*, p. 199.

villda ſídſt, ok villda ek bródir med þínum rádum ok vitsmunum þú gérdir þar at nockut. Þorſteinn ſegir: *p*) ek hefi ſpurt at Þorgrímr frændi vor hefir látit bera út barn af ordum konu ſinnar, ok er þat ílla gért, þykki mér ok þat med ſtórmeinum at þú ert eigi í edli þínu ſva ſem adrir menn. Þórir kvadſt hvervetna mundi tilvinna at þetta hyrfi af hönum. Þorſteinn *q*) kvad hann nockut mundi tilvinna, edr hvat villtú til koſta? Þórir ſegir: hvat þú villt. Þorſteinn mællti: einn er ſá hlutr ek beidumſt, godordit til handa ſonum mínum. Þórir kvad ſva vera ſkylldi. Þorſteinn mællti: nú vil ek heita á þann ſem ſólina hefir ſkapat, því ek trúi hann máttkaſtan, at ſá *r*) ótími hverſi af þér, ok ſkal ek þat géra í ſtadinn fyrir hans ſakir at hiálpa vid barninu, ok fæda upp til þeſs at ſá er ſkapat hefir manninn mætti hönum til ſín ſnúa ſídan, því ek gét at hönum muni þeſs audit verda. Sídan ſtigu þeir á heſta ſína, ok fóru þángat til er þeir *s*) ſáu barnit hvar þat var fólgit ok þræll Þóris hafdi fundit vid Kornsá, ok ſáu þeir at breidt hafdi verit fyrir andlit því, ok krafladi frá nöſum ſér, ok var þat þá nær komit at bana, þeir tóku barnit ok fluttu heim til Þóris, hann fæddi upp ſveininn ok var kalladr Þorkéll Kraſla, enn berſerksgángr kom alldreigi ſídan á Þóri. *t*) Olafr bió at Haukagili, enn Ottar at Grímstúngum. Hann átti *u*) Alfdíſi dóttur Oláfs, ok á

p) Því er ek hér komin at ek hefi ſpurt &c. 138. 163. 559. (jeg er kommen her fordi jeg haver hørt)

q) kvadſt ok vilia rád tilleggia, edr &c. 559. (ſagde at han vilde hielpe med et Raad)

r) óvin. 138. 163. (Uven)

s) viſſu at barnit var f. 559. (hvor de vidſte at Barnet —)

t) komſt Þorſteinn ſva at godordinu, add. 138. 163. 559. (kom Thorſtein ſaaledes til Herredsforſtanderſkabet)

u) Asdíſi. 138. 163. 559.

"Broder! med din Forstand og Klogskab vilde see at raade Bod herpaa." "Jeg har spurgt," sagde Thorstein, "at vor Frænde Thorgrim har ladet "sit Barn sætte ud efter sin Kones Begiering, er som slet giordt; jeg "anseer det ogsaa for en stor Skade, at du af Naturen ikke er saaledes "beskaffen som Andre." Thorer sagde, at han vilde giøre hvad det skulde være, for at han kunde blive befriet derfor. Deri gav Thorstein ham Ret, og spurgte hvad han vel vilde anvende derpaa. "Hvad du vil," svarede Thorer. "En Ting er der som jeg vil begiære," sagde Thorstein, "det "er Herredsforstanderskabet for mine Sønner;" c) dette lovte Thorer. Thorstein sagde: "Nu vil jeg giøre Løvte til den som har skabt Solen, "thi ham anseer jeg for den mægtigste, for at dette Onde maae vige "fra dig, og vil jeg for hans Skyld tage mig af det udsatte Barn, og "opfode det, paa det at den som haver skabt Mennesket kan siden vende "det til sig, thi det ahner mig at dette vil skee." Derefter stege de til Hest, og reed didhen hvor Thorers Træl havde fundet Barnet skiult ved Kornsaae; de saae, at der havde været noget lagt over Ansigtet paa det, som det havde stræbt at tage fra Næsen, hvorved det næsten var bleven qvalt. d) De toge Drengen og bragte ham hiem til Thorer, som fødte ham op og kaldte ham Thorkell Krafla, men Bersærksgangen kom aldrig siden over Thorer. e) Olaf boede paa Haukagil, og Ottar paa Grims-

c) Af Kap. 27 sees, at Thorer arvede Godordet; dette vilde Thorstein nu have overdraget til sig og sin Afkom. Dette Embedes Arvelighed grundede sig paa de første Beboeres jus primæ occupationis; da de over den Strækning, som de indtoge og igien udviiste til deres Slægtninger, Venner, Tienere, ꝛc. paa patriarchalsk Viis havde øverste Myndighed, saavel i Religions- som Rettergangs-Sager. See videre herom Arnesens isl. Retterg. S. 472-73. *Gunnl. Ormst. S.* p. 79.

d) Om de Maader, hvorpaa de Gamle undertiden sørgede for, at de udsatte Børn kunde mueligen holde Livet indtil de bleve optagne af Nogen, see Erikssens Afh. de expos. infantum l. c. p. 205. *F. Johannæi Hist. eccl. Isl.* I. p. 71-72.

e) Uagtet Erikssens og Odmans lærde Afhandlinger, er den Materie om Bærsærkerne dog endnu meget mørk, og kunde maaskee vinde noget Lys ved at sammenlignes med de Gamles Begreber om Epilepsie, St. Veits Dands, legemlig Besættelse, ꝛc. Et mærkeligt hidhørende Sted om en i Norge hærskende Sygdom Olgveisa, s. i Willes Sillejords Beskrivelse, S. 273, som kan tiene til at bestyrke Odmans Hypothese; i Kongl. Wetensk. Acad. nya Handl. 1784. p. 240-47.

lögfundum áttu þeir eina búd. Synir Þorsteins uxu upp, ok vóru gérfiligir menn, Gudbrandr var mikill madr ok sterkr, Ingólfr var manna frídastr ok *v*) mikill, hann hafdi ok atgérfi *x*) yfir adra menn. Ok á einu haustþíngi komu þar margir menn tilsamans, ok var leikr stofnadr. Ingólfr var í leiknum ok syndi þá enn atgérfi sína, ok eitt sinn er hann sótti eptir knettinum bar sva til at hann fló til Valgérdar Ottars dóttur, hún svipti at mötli sínum, ok töludust vid um hríd. Hönum syndist konan forkunnarliga fríd, ok hvern dag sem eptir var þíngsins kom hann til tals vid hana, eptir þat gérdi hann þángat komur sínar jafnan. Ottari var þat miök í móti skapi, ok kom á rædu vid Ingólf, ok bad hann eigi þat géra er þeim bádum var til úsæmdar, ok kvadst helldr vilia gipta hönum hana med sæmd enn hann fífladi hana med vanvirdu. Ingólfr kvadst géra mundi um komur sem hönum syndist. *y*) Ottar hitti Þorsteinn, ok bad hann hlut eiga med Ingólfi *z*) at hann ósæmdi sik eigi, hann kvad sva vera skylldi. Þorsteinn ok Ingólfr töludust vid: hví verdr þér þat fyrir at géra Ottari sneypu ok svívirda dóttr hans, *a*) mun ockr þat verda at sundrþycki ef þú gérir eigi at; lét Ingólfr þá af um tíma,

v) þó. add. 138. 559. (tillige)

x) fyrir flestum mönnum. 138. (over de fleste)

y) ok kvad hönum enga ofæmd at því. 559. (og sagde, at det var ham ikke til Vanære)

z) at hann gérdi at 559. (vilde forandre sin Opførsel)

a) hefir þú illt rád upptekit. 559. (haver du begyndt et slet Foretagende)

tunga, han var gift med Asdys Olafs Dotter, og paa Tingene havde disse en Bod sammen. f) Thorsteins Sønner voxede til og bleve duelige Mænd; Gudbrand var stor og stærk, Ingolf var meget smuk og stor, og besad udmærkede Færdigheder. Paa et Høstting g) kom mange Folk sammen, og der blev holdt en Leeg. Ingolf tog Deel i denne, og viiste, som han pleiede, megen Færdighed heri. Det hændte sig engang, da han vilde gribe Bolden, at den fløi hen til Valgerd, Ottars Dotter, hun slog sin Kaabe over den, og talte en Stund med Ingolf, som fandt hende saare deilig. Enhver af de følgende Dage Tinget blev holdt, talte han med hende, og derefter giordte han der jævnlige Besøg. Ottar var dette imod, han talte derfor til Ingolf, bad ham lade saadant være, som vilde geraade dem begge til Skam, og sagde, at han heller vilde give ham hende paa en ærlig Maade, end taale at hun i Uære blev forført. Ingolf sagde, at han i Henseende til sine Besøg vilde handle som han selv lystede. Ottar gik til Thorstein og bad ham forebygge, at Ingolf ikke skulde beskiæmme ham, hvilket han og lovte. Thorstein sagde til Ingolf: "hvorledes kan du falde paa at vilde beskiæmme Ottar "og forføre hans Dotter, dersom du ikke lader dette være, ville vi ikke "blive gode Venner." Ingolf holdt da strax op med sine Besøg og digtede

f) I *Þætti Hallfreds Vandrædaskálds* som findes i *Sögu Olafs Tryggvasonar*, ed. Scalh. II. p. 78-83 fortælles meget om Ottar, hans Ankomst til Island og Stridigheder med Ingolf. Han kiøbte Land i Grimstunga i Vatnsdalen af en Mand ved Navn Einar. Han giftede sig med Asdys, en Dotter af Olaf paa Haukagil og Thorhalla, og havde med hende to Sønner, Hallfred og Gallte, og en Dotter Valgerd, den smukkeste Pige i Vatnsdalen. l. c. jevnf. ovenfor Kap. 16.

g) *Olafs S. Tryggvas* l. c p. 81: "Paa Grimstunga blev holdt Høstgilde "og Boldleeg. Ingolf og mange med ham neden fra Dalen indfandt sig "daglig ved Leegen. Da Veiret var godt sad Fruentimmerne ude og "saae paa Legene; Valgerd, Ottars Dotter, sad noget fra paa Bakken "med nogle andre Fruentimmer. Mens Ingolf legede fløi Bolden hen "til Valgerd, hun greeb den, stak den under sin Kaabe, og sagde, at den, "som havde kastet den, kunde hente den selv. Da Ingolf, som havde "kastet den, horte dette, bad han de andre blive ved at lege, gik hen, "sadte sig hos Valgerd, og talte heele Dagen med hende. Derpaa horte "Legen op, og de, som ikke vare indbudne til Giestebudet, droge hiem "om Aftenen. Fra den Tid af kom Ingolf jævnligen i Grimstunga, "og talte med Valgerd."

enn kvad mannſaungs víſur um Valgerdi. Ottar fór á fund Þorſteins ok kvadſt ílla una vid *b*) kvedlíng Ingólfs, þykki mér þú ſkylldr til at leggia nockut ráda. Þorſteinn kvad eigi at ſínu ſkapi gért, hefi ek talad vid Ingólf ok tiáir þó ecki. Ottar mællti: bæta máttú fé fyrir Ingólf, edr leggia leifi til at vér megum ſækia hann til laga; ſyſa vil ek þik, kvad Þorſteinn, at þú géſir at aungvan gaum, ok máttú at lögum géra þat. Ottar fór ſtefnuför til Hofs, ok ſtefndi Ingólfi til Húnavatns þíngs, ok bió mál til ſóknar, ok er Jökull ſpyr þetta gérir hann ſik ódann um, ok kvad ſlík ill dæmi *c*) ef þeir væri ſekir gérdir *d*) í átthaga ſínum, ok kvad Þorſteinn elldaſt miök, ok þótt vér ſéum eigi lögmenn munum vér eyda málit med axarhornum; ok er þíng kom bad Ingólfr Þorſteinn at leggia rád á málit, elligar kvadſt hann mundi færa öxi í höfut Ottari. Nú vil ek, ſegir Þorſteinn, at þú neytir godordſins, ok takir vid, ok ſva var gért, ok er í dóm kom málit gengu þeir Ingólfr

b) kvedſkap. 138. 559.

c) mikil endemi. 559. (en uhørt Ting)

d) frændur þar í héradi, ok add. 138. 163. (Frænderne der i Herredet)

nu Kierlighedsviser om Valgerd. h) Ottar begav sig igien til Thorstein, beklagede sig over Ingolfs Viser, og sagde, at Thorstein synes som forpligtet til at raade Bod herpaa. Thorstein tilstod, at han misbilligede det, men sagde tillige, at han havde sat Ingolf i Rette og at det ikke hialp. Ottar sagde: "enten maae du give Pengebøder for "Ingolf, eller tillade at vi søge ham paa en lovlig Maade." "Jeg vil "raade dig," sagde Thorstein, "at du ikke bryder dig derom, men efter "Loven kan du gierne søge ham." Ottar begav sig derpaa til Hof, og indstævnte Ingolf til Hunevatnsting og anlagde Sag imod ham. Da Jokull erfarede dette blev han rasende, han sagde det var et slet Exempel, dersom de skulde blive dømte til at forlade deres egen Fædrenegrund, og man kunde mærke, at Thorstein nu blev meget gammel, "ere vi," sagde han til, "end ikke lovkyndige, saa kunde vi dog giøre Ende paa Sagen med "vore Oxer." Da Tinget skulde holdes bad Ingolf Thorstein at give Raad i denne Sag, ellers vilde han lade Ottars Hoved føle sin Oxe. "Nu vil jeg," sagde Thorstein, "at du skal paatage dig Herredshøv-

h) Ottar blev meget vreed, begav sig til Thorstein og klagede over den ham "tilføiede Fornærmelse. "Nu vil jeg, sagde han, "at du tillader mig "at stævne din Søn Ingolf, thi jeg kan ikke lade det gaae roeligt af." "Det kan jeg ikke forbyde," svarede Thorstein, "skiønt det synes mig kun "lidet raadeligt." Jokull, Ingemunds Søn og Thorsteins Broder, var "just dengang paa Hof, og sagde: har man nogensinde hørt Magen, at "du vil lægge Sag an mod os her i Sveiten, det skal bekomme dig ilde. "Jokull boede oppe i Tunga i Vatnsdalen. Thorstein viiste her som ved "anden Leilighed sin Retsindighed; han formaaede flere til at tage sig af "Sagen paa Hunavatnsthinget, og lod sin Søn Ingolf overdrage sig den, "og bad Ottar være tilfreds med, at saavel Trætten om Viserne som hvad "andet der var imellem dem blev overladt til hans Kiendelse. De andre "raadte Ottar hertil, og de bleve da eenige om, at Thorstein skulde be- "stemme Vilkaarene ved Forliget. Thorstein sagde da: paa denne Kien- "delse behøver jeg ei længe at betænke mig, man bør at see paa hvad der "tiener Eder begge bedst. Jeg tilkiender Ottar Et halvt Hundrede i Sølv, "men saa skal han sælge sine Jorder og forlade denne Sveit. Ottar sagde, "at han ikke havde ventet at man skulde behandle ham med saa megen "Uretfærdighed. Thorstein forsikrede, at han ikke desto mindre havde seet "paa hans Bedste, i det han tog begge Parters Sindelag i Betragtning. "Derpaa flyttede Ottar sønder paa til Norderaaedalen." *Olafs S. Tryggv.* l. c. p. 82-83. Man seer at denne Fortælling er meget forskiellig fra Vatnsdælas. Norderaae falder ud i Borgarfiorden, ligger altsaa i S. V. for Grimstunga.

ok Jökull at dómum ok hleyptu upp med höggum ok féll nidr málit. Litlu *e*) sídar segir Ottar Olafi mági sínum at hann muni eigi unna vid þar at vera, ok selldi land sitt, ok færdi bú sitt sudr um heidi.

Kap. 38.

Enn *f*) eigi laungum tíma frá þessu tók Þorsteinn sótt ok andadist, ok þótt fyrri segi hér lát Þorsteins *g*) enn Þóris, þá dó *h*) Þórir þó litlu fyrri, enn *i*) Jökull lifdi lengst þeirra brædra. Þorkéll Krafla var þrévetr er Þórir andadist fóstri hans, þá fór Þorkéll til Þórorms ok var þar uppfæddr. Eigi ætludu menn fást mundi *k*) jafngiölld Þorsteins ok brædra hans, enn þó þóttu synir hans vel stíga í hans fótspor, ok þótti konum Ingólfr vænstr, sva sem kvedit var:

Allar villdu meyar
med Ingólfi gánga,
þær *l*) vænar vóru,
vesöl kvadst hún
er *m*) æ tillítil.

Ingólfr *n*) bió at Hofi, enn Gudbrandr at Gudbrandsstödum. Ingólfr átti Halldísi dóttr Olafs frá Haukagili, hún var yngri enn Asdís sú er Ottar átti er módir var Valgérdar ok Hallfredar Vandrædaskállds. Ingólfr fór at finna Valgérdi jafnan er hann fór frá þíngi edr á þat, ok líkadi Ottari illa, hún gérdi Ingólfi öll klædi er best átti at vanda.

e) eptir þingit. 559. (efter Tinget)
f) Enn eigi lángan tíma upp frá þessu. 138. 163. 559. (kort Tid herefter) Enn laungum tíma 568. (længe efter)
g) Enn Þóris. udeladt i 559.
h) Jökull 138. 163. létst Jökull fyrstr þeirra brædra. 559. (døde Jøkull først af Brødrene)
i) Þórir. 138. 163. 559.
k) idgiölld. 138. 163. 559. (det samme som jafngiölld; er det, i D. L. 6—15—1 forekommende Igield)
l) vaxnar 559. (voxne; bedre Læsemaade)
m) er, omitt. 138. 163. 559.
n) þeir brædr skiptu arfi med sér. 559. (Brødrene deelte Arven mellem sig)

"dingskabet, som jeg herved overdrager til dig," hvilket og skeedte. Da Sagen skulde optages til Doms, gik Ingolf og Jøküll til Retten, drev dem fra hinanden med Hug og Slag, og giordte saaledes Ende paa Sagen. Kort efter sagde Ottar til sin Svigerfader Olaf, at han ikke kunde finde sig i at være der længer, han solgte derfor sin Jord, og flyttede Sønder paa over Heeden.

Kap. 38.

Kort Tid efter blev Thorstein syg og døde. Skiønt hans Død fortælles her for Thorers, saa døde denne dog noget før, men Jøkull levede længst af de Brødre. Thorkill Krafla var 3 Aar gammel da hans Fosterfader Thorer døde, han drog da til Thorormi) og blev der opfostret. Folk tvivlede om, at de nogensinde vilde faae Thorsteins k) og hans Brødres Lige, men dog syntes hans Sønner at træde temmelig i hans Fodspor, og Fruentimmerne ansaae Ingolf for smukkest, som Visen lyder: l)

Alle Piger vilde
med Ingolf gaae,
som smukke vare,
ussel sagde hun
er altid den altfor lille = = =

Ingolf boede paa Hof og Gudbrand paa Gudbrandsstad. Ingolf blev gift med Halldis, m) en Dotter af Olaf fra Haukagil, hun var yngre end Asdis, Ottars Kone, og Moder til Valgerd og Hallfred Vandraadaskald. Ingolf besøgte jævnlig Valgerd, naar han drog fra eller til Tinge, hvilket mishagede Ottar. Hun syede alle Stadsklæder for Ingolf.

i) Dette var hans Farfaders Broder, s. ovenfor Kap. 21.

k) "Thorer Ingemundssøn var dengang Hovding og boede paa Hof i Vatns- "dalen, han blev anseet for den fornemste Mand der i Sveiterne; han "var venneswl og mennesskekierlig." *Olafs S. Tryggv.* l. c. p. 81.

l) Denne Vise er i *Olafs S. Tryggv.* l. c. p. 81, 8 Vers. De fire sidste lyde saaledes:

Sva vil ek ok kvad kerling,	ɔ: Ogsaa jeg, sagde Kierlingen,
med Ingólfi dansa,	vil med Ingolf danse,
medan mér tvær um tolla	saa længe to Tænder hænge
Tennur i efra gómi.	i min øverste Gumme.

m) I *Landnámab.* p. 198 kaldes hun Hilldur.

Kap. 39.

Nockrum vetrum eptir fráfall Þorsteins Ingimundarsonar faun Ottar er hann reid af þíngi í *o*) Bláfellsſkógaheidi mann ſekan er Þórir nefndiſt, ok kominn auſtan úr fiördum, kvadſt hafa ſekr ordit um konu mál, ok bad Ottar vidtöku. Ottar kvadſt mundi géra á því koſt ef hann færi ſendiför eina, hann ſpurdi hver hún væri, Ottar ſegir: ek vil ſenda þik nordr í Vatnsdal til Ingólfs, at þú ſitir um líf hans edr annarshvers þeirra brædra, þvíat ólíkligt er ef at líkindum fér, at þeir verdi giptudriúgir, nú ef þú fér mun ek veita þér áſiá. Hann kvadſt til þeſs vel fær, því ecki breſtr mik árædi. Hann fór med Ottari ok keyptu þeſſu ſaman at hann ſkylldi drepa Ingólf *p*) ok Gudbrand. Hann fór til Vatnsdals ok kom til Hofs, ok var þar um nótt, ok bad Ingólf áſiá, kvadſt vera ſekr; Ingólfr kvadſt eigi þurfa utanhéradsmanna ok kvad ſér ſlíka audfengna, ok bad hann í burt víkia, ok kvad ſér illa á hann lítaſt. Þórir fór á burt ok kom til Gudbrands, hann tók vid hönum ok var hann þar um hríd. Einn morgun bad Gudbrandr *q*) taka ſér heſt, ok géck út, enn Þórir eptir, ok er Gudbrandr kom á þröſkulld laut hann, enn Þórir veitti hönum þá tilrædi, ok er hann heyrdi öxinn þaut veik hann ſér hiá dyrunum, enn Þórir hió í áſinn er fram tók hiá *r*) vindſkeidunum, ſtód öxinn þar föſt, enn Þórir hliòp á burt, enn Gudbrandr eptir. Þórir hliòp yfir árgil *s*) fram, Gudbrandr ſkaut eptir hönum ſverdi ok kom á hann midiann. *t*) Gudbrandr hliòp yfir ána ok var þá

o) Bláſkóga heidi. 559.

p) edr Gudbrand ef hann nædi hönum helldr, enn Ottar ſkylldi koma hönum utan. 138. 163. 559. (eller Gudbrand, derſom han lettere kunde komme til ham, men Ottar ſkulde ſkaffe ham bort fra Landet)

q) hann. add 138. 559. (ham) *r*) úr. 559. (udaf)

s) Þegar er hann kom at ok lá fallinn. 559. (ſaaſnart han kom til den, og faldt)

t) hann hafdi knytt beitslinn um ſik midiann ok kom ſverdit þar í. add. 138. 163. (han havde bundet Bidſlet v. Beltet midt om Livet og traf Sværdet derpaa) í beitshringinn. 559.

Kap. 39.

Nogle Aar efter Thorstein Ingemundssøns Død, fandt Ottar, da han reed fra Thinge, i Blaafellsskovsheden n) en Forviist, som kaldte sig Thorer, sagde, at han var kommen østen fra Fiordene, og var bleven fordømt for en Leiermaalssag, og bad Ottar tage imod sig. Ottar sagde, at han vilde tage imod ham paa Vilkaar, at han vilde reise i et Ærende for ham. Den anden spurgte, hvad det skulde være? Ottar svarede: "Jeg vil sende dig nord til Vatnsdal, hvor du skal see at "bringe Ingolf eller en af hans Brødre af Dage, thi efter al Sandsyn- "lighed vil Lykken ikke være dem meget gunstig; dersom du vil paatage "dig det, skal jeg yde dig Bistand." Han svarede, at hertil var han meget vel skikket, da der ikke manglede ham paa Mod. Han fulgte nu med Ottar, og forbandt sig til at dræbe Ingolf og Gudbrand. Han drog til Vatnsdalen, kom til Hof, opholdt sig der Natten over, og bad Ingolf hielpe sig, og sagde, at han var forviist. Ingolf sagde, at han ikke trængte til Udenherredsfolk, som han kunde faae nok af, han bad ham derfor pakke sig bort, da han ikke stod ham godt an. Thorer drog bort og kom til Gudbrand, som tog imod ham og beholdt ham hos sig nogen Tid. En Morgen befalede Gudbrand at hans Hest skulde trækkes frem, han gik ud, og Thorer gik efter ham; da Gudbrand kom paa Dørtærskelen bukkede han sig, Thorer huggede efter ham, men i det han høite Øren hvine, dreiede han af i Døren, og Thorer huggede i Bielken der ragede frem ved Vindskeden, o) saa Øren blev staaende fast deri; han løb derpaa bort og Gudbrand efter ham. Han løb over en dyb Flodrende, Gudbrand kastede sit Sværd efter ham, og rammede ham

n) Blaafellsjokull kaldes nu et Iisbierg i Borgarsyssel. At der i Oldtiden har været Skov i Nærheden heraf, s. Olaffens Reise, II. S. 860.

o) Vindskeid forekommer i Dalaghen, S. 11, i *Mag. Lagab. Gulath. L.* i Paus Saml. I S. 121, i Christ. IV. N. L. Landsleieb. C. 2. og i Christ. V N L. 3—14—30. I *Ihres Glossarium*, II. p. 2017 forklares det ved asser prominulus, qui a pariete pluviam defendit, men rettere uden Tvivl i Bielkes Norske Lovs summariske Indhold, S. 56, ved de Fiele, som Gavlen paa Huset klædes med og fæstes i Aasen.

Þórir daudr, ok kafadi hann þar; ſkörd vóru fallin í ſverdit ok eitt er leggia mátti á fíngra góm, brynt vard at, ok ſídan var it beſta vopn. Gudbrandr fór at finna bródur ſinn, ok ſagdi hönum tídindin, ok kvad þetta rád Ottars, létu þá vid ſlíku menn búaſt mega; *u*) ridu ſídan ſudr til Borgarfiardar, ok báru þetta at Ottari, enn hann hafdi í mót, því þar var þá fiölmennt, ok nádu þeir hönum ecki; var þá leitad um ſættir, ok ſættuſt at því at Ottar gallt hundrad ſilfrs, enn Þórir ſkylldi ógilldr, þat fylgdi ok ſætt þeirra, at Ingólfr ſkylldi óheilagr falla, ef hann kæmi at finna Valgérdi, ſva at Gudbrandr fylgdi hönum eigi. Þá mællti Ingólfr: til þeſs máttú ætla Ottar ef fleiri farir verda óvingiarnligar til vor, þá muntú eigi fébótum vidkoma, ok þér munu golldin verda ſvikrædin; hann kvad þat marga mæla mundi at væri ſakir til *v*) ádr enn þetta gérdiſt; ſídan ſkildu þeir.

Kap. 40.

Svartr hét madr er ſkipi ſínu kom á *x*) Munþángseyri; hann var *y*) ſunnlendr at ætterni, madr mikill, ſterkr ok óvinſæll, ok lítt vid alþyduſkap. Hann kom af brotnu ſkipi, ok ſem menn viſſu hverr madr hann var, villdu öngvir verda til at taka vid hönum, fór hann um ſveitir unz hann kom til Ottars ok bad hann vidtöku. *z*) Hann ſegir: ómakliga ſyniſt mér til þín gért, at veita ſlíkum manni ſem þú ert ecki vidtöku, því þú ert madr ecki lítilmotligr, ok hygg ek mér ſé trauſt at þér mikit; hann kvad hann þeſs maklígan. Svartr átti nockut fé, var

u) Ingólfr kvad þetta mikil firni, ok ridu þegar &c. 138. 163. 559. (Ingolf ſagde, at dette var en ſkammelig Handling, og reed de ſtrax)

v) at þetta væri gért. 138. 163. (at dette ſkeedte)

x) Dimþaks eyri. 138. 559. Dunþaks eyri. 163.

y) ſudr-eyſkr. 138. 163. 559. (fra Suduroerne)

z) ok áſiá. add. 559. (Hielp)

midt paa Livet. Gudbrand sprang derpaa over Aaen, fandt Thorer død, og tildækkede ham med Jord og Steene. Der vare komne Skaar i Sværdet, hvoraf et var saa stort, at man kunde lægge Enden af Fingeren deri, men det blev slebet ud og var det siden et ypperligt Vaaben. Gudbrand begav sig til sin Broder, fortalte ham hvad der var skeedt, og sagde, at dette var opfundet af Ottar, og at man maatte tage sig i Agt for slige Mennesker. Derpaa reede de sønder til Borgarfiorden, for at kræve Ottar til Regnskab herfor, men han satte sig til Modværge, thi han havde dengang mange Folk hos sig, saa de intet kunde udrette med ham. Man søgte da at stifte et Forlig mellem dem, og bleve de saaledes forligte, at Ottar skulde betale Et Hundrede i Sølv, p) og Thorer skulde være ugild; ogsaa blev der fastsat i Forliget, at Ingolf ustraffet kunde fældes, dersom han besøgte Valgerd uden at have Gudbrand med sig. Da sagde Ingolf: "det "maae du vide for vist Ottar, at dersom du sender os fleere fiendtlige "Besøg paa Halsen, da slipper du ikke med Pengebøder, og dine lumske "Anslag skulde da blive dig betalte." Han svarede, at mange kunde bevidne, at han havde havt skiellig Grund til hvad der var skeet, og dermed skildtes de ad.

Kap. 40.

En Mand ved Navn Svart fra Sønderlandet landede med sit Skib i Munthangsøre. q) Han var stor og stærk, og meget forhadt af Folk. Han havde lidt Skibbrud, men da alle vidste hvilken Mand han var, vilde ingen tage imod ham. Han reiste fra den eene Sveit til den anden indtil han kom til Ottar, som han bad om tage imod sig. Denne sagde: "Det synes mig utilbørligt at nægte saadan en Mand "som dig Huus, thi du er ikke nogen ringe Mand, og troer "jeg, at du kan være mig til megen Hielp." Den anden svarede, at

p) I *Landnámab.* p. 197 læses Fem hundrede.

q) Kaldes i *Landnámab.* p. 197 Mindakseyri, og er rimeligviis det samme Mynþakseyri, til hvis Navn Anledningen fortælles l. c. p. 15, og som formodentlig har lagt paa Østerlandet; men jeg har hverken kundet finde det paa Karterne over Island eller i de trykte Reiser.

hann med Ottari ok eigi lengi ádr hann mællti til Svarts: ek vil senda þik nordr til Vatnsdals til Hofs, madr sá byr þar er Ingólfr heitir, hann er sakadólgr minn, ok hefir gért mér margar skammir, ok fæ ek eigi rétt af hönum, enn hann er þó mikilhæfr madr, enn ek hygg þik gæfu tilbera med minni tilstilli at hefna, því mér líst vel á þik. Svartr kvadst verit hafa þar eigi þótti öllum einn veg, kvad ok líkligast at hann giæti erindinu orkat, sagdist verit hafa í víkíng, ok opt einn í burt komist; *a*) enn med þeim hætti keyptu þeir saman at hann skylldi höggva hönd edr fót af Ingólfi enn drepa Gudbrand, *b*) enn Ottar skylldi fá hönum vetrvist, ok koma hönum utan. Svartr skylldi leita fyri sér ef hann kæmi eigi fram verkinu, enn fara til vistar finnar ef framkvæmdi. Ottar féck sér varníng *c*) ok féck *d*) Svarti, hann féck hönum mann til fylgdar ok II hesta, segir hönum hveria leid hönum er best at fara nordr ok nordan. Svartr fór þar til er hann kom í *e*) Vatnsdal, hann tók þar af hestum sínum ok bió um varnínginn, *f*) hann kom snimma at Hofi gángandi, var Ingólfr úti ok sképti spiót. Svartr hitti hann ok segir sér hafi seint farist, kvad sér horfna á heidinni hesta II ok kvad varníng sinn liggia þar, kistu ok húdfat, ok bad Ingólf at fá sér menn at leita med sér, ok flytia varníng sinn til bygda, kvadst vilia flytiast nordr til Eyiafiardar, kvad sik verit hafa á Hrafnagili fyri nockrum *g*) vetrum. Ingólfr kvad fátt manna á bænum, enn ek vil hvergi fara, ok verd burt í stad; þá muntú fylgia mér á götu til annars bæiar, hann fór med hönum á götuna, ok varadist Ingólfr hann þó af hugbodi sínu, því Svartr villdi æ sídar fara. Hann var girdr sverdi,

a) skip stod upp í Hvitá. 559. (Skibet laae i Hvitaae)

b) ef hann fengi eigi nád hinum. add. 138. 163. 559. (dersom han ikke kunde komme til Ingolf)

c) frá skipi. add. 138. 163. 559. (fra Skibet)

d) hann Svarti til medferdar. 559.

e) Hvann-dali. 138. 163. 559.

f) enn hestar gengu á bit. 138. 163. 559. (og Hestene gik og græssede)

g) árum. 138. 163.

dette var ikke meere end fortient. Svart havde nogle Penge og blev nu hos Ottar. Han havde ei været der længe, før denne sagde: "Jeg vil sende dig nord til Hof i Vatnsdalen, der boer en Mand "ved Navn Ingolf, som er min Fiende, og har tilføiet mig megen "Spot og Forhaanelse, uden at jeg kan faae nogen Ret over ham; "vel er han en anseelig Mand, men jeg troer dog at det vil "lykkes dig efter mit Anslag at straffe ham, thi du staaer mig "vel an." Svart sagde, at han fleere Gange havde været med, hvor Folk vare uenige, og haabede at han nok skulde faae dette Ærende røgtet, han havde tillige været paa Fribytterie, og var ofte eene undkommen. Der blev nu aftalt mellem dem, at han skulde hugge en Haand eller Fod r) af Ingolf og dræbe Gudbrand, men Ottar skulde underholde ham Vinteren over, og derpaa skaffe ham bort fra Landet. Svart skulde sørge for sig selv, dersom han ikke fik sit Ærende røgtet, men drage til sit Vinterophold, dersom det lykkedes ham. Ottar skaffede sig Vare an, som han leverede Svart, han gav ham og en Ledsager og 2 Heste, og sagde ham hvilken Vei der var den bedste at drage til og fra Norden. Svart reiste lige til Vatnsdalen, der tog han af sine Heste og bragte Varene i Stand. Tidlig om Morgenen kom han gaaende til Hof, da Ingolf just var uden for og i Færd med at skiæfte et Spyd. Svart gik til ham, fortalte, at han var bleven opholdt paa sin Reise, at 2 Heste vare komne bort for ham paa Heeden, og at hans Vare, Kiste og Vadsæk laae der, han bad Ingolf skaffe sig nogle Folk, som kunde hielpe ham at søge Hestene op og bringe hans Vare til Bøigden. Han sagde endelig, at han vilde flytte Nord paa til Oefiorden, s) og at han nogle Aar tilforn havde været paa Hrafnagil. t) Ingolf sagde, at der vare kun faa Folk paa Gaarden, og at han selv ikke vilde forlade den, bad ham derfor skynde sig bort. Han bad da, at han i det ringeste vilde følge ham paa Veien til en anden Gaard. Ingolf fulgte ham paa Veien, men da der ikke ahnede ham noget godt, tog han sig i Agt for ham, thi Svart vilde bestandig gaae bag efter,

r) Nok et Exempel paa denne Slags Privathævn hos de Gamle, s. *Gunnl. Ormst. S* p. 188, hvor tillige i Anmærkningen udførligen handles om denne barbariske Skik her i Norden.

s) Oefiorden er en stor Fiord i Nordlandet.

t) Hrafnagil ligger paa Nordlandet tæt ved Oefiorden.

ok hafdi ſpiót mikit í hendi, þat var fiadraſpiót lángſképt, ok vafit járni ſkaptit. Svartr beiddiſt vidtöku enn Ingólfr hefdi af varníngi þat hann villdi, ertú vídfrægr madr ok ſómir þér at hafa útlenda menn, allrahellſt ef eigi ſkortir fé til forgiptar. Ecki er ek vanr, ſegir Ingólfr, at taka ókunna menn til mín, géſaſt þeir margir allílla, ok ertú eigi til þeſs ólíkligr, því þú hefir íllsligt bragd, ok víſadi hönum ſkiótt af hendi, ok kvadſt engu vilia vid hann kaupa ok hvarf aptr. Svartr fór til Gudbrands, ok ſegir hönum hina ſömu ſögu. Gudbrandr mællti: eigi géſaſt nú vel þeir ókunnu menn, enn ſækia má ek láta varníng þinn, enn gérum ſídan ſem ſyniſt um viſtarfarit. Þeir fóru ok fundu varnínginn, ætludu heſtana burthlaupna, þeir fundu þá ſkiótt. Gudbrandr hafdi allt heim til ſín ok tók vid Svarti, ſem þat ſpyr Ingólfr, hitti hann bródur ſinn ok þótti óvarlig hans tiltekia, ok vil ek hann fari burt. Gudbrandr ſegir eigi muni ſá madr ſér *h*) at ſkada verda, ok kvad hann eigi hafa ſik líkligan tilgért ſídan hann kom. Ingólfr ſegir: ecki lítſt ockr þá einn veg, því mér lítſt madrinn flugumannligr ok ílla mun hann reynaſt, ok vil ek ecki hann ſé hiá þér, því mér ſegir ílla hugr um hann, ok þycki mér betr hinn fyrri varinn, enn þat vard ecki, ok var hann þar um vetrinn. Enn um vorit er ſumar kom færdi Gudbrandr lid ſitt í ſel, ok var ſva ſkipat at húsfreya reid einſömul, enn Gudbrandr ok Svartr ridu einum heſti bádir, ok var Svartr á baki. Enn er þeir komu á myrar þær er nú heita Svartfellsmyrar lá í heſtrinn undir þeim, ok bad Gudbrandr Svart *i*) fara aptr af heſtinum, ok ſva gérir hann, ok ſem Svartr ſér Gudbrand ſik eigi varaſt, þá ſnyr hann ſpiótinu; þat ſér húsfreya ok mællti: varaſtú *k*) fiandann! hann vill drepa þik, ok í því lagdi Svartr Gudbrand med ſpiótinu undir höndina ok þegar á hol. Gud-

h) til ſkada ætladr. 138. 163. 559. (beſtemt til at giøre ham Skade)

i) ſkeydaſt. 138. ſkreidaz. 163. 559.

k) hundinn er vill ſvíkia þik. 138. 163. 559. (for Hunden, ſom vil forraſke dig)

han havde et Sværd ved Siden, og i Haanden et stort Spyd, som var et langskaftet Fiederspyd med jernomviklet Skaft. Svart bad, at Ingolf vilde tage imod ham, og derimod udsøge sig hvad han vilde af hans Vare. "Du er en anseet Mand," lagde han til, "det "anstaaer dig derfor at huse fremmede Reisende, helst naar dem ikke "mangler Midler til at vise sig erkiendtlige." "Jeg pleier ikke," sagde Ingolf, "at tage ubekiendte Folk i mit Huus, da mange af dem opføre "sig meget slet, hvilket du rimeligviis ogsaa vil giøre, thi du har et "meget ondt Udseende." Derpaa viiste han ham hastig fra sig, sagde at han intet vilde have med ham at bestille, og skyndte sig tilbage. Svart drog derpaa til Gudbrand og fortalte ham det samme. Gudbrand sagde: "Ubekiendte Folk opføre sig nu ikke med det bedste, dog "vil jeg lade dine Vare hente, og kunne vi da siden nærmere tale om "din Modtagelse her i Huset." De droge hen og fandt Varene, og Hestene med, som de først troede vare bortløbne. Gudbrand lod det alt flytte hiem til sig og tog Svart i sit Huus. Da Ingolf erfarede dette gik han til sin Broder, sagde ham, at dette var uforsigtig handlet og raadte til at jage ham strax bort. Gudbrand sagde, at denne Mand ingen Skade vilde tilføie ham, og at han ikke siden sin Ankomst havde givet Grund til saadan Mistanke. "Da have vi forskiellige "Meeninger om ham," sagde Ingolf, "mig forekommer han at være "en Stiemand, som har ondt i Sinde, og raader jeg fra at han skal "være her hos dig, thi der ahner mig intet godt, det er bedst at "være forsigtig i Tide?" Desuagtet blev Svart der Vinteren over. Om Foraaret, da Sommeren nærmede sig, flyttede Gudbrand til Sæters, og gik Toget saaledes for sig, at Huusmoderen reed allene, men Gudbrand og Svart begge paa een Hest, og Svart sad bagerst. Da de kom til den Myre, der nu kaldes Svartfellsmyre, u) sank Hesten ned med dem; Gudbrand bad Svart stige bag ned af Hesten, hvilket han og giordte, og da han mærkede at Gudbrand ikke tog sig i Agt, vendte han Spydet om. Huusmoderen blev det vaer, og raabte: "vogt dig "for Fienden, han vil dræbe dig." I det samme stak Svart til

u) Dennes Beliggenhed har jeg ikke kundet opdage; den maae altsaa være een af de mange mindre betydelige Myrestrækninger i Island, som ei findes paa Karterne.

brandr féck brugdit sverdinu ok slæmir eptír hönum, ok hió hann sundr í midiu. Húsfreya kom til sels, ok segir beggia þeirra líflát, ok þóttu íll tídindi. Ingólfr spyr þetta, ok segir farit hafi eptir hugbodi sínu; ok bió mál á hendur Ottari þegar til Alþíngs um fiörrád vid sik ok bródur sinn, ok er menn komu til þíngs var leitat um sættir, var þat miök torsótt vid Ingólf, enn sakir þess margir gódgiarnir menn áttu hlut at, ok hitt annat, at Ingólfr hafdi eigi halldit sætt sína vid Ottar um fundi vid Valgérdi, þá tók hann sættir, ok komu fyri fiörrád Gudbrands III hundrud silfrs, skylldi þá ok nidr falla sættarrof vid Ottar; *l*) skiliast nú vid þetta ok vóru sáttir. Ingólfr átti II sonu vid konu sinni, hétu þeir Surtr ok Högni, þeir vóru bádir gérvilegir menn. Ingólfr þótti mikill höfdíngi, ok stíga vel í fótspor sínum födur um marga hluti. Olafr á Haukagili tók þá miök at elldast.

Kap. 41.

Ránsmenn *m*) vóru miök yfirgángsamir um þann tíma sudr ok nordr, sva náliga mátti engi á sínu hallda; eina nótt ræntu þeir á Haukagili mat miklum, því þar vóru gnægtir hvervetna.] Olafr hittir Ingólf ok segir hönum. Ingólfr bióst heiman med XV menn, Olafr bad hann vera vel *n*) lidfæran, ok kvad meira varda at hann kæmi heill heim enn hitt hvar matr sinn færi. Þeir ridu sudr á heidi, ok ræddu um ránit, Þiófarnir höfdu rænt til XV hundrada, þeir komu at sporum þeirra ok röktu þar til þeir villtust um, því sporin láu *o*) þá ymsa vega; þeir skiptu þá lidi

l) um Valgérdar-mál. add. 138. 163. 559. (Sagen med Valgerd)

m) Utilegumenn ok. add. 138. 163. 559. (Røvere og —)

n) varfærann. 559. (forsigtig)

o) á tva vegu. 138. 163. 559. (til to Veie)

Gudbrand med Spydet og rammede ham under Armen, men Gudbrand fik Sverdet draget, huggede paa skraae efter ham og huggede ham midt over. Husmoderen kom til Sæteren og fortalte begges Død, og ansaae alle det for en sørgelig Tidende. Da Ingolf erfarede dette, sagde han, at det var gaaet som han havde forudseet, og anlagde strax Sag mod Ottar ved Althinget for Efterstræbelse af hans og hans Broders Liv. Da Folk kom paa Thinget, blev der forsøgt paa at stifte Forlig, som Ingolf nødig vilde til, men deels fordi mange velsindede Mænd lagde sig derimellem, deels ogsaa fordi Ingolf ikke havde holdet sin forrige Aftale med Ottar om at standse sine Besøg hos Valgerd, lod han sig bevæge dertil, saaledes at for Gudbrands Mord betaltes Trehundrede i Sølv, og dermed skulde Bruddet af Forliget med Ottar tillige være afgiordt. Derpaa skildtes de ad forligte. Ingolf havde med sin Kone 2 Sønner, Svart og Hogne, begge haabefulde Mænd. Ingolf blev anseet for en giæv Hovding, der i mange Maader traadte i sin Faders Fodspor. Olaf paa Haukagil begyndte nu slux at ældes.

Kap. 41.

Paa den Tid sværmede saa mange Røvere omkring baade Sønder og Nord paa, at neppe nogen kunde beholde sin Eiendom i Sikkerhed. v) En Nat røvede de en stor Deel Madvare paa Haukagil, hvor der var Overflødighed af alt. Olaf begav sig til Ingolf og fortalte ham dette. Ingolf drog hiemme fra med 15 Mand, Olaf bad ham være dygtig mandstærk, og sagde, det var ham meere om at giøre at han kom uskadt hiem, end at faae sine Madvare igien. De reede sønder paa over Heeden og talte sammen om Ranet, Tyvene havde ranet til Værdie af 15 Hundrede. De kom paa Spor efter dem, og forfulgte disse indtil de bleve forvildede ved det Sporene gik ad forskiellige Veie. De deelte derpaa

v) Om saadanne Røverbander, der for det meeste bestode af Fredløse (Skógarmenn) der havde deres Tilhold i Huler (hellismenn) fortælles paa flere Steder i de islandske Sogur. vid. *Laudnámab*, p. 46. *Saga af Hördi ok Holmverium*. I Olaffens Reise, I. S. 238 sq. findes en interessant Beskrivelse over den berømte Hule Surtshellir kaldet paa Vesterlandet, hvor de paa anførte Steder omtalte Røvere havde Tilhold, og som endnu viser tydelige Spor af Beboelse i gamle Tider.

ſínu, fóru VIII í annan ſtad, enn VII í annan, ok leitudu lengi, þar vóru ſel ſkamt frá ok fóru þeir þángat, þá ſáu þeir XVIII hroſs hiá ſelinu, ok ræddu um at þar mundu komnir þiófarnir, ok kvádu rádligaſt at leita at förunautum ſínum. Ingólfr kvad þat órádligra, því þeir mega þá ná til hellirſins, því hann er ſkamt frá, ok eru þeir þá hólpnir. *p*) Ingólfr ſpratt af baki ok í gil nockut er hiá hönum var, ok þrífr upp hellur tvær vel miklar, lætr adra fyri brióſt ſér enn adra *q*) á millum herda, enn girdir at utan, hann hefir Ættartánga í hendi, ok géck at ſelinu, þat var tvídyrat. Þat ſegia menn at Ingólfr væri þar eigi fiölmennari enn vid annan mann. Þá mællti förunautr Ingólfs at hann mætti géra fylgdar menn ſína vid kunna. Ingólfr ſegiſt veria mundi dyr medan hann fyndi menn ſína, hann ſegiſt eigi mundi burtfara, þycki mér þínir ecki ofmargir. Ingólfr villdi þegar innráda at þeim, ok bad hann fylgia ſér drengiliga, þeir lögdu þegar at hönum er hann kom inn, ok hönum *r*) hurfu hellurnar; ſóttu þeir þá at Ingólfi med öllu megni enn hann vardiſt alldrengiliga, þeir lögdu þegar at hönum ſterkliga, hann reiddi þá upp Ættartánga, ok kom ſverdit í höfud þeim er ſtód á baki hans ok þeſs er fyri hönum ſtód, ok fengu bádir bana. Þeir áttu ſnarpan bardaga, ok lauk ſva at Ingólfr drap V menn, enda var þá fallinn fylgdarmadr hans, vóru þeir þá komnir út úr ſelinu, enn Ingólfr var ſárr miök, komu þá at menn hans enn þiófarnir ſtucku burt, enn þeir tóku ránit ok bundu á heſta ok ráku ſva nordr. Ingólfr lá í ſárum vetr þenna ok greri fyrir, *s*) enn *t*) um ſumarit ympruduſt þau upp aptr, ſva þat leiddi hönum til bana, ok ádr Ingólfr andadiſt bad hann ſik grafa í hollti einu ödrumegin er þeir

p) ef þeir ſá hann, ok er vor ferd þá ſlióлig, enn eigi víſt hvar vorir menn eru add. 138. 163. 559. (derſom de naae den, og er vor Tog da uhæderligt, heller ikke er det viſt hvor vore Folk ere)
q) á bak ſér. 138. (paa Ryggen)
r) hlifdu hellur þær er hann hafdi, ok ſneiddu lögin af hönum. 138. 163. 559. (de flade Steene bedækkede ham, men Huggene ſkar dem løſe)
s) ſva at kalla, add. 138. (ſaa at ſige) greri yfir. 559.
t) enn um vorit er ſumarhita tók rifnudu upp ſár hans öll. 138 163. 559. (men om Vaaren da Varmen begyndte brød hans Saar alle op)

deres Folk, og droge 8 ad een Kant og 7 ad en anden, og søgte længe. Ikke langt derfra var en Sæter, x) som de droge hen til og fandt 13 Heste uden for. Her meente de at Tyvene maatte være, og ansaae det for raadeligst at søge de øvrige af Følget op. Ingolf sagde, at dette ikke var klogt, thi da kunde Tyvene komme til en nærliggende Heller og der være i Sikkerhed. Ingolf sprang af Hesten og ned i en Klipperende, som var strax derved, fik fat paa 2 store flade Steene, satte den eene for Brystet af sig og den anden mellem Skuldrene, y) og bandt rundt omkring dem, og gik derpaa med Ættartange i Haanden til Sæteren, som havde to Døre. Der fortælles, at Ingolf kun havde een Mand hos sig, denne raadte ham til at lade sit Følge vide hvorledes det stod. Ingolf lovte at han vilde spærre Udgangen medens den anden søgte de øvrige af Følget op; men denne sagde, at han ikke vilde gaae bort, da ham syntes Ingolf havde ikke for mange hos sig. Ingolf vilde nu strax gaae løs paa dem og bad sin Følgesvend staae sig mandeligen bi. Saasnart han kom ind og Steenene faldt fra ham vendte de deres Vaaben imod ham, og angreeb ham af al Magt, men han værgede sig tappert. De huggede stærkt ind paa ham, han svingede Ættartange, rammede den i Hovedet der stod bag ved ham, og den der stod foran ham, og fældede dem begge. Striden var haard og endtes dermed, at Ingolf nedlagde 5 af dem, og at hans Følgesvend ogsaa faldt. De kom tilsidst ud af Sæteren, og Ingolf var meget saaret. Da hans Folk kom tilbage greebe Tyvene Flugten, de toge derpaa det røvede Gods, bandt det paa deres Heste og bragte det nord paa. Ingolf laae denne Vinter syg af sine Saar, som groede til, men om Sommeren brøde de op igien, hvorpaa han døde. Før Ingolf døde bad han, man skulde begrave ham i en Holt z) paa den

x) I *Landnámab.* p. 198 siges, at det var i Miklagil.

y) I *Eigil Skallagr. S.* p. 579 fortælles hvorledes Eigil engang mod en haard Kamp væbnede sig paa lignende Maade.

z) Ordet Holt forekommer paa mange Steder saavel i denne som andre islandske Historier. Hvad derved egentlig forstaaes, læres bedst af Olafsens Reise, II. S. 683. "Holt kaldes middelmaadig høie Bakker og Strækninger, der bestaae af smaae og iblandt store Steene, gierne bevoxne med mavert Græs, og i Fieldbygde eller høiere oppe, med Mosarter. — Holte findes snart overalt paa det flade Land, deels paa Græsmarkerne, deels paa de sumpige Steder, og ere gierne aflange."

vóru grafnir frændr, kvad þá hugkvæmara Vatnsdals meyum ef hann væri nærri götu. Sídan andadist hann, þat heitir Ingólfsholt er hann var jardadr. Alþydumenn hörmudu miök fráfall Ingólfs; XII vetr lifdi hann eptir fráfall Þorsteins födr síns, med mikilli virdíngu. Ottar gipti Valgérdi dóttr sína Stafhylltskum manni. Enn at Ingólfi öndudum var höfdíngialaust í Vatnsdal, því synir Ingólfs vóru eigi tilfærir fyrir alldurs sakir at vardveita godordit; var nú umleitat hvernin fara skylldi; enn þat vóru lög í þann tíma medan erfíngiar vóru í ómegd at sá skylldi *u*) vardveita godordit er best þætti tilfallinn.

Kap. 42.

Þorkéll Krafla Þorgrímsson var bædi mikill ok sterkr, hann var þá XII vetra er þetta var tídinda. Þorgrímr géck ecki vid faderni hans, enn hann var mikit frækiligri enn skilgétnir synir hans. Þorkéll Silfri frá Helgavatni var hamramr miök ok margkunnigr, hann var *v*) audigr at fé, enn óvinsæll af flestum mönnum. *x*) Þann sama dag er fundr var, stefndr at Kornsá *y*) mællti kona Þorkéls Silfra: hvat ætlar þú at géra í dag? Þorkéll segir: at fara til fundarins, ok vera í kvölld godordsmadr. Ecki villdi ek þú færir sagdi hún, ef þú ætlar at verda yfirmadr Vatnsdæla, þvíat þér mun þat eigi lagit verda, enda ertú eigi til þess felldr, hann sagdi í ödru skulu þín ord standa enn eigi hér um. Til þessa fundar ætladi ok Klacka-Ormr ok Þorgrímr frá Kornsá dóttursson Ingimundar: Þorgrímr þótti best til fallinn. *z*) Þessi fundr var lagdr á einmánudi í

u) af Þingmönnum 559. (af Tingmændene)
v) vellaudigr 163. 559. (meget rig)
x) enn þó virdtr mikils 138. 163. (og dog meget anseet) Eigi vinsæll ok oþokkasæll af flestum mönnum enn þó — 559.
y) um godords málit. add 138. 163. 559. (om Herredsforstanderskabet)
z) fyri frændsemi vid þá Vatnsdæli, enn þó skylldi þat til hlutfalls leggia, þvíat margir þóttust vel tilfallnir. add. 138. 163. 559. (formedelst hans Slægtskab med Vatnsdølerne, men dog skulde Lodkastning afgiøre det, da mange bleve anseete for velskikkede dertil)

anden Side af det Sted hvor hans Frænder vare begravne, og sagde, at de Vatnsdalske Piger længere vilde mindes ham, naar han laae saa nær ved Veien. a) Derpaa døde han, og kaldes det Sted, hvor han blev begravet, Ingolfsholt. Meenig Mand sørgede meget over Ingolfs Død, han havde levet 12 Aar efter sin Fader i megen Anseelse. Ottar giftede sin Dotter Valgerd med en Mand fra Stafholt. b) Efter Ingolfs Død havde Vatnsdalen ingen Høvding, thi Ingolfs Sønner vare for unge til at paatage sig Herredsforstanderskabet. Man overlagde nu hvorledes der skulde forholdes, og det var Lov i den Tid, at medens Arvingerne vare umyndige, skulde den, c) som ansaaes for dueligst dertil, bestyre Herredsforstanderembedet.

Kap. 42.

Thorkell Krafla Thorgrimsson blev baade stor og stærk, og var 12 Aar gammel da dette gik for sig. Thorgrim vilde ikke erkiende ham for sin Søn, skiønt han var meget raskere end hans ægte Sønner. Thorkell Silfre fra Helgavatn var overnaturlig stærk, og hengiven til Trolddom, han var riig og forhadt af de fleeste. Den samme Dag, som Sammenkomsten skulde holdes ved Kornsaae, sagde Thorkell Silfres Hustrue: "hvad haver du i Sinde at giøre i Dag?" Thorkell svarede: "Indfinde mig ved Sammenkomsten og i Aften være Herredshøvding." "Jeg vilde ikke at du skulde drage derhen," sagde hun, "dersom du haver "i Sinde at blive Vatnsdølernes Høvding, thi det er dig neppe bestemt, "heller ikke er du skikket dertil." "I andre Anliggender skal dit Ord "gielde, men ikke her," sagde han. Til denne Sammenkomst agtede sig ogsaa Klakkaorm, og Thorgrim fra Kornsaae, Ingemunds Dottersøn, som syntes meest duelig dertil. Sammenkomsten var bestemt at

a) Ogsaa i en Vise i *Hervarar Saga* p. 190 tales om en gröf - - er stendr á götu þiódar ɔ: en Gravsted, som staaer ved Landeveien. Om den Skik i Hedenold, at lægge Høiene ved Veie og Stier, som endnu er kiendelig, s. *Bartholini Ant.* p. 118-19

b) Stafholt laae i Borgarfiords Syssel paa Vesterlandet mellem Norduraae og Thveraae, s. *Landnámab.* p. 58. Olaffens Reise, I. S. 80.

c) I Arnesens isl. Retterg. S. 473, hvor dette Sted anføres, legges til "af þingmönnum". Jfr. ovenfor Kap. 37.

Forſæludal. *a*) Þorkéll Silfra dreymdi nærſtu nótt ádr fundrinn var, ok ſegir *b*) konu ſinni drauminn, at hann þóttiſt rída ofan eptir Vatnsdal heſti raudum, ok þótti hann traudt vid jörd koma, ok vil ek ſva ráda: at raudt mun fyribrenna ok til virdíngar ſnúaſt. Signy kona hans kvadſt annan veg ſnúa vilia, ok kvad heſt Már heita, enn Már er mannsfylgia, ok kvad *c*) rádit (rauda ſynaſt) ef blódugt (blodug) yrdi, ok má véra þú ſért veginn á fundinum ef þú ætlar þér godordit, því nógir munu þér þat fyrimuna. Þorkéll lét ſem hann heyrdi eigi, ok bióſt vel heiman at vopnum ok klædum, því hann var ſkartsmadr mikill, ok kom í ſídarſta lagi. Þorgrímr kom ſnimma dags ok ſat í öndvegi hiá Ormi, hann géck alldreigi vid faderni Þorkélls Kröflu, hann lék ſér á gólfi med ödrum ſveinum, ok var mikill ok ſterkr ok manna frídaſtr, hann nam ſtadar hiá Þorgrími ok horfdi á hann miök lengi ok taparöxi er hann héllt á. Þorgrímr ſpyr: hví ambáttarſonr ſá ſtardi á ſik? Þorkéll kvad eigi ofmikit ſitt gaman þó hann horfdi á hann. Þorgrímr ſpyr: hvat villtú tilvinna Krafla at ek géfi þér öxina? því ek ſé þér litſt vel á hana, ok hitt annat at ek gángi vid *d*) faderni þínu? Þorkéll bad hann ákveda. Þorgrímr mællti: þú ſkallt ſetia öxi í höfut Silfra ſva hann fái alldreigi godordit, þykki mér þú ſiálfr þá færa þik í ætt Vatnsdæla kyns. Þorkéll kvadſt þat géra mundi. Þorgrímr leggr rád til at hann *e*) ſé á leik med ödrum ſveinum. Silfri ſat ſva jafnan um daginn at hann ſtuddi hendi undir kinn, enn lagdi fót á kné ſér. Þorkéll ſkylldi hlaupa í ſaur, enn adra ſtund inn ok koma vid klædi Silfra, ok vita ef hann reiddiſt. Nú ræda þeir um godordit, ok verda eigi áſáttir, villdi hver ſinn hlut framdraga; þá leggia þeir hluti í ſkaut, ok kom jafnan upp hlutr Silfra, því hann var *f*) margkunnigr.

a) at Klakkaorms. 559. (hos K.) *b*) Signyu. add. 559.
c) rauda ſynaſt ef &c. 138. 163. 559. raudt 163. (Membranens Læſemaade giver her ingen Meening, jeg har derfor optaget Variantens i Parenthes)
d) frændſemi 559.
e) láti ſem verſt med ödrum börnum. add. 138. 163. 559. (og gior megen Stoi med de andre Born)
f) margkindugr. 559. (underfundig)

holdes den sidste Vintermaaned i Forsælubalen. Thorkell Silfre havde en Drøm den sidste Nat før Sammenkomsten, som han fortalte sin Kone. Han drømte, at han reed ned i Vatnsdalen paa en rød Hest, som neppe syntes at røre ved Jorden, "og dette udtyder jeg saaledes," sagde han, "at der vil brænde noget rødt foran, men at det vil vende "sig til Ære for mig." Hans Kone Signy meente, at det betydede noget gandske andet, og sagde, at en Hest heed Maar, og at Maar var Menneskets Fylgie, og at det som blev blodigt syntes rødt, "maaskee," sagde hun til, "du kan blive dræbt i Forsamlingen, dersom du giør Paa"stand paa Herredsforstanderskabet, thi det ville mange misunde dig." Thorkell lod som han ikke hørte det, og lavede sig til Reisen vel forsynet med Vaaben og Klæder, thi han giordte meget af Pragt; han var blandt de sidste der kom. Thorgrim kom tidlig om Dagen og sadte sig i Høisædet hos Orm. Han erkiendte ikke Thorkell Krafla for sin Søn; denne leegede paa Gulvet med andre Drenge, og var stor og stærk og meget smuk. Han stillede sig hos Thorgrim og betragtede meget længe ham og den Haandøxe han holdt i Haanden. Thorgrim spurgde, hvorfor den Trællinde-Søn gloede paa ham? Thorkell sagde, at han havde ikke for megen Fornøielse af at see paa ham. Thorgrim spurgte: "hvad vil du giøre Krafla, dersom jeg ikke allene giver dig "Øxen, thi jeg mærker du synes vel om den, men endog erkiender dig for "min Søn?" Thorkell bad ham selv bestemme det. Thorgrim sagde: "du skal sætte Øxen i Silfres Hoved, saaledes at han aldrig bliver "Herredshøvding, og da vil jeg tilstaae, du viser dig at høre til "Vatnsdølernes Æt." Thorkell lovte at ville giøre det. Thorgrim gav det Anslag, at han skulde blive ved at lege med de andre Drenge; Silfre sad den Dag stedse med Haanden under Kinden og Beenet over Knæet: Thorkell skulde da løbe ud i Dyndet og saa ind igien og komme Silfres Klæder nær for at prøve om han blev vreed. De talte nu om Herredsforstanderskabet, men uden at kunde blive eenige, da enhver talte sin Sag. Derpaa kastede de Lod, og kom Silfres Lod bestandig op, da han var forfaren i Trolddomskunst. Thorgrim gik hen ad

Þorgrímr géck fram ok mætti Þorkéli Kröflu *g*) ok mælltí: nú vil ek at þú greidir axarlauninn. Þorkéll fagdi: til axar er ek allfús *h*) at vinna, þó eigi fé fú vara til fem þú villdir. Þorgrímr fagdi: fleirà mun taka verda enn vöru eina. Þorkéll mællti: villtú ek drepi Silfra? já kvad Þorgrímr. Þá var komit godordit í *i*) fkaut Silfra. Þorkéll Krafla kom innar í ftofu, ok kom vid *k*) klædi Silfra, enn hann hratt hönum frá fér ok kalladi hann ambáttarfon. Þorkéll hlióp upp í fætit hiá hönum, ok *l*) kaffetti taparöxina í höfdi hönum, var Þorkéll þegar daudr, hinn kvad fik eigi ofmikit tilvinna axarinnar. Þorgrímr kvad fveininn hafa verit ílla *m*) bryndann, hefir pilltr þesfi nú fynt fik Vatnsdæla kyns ok mun ek gánga vid faderni þínu. Sídan tók Þorgrímr godordit, ok var kalladr *n*) Þorgrímr godi. Sættft var á víg Silfra, því fynir hans vóru úngir. Þorkéll Krafla fór heim med födur fínum, ok beiddift at fara utan, ok vita hve tiltækift ef hann hitti Sigurd Jarl Hlödversfon frænda finn. Þorgrímr kvad hann fkylldi hafa þat er hann villdi.

Kap. 43.

Biörn hét auftmadr er fkip hafdi til hafs búit, til burtfiglíngar, med hönum fór Þorkéll Krafla utan, þeir komu vid Orkneyar, þá var Sigurdr Jarl í eyunum. *o*) Biörn leitadi vidtöku handa Þorkéli, ok kvad hann gódan mann ok

g) í dyrum hiá fveinum 559. (i Døren hos Drengene)
h) ok má ek nú vel greida verdit. 559. (og fkal jeg nu betale dens Værdie)
i) hlut. 138. 559. (Lod) omitt. 163.
k) vid fót hönum 559. (ved Fødderne af ham)
l) keyrdi. 138. 163. 559. (huggede) kollfetti. 568.
m) beiddan, enda hefir hann ecki vel ftadift. 559. (anmodet, men dog haver han ikke vel ftyret fig)
n) Kornsár godi. 138. 163. 559.
o) Biörn var Jarli kunnigr, ok leitadi &c. 138. 163. 559. (Biørn var bekiendt med Jarlen og føgte —)

Gulvet, mødte Thorkell Krafla, og sagde: "nu vilde jeg du skulde betale Øren." "Jeg har stor Lyst til at fortiene den," sagde Thorkell, "skiøndt jeg ikke haver de Vare at give for den, som du vil tage imod." "Der kan tages andet i Betaling end just Vare," svarede Thorgrim, "Vil du da," gientog Thorkell, "at jeg skal dræbe Silfre?" "Ja," svarede Thorgrim. Nu var just Herredsforstanderskabet faldet paa Silfres Lod. Thorkell Krafla kom ind i Stuen og rørte ved Silfres Klæder, denne stødte ham fra sig og kaldte ham en Trællindesøn. Thorkell sprang derpaa op i Sædet hos ham, og huggede Haandøxen dybt ind i Hovedet paa ham, saa han døde paa Stedet, d) og sagde tillige, at han ikke havde giordt for meget for at fortiene Øren. Thorgrim sagde, at Drengen havde været meget ægget, at han nu havde viist sig at være af Vatnsdølernes Æt, og at han derfor erkiendte ham for sin Søn. Derpaa tiltraadte Thorgrim Herredsforstanderskabet og blev kaldet Thorgrim Gode. I Anledning af Silfres Drab blev sluttet et Forlig, thi hans Sønner vare unge. e) Thorkell Krafla tog hiem med sin Fader og bad om Orlov at reise bort, og forsøge hvorledes han vilde blive modtagen af sin Frænde Sigurd Jarl Hlødversøn. Thorgrim lovte at han skulde faae alt hvad han vilde have.

Kap. 43.

En Nordmand ved Navn Biørn havde lavet sig til at seile bort med sit Skib, med ham reiste Thorkell Krafla. De ankom til Orkenøerne, hvor Sigurd Jarl just var. f) Biørn giordte sig Umage for

d) Manddrab blev af de gamle Nordiske, som af alle raae Folk anseet for en saa ærefuld og vigtig Idræt, at Børn ikke tidlig nok kunde vænnes dertil, om ikke paa anden Maade, saa ved at dræbe Dyr. *F. Johannæi* Hist. eccl. Isl. I. p. 27. Derfor nævnes og sammesteds een, som da han var 12 Aar gammel dræbte sin Faders Banemand; Eigil Skallagrimsøn havde i sit tolvte Aar alt slaaet to ihiel. *Eigla*, p. 190. 192, og Jomsvikingen Vagn Aagesen havde, da han var 9 Aar gammel, alt været 3 Menneskers Banemand. *Ol. S. Tryggv.* ed. Scalh. I. p. 160.

e) Og kunde folgelig ikke paatage sig Eftermaalet. Efter Graagaasen kunde den Dræbtes Søn, naar han var 12 Aar gammel, være Eftermaalsmand; Arnesens isl. Retterg. S. 35.

f) Dette var Sigurd Lødversøn Jarl den Tykke, som faldt i Briansslaget i Irland Aar 1014. See om ham *Torfæi Orcades*, p. 24-45.

mikils verdan, ok miök fyrir íslendſkum mönnum. Jarl ſegiſt mundi taka vid hönum, ok ſpurdi at ætt Þorkéls? enn hann ſegir hver væri. Jarl hugleiddi þat lítt, ſídan tók hann vid þeim. Einlyndr þótti Jarls mönnum Þorkéll vera, alldreigi géck hann úr rúmi ſínu nema Jarl gengi *p*) til, hann var hönum einum fylgiſamr. Eitt ſinn um vorit fór hirdin til leiks, enn Jarl ſat eptir med fá menn, ok mællti: þú ert ſtadfaſtari enn fleſtir menn Þorkell! er þú fer eigi til leika, enn hvat ſegir þú mér af ætterni þínu? Þorkéll taldi þá ætt ſína, ok vaknadi Jarl þá vid, ok mællti: þú munt vera mér ſkylldr, ok ertú ſeinn í ſlíkum ſögnum, Jarl jók þá virdíng hans. Ok um ſumarit eptir fer Jarl í hernad, ok ſpurdi Þorkéll hvart hann villdi fara med? hann kvadſt fara vilia ef Jarl villdi. Þeir heriudu vída um ſumarit, ok eitt ſinn er hann gérdi upprás í Skotland, ok kom aptr til ſkipa, ſpurdi Jarl hvat margra manna vant væri? var þá athugat, ok var Þorkéls eins ſaknat, hann hafdi vérit á ſkipi Jarls, þeir kvádu eingan ſkada um ſva tómlátan mann vera. Jarl bad fara at leita hans þegar í ſtad, ok ſva var; þeir fundu hann í ſkógar riódri vid eik eina, II menn ſóttu at hönum enn IIII láu daudir, á burt hlupu atſóknar menn Þorkéls þá Jarls menn komu til. Jarl ſpyr: hvat Þorkéll hefdi dvalit? Þorkéll ſegir: þat hefi ek heyrt ydr mæla at renna ſkyldi frá ſkipum á land upp, enn alldreigi til ſkipa ſva hver hlypi frá ödrum. Jarl ſvarar: þú ſegir ſatt frændi, ok ſkal ſva vera hédan af, enn ſá ſkal engi hlutſkipti taka ſem rennr frá merki af landi ofan. Jarl ſpurdi: hvert þat vóru landsmenn ſem daudir vóru hiá hönum. *q*) Þorkéll kvad þat landsmenn, ok ſagdiſt farit hafa hiá kaſtala einum, ok þar ek géck hröpudu úr ſteinveggnum ſteinar nockrir, ok þar fann ek fé ecki miök lítit,

p) til, omitt. 138. 163. 559.

q) edr hans menn. 559. (eller hans egne Folk)

at Thorkell kunde blive modtaget, og sagde, at han var en brav og anseelig Mand, som overgik de fleeste Islændere. Jarlen lovte at tage imod Thorkell og spurgte om hans Familie; da han havde erfaret denne, betænkte han sig noget og tog derpaa imod ham. Thorkell forekom Jarlens Folk at være meget sær, han forlod aldrig sit Sæde uden naar Jarlen nærmede sig, og var ingen uden ham følgagtig. Engang om Foraaret gik Hoffolkene hen at leege, og Jarlen blev tilbage med nogle faae. Han sagde da: "du er stadigere end de fleeste andre, Thorkell! da du ikke "vil tage Deel i nogen Leeg, men hvad kan du vel fortælle mig om din "Herkomst." Thorkell opregnede derpaa sit Slægtregister; Jarlen blev opmærksom derved og sagde: "Du er mig altsaa beslægtet, og har du "tøvet længe med at fortælle sligt." g) Fra den Tid af beviiste Jarlen ham meere Ære. Sommeren efter gik Jarlen ud paa et Søetog, og spurgte Thorkell om han vilde følge med, hvortil denne sagde sig at være villig naar Jarlen ønskede det. De herjede den Sommer vidt og breedt. Eengang da Jarlen havde giordt Landgang paa Skotland og kom tilbage til Skibene, spurgte han hvormange Folk der savnedes. Da der blev efterseet, savnedes ingen uden Thorkell, som havde været paa Jarlens Skib; de andre sagde at det var ingen Skade at tabe saa uvirksomt et Menneske. h) Jarlen bød dem strax paa Stedet at søge efter ham og det skeedte. De fandt ham da i et Skovrød ved en Eeg, kiæmpende med to, og fire laae døde; Thorkells Angribere toge Flugten da Jarlens Folk kom til. Jarlen spurgte Thorkell, hvorfor han var bleven tilbage. Han svarede: "jeg haver hørt Eder sige, at man skal løbe fra Skibene "paa Land, men at den eene ikke skal forlade den anden for at løbe til "Skibene." Jarlen svarede: "du har Ret, Frænde! og skal det fra nu af "være bestemt, at hvo der forlader sit Banner paa Landet skal ingen Deel "have i Byttet." Jarlen spurgte om det havde været nogle af Indbyggerne der laae døde hos ham. Thorkell tilstod dette, og fortalte at han var gaaet forbi en Borg, af hvis Muur der i det samme var udfalden

g) Deres Slægtregister findes i *Torfæi Orcades*, p. 31. De nedstammede nemlig fra Rognvald Mørejarl, Thorkells Fader Thorgrim og Sigurd Jarl vare Næstsødskendebørnsbørn.

h) Om den Beskyldning man i Oldtiden giordte Islænderne for deres Uvirksomhed haves en lærd og interessant Bemærkning i *Gunnl. Ormst. S.* p. 170-73.

þetta ſáu kaſtalamenn ok hlupu eptir mér, var þá fundr vor ſem ſiá mátti. *r*) Jarl ſpurdi: hvat mikit fé þat væri? hann kvad vera XX merkr ſilfrs. Jarl kvad hann eiga þann fiárhlut enn engan annan. Þorkéll kvad Jarl eiga ok allt ſitt hlutſkipti, Jarl ſagdi þeir bádir eiga ſkylldi, ok þat kom eigi í ſkipti. Jarl lagdi mikla virdíng á Þorkéll fyri þeſſa för, hann var med Jarli II vetr, þá fyſtiſt Þorkéll til Islands, ok ſagdi þat Jarli. Jarl ſagdi: þat er líkligt at frændum þínum verdi ſæmd at þér, *s*) Jarl gaf hönum öxi gullrekna ok gód klædi, ok kvadſt ſkylldi vera vinr hans, ok gaf hönum kaupſkip med farmi ſem hann kiöri, gullhríng ſendi hann Þorgrími *t*) er vá hálfa mörk. Véreidi ſendi hann allan kvennbúnat gódan fyri frændſemi. Sídan lét Þorkéll í haf ok fórſt hönum vel, hann kom ſkipi ſínu í Húnavatnsós. Þorgrímr Kornsárgodi reid til ſkips ok fagnadi ſyni ſínum, ok baud hönum til ſín, þat þá hann. Þorgrímr gaf Véreidi frelſi. *u*) Litlu ſídar tók Þorgrímr ſótt ok andadiſt, enn ſynir hans ſkilgétnir tóku arf allan ſem lög ſtódu til. Þórormr bródir Klakka-Orms födr Þorgríms, födr Þorkéls, *v*) fór á fund Þorkéls ok baud hönum til ſín, þat þá hann. Þorkéll var lyndis gódr madr ok ſeinþreyttr til reidi. *x*)

Kap. 44.

Þorgils hét madr er bió at Svínavatni, hann átti ſér húsfreyu ok med henni *y*) VII ſonu, ok eru II nefndir: Þorvalldr ok Ormr; Glædir hét, bródrſon Þorgils, hann var ſyſtrſon Gudmundar hins Ríka frá Mödruvöllum. Glædir

r) Jarl tiádi þeim þá frækleik hans. add. 163. 559. (Jarlen giordte dem da opmærkſomme paa hans Manddom)

s) hann gérdiz handgenginn Jarli. add. 138. 163. 559. (han tog Tieneſte hos Jarlen)

t) til frelſis Vereidi er. add. 138. 163. 559. (for Vereids Frihed)

u) ſva ſem Jarl hafdi ord tilſent. 559. (ſom Jarlen havde begiæret)

v) Þórormr. add. 138. 163.

x) var blídr madr ok lyndis godr. 559. (var blid og — —)

y) IV. 163. 559.

nogle Steene, og at han ved den Leilighed havde fundet en temmelig Deel Penge der, at Borgfolkene vare blevne dette vaer, havde forfulgt ham og indladt sig i en Kamp med ham hvis Udfald nu var bekiendt. Jarlen spurgte, hvormange Penge det var; han sagde at det var 20 Mark Sølv. Denne Sum, sagde Jarlen, tilhørte ham selv og ingen anden. Thorkell svarede at dette og alt hans øvrige Bytte tilhørte Jarlen; denne sagde da at de begge skulde beholde det, og kom det ikke i Deeling med det øvrige. Jarlen beviiste Thorkell megen Ære for dette Tog, han opholdt sig i 2 Vintre hos ham, da begyndte han at længes efter Island og tilstod det for Jarlen. Denne sagde, at det var sandsynligt at hans Frænder vilde faae Ære af ham; han gav ham derpaa en guldbeslagen Øxe og gode Klæder, og tilsagde ham sit Venskab. Videre skiænkede han ham et Kiøbmandsskib, hvortil han selv maatte vælge sig Ladning, og sendte tillige Thorgrim en Guldring som veiede en halv Mark og Vereid en skiøn Fruentimmerklædning for deres Slægtskabs Skyld. Derpaa gik Thorkell under Seil og efter en lykkelig Reise ankom han i Hunavatnsosen. Thorgrim Kornsaaegode reed til Skibet, modtog sin Søn kierligen og indbød ham til sig, som han og tog imod. Thorgrim gav Vereid sin Frihed. Kort efter blev Thorgrim syg og døde; hans ægte Sønner arvede hele hans Formue efter Loven. Thororm Klackaorms i) Broder, Farbroder til Thorgrim Thorkells Fader, begav sig til Thorkell og indbød ham til at tage til sig, som han og giordte. Thorkell var en sagtmodig Mand og langsom til Vrede.

Kap. 40.

En Mand ved Navn Thorgils boede ved Svinavatn; han havde 7 Sønner med sin Hustrue af hvilke 2 nævnes her, Thorvald og Orm. k) Glæder Thorgils's Brodersøn, var en Systersøn af Gudmund hin Rige

i) Denne Thorgrims Fader Klackaorm, som han her og Kap. 41 kaldes, er den samme som i Kap. 21 kaldes Hallorm.

k) Denne Thorgils kaldes i *Landnámab*, p. 184-198 Thorgils Giallandi, og siges der at have havt 3 Sønner Thorarinn, Digrorm og Thorkell, men denne confunderes der med Thorkell Krafla.

var áburdar madr mikill, *z*) ok hinn mesti gapuxi. Þeir fedgar Þorgils ok Þorvalldr fóru til Klakka-Orms at bidia Sigrídar dóttr hans, var því vel svarat, ok ákvedin brullaups stefna at vetrnóttum í Forsæludal. Þar var fámennt heima enn starf mikit, bædi at sækia saudi á fiall ok svín; ok margt annat at géra; Þorkéll baudst at fara med verkmönnum, Ormr kvadst þat vilia. Þeir fóru sídan, ok sóttist þeim seint, þvíat féit var styggt, *a*) sótti engi knáligar enn Þorkéll, þat þótti torsóttligast at eiga vid svínin. Þorkéll var óhlífinn ok baudst til þess sem ödrum þótti íllt at géra, ok er þeir skylldu búa sér vistir mællti Þorkéll: vel mun fallit at taka einn grísinn oss til matar, Þorkéll tók grísinn, bió til bords, allir urdu at því sáttir, Þorkéll var fyrir þeim um alla lidsemd; þeir komu heim. Avalldr hét madr er var med Klakk-Ormi, hann var Ingialldsson, hann var umsyslumadr, enn Hildr kona hans fyri innan stock, hún var dóttir Eivindar Sörkvers. Litlu ádr enn brúdkaupit skylldi vera, kom Glædir austan úr fiördum, ok frétti um þessa rádstöfun. Glædir kvadst ok hafa spurt önnur tídindi, þat er fiallferd Þorkéls Kröflu, hann var valdr til svína geymslu, kvad þat ok makligast um ambáttarsyni, ok kvad hann drepit hafa grís þann sem druckit hafdi spenann um nóttina ádr ok legit hiá *b*) gélltinum. Þorgils mællti: þetta er heimskuligt gaman þú hefir, ok er sagt Þorkéll hafi *c*) svá farit sem hönum sómir best; *d*) óvirdugliga *e*) þykki mér tekist hafa, segir Glædir. Nú koma þeir til brúdkaupsins, þá mællti *f*) Þórormr til Orms bródr síns: ek mun vinna mönnum beina ok hafa starf. Ormr kvadst þat giarnan vilia, Þórormr ok Þorkéll veittu

z) málugr ok óvitr, ok hinn mesti gapuxi. 138. 163. (snakkelysten og uforstandig, og — —)

a) ok feitt. add 163. (og feedt)

b) gallta þvíat hann kól sem adra hundtík. add. 138. 163. 559. (thi han frøs som en anden Tæve)

c) bædi þar ok annarstadar karlmannliga farit. 138. 163.

d) bædi þar ok annar stadar 559. (baade der og andensteds)

e) anúdliga 559. (paa trælleviis).

f) Þorkéll til Orms fóstra síns. 138. 163. 559. (Thorkell til sin Fosterfader Orm)

fra Modruvall. Glæder var meget stadselig i Klæder og en stor Fusentast. Thorgils og hans Søn Thorvald begave sig til Klakkaorm, for at frie til hans Dotter Sigrid, l) de fik ja og der blev bestemt at Bryllupket skulde holdes mod Vinterens Begyndelse i Forsæludal. Der var kun faae Folk hiemme og meget Arbeide at forrette, baade med Faar og Svin at hente fra Fieldene og meget andet. Thorkell tilbød at følge med Arbeidsfolkene, hvormed Orm viiste sig tilfreds. Derpaa gik de afsted men bleve først sildig færdige da Qvæget var meget vildt; Ingen var ivrigere i Arbeidet end Thorkell. Det var vanskeligt at faae Svinene drevne sammen, Thorkell skaante sig ikke, og giordte af sig selv det som andre krympede sig ved. Da de skulde til at lave Mad, sagde Thorkell at det vær bedst de udsøgte sig en Gris til Maaltid. Heri vare alle eenige, Thorkell tog da en Gris og lavede den til og giordte meer Opvartning end nogen af de andre. Derpaa kom de hiem. Een ved Navn Avald Ingialds Søn var Huusforvalter hos Klakkaorm, og hans Kone Hildr Dotter af Eivind Sørkver var Huusholderske. m) Kort for Bryllupket kom Glæder østen fra Fiordene og erfarede da dette Giftermaal. Han sagde at han havde hørt noget andet nyt, nemlig Thorkell Kraflas Reise til Fields og at han havde været brugt til at passe paa Svin, hvilket og passede sig bedst for en Trællindesøn; tillige havde han slagtet en Gris som Natten tilforn havde diet og lagt hos Soen. Thorgils sagde "dette er en taabelig Spøg, thi alle sige at Thorkell paa denne Reise "har opført sig saaledes at han har Ære deraf." "Mig synes det modsatte," sagde Glæder. Nu indfandt de sig til Brylluppet, da sagde Thororm til sin Broder Orm, "jeg vil paatage mig det Arbeide at sørge "for Giæsternes Modtagelse," som Orm var vel fornøiet med. Thororm og Thorkell beværtede Giæsterne vel og prægtigen. Glæder og hans

l) I *Landnámab.* p. 198 siges, at det var Hilldur, en Dotter af Thororm paa Thorormstunga, altsaa Klakkaorms Broderdotter, som de friede til.

m) Efter *Landnámab.* p. 201 var hun en Dotter af Hermund Eivind Sørkvers Søn.

mönnum vel ok ſtórmannliga; g) þeir Glædir ſátu í öndvegi á óædra beck ok hans menn. Þorkéll géck miök um beina, ok var lítillátr í ſinni þionuſtu, þeir úr Svínadal hlóu at hönum miök, ok kvádu ærit ſterkan ambáttarſoninn, Þorkéll kvad meiri kurteiſi at láta æ gledi ok gaman h) koma í móti beinleika enn i) ſkapraunir ok ſtóryrdi. Glædir kvad hann mörg ſtórvirki unnit hafa; ok máttú af því ſtórliga láta þar þú fyri ſkémſtu drapſt griſinn þann er eina nótt hafdi druckit ſpenann, ok er þat k) þitt edli. Þorkéll ſegir: fá eru mín ſtórvirki Glædir, enn þó munu fleiri enn þín, ok er þér óſkylldt um þetta at tala. Glædir hló at Þorkéli ſva Þorvalldr heyrdi, ok kvad hann ſimaſtan um matreidar gérdina. l) Ok um kvelldit fóru menn til ſængs eptir vana. Enn um morguninn ſtód Þorkéll ſnimma upp ok géck í eitt útibúr, ok hvatti öxina Jarlsnaut, géck ſídan í anddyri, þar var þá fyri Glædir ok hans menn tóku handlaugar, ok gengu menn hiá þeim med ſlátrtrog. Glædir mællti til Þorkéls: nær muntú verit hafa búverkunum í morgun, ok láttú oſs nióta hans gallta, ok láttú þat feitaſta koma fyrir oſs kompána; m) mun eigi vel fallit ſegir Þorkéll at brytia fyrſt höfudit, ok velia ſva ſtyckin þar eptir fyri þik, ok alldreigi veit ek at þú ert ſva frekr á feitætinu at torſótt ſé at fylla þik. Þann dag ſkylldi frá bodinu rída. Þorgils ſpurdi: hvert búinn væri dagverdr? Þorkéll kvad búit þá ſodit væri, ok kvad ſkamt til þeſs ok géck út verkmanna dyr ok inn adrar, ok tók öxi ſína, ok ſtód hiá dyrum þá Glædir géck út, géck Þorkéll eptir hönum ok hió til hans í höfudit, ok hafdi Glædir þegar bana. Þorkéll hlióp út nordrdyr því þeir vóru fyri ſudr dyrum, matr ſtód um allt húſit. Þorgils var

g) þeir Ormr ſatu í öndvegi enu óædra megin ok hans menn. 559. (Orm og hans Mænd ſatte i det ringere Høiſæde)
h) gamanrædur. 559. (ſkiæmtſom Tale)
i) ſkaup ok atyrdi. 163. 559. (ſkaup i denne Betydning er ikke forekommet mig)
k) þín idn. 138. 163. 559. (din Idræt)
l) Þorvalldr qvad Glædi ovítrliga mæla. 559. (Thorvald ſagde, at Glædir talte uforſtandigen)
m) þat hæfir vel ambáttarſyni. add. 163. 559. (det paſſer ſig vel for Trælleſønnen)

Følge sad i Høisædet paa den nederste Bænk. Thorkell tog megen Deel i Opvartningen og viiste alle megen Høflighed og Opmærksomhed. De fra Svinedalen loe meget ad ham og sagde at Trællindesønnen havde dygtige Kræfter. Thorkell sagde at det var anstændigere at giengielde en venlig Opvartning med Lystighed og Spøg, end med Drillerier og Skieldsord. Glæder sagde at han havde udført mange store Bedrivter, "og kan du især giøre dig til deraf at du for nyelig slagtede Grisen som "havde pattet een Nat, og passer det sig vel med din Natur." "Mine "Stordaad ere ikke mange," svarede Thorkell, "men de ere dog flere end "dine, Glæder, det sømmer sig derfor ikke for dig at tale herom." Glæder loe ad Thorkell, saa Thorvald hørte det, og sagde at han havde meest Færdighed i Madlavning. Om Aftenen gik Folkene til Sængs som de pleiede; næste Morgen stod Thorkell tidlig op, gik ind i et Udhuus og sleb der Øxen som Jarlen havde foræret ham. Derpaa gik han ud i Forstuen hvor han traf Glæder og hans Mænd som vaskede deres Hænder, og bare Nogle i det samme Truge med Kiød forbi dem. Glæder sagde til Thorkell: "I denne Morgen har du nok havt meget med Huusholdningen at bestille, lad os derfor smage noget af Svinene, og sæt det "feedeste for mig og mine Kammerater." "Det gaaer ikke godt an," sagde Thorkell, "at tage Hovedet af først og siden søge Stykkerne ud "for dig, heller ikke veed jeg, at du er saa gridsk paa Fedt, at det skulde "være vanskeligt at mætte dig." Den Dag skulde Giæsterne ride bort. Thorgils spurgte, om der var reedt til Davre. Thorkell svarede at den var færdig naar alt var kogt, som ikke vilde vare længe. Derpaa gik han ud af Arbeidsfolkenes Dør og ind ad en anden, tog sin Øxe og stillede sig ved Døren; da Glæder gik ud, fulgte han efter ham og huggede ham i Hovedet saa han døde paa Stedet. Thorkell løb derpaa ud af den nordre Dør thi de andre vare ved den søndre; Mad stod der overalt i Huset. Thorgils havde mange Folk hos sig de løb giennem heele Huset og meente at Thorkell kunde ikke komme ud og agtede at gribe

fiölmennr, ok hlupu menn hans um húſit ok hyggia Þorkéll ſkuli eigi útkomaſt, ok ætla at hafa hendur á hönum. Þorkéll hlióp um *n*) ſæti, enn *o*) ſkot var vid húſit, enn lokhvíla fyri framan, ok úr henni mátti hlaupa í ſkotit, *p*) þángat hleypr Þorkéll enn konur ſátu í lokhvílunni ok fölldudu ſér, *q*) medal þeirra ſat Hilldr, þángat hlióp hann, hún ſpyr: því hann færi ſva? Þorkéll ſegir henni allt ſem komit var, enn hún bad hann fara í ſkotit hiá ſér, ok ſva gérir hann, komſt Þorkéll þar út. Þorgils ſegir mönnum ſínum: ſnúum þar at ſem konurnar eru fyri, því mér þótti ſem madr mundi þángat hlaupa. Hilldr tók öxi í hönd ſér, ok kvad eigi ſkylldi einn af ſér taka, Þorgils hyggr Þorkél þar nú vera muni, ok bidr bera klædi at þeim ok ſva var gért, ok fannſt Þorkéll eigi; Þorgils ſá at þetta var eigi nema prettr ok dvöl, ok fór út ſídan, ok er þeir komu út þóttuſt þeir ſiá ſvip mannſins nidr vid ána. Þorgils bad leita þángat ok ſva var gért, ok fanſt hann eigi: Þorkéll viſſi at þar var hellir vid ána, ok þar faldiſt hann, ok heitir nú Kröflu hellir. Þeir Þórormr ok Klakk-Ormr leitudu um ſættir, eigi villdi Þorgils ſættum taka, enn þó var eigi brugdit þeſſum rádahag, ok hótadi Þorgils því at mannhefndir ſkylldu koma fyri víg Glædis. Þórormr leiddi *r*) bodsmenn úr gardi, ok leitadi med jafnadi um ſættir, ok féck þó ecki, ok ſva ſkilldu þeir. Þorkéll var ymiſt þann vetr at Kornsá med brædrum ſínum, edr med frændum ſínum ödrum, því allir villdu veita hönum nockra áſiá, ok hugdu gott til ef nockr þroſki yrdi hans í þeirri ſveit, ſva eigi ſettiſt þar *) utanſveitarmenn nidr þeir yfirrád hefdi yfir þeim, því fóru Vatnsdælir at leita hönum trauſts til Þórdíſar ſpákonu, er bió á Spákonufelli, hún var mikils virdt ok margkunnandi, bádu hana áſiá ok fulltíngis um mál Þorkéls, ok kvádu þar

n) ſetinn. 138. 163. 559.
o) ſkot voro úm huſit ok lokhvilur. 559.
p) hann leitir þángat ſem konur ſátu ok f. ſ. 559. (han ſøgte derhen, hvor Konerne ſad og —)
q) hann laup þar at er Hilldr var fyrir. 559. (han løb til Hilldur)
r) brúdmenn. 138. 163. 559. (Brudefolkene)
*) utanheradsmenn. 559. (Udenherredsmænd)

ham. Thorkell løb omkring Bænkene; der var et Afslukke ved Huset, og en Alkove n) foran, fra hvilken man kunde komme ind i Afslukket, did løb Thorkell hen. I Alkoven sadde nogle Fruentimmer som vare i Færd med at tage deres Hovedtøy paa, blandt disse var Hilldur; da Thorkell kom løbende, spurgte hun, hvorfor han havde saadan Hast? Thorkell fortalte hende hvad der var skeedt, hun bad ham gaae ind i Afslukket, han gik der ind og kom paa den Maade ud. Thorgils sagde til sine Folk: "lad os skynde os hen hvor Fruentimmerne ere, thi mig synes at et "Mandfolk løb derhen." Hilldur greeb en Øxe, og sagde at een ikke skulde faae den fra hende, Thorgils meente nu at Thorkell var der, han bød derfor at man skulde kaste Klæder over dem, hvilket ogsaa skeedte, men Thorkell fandtes ikke. Thorgils mærkede nu at dette var blot et Kneb for at opholde dem, gik bort, og da de vare komne ud, syntes de at see et Glimt af et Menneske nede ved Aaen. Thorgils befalede at søge der, det skeedte, men der fandtes ingen. Thorkell vidste at der var en Hule ved Aaen, i den skiulte han sig og kaldes den nu Krøsluheller. o) Thororm og Klakorm vilde stifte Forlig, men Thorgils vilde ikke tage derimod, og skiøndt Giftermaalet ikke gik overstyr, truede Thorgils dog med Blodhævn for Glæders Drab. Thororm ledsagede Giæsterne ud af Gaarden, og søgte at tilveiebringe et billigt Forlig, men forgiæves, hvorpaa de skildtes ad. Thorkell var den Vinter stundom i Kornsaae hos sine Brødre, stundom hos sine andre Frænder, thi alle vilde de gierne yde ham nogen Bistand, og ansaae det for godt om han kunde komme til nogen Magt og Anseelse i Herredet, at ikke Udensveitsmænd skulde sætte sig ned der og faae noget over dem at sige. Vatnsdølerne søgte derfor Hielp for ham hos Spaaqvinden Thordis, som boede paa Spaakonefell, p) og var meget anseet og forfaren i hemmelige Kunster, de bade hende om Raad og Bistand i Thorkells Sag, og sagde at det var af største

n) Jeg bruger dette fremmede Ord af Mangel paa noget indenlandsk til at udtrykke Originalens lokhvíla med. Hvad derved egentlig skal forstaaes, s. i Anmærkn. til *Gunnl. Ormst. S.* p. 164-65.

o) Jfr. *Landnámab.* p. 199.

p) Spaakonefell er et Annex til Hofs-Sogn i Hunevandssyssel; s. Olavii Reise, I. S. 211. Om denne Thordis Spaackone findes endeel i *Thorv. Vidf. S.* bag Húngrvaka, p. 256 og i *Kormaks Saga* Mss.

allmikit undirkomit at hún legdi til nockut rád ſva Þorkéll kæmiſt frá þeim vanda, hún kvad ſva vera ſkylldi. Þorgils fór at hitta Gudmund hinn Ríka, ok kvad hönum ſkylldaſt at mæla eptir frænda ſinn, er mér ok ſkylldt at fylgia þér hér til. Gudmundr mællti: eigi þykki mér málit ſva hægt, því ek hygg at Þorkéll verdi mikilmenni enn frændr margir til atſtodar, enn mér hefir flutt verit at tiltekiur Þorkéls væri eigi fyri ſakleyſi, enn nú muntú tilbúa málit, enn ek mun vidtaka í ſumar á alþíngi, ok ſkildu at því ſinni. Þorgils bió málit til alþíngis, ok ſtefndi Þorkéli eptir lögum. Vatnsdælar fiölmenntu miök, ok ſva hvartveggi. Þorgils reid til þíngs med mikla ſveit manna, Þorkéll var ok á þíngi med frændum ſínum, þar var ok Þórdís Spákona, s) höfdu þeir allir eina búd Vatnsdælar ok hennar menn. Tók þá Gudmundr vid málinu; þeir Vatnsdælar budu ſættir, Gudmundr villdi eigi utan ſektir. Þórormr hitti Þórdíſi ok rédſt um vid hana, því hún var forvitra ok framſyn, hún var tekin til þeſs af mörgum at géra um ſtórmál, hún mællti þá: fari Þorkéll híngat til búdar minnar, ok ſiáum hvad ſgériz, ok ſva gérdi Þorkéll. Þórdís mællti vid Þórorm: far þú ok biód Gudmundi enn ſættir, ok þeir láti ſér nægia at ek géri um málit. Þorkéll gaf Þórdíſi II hundrut ſilfrs. Þórormr baud dóm Þórdíſar á málinu, enn Gudmundr neitti, ok kvedſt eigi taka vilia fébætr. Þórdís mællti þá hún þat viſſi: ek ætla mér eingan vanda ávera vid Gudmund t) fyrſt han vill eígi hlyda mínum dómi, mun hann því hafa minni ſæmd af málinu. Sídan mællti hún til Þorkéls: far þú nú í kuſl minn hinn ſvarta, ok tak ſtaf-ſprotan í hönd þér er Hángnudr u) heitir, v) ok muntú þora at gánga í flock Gudmundar, vid ſva búit, hann kvadſt þora mundi med hennar rádi. Hún ſvarar: hættum til þá, nú ſkalltú gánga til Gudmundar, ok drepa ſprotanum III ſinnum á vinſtri kinn

s) ok átti ein ſér. búd ok hennar menn. 138. 163. 559. (og havde for ſig og ſine Folk een Hytte allene)

t) fyrſt — málinu. omitt. 559.

u) Högnudr 138. 163. 559.

v) edr muntú. 138. 163. 559 (eller tør du)

Vigtighed at hun udtænkte noget Anslag, hvorved Thorkell kunde komme ud af denne Forlegenhed; dette lovte hun. Thorgils begav sig til Gudmund hiin Rige, og sagde at han var nærmest forbunden til at være sin Frændes Eftermaalsmand, og at han selv tillige ansaae det for sin Pligt at staae ham bi heri. "Denne Sag forekommer mig ikke saa let," sagde Gudmund, "thi jeg troer at Thorkell vil blive en mægtig Mand, og han "haver mange Frænder som hjelpe ham, desuden er mig berettet at Thor-"kells Handling ikke er skeet gandske uden Aarsag; imidlertid kan du "anlægge Sagen, og jeg skal da i Sommer tage imod den paa Altinget;" dermed skildtes de ad. Thorgils giordte Sagen anhængig ved Altinget og stævnte Thorkell paa lovlig Maade. Saavel Vatnsdølerne som Modparten indfandt sig i talrig Mængde. Thorgils reed til Thinge med et stort Folge, Thorkell med sine Frænder, og Thordis Spaaqvinde var der ogsaa, og havde Vantsdølerne og hendes Folk een Hytte tilfælleds. Gudmund paatog sig Sagen, Vatnsdølerne tilbøde Forlig, men Gudmund paastod Forviisning. Thororm begav sig til Thordis og raadførte sig med hende, thi hun var forstandig og forudseende, og brugtes derfor til at bilægge mange vigtige Sager. q) Hun sagde: "lad "Thorkell komme til min Hytte, vi ville da see hvad der er ved at giøre;" Thorkell indfandt sig. Thordis sagde til Thororm: "gaae hen og tilbyd "Gudmund paa nye Forlig, saaledes at de samtykke i at voldgive mig "Sagen." Thorkell gav Thordis 2 Hundrede i Sølv. Thororm tilbød Thordises Kiendelse i Sagen, men Gudmund afslog den, og afslog Pengebøder. Da Thordis fik dette at vide sagde hun: "jeg "anseer ikke Gudmund for at kunde lægge mig nogen Hinder i Veien, "vil han ikke antage min Kiendelse, vil han og faae mindre Ære af Sa-"gen." Derpaa sagde hun til Thorkell: "Ifør dig nu min sorte Kaabe, "tag denne Stok som kaldes Hængnud i Haanden, og tør du vel "saaledes blande dig i Gudmunds Følge." Han meente, at han efter hendes Raad nok torde vove det. "Lad os da forsøge det," sagde hun, "gak til Gudmund, og slaae ham med Kieppen tre Gange "paa den venstre Kind; ikke synes du mig saasnart at kunde vente Dø-

q) Om Fruentimmernes Deeltagelse i offentlige Forretninger i Oldtiden, see Arnesens isl. Retterg. S. 560.

hönum, eigi fyniſt mér þú brádfeigligr. *x*) Hann kom í flock Gudmundar, ok komſt allt til hans, ok gat á leid komit því hönum var bodit. Nú freſtadiſt framſókn ſakarinnar, ok dvelſt málit. Þorgils mællti: hví gengr eigi fram málit? Gudmundr kvad brádt greidaſt mundu, enn þat vard eigi, ok dvaldiſt ſtundinn, ok ónyttiſt málit til ſóknar. Þórdís hitti Vatnsdæla, ok bad þá gánga at dómum, ok bióda fé fyri *y*) málit, því má vera nú taki þeir, ok lúkiſt ſva málit; þeir gérdu ſva, gengu til dóma, hittu Gudmund, budu ſættir ok fébætr. Gudmundr ſegir: eigi veit ek hvat þér vilit bióda, enn mikils mun ek þat virda í málinu er ſá var veginn ſem mællti til óhelgi ſér, þeir ſögduz vel vilia bióda fyri hans ſakir, ok bádu hann tilmæla, ok er hann ſkilldi í hvart efni komit var málinu, ok ecki mátti ſækia til laga, tók hann fiálfdæmi af Þórormi at géra fé ſlíkt er hann villdi at undanſkildum utanferdum ok héradsſektum, þá var handſalat nidrfall á ſökum. Þá ſendi Þórdís Þorkéll í annat ſinn til Gudmundar at láta koma ſtaf-ſprotan á hægri kinn hönum, ſva gérdi hann, þá tók Gudmundr minnit ok þótti kynligt at þat hafdi frá hönum horfit. Gudmundr gérdi *z*) II. hundrut ſilfrs fyri víg Glædis, ok féllu ſva nidr gagnſakir, ok gulldu þau *a*) Þorkéll ok Þórdís allt féit, ok ſkildu ſáttir. Þorkéll fór til Spákonufells med Þórdíſi. Þorgils mællti til Gudmundar: hví ſkipadiſt ſva ſkiótt hugr þinn í dag? Gudmundr ſagdi: *b*) ek mundi eigi ord at mæla, því var ek tregr, ok má vera at vid raman væri reip at draga; fóru ſva heim af þíngi.

Kap. 45.

Vatnsdælar efldu miök Þorkéll Kröflu til virdíngar, þeir bádu konu til handa hönum, ok godordit lagdiſt til

x) ok vænti ek at dugi. 559. (og haaber jeg det vil hielpe)
y) manninn. 559.
z) C. 138. 163. 559.
a) Þorormr. 559.
b) þviat ek kunni eigi ord at mæla fra munni. 559. (thi jeg kunde ikke faae et Ord fremført)

"den." Han blandede sig i Gudmunds Følge, trængte frem til ham selv, og udførte hvad der var ham befalet. Nu standsede Sagens Fremgang. Thorgils spurgte: hvi Sagen ikke gik sin Gang? Gudmund svarede at den snart skulde blive bragt til Endelighed, men der blev intet af, imidlertid gik Tiden hen og Sagen blev afviist som ikke tilbørligen forfulgt. Thordis bad nu Vatnsdølerne gaae til Thinget igien og tilbyde Pengebøder, som de nu maaskee vilde tage imod og saaledes giøre Ende paa Sagen. Efter hendes Begiering begave de sig til Thinget, talte med Gudmund og tilbode ham Forlig og Böder. "Jeg veed ikke," sagde Gudmund, "hvormeget I byder, men jeg anseer det for en vigtig Om-"stændighed ved Sagen, at den Dræbte selv ved sin Mund var Aarsag i "sit Drab." De sagde at de vilde for hans Skyld give passende Bøder, og bade ham selv bestemme dem. Da han nu mærkede hvorledes Sagen stod, og at han ikke lovligen kunde forfølge den, lod han Thororm overdrage sig Myndighed til selv at bestemme hvad Straf han vilde undtagen Landsflygtighed og Herredsforviisning, og blev der givet Haand paa at Sagen dermed skulde være afgjordt. Thordis sendte Thorkell andengang til Gudmund at han med Kieppen skulde røre ved hans høire Kind, da fik Gudmund sin Hukommelse igien og ansaae det for undeligt at han saa gandske havde glemt sig selv. Gudmund bestemte en Bod af 10 Hundrede i Sølv for Glæders Drab, hvorhos tillige al Modsøgsmaal faldt bort, denne Sum betalte Thorkell og Thordis, og skildtes de dermed forligte ad. Thorkell drog til Spaakonefell med Thordis. Thorgils sagde til Gudmund: "hvi forandredes dit Sind saa hastig i Dag." Gudmund svarede: "Jeg kunde ikke fremføre et Ord, derfor var jeg saa langsom, "maaskee der og var en Stærkere med i Spillet." Derpaa reiste enhver hiem fra Thinget.

Kap. 45.

Vatnsdølerne gjordte sig megen Umage for at bringe Thorkell Krafla i Anseelse. De skaffede ham et Giftermaal, r) og Herredsfor-

r) Efter *Landnámab.* p. 199 fik han Vigdys, en Dotter af Olaf paa Haukagil; jfr. nedenfor Kap. 45.

hans, því þeir Surtr ok Högni Ingólfssynir vóru þá annar XI vetra, enn annar *c*) XII vetra, ok rédu *d*) þeir eigi ſtadfeſtum ſínum af Þorkéli; var Hofs land *e*) hönum til handa fengit, ok gérdiſt Þorkéll höfdíngi Vatnsdæla. Lid Ottars dreifdiſt nordr til ſveita, ok var eigi at því gaumr géfinn. Hallfredr ok Gallti ſynir Ottars fóru nordr, ok enn fleira barna hans. Opt kom Hallfredr til *f*) Skéggsvalda ok taladi vid dóttr hans er Kolfinna hét, þeirrar konu féck Grís Semíngsſon, enn þá lék ſama ord á med þeim ſem ſagt er í ſögu hans, ok eitt ſinn er hann kom út, því hann var farmadr, enn Grís var á þíngi, kom Hallfredr þar Kolfinna var at ſeli ok lá hiá henni; ſem Grís viſſi þat líkar hönum ſtórílla, enn Hallfredr fór utan ſam-ſumars. A leidmóti í Vatnsdal var fiölmenni mikit, ok tiölldudu menn búdir, því vera átti II nátta leid. Þorkéll átti búd meſtá ok fiölmennaſta. Skéggvalldi átti búd ſaman ok hans ſon Hermundr, ok er Gallti Ottarsſon var genginn eirinda ſinna mætti hann Hermundi, enn hann minntiſt á ſakir þær er Hallfredr hafdi gért, ok hlióp at Gallta ok drap hann, hlióp ſídan í búd födur ſíns, ok ſem Þorkéll ſpyr vígit ſpratt hann upp med ſveit ſína ok vill hefna. Hilldr ſtód í dyrum módir Hermundar, ok mællti: hitt er nú Þorkéll betra rád at hlaupa eigi ſva ſkiótt, ok var þér þat í hug eitt ſinn er vid fundumſt at þú mundir eigi drepa ſon minn fyrir augum mér. *g*) Nú er fleira í komit enn þá

c) XV. 138. 163. 559.

d) nádu. 559. (erholdt)

e) keypt til handa hönum. 559. (kiøbt for ham)

f) Skéggivadz edr Skeggiavallda. 163. Skeggavallda. 559.

g) Þorkéll. add. 559. (Thorkell ſagde)

standerskabet blev ham overdraget, thi Surt og Hogne Ingolfs Sønner vare, den eene 11 den anden 12 Aar gammel og kunde af Thorkell ikke erholde nogen Stadfæstelse paa deres Ret. Han blev ogsaa Herre over Hofsland og blev saaledes Vatnsdolernes Hovding. Ottars Folk adspredtes i de nordlige Sveiter, og lagde ingen Mærke dertil. Hallfred og Gallte Ottars Sønner droge nord paa tilligemed flere af hans Børn. Hallfred kom ofte til Skeggsvald, s) og talte med hans Dotter Kolfinna, som siden blev gift med Gris Semingsson, og gik da det Rygte om dem som fortælles i hans Levnet. t) Da Hallfred eengang kom fra en Soereise, thi han var Søemand, og Gris var paa Thinge, begav han sig til Sæteren hvor Kolfinna var og laae hos hende. Da Gris erfarede dette blev han meget misfornøiet, og Hallfred reiste samme Sommer bort igien. Forsamlingen i Vatnsdalen var meget talrig og bleve Hytter opslagne, da Folk skulde være der 2 Nætter. Thorkell havde den største og meest besøgte Hytte. u) Skeggvaldi og hans Søn Hermund havde Hytte sammen. Da Gallte Ottarsson gik hen at forrette sin Nødtørft mødte han Hermund, denne erindrede sig Hallfreds Forbrydelse, løb til og dræbte Gallte og flygtede derpaa til sin Faders Hytte. v) Da Thorkell erfarede Drabet skyndte han sig med heele sit Følge hen for at hævne det. Hilldur Hermunds Moder stod i Døren, og sagde: "Det "skikker sig nu bedre Thorkell! ikke at løbe saa hastig, og faldt det dig dog "ind engang da vi taltes ved, at du ikke burde dræbe min Søn for mine

s) S. om ham ovenfor, hvor han kaldes Avalld.

t) Hallfred Vandraadeskalds Historie haves baade særskilt og som Episode i *Olafs S. Tryggvasonar.* I den Scalh. Udg. af denne P. II. p. 83-85, og p. 304-7, som og i *Torf. Hist. Norv.* II. p 479-81, fortælles Hallfreds Kierlighedsforstaaelse med Kolfinna, hans Stridigheder desangaaende med hendes Fæstemand Gris og hans Forviisning, Mordet paa Gallte, ꝛc. tildeels med andre Omstændigheder, som det vilde være for vidtløftigt her at anføre.

u) Om Beskaffenheden af de gamle Islænderes Hytter paa Thingene, s. Erichsens Anm. til *Gunnl. Ormst. S.* p. 29-30.

v) I *Torfæi Hist. Norv.* II. p. 480 fortælles denne Tildragelse efter *Olaf Tryggv. S.* noget anderledes, at Drabsmanden heed Brand, at Hallfred anmodede Thorkell om Hielp, og siden da han mistænkte ham for Partiskhed udfordrede Gris til Tvekamp, men at Sagen blev afgiordt ved Thorkells Kiendelse.

viſſum vér von. Gack úr búdinni, kvad Þorkéll; ok muntú eigi ſiá ſon þinn höggvinn fyrir augum þér. Hún ſkildi þá raunar hvat hann mællti til hiálpar manninum, ok þótti ſkörugligt hans úrrædi, tók hún ſídan búnadinn af höfdi ſér ok bió hann med, ok ſettiſt í rúm hans, at eigi gengi fleiri konur út enn von var. Þorkéll bad þær ſkunda ok þreyngdiſt at þeim, ok ſagdi: ſtandit eigi ſva, þvíat ærinn er þó raun konunnar at hún ſiái eigi manninn höggvínn edr heyri til hans; þeir villdu inn hlaupa ok drepa Hermund. Þorkéll fór í búdar dyrnar, ok mællti: eigi hæfir at vér drepum héradsmenn vóra ſiálfir, *h*) ok ſættumſt helldr, ok var þá um ſættir talat milli þeirra, ok var ſva til þuklat, at hvarirtveggiu undu vel vid ſinn hlut, greidduſt bætr ſva miklar at þeir vóru vel ſæmdir, leyſti Þorkéll ſva *i*) þeirra mál at allir undu vel vid; öllum málum var til hans ſkotit um héradit, því hann þótti beſtrar náttúru í Vatnsdæla kyni, annar madr enn Þorſteinn Ingimundarſon.

Kap. 46.

Nærri þeſſum tíma kom út Fridrekr biſkup ok Þorvalldr Kodranſon er kalladr var hinn Vídförli. Þeſſu næſt kom út annat ſkip ok vóru þar á II berſerkir, ok hétu Haukr hvarirtveggiu, þeir urdu ovinſælir, því þeir budu mönnum naudúng til kvenna, *k*) þeir greniudu upp ſem hundar ok bitu ſkialldarrendr, þeir ódu elld loganda berum fótum. Þeir biſkup ok Þorvalldr fóru med nyann ſid at bióda mönnum *l*) trú, þeir vóru á Giſiá hinn fyrſta vetr, landsmenn ſtygduſt vid þeim ok nygiörníngum er þeir biſkup fóru med; Kodran tók trú ok ſkírn í fyrſta lagi ok kona

h) ok þingmenn. 559. (og Tingmænd)

i) þetta mál ſer af hendi med drengſkap. 559. (redede ſig ud af denne Sag meget ærefuldt.)

k) eda fiár, ella budu þeir hólmgaungu. add. 138. 163. 559. (eller Gods, eller udfordrede Folk til Tvekamp)

l) adra trú enn ſú er her var ádr. 559. (en anden Troe end den her var tilforn)

"Dine. Nu er der skeet meer end vi dengang formodede." "Gaae ud "af Hytten," sagde Thorkell, "da vil du ikke komme til at see din Søn "blive dræbt for dine Dine." Hun mærkede da tydelig at han sagde det for at hjelpe ham, og erkiendte dette hans Paafund for meget ædelmodigt. Derpaa tog hun sin Hovedpynt af og satte paa Sønnen, og sadte sig paa hans Plads, paa det ikke flere Fruentimmer skulde gaae ud end man ventede. Thorkell bad dem skynde sig, trængte paa dem, og sagde: "bliv ikke staaende, thi Konen har for megen Sorg til at hun tillige "skulde see eller høre hendes Søn blive dræbt." Nu vilde de andre løbe ind og dræbe Hermund. Thorkell stillede sig i Døren til Hytten, og sagde: "det sømmer sig ikke for os at dræbe vore egne Herredsfolk, "lad os heller forlige os." Derpaa blev der handlet om Forlig imellem dem, og blev det saaledes mæglet, at begge Parter vare veltilfreds, passende Pengebøder bleve erlagte, og Thorkell giordte en saadan Ende paa Sagen, at alle fandt sig fornøiede dermed. Alle Sager i Herredet bleve andragne for ham, thi han ansaaes for at være efter Thorstein Ingemundssøn den forstandigste blandt Vatnsdølerne.

Kap. 46.

Omtrent ved denne Tid kom Biskop Friderik og Thorvald Kodransen med Tilnavn hiin Vidførle til Island. x) Kort efter kom et andet Skib hertil, hvorpaa vare to Bærsærker, som begge heed Hauk, og paadroge sig alles Had, da de vilde voldføre Fruentimmer; de tudede som Hunde og bede i Skioldkanterne, og gik med bare Fødder giennem brændende Ild. Biskoppen og Thorvald vilde indføre en nye Religion og forkynde Folk den christne Troe; de opholdte sig den første Vinter paa Giliaa. Indbyggerne afskyede dem og de nye Skikke Biskoppen vilde indføre. Kodran

x) Den følgende Tildragelse fortælles kortelig i *Kristni S.* p. 12-14, og med nogle andre Omstændigheder i *Olafs S. Tryggv.* ed. Scalh. p. 42 og *Thorv. Vidf. S.* bag *Hungrvaka*, p. 242 sq. *F. Johnsen* (Hist. eccl. Isl. I. p. 43-45) antager *Vatnsdæla S.* og *Kristni S.* Beretninger for de sikkreste, og har af den første indrykket den heele Fortælling om Bærsærkerne. I *Kristni S.* l. c. og *Gretla*, p. 90 siges, at Thorkell lod sig primsigne. *F. Johnsen* anmærker l. c. p. 45, at Thorkell først vilde see sin Svigerfader døbt, for ved ham at erfare om Daaben skadede eller gavnede.

hans. Oláfr á Haukagili var þá ſva gamall at hann lá í reckiu ok drak af horni. Um hauſtit *m*) baud Olafr til ſín vinum ſínum, einkum Þorkéli mági ſínum; þeir biſkup ok Þorvalldr vóru þar, lét Þorkéll þá vera eina ſaman í húſi því þeir höſdu annann ſid. Ett fyrſta aptan veitſlunnar var ſén ferd berſerkianna, *n*) var kvídt miök vid þeim. Þorkéll ſpyr biſkup ef hann villdi rád tilleggia at berſerkirner fengi bana, hann bad þá táka vid trú ok ſkíraſt, enn hann kvadſt mundi afráda íllmenni þeſſi. *o*) Hérmed baud biſkup ok mællti: látit géra ellda III á midiu gólfi í ſkálanum, ok ſva var gért; ſídan vígdi biſkup elldana ok mællti: nú ſkal ſkipa becki af mönnum ſem beſtir eru árædis med lurka, því þá bíta eigi iárn, ok ſkal ſva beria þá til bana. Þá gengu þeir nafnar inn er þeir komu, ok ódu elldinn fyrſta ok annann ok brunnu miök, ok urdu hræddir af brunanum, ok villdu þegar at beckium; ſídan vóru þeir bardir til bana, ok urdu færdir upp hiá gili því er ſídan heitir Haukagil. Biſkup þóttiſt nú kominn til kaups vid Þorkéll at hann tæki trú ok léti ſkíraſt. Þorkéll kvadſt eigi adra trú hafa vilia enn þeir Þorſteinn ok Þórir fóſtri hans haft höfdu, þeir trúdu á þann ſem ſólina hefir ſkapat *p*). Biſkup ſagdiſt þá ſömu trú boda ok med þeirri grein at trúa á einn födur, ſon ok helgann anda, ok láta ſkíraſt í vatni *q*) fyri Jeſúm Chriſtum, *r*) fyri því þótti Þorkéli meſt ef í vatni ſkylldi ſkíraſt edr þvoſt, ok kvedſt eigi nenna at hafa þeſſa breitni, enn kvadſt þó hyggia ſá mundi Gud, ok þeſſi ſkipun mundi hér vidgángaſt; Olafr bóndi mágr minn er gamall hann ſkal trú þeſſa taka ok þeir ſem vilia, enn ek mun bída um tíma. Sídan ſkírdiſt Olafr ok andadiſt í hvítavodum; enn vóru ſkírdir fleiri menn at þeirri veitſlu. Þorkéll var ſkírdr þá

m) at vetrnóttum. add. 559. (ved Vinterens Begyndelſe)

n) qvíddu menn miök. 138. 163. med ydru atgengi. add. 559. (med Eders Biſtand)

o) Þorkéll mællti: allt er þá nær er þér gérit iarteiknir. add. 163. 559. (det vil ſnart ſkee, naar I giøre noget Jærtegn)

p) ok öllum hlutum rædr. add. 163. 559. (og raader for alle Ting)

q) i hans nafni. 559. (i hans Navn)

r) þat þotti Þorkéli meſt afbregda er i vatni &c. 559. (det forekom Thorkell beſynderligſt)

og hans Hustrue vare blandt de første, som antoge Troen og lode sig døbe. Olaf paa Haukagil var dengang saa gammel at han laae i Sengen og drak af et Horn. Om Høsten indbød Olaf sine Venner til sig, især sin Svigersøn Thorkell. Bispoppen og Thorvald vare der, Thorkell lod dem boe for sig selv i et Huus, da de vare af en anden Religion. Den første Aften Giestebudet blev holdt, saae man Bærsærkerne komme, og bleve Folk meget bange for dem. Thorkell spurgte Bispoppen, om han intet Raad vidste til at faae Bærsærkerne af Dage. Han bad at de skulde antage den christne Troe og lade sig døbe, da han vel skulde skaffe disse Ildgierningsmænd bort. Derpaa befalede Bispoppen, at der skulde antændes tre Baal midt paa Gulvet i Værelset, hvilket og skeedte. Derefter viede Bispoppen Ilden, og sagde: "lader nu Bænkene "besættes med dygtige og modige Karle, som med Prygle skulde slaae "dem ihiel, thi Jern bider ikke paa dem." Bærsærkerne gik strax ind saasnart de ankom, og gik giennem den første og anden Ild og brændte sig meget; forskrækkede herover vilde de strax tye til Bænkene, men her bleve de ihielslagne og deres Liig førte op til en dyb Fieldkløvt, som siden er kaldet Haukagil. Bispoppen troede nu at Thorkell efter Aftale skulde antage Christendommen og lade sig døbe; men Thorkell sagde, at han ikke vilde have anden Troe end den som Thorstein og hans Fosterfader Thorer havde havt, som havde troet paa Solens Skaber. Bispoppen sagde, at han forkyndede den samme Troe med den Bestemmelse, at de skulde troe paa en Fader, Søn og Helligaand, og lade sig døbe med Vand paa Jesum Christum. Det var Thorkell især imod at han skulde døbes eller toes i Vand, han sagde, at han ikke vilde underkaste sig denne besynderlige Skik, men troede dog at Den virkelig var Gud, som Bispoppen sagde, og at denne nye Troe vilde her blive almindelig antagen. "Olaf Bonde, min Svi- "gerfader," sagde han, "er gammel, han og hvem der vil kan antage "denne Troe, jeg vil opsætte det endnu i nogen Tid." Derpaa blev Olaf døbt og døde i de hvide Døbeklæder; flere bleve tillige døbte ved dette Giestebud. Thorkell og alle Vatnsdølerne bleve døbte dengang Kristendommen blev almindelig antagen i Island. Thorkell var en

Chriſtni var lögtekin á Islandi, ok allir Vatnsdælar. Þorkéll var mikill höfdíngi, hann lét géra kírkiu á bæ ſínum, ok héllt vel trú ſína. *s*)

Kap. 47. *t*)

Tveir brædur biuggu at Engihlíd í Lángadal, Faſtólfr ok Þróttólfr, þeir vóru miklir fyri ſér, þeir tóku vid manni til áſiár, ok villdu hann hafa í leynum medan þeir færi til þíngs *u*) ſkamt frá Reikiavöllum, enn þeir mundu lúka málum hans. Adrir tveir brædr biuggu at Móbergi í Lángadal, ok hétu Húnraudr ok Ulfhédinn ſynir Véfreidar Einarsſonar ens gamla. Ulfhédinn var vinſælli þeirra brædra. Þórólfr hét madr, er kalladr var Leikgodi, hann var med þeim brædrum. Ulfhédinn var mikill vinr Hólmgaungu Stara, ok þat ſegia menn þá er Þórir hinn illi ſkoradi á hann til Hólmgaungu at Ulfhédinn færi med hönum til hólmſtefnunnar, ok í þeirri ferd gérdi at þeim vedr íllt ok meintu þeir vera gérnínga vedr. Bárdr hét madr ok var kalladr Styrfinn, hann fór med þeim, þeir bádu hann aftaka vedrit því hann var margkunnigr, hann bad þá handkrækiaſt ok géra hríng, ſídan géck hann andſælis þrisvar, ok mællti reſk ord nockur (nockur ord á irſku) *v*) ok bad þá já vid kveda, þeir gérdu ſva, ſídan veifdi hann *x*) gyrſka til fialls, ok tók þá af vedrit. Þeir brædr af Engihlíd fóru til þíngs ſem fyrr er ritat, enn madrinn var í Þiófadal á medan því þeir meintu þá mundi minna fé golldit ef hann færi eigi ſiálfr. Þeir ridu ok til þíngs Húnraudr ok Þórólfr Leikgodi; hroſs hlupu frá þeim ſkamt frá Reikiavöllum, ok leitudu vída ok fundu eigi, þeir ſáu mann ſkamt frá ſér, ok

s) fram um æfi ok ellidaga add. 158. (lige til ſin Alderdom) um alla daga. 163. (ſit heele Liv igiennem)

t) Dette Kap. findes ikke i No. 158 og 568.

u) á kyli fram hiá Reikiavöllum. 163. á kyli ſkamt frá Reikiavöllum. 559.

v) Saaledes har No. 138, og denne Læſemaade følger jeg her, da jeg ikke veed hvad reſk ord, ſom Membr. udtrykkelig har, betyder; mællti irſku. 559.

x) gizla. 163. gizſka. 559.

ypperlig Høvding, han lod bygge en Kirke paa sin Gaard y) og blev standhaftig ved Troen.

Kap. 47.

To Brødre af megen Anseelse, Fastolf og Throttolf, boede paa Engihlid i Langadalen. z) De toge sig af en Mand, som de vilde holde skiult ikke langt fra Reykiavall, medens de begave sig til Thinge og bragte hans Sag i Rigtighed. To andre Brødre ved Navn Hunraud og Ulfhedinn, Sønner af Vefreid, Sønnesønner af Einar hiin gamle, boede paa Moberg i Langadalen. Ulfhedinn var meest elsket af disse Brødre. Thorolf med Tilnavn Leikgodi opholdt sig hos disse Brødre. Ulfhedinn var en god Ven af Holmgongu Stare, og der fortælles, at da Thorer den Onde udfordrede ham til en Tvekamp, fulgte Ulfhedinn ham til Kamppladsen, og paa denne Reise bleve de overfaldne af et Uveir, som de meente var opvakt ved Trolddom. Een ved Navn Bard med Tilnavn Styrsinn fulgte med dem; ham bade de dæmpe Uveiret, thi han var forfaren i Trolddomskunster. Han bød dem tage hinanden i Hænderne og slaae en Kreds, derpaa gik han tre Gange mod Solen, og talte nogle Ord paa irsk, som han bad dem sige ja til, hvilket de ogsaa giordte. Derpaa svingede han en Dug a) op mod Fieldet, og lagde da Uveiret sig. Brødrene fra Engihlid droge til Thinge, som før er berettet, men Manden opholdt sig imidlertid i Thiofadal, thi de meente at der bleve færre Penge at betale, naar han selv ikke indfandt sig der. Hunraud og Thorolf Leikgode reede ogsaa til Thinge. Nogle Heste løb fra dem kort fra Reykiavall, som de søgte vidt og breedt efter, men fandt ikke. De bleve en Mand vaer ikke langt fra sig, som de meente maatte være en Landstryger der havde stiaalet Hestene; de

y) I *Landnámab.* p. 199 lægges til, at han der indrettede Begravelsessted for Trælle af hans Tinglav. Til Slutning maae anføres om Thorkell af *Grettis S.* p. 90, at hos ham opfostredes et Fruentimmer Asdys, en Dotter af Baard Jokulls Søn, Ingemunds den Gamles Sønnesøn. Efter *Landnámab.* p. 195 havde denne Baard Jokulls Søn ogsaa en Søn Jokull, som Olaf den hellige lod dræbe.

z) En Langadal nævnes i Hunavandssyssel. Olavii Reise, I. S. 209.

a) En lignende magisk Operation forekommer ovenfor Kap. 36.

ætludu vera mundi íllmenní, hlupu at ok drápu hann, því þeir hugsudu at hann mundi tekit hafa hrofs þeirra, ok frèttuſt eigi fyri; ridu ſídan til þíngs ok ſögdu þeim brædrum Þórólfi ok Faſtólfi, þeim líkadi ſtórílla ok beidduſt bóta fyri, kváduſt ſættſt hafa vid frændr hins vegna, ok frid tekit, ok ſídan golldit fé fyrir hann. Húnraudr kvadſt ætla at vera mundu *y*) enn fégiölld til ſkylldari, ok ridu med þat af þíngi; þeir brædur keyptu land á *z*) Kolkumyrum er í Hollti heitir. Þorfinnr hét madr er bió at Breidabólſtad í Vatnsdal frændi þeirra, hann átti ferd út á Skagaſtrönd, ok ſva bar til at Þórólfr Leikgodi fór út þángat ok Ulfhédinn med hönum, ok er þeir komu til Breidavads hiá Blöndu ridu þeir Þorfinnr ok brædrnir Fóſtólfr ok Þróttólfr ſeinna nockut, ok kvádu vel fallit at finna Ulfhédinn, þvíat þeir drápu mann ockarn í ſumar, ok ſkal rída eptir þeim, eigi mun ek eptirrída kvad Þorfinnr, ok ſva var. Sídan ridu þeir brædr eptir í ákéfd, þetta ſér Þórólfr Leikgodi, ok mællti: rídum undan hardt, hér fara þeir brædr eptir ockr; nei, kvad Ulfhédinn, þat géri ek eigi, því þá kalla þeir mik renna; Þórólfr hleypti út á ána, enn þeir brædr unnu á Ulfhédni, ok lá hann þar eptir. Sídan ridu þeir brædr aptr, ok ſögdu Þorfinni tídindinn, hann kvad ómakliga gért vid gódan dreng, ok fór hann heim í Vatnsdal. Ulfhédinn var ſærdr til ólífis; Húnraudr fór eptir hönum bródir hans ok flutti hann heim, ok bad hann Húnraud bródur ſinn at ſættaz á mál þeſſi eptir ſik, ok kvad eigi mundi hefnda audit verda, því ek minniz nú á ferd hina fyrri, ok veit ek þann engan ſóttdaudan hafa ordit er í þeirri för var; ok ſídan andadiz Ulfhédinn, enn Húnraudr lét ílla vid ſáttum, ok bió málit til alþíngis. Þorfinnr baud ſættir ok fébætr enn Húnraudr kvadſt eigi vilia neina ſektir þeirra, ok ſva vard, ridu vid þat af þíngi. Þeir brædr gérdu virki mikit *a*) í Hollti á Kolkumyri, ok

y) önnr fégiölld til ſkulldari. 163. 559.

z) Klókumyrum. 163.

a) á Hólkumyri. 163.

løb derfor hen og dræbte ham, uden at udspørge ham først. Derpaa reede de til Thinge og fortalte Brødrene Thorolf og Fastolf hvad der var skeet; disse toge det meget ilde op og begiærede Boder, og sagde, at de havde skaffet ham forligt med den Dræbtes Frænder, og udvirket ham Fred og derpaa erlagt Penge i hans Navn. Hunraud meente, at der vare andre Pengeboder, som vare nødvendigere, og dermed reede de fra Thinge. Brødrene kiøbte sig noget Land, som heder Hollt i Kolkumyre. Een ved Navn Thorfinn, deres Frænde, boede i Vatnsdalen, b) og havde en Reise at giøre til Skagastrand. Det hændte sig at Thorolf Leikgode reiste derhen og Ulfhedinn med ham, og da de kom til Breidavad ved Blanda kom Thorfinn og Brødrene Fastolf og Throttolf ridende noget bag efter dem; disse sagde, at det var ret tilpas at de fandt Ulfhedinn, som dræbte deres Mand i Sommer, og at de nu vilde ride efter dem. Thorfinn nægtede at ride med dem, og blev tilbage. Derpaa joge Brødrene af al Magt efter dem; da Thorolf Leikgode saae dette, sagde han: "lad os skynde os, Brødrene sætte efter os." "Nei," sagde Ulfhedinn, "det giør jeg ikke, thi da sige de at jeg løber." Thorolf satte med sin Hest ud i Aaen, og Brødrene gave Ulfhedinn et saadant Saar at han blev liggende. Derpaa reede de tilbage og fortalte Thorfinn hvad der var skeet, han sagde, at saa tapper en Mand havde ikke fortient slig Medfart, og drog siden hiem til Vatnsdalen. c) Ulfhedinn var dødelig saaret, hans Broder Hunraud bragte ham hiem. Han bad nu sin Broder at antage Forlig efter hans Død, da Skiebnen neppe vilde forunde ham Hævn; "thi," sagde han, "jeg mindes nu den "forrige Reise, og veed jeg, at ingen af dem som giordte den ere døde "paa Sotteseng." Derpaa døde Ulfhedinn, men Hunraud kunde ikke finde sig i Forlig, og stævnede Sagen ind for Althinget. Thorfinn bød Forlig og Pengeboder, men Hunraud vilde ikke lade sig tilfredsstille uden med deres Forviisning, som og skeedte; derpaa reede de fra Thinget. Brødrene giordte en stor Befæstning i Hollt paa Kolkumyre, og blev det

b) I *Landnámab.* p. 204 kaldes han Finn Jorundson, som boede paa Breidabolstad i Vesturhop.

c) I *Landnámab.* p. 204 siges, at den omtalte Finn skiulte dem, og at Thorkell Krafla hialp dem ud af Landet.

vard Húnraudi torſótt at ſækia þá. Skúmr hét leyſíngi einn, hann hafdi aflat fiár, ok var ordinn audigr, Húnraudr eyddi fyrír hönum, ok (Skúmr) fór utan, ok kom til Noregs, ok fór nordr í Þrándheim ok dvaldiſt þar um hríd, ok féck ſtórfé, ok vard audigr í annan tíma. Húnraudr eyddi öllum peníngum ſínum ok ſva þeim er Skúmr hafdi átt, ſva at hann vard náliga félaus, hann fór á fund Þorkéls Vatnsdælagoda, ok ſagdi hönum ſín vandrædi. Þorkéll mællti: íllt rád hefir þú upptekit at taka eigi fébætr eptir bródur þinn ſva ſem hann ſagdi þér fyrir at þér mundi eigi annat hlyda, ok hefir þú nú hvartki fé né hefndir, enn fyri því þú hefir ſótt mik heim at rádum þá mun ek fara til med þér ok leita um ſættir. Sídan hitti Þorkéll þá brædur, ok ſpurdi hvert þeir villdu ſættáſt vid Húnraud ef koſtr væri? enn þeir létu ſeinliga vid, ok kvádu hönum nú eigi betra at ſættaſt enn þá hönum var bodit. Þorkéll mællti: nú ſkulu þér annathvört géra: fara utan ſem mællt var, edr ſættaſt, ella mun ek engi rád til med yckr leggia, þeir kváduſt hans ord ſkylldu mikils virda, ok vilium vid þik ſídſt í mót ockr. Þeir fóru nú utan ok komu í Þrándheimi, þá mællti Þróttólfr: eigi ſkiptir þat iöfnu at Húnraudr gódr drengr ſkal vera félaus ordinn, ok hlotit þat meſt af ockr, enn þræll hans Skúmr ordin audigr ſem Niördr, *b*) ſídan fóru þeir ok drápu hann, ok tóku fé hans allt ok ſendu Húnraudi. Litlu ſídar kom Þróttólfr út, ok fór á fund Þorkéls Kröflu ok bad hann fylgia at ſætt þeirra Húnraudar. Þorkéll kvad ſva vera ſkylldi, hann fór ſídan á fund Húnraudar, ok med vitrleika ſínum ok gódum vilia ſætti hann þá heilum ſáttum ſva at hvörtveggi undu vel vid hans ummæli. Þorkéll vard gamall madr, ok þá er hann lá í banaſótt ſinni, ſtefndi hann til ſín vinum ſínum, frændum ok þíngmönnum. Þorkéll mællti þá: ek vil ydr kunnigt géra at ek hefi fengit ſiúkdóm nockurn, ok þykki mér líkligt hann muni ſkilia

b) madr. 138. 163.

vanskeligt for Hunraud at angribe dem der. En Frigiven ved Navn Skumur havde samlet sig Penge og var bleven rig, Hunraud ødte det for ham, han (Skum) reiste derpaa til Norge og kom nord paa i Trondhiem, hvor han opholdt sig i nogen Tid og samlede sig store Penge, og blev anden Gang rig. Hunraud satte al sin Formue overstyr og den som Skum havde eiet ogsaa, saa at han var næsten forarmet. Han begav sig til Thorkell Vatnsdælagode og klagede ham sin Nød. Thorkell sagde: "det var ilde betænkt af dig ikke at tage Pengebøder "for din Broder, hvilket han dog i Forveien raadte som det eeneste der "var dig tienligt, nu haver du hverken faaet Penge eller Hævn; men "da du dog har søgt Raad og Bistand hos mig, vil jeg følge med dig "og søge at bringe et Forlig tilveie." Derpaa gik Thorkell til Brødrene og spurgte om de vilde forliges med Hunraud, dersom det kunde skee. De vilde nødig hertil, og sagde, at Forlig nu ikke var Hunraud mere tienlig end dengang det blev ham tilbudt. "Et af to maae skee," sagde Thorkell, "enten skulde I reise bort, efter Bestemmelsen, eller "indgaae Forlig, andet Raad kan jeg ikke give Eder." De sagde, at de havde stor Agtelse for hans Ord, og at de mindst vilde have ham imod sig. De droge derpaa bort og kom til Throndhiem. Throttolf sagde: "der er ingen Billighed i at saa brav en Mand som Hunraud "skal være bleven fattig, og det meest for vor Skyld, og hans Træl "Skum bleven saa rig som Niord." d) De gik derfor hen og dræbte ham, toge alle hans Penge og sendte Hunraud dem. Kort efter kom Throttolf tilbage, begav sig til Thorkell Krafla og bad ham arbeide paa at forlige dem med Hunraud, hvilket han og lovte. Derpaa begav han sig til Hunraud, og ved sin Forstand og Velvillie bragte han et fuldkomment Forlig i Stand imellem dem, saaledes at begge Parter vare fornøiede med hans Mægling. Thorkell blev gammel. Da han laae i sin sidste Sygdom stævnede han sine Venner, Frænder og Thingmænd til sig, og sagde: "Vide maae I, at jeg er fal- "den i en Sygdom, som rimeligviis vil skille mig fra Eder; I

d) Niord var meget rig og troedes at raade for Rigdoms Uddeelelse. Edda Resenii. 21 Dæmes. *Heimskr.* I. p. 15.

ockar ſamviſtir, ok hafi þér vel hlydt minni forſiá, ok verit mér hlydnir ok eptirlátir. Sídan bad hann virkta öllum ſínum frændum ok virktavinum, bióſt Þorkéll miök chriſtiliga vid ſínum dauda eptir því ſem hönum ſómdi, því hann var vel chriſtinn madr ok rækti vel trú ſína. Eptir þat andadiz hann ok vard meſti harmdaudi *c*) þegnum ſínum, ok héradsmönnum, því hann þótti (ſem var) hinn meſti héradshöfdíngi ok mikill giptumadr, ok var líkaſtr enum fyrri Vatnsdælum, ſva ſem Ingimundi ok Þorſteini, þó bar Þorkéll þat yfir at hann var rétt-trúadr, ok elſkadi *d*) ſva ſem ſá er framaſt elſkadi, ſannan Gud.

Endir Vatnsdælu.

c) Þingmönnum. 559. (Thingmænd)

d) gud; ok endum vér þar Vatnsdæla Sögu. 138 163. ok gerum vér þar enda Vatnsdæla Sögu. 559. (og ende vi her Vatnsdæla Saga)

"have altid fulgt mine Raad, og været lydige og føielige imod "mig." Derpaa ønskede han alle sine Frænder og gode Venner alt Held. Thorkell bereedte sig meget christeligen som det sømmede sig, til sin Død, thi han var en god Christen og ivrig i sin Religion. Derpaa døde han og blev meget begrædt af sine Undergivne og Herreds-folk, thi han ansaaes for en ypperlig Herredshøvding og saare lykkelig Mand, (som han og var) og lignede han meest de forrige Vatnsdøler, saasom Ingemund og Thorstein, men Thorkell havde dog det forud for dem, at han var rettroende, og elskede over al Ting den sande Gud.

Ende paa Vatnsdolernes Historie.

SAGA AF FINNBOGA

HINUM RAMA.

Saga af Finnboga hinum rama.

Kap. 1.

Asbiörn hét madr ok var kalladr Detti-ás, hann var Gunnbiarnarſon Ingiallds *a*) ſonar; mikill madr var hann ok ſterkr, ok vænn at aliti; hann bió í Flateyiardal á bæ þeim er heitir á Eyri. Asbiörn var kvæntr madr ok átti Þorgérdi ſyſtr *b*) Þorgeirs Liósvetnínga goda; hún var kvenna vænſt ok ſkörúngr mikill, var þá ríki Þorgeirs bródur hennar ſem meſt ok ſona hans. Asbiörn var norrænn *c*) at ætt, ok hinna ágætuſtu manna, hann hafdi ſiockit út híngat fyrir *d*) valldsmönnom, ok þoldi eigi þeirra *e*) óiafnat ok endemi ſem margr annar gilldr madr. Asbiörn hafdi godord um

a) Aungulsſ. 510.

b) dóttur. 510. (Datter) urigtigt.

c) at miklu kyni 510. (af fornem Slægt)

d) ofríki valldsmanna. 510. (Voldsmænds Tyrannie)

e) þeirra ágáng, ok margir adrir mikillhæfir menn. 510. (deres Fornærmelſer, ſom mange andre anſeelige Mænd)

Finnboge hiin Stærkes Levnetsbeskrivelse.

Kap. I.

Asbiørn med Tilnavn Dettias var en Søn af Gunnbiørn Ingialdssøn, a) han var stor og stærk, og fager af Udseende; han boede i Flatøedalen b) paa en Gaard, som kaldes Øre. Asbiørn var gift med Thorgerd, en Søster af Thorgeir Herredsforstander i Liosavatn, c) et meget smukt og anseeligt Fruentimmer; dengang var hendes Broders Thorgeirs og hans Sønners Magt paa det høieste. Asbiørn var en Nordmand af Fødsel og af fornem Byrd. Han havde taget sin Tilflugt her til Landet for Voldsmænd, d) og kunde ikke finde sig i deres Uretfærdighed og uhørte Fremfærd, som saa mangen anden giev Mand.

a) Asbiorn Dettiás der her og siden Kap. 10 nævnes som en Søn af Gunnbiorn og Sønneson af Ingiald, og siges at være flyttet til Island og der have nedsadt sig som Landnamsmand, siges i *Landnámab.* p. 256, at have været en Søn af Eivind i Flatøedal, og denne igien en Søn af Lodinn Aungull fra Hálogaland, som flygtede for Hákon Griotgardsøn Jarls Tyrannie til Island, og nedsadte sig der; en Modsigelse i Finnboges Genealogie, som Schøning ikke har bemærket, uagtet han har anført begge Beretninger i Norges Hist. III. S. 424. 479.

b) Flatøedalen ligger i Thingøresyssel ved Skialfandefiorden, ¾ Miil fra Flatøen. Olavii Reise; II. S. 358.

c) Om denne Thorgeir, som havde megen Deel i Christendommens Antagelse paa Island, handles i *Liósvetninga Saga.*

d) Ved disse Voldsmænd forstaaes rimeligviis Hakon Jarl. Schøning N. Hist. III. S. 355. At dette i øvrigt ikke stemmer med *Landnámab.* p. 257, er allerede anmærket.

Flateyiardal ok upp til móts vid Þorgeir mág finn. Brettíngr hét madr, hann bió á Brettíngsstödum í Flateyiardal, hann *f*) átti þá konu er Þóra hét, *g*) þeirra son hét Þorsteinn, annarr Grímr, þridi Sigurdr. Madr hét Ingi, hann bió at Jökuls-á í dalnum, Sigrídr hét kona hans, þau átto tvo sono, hét annarr Þórir, enn annarr Grímr; þessir voru allir *h*) efniligir ok gérviligir menn ok hraustra manna; var Asbiörn landnámsmadr ok *i*) sva þeir fyrr voru nefndir. Asbiörn *k*) átti dóttur er Þórny hét, hennar bad *l*) austmadr sá er *m*) Skídi hét, *n*) Asbiörn villdi eigi gipta hana. *o*) Þá er Asbiörn var ridinn til þíngs um sumarit, hafdi Skídi tekit í brott meyna med rádi Þorgérdar módr hennar; hann flutti hana til Noregs ok gérdi þar brullaup til hennar, var hann mikilhæfr *p*) madr, ok átti frændr ágæta, ok hina bestu kosti. Enn þá er Asbiörn *q*) kom heim af þíngi vard hann reidr miök at mærin var brott tekin *r*) bædi Þorgérdi ok austmanninum; var *s*) hann fályndr ok fastlyndr, ok hinn mesti ólundar madr ef hann *t*) yrdi reidr.

Kap. 2.

Nú lída nockur misseri frá *u*) því, ok *v*) eitthvert sinn reid Asbiörn til þíngs med menn sína, þá mællti hann til Þorgérdar: *x*) nú ætla ek til þíngs rída eptir vanda, enn ek veit

f) var kvongadr madr. 510. (var gift)
g) átti þriá sonu. 510. (og havde tre Sønner)
h) efniligir omitt. 510.
i) allir þessir er nú voru nefndir. 510. (alle de som nu blive nævnte)
k) ok Þorgérdr. add. 510.
l) sá madr er. 510. (en Mand som)
m) Hide. 510.
n) enn Asbiörn hafdi fyrir öngvann mun viliat gipta hönum henna. 510. (men Asbiørn havde saaledes ikke villet give ham hende)
o) ok er ridit var til þings. 510.
p) mikilsháttar madr 510. *q*) bondi. 510. (Huusfader)
r) bædi — — austmanninom. omitt. 510.
s) bóndi fámæltr ok fályndr. 510. (var han taus og —)
t) kynni reidr at verda. 510. *u*) þessu. 510.
v) eitt sumar. 510. (een Sommer)
x) sva er mál med vexti. 510. (jeg haver nu besluttet)

Asbiørn havde Herredsforstanderskabet i Flatøedalen, som grændsede til hans Svogers Thorgeirs. En Mand ved Navn Bretting boede paa Brettingsstad i Flatøedalen, hans Hustrue heed Thora, og deres Sønner Thorstein, Grim og Sigurd. e) Inge boede ved Jøkulsaae f) i Dalen, han havde en Hustrue ved Navn Sigrid, og to Sønner, Thorer og Grim. Alle disse vare haabefulde, duelige og kiække Mænd. Asbiørn og de ovennævnte vare Landnamsmænd. g) Asbiørn havde en Dotter ved Navn Thorny. Til hende friede en Nordmand ved Navn Skidi, som Asbiørn ikke vilde give hende til. Da han om Sommeren var reden til Thinge, førte Skidi Pigen bort efter hendes Moders Thorgerds Raad, han bragde hende til Norge og holdt der Bryllup med hende; han var en anseelig Mand, havde fornemme Frænder og sad i god Velstand. Da Asbiørn kom hiem fra Thinge, blev han meget vreed over Pigens Bortførelse, baade paa Thorgerd og Nordmanden; han var taus og ubøielig af sig, og meget ond at have med at bestille, h) naar han blev vred.

Kap. 2.

Efter dette gik nogle Aar hen. Engang da Asbiørn skulde ride til Thinge med sine Mænd, sagde han til Thorgerd: "Jeg agter mig "nu til Thinge efter Sædvane, jeg veed at du reder fremmelig til

e) En Dotter af denne Bretting nævnes nedenfor Kap. 23.

f) Denne Aae nævnes i Olavii R. II. S. 358. Af dette Navn gives mange Elve paa Island, som kaldes saa, fordi de komme fra Joklerne eller Iisbiergene.

g) De nævnes dog ikke i *Landnámabok* blandt Landnamsmændene.

h) Om Betydningen af Ordet *Olundarmadr*, s. Gloss. til *Niála*.

at þú ert med barni ok miök *y*) framat, *z*) nú hvart ſem þat er þá ſkal eigi uppala, helldr ſkal bera út þetta barn; hún ſagdi at hann mundi þat eigi géra ſva vitr ok ríkr ſem þú ert, því þetta væri *a*) hit úheyriligſta bragd þó at fátækr madr gérdi enn nú allra hellzt er ydr ſkortir ecki góts. Asbiörn ſagdi: þat var mér þá í hug, er þú féckſt í hendr *q*) Skída auſtmanni Þórnyu dóttur ockra *c*) utan minni vitund, at ek ſkylldi eigi fleiri börn uppala til þeſs at *d*) þú gæfir í burt fyrir utan minn vilía; ok ef þú gérir eigi eptir því ſem ek ſegi, muntú misſmídi áſiá ok allir þeir er af mínu bodi bregda, eda (gera) eigi ſem ek vil verá láta; ſídan reid hann til þíngs. Litlu ſídar fædir Þorgérdr ſveinbarn, þat var *e*) mikit ok þrifligt ok fagurt miök, allir lofudu þat þeir er ſáu, bædi konur ok karlar; nú þótt Þorgérdi þækti barnit fagrt ok ynni mikit, þá villdi hún þó láta útbera þat, þvíat hún viſſi lyndi Asbiarnar bónda ſíns at eigi myndi vel duga *f*) utan hann rédi. Sídan féck hún menn til at bera út barnit, ok búa um ſem vandi var á; þeſſir menn báru barnit or gardi út, ok lögdu nidr midli ſteina tveggia, ok ráku yfir hello mikla, ok létu fleſk *g*) í munn barnino, ok gengu *h*) ſídan brott.

Kap. 3.

Mádr hét Geſtr, hann bió þar ſem heitir at Tóptum, Sirpa hét kona hans, hon hafdi fóſtrat Þorgérdi fyrr meir þá er hon var barn, ok unni henni mikit, ok lét hana fara med ſér þá er hon var gipt þángat á Eyri; var hon vel kunnandi allt þat er hon ſkylldi géra, hveriu kvikindi var hon leidiligri

y) framkomit. 510.
z) enn hvert helldr þat er ſveinn edr mær þá ſkal eigi uppfæda. 510. (men hvad enten det bliver en Dreng eller Pige, da ſkal det ikke opfødes)
a) ovitrligt. 510. (uforſtandigt)
b) Hida. 510.
c) fyrir utan mit rád. 510. (uden mit Samtykke)
d) at ek ſxí eigi rád eptir minum vilia. 510. (at jeg ikke ſkulde ſørge for det efter min egen Willie)
e) hardla fridr ok mikit. 510. (meget ſmukt og ſtort)
f) reidi hans. 510. (hans Vrede vilde ikke være tienlig)
g) fleſkſneid. 510. (et Stykke Fleſk) *h*) ſva frá. 510.

"Barsel, men hvad det saa bliver til, skal Barnet ikke opfødes, "men sættes ud." Hun svarede, at saa forstandig og fornem en Mand som han, burde ikke giøre sligt, thi det vilde være en uhørt Handling af en fattig Mand, end sige af een som det ikke manglede paa Formue. i) Asbiørn sagde: "Da du gav Nordmanden Skidi vor Dotter Thorny uden mit Vidende, fattede jeg den Beslutning, at jeg aldrig vilde opdrage flere Børn som du kunde give bort mod min Villie; og giør du ikke som jeg siger, da vil det ilde bekomme dig og alle dem der ere min Befaling ulydige, og handle imod min Villie;" og derpaa reed han til Thinge. Kort efter fødte Thorgerd en Søn, et stort, triveligt og meget smukt Barn, alle som saae det, baade Qvinder og Mænd, roeste det. Men skiøndt Thorgerd fandt Barnet meget smukt og holdt meget af det, vilde hun dog lade det sætte ud, da hun kiendte sin Mands Asbiørns Sindelag, og at det ikke vilde gaae godt, dersom han ikke fik sin Villie. Hun lod derfor nogle Folk sætte Barnet ud, og handle med det efter Sædvane. Disse bare Barnet udenfor Giærdet, lagde det ned mellem to Steene, lagde en stor flad Steen derover, stak et Stykke Flesk i Munden paa det, og gik derefter bort.

Kap. 3.

En Mand ved Navn Gest boede paa et Sted, som kaldes Topt. Hans Hustrue Sirpa havde opfostret Thorgerd som Barn, og elskede hende overmaade, derfor fulgte hun med hende, da hun blev gift paa Øre. Hun kom godt ud af det med Alt hvad hun havde at giøre, men var det styggeste Kreatur man kunde see for sine Øine. Asbiørn

i) Jfr. *Gunnl. Ormst. S.* p. 198. 202.

at siá. Litit var Asbirni um hana ok þótti hon ærit nærr gánga Þorgérdi, fyrir því lét hon Sirpu brott fara; ok gipti hana Gésti, *i*) átti hon lítit fé eda ecki annat enn þat er Þorgérdr lagdi til hennar, *k*) enn þat var þó eigi mikit. Gestr hafdi it mesta kvanriki því at *l*) hann var mannæli mikit ok veslingr. Sva er sagt at þann sama dag er Þorgérdr vard léttari sendi Sirpa bónda sinn at *m*) vita sér um brúngras, því at hún gérdi *o*) til matar fostro sinni þat er hon þurfti at hafa. Sva bar til þann dag er hann hlióp um griót ok *n*) haga þá heyrdi hann barns grát, fér nú ok snodrar um hvern stein, ok þar til er hann finnr barnit, þrífr upp sídan ok synist allfagrt hann kastar í stack blad sitt, ok hleypr heim til Sirpu slíkt sem hann gétr farit, ok hirdir ecki um þat er hann var eptir sendr. Sirpa spyr hann hví hann færi sva geystr? hann kvadst hafa barn nyfædt fundit, *p*) hún bad hann syna sér, ok er hún sá, þóttist hún *q*) þeckia barnit. Sídan bad hún, at hún mætti barnit uppfostra ok bera innar- - - *r*) ok láta sem vid eigim barn þetta, hann kvad engan því mundo trúa; ok er þat miklo *s*) þrifligra at siá enn ockr fé líkt, hún bad hann þegia ok eigi þora annat at segia enn þat er hún vill. Sídan bad hún hann fara á Eyri, ok bidia Þorgérdi at fá sér þat er hún þurfti at hafa, *t*) ok hann fór þegar.

i) Gestr átti litit enn hún alls ecki. 510. (Gestur eiede lidet og hun slet intet)

k) enn — mikit. omitt. 494.

l) var Sirpa hit mesta mannæli. 510.

m) sækia ser grös til litar. 510. (søge sig Mos til at farve med)

n) mikit fostro sinni. 510. (meget)

o) hraun. 510. (Hraun)

p) ok hefi ek ecki sét jamnfagurt barn. 510. (og haver jeg ikke seet saa smukt et Barn)

q) vita hver hans ætt var, bad Gest táka skinnfelld þeirra ok bera í stofu, ok skal ek leggiaz nidr. 510. (at vide hvem hans Forældre vare, hun bad da Gest tage deres Skindfeld og bære ind i Stuen, og skal jeg saa lægge mig)

r) Her mangle et Par Ord i Membranen.

s) agætara. 510. (anseeligere)

t) fór hann ok segir Þórgérdi. 510. (gik han til Thorgerd og sagde hende)

kunde ikke godt lide hende, og syntes at hun var alt for meget om Thorgerd, derfor lod denne Sirpa drage bort, og giftede hende med Gest; hun havde liden eller ingen Formue, undtagen hvad hun fik af Thorgerd, som dog ikke var meget. Gest var sin Kones Træl; thi han var en Stakkel af en Mand og en ussel Karl. Der fortælles, at samme Dag som Thorgerd blev forløst, sendte Sirpa sin Mand ud at søge sig Fieldgræs, k) thi hun lavede den Mad, som hendes Fosterdotter skulde have. Det hændte sig den Dag, mens han løb over Steen og Eng, at han hørte et Barn græde, han gik da omkring og kigede til enhver Steen, indtil han kom til Barnet, som han tog op og fandt meget smukt. Han tog det i sit Kiortelskiød, og løb hiem til Sirpa det snareste han kunde, uden at bryde sig om det han var sendt efter. Sirpa spurgte, hvi han skyndte sig saa? Han sagde, at han havde fundet et nyefødt Barn. Hun bad ham vise sig det, og da hun saae det, syntes hun at hun skulde kiende Barnet (syntes hun godt om det?). Derpaa bad hun, at hun maatte opføde det, og lade som det var deres Barn. Han meente, at det vilde ingen troe, og at det var alt for triveligt til at ligne dem; men hun bød ham tie stille, og ei fordriste sig til at sige andet end hvad hun vilde. Derefter sendte hun ham til Øre, for at bede Thorgerd om hvad hun kunde behøve, og han gik strax derhen.

k) Denne Art af Fieldgræs nævnes hverken i Olaffens eller Olavii Reiser, i Mohrs isl. Naturhistorie, eller Troils Resa, med mindre det skulde være det *brönugrös*, (orchis maculata,) der forekommer hos Olaffen I. S. 166, og Mohr S. 109, 10, og hvis Virkninger paa sidste Sted opregnes. Maaskee af *brun* (en Fieldtop) fordi det voxede der.

Kap. 4.

Géſtr kom á Eyri ok ſagdi Þorgérdi at Sirpa fóſtra hennar hefdi barn fædt, ok *u*) kvad hvartki *v*) vera mat né hvíluklædi. Þorgérdi undradi þetta miök, ok *x*) hugdi at fóſtra hennar myndi ſva gömul at hún mundi barn eigi mega eiga, hefir um þetta fátt orda, enn lætr fara ſlíkt er hún þurfti. Sirpa var hin hrauſtaſta ok villdi ecki at adrar konur þiónadi henni, tekr hún af allan búnat af barninu *y*) þann ſem á var, ok var ſá miklu ágætari enn hún þyrdi at hafa, tók hún tötra ok bió um ſem hërfiligaſt. Þat fréttiſt nú hvarttveggio at barn þeirra Asbiarnar ok Þorgérdar var útborit, ok þótti þat *z*) úheyriligt bragd ſva ríkra manna ok göfigra ſem þau væri; ſva þat at Sirpa hafdi barn *a*) fædt, ok þótti þeim mönnom þat ólíkindi er viſſu alldr hennar. Asbiörn kom heim af þíngi, ok voru hönum ſögd þeſſi tídindi, lét hann vel yfir, ok var nú *b*) gott ſamþycki med þeim hiónom. Sva er ſagt at þau Geſtr ok Sirpa *c*) ala upp barnit, vex hann ſva ſkiótt at varla þóktu líkindi á, ſva var þat barn fagurt ok frídt, at allir hugdu þat at alldri ættu þau Géſtr þat barn. Þá ſpurdi Géſtr Sirpu hvat ſveinn þeirra ſkylldi heita? Hún kvad þat makligt at hann héti Urdarköttr þar ſem hann var í urdo fundinn, *d*) hann vóx dagvöxtom. Sirpa gérdi hanom ſöluvadarbrækr *e*) ok hettu, hana girdti hann í brækr nidr, krækil hafdi hann í hendi ok lióp ſva út um daga, hann var þeim *f*) þarfr í öllu því er hann mátti, þau *g*) höfdu mikla áſt á hönom. Þá er hann var þrévetr var

u) ok bad hana ſenda henni nockut, þat ſem hún þyrfti at hafa. 510. (og bad hende ſende ſig noget af det hun trængte til)
v) hafa ſæng nockra ne neitt annat. 510. (havde Seng eller andet)
x) ok þótti öllum. 510. (ſyntes alle)
y) af barninu, omitt 510.
z) it úheyriligaſta bragd vera jamngöfugligum manni. 510. (en uhørt Handling af ſaa fornem en Mand)
a) alit. 510.
b) ſamþycki þeirra hitt beſta. 510. *c*) fæda. 510.
d) ok þat feſtiz vid hana. 510. (og at han ſkulde beholde det Navn)
e) ok hettu. omitt. 510. *f*) audvelldr ok þ. 510. (feielig og —)
g) lögdu hina beſta áſt vid hann. 510.

Kap. 4.

Gest kom til Øre, berettede Thorgerd, at hendes Fostermoder Sirpa havde født et Barn, og sagde, at de hverken havde Mad eller Sengeklæder. Derover undrede Thorgerd sig storligen, og meente, at hendes Fostermoder var saa gammel at hun ikke kunde faae fleere Børn, men hun talte ikke meget herom, og gav ham med hvad hun behøvede. Sirpa var meget rask og vilde ikke at andre Qvinder maatte hielpe hende, hun tog selv alt Tøiet af Barnet og fandt det langt prægtigere end at det kunde passe sig for hende; hun tog derfor i dets Sted nogle fæle Pialter og gav det paa. Det rygtedes nu baade at Asbiørns og Thorgerds Barn var udsat, hvilket blev anseet for en uhørt Gierning af saa rige og fornemme Folk, og at Sirpa havde født et Barn, hvilket alle der kiendte hendes Alder næsten ansaae for utroeligt. Asbiørn kom hiem fra Thinge og erfarede hvad der var skeet, han syntes vel derom, og der var nu god Forstaaelse mellem ham og hans Kone. Der fortælles, at Gest og Sirpa opfostrede Barnet, og at det voxede saa stærkt, at man neppe havde kiendt Magen. Barnet blev saa smukt og vakkert, at alle ansaae det for umueligt at Gest og hans Kone kunde være dets Forældre. Gest spurgte Sirpa hvad Drengen skulde heede? Hun sagde, at det var passeligst, at han blev kaldet Urdarkøttur, da han var funden i en Steenurd; l) han voxede i Dagetal. Sirpa syede ham Buxer af kiøbt Vadmel, m) og en Hætte over hvilken han bandt Buxerne; i Haanden havde han en Kiæp med Krog paa, og saaledes løb han ud hver Dag. Han var dem til Nytte i alt hvad han kunde, og de holdt begge meget af ham. Da han var 3 Aar gammel var han ikke mindre end en Dreng

l) Jfr. *Erici* de nominibus propriis, p. 59-60. Urdarköttr betyder egentlig en Vildkat, fordi den opholder sig under Klipper og nedfaldne Steene. Olaffens Reise, I. S. 57, maaskee af samme Grund ogsaa en Roskat eller Hermelin, vid. Schøning, III. S. 438.

m) Dette Ord forekommer ogsaa i *Fliótsdæla S.* Cap. II. hvor der tales om sortfarvede Hættekapper af Kiøbevadmel (*Söluvadar* kublum mórendum). Det har været saadant som brugtes til Handel, nemlig grovt og almindeligt Vadmel.

hann eigi minni enn þeir at *h*) ſex vetra voro gamlir. Urdarköttr rann opt til fiöro, *i*) ok var fiſkimönnom vel til hans, ok hendtu mikit gaman at hönom, hafdi hann jafnan *k*) gódar hiálpir heim til fóſtro ſinnar Sirpu. Opt kom hann á Eyri, ok var þar óvinſæll fyrir gridkonum Þorgérdar, bardi hann þær ok krækti fætr undan þeim med ſtaf ſínom, enn þær bádo *l*) hanom ílls, ok voro hardordar miök opt, ſögdo þær Þorgérdi, hún lagdi fátt til, ok bad *m*) at hann ſkylldi nióta fóſtro ſinnar Sirpo, ok *n*) vera vel vid hann; alldreigi ber hann ſva fyrir augo Asbiarnar at hann láti ſem hann ſiái hann, ok æntir *o*) hanom hvartki vel né illa, enn allir adrir undruduſt hann ef hann væri ſonr þeirra Géſtz ok Sirpu, ſva *p*) átnatlig ſem þau voru bædi, enn *q*) hann var bædí mikill ok frídr ok vel knárr. Opt bad Sirpa at hann ſkylldi eigi koma á Eyri, því at mér ſegir þat hugr at þar muna ek nockut íllt af hlíota, enn mér tióar þat eigi at banna þér. Urdarköttr kvad eigi ſva vera *r*) myndi, lídr nú þar til at hann var *s*) VI vetra, þá var hann eigi minni enn þeir at XII vetra vóro, ok at engu óþroſkligri.

Kap. 5.

Sva *t*) er ſagt at Urdarköttr rann til fiöro einn dag, ſem hann var vanr at finna fiſkimenn, *u*) vóro þá fleſtir at komnir, enn ſumir reru at utan, þeir höfdo vel fiſkt, ok

h) ſiö. 510. (ſyv)
i) Þar ſem fiſkimenn varo, var þeim vel til hans. 510. (hvor Fiſkerne opholdt ſig, de ſyntes godt om ham)
k) jafnan farit til fiöru ok gérdi gódar hiálpir at færa þeim kalli ok kellingu. 510. (gik han jævnlig til Stranden og havde noget hiem med ſig til Bonden og hans Kone)
l) hann alldri þrífaz (det ſamme) cætera usque ad *miök*, omitt. 510.
m) kvad hann ſkylldi — 510. (ſagde han —)
n) verit. 510. (været) *o*) ræmde. 494.
p) endemelik. 510. (ſtygge)
q) ſva agætligr ſem hann var á mikilleik til afls ok áſionu. 510. (ſaa udmærket ſom han var af Størrelſe, Styrke og Udſeende)
r) ſkylldi, ſkal þú ráda. 510. (ſkal du raade) *s*) ſiö. 510. (ſyv)
t) bar til einhvern dag. 510. (hendte det ſig en Dag)
u) ok er hann kémr ofan 510. (og der han kom ned)

paa sex Aar. Urdarkøttur løb ofte til Stranden og stod sig godt hos Fiskerne, som havde megen Løier af ham; han havde altid noget godt hiem med til sin Fostermoder Sirpa. Han kom ofte paa Øre, men var ilde lidt af Thorgerds Tienestepiger; han slog dem og spendte Krog for dem med sin Stok, de ønskede igien ondt over ham og skiældte ham ofte fælt ud. Naar de klagede for Thorgerd, bad hun at man vilde bære over med ham og være ham noget god for hendes Fostermoders Sirpas Skyld. Naar han kom for Asbiørns Øine lod denne som han ikke saae ham, og talte hverken godt eller ondt til ham, men alle andre undredes over, at han kunde være Gests og Sirpas Søn, saa hæslige, svage og usle, som de begge vare, da han baade var stor, smuk og behændig. Sirpa bad ham ofte, at han ikke skulde gaae til Øre, "thi," sagde hun, "det ahner mig, at der vil flyde nogen Skade "af for mig, men det nytter mig ikke at forbyde dig det." Urdarkottur sagde, at hun ikke behøvede at frygte derfor. Tiden gik nu saaledes hen indtil han blev 6 Aar gammel, da han var ligesaa stor og i alle Maader ligesaa før og stærk som een paa 12 Aar.

Kap. 5.

Der fortælles, at Urdarkøttur løb en Dag til Stranden, som han pleiede, for at tage imod Fiskerne. De fleeste af dem vare der alt, nogle roede til Land, de havde giordt god Fangst og lossede deres Skibe.

köſtodo af ſkipom, *v*) þeir höfdo tekit einn fereling *x*) bædi mikinn ok gódan, ok köſtodo hönom í flædarmál, ok mæltu: Urdarköttr félagi! taktú ok drag upp fiſkinn. Hann mællti: vilit þér géfa mér fiſkinn ef ek fæ uppdregit? þeir qvádo hann verdan vera at hafa ef hann léki þat, ok iádu því allir. Urdarköttr var í ſkinnſtacki ok ſaulovadar brókom, ok allt af nedan *y*) géck hann berfættr hvern dag, hann hafdi ſnæri um ſik *z*) hvern dag ok hetto ſína ýfir utan, hann hleypr út í lárnar ok *a*) bregdr í fiſkinn audrom enda á ſnærino, enn annan hefir hann um herdar ſér, ſtreitiz nú miök ok gengr ſtundom á enn ſtundom ecki, allir horfdu á ok hlæia at hönom, *b*) hann ferr ecki at því ſva lengi ſem hann hefir at verit, gengr hönom betr ok betr þar til er hann fær uppdregit, var þar bratt er hann fór upp. Sídan hlópo þeir at ok tóko af hönom fiſkinn, ok vilia eigi hallda vid hann, enn hann undi ílla vid, *c*) fór hann ok ſagdi Brettíngs ſonom, ok bad þá duga ſér; þeir *d*) gengo þegar til fiſkimanna ok bádo þá lauſan láta fiſkinn, ok hallda *e*) ſammæli vid Urdarkött, þótti öllom hann hafa vel tilunnit ok þó med úlíkindum, vard ſva med atgángi þeirra at hann náir fiſkinom ok verdr feginn miök, ſtreitiz nú af nyio vid fiſkinn, ok *f*) dregr hann heim í tún til Sirpo fóſtro ſinnar, hann færir þeim fiſkinn, ok urdo þau ſtórliga fegin. Þetta fór vída um ſveitir, ok var mikit ord á ſyni þeirra Sirpo ok Géſts, undrodoz allir hví þau ſkylldo eiga einn ſva ágætan ſon ſem öllom ſyndiz ſiá madr, ok fannz mönnom mikit um er hann ſá, ok heyrdo ſagt frá; leitodo þau alla vega vid at torkénna hann ſem þau máttu; ok lídr nú ſva frám nockora vetr.

v) í flædarmali. 510. (i Flodmaalet)
x) ferelingsfiſk einn ágætann. 510. (en ypperlig —) ferling. 494.
y) af brokonom. 510. *z*) cætera ad *utan* omitt. 510.
a) bar nú annan endann um bak ſér. 510. (tog den eene Ende over Ryggen)
b) er hann fær ecki atgert, ok ſem hann hefir lengi atverit. 510. (at han ingen Vei funde komme dermed)
c) ok grætr 510. (og græder)
d) verda vid vel. 510. (vare villige hertil) *e*) ſamning 510.
f) lettir hann eigi fyri enn er hann kemr heim til Geſtr ok Sirpo. 510. (og holder ikke op for han kommer hiem til Geſt og Sirpa)

De havde fanget en stor og ypperlig Helleflynder, n) som de kastede i Flodmaalet, og sagde: "drag engang den Fisk op paa Land, Kammerad!" Han spurgte, om de vilde give ham Fisken, dersom han fik trukket den op? De svarede, at dersom han kunde giøre det, saa fortiente han at have den, og deri samtykkede de alle. Urdarkøttur var iført Skindkiortel og Buxer af Vadmel, forresten gik han daglig barbeenet, han havde en Strikke om Livet og sin Hætte oven over. Han sprang ud i det lave Vand ved Strandbredden, giordte Fisken fast ved den eene Ende af Snoren og kastede den anden over Skuldrene, og anstrængte sig meget, stundom gik det frem og stundom ikke, alle som saae det loe ad ham, men han brød sig ikke derom, saa længe han var i Færd dermed, endelig gik det bedre og bedre, indtil han tilsidst fik den trukket op, og strax derpaa sprang han selv paa Land. Nu løb de til og toge Fisken fra ham, og vilde ikke holde hvad de havde lovet ham; han blev vreed og løb til Brettings Sønner og bade dem hielpe sig. De gik til Fiskerne, forlangte at de skulde give Slip paa Fisken og holde deres Aftale med Urdarkottur, som de alle syntes havde vel fortient den, og det paa en Maade, som man ikke skulde have ventet. Ved disses Mellemkomst fik han til sin store Glæde Fisken, han gav sig nu paa nye i Færd med den og drog den hiem i Tunet o) til sin Fostermoder Sirpa, som forærede gav den, og bleve de derover saare glade. Dette rygtedes vidt og bredt i Sveiterne, og blev meget talt om Sirpas og Gests Søn; alle undredes over at de kunde have en saa mærkelig Søn, som han forekom dem at være, og blev han meget beundret af alle som saae ham eller hørte fortælle om ham. Gest og Sirpa derimod søgte paa alle Maader at giøre ham ukiendelig, og saaledes gik nogle Vintre hen.

n) Under dette Navn forekommer ingen Fisk, saavidt jeg har kundet finde i Olaffens, Olavii eller Mohrs Værker. I en Papiirsafskrivt blandt Magnæana No. 494. 4to, staaer ved dette Ord i Parenthes Äidra ɔ: Helleflynder.

o) Tunet kaldes det Stykke Land, som ligger omkring Gaardene, og aarlig giødes. Olaffens Reise, I. S. 8.

Kap. 6.

Sva er sagt at g) vinskapr mikill var med þeim Asbyrni ok Þorgéiri Goda ok mágsemd, gérdi hverr ödrom veitslor, ok skiptuz þeir gódum giöfom, ok sva ber h) at eitthvert haust, at Asbiörn baud Þorgeiri mági sínom til sín, ok hann kémr med marga menn, ok tók Asbiörn vid hönom vel med mikilli blído, var þar veitsla en besta. Urdarköttr hafnar ecki vanda sínom um kvamor á Eyri, leypr hann þángat hvern dag, ok sva gérdi hann enn þenna dag er þeir sáto at veitslunni; hann er nú umfángs mikill ok glímir vid gridkonr, þær taka nú fast á móti hönom, ok gánga at hönom fiórar, ok vard nú mikit hark, hann dregr þær innar í stofuna ok gangaz þar at fast, þetta þótti mönnom mikit gaman at siá atgáng þeirra. Sva lauk hann vid at hann felldi þær allar, ok lék þær ílla. Ok þá er þau höfdo lokit leik sínom, stód hann á gólfino i) í búnadi sínom, var þat skinnstackr ok krækill er hann hafdi hvern dag í hendi. Þorgeir horfdi á hann lánga stund, ok mællti sídan vid Asbiörn: hver er sveinn siá er hér er kominn? Asbiörn sagdi: þat ætla ek son þeirra Gésts ok Sirpo frá Tóptum. Þorgeir mællti: k) þat er ólikligt, ok má þat ecki vera; þá kallar hann á Urdarkött, hann géck þegar til hans ok settiz nidr á einn stock er stód l) fyrir hönum. Þorgeir mællti: hverr ertú skinnstacks sveinn? hann segir: ek heiti Urdarköttr, ok em ek son þeirra Gésts ok Sirpo er búa her ut at Tóptum. Þorgeir segir: hversu gamall madr ertú Urdarköttr? Hann sagdi: hann kvedz vera XII vetra gamall. Þorgeir mællti: þú ert mikill madr ok gérviligr, ok m) sva vel skapadr at iöfnom alldri, at ek hefi engan höfdíngia son sét iafnan þér fyrir allra luta sakir. Þá mællti Asbiörn: þat mantú þá mæla mágr er þú sér Sirpo ok Gést fedgin hans at þau sé allóhöfdínglig, þvíat engi man sét

g) kærleikr. 510. (Kierlighed) h) at moti eitthvert haust. 510.
i) fyrir Þorgeiri. 510. (for Thorgeir)
k) ok er þeim ólikr. 510. (og er dem ulige)
l) á golfinu. 510. (paa Gulvet)
m) bradþroskadr at þinum alldri sá ek engan þinn lika. 510. (tidlig voxen for din Alder, aldrig saae jeg din Lige)

Kap. 6.

Der fortælles, at der var meget Venskab og godt Svogerskab mellem Asbiørn og Thorgeir Gode. De giordte Giestebude for hverandre, og gave hinanden Gaver. Det hændte sig en Høst, at Asbiørn indbød sin Svoger Thorgeir til sig, han kom med mange Folk og blev af Asbiørn modtagen med megen Venlighed, og var Giestebudet meget prægtigt. Urdarkøttur holdt ikke op med sine vanlige Besøg paa Øre, han løb derhen hver Dag og saaledes ogsaa denne Dag, medens Giestebudet holdtes. Han teede sig meget uregierlig og brødes med Tærnerne; de toge igien dygtig fat paa ham, og fire af dem gave sig om ham, og blev der megen Støi; han slæbte dem ind i Stuen og tumlede sig der om med dem, og havde de Tilstædeværende megen Gammen af at see paa denne Strid. Enden blev, at han fik dem alle ned og handlede ilde med dem. Da Legen var forbi stod han paa Gulvet i sin sædvanlige Iføre, nemlig i en Skindkiortel og med den Stav med Krog paa, som han pleiede at have i Haanden. Thorgeir saae længe paa ham, og sagde derpaa til Asbiørn: "hvo er den fremmede Dreng?" Asbiørn sagde: "jeg meener at det er Gests og Sirpas Søn fra Topt." Thorgeir svarede: "det er usandsynligt og kan neppe være saa." Derpaa kaldte han paa Urdarkott, som strax kom til ham og satte sig paa en Kiste, p) der stod foran ham. Thorgeir sagde: "hvem er du Dreng i Skindkiortelen?" "Jeg heder Urdarkøtt," svarede han, "og er en Søn af Gest og Sirpa, der boe paa Topt. "Hvor gammel er du Urdakøtt," spurgte Thorgeir. Den anden svarede, at han var 12 Aar gammel. Thorgeir sagde derpaa: "du er stor og duelig af dig, og saa vel skabt af din Alder, at jeg aldrig har seet nogen Høvdingssøn som i alle Maader var din Lige." Asbiørn tog til Orde: "da vil du tilstaae Svoger, naar du seer hans Forældre Gest og Sirpa, at de slet intet høvdingligt have ved sig, thi de ere de største Svin

p) De forskiellige Betydninger af Ordet stockr, s. Vidalins stutt Agrip. I Biørn Haldorsens haandskr. isl. Lexikon siges det og at betyde cistula.

hafa flík svín sem þau ero bædi, ok er þat undr *n*) er þú talar vid engann mann nema Urdarkött, skil ek þat at þér þyckir mikils um verdt *o*) þat er hann er fagr skapadr. Þorgeir rodnadi miök, ok mællti: þat hygg ek mér mikla þörf at tala hér um nockot, enn þó er þat mitt hugbod at þér liggi eigi minna vid hér um at tala. Þorgeir frétti enn Urdarkött: villtú fara eptir þeim Gésti ok Sirpo, seg at ek vil finna þau. Hann kvez eigi fara mundo, veit ek at þú lætr sem þú munir fá mér adra módur edr födur, muno þau þér enga þöck fyrirkunna, enda veit ek eigi at mér sé önnr módir betri edr fadir enn þessi, þótt þat veri meir til metnadar. *p*) Sídan var madr sendr eptir þeim, ok villdu þau eigi fara, man nú framkoma sagdi Sirpa sem mér hefir lengi hugr sagt, at hann Urdarköttr myndi íllt af því hlióta er hann lióp þángat á Eyri hvern dag, ok let sem þat eitt veri at géra at harkaz þar. Nú er Þorgeiri sagt at þau villdo eigi fara. Þá mællti Þorgeir: gör nu fyrir mína bæn at þú lát þau híngat koma, enn ek skal veita þér þat er þú bidr mik. Urdarköttr mællti: eigi man ek þat géra nema þú *q*) heitir því at þau fari eigi hryggri af þínum fundi enn þau koma. Þorgeir iádi því at *r*) kaupa vel vid þau. Eptir þat fór hann heim, ok bad þau fara med sér, skal ek því heita medan ek er á dögom, at yckr skal eigi sé skorta ef ek verd nockort sinn meira góts rádandi enn nú em ek. Sirpa segir: ecki mun géra vid at sporna, þat man framkoma sem betr er, þó at ockr *s*) þycki móti skapi, ok skal fara víst. Ok er þau komo á Eyri settuz þau nidr á einn stól fyrir Þorgeiri ok Urdarköttr milli þeirra. Þá mællti Þorgeir: þat er hugarbod mitt Sirpa! at Urdarköttr sé ecki yckarr son, er hér ecki seinna um at géra enn annathvart seg sem háttat er, ok hafit þar fyrir þöck ok vinátto mína, ella verdr þú

n) at þér gáit eigi annarra manna enn at tala vid Urdarkött. 510. (at du ei bryder dig om andre end Urdarkøtt.)
o) at — skapadr. omitt. 510.
p) Þorgéir sendti eptir þeim Gest ok Sirpo er þeim sagt at Þ. villdi finna þau. 510. (Thorgeir sendte Bud efter Gest og Sirpa, og lod dem sige, at han vilde tale med dem)
q) látir þau eigi — 510. (lader dem ikke)
r) hann skal vid þau gera. 510. *s*) sé í skapi. 510. (er os med; urigtig)

man kan see, og er det underligt, at du ikke taler med nogen uden med Urdarkøtt, jeg mærker at du sætter megen Priis paa hans favre Skabning." Thorgeir blev meget rød, og sagde: "jeg anseer det for heel nødvendigt at tale herom, men dog ahner det mig, at der ligger dig ikke mindre Magt paa." Thorgeir spurgte Urdarkøtt derpaa: "vil du hente Gest og Sirpa, og sige, at jeg vil tale med dem." "Det vil jeg ikke," svarede han, "thi det lader, mærker jeg, som om du vilde skaffe mig en anden Moder eller Fader, og derfor vilde de ingen Tak vide dig, heller ikke troer jeg at kunde være bedre tient med andre Forældre, skiønt de kunde være fornemmere." Derpaa blev der sendt Bud efter dem, men de vilde ikke komme. "Nu skeer det," sagde Sirpa, "som jeg længe har frygtet for, at det vil være til Urdarkötturs Skade at han hver Dag løb til Øre, som om han intet andet havde at bestille end at støie der." Man lod nu Thorgeir vide, at de ikke vilde komme. Han sagde da: "Skaf dem hid, som jeg beder dig, og du skal erholde af mig hvad du begiærer." Urdarkøttur svarede: "Ingenlunde, undtagen du vil love mig, at de skulde drage ligesaa glade herfra som de komme." Thorgeir lovede at lønne dem godt derfor. Derpaa gik han hiem og bad dem følge med sig, "og lover jeg, at saa længe jeg lever skal I aldrig mangle Penge, dersom jeg nogensinde kommer til at eie meere Formue end nu!" Sirpa svarede: "det nytter nu ei at sætte sig mod Skiebnen, hvad der er til vort Bedste skeer, om det end er os imod, vi ville derfor drage derhen." Da de kom til Øre, satte de sig ned paa en Stol for Thorgeir, og Urdarkøttur imellem dem. Thorgeir sagde: "Jeg formoder Sirpa, at Urdarkøttur ikke er Eders Søn, betænk dig altsaa snart, enten siig hvorledes det forholder sig, og vær vis paa min Tak og Venskab derfor, eller belav dig paa en haard Behandling, som nok skal nøde dig til at sige Sandhed." Sirpa svarede: "det er nu kommet saavidt, at det er aller-

at þola hardindi, ok verdr þó ſatt at ſegia. Sirpa mællti: ſva fremi er uppkomit at ſá mun *t*) nú grænſtr at ſegia ſatt, ok eptir því ſem farit hefir. Sídan ſögdo þau ſem ordit var, enn állir hlyddo vel til þeir hiá voru. Þorgeir mællti: þat ætla ek at þid munit nú ſatt ſegia. Þá frétti Þorgeir Þorgérdi hverſu lángt frá því veri er hún fæddi barn? Hún kvad lidit hafa XII vetr. Hann ſpyrr hvart hún léti útbera? hún kvad ſva verit hafa; hví gérdir þú þat ſegir Þorgeir? Hún ſagdi at hún þyrdi eigi fyrir reidi ok grimleik bónda míns Asbiarnar, váro þetta hans rád, ok unna ek ſva mikit ſveininom at ek villda giarna hafa uppfædt. Þorgeir mællti til Asbiarnar: villtú mágr vidgánga þeſſum únga manni at hann ſé þinn ſon, ok taka hann heim til þín, ok hallda hann ſem ſiálfan þik? Asbiörn ſvarar: þat veit ek eigi hverr hann á, enn þat má ek at géfa hönom mat ſem *u*) ödrum mönnom ef þér ſyniz þat rád. Þorgeir mællti: ertú eigi födurliga vid hann edr lætr hann hafa þat er hann vill þá ſkilr þat ockra vinátto, þvíat eigi kann ek at ſiá ef hann ber eigi ſnaugt af þínum frændom ok mínum; enn þeim Sirpu ſkal fá XII. C. fríd fyrir fúlgo Urdarkötts, ſkal ek giallda halft enn þú hálft, ſkal þeim at þeſſu hafa vordit en meſta ſæmd ok gæfa; fara þau Géſtr heim, ok líkar allvel. Urdarköttr er nú eptir á Eyri ok uppdubbadr, ok *v*) rifit af hönom þat er hann hafdi ádr ok fengin betri klædi, ok þóttiz engi hafa ſét iamnfrídan mann, ok allu vel ſkapadan, þótti nú öllom Þorgeir hafa aflat þeim ennar meſtu ſæmdar ok gæfu; ok eptir þetta fer Þorgeir heim med föroneyti ſitt, ſkiliaz þeir mágar vel. *x*) Er Urdarköttr nú heima á Eyri, er Asbiörn fárr vid hann ok þó vel, enn módir hans veitir hönom allt þat er hann vill med hinni meſto blído; venz hann nú vid *y*) íþróttir

t) vera hinn greidaſti at ſegia ſva ſem er, hefir þetta eigi fyr framkomit enn líkindi voro til. 510. (er det raadeligſt at ſige hvorledes det hænger ſammen, dette er ikke ſkeedt før man kunde formode det)

u) ſiálfum mér. 510. (mig ſelv)

v) rifnir af hönum þeir tötrar ſem — 510. (Pialterne bleve revne af ham)

x) er U - - - þó vel. omitt. 510.

y) ſund ok alla þá luti. 510. (Svømning og alle de Færdigheder)

raadeligst at sige Sandhed og fortælle hvorledes det er tilgaaet." Derpaa fortalte de den heele Tildragelse, som alle Tilstædeværende paahørte med Opmærksomhed. Thorgeir sagde: "hvad I der fortælle troer jeg er Sandhed." Derpaa spurgte han Thorgerd, hvor længe det var siden hun var i Barselseng. Hun svarede, at det var 12 Vintre. Han spurgte, om hun lod Barnet udsætte, hvilket hun tilstod at have giordt. Thorgeir spurgte videre, hvorfor hun havde giordt det. Hun svarede, at hun torde ei andet af Frygt for sin Mands Asbiørns Vrede og Forbittrelse, da det var hans Villie, skiøndt hun holdt saa meget af Drengen, at hun gierne vilde have opfødt ham. Thorgeir sagde derpaa til Asbiørn: "Vil du Svoger erkiende denne Ungersvend for din Søn, tage ham i dit Huus og holde ham ligesaa godt som dig selv?" "Jeg veed ikke, hvo der er hans Fader," svarede Asbiørn, "men jeg vil give ham Kost ligesom mine andre Folk, dersom dig saa synes." Thorgeir gienmælede: "viser du dig ikke som Fader imod ham og giver ham hvad han vil have, da giør det Ende paa vort Venskab, thi jeg maatte tage meget Feil, om han ei snarlig vil overgaae baade dine og mine Frænder; men Sirpa og hendes Mand skulde have Tolv Hundrede i levende Kreaturer q) for Urdarkøtts Underholdning, hvoraf jeg betaler det halve og du det halve, og skal dette geraade dem til størsteÆre og Lykke." Derpaa drog Gest og hans Hustrue hiem og vare de vel tilfreds. Urdarkøttur blev tilbage paa Øre og blev oppudset, hans gamle Klæder bleve tagne af ham og han fik bedre Iføre, og tyktes Ingen at have seet saa fager og i alle Maader velskabt Ungersvend som han. Alle dømte at Thorgeir havde skaffet dem megen Ære og Lykke. Han drog derpaa hiem med sit Følge og toge Svogrene en kierlig Afskeed med hverandre. Urdarkøttur var nu hiemme paa Øre. Asbiørn talte ikke meget med ham, men var dog god ved ham; Moderen viiste ham megen Kierlighed og føiede ham i alt. Han øvede sig

q) Fridr peningr kaldtes i de Gamles Pengeberegning, udmærkelsesviis levende Qvæg, som det vigtigste og kostbareste af deres Eiendom.

allar þær er karlmann má pryda. Sva fer fram um hríd; lída af þau missari.

Kap. 7.

Þess er gétit um varit rídr Asbiörn til þíngs eptir vanda. Er þat sagt at med nautom væri gradúngr þrévetr, ok enn versti vidreignar, mátto konur varla miólka fyrir hönom, hann var med öllo mannygr. Einn morginn kvamo gridkonur inn æpandi, ok sögdo at gradúngrinn hefdi z) slegit nidr miólkinni, ertú þar enn ragi Urdarköttr, ok er a) sem engi madr sé þar sem þú ert, þó at nockurs þursi vid, ámæla þær hönom í hveriu ordi ok hrekia. Urdarköttr mællti: því betr b) at hann fer verr med ydr, ok man ecki batna vid þat þó at þér íllyrdit mik. Þær laupa at hönom ok mælltu: far þú inn gódi Urdarköttr; ok hiálp oss vid, losa þær hann þá í hveriu ordi. Hann mællti þá: miklo er þetta líkara ok athæfiligra at bidia mik vel til, ok skal nú fara at víso; stendr upp ok gengr þángat sem nautin váro. Þegar gradúngrinn sá hann rédst hann í mót hönom, var hann hyrndr miök, ok ætladi at kasta hönom af hornum sér. Hann þrífr hornin sinni hendi hvart, ok eigaz vid lengi c) sva hardt at iördinn gengr upp fyrir þeim. Sva gengr Urdarköttr at fast at hann snarar af hönom höfudit, kastar um hrygg, ok var þá í sundr hálsbeinit, gengr sídan á brott; húskarlar gérdo til gradúnginn. Asbiörn kom heim, d) ok var hönom sagt frá þesso, hann lagdi fátt til; öllum þótti þetta it mesta þrekvirki ordit af e) XII vetra gömlum manni. Nú frétti þetta madr frá manni, nærr ok fiarri; hann var fálátr hversdagliga, gaf hann at fám lutum gaum, utan fór med leik sínom bædi nætr ok daga; gériz Asbiörn vid

z) meiddar þær. 510. (giordt dem Skade)
a) eigi sem gagn sé at þer. 510. (har man ingen Nytte af dig)
b) sem þer farit verr fyrir hönum ok hann. 510. (jo meere I maae døie af ham)
c) ok gengr upp fyrir þeim iörd ok steinar. 510. (saa Jord og Stene bleve oprodede af dem)
d) af þingi. 510. (fra Thinge)
e) XIII. 510.

nu i alle de Idrætter, som pryde en Mand. Saaledes gik Tiden hen, imidlertid forløb Vinteren.

Kap. 7.

Der fortælles, at Asbiørn reed efter Sædvane til Thinge om Vaaren. Blandt Qvæget var dengang en treaarsgammel Tyr, som var meget glubsk og gandske uvan, saa Pigerne kunde knap komme til at malke for den. En Morgen kom Tærnerne skrigende ind, og sagde at Tyren havde spildt Mælken. "Er du der, du feige Urdarkottur," sagde de, "du er som du slet ikke var til, naar man behøver dig til noget?" og saaledes skieldte og spottede de ham uophørlig. Urdarkottur sagde: "jo værre den handler med Eder, jo bedre, og det bliver ikke godt fordi I bruge Mund paa mig." Da løb de til ham, og sagde: "Kom gode Urdarkottur og hielp os," og roeste ham alt hvad de kunde. Han svarede: "rimeligere og sømmeligere er det, at bede mig venligen derom, derfor skal jeg og nu gaae med." Derpaa stod han op og gik hen hvor Qvæget var. Saasnart Tyren blev ham vaer, gik den løs paa ham, den havde store Horn, og vilde gribe ham paa dem. Han greeb om hvert af Hornene med en Haand, og brødes de længe saa vældigen at Jorden blev oprodet under dem. Urdarkottur kiæmpede saa stærkt, at han fik dens Hoved dreiet om paa Ryggen og Halsbeenet sønderbrudt, derpaa gik han bort, og Tienestekarlene slagtede Tyren. Da Asbiørn kom hiem fik han dette at vide, men talte ikke synderlig derom; alle andre ansaae det for en drabelig Gierning af en tolvaarig Svend, og gik det fra Mund til Mund baade nær og fiern. Han pleiede almindelig ikke at tale meget, og lagde ikke synderlig Mærke til noget, men leegede baade Nat og Dag. Asbiørn fattede bestandig

hann fleiri ok fleiri ſva ſem hann ſér at hann er afbragd annarra manna. Lída nú þeſſi miſſari, ok ſitia nú í kyrdum.

Kap. 8.

A *g*) einhverio hauſti gérdiz þat vandi Urdarkötts at hann géck út hvert kvölld er yfir kom, enn eigi inn fyrr enn lángt er af nótt, vita menn nú eigi hvat hann gérir. Einn aptan kom hann inn, þá var Asbiörn kominn í ſæng ok allt fólk hans. Urdarköttr géck at ſænginni ok ſpurdi: hvart ſefr fadir minn edr eigi? Hann kvez vaka edr hvat villtú? Hann ſegir: ek hefi gengit út *h*) VII kvelld í ſamt, ok ſét ena ſömu ſyn hvern aptan, enn þat veit ek eigi hvat þat er. Nú villda ek at þú gengir út ok hygdir at, *i*) þvíat þú ert ſkygn madr. Asbiörn ſtód upp, ok gengr út med hönum. Urdarköttr mællti: ek ſé lyſu nockra til haffins, ſva ſem ek ſé lengſt, þykiumz ek vita at þat er nockurskonar elldr; hvers gétr þú til ſegir Asbiörn at vera muni? Eigi veit ek ſegir Urdarköttr, því ek em úngr, ok kann ek á fá ſkyn, enn heyrt hefi ek ſagt af þeim mönnum er illa eru ſtaddir á ſió at þeir brenna vita, ok ſiái þar lángt til; ek þóttumz it fyrſta kvelld gérſt ſiá, enn ſva hefir mínkat ſem á leid. Asbiörn ſegir: þeſſa er líkliga gétit, edr hverſu villtú nú medfara? Hann ſegir: þat villda ek at þú ledir mér ſkútu þína, ok menn med, vil ek forvitnaz til hvat þetta er. Asbiörn kvad ſva vera ſkylldu. Urdarköttr bióſt þegar í ſtad, ok bar út á feriuna þat er hönum þótti naudſynligaz þurfa at hafa, fara húskarlar III ok hann hinn fiórdi, *k*) þeir róa út at Skiálfanda enn Urdarköttr ſtyrdi. Þá er þeir hafa róit um ſtund, þá mællti Urdarköttr: nú ſkulut þér ſtyra enn ek ſkal róa ok vita hvart nackvat vill framgánga, þeir gérdu ſva, fór einn til ſtiórnar, enn Urdarköttr reri einn; þat ſiá þeir at

g) ok er atlidr hauſtit gériz þat nú til tidinda. 510. (da det lakkede ad Høſten, hændtes det)
h) IIII 510.
i) þvíat — — madr. omitt. 510.
k) þeir — ſkiláfandi. omitt. 510.

meer Yndest for ham, jo meer han mærkede at han overgik andre; saaledes forløb dette Halvaar og de levede hen i Roelighed.

Kap. 8.

En Høst fik Urdarkøttur den Vane at gaae ud hver Aften, og kom ikke hiem før langt ud paa Natten, uden at nogen vidste hvad han i den Tid tog sig for. En Aften kom han hiem da Asbiørn og alle hans Folk vare i Seng. Urdarkøttur gik til Sengen og spurgte om hans Fader sov eller ikke? Han sagde, at han var vaagen, og spurgte hvad han vilde. Han svarede: "jeg har gaaet ud 7 Aftener i Rad, og hver Aften seet et og samme Syn, som jeg ikke veed hvad betyder; jeg ønsker derfor, at du vil gaae ud og betragte det, da du har et skarpt Syn (er en forstandig Mand?)" Asbiørn stod op og gik ud med ham. Urdarkøttur sagde: "jeg seer et Skin ude i Havet, saa langt som jeg kan øine, og formoder jeg at det er et Slags Ild." Hvad meener du," sagde Asbiørn, "at det vel monne være?" "Det veed jeg ikke," svarede Urdarkøttur, "thi jeg er ung og veed kun lidet Beskeed, dog har jeg hørt fortælle, at Folk som ere i Havsnød antænde en Ild, som kan sees langt fra; den første Aften saae jeg det allertydeligst, men siden har det hver Aften taget af." Asbiørn sagde: "Din Formodning er rimelig, men hvad agter du nu at giøre?" Han sagde: "jeg ønsker at du vilde laane mig din Skude og Folk til den, saa vil jeg undersøge hvad det er." Asbiørn tilstod ham hvad han forlangte. Urdarkøttur lavede sig strax til, og bragte ud i Fartøiet hvad der forekom ham nødvendigt; derpaa gik han ombord med 3 Tienestekarle. De roede ud til Skialfande r) og Urdarkøttur styrede. Da de havde roet noget, sagde Urdarkøttur: "nu skulle I styre, og jeg skal roe og prøve om det vil lide noget." De giordte saa, een gik til Roers og Urdarkøttur roede allene, og de mærkede at det gik meget hurtigere for ham end for dem alle tre; han

r) Skialfandafiord kaldes en stor Fiord paa Nordlandet, s. Olaffens Reise, II. S. 621.

hönum gengr miklu meira enn hinum III. Hann *l*) rær lengi ok géck mikit; þá mællti Urdarköttr: nú ſkulut þér róa enn ek mun ſtyra, þeir gérdu ſva; þeir taka at róa enn hann ſtyrdi. Ok er þeir höfdu róit um ſtund, þá lióp upp einn þeirra ok mællti: þat er bædi er vid þolum hardt til er vér róum í alla nótt, enda mun nú mikit eptir taka, þvíat ek hygg at vér ſiáum hval *m*) nyſprúnginn. Urdarköttr kvedſt ætla at þat væri eigi hvalr, enn þó munum vér eigi upp géfa ródrinn. Ok er þeir nálgaz kénna þeir at þát er kaupſkip, ok ér þá harla miök ſígit; þeir ſtínga at ſtafni, ok bera feſtar upp í ſkipit. Sídan gánga þeir upp í ſkipit, ſiá þar at vitinn hefir brendr verit, ok var þá brunnit miök tréit, *n*) þeir þykiaz ſiá at þar mun hörd atkoma; tekr Urdarköttr í *o*) höfut manni einum ok finnr at ſá er daudr *p*) allir menn á ſkipinu eru daudir. Hann gengr fram eptir ſkipinu, ok á þiliunum ſér hann hvar ſtendr ſilkitialld, ok vel búit húdfat er í tialldinu. Urdarköttr gengr at, ok tekr á manninum er þar lá í húdfatinu, hann kénnir at ſiá madr muni lifa, hann frétti þá: hvart lifir þú gódr madr? hinn kvad þát ſatt vera. Urdarköttr ſegir: hvert er heiti þitt? eda hvadan erut þér? enn þat þyckiumz ek ſiá at þér mynit af hafi komnir vera, þótt eigi hafi greidt tiltekiz. Hann ſegir: ek heiti Finnbogi, enn Bárdr fadir minn, ok er hann *q*) víkverſkr madr; edr hverr er ſiá madr er oſs er kominn at finna? Hann ſegir: ek heiti Urdarköttr. Finnbogi mællti: *r*) þat er undarligt nafn. Þá frétti Urdarköttr:

l) hann — — mikit, omitt. 510.

m) ſprúnginn. 510.

n) þeir — at koma. omitt. 510.

o) hönd. 494. (Haanden.)

p) fleſtir. 494.

q) finnverſkr at kyni. 510. (af finſk Herkomſt)

r) audvitat mun vera hvat þér mun verſt géfit. (det er let at vide hvilken der er din ſtørſte Feil); þat — nafn. omitt. 510.

roede længe og kom et godt Stykke frem. Da sagde Urdarkøttur: "nu skulle I roe og jeg styre," og derpaa gave de sig til at roe og han styrede. Da de havde roet noget, sprang een af dem op og sagde: have vi havt strængt Arbeide med at roe den heele Nat, saa vilde vi faae endeel endnu at giøre (eller: vilde vi og have nogen Fordeel deraf) thi jeg troer at vi see der en nyelig død Hval." Urdarkøttur meente, at det ikke var nogen Hval, men at de dog ikke burde opgive Roeningen. Da de kom nærmere, bleve de vaer, at det var et Handelsskib, som var meget siunket; de lagde til Stavnen, og giordte Baaden fast ved Skibet. Derpaa gik de ombord, saae at der havde været antændt Nødiid, og at meget af Træet var brændt, s) og sluttede deraf, at der maatte have været haard Nød paa færde. Urdarkøttur rørte ved Hovedet af en Mand, og fandt at han var død saavelsom det øvrige Mandskab. Han gik hen ad Skibet, og saae et Silketelt paa Dækket t) og i Teltet en velreedt Køie. u) Urdarkøttur gik hen og rørte ved den Mand, som laae i Køien, og mærkede, at der endnu var Liv i ham. "Lever du endnu, kiære Mand?" spurgte han; den anden svarede ja. "Hvad heder du," spurgte han videre, "hvorfra ere I? saa meget seer jeg, at I maae være komne fra en Seilads, skiøndt den ikke er gaaet vel af." Han svarede: "jeg heder Finnboge, og er en Søn af Bard i Vigen; men hvo er den, som her er kommen til os?" Han sagde: "jeg heder Urdarkøttur."

s) Schøning III. S. 437, feiler uden Tvivl, naar han antager, at dette Nødsignal har været en Ild antændt øverst paa Masten. Viti kaldtes enhver Ild, som blev antændt for at sees langt borte, (cfr. *Heimskr.* I. p. 147) her synes det at have været et paa Skibsdækket selv antændt Baal.

t) De Gamle brugte, saavidt jeg har kundet finde, ingen Kahyt paa deres Skibe, men pleiede at slaae et Telt over det heele Skib, eller opsætte et saadant paa Overlobet, for at have Skiul mod Kulden og ondt Veir, Schøning I. S. 321. III. S. 438. Saaledes nævnes i *Heimskr.* III. p. 77 et Telt i Bagstavnen (lyptingar tialld) hvori Anføreren sov. Det fortælles derfor, som et Beviis paa Halfsrekkernes Haardforhed, at de aldrig sloge Telt op paa deres Skibe. *Hálfs S.* hos Biørner p. 17. Om hvorledes disse Telte bleve befæstede paa Skibene, s. *Vidalins* Stutt Agrip. in v. Tialldan.

u) Saaledes kunde man her kalde Orig. *Húdfat.* Dette var egentlig en Sæk af Læder, som Reisende kunde giemme deres Sager i, (jfr. nedenfor Kap. 13.) og bære paa Ryggen, (jfr. nedenfor Kap. 10) og til andre Tider bruge som en Seng. *Orkneyínga S.* Ind. Voc. Schøning III. S. 439.

hvat man fleira lifa manna ydvarra á skipinu enn þú? Hann kvad þá nío á lífi er hann fór at sofa. Urdarköttr frétti: hvat hefir ydr mest ángrat? Hann segir, at fyrst hefdi þeim ángrat stormvidri, enn sídan bædi dryckleysi ok matleysi, hefir ok margt s) atbilat reida varom, brutum styrit; enn skipit fullt af austri. Urdarköttr lét nú bera menn þá er lifdu út í skútuna, sva margir voru þeir sem Finnbogi hafdi sagt, skorti þar eigi miólk ok adra luti þá er t) þeim voro skiótastir til u) lífs, þótt hann v) hefdi vitat fyrir hvers vidþursti. Þá mælti Urdarköttr: nú skaltú Finnbogi fá mér lykla þá sem at gánga kistum ydrum, ok skal taka gripi þá alla er bestir eru; þeir gérdu sva. Urdarköttr var mikilvirkr, sva hann lióp aptr ok fram eptir skipinu, ok valldi þat af öllu sem hönum þótti best, ok bar út í skútuna sva sem hún mátti vid taka. Sídan þeir voru búnir reru þeir brott, ok hallda x) sama logni þar til er þeir komu heim á Eyri, gengr Asbiörn mót þeim ok fagnar þeim vel. Þótti þetta hafa vordit in mesta giæfu ferd, y) ok lætr þeim veita hiálpir, ok skipar þeim á bæi. Finnbogi fór á Eyri ok II menn adrir, sat Urdarköttr dag ok nótt at næra þá; er þat sagt at allir menn deyia þeir er á skipinu voru nema Finnbogi, hann hrestiz, ok er inn vænsti madr, bædi mikill ok sterkr, hann átti ágæt vapn, sverd ok skiölld, hiálm ok bryniu, var hann styrimadr ok átti at taka z) fé allt eptir hásæta, er hann þar um vetrinn vel halldinn. Urdarköttr var hönum fylgisamr; þeir selia varnadinn um a) Flateyar-

s) atgengit at reida. 510.

t) þeir mátto sem skiótast nærast vid. 510. (som de hastigst kunde komme til Kræfter ved)

u) lífsnæríngar. 494.

v) vissi eigi fyri fram 494. (skiøndt han ei vidste i Forveien)

x) heim sömu leid. 510. (roe hiem samme Vei)

y) lætr nu leita mönnum athiúkun 510. (lader nu Folkene giøre tilgode)

z) allan arf 510. (al Arven)

a) Hnióskadal. 510.

"Det er et underligt Navn," svarede Finnboge. Urdarkøttur spurgte: "lever der flere af Mandskabet end du?" Han svarede, at der levede ni endnu da han lagde sig til at sove. "Hvad har især voldet Eders Ulykke," spurgte Urdarkøttur. Han svarede, at først havde de lidt meget af Storm, og siden af Mangel paa Vand og Proviant, tillige var Tovværket sønderslidt, Roeret gaaet i Stykker, og Skibet blevet læk. v) Urdarkøttur lod derpaa de endnu levende bære ud i Skuden, og vare de saa mange som Finnboge havde sagt. Der var fuldt op af Mælk og andre Ting, der hastigst kunde bringe dem til Live igien, som om han i Forveien kunde have vidst hvad der vilde behøves. Urdarkøttur sagde: "nu skal du Finnboge give mig Nøglerne til Eders Kister, at jeg kan tage de kostbareste Sager ud," og saa skeedte. Urdarkøttur var meget virksom, han løb frem og tilbage paa Skibet, og udsøgte hvad der syntes ham best og bar ud i Skuden saa meget som den kunde rumme. Da de var færdige dermed roede de bort og havde samme stille Veir lige til de kom hiem paa Øre. Asbiørn gik dem imøde, tog vel imod dem, og ansaae dette for at være et meget lykkeligt Foretagende; han lod dem give Pleie og Underholdning, og fordeelte dem omkring paa Gaardene. Finnboge og to andre droge til Øre. Urdarkøttur pleiede dem Nat og Dag, men der fortælles, at alle de, som havde været paa Skibet, døde, saa nær som Finnboge, han kom sig igien. Han var en meget smuk Mand, stor og stærk, havde kostelige Vaaben, Sværd og Skiold, Hielm og Brynie. Som Styrmand arvede han heele sit Skibsmandskab, x) og blev vel underholdt der den heele Vinter. Ur-

v) Da de Gamle ikke kiendte til Pumper maatte de skaffe Vandet ud af Skibene, naar disse vare læk, ved Kar som den eene langede den anden (byttuaustur). Den egentlige Fremgangsmaade hermed beskrives i *Gretla*, (Biørn Marcuss. Saml. S. 95) cfr. Saxo Gramm. p. 73 Stephanii notæ p. 114. Præf. in Vers. *Nialæ*, p. IX—X.

x) Efter den Tids Love tilfaldt Styremanden eller Skibets Eiermand alt hvad Baadsmændene efterlode sig, naar de døde paa Reisen. I den islandske *Graagaas* heder det i *Erfdatal*: "Om nogen døer paa et Skib, som ingen "Frænder har her i Landet, da skal hans Kammerat (félagi) arve ham. "Har han ingen saadan, da den som han gaaer til Bords med (mötunautur "hans). Men spiser han eene, da arver Styremanden ham." Jfr. Hakon Adalst. Guleth. L. i Paus's Saml. I. S. 119. cf. Schøning III. S. 424.

dal ok nordr *b*) um Kinn; lídr af vetrinn *c*) ok verdr eckí fleira til nylundu á þeim missarum.

Kap. 9.

Rafn hét mádr, hann var úngr mádr, ok frændi Asbiarnar, *d*) ok heima-mádr, hann var frárr miök, hann kom alldreigi á hest hvart sem hann fór. Þat er sagt at þeir Finnbogi ok Urdarköttr rádaz heiman um varit, ok ætludu at heimta saman skulldir þeirra nordr um Dali, ok ridu þeir II, enn Rafn litli hlióp fyrir, rída þeir til *e*) Liósavatns um kvelldit, tekr Þorgeir vid þeim bádum höndum, ok bydr þeim þar at vera sva lengi sem þeir villdu. Þeir töludu margt ok voru gladir ok vel kátir. Sá Þorgeir at Finnbogi var inn ágæzti mádr at öllu ok vel skapadr. Ok um daginn eptir verda þeir sídbúnir, ok rídr Þorgeir á leid med þeim ofan med Diúp-á, ok ridu þeir fram í Fell um kvelldit, þar bió þá Drauma-Finni son Þorgeirs, var hann spakr madr ok vitr, hann var eigi sammæddr vid adra sonu Þorgeirs, hann var finnskr at módr kyni, ok hét Leikny módir hans, hann tók hardla vel vid þeim; marga luti tala þeir spakliga. Um morguninn bad Finnbogi þá rída snimma, skulu vér þá dveliaz hér hiá ydr er vér förum aptr, þvíat mér virdiz Finnr vitr mádr; lítill *f*). kostr er nú vid ydr at taka, *g*) enn þó mun minni er þér farit aptr. Sídan ridu þeir út frá Felli, ok er þeir hafa skamt ridit mællti Finnbogi: nærsta gériz mér kynligt. Urdarköttr sá til hans ok mællti: stígum af baki, þvíat ek sé at þú ert fölr miök, ok má vera þá at af þér hafi. Þeir gérdu sva, létu hestana *h*) taka nidr, ok er stund leid bad Finnbogi þá rída, ok kvad *i*) af sér hefia; rída út á fellit, ok koma undir einn stein mikinn. Þá mællti Finnbogi: hér munu vér vid nema, ok má vera at

b) um Kinn. omitt. 494.
c) ok vorar vel. (nærmer Foraaret sig stærkt) cætera omitt. 510.
d) ok heima madr. omitt 510. *e*) vatns. 510.
f) kostnadr. 510. (Bekostning)
g) segir Finni. add. 494. (siger Finn) *h*) bíta. 510. (græsse)
i) hætta mundu til. 510. (at han vilde vove derpaa)

darkøttur holdt sig meget til ham, de fulgte Varene omkring i Flateyardalen og Nord paa i Kinn. Saaledes gik Vinteren hen og der skeedte ikke meere Nyt det Halvaar.

Kap. 9.

Rafn heed en Ungersvend, som var Asbiørns Frænde og i Huset hos ham, han var meget fodrap og reed aldrig naar han skulde nogensteds hen. Der fortælles, at Finnboge og Urdarkøttur droge hiemme fra om Vaaren, for at indkræve Gield nord paa i Dalen; de to reed, men Rafn hiin Lille løb foran. Om Aftenen reed de til Liosavatn, hvor Thorgeir tog imod dem med aabne Arme og tilbød dem at være der saa længe de selv vilde; de talte meget sammen og vare glade og lystige. Thorgeir saae nu at Finnboge var en saare ypperlig Mand i alle Maader og velskabt. Dagen efter bleve de sildig færdige, og Thorgeir reed paa Veien med dem ned ad Diupaae. y) Om Aftenen reed de til Fell, der boede Drømmefinne Thorgeirs Søn, en viis og forstandig Mand; han havde ikke samme Moder som Thorgeirs øvrige Sønner, han var af Finneherkomst paa sin Moders Side, som heed Leikny; han tog meget vel imod dem, og verlede de mange forstandige Ord sammen. Om Morgenen bad Finnboge at de maatte tidlig drage bort, "vi vilde da," lagde han til, "opholde os længere hos dig paa Tilbagereisen, thi du Finn forekommer mig at være en forstandig Mand." Han svarede: "liden Leilighed er der nu til at beværte Eder, z) men mindre vil der være naar I drage tilbage." Derpaa reede de fra Fell, og havde kun redet et kort Stykke Vei, da Finnboge sagde, at han begyndte at faae ondt. Urdarkøttur saae paa ham, og sagde: "lad os staae af, jeg seer at du er meget bleeg, maaskee det da kan gaae over." Det giordte de, lode Hestene græsse og noget efter bad Finnboge at de skulde ride igien, da det nu var forbi. De reede derpaa ud paa Fieldet og kom til en stor Steen. "Her komme vi til at standse," sagde Finnboge, "her vil nok noget nyt skee." De stege af Hestene og sloge en

y) Denne Aae findes ikke paa Karterne.
z) Eller: det vilde ikke koste meget at beværte Eder nu rc.

hér gériz nockut til tídinda í vorri ferd. Stíga af baki, ok ſkióta tialldi af ſteininum frám, ſeſt Urdarköttr undir *k*) höfut hönum. Þá mællti Finnbogi: þat er líkaz at til eins dragi um oſs félaga at engi vorr komiz *l*) med lífi til Norvegs, enn þér Urdarköttr hefir vel farit til mín ok allra vor, mundu þat ſumir menn mæla í mínu landi at þik hefdi happ hendt í þeſſum ſundi, med því ek vinnumz eigi til þér at launa, þá ſkal eigi afdraga þat er til er: hér eru vapn þau er fadir minn gaf mér, vænti ek þóttú komir til Noregs edr á önnr lönd nálæg færdú eigi betri. Nú vil ek þau géfa þér ok þar med fé þat er þú hafdir af ſkipinu þat er ek átta, ok þat er ek tók af háſetum at lögum; þá vil ek géfa þér nafn mitt, ok er ek ecki ſpámadr, enn þó gét ek at þitt nafn ſé uppi medan verölldin er bygd, má mér þat meſt ſæmd ok mínum frændum at ſva ágætr madr taki nafn eptir mik ſem ek ſkal ætla at þú verdir, med því at mér verdr lítit *m*) ætlat. Hann þackadi hönum vel þeſſa giöf; eigi ſat hann lengi yfir hönum ádr hann dó. Finnbogi ſendi Rafn til Fells, kémr Finnr þar, ok grófu hann nidr undir ſteininum, ok er hann ſídan kalladr Finnbogaſteinn. Sídan fóru þeir heim í Fell, kvad Finnr farit hafa eptir *n*) gétu ſinni, ſá ek þat, þó at madrinn væri vænn ok *o*) vel menntr at hann var nú feigr. Er Finnbogi þar nú med Finni frænda ſinum nockurar nætr. Sídan rída þeir upp til Lióſavatns, ok ſögdu Þorgeiri frænda ſínum tídindin, ok hveria ſæmd hann hafdi fengit; vard Þorgeir þeſſu hardla feginn, hann kvadſt *p*) fyrir laungu hafa hönum ſpád at hann mundi afbragd annarra manna verda; ſitia þeir frændr nú hardla gladir ok vel kátir; lét Þorgeir nú heimta ſaman fé þat er hann átti. Sídan ridu þeir á Eyri allir ſamt, kann þá mádr manni at ſegia hverr *q*) afburdar madr hann er annarra manna. Þyckir þeim Asbyrni ok

k) herdar hönum ok höfud. 510. (under Skuldrene og Hovedet)
l) aptr. 510. (tilbage)
m) líf. 510. (Liv)
n) ætlun. 510. (Formodning)
o) vitr. 510. (forſtandig)
p) ſér ſnemma hafa hugrum ſagt. 510. (at det tidligt havde ahnet ham)
q) hvert afbragd F. 510. (det ſamme)

Telt op ved Steenen. Urdarkøttur sadte sig ned og holdt paa hans Hoved. Finnboge sagde: "det er sandsynligt, at jeg og mine Reisefæller faae een Skiebne, og at ingen af os kommer levende til Norge; du Urdarkøttur haver opført dig vel mod mig og os alle, nogle i mit Land vilde maaskee sige, at det var en Lykke for dig at redde mig paa den Maade, a) men skiønt det ikke tilstædes mig at lønne dig efter Fortieneste, saa skal jeg dog giøre hvad jeg formaaer; her ere de Vaaben min Fader gav mig, og troer jeg ikke at du i Norge eller andre nærliggende Lande vil faae dem bedre; dem giver jeg dig tilligemed det af mit Gods, som du reddede af Skibet, og det der lovlig tilfaldt mig efter mine Skibsfolk. Endelig vil jeg give dig mit Navn, vel er jeg ingen Spaaemand, men dog formoder jeg, at dit Navn vil blive berømt saa længe Verden staaer, og vil det geraade mig og mine Frænder til største Ære, at saa berømt en Mand, som jeg venter du vil blive, optager mit Navn, da jeg selv saa tidlig bliver kaldet herfra." b) Han takkede ham meget for disse Gaver, og sad ikke længe hos ham før han døde. Finnboge sendte derpaa Rafn til Fell, Finn kom og de begrove ham ved Steenen, der siden kaldtes Finnbogasteen. Derefter droge de hiem til Fell; Finn sagde, at det var gaaet som han havde tænkt, da han saae, at Manden, saa fager og velbegavet han end var, dog var feig. c) Finnboge opholdt sig nu nogle Nætter hos sin Frænde Finn. Derpaa reede de op til Liosavatn; han fortalte sin Frænde Thorgeir hvad der var skeet, og den Ære der var ham vederfaret. Thorgeir blev meget glad derover, og sagde, at han for længe siden havde spaaet, at han vilde vorde en udmærket Mand. Frænderne levede nu saaledes i Glæde og Lystighed, og Thorgeir indkrævede alle de Penge, som Finnboge var bleven Eier af. Derpaa reed de alle til Øre, og kunde Folk ikke noksom fortælle, hvor meget han overgik alle andre. Dette tyktes Asbiørn og Thorgerd godt at spørge, thi hans Rygte og Anseelse

a) Saaledes kaldtes Vinlands Opdager Leif Erikssen den Lykkelige (hinn heppni) fordi han reddede Mandskabet paa et Vrag i Søen. *Heimskr.* I. p. 303.

b) cfr. *Erici* de nom. propriis. p. 34.

c) Dette Ord bruges endnu i Norge i samme Betydning som i Island, nemlig om een som er nær Døden.

Þorgérdi nú gott til at frétta, þvíat hönum vill nú flest til virdíngar ok sæmdar; rídr Þorgeir heim, enn Finnbogi sitr heima *r*) med födur sínum á Eyri, ok vel halldinn.

Kap. 10.

Þat sama sumar kom skip af hafi, *s*) því skipi styrdi sá mádr er Bárdr hét, víkverskr *t*) at kyni; þetta skip kom á Knarrar-Eiri. Bárdr styrimadr fór til Lióśavatns, ok þá vist med Þorgeiri goda. Þenna tíma réd Hákon Jarl fyrir Noregi, var þá virdíng hans sem mest ok ríki. Þenna vetr var Bárdr á vist med Þorgeiri, Finnbogi var þar iafnan, *u*) þvíat frændsemi þeirra var hin besta. Um varit sagdi Finnbogi Þorgeiri frænda sínum at hann villdi utan fara um sumarit med Bárdi styrimanni. Þorgeir mællti: þó at oss þycki gód hérvist þín frændi þá man ecki tiá at telia þik, *v*) þvíat þat mun fyrír liggia; enn þat hygg ek þik hafa af frændum þínum at þeir hafa miök ordit fyrir *x*) aleitni af *y*) mönnum ok öfund, enn þó muntú þyckia enn *z*) frægsti mádr hvar sem þú kémr. Sídan ridu þeir á Eyri, ok bera þetta upp fyrir Asbyrni, hann kvedz giarnan vilia at hann væri heima helldr hiá hönum. Nú af því at hann mun ráda vilia ferdum sínum, þá vil ek eigi géra þetta móti hönum helldr enn annat. Þeir rédu hönum far, med Bárdi styrimanni, gérdiz hann styrimadr at hálfu skipinu. Þá er þeir vóru búnir fluttu þeir Asbiörn ok Þorgeir til skips *a*) þat er Finnbogi átti, hann hefir ecki mikit fé. Skiliaz þeir nú med kærleikum miklum; kippa þeir nú upp ackérum ok sigla í haf, enn þá er þeir höfdu siglt *b*) nockr dægr tekr

r) á Eyri. cætera omitt. 510.
s) ok átti sá madr er. 510. (Eieren heed —)
t) madr. 510. *u*) þvíat — bezta. omitt. 510.
v) Finnbogi kvad, þat mun fyri liggia. 510. (Finnboge sagde —)
x) áfækni. 510.
y) bestum. add. 510. (de fornemste) ofrmanna. 494. (Voldsmænd)
z) fremsti. 510. (ypperste)
a) ok þeir allir frændr hans. 510. (og alle hans Frænder)
b) nockra stund, 510. (nogen Tid)

tiltog bestandig. Thorgeir reed hiem, og Finnboge blev hos sin Fader paa Ore og levede godt.

Kap. 10.

Samme Sommer ankom et Skib, hvis Styremand heed Bard, og var fra Vigen; d) det landede ved Knarrarøre. e) Bard Styremand begav sig til Liosavatn og tog ind til Thorgeir Gode. Dengang regierede Hagen Jarl i Norge og var hans Anseelse og Magt paa det høieste. Denne Vinter opholdt Bard sig hos Thorgeir; Finnboge kom der og jævnlig, thi der var godt Frændskab mellem dem. Om Foraaret lod Finnboge sin Frænde Thorgeir vide, at han vilde seile bort om Sommeren med Styremanden Bard. Thorgeir sagde: "skiønt vi gierne vilde beholde dig her hos os, Frænde, saa vil det dog ei nytte at raade dig derfra, da din Skiebne kalder dig; jeg formoder at du vil slægte dine Frænder paa, som have maattet lide megen Fornærmelse og Misundelse af andre, f) men dog vil du blive anseet for en saare navnkundig Mand, hvor du kommer hen." Derpaa reede de til Ore, og androge dette for Asbiørn; denne vilde heller at Sønnen skulde blive hiemme hos ham, men da han nu engang havde besluttet denne Reise, vilde han ligesaa lidet i dette som i andet være ham imod. De aftalte derfor hans Reise med Bard Styremand, og blev han Styremand for Halvparten af Skibet. Da de vare færdige bragte Asbiørn og Thorgeir alt Finnboges Gods ombord, som ikke var meget, og toge de derpaa en kierlig Afskeed med hinanden. Skibet lettede Anker og gik tilseils, da de havde seilet nogle Dage ophørte den gode Vind,

d) Vigværingerne dreve især Handel paa Island. Schøning III. S. 437.

e) Dette Sted forekommer ikke paa Karterne.

f) At dette rigtig traf ind, vil sees af det følgende. Om de Gamles Evne af kunde forudsee og beregne Begivenheder og Personers Skiebne, s. *Bartholini* Antiquit. p. 681 sqv.

af byri, ok gérir á fyrir þeim hafvillur, ok vita þeir eigi hvar þeir fara. Þar kémr er haustar, *c*) ok *d*) stærir siòinn, ok einn tíma ber þá úr hafi ok at landi, var þat síd dags, þeir sáu ecki nema biörg *e*) ok boda stóra, sva at brast í *f*) biörgunum. Nú med því at vedr stód at landi hardla mikit keyrir þar at skipit ok brytr í spón, tynaz menn allir utan Finnbogi kémst einn á land med vapnum sínum ok húdfati, þar var forlendi lítit, ok sér hann ecki nema biörg ok hamra, hann gengr nú med biörgum þeim nockura hríd, ok þar at sem kliúfaz *g*) biörginn, ok þar féll ofan *h*) lækr í siá, ok þar leitar hann upp, *i*) ok vid særleik sinn kémz hann upp, ok var þá myrkt af nótt. Hvartki skorti frost né vind, fraus at hönum klædinn öll, þar var hardla snæ mikit, kastadi hann nú húdfatinu á bak sér, ok gengr á land upp, ok er hann hefir gengit um hríd, kennir hann ellds daun, ok litlu sídar kémr hann at bæ einum, þat var mikill bær ok *k*) vegligr. Hann setti nidr húdfatit, ok gengr heim at dyrum, ok heyrir hann þat at margt manna er inni, þeir sitia vid ellda; hann lystr *l*) á dyrrin. Mádr tók til orda, ok bad at einhverr sveina gengi til dyra; þeir kváduz eigi *m*) hirda þótt sva berdi allar nætr. Finnbogi laust annat högg, ok var þat sínu meira; þessi bad þá lúka upp dyrum, þeir kváduz þat eigi myndi géra, þó at tröll berdi allar nætr. Hann sló höggit þridia, ok sva hardt at öllum brá vid. Búandi liòp upp vid ok kvad *n*) þá eigi med alvinni vera er þeir villdu eigi til hurdar gánga þó at menn kveddi, man sá einn úti vera er betra mun inni þykkia í slíku sem nú er. Sídan tók hann exi í hönd sér ok *o*) géck til dyra, hann heilsar géstinum

c) ok vetrar. 510. (Vinteren nærmer sig)
d) styrmir 510. (bliver stormende)
e) stór ok hamra. 510. (store Bierge og Klipper)
f) hverium hamri. 510. (i hver Klippe) g) hamrarnir. 510. (Klipperne)
h) á ein. 510. (en Aae) *i*) á biörgin. 494. (paa Biergene)
k) merkiligr. 510. (mærkelig) *l*) mikit högg add. 510. (et stærkt Slag)
m) fara mundu, (monne gaae) cætera ad *nætr* omitt. 510.
n) þat mun ómannligt þyckia at gánga eigi til dyra. 510. (det vil ansees for feigt ikke at aabne Døren) kvad þá eigi med viti vera. 494. Jeg har i Oversættelsen fulgt denne Læsemaade, da Hovedmembranens ingen ret Meening giver)
o) geingr. út. 510. (gaaer ud)

de bleve forvildede paa Havet, og vidste ikke hvorhen de seilede; tilsidst begyndte Efteraarsstormene at indfinde sig, Søen gik høit, og endelig naaede de Land sildig om Dagen, og saae ikke andet end Klipper og svære Brændinger mellem dem. Da Vinden stod stivt paa Land, fløi Skibet imod det og gik i Stykker, og alle omkom undtagen Finnboge, som reddede sig i Land med sine Vaaben og sin Køie. Der var kun et smalt Stykke Land mellem Klipperne og Stranden, og øinede han kun Bierge og steile Klipper. Han gik et godt Stykke langs med Biergene, indtil der hvor de skildtes ad, og en Elv løb ud i Søen, der søgte han at komme op, som ved hans Kræfter og Behændighed ogsaa lykkedes ham. Det var en mørk Nat med stærk Kulde og Blæst, alle Klæderne frøs paa ham, og der var falden megen Snee. Han kastede Køien paa Ryggen og gik op paa Land, da han havde gaaet et Stykke Vei lugtede han Røg, og strax efter kom han til en Gaard, som var baade stor og anseelig. Han satte Køien ned og gik hen til Døren, og hørte at der vare mange Folk inde, som sadde ved Ilden. Han bankede paa. En Mand bad, at een af Karlene vilde gaae til Døren; de svarede: de brød sig ikke om, at det bankede saaledes hver Nat. Finnboge bankede anden gang og noget stærkere, den samme bad dem aabne Døren, men de svarede, at de vilde ikke om saa Trolden bankede hver Nat. Nu bankede han tredie gang, og det saa stærkt at alt rystede. Bonden sprang da op, sagde, at de ikke vare ret kloge, som ikke vilde lukke op, naar det bankede, da dog den der var uden for heller vilde være inde i et saadant Veir. Derpaa tog han en Øxe i Haanden og gik til Døren, hilsede den Fremmede og spurgte om hans Navn. Han sagde: han

ok frétti hann at nafni? Hann kvadst Finnbogi heita, ok vera Asbiarnarson, íslendskr mádr. Bóndi sagdi: hvenærr komtú hér til lands? Finnbogi segir: ek kom hér í kvölld; þú munt hast hafa harda landtöku, sagdi bóndi? Finnbogi kvad brotit skipit, enn týnduz menn allir ok fé, enn ek kom einn á land, edr hvar hefir oss at landi borit? Bóndi sagdi: ydr hefir borit at Noregi helldr nordarla vid Hálogaland, enn sá bær þú ert atkominn heitir á Grenmó. Þá frétti Finnbogi: hvat heitir bóndi siá? hann segir: ek heiti Bárdr; ertú hér formádr á Hálogalandi? hann kvad sva vera. Þá spurdi bóndi: hversu gamall mádr ertú Finnbogi? ek em nú p) XIII vetra. Bóndi mællti þá: engan hefi ek sét slíkan XVI vetra gamlan, ok vera mun þér fleira vel géfit enn vöxtr ok vænleikr, edr er q) hann íslendskr fadir þinn? Nei sagdi Finnbogi, hann er hédan af Hálogalandi ættadr. Bóndi segir: ertú son Asbiarnar r) Gunnbiarnarsonar Dettiás? Þat er satt kvad hann. Bóndi segir: þadan er mér úlfs van sem ek eirün fé, er þat þó rád at gánga inn, ok véra hér í nótt. Finnbogi gérdi sva, var tekit vid vapnum hans ok klædum, ok voru hönum fengin þurr klædi, var allt fólk vid hann vel kátt. Um morgininn var Bárdr snemma á fótum, ok vakti Finnboga upp, s) er þat synna at fé sé upprekit nockut. Finnbogi stód upp, ok gengu til siáfar, ok var sem Bárdr gat at mestr þorri var á land rekinn fiárins; lét Bárdr allt heimfæra, ok sva atduga sem hann ætti siálfr, ok var þat stórmikit fé. Bárdr baud Finnboga þar at vera t) sva lengi sem hann vill, var hann þar um vetrinn, sat í gódu halldi at eigi vantadi. Bárdr veitti hönum hardla vel, þar var mannmart ok hin mesta gledi. Finnbogi var gódr af fénu, enda skorti þá ecki til, med því at hann var styrimadr ok tók fé allt u) eptir skipara sína, sem þá voru lög til í þann tíma.

p) XVI. 494. q) þú islendskr. 510. (du en Islænder)
r) Augmundarsonar; urigtig. 510.
s) ok bad hann upp standa. 510. (og bad ham staae op)
t) um vetrinn. 510. (om Vinteren)
u) er skipveriar hans höfdu átt at lögum. 510. (som hans Skibsfolk havde ejet efter Loven)

heed Finnboge, og var en Søn af Asbiørn i Island. "Naar kom du i Land," spurgte Bonden. "I Aftes," svarede Finnboge. Bonden sagde: "da har du havt ondt ved at komme i Land." Finnboge sagde, at Skibet var forgaaet med Mandskab og Ladning, og at han eene var reddet; "men hvad er dette for et Land?" Bonden svarede: "I ere komne nord paa i Norge ved Halogaland, og denne Gaard, som du er kommen til, heder Grenmo." g) Finnboge spurgte, hvad Bonden heedte. "Jeg heeder Bard," svarede han. "Er du Formand her i Halogaland?" h) "Ja." Bonden spurgte videre: "hvor gammel er du, Finnboge?" "Tretten Aar." "Da haver jeg aldrig seet nogen paa fexten Aar din Lige, og synes Væxt og Skiønhed ikke at være dit eeneste Fortrin; men er din Fader født i Island?" "Nei han er her fra Halogaland." "Er du en Søn af Asbiørn Gunnbiørnssøn Dettias." "Ja, jeg er." "Da kiender jeg Ulven paa Ørene, nu er det best du kommer ind, og bliver her i Nat." Finnboge gik ind, lagde sine Vaaben og Klæder fra sig, og fik tørre paa igien; alle modtoge ham venligen. Tidlig om Morgenen var Bard paa Beenene, vækkede Finnboge, og sagde, at det var rimeligt at noget af Godset var drevet i Land. Finnboge stod op, de gik til Stranden, og fandt, som Bard havde formodet, at den største Deel af Varene vare drevne i Land. Bard lod det alt føre hiem, og viiste sig saa omhyggelig derfor, som om det kunde have været hans eget; det var meget Gods. Bard tilbød Finnboge at være der saa længe han selv lystede; han var der da den Vinter, blev vel underholdt og manglede intet. Bard beværtede ham paa det bedste, der vare mange Folk og herskede megen Lystighed. Finnboge viiste sig gavmild, og kunde ogsaa være det; thi som Styremand arvede han efter den Tids Lov alle sine Skibsfolk. i)

g) Schøning meener, at denne Gaard maae have lagt i Nord-Senjen, eller i nuværende Tromsen. III. S. 425.

h) Herved forstaaer Schøning III. S. 424 Kongens Sysselmand.

i) S. ovenfor Anm.

Kap. II.

Sú nylunda vard þann vetr á Hálogalandi sem opt kann verda, at biörn einn géck *v*) þar ok drap *x*) nidr fé månna, ok eigi gérdi hann annarstadar meira at enn á Grenmó; ok sva kémr at Bárdr stefnir þíng, ok gérir biörninn sekan, ok leggr fé til höfuds hönum; ok eptir þat géra menn til hans iafnan, ok verdr kann eigi unninn, ok gériz illr vidreignar, drepr hann bædi menn ok fé. Þat er fagt at Bárdr bóndi átti sætr, ok var lángt midli bæiar ok sætrs, lét hann þar geyma um vetrum fiár síns, vard hönum því skadasamt at biörninn lá þar iafnan, ok þordu menn alldri at gánga til fiárins utan fiölldi manns færi. Eitthvert kvölld taladi Bárdr vid sína menn at þeir skylldu búaz mót birninum *y*) hverr eptir *z*) sínu megni med vapnum, þvíat at morgin skulum vér fara at birninum. Súmir *a*) sképtu exar, enn sumir spíót, ok búa allt þat er þeim mætti at gagni verda. Um morgininn vorú menn snemma á fótum, ok hverr pilltrinn med sínu vapni. Nú er at segia frá Finnboga: ádr um kvölldit þá er menn voru í svefni stendr hann upp, ok tekr vapn sín, gengr hann út á spor þau er liggia til sætranna; þat var bragd hans at hann géck ösigr, ok hendi sporin alt þar til er hann kémr til sætranna, hann sér hvar biörninn liggr, ok hefir drepit saud undir sik, *b*) ok sygr or blódit. Þá mællti Finnbogi: stattú upp bessi, ok rád helldr móti mér, er þat helldr til nockurs enn liggia á saudarslitri þessu; bessi settiz upp ok leit til hans, ok kastar sér nidr. Finnbogi mællti: ef þér þycki ek ofmiök vopnadr móti þér þá skal ek *c*) at því géra, tekr af sér hiálminn enn

v) úr hídi. 510. (ud af Hien)
x) bædi menn ok fé. 510. (baade Mennesker og Qvæg)
y) hverr — — birninum. 494.
z) sinum faungum. 510. (Formue)
a) biuggu örvar, sumir sképtu spiót edr sverd edr svidur. 510. (giorbte Pile i Stand, nogle skiæftede Spyd, eller Sværde eller Glavind) Om Betydningen af Ordet svida, s. Gloss. til *Niála*.
b) sva saudi. 510. (to Faar)
c) nockut afleggia. 510. (lægge noget af mig)

Kap. 11.

Det hændte sig den Vinter paa Halogaland, som oftere kan skee, at en Biørn viiste sig som dræbte Qvæget, og ingensteds giorde meere Skade end paa Grenmo. Det gik tilsidst saavidt, at Bard maatte stævne Thing, erklære Biørnen for fredløs k) og sætte en Priis paa dens Hoved. Nu vare der mange, som lagde an paa at slaae den ihiel, men forgiæves, imidlertid blev den bestandig glubskere og dræbte baade Mennesker og Qvæg. Der fortælles, at Bonden Bard havde en Sæter, som laae langt fra Gaarden, hvor han havde sit Qvæg om Vinteren, der indfandt Biørnen sig til megen Skade for ham, og torde Folkene aldrig gaae til Qvæget uden at de vare mange i Følge. En Aften lod Bard sine Folk vide, at enhver maatte ruste sig saa godt han formaaede, da de næste Morgen skulde søge Biørnen op. Nogle skæftede Øxer, andre Spyd, og forsynede sig med alt hvad der kunde tiene dem til Vaaben. Om Morgenen tidlig vare alle Mand paa Beenene med sine Vaaben, lige indtil Drengene. Imidlertid bar Finnboge sig ad, som nu skal fortælles. Aftenen i Forveien mens Folkene sov, stod han op, tog sine Vaaben, gik ud og fulgte Sporene til Sæteren. Han fandt paa at gaae baglængs og følge Sporene indtil han kom til Sæteren, hvor han saae Biørnen liggende med et Faar, som han havde revet ihiel og sugede Blodet udaf. Finnboge sagde: "Stat op Bamse l) og giv dig i Færd med mig, det er bedre end at ligge med det Stykke Faarekiød." Bamsen reiste sig, saae paa ham, og kastede sig ned igien. Finnboge sagde: "synes du jeg er for stærkt væbnet mod dig, da skal det og blive

k) Denne Fremfærd mod et Dyr synes underlig, og kan sammenlignes med den Domsakt hvorved Spøgelser fortælles at være blevne fordrevne i *Eyrbyggia Sögu*, p. 280. I Hakon Adalst. Gulath. Lov i *Landsleiebalken* heder det: "Biörn oc úlf scal hvervetna *útlægr* vera." cfr. *Heimskr.* III. p. 423. (v)

l) Det synes at Finnboge har troet at Biørnen forstod hans Tale, jfr. nedenfor Kap. 17. Jeg mindes at have læst et Sted i en norsk Topographie om en lignende Overtroe hos den norske Almue.

ſetr nidr ſkiölldinn, ok mællti: ſtattú nú upp ef þú þorir; beſſi ſettiz upp ok ſkók höfudit, lagdiz nidr aptr ſídan. *d*) Finnbogi mællti: þat ſkil ek at þú villt at vid ſéim iamnbúnir, kaſtar ſídan ſverdinu frá ſér, ok mællti: ſva ſkal vera ſem þú villt, ok ſtattú nú upp ef þú hefir þat hiarta ſem líkligt væri, helldr enn þeſs kvikindis er ragaſt er. Beſſi ſtód upp ok *e*) byſti ſik, ok *f*) gérdiz miök úfrynligr, hlióp at Finnboga, ok færir upp hramminn, ok ætlar at lióſta hann med, ok í því er hann hefr ſik upp leypr Finnbogi undir hann framan; *g*) þeir gángaz at lengi, ok gengr upp fyrir þeim fleſt þat er fyrir þeirra fótagángi vard; tradkit vard mikit, ok vard ſú endalykt at hann gengr biörninn á bak aptr, ok braut í ſundr hrygginn í hönum, ok byr um hann ſem ádr. Sídan tók hann vapn ſín, ok géck heim eptir þat, ok er miök ſtirdr, leggſt nidr í ſæng ſína, ok lætr ſem hann hafi ſofit; litlu ſídar tók Bárdr á fótum hönum, ok var þá ferdár búinn ſem fyrr var fráſagt, hann frétti ef Finnbogi villdi fara med hönum? Hann kvadz þat giarnan vilia. Sídan fóru þeir ok komu til ſætranna, ſiá þeir at biörninn liggr þar, ok hefir ſaud undir. Þá baud Bárdr förunautum ſínum at vinna til fiár, ok gánga at bírninum, þat villdi engi þeirra ok eigi nærr koma, þvíat þeir *h*) hopudu ſkiótt. Bárdr mællti: þat veit ek eigi med hverium hætti er um biörninn, þvíat ek ſé hann ecki hræraſt, med því at ek gérdi hann ſekian þá er þat makligt at ek gángi fyrſtr at hönum. Sídan ſnarar hann fram diarfliga, ſídan ſér hann at biörninn er daudr, þá þyrpaz þeir at, ok ſkorti þá eigi atgáng. Bárdr ſá hvargi ſærdan biörninn, leitar nú at ok finnr brotinn hrygginn í hönum. Bárdr mællti: þetta er fáheyrt bragd edr verk, ok hefir engi Háleyſkr mádr þetta gért, ok muntú Finnbogi hafa þetta unnit. Finnbogi ſvarar ok bidr hann hafa þat fyrir ſatt er hann vill; ek þykiumz þat vita ſegir Bárdr, edr hverſu fórſtú at? Finnbogi ſagdi: þat ſkiptir öngu, eigi

d) Finnbogi fór þá ok kaſtadi af ſér bryniunni ok ſverdinu, 510. (Finnboge kaſtede derpaa Brynien og Sværdet fra ſig)

e) byſtiz vid, 510.

f) grimmiz miök, 510. (blev meget glubſk)

g) ok vegr hann upp, 510. (og löfter ham op)

h) hörfudu. 494.

omgiordt." Derpaa tog han Hielmen af, satte Skioldet ned og sagde: "stat nu op om du tør." Bamsen satte sig overende, rystede med Hovedet og lagde sig saa ned igien. "Jeg mærker nok," sagde Finnboge, "at du vil vi skulde være i samme Stand;" og dermed kastede han Sværdet fra sig; "det skee som du vil, men staae nu op, dersom du har Hierte som andre dine Lige, og ikke som et andet feigt Kræe." Bamsen stod nu op, reiste Børster og blev meget glubsk; den gik løs paa Finnboge og løftede Labben i Veiret for at give ham et Slag, men i det han reiste sig, løb Finnboge hen under den. De brødes længe, og næsten al Jorden blev oprodet under deres Fødder, saa heftigt traadte de. Enden blev, at han fik Biørnen kastet tilbage og dens Ryg knækket; han lagde den derpaa i samme Stilling, som den havde lagt i før. m) Derefter tog han sine Vaaben, gik hiem og var meget stiv, han lagde sig i sin Seng og lod som han sov. Kort efter da Bard var færdig til Toget rørte han ham ved Beenene, og spurgte, om han vilde følge med; han sagde ja. Derpaa begav de sig paa Veien og kom til Sætrene, hvor de saae Biørnen ligge med et Faar under sig. Bard bød nu sit Følge fortiene sig Penge ved at angribe Biørnen, men ingen vilde komme den nær, og de trak sig hastig tilbage. Bard sagde: "jeg veed ikke hvorledes det har sig med denne Biørn, jeg seer ikke den rører sig, men da jeg satte Priis paa dens Hoved, saa er det og billigt at jeg selv først binder an med den." Han gik derpaa mandigen frem, men blev vaer at Biørnen var død, og nu stimlede de alle sammen, og vare de da ikke bange for at komme den nær. Bard kunde ikke see at Biørnen havde faaet noget Saar; han undersøgte den da nøiere, og fandt Ryggen knækket paa den. "Dette er en uhørt Bedrivt," sagde Bard, "som ingen Helgelænder har været i Stand til, det har vist du giordt Finnboge." Finnboge bad ham troe derom hvad han vilde. "Det er jeg næsten vis paa," sagde Bard, "men hvorledes bar du dig ad dermed?" "Det giør intet til Sagen," svarede Finnboge, hverken du eller din Søn ere i Stand dertil." Bard

m) I en lignende Kamp med en Biørn bestod ogsaa Gretter, men han brugte i Begyndelsen Sværd. *Gretla*, p. 101.

Ii -

muntú ſva vinna né þinn ſonr. Bárdr kvad eigi audfengna menn til ſlíks verks; nú ſkal ek heimta þetta fé ſaman ſem ek eiga ſiálfr til handa þér. *i*) Sídan flógu þeir biörninn, ok fóru heim eptir þat. Lídr nú vetrinn, ok verdr engi nylunda önnr. Bárdr veitti Finnboga hvern dag ödrum betr. Ok þá er varadi gérduz ſiglíngar miklar fyrir Hálogaland bædi nordr ok ſudr. Finnbogi tók þat í vanda ſinn hvern dag er hann var mettr, géck ofan á biörgin, ok ſat þar hvern dag ok horfdi á ſiglíng manna, þótti þat gaman at ſiá fögr ſkip á margan hátt.

Kap. 12.

Þat var einn dag at Finnbogi *géck* fram á biörgin, hann ſá at einn madr reri ſunnan med landi á ſkútu mikilli, hann var mikill madr ok greppligr, hann var í raudum ſkarlats kyrtli, ok digurt ſilfrbellti hafdi hann um ſik, med ſlegnu hári var þat bædi mikit ok fagrt ok lá nidri á herdum hönum. Sva reri hann *k*) handſtinnan at hönum þótti fliúga fram ſkútan, ok hann kallar á hann, þá reri hann nærr þegar. Finnbogi ſpurdi hvat hann héti? hann gaf upp ródrinn, ok ſagdi hónum at hann héti Alfr ok kalladr Aptrkémba. Hvadan ertú, ſeigir Finnbogi? Alfr ſagdi hönum at hann rédi fyrir *l*) þeirri ey er Sandey heitir, ok em ek mægdr vid Jarlinn, á ek Ingibiörgu ſyſtr dóttr hans; nú ſkal eigi fleirum ordum á glæ kaſta ſva at ek hafa ecki ímót, hverr er ſá madr er ſva er ſpurull? Finnbogi ſagdi til ſín ok födur ſíns. Alfr ſegir: hefir þú drepit *m*) ſkógar-biörninn þeirra Háleygianna? hann kvad þat ſatt. Alfr frétti: hverſu fórſtú at því? Finnbogi ſegir: engu ſkiptir þik þat, þvíat eigi mantú ſva drepa. Alfr mællti: hverr Asbiörn er fadir þinn? Finnbogi ſegir: hann er Gunnbiarnarſon norrænn madr at kyni. Alfr ſpurdi: hvart hann væri Detti-ás kalladr? Finnbogi kvad þat ſatt

i) ſidan — biörninn. omitt. 510.
k) hardmannliga. 510.
l) eyum þeirra er Sámeyar heita. 510. (de Der ſom hede S.) urigtigt.
m) hídbiörninn. 510.

sagde, at det var vanskeligt at faae nogen til at paatage sig sligt Værk; "jeg skal nu selv udbetale dig den udsatte Priis." Derpaa flaaede de Biørnen og droge saa hiem. Vinteren gik nu hen uden at der forresten indtraf noget mærkeligt. Bard viiste Finnboge bestandig meer og meer Ære. Da Foraaret kom, seilede mange Skibe forbi Halogaland baade nord og sønder paa. Finnboge pleiede hver Dag, naar han havde spiist, at gaae ned til Fieldene, og sidde der og betragte de forbiseilende; han fornøiede sig over at see saa mange forskiellige smukke Skibe.

Kap. 12.

En Dag da Finnboge gik op paa Biergene saae han en Mand roe sønden fra, langs med Landet, paa en stor Skude. Han var høi og mandig af Udseende, var iført en rød Skarlagens Kiortel, og havde et tykt Sølverbælte omkring sig; hans udslagne Haar var baade tykt og fagert, og hang ham ned paa Skuldrene; han roede saa fast til, at Skuden syntes at flyve. Da Finnboge kaldte paa ham roede han strax nærmere, og da Finnboge spurgte hvad han heed, holdt han op at roe, og sagde, at han heed Alf med Tilnavn Aptrkemba. "Hvorfra er du," spurgte Finnboge. Alf sagde, at han eiede en Øe som heed Sandøe, n) og var besvogret med Jarlen, hvis Søsterdatter Ingeborg han havde tilægte; "men nu vil jeg ikke raabe fleere Ord hen i Veir og Vind, uden at faae noget igien at vide, hvo er den Mand som spørger saa meget?" Finnboge nævnede sig og sin Fader. Alf sagde: "Er det dig som har fældet Skovbiørnen i Halogaland." — "Det er mig," svarte han. — "Hvorledes bar du dig ad dermed?" spurgte Alf. "Det nytter dig ikke at vide, thi du fælder saa ingen Biørn paa den Maade. "Hvilken Asbiørn er din Fader?" — "Han er Gunnbiørns Søn og norsk af Herkomst." — "Kaldes han med Tilnavn Dettias?" — "Ja." —

n) Schøning III. S. 425 meener, at det er den Sandøe, som ligger nærved og indenfor den i den gamle Historie bekiendte Øe Biarkøe.

vera; þá er eigi kynligt þóttú látir *n*) digrbarkliga, edr hverſu gamall madr ertú? Finnbogi ſegir: ek em *o*) XVII vetra. Alfr mællti: vertú eigi annarra XVII vetra jamnmikill ok ſterkr ſem þú ert. Finnbogi ſegir: þat er ſem verdr til þó, enda muntú daudr ádr, edr hvart ſkal fara? Hann ſagdi at hann ſkylldi nordr á Mörk ok heimta ſkatt. Finnbogi frétti hvi hann færi einn ſaml? ecki þarf ek fleiri menn til þeſſa. Finnbogi mællti: nær ſkaltú nordan? Alfr ſegir: þat ſkal á hálfsmánadar freſti edr því nærr; viltú flytia mik ſegir Finnbogi nordan hédan þá er þú fer aptr? Alfr ſegir: ſva líz mér á þik ſem þú megir vel róa ſva undir þér ſiálfr, ok man ek vid þér taka þá er ek fer nordan, edr hvat villtú ſudr í land? Finnbogi ſegir: ek vil finna Hákon Jarl, fór ek því af Islandi. Alfr mællti: þú munt fara ſæmdar för, muntú vera íþróttamadr mikill ſem þú átt kyn til, munu vid ſkilia nú at ſinni, bad hann Finnboga vel fara, ok hverr annann. Fór Alfr nordr med landi, enn Finnbogi géck heim, ok ſagdi Bárdi vidrædu þeirra, ſva þat er hann ætladi ſudr med hönum. Bárdr kvad hann þat eigi mundu rádit hafa ef hann hefdi vitat, uggi ek at ílla takiz til, þvíat Alfr er enn verſti madr ok *p*) ſvikráda fullr, *q*) dugir hönum þat er hann er mægdr vid Jarlinn ok er hirdmadr hans, verda menn af því at þola hönum margan úiafnat. Finnbogi kvad vel duga mundu, ſkaltú Bárdr annaz fé mitt, ok ſiá fyrir ſlíkt ſem þú vilt. Lídr þar til er Alfs var nordan von.

Kap. 13.

A þeim degi ſem Alfr hafdi ſagt at hann mundi nordan koma, bió Finnbogi ſik af Grænmó, hann hafdi med ſér húdfat ſitt, ok þá gripi ſem hönum þótti naudſynligaſt

n) drembiliga. 510. (pralende)
o) XVI. 494.
p) hinn otrúaſti. 510. (den allerfalſkeſte)
q) er hann miök vid ſkap Hákonar Jarls. (er han meget yndet af Hakon Jarl) cætera usque ad *vid Jarlinn*, omitt. 510.

"Da er det ikke underligt at du bruger store Ord, men hvor gammel er du vel?". — "Sytten Aar." — "Lev da ikke sytten Aar til og bliv ligesaa stor og stærk, som du nu er." "Det faaer gaae som det vil, ellers vil du nok være død inden den Tid; men hvorhen gielder Reisen?". — "Nord paa til Finmarken for at kræve Skat ind."*) Finnboge spurgte, hvorfor han drog saa allene. "Jeg behøver ikke flere Folk dertil." — "Naar kommer du nord fra?" — "Om en halv Maaned eller saa omtrent." — "Vil du tage mig med dig her nord fra, naar du kommer tilbage." — "Du seer mig ud til at kunde roe tilgavns for dig selv, men jeg skal nok tage dig ombord, naar jeg kommer nord fra; hvad vil du ellers sønder paa?" — "Jeg vil til Hakon Jarl, derfor drog jeg fra Island." — "Den Reise vil giøre dig Ære, da din Byrd lader vente noget udmærket af dig; men nu maae vi skilles ad for denne Sinde." Dermed bøde de hinanden Farvel. Alf seilede nord paa, og Finnboge gik hiem og fortalte Bard deres Samtale og at han agtede at drage sønder paa med ham. Bard sagde, at han ikke vilde have raadet dertil, dersom han havde vidst det. "Jeg frygter det vil faae et slet Udfald, thi Alf er en saare ond og underfundig Mand, og maae Folk finde sig i megen Uretfærdighed af ham, fordi han er Jarlens Svoger og Hirdmand." Finnboge meente, at det nok vilde gaae godt. "Du Bard skal imidlertid drage Omsorg for mit Gods og handle med det, som dig godt tykkes." Saaledes gik nu Tiden hen indtil Alf ventedes nord fra.

Kap. 13.

Paa den Dag Alf havde sagt, at han vilde komme nord fra, forlod Finnboge Grænmo. Han tog sin Vadsæk med sig og hvad han

*) Dette Finmarken synes altsaa at have været det Stykke af det gamle Finmark, som endnu fører samme Navn, tilligemed næstgrændsende Lapmarke. Schønings N. H. III. S. 426. Om den Skat, som de Norske fra ældgamle Tider af krævede af Finnerne, see Schønings Norges gamle Geogr. S. 72 sq. Nærværende Sted tilligemed et i *Olafs S. Tryggv.* I. p. 59 bestyrker Schønings Udsagn III. S. 117, hvorfor han ellers intet Beviis anfører, at Hakon Jarl erholdt ved Norges Deeling Throndhiems Lehn og Helgeland, som sin Fædreneaiv qvit og frie.

þurfa; þeir höfdu ſkamma ſtund bedit ádr Alfr reri nordan, var ſkútan miök ſett. Alfr endir vel ord ſín, ok ſtíngr þar ſtafni at, þeir kvödduz vel. Sídan géck Finnbogi út á ſkútuna, ok þótti Alfi nidr gánga vid ſkútan, ok mællti: þat ſé ek á húdfati þínu at eigi man þér ſilfr-fátt verda til luckunnar, þá er þú kémr til Hákonar Jarls. Eptir þat ſkilia þeir Finnbogi ok Bárdr med blídu; enn þeir Alfr hallda ſudr med landi ſva ſem gengr, ok er Alfr hafdi róit um hríd bad hann Finnboga róa, hann gérdi ſva. Alfr ſat ok ſtyrdi, Finnbogi reri ſva at Alfi þótti eigi kyrr ſtanda ſkútan þá er hann reri. Þeir töluduz margt vid; frétti Finnbogi hvárt þeim mundi heim gánga í Sand-ey um kvelldit? Alfr ſegir: hér er ey midli, ok em ek vanr at vera þar um nótt þá er ek fer nordan, enn þá kém ek heim annan morgin til dagverdardryckiu. Finnbogi ſegir: hverſu ſkiótt ſkal ſudr med ſkattinn? Alfr ſegir: ek mun dveliaz heima um hríd. Sídan komu þeir í eyna, ok var þar hellir mikill fyrir ofan r) malar-kambinn. Alfr mællti: nú ſkulu vid géra ockr fyrir ſem minnſt ok bera ecki af ſkútunni, ſkaltú gánga at s) framſtafni enn ek at ſkut, ok berum ſva upp í hellinn ſkútuna; ſva gérdu þeir, ok biuggu vel um. Eptir þat ſkiptu þeir verkum med ſér, Finnbogi ſló upp elld, enn Alfr tók vatn. Finnboga géck ſeint at géra elldinn, ok loga illa ſkídin, berr hann á elldinn mikit, ok blés at faſt; þá heyrir hann hvin upp yfir ſik, þá ſlaungdi hann ſér af út ödrumegin hiá elldinum, var Alfr þar kominn, ok ætladi ſkiótt um at ráda vid Finnboga, hann hlióp upp ok undir Alf, var hann t) afrendr at afli, gángaz þeir at lengi, tekr þá elldrinn at brenna, ok ſér hann um allan hellirinn. Finnbogi ſér hvar einn ſteinn var í innanverdum hellinum, hann var hvaſs ofan ſem egg; þar villdi Alfr færa hann at, Finnbogi fordaz þat ecki; ok er þeir koma at ſteininum hleypr Finnbogi

r) mölina. 510. (Sandet)

s) framan enn ek at aptan. 510. (foran og jeg bag til)

t) reyndr ar afli. 510. (meget ſtærk)

ansaae for nødvendigst. De havde ikke tøvet længe før Alf kom roende nord fra, og var hans Skude stærkt ladt. Alf holdt sit Ord og lagde til Land der; de hilsede hinanden venligen. Derpaa gik Finnboge ombord og forekom det Alf, at Fartøiet sank noget derved. Han sagde: "jeg mærker paa din Vadsæk, at du ikke vil savne Sølv til at betale for dig med, naar du kommer til Hakon Jarl." Derpaa toge Finnboge og Bard en kierlig Afskeed med hverandre. Alf holdt nu sønder paa langs med Landet, saa hurtigt han kunde, og da han havde roet en Stund bad han Finnboge roe, som denne ogsaa giordte. Alf sad ved Roret, Finnboge roede saa stærkt at Alf ikke kunde sige at Fartøiet stod stille. De vexlede mange Ord sammen. Finnboge spurgte, om de kom til Sandøe den Aften. Han svarede: "Her er en Øe imellem, hvor jeg pleier at opholde mig Natten over, og da kan jeg komme hiem næste Morgen tidlig til Davre." Finnboge spurgte: "hvor snart han agtede sig sønder paa med Skatten?" Han svarede, at han vilde først tøve en Stund hiemme. Derpaa kom de til Øen, hvor der var en stor Heller ovenfor Strandbakken. Alf sagde: "nu vilde vi ikke sinke os ved at bære af Fartøiet, du skal tage fat om Forstavnen og jeg om Bagstavnen, og saaledes vilde vi bære Skuden op i Helleren." p) Dette giordte de og bragte den i Sikkerhed. Derpaa deelte de Arbeidet mellem sig. Finnboge tændte Ild og Alf hentede Vand. Det gik langsomt for Finnboge med at faae Ilden til at brænde, da Træet ikke vilde fænge; han lagde meget til Ilden og blæste af alle Kræfter paa den. I det samme hørte han en Lyd oven over sig, og flux kastede han sig paa den anden Side af Ilden. Det var Alf, som agtede i en Hast at bringe Finnboge af Dage. Han sprang op og greeb Alf om Livet, som var ham overlægen i Kræfter; de brødes længe. Ilden begyndte i det samme at brænde, saa man kunde see overalt i Helleren. Finnboge blev inderst i den en Steen vaer, som oventil havde en meget skarp Kant, der vilde Alf have ham hen; Finnboge

p) At de Gamle stundom, ved mange Menneskers Hielp, pleiede at trække deres Skibe et kort Stykke Vei over Land, findes Exempler paa saavel her i Norden, som paa deres Krigstoge i fremmede Lande (Scr. Rer. Dan. V, p. 170. 178 &c.); men at to Mennesker skulde kunde bære et stærkt ladt Fartøi en endog nok saa kort Vei, synes at høre til de i de islandske Søgur nu og da forekommende Utroeligheder.

yfir upp ok kippir at sér vid med afli, ok brytr bríngubein hans á steininum, ok lætr Alfr þar lífinu med úsæmd sem hann var verdr.

Kap. 14.

Sídan bióst Finnbogi þar um, ok svaf af nóttina vid gó darnádir. Um morgininn gérir hann þat rád at hrinda fram skútunni; tekr vapn sín. Sídan heldr hann skútunni sudr med landi slíkt sem gánga mátti; eigi létti hann fyrr enn hann kom í Sand-ey snimma morgins. Ok er hann kémr til Sand-eyiar gánga menn í mót hönum, *u*) þvíat þeir kéndu skipit, ok ætludu at Alfr myndi ávera. Finnbogi géck upp í móti þeim; þeir heilsudu hönum vel, ok spurdu hann tídinda? Hann kvedz engi kunna at segia. Finnbogi spyrr hvar Ingibiörg væri? þeir sögdu at hún væri í skémmu; hann bad þá fylgia sér þángat; ok er hann kom þángat heilsadi hún hönum, ok spurdi hverr hann væri? Hann nefndi sik ok födur sinn; hún spurdi hvert hann hefdi á Hálogalandi drepit biörninn? Hann kvad sva vera; hún segir: hversu fórstú at bana hönum? Finnbogi segir: engu skiptir þik þat, eigi mun þinn son sva drepa. Ingibiörg mællti: var Asbiörn Dettiás fadir þinn? Hann kvad sva vera. Hún mællti sva: eigi er kynligt at þú sért ágiætr madr, edr med hverium fórstú nordan? Hann segir: ek fór med Alfi nordan bónda þínum; hvar skilduz þid? hér nordr, segir hann, í ey þeirri at hann er vanr at vera, þá er hann fer her á milli, *v*) nennti hann eigi at róa hegat, ok ætlar hann þegar á fund Hákonar Jarls, hann sendi mik eptir Ragnhilldi dóttr sinni, ok þat med til iartegna at hún hafdi *x*) þessa opt bedit ok alldri fyrr fengit, enn nú kvad hann hana fara skyldu. Hón segir: veit ek at þetta er satt, enn þó þycki mér þat undarligt at hann hefir sendt ókunnann mann slíks erindis; nú

u) þvíat — hönum vel. omitt. 510.

v) þótti hönum lángt at fara hingat til eyarinnar. 510. (det syntes ham for langt at drage hid til Øen)

x) jafnan bedit hann at finna Hákon Jarl, 510. (ofte bedet ham om at komme til Hakon Jarl)

søgte ikke at undgaae det, og da de kom til Steenen sprang han op over den og trak ham til sig med Magt, saa hans Brystbeen blev knækket paa Steenen. Mistede Alf saaledes sit Liv med Vanære, som han havde fortient.

Kap. 14.

Finnboge reedte sig et Leie og sov derpaa Natten over i god Roe. Om Morgenen stødte han Skuden ud i Søen og tog sine Vaaben. Derpaa holdt han sønder paa langs med Landet saa godt han kunde, og standsede ikke før han tidlig om Morgenen ankom til Sandøe. Da han kom til Sandøe gik Folk ham imøde, thi de kiendte Skibet, og meente at Alf var ombord. Finnboge gik til dem; de hilsede ham venligen og spurgte om Nyt, han sagde, at han intet vidste. Finnboge spurgte efter Ingeborg. De sagde hun var i sit Fruerbuur, han bad dem følge sig did, og da han kom der hilsede hun ham, og spurgte hvo han var. Han nævnede sig og sin Fader. Hun spurgte, om det var ham der havde fældet Biørnen i Halogaland. Han tilstod det. "Hvorledes bar du dig ad dermed?" "Det nytter dig ikke at vide, ikke fælder din Søn nogen Biørn paa den Maade." "Var Asbiørn Dettias din Fader?" "Ja." "Da er det ikke at undre over, at du er saa mærkelig en Mand; men med hvem er du kommen nord fra?" "Jeg er kommen nord fra med din Huusbonde Alf." "Hvor skildtes I ad?" "Paa en Øe nord paa, hvor han pleier at opholde sig, naar han reiser her imellem; han havde ikke Tid til at roe hid da han agter sig strax til Hakon Jarl; han sendte derfor mig hid efter sin Dotter Ragnhild, og lader mig sige, som et Jærtegn, at hun ofte har bedet derom, men aldrig før faaet Tilladelse dertil; men nu, sagde han, at hun skulde følge med." "Jeg troer at det er sandt, men dog falder det mig underligt, at han haver sendt en ubekiendt Mand i sligt Hværv. Nu skal du spise og drikke, siden skal du

ſkaltú eta ok drecka, ſídan ſkaltú vita þitt eirindi. Hann gérir ſva. Ingibiörg fór til tals vid dóttur ſína, ok frétti ef hún villdi fara med þeſſum manni? hón bad hana ráda. Sídann bió hón hana ſem hón kunni beſt, ok bar á hana gull ok ſilfr ok alla hina beſtu gripi þá er hún átta til, ok er þau voru búin fylgir Ingibiörg þeim til ſkips, tók Finnbogi Ragnhilldi í fáng ſér, ok bar hana út á ſkútuna. *y*) Þá mællti Ingibiörg: *z*) þóttú hafir Finnbogi farit med flærd ok hégóma þá vara þik at þú gérir ecki meyunni til miſka, enn þóttú gérir annat illa edr hafir gért þá er þér þetta ſkiótaſt til dauda; hann reri á brott. *a*) Þá mællti Ragnhilldr: med hverium hætti er Finnbogi um *b*) ſögu þína? hverſu ſkildu þid fadir minn? Hann ſegir: ſva ſkildum vid at hann er daudr. Hón mællti þá: nú þarf eigi at ſpyria fleira, flyt mik aptr til eyiar minnar ok mun *c*) ſá grenſtr. Finnbogi ſagdi: því tók ek þik á burt at þú ſkalt med mér fara; þá tók mærin at gráta. Finnbogi mællti: vertú kát, þvíat ecki ſkal ek nídaſt á þér, verdr ſem má um mína framferd adra. Sídan komu þau til eyiarinnar, *d*) ok bar hann út á ſkip fé þat er þar var eptir ordit. Nú tekr mærin at glediaz. Sídan hann var búinn, reri hann ſudr med landi, ok þegar hann kémr til hafnar *e*) ſkortir hann eigi menn til þeſs er hann vill, gefr hann fé til tveggia handa; eigi léttir hann fyrr ſinni ferd enn hann kémr á Hladir þar ſem Jarl red fyrir, géck Finnbogi þegar upp í bæinn med Ragnhilldi, til herbergis þeirra ſyſtrdætra *f*) Jarls Ulfhilldar ok Ingibiargar, þar var tekit vid henni bádum höndum; þær ſpurdu hverr ſá var er ſva mikit afbragd var annarra manna? Finnbogi ſagdi til ſín:

y) enn hann ſetſt til ára 510. (og ſatte ſig til Aarerne)
z) þó at ſva ſé at þú farir med ſlægd Finnbogi ok hafir drepit Alf bonda minn. 510. (har du brugt Liſt F. og har du dræbt min Mand Alf)
a) því ſkiótaſt ſem hann má áſtaka. 510. (det hurtigſte han kunde)
b) ferdir þínar. 510. (din Reiſe)
c) þinn ſá beſtr. 510. (det bedſte du kan giøre)
d) fram fyrir hellinn. 510. (foran Hulen)
e) fær hann þegar hús fyrir ſitt góts, ok þat er hann þarf at hafa. 510. (han fik ſtrax ſit Gods i Huus, og hvad han behøvede)
f) Konúngr. 494. urigtig.

røgte dit Ærende." Han giordte saa. Ingeborg talte med sin Dotter, og spurgte om hun vilde drage med denne Mand. Hun svarede, at det kom an paa Moderen. Derpaa gav hun hende det bedste Isføre, og prydede hende med Guld og Sølv og de kosteligste Klenodier hun havde, og da de vare færdige, fulgte Ingeborg dem til Skibet. Finnboge tog Ragnhild i sine Arme og bar hende ud i Fartøiet. Ingeborg sagde: "Skulde du Finnboge end have faret med Svig og Løgn, da vogt dig at du ikke tilføier Pigen nogen Overlast, thi hvad andet ondt du giør eller har giordt, da vil dette dog allersnarest koste dit Liv." Han roede derpaa bort. Ragnhild sagde: "Er din Beretning sand eller falsk, Finnboge? hvorledes skildtes du og min Fader ad?" Han svarede: "vi skildtes ad paa den Madde at han døde." "Da behøver jeg ikke at spørge om meere; bring mig nu tilbage til min Øe, det vil være det raadeligste." "Jeg tog dig bort for at du skulde følge med mig;" nu gav Pigen sig til at græde. Finnboge sagde: "vær ved godt Mod, thi jeg skal ikke opføre mig mod dig som Nidding, hvorledes det saa ellers skal gaae mig." Derefter kom de til Øen, hvorfra han bar alt det Gods ud paa Skibet, som var blevet der tilbage. Nu begyndte Pigen at blive glad. Da han var færdig, roede han sønder langs med Landet, og saasnart han var kommen i Havn kunde han faae saa mange Folk som han vilde have, thi han gav Penge ud med begge Hænder. Han reiste uden Ophold lige til Hlade, hvor Jarlen regierede. Finnboge gik strax op paa Gaarden med Ragnhild til Jarlens Søsterdøttres Ulfhilds og Ingeborgs Herberge, hvor hun blev modtaget med aabne Arme. De spurgte hvo den drabelige Ungersvend var. Finnboge nævnede sig. "Megen Tillid," sagde de, "maae Alf have havt til dig, da han har betroet sin Dotter i din Vold, og

*) mikinn trúnat hefir Alfr lagt undir þik er hann hefir fengit dóttur sína þér í hendr, enda muntú ágætr madr vera. Finnbogi mællti: gérit sva til meyiarinnar sem hann hafi mér allvel trúat; g) sídan bad hann þær vel lifa; þær mælltu at hann skylldi sva fara. Finnbogi leigdi sér skémmu, ok bar þar inní þat er hann átti, hann héldt margt manna med sér.

Kap. 15.

Einhvern dag géck Finnbogi fyrir Jarl ok kvaddi hann vel, hann tók kvediu hans ok spurdi: hverr sá madr væri enn mikli ok enn vænlegi? Finnbogi heiti ek, segir hann, ok em ek son Asbiarnar Dettiáss er margir menn kannast hér vid í Noregi, enn módurkyn mitt er út à Islandi, enn Þorgeir Liósvetnínga Godi er módur bródir minn. Jarl mællti: fullvel ertú ættadr, eru mér kunnir frændr þínir, ok eru eigi hvers manns makar vid at eiga, eda vartú á Hálogalandi í vetr? Hann kvad sva vera; deyddir þú biörninn? hann kvad þat satt vera; hversu fórtú at því vapnlaust, segir Jarl? eigi vardar ydr þat, enn eigi munu þér bana sva ödrum birni. Jarl frétti: med hverium fórtú nordan? Finnbogi segir: ek fór nordan med Alfi Aptrkémbu mági ydrum. Jarl mællti: hvar skilduz þid? Finnbogi segir: hann var eptir í eyiu einni; hví var hann þar eptir segir Jarl? Ek vá hann, segir Finnbogi. Jarl setti raudann sem blód, ok mællti: hví vartú sva h) ódaudahræddr eptir slík stórvirki at þú fórt á minn fund? edr vissir þú eigi þat at engi madr var mér kærri í landinu enn Alfr mágr minn ok hirdmadr? því drap ek hann segir Finnbogi at mér þóttu nógar sakir, þvíat hann villdi deyda mik, enn ek vissa þat at eigi lagdi verri madr linda at sér í Norvegi enn Alfr var. Nú fór ek á ydvarn fund, af því at ek villda bióda mik til fylgdar ok framgaungu í stad Alfs, utan nídíngs verk þau er hann sparadi ecki at géra vil ek engi vinna, enn framgaungu ok drengiliga vörn ætla ek iamnbióda ydrum mönnum flestum. Hákon Jarl mællti: þat munu flestir menn

*) þær mælltu. (de sagde) add. 510.
g) geck hann þadan ok — 510. (gik han saa bort og —)
h) diarfur. 510. (dierv)

maae du vist være en mærkelig Mand." Finnboge sagde: "viis Eder saaledes mod Pigen, som om han havde troet mig meget vel." Derpaa ønskede han dem Farvel og de ham igien. Finnboge leiede sig et Huus og bar derind alt sit Gods, og havde mange Folk hos sig.

Kap. 15.

En Dag fremstillede Finnboge sig for Jarlen og hilsede ham høviſk. Jarlen takkede, og spurgte, hvo den store og fagre Mand monne være? Han sagde: "jeg heder Finnboge og er en Søn af Asbiørn Dettias, som er kiendt af mange Folk her i Norge; men min Mødreneslægt er i Island, og Thorgeir Herredsforstander i Liosavatn er min Morbroder." Jarlen sagde: "Du er af en ypperlig Slægt, jeg kiender dine Frænder, der kan ikke mange maale sig med dem, men var du i Halogaland i Vinter?" Han tilstod det. "Fældede du Biørnen?" "Ja." "Hvorledes bar du dig ad dermed, da du ingen Vaaben havde?" "Det nytter Eder ikke at vide, og ikke kunne I fælde nogen Biørn paa den Maade." "Med hvem er du kommen nord fra?" "Jeg kom nord fra med Eders Svoger Alf Aptrkemba." "Hvor skildtes I ad?" "Han blev tilbage paa en Øe." "Hvorfor blev han der tilbage." "Jeg dræbte ham." Jarlen blev blodrød i Ansigtet, og sagde: "ræddedes du efter slig svar Forbrydelse ikke meere for Døden, end at du torde komme for mine Øine? vidste du ikke, at ingen Mand i Landet var mig kiærere end Alf min Svoger og Hirdmand?" Finnboge sagde: "Jeg tykkes mig at have havt skiællig Grund til at dræbe ham, thi han vilde skille mig ved Livet, og jeg vidste at der ikke var slettere Mand til i Norge end Alf var. Jeg begav mig hid til Eder, fordi jeg vilde tilbyde Eder min Tieneste og Hielp i Alfs Sted; Nidingsværk, som han ikke bluedes for at begaae, vil jeg ikke paatage mig, men Diærvhed og Mandemod troer jeg at vise saa godt som nogen af Eders Mænd." Hakon Jarl sagde: "de fleeste vilde

mæla at mér ſé mislagdar hendr ef þú kémſt med lífi í brott frá mér edr klaklauſt, enn þó látum vér marga fá hardindi þó at lítit vinni til edr nærr ekki; enn þó at Alfr væri óiafnadarmadr ok íllmenni kalladr af ſumum mönnum þá ſkaltú þat vita at engi madr í landinu var meirr vid mitt ſkap enn hann, ok *i*) n. ıíkari um alla luti enn hann var. Finnbogi mællti: ecki ſkal leyna ydr því at ek hefi tiltekit: ek tók brott or Sand-ey Ragnhilldi Alfsdóttr frændkonu ydra, ok er hún hér komin á ydvart vald. Jarl mællti: eigi hefi ek ſét edr heyrt iafndiarfan mann þér, er þar annathvart at þú ert fól, edr þú þikiz eiga meira undir þér enn oſs varir; nú þicki mér þér ofgott at deyia ſva ſkiótt, ſkulu vér hafa gaman ok ſkémtan at reyna þik í ſmáleikum. *k*) Sídann géck Finnbogi út til herbergis ſíns, lét taka ſér dryck, ok *l*) héllt ſik gladan vel ok ſína menn.

Kap. 16.

Þat var einn tíma at Jarl blés til *m*) her þíngs, ok lét hann bera út ſtól ſinn á midian völl; ſídan lét hann kalla Finnboga til ſín, ok er hann kom þar þá mællti Jarl: hér er, Finnbogi! pilltr einn er þú ſkalt glíma vid, þarftú ecki at hlífaz vid, þvíat ecki ſkal hann hlífa þér. Finnbogi ſá hiá ſtólinum hvar ſtód einn blámadr, ok þóttiz hann eigi

i) merkiligri. 510. (anſeeligere)

k) ok verd þú áburtu ok lát mik eigi ſiá þik, fyrr enn ek ſendi eptir þér. 510. (pak dig nu bort og kom ikke for mine Dine før jèg ſender Bud efter dig)

l) ſat þar gladr ok kátr. 510. (ſad der glad og munter)

m) húsþíngs. 510. (Huusthing) bedre Læſemaade.

dømme at jeg er alt for eftergivende, dersom du kommer fra mig med Liv og heele Lemmer, da jeg straffer mange haardt, som lidet eller næsten slet ikke have fortient det; og skiøndt Alf blev af nogle kaldet en Voldsmand og et Skarn, da maae du dog vide, at Ingen i Landet var meere efter mit Sind, og lignede mig meere i alle Maader, end han." Finnboge sagde: "jeg vil ikke dølge for Eder, hvad meere jeg har foretaget mig, jeg førte Eders Frænke Ragnhild Alfsdotter bort fra Sandøe, og er hun kommen hid i Eders Vold." Jarlen sagde: "Aldrig haver jeg seet eller hørt nogen saa dristig som du, enten maae du være gal, eller troe at have noget at stole paa, som jeg ikke tager mig vare for; men det vilde være alt for lemfældig en Straf for dig at døe hastig, vi vilde have Fornøielse af at prøve dig i en og anden lille Leeg." Derpaa gik Finnboge til sit Herberge, lod sig give at drikke, og holdt sig lystig med sine Mænd.

Kap. 16.

Engang blæste Jarlen til Hærthing, og lod sin Stoel bære ud midt paa Marken. Derpaa lod han Finnboge kalde for sig, og da han kom, sagde han: "Her er en liden Smaaedreng, som du skal brydes med, ikke behøver du at skaane ham, thi han vil ikke fare læmpelig med dig." Finnboge saae en Blaaemand q) staae ved Stolen,

q) En lignende Kamp med en Blaaemand efter Hakon Jarls Befaling, med næsten samme Omstændigheder og Udfald, forekommer i *Sögu Gunnars Kélldugnúpsfífls*. I *Kialnesinga Sögu* (B. Marcussens Saml. 8vo, S. 27-28) fortælles, at Bue Endridsen, som havde stukket et islandsk Offerhuus i Brand, og siden kom til Harald Haarfagers Hof, af denne blev befalet at kiæmpe med en Blaaemand, som han overvandt næsten paa samme Maade som Finnboge denne her omtalte. Dette synes altsaa at have været een hos Regentere i de Tider brugelig Maade at skille dem ved Livet paa, som de ikke kunde eller vilde direkte dømme til Døde. Et Par andre Exempler paa Kamp med deslige Blaaemænd anføres i *Thorlacii* Borealium Veterum Matrimonia, p. 254. Men Spørgsmaal, hvad skal her egentlig forstaaes ved Blaaemænd? Det gaaer neppe an med Schøning, II. S. 498, III. S. 351, at tænke paa Morianer, skiøndt disse rigtig nok af deres Farve stundom kaldes saaledes i de islandske Skrivter. Hr. Justitsraad Thorlacius l. c. p. 254-55 forklarer, uden Tvivl rigtigen, disse Blaaemænd ved nogle med overordentlige Legemskræfter

hafa fét leidiligra mann. Sídan biugguz þeir til *n*) glímu, ok vard fá atgángr bædi hardr ok lángr, þóttiz Finnbogi þat fiá at þeffi var magnadr ecki lítt; fteinn ftód á vellinum hardla mikill, ok þar vildi hann færa Finnboga at, hann lét þá beraz at fteininum, ok er þeir komu at þá fnaraft Finnbogi frá, ok gengr hann á bak aptr blámanninn ok fetr hrygg hans á fteininn, ok brytr í fundr. *o*) Þá mællti Jarl: þat muntú ætla Finnbogi at verda fkadfamr mínum mönnum. Finnbogi fegir: þat ætla ek Herra! at fleiri kalli þetta tröll enn mann. Jarl bad hann brottu verda, ok kom eigi á minn fund fyrr enn ek fendi ord eptir þér. Finnbogi fór brott, ok héllt fik vel ok ftórmannliga, hafdi alldri færri menn med fér *p*) enn XII, var ok engi fá madr í hird Jarls at eigi þægi góda giöf af hönum, vard hann af þeffu vídfrægr ok vinfæll; hafdi hann af höndum greidt fé þat er Alfr hafdi med farit ok nordan flutt, var Jarli fagt at þat væri vel af höndum greidt ok meira enn vandi var á. Jarl fann Ragnhilldi frændkonu fína ok fagnadi henni vel. *q*) Hon fagdi at Finnbogi hefdi þat vel gért vid hana fem meftu vardadi. *r*) Bádar frændkonur Jarls Ingibiörg ok Ragnhilldr bádu Finnboga grida ok fridar, þær fögdu þat *s*) höfdíngligt bragd þótt hann hefdi ílla gért. Jarl var enn reidafti, *t*) ok var eigi hægt at fyfa hann vel at géra, *u*) þá er hann var rádinn í ílla at géra; lída nú nockorar vikr þadan frá er þau höfdu vidtalaz.

Kap. 17.

Einn tíma lét Jarl kalla Finnboga til fín, ok er hann kom fyrir Jarl, þá mællti Jarl: eigi fkaltú fleirum mönnum

n) fángs. 510.
o) ok geingr fídan fyrir Jarlinum. 510. (derpaa ftillede han fig frem for Jarlen)
p) til þiónuftu. 510. (til Opvartning)
q) ok fpurdi hana hvert Finnbogi hefdi gért vel til hennar. 510. (og fpurgte hende, om Finnboge havde opfort fig vel mod hende)
r) gengu þá menn til Jarls ok beiddu þeir — — 510. (derpaa gik nogle til Jarlen og bade —)
s) hitt drengmannligafta verk at gefa hönum lif. 510. (at det var meget ftormodigt at fkienke ham Livet)
t) vid þeirra medalgöngu. 510. (over deres Forbøn)
u) þá er — — gera. omitt. 494.

og tyktes aldrig at have seet en afskyeligere Karl. De gave sig derpaa til at brydes, og var deres Kamp baade haard og lang. Finnboge mærkede, at den anden var saare stærk ved Trolddomskunst. Paa Marken stod en meget stor Steen, r) did vilde han have Finnboge hen; denne satte sig ikke derimod, og da de vare komne til Steenen, dreiede Finnboge sig om, saa Blaaemanden faldt baglængs om paa Steenen og brød Ryggen itu. Jarlen sagde: "du har ret foresat dig, Finnboge, at giøre Ende paa mine Mænd." "Jeg troer, Herre," svarede Finnboge, "at fleere vilde kalde denne en Trold end et Menneske." Jarlen bød ham gaae sin Vei, og ikke komme for hans Øine, før han sendte Bud efter ham. Finnboge gik bort, og levede herligen og vel, han havde aldrig færre end tolv Mand hos sig, og var der ingen Mand i Jarlens Gaard, som jo fik gode Gaver af ham; heraf blev han vidtberømt og almindelig yndet. Den Skat, som Alf havde bragt nord fra, leverede han rigtig fra sig, hvilket blev Jarlen sagt, og tillige at der var meere end der pleiede at være. Jarlen gik til sin Frænke Ragnhild og bød hende Velkommen, hun sagde, at Finnboge havde opført sig meget vel imod hende. Begge Jarlens Frænker Ingeborg og Ragnhild bade om Sikkerhed og Fred for Finnboge, og sagde, at sligt anstod en Høvding, skiøndt Manden havde forseet sig. Jarlen var meget forbittret, og var det ikke let at bevæge ham til at giøre godt, naar han havde besluttet at giøre ondt. Nu forløb nogle Uger fra den Tid de havde talt sammen.

Kap. 17.

Engang lod Jarlen Finnboge kalde til sig, og da han kom, sagde Jarlen: "Du skal ikke skille mig ved fleere af mine Mænd, nu skal du

begavede Halvvilde fra det nordlige Asien (Sviþiód hin mikla) som de Holmgardske Regentere sendte de nordiske til Foræring. De nævnes gierne i Foreening med Risar. *Heimskr.* I. p. 5. *Olafs Tryggv. S.* II. p. 40.

r) Denne Steen kaldes i *Kialnesinga Sögu*, p. 27. fánga hellæ, og beskrives at have været skarp oven til.

eyda fyrir mér; nú ſkaltú reyna ſund vid alidyr mitt, þarf nú ecki at leyna þik því at ek ætla at dyr þetta ſkyli deyda þik, enn ef ſva ólíkligt verdr at þú vinnr yfir dyrit, þá man þér meira ætlat enn fleſtum mönnum ödrum. Þetta þótti mönnum inn meſti mannſkadi, ok hörmudu þat bædi konur ok karlar. Biörninn var bædi mikill ok ſterkr, hann kunni manns mál. Jarl fór ofan til ſiáfar med allri hird ſinni. Finnbogi byſt nú til ſunds, ok er hann leggz frá landi bad Jarl at dyrit legdiz eptir hönum; biörninn lagdiz nidr fyrir fætr hönum, ok villdi eigi fara. Jarl eggiadi dyrit, ok bad hann ecki hlífaz vid. *v*) Sídan lagdiz hann eptir Finnboga, þar mátti ſiá *x*) lángann leik ok hardann ok ſtór köf. Þat fann Finnbogi ſem líkligt var at hann þoldi ecki *y*) nidri ſem biörninn, ſér hann at hönum man eigi duga ef hann verdr rádlauſs fyrir; hann hafdi einn tygilkníf á hálſi ſér *z*) er módir hans hafdi géfit hönum, hún kvad ſér þat minia grip, ok bad *a*) hann ſva til geima ſem hamíngia muni fylgia. Ok einn tíma er þeir voru nidri bádir þá tekr hann annarri hendi knífinn, enn annarri tekr hann ſaman ſkinnit undir bæginu, ſtíngr nú knífnum fyrir framan ſlíkt er hann má taka, lætr ſídan hlaupa aptr ſkinnit yfir benina, blædir þá inn, ok mædir dyrit ſkiótt, ok ſva verdr med öllu umfángi þeirra at Finnbogi deydir biörninn; leikr hann þá á ſva marga vega ſem madr má framaſt ok á fleſta vega á ſundi leika; urdu allir menn þeſſu ſtórliga fegnir. Finnbogi fer þá til lands ok gengr fyrir Hákon Jarl. Hann mællti þá: hefir þú deyddan biörninn? Finnbogi kvad þat ſatt. Jarl mællti: mikill ertú fyrir þér, ok ólíkr öllum mönnum þeim er komit hafa á mínum dögum af Islandi; ſkal nú þat kunnigt géra fyrir öllum mönnum at allar þær ſakir er þú hefir gért vid mik ok adra menn í Noregi ſkulu þér *b*) upp-

v) ok eptir þat ſtendr biörninn upp ok leypr eptir F. 510. (derefter ſtod Biørnen op og løb efter F.)
x) miúkan. 510. (ſmidig) *y*) jafnlengi. 494. (ſaa længe)
z) ſem þá var margra manna ſidr. 510. (ſom dengang var almindelig Skik)
a) ſva fyrir ſem hamingian mællti fyrir. 510.
b) ok uppgéfaz ſva fullkomliga, at engi madr — 510. (ſaa aldeles være dig tilgivne at Ingen —)

svømme om Kap med min Biørn. Jeg vil ikke dølge, at det er min Hensigt at dette Dyr skal dræbe dig, men skulde du mod al Rimelighed faae Bugt med den, da monne du være bestemt til noget meer end de fleeste andre Mennesker." Alle tyktes at det var stor Skade, og det giordte baade Qvinder og Mænd ondt. Biørnen var stor og stærk, den forstod Menneskekale. s) Jarlen begav sig ned til Søen med heele sit Hof. Finnboge lavede sig til at svømme, og da han var sprungen ud i Vandet bød Jarlen Dyret at springe efter ham; men Biørnen lagde sig ned for Jarlens Fødder og vilde ikke gaae ud. Jarlen æggede den og bad den ikke skaane ham. Derpaa sprang Biørnen ud efter Finnboge, og vankede der en lang Leeg og dukkede de hinanden længe og dybt under. Finnboge mærkede, som rimeligt var, at han ikke kunde holde det saa længe ud under Vandet, som Biørnen, og at det vilde være ude med ham, dersom han ikke hittede paa noget Raad. Han havde en Dolk hængende om Halsen, som hans Moder havde givet ham til en Erindring om sig, og bedet ham giemme vel, da der vilde være Lykke ved den. Engang mens de begge vare neden under Vandet tog han Kniven med den eene Haand, og trak Skindet frem under Boven med den anden, stak Kniven ind saa dybt som han kunde, og lod derpaa Skindet gaae tilbage over Saaret, hvorved Dyret blødte saaledes, at Kræfterne snart forlode det, og deres Kamp endtes dermed at Finnboge dræbte dem. Derpaa giordte han alle de Kunster der kunde giøres i Svømmingen, til megen Gammen for alle. Finnboge gik derpaa i Land og fremstillede sig for Hakon Jarl. Denne sagde: "har du dræbt Biørnen?" Finnboge sagde ja. "Du er en mærkelig Mand," sagde da Jarlen, "og er din Lige ikke kommen fra Island i mine Dage. Nu skal det giøres vitterligt for alle og enhver, at alt hvad du haver forbrudt dig mod mig og andre her i Norge, skal tilgives dig, og tillige

s) Jfr. ovenfor Kap. 11. Anm.

géfaz, ok þat med at engi ſkal ſlíka ſæmdarferd hafa farit til mín ſá er iamnmikit hefir afgért; kom nú í ſtad Alfs, c) ok ver mér hollr ok trúr ſem þú hefir ádr bodit. Finnbogi þackar Jarli vel þeſſi ord, ok allir menn urdu þeſſu ſtórliga miök fegnir, þeir ſögdu þat ſem var at d) fám XVII vetra mundi ſlíkt mannkaup ſem hönum. Finnbogi gengr nú til hallarinnar med e) hirdinni. Hákoni Jarli virdiz hann vel, ok at iólum gérdiz hann hirdmadr, ok er engi ſá med Jarli at meira framgáng hafi enn Finnbogi; er hann þar í gódu halldi um vetrinn med Hákoni Jarli.

Kap. 18.

Um varit eptir bar ſaman ordrædu þeirra Jarls ok Finnboga. Jarl ſpurdi hvat hann villdi at hafaz um ſumarit? nú muntú vilia fara til Islands; fer ydr ſva fleſtum þegar þér komiz í gilldi vid höfdíngia edr í kærleika þá vili þér þegar á brott. Finnbogi ſegir: at hönum væri ecki þat í ſkapi at ſkilia ſva ſkiótt vid Hákon Jarl. (Jarlinn ſegir:) Medr því at þú ætlar med oſs at vera þá hefi ek þér ſendi för ætlat: Madr heitir Berſi, ok ættadr her í Norvegi, hann var hirdmadr minn ok kaupmadr mikill; ſva bar til at hann vard fyrir fiár ſködum, ok tyndi öllu ſínu gótſi, ſídan bad hann mik liá ſér fé nockut, ok ek léda hönum XII merkr f) brendar. Eptir þat fór Berſi g) hinn Hvíti á brott, ok alldri hefir hann aptr komit ſídan á VII vetrum, nú er mér ſagt at hann ſé kominn út í Grikland, enn þar rædr fyrir Kóngr ſá er Jón heitir, ok ágætr höfdíngi. Nú hefir Berſi gérz hirdmadr Jóns Kóngs ok vel virdr; nú vil ek ſenda þik eptir h) fénu, vil ek nú hafa hálfu meira

c) bónda. 510. (Bønder)
d) öngum XVIII. vetra. 510. (ingen paa 18 Aar)
e) Jarli, ok ſkipar Jarl hönum hardla vel ok gérir til hans vel í öllum hlutum. 510. (med Jarlen, og gav Jarlen ham et godt Sæde og behandlede ham vel i alle Maader)
f) brendt ſilfrs. 494. (brændt Sølv)
g) hinn Hviti. omitt. 510.
h) penníngunum. 510. (Pengene)

at Ingen som haver giordt mig saameget imod, nogensinde skal være bleven saa hæderligen modtagen af mig; kom nu i Alfs Sted og vær mig huld og troe som du tilforn tilbød mig." Finnboge takkede Jarlen meget herfor, og bleve alle meget glade herover og sagde som sandt var, at man sielden skulde finde saa ypperlige Egenskaber hos en syttenaarig Ungersvend. Finnboge gik nu til Hallen med Hoffolkene. Hakon Jarl giordte meget af ham, og om Julen blev han Hirdmand, og var der ingen af alle Jarlens Folk som giordte meere Lykke end Finnboge. Han var nu den Vinter hos Hakon Jarl og levede godt.

Kap. 18.

Engang det følgende Foraar talte Jarlen og Finnboge sammen. Jarlen spurgte hvad han havde i Sinde at tage sig for om Sommeren; "formodentlig vil du til Island, thi de fleeste af Eder pleie, saasnart de ere komne i Anseelse og Yndest hos Høvdinge, strax at drage bort." Finnboge sagde: at han ikke havde i Sinde saasnart at skilles fra Hakon Jarl. "(Jarlen sagde:) Da det er din Beslutning at blive hos os, da haver jeg tiltænkt dig en Reise at giøre; det hændte sig at een ved Navn Berse her fra Norge som tiente i min Gaard og var en stor Kiøbmand, kom til at lide Tab og miste alt sit Gods, han bad mig derfor laane sig nogle Penge og jeg laante ham tolv Mark brændt Sølv; t) derpaa drog Berse hiin Hvide bort for 7 Aar siden, og er endnu ikke kommen tilbage. Nu har jeg hørt at han er kommen til Grækenland, hvor der regierer en Konge ved Navn Jon en ypperlig Høvding, u) i hvis Gaard han har taget Tieneste og er vel anseet. Der vil jeg altsaa sende dig hen for at

t) Om Forskiellen mellem lögsilfr og brendt silfr, med mere om de Gamles Pengeberegning, s. *Kristni Saga*, p. 168. *F. Johannæi Hist. eccl. Isl.* I. p. 64.

u) Schøning III. S. 428 meener, at denne Kong Jon har været en Konge i Rusland, eller en Statholder under de græske Keisere maaskee i Bulgarien, og dette torde maaskee være rigtigst; thi antager man med Suhm i Danm. Hist. II. S. 98, at herved forstaaes den græske Keiser Johannes Zimisces, som regierede fra 969 til 975, saa kommer man i Vilderede med Chronologien, da Hakon Jarls egentlige Regiering begyndte først 978, i hvilket Aar Harald Blaatand blev Konge i Norge og Hakon hans Statholder.

edr höfud hans ella. Nú þó at ek ſé ríkr ok vídfrægr þá em ek þó ecki vinſæll af höfdíngium í ödrum löndum, þyckir ek vera nockut hardrádr ok hellzti *i*) ſvikall má ek eigi vita hverſu *k*) hann tekr þínu máli fyrir mínar ſakir, *l*) veldu af mínum mönnum þá er þér þyckir líkazt, ok bú at öllu þína ferd ſem bezt. Sva gérdi Finnbogi, hann bió ſkip ſitt vel, ok *m*) valdi af lidi Jarls þat er hönum þótti bezt tilfallit; ok er hann var albúinn, þá géck hann fyrir Jarl, ok mællti: einn er hlutr er ek vil bidia ydr herrá! at þér létid Ragnhilldi frændkonu ydra hér hiá ydr vera *n*) vel haldna, ok ſendid hana eigi heim til Sand-eyiar, ok eigi gipti þér hana medan þér frettid mik á líſi; Jarl kvedſt því hönum heita mundu, má vera at þú hafir þat hugſat þá er þú tókt hana brott úr Sand-ey. Jarl gaf hönum gullhríng þann er ſtód mörk ok ſkyckiu inn bezta grip, *o*) ok væri þat tignum manni ſæmilig giöf at þiggia.

Kap. 19.

Sídan lét Finnbogi í haf, ok greidiz vel þeirra ferd, ok komu vid Grikland, *p*) fér Finnbogi hliódliga, ok tekr ſér herbergi ſkamt frá Kóngs atſetri; þeir hafa kaupſtefnu vid landsmenn. Grikland var þá vel kriſtid. Finnbogi fretti at Berſi var med Kóngi vel haldinn. Ok þat var einn dag at Finnbogi bióſt á Kóngs fund, tekr vapn ſín, ok byzt vel hardla; þeir gánga XII ſaman fyrir Kóng. Finnbogi kvaddi Kóng, hann tók vel kvediu hans ok ſpurdi hverr hann væri? Finnbogi ſagdi til ſín, hann kvadſt *q*) ættadr í Noregi ok á

i) ſakhardr vid menn. 510. (alt for ſtræng mod Folk)
k) Jón Konúngr. 510. (Kong Jon)
l) ok þigg þat er hann bydr vid ok þat ſem beſt. (modtag paa bedſte Maade hvad han byder dig) cætera ad *ſem beſt* omitt. 510.
m) hefir lid ok koſt ſem hönum líkar. 510. (tog Folk og øvrige Fornødenheder, ſom han ſyntes bedſt om)
n) hér a Hlödum. 510. (her paa Lade)
o) ok — þiggia. omitt. 510.
p) var þat vel kriſtit. 510. (det var vel kriſtnet)
q) vera fæddr í Norvegi ok á Islandi. 510. (at han var født i Norge og paa Island)

hente Pengene, og vil jeg have en halv Gang saameget til, eller og hans Hoved. Men skiøndt jeg er mægtig og vidtberømt saa er jeg dog ikke elsket af fremmede Høvdinge, da jeg er anseet for at være grum og saare underfundig, jeg kan derfor ikke vide, hvorledes han vil optage dit Andragende for min Skyld, vælg imidlertid af mine Mænd dem som du synes bedst om, og lad dit Tog blive saa anseeligt som mueligt." Derpaa tillavede Finnboge sit Skib, og udsøgte sig af Jarlens Folk dem som forekom ham meest passende og da han var færdig til Reisen, gik han til Jarlen og sagde: "Der er en Ting som jeg vil bede Eder om Herre! at I lade Eders Frænke Ragnhild blive her hos Eder og holder hende vel, og ikke sende hende hiem til Sandøe eller gifte hende bort, saalænge I vide at jeg er i Live." Dette lovede Jarlen ham og lagde til: maaskee du fattede den Beslutning da du tog hende bort fra Sandøe." Jarlen gav ham en Guldring, som veiede en Mark, og en Kappe; kostelige Klenodier og Gaver, som en fornem Mand kunde være bekiendt at imodtage.

Kap. 19.

Derpaa gik Finnboge under Seil, og ankom efter en lykkelig Reise til Grækenland. Finnboge leiede sig i al Stilhed et Herberge ikke langt fra Kongens Boelig, og drev Handel med Indbyggerne. Grækenland var dengang vel christnet. Han erfarede at Berse var hos Kongen og havde det godt. En Dag lavede Finnboge sig til at tale med Kongen, han tog sine Vaaben og rustede sig paa det bedste, derpaa gik de tolv i Følge til Kongen. Finnboge hilsede Kongen, denne takkede og spurgte hvo han var. Finnboge sagde sit Navn, og at hans Herkomst var fra Norge og Island. Kongen sagde: "du est en drabelig Mand og er vist

Islandi. Kóngr mællti: þú ert ſtórmannligr madr ok munt vera mikilsháttar madr á þínu landi, edr á hvern trúir þú? Finnbogi ſegir: ek trúi á ſiálfann mik; Kóngr ſegir: hverſu gamall madr ertú? Finnbogi ſegir: ek em nú XVIII vetra gamall. Kóngr mællti: ſva lízt mér ſem margir treyſti á minna þeirra er *r*) á þann hátt trúa ſem þú; edr hvert er erindi þitt híngat? Finnbogi ſegir: mik ſendi Jarl ſá er Hákon heitir ok rædr fyrir Noregi, er ek hirdmadr hans, enn hann á fé at þeim manni er Berſi heitir ok er hirdmadr ydvarr; ſegir hann Kónungi *s*) allann útveg þann ſem á var. Kóngr mællti: heyrt hefi ek gétit Hákonar Jarls iafnan at illu enn alldreigi at gódu, hugdi hann undarliga at hann mundi fá þeſs manns höfud er ek vildi hallda; ok ſva ſem þat er Finnbogi at þú hefir oſs heimſókt um lángann veg, enn ert afbragd annarra manna þeirra ſem hér hafa komit nordan úr löndum á mínum dögum, þá er nærr at ek géra fyrir þín ord nockurn útveg þann er þér mætti vel líka; nú ſkulu þér hér í vetr vera, ok eigit friálsliga kaup vid vora menn. Finnbogi þackar Kóngi þeſſi ord, *t*) ok fór heim til ſíns herbergis, eru þeir þar um vetrinn vel halldnir.

Kap. 20.

Um varit géck Finnbogi fyrir Kóng, kvedſt þá villdu vita ſitt erindi; Jón Kóngr kvad ſva vera ſkyldu. Sídan ſtefndi Kóngr þíng, ok kom þar Berſi enn Hvíti ok margt annarra manna. Þá mællti Kóngr: áttú Berſi fé at gialda Hákoni Jarli? hann kvezt eiga at gialda hönum XII merkur *u*) brendar ok ætla ek aldri at giallda hönum; Kóngr ſegir: nú ſkal giallda hönum þegar í ſtad; hlytr Berſi nú at greida féit, enn Kóngr leggr til hálfu meira, ok fær Finnboga þat eigi ſídr. Þá mællti Kóngr: þat ſkaltú vita Finnbogi ok þeir menn ſem hér eru at ek géri þetta fyrir þín ord, enn þeſs vil ek þik

r) ecki. add. 510.

s) allt ſein var ok ſva þann vöxt ſem Jarl hafdi á gért ûm penínga. 510. (hvorledes det forholdt ſig og Jarlens Fordring angaaende Pengene)

t) geingr Finnbogi þar til hirdar Konúngs ok menn hans. 510. (Finnboge og hans Mænd gik til Kongens Gaard)

u) brendt ſilfr. 494. (brændt Sølv)

anseelig i dit Land, men paa hvem troer du?" "jeg troer paa mig selv?" "Hvor gammel er du?" "Jeg er nu 18 Aar gammel?" Det forekommer mig, som mange der have samme Troe som du, ikke have saameget at stole paa, men hvad er ellers dit Ærende her? "Jeg er sendt af en Jarl ved Navn Hakon, som regierer i Norge, og hvis Hirdmand jeg er, han haver Penge tilgode hos Een som heder Berse og tiener i Eders Gaard;" og dermed fortalte han Kongen heele Sagens Sammenhæng. Kongen sagde: "Jeg haver altid hørt ondt om Hakon Jarl og aldrig godt, det vilde være underligt af ham, om han tænkte at faae den Mands Hoved som jeg vilde beskytte, men da du Finnboge haver draget saa lang en Vei hid til os, og er saa udmærket frem for alle de andre som i min Tid ere komne herhid fra Norden, da kan det nok være at jeg for din Skyld lader denne Sag faae et Udfald, som du kan være vel tient med; nu skulde I være her i Vinter og frit handle med mine Undersaatter." Finnboge takkede Kongen, gik hiem til sit Herberge, og levede de der godt den Vinter.

Kap. 20.

Om Foraaret fremstillede Finnboge sig for Kongen sigende, at han nu vilde rogte sit Ærende; Kong Jon tillod det. Derpaa stævnede Kongen Thing, hvortil Berse hiin Hvide og mange andre indfandt sig. Kongen sagde: "Skylder du, Berse! Hakon Jarl Penge?" Han sagde: at han skyldte ham 12 Mark brændt Sølv, som han aldrig agtede at betale ham. Kongen sagde, at han strax paa Stedet skulde betale dem. Berse blev da nødt til at rykke ud med Pengene, Kongen lagde halv saa meget til og gav Finnboge det alt tilhobe. Kongen sagde: "det skal du vide Finnboge, og alle de som ere her tilstæde, at jeg giør dette for din Skyld, og vil jeg nu bede dig først at du vil lade os see nogen

bidia at þú veitir ofs þat at vér fiáim nockura aflraun þína, med því at ek veit at þú ert umfram adra menn at afli búinn, ok takir fídan vid trú. Finnbogi mællti: þat vil ek heita þér ef þessi bodfkapr kémr nordr í lönd þá fkulu fáir taka þann fid fyrr enn ek, ok alla tileggia þá er á mín ord vilia hlyda. Konúngr fat á ftóli ok XII menn hiá hönum, *v*) VI til hvarrar handar. Finnbogi ftód fyrir Konúngi, hann var ágætliga búinn, ok undrudu allir menn hans fegurd ok kurteifi. Finnbogi géck at ftólinum ok hefir upp á öxl fér ok gengr út úr mannhríngnum, ok fetr þar nidr ftólinn; *x*) allir undra þessa manns afl. Konúngr gaf Finnboga gullhríng er ftód X aura, fverd ok fkiöld ena beztu gripi; *y*) hér med fegir Konúngr vil ek lengia nafn þitt, ok kalla þik Finnboga enn rama, er þat mín ætlan at þitt nafn fé uppi medan *z*) heimurinn er bygdr, fkaltú vera fullkominn varr vin hvart fem vid finnumz nockuru finni edr alldri hédan frá. Eptir þat bióz Finnbogi enn rami á brott med fínu föruneyti; fkilia þeir Konúngr enir beztu vinir; léttir Finnbogi eigi fyrr finni ferd enn hann kémr heim í Noreg, tók Jarl vid hönum forkunnliga vel, ok þótti hans ferd vordit hafa hin bezta, fengit fé mikit ok fæmd af Griklands Konúngi. *a*) Bydr nú Jarl Finnboga med fér at vera, ok fetr hann it nærfta fér, ok virdi engan mann fyrir hann fram; ok er nú kalladr Finnbogi enn rami; hann er nú med Jarli fumarit áfram í gódu yfirlæti.

Kap. 21.

Þat var einn tíma at Finnbogi kom at máli vid Jarl, ok bad hann fara til Sand-eyiar at fætta þau Ingibiörgu, ok vil ek þat tilfkilia med atgaungu ydvarri at ek fái Ragnhildar dóttur hennar, enn unna henni fæmdar fyri dráp Alfs

v) VI. omitt. 510.
x) á völlinn. 510. (paa Marken) ok hina XII. add. 494.
y) K. f hér munu menn minna nafn þitt framar enn annarra manna (Kongen fagde, her monne Folk mindes dit Navn længere end andres) 510. der tales intet om hans Tilnavn.
z) nordrlönd. 494. (de nordiske Lande)
a) muntú hédan af vera kalladr Finnbogi hinn rami. (ſkal du fra nu af kaldes Finnboge den Stærke) cætera a *bydr* usque ad *rami* omitt. 510.

Prøve paa din Styrke, thi jeg veed du overgaaer alle andre i Legemskræfter, og dernæst at du antager den christne Troe." Finnboge sagde: "det lover jeg dig, at dersom denne Troe bliver forkyndt i de nordiske Lande skal jeg antage den før de fleeste andre, og opmuntre alle dem, som vilde lyde mig, til at antage den." Kongen sad paa en Stol og tolv Mænd hos ham, sex paa hver Side. Finnboge stod for ham i kosteligt Isføre, og beundrede alle hans Skiønhed og høviske Væsen. Finnboge gik hen til Stolen, løftede den op paa sine Skuldre, gik ud af Kredsen og satte den ned igien; alle forbausedes over hans Styrke. Kongen gav Finnboge en Guldring som veiede tolv Øre, og dertil Sværd og Skiold, dyrebare Klenodier. "Desuden, sagde Kongen, "vil jeg give dig Tilnavn og kalde dig Finnboge hiin Stærke, v) og formoder jeg at dit Navn vil være berømt saalænge Verden staaer, og skal du blive i alle Maader vor Ven hvad enten vi see hinanden nogensinde igien, eller aldrig mere." Derpaa lavede Finnboge hiin Stærke sig til Bortreisen med heele sit Følge; han og Kongen skildtes ad som de bedste Venner. Finnboge fortsatte sin Reise uafbrudt hiem til Norge. Jarlen tog overmaade vel imod ham, og tyktes han at have giordt en lykkelig Reise, da han havde faaet saa mange Penge, og oppebaaret saa megen Æresbeviisning af den græske Konge. Jarlen tilbød nu Finnboge at blive hos sig, og gav ham Plads næst hos sig selv, og giordte ikke meer af nogen end af ham; han blev nu kaldet Finnboge hiin Stærke. Han opholdt sig henad Sommeren hos Jarlen i megen Anseelse.

Kap. 21.

Engang talte Finnboge med Jarlen og bad ham drage til Sandøe og stifte Forlig mellem ham og Ingeborg, "med det Vilkaar, at jeg med Eders Bistand faaer hendes Dotter Ragnhild til Ægte og saaledes giver hende Opreisning for hendes Mands Alfs Drab." Jarlen gav

v) Dette Tilnavn var ikke gandske ualmindeligt, saaledes forekommer i *Landnámabók*, p. 205 en Atle hinn rami, og p. 225 Thormódr hinn rami.

bónda hennar. Jarl iádi þeſſu blídliga, ok ſendi menn í Sand-ey til Ingibiargar, bad hana géra veizlu móti ſér, *b*) enn hún bad at Finnbogi kæmi eigi til þeirrar ſamkundu, þvíat ek má eigi ſiá þann mann er mér hefir ſlíka ſkapraun gért ſem hann. Jarl kvedz á þat mundu hætta. Sídan búaz þeir Jarl ok Finnbogi, ok fara til eyiarinnar med marga menn; enn er þeir komu til eyiarinnar þá var þar fyri mannfiöldi mikill, ok búin hin bezta veizla. Þegar Jarl ſann Ingibiörgu frændkonu ſína vard hann einn at ráda þeirra í midli, hvart er henni þótti vel edr illa. Finnbogi ſendi eptir Bárdi bónda á Grenmó, kémr hann þar med mikit fé er Finnbogi átti; gérir Jarl mikla féſekt eptir víg Alfs Aptrkémbu, ok hér eptir feſtir hann Finnboga Ragnhildi frændkonu ſína, ſkal þetta fé fylgia heiman Ragnhildi, ok lætr Ingibiörg ſér nú þetta vel líka med því madrinn er hinn ágætazti, enn hún ſér fullann vilia Jarls um þetta. Taka nú *c*) veitſlu öllſaman, ok er Ragnhildr á beck ſett med fiölda kvenna, ok eru menn nú gladir ok kátir. Eptir veizluna gaf Finnbogi Jarli gódar giafir, ok Bárdi af Grenmó gaf hann hinar beztu giafir, ok öllum ríkismönnum þeim ſem þar voru gaf hann nockura góda giöf ok ſæmiliga. Sitr Finnbogi nú eptir í Sand-ey, enn Jarl fór heim med lidi ſínu. Þau unnazt mikit Finnbogi ok Ragnhildr, *d*) fyrir iól um vetrinn fóru þau til Jarls, ok þágu med hönum veizlu *e*) um iólinn. Enn eptir iólinn bióz Finnbogi til heimferdar; ok er þau voru búin géck Jarl til ſtrandar med þeim. Þá mællti Finnbogi: nú er ſva med vexti herra? at ek ætla út til Islands í ſumar ok vitia frænda minna ok födur míns ok annarra vina minna, hefir ydr vel farit til mín *f*) herra ok ſæmiliga, mun ek ydr kalla hinn meſta höfdíngia hvar ſem ek kém. Jarl ſegir: ſva ſkaltú fara ſem þú vilt í mínu orlofi, hefir hér eigi ſlíkr madr komit at afli ok annarri atgérvi ok kurteiſi ſem þú. Jarl gaf Finnboga *g*) ſkip med

b) ok Finnboga. 510.
c) at auka veitſluna. 510. ok er — kátir. omitt. 510.
d) enn um vetrinn á lidinn. 510. (noget hen paa Vinteren)
e) um jólinn. omitt. 510. *f*) ok herramannliga. 510. (paa Herreviis)
g) kaupſkip. 510. (Handelsſkib)

med Glæde sit Samtykke hertil, sendte Bud til Sandøe til Ingeborg, og bød sig til Giest hos hende, men hun bad at Finnboge ikke maatte komme i deres Selskab, da hun ikke kunde taale at see den Mand som havde foraarsaget hende saa megen Hierteſorg som han; Jarlen sagde at det skulde han nok passe. Derpaa giordte Jarlen og Finnboge sig færdige og droge til Øen med et stort Følge, og da de kom derhen fandt de der et talrigt Selskab, og alting beredt til et kosteligt Giestebud. Saasnart Jarlen fik sin Frænke Ingeborg i Tale, vilde han raade eene deres Mellemværende, enten hun syntes vel eller ilde derom. Finnboge sendte Bud efter Bard Bonde paa Grænmo, og denne indfandt sig med en stor Sum Penge som tilhørte Finnboge. Jarlen bestemte nu en stor Mandebod for Alf Aptrkembas Drab, og derefter fæstede han sin Frænke Ragnhild til Finnboge, og gav hende denne Sum til Medgivt. Ingeborg fandt sig nu heri, da hendes Svigersøn var en ypperlig Mand og hun saae at det var Jarlens alvorlige Villie. De begave sig nu alle til Giestebudet, og blev Ragnhild med mange Qvinder sadt paa en Bænk, og vare de alle glade og lystige. Efter Giestebudet gav Finnboge Jarlen gode Gaver, og Bard af Grænmo gav han den kosteligste Skiænk og alle de tilstædeværende Høvdinge gav han en eller anden god og anstændig Gave. Finnboge blev nu tilbage paa Sandøe, og Jarlen drog hiem med sine Folk. Finnboge og Ragnhild elskede hinanden meget; om Vinteren før Juul reiste de til Jarlen, og holdt Juulen hos ham. Efter Juulen lavede Finnboge sig til Hiemreisen, og da de vare færdige fulgte Jarlen dem til Stranden. Finnboge sagde: "Jeg vil ikke dølge for Eder, Herre! at jeg agter mig til Island i Sommer, for at besøge mine Frænder, min Fader og andre mine Venner. I have opført Eder vel og stormodigen imod mig, Herre! og skal jeg, hvorhen jeg kommer, altid nævne Eder som den ypperste Høvding." Jarlen svarede: "Jeg giver dig Orlov at reise naar du lyster, aldrig er nogen kommen her din Lige i Styrke, Færdighed og høviske Sæder." Jarlen gav Finnboge et Skib

rá ok reida ok hardla fagrt, hann kvad hann eigi ſkyldu farþega annarra manna um Islands haf ſlíkt erindi ſem þú hefir híngat haft á minn fund. Finnbogi þackadi hönum med fögrum ordum alla þá ſæmd ſem hann veitti hönum; ſkildu þeir med hinni meſtu vináttu, ok þótti öllum mikils háttar hverſu Jarl gérdi vid þenna mann um fram alla adra þá er med hönum höfdu verit edr til hans komit, edr hönum þiónat; fer hann nú til Sand-eyiar ok ſitr þar *h*) um vetrinn í gódu yfirlæti.

Kap. 22.

Um varit fór Finnbogi út til Islands, ok ſkorti eigi fiárhlut gódann ok gripi ágæta, ſkiliazt þau Ingibiörg hinir beztu vinir, hélldu í haf, ok urdu vel reidfara, ok komu ſkipi á *i*) Arnar-eyri. Þat fréttiz brádt at Finnbogi var útkominn med hinni meſtu ſæmd, ok fengit hina ágætuztu kònu af Noregi; rídr þá Asbiörn fadir hans til ſkips ok Þorgeir Liósvetnínga Godi. Þar verdr hinn meſti fagnadar fundr, veitir Finnbogi frændum ſínum ok vinum med kappi. Sídan rídr hann heim á Eyri, ok þángat lætr hann flytia varníng ſinn; hvert barn vard hönum ſtórliga fegit. *k*) Sídan ſitr hann heima á Eyri med ſæmd ok virdíng í gódu yfirlæti.

Kap. 23.

Um *l*) hauſtit bióz Þorgeir vid veitſlu virdugligri, þángat baud hann Asbirni ok Finnboga ok fiölda manns, þar var ágæt veizla; ok eptir veizluna gaf Þorgeir ſtórmannligar giafir, hann gaf Finnboga frænda ſínum ſtódhroſs *m*) V ſaman fífil-bleik at lit, þat var ord á at ſá væri heſtr beztr í Nordlendínga-fiördúngi. Ragnhildi gaf hann gullhríng er ſtód mörk, bellti ok ſkickiu góda, hina beztu gripi.

h) til ſumars. 510. (til Sommeren)
i) Knarrareyri. 510.
k) ſídan — yfirlæti. omitt. 510.
l) ſumarit. 510. (Sommeren)
m) X. ſaman i flocki. 510. (ti i een Flok)

med fuldt Tilbehør og meget smukt, og sagde at han der i saadant Ærende var kommen til ham, ikke skulde have Behov at lade sig føre over af nogen Islandsfarer. Finnboge takkede paa det ziirligste for al den Ære han beviiste ham, derpaa skildtes de ad som de bedste Venner, og tyktes det alle mærkeligt at Jarlen giordte meer af denne Mand end af nogen anden af alle dem som havde været hos ham, eller vare komne til ham, eller havde tient ham. Han drog derpaa til Sandøe og opholdt sig der Vinteren over i megen Anseelse.

Kap. 22.

Om Foraaret reiste Finnboge til Island og manglede der ham ikke paa Penge og kostelige Klenodier; han og Ingeborg skildtes ad som de bedste Venner. De gik tilseils, havde god Bør og landede ved Arnarøre. x) Det rygtedes snart at Finnboge var kommen til Landet i stor Ære og Anseelse og havde i Norge faaet sig en fornem Hustrue. Hans Fader Asbiørn og Thorgeir Liosvetningode reed til Skibet og var Sammenkomsten til megen Glæde paa begge Sider, Finnboge viiste sine Frænder og Venner megen Ære. Derpaa reed han hiem til Øre og lod sine Vare bringe derhen, og alle baade Gamle og Unge glædede sig over hans Hiemkomst. Han levede nu hiemme paa Øre i megen Ære og Anseelse.

Kap. 23.

Om Høsten tillavede Thorgeir et prægtigt Giestebud, hvortil han indbød Asbiørn, Finnboge og en stor Mængde Giæster, det gik der herligen til. Efter Giestebudet uddeelte Thorgeir anseelige Foræringer. Han forærede sin Frænde Finnboge et Stod y) af 5 lysegule Heste, og blandt dem en Hingst som man sagde var den beste paa heele Nordlandet. Ragnhild forærede han en Guldring som veiede en Mark, et

x) Dette Sted forekommer hverken paa Karterne eller i Registeret til *Landnámabók*.

y) Stódhross kaldtes egentlig en Samling af flere Hingster (Stódhestar) som om Sommeren græssede løse, og brugtes til Bedækning. *Erici* de Philippis, p. 105.

Sídan fóru menn heim frá veizlunni. Finnbogi lét reka hroſſin á *n*) Flateyiar-dals-heidi. Madr hét Uxi, hann bió þar er heitir at Heidar-húſum, hann var it meſta *o*) koſarn í Ikapi, hann var lítill ok veſalligr, hann átti *p*) dóttr Brettíngs bónda, þau áttu margt barna enn lítit fé, var hann óvinſæll af öllum mönnum. Finnbogi ſitr nú heima á Eyri, ok ſva er ſagt at menn *q*) verda nackvat ſva til áleitni vid hann, ok eru meſt at því ſynir Brettíngs ok frændr þeirra ok vinir. Þickir þeim Finnbogi miklaz mikit af utanferd ſinni, þótti þeim *r*) engis manns gétit nema Fínnboga ſídan hann kom út. Þat er ſagt at Finnbogi átti þat fátt í eigu ſinni at hönum þætti meira um verdt enn ſtódhroſſin, géck hann iafnan ok ſtrauk hroſſunum. Uxi *s*) kratt iafnan um, ok þótti hroſſin gánga ſér miök at meini, var hann iafnan *t*) ódmálugr ok illmálugr, enn Finnbogi gaf at því engan gaum. Asbiörn átti hey mikil á heidinni, ok lét aka heim á vetrum.

Kap. 24.

Þat var einn tíma er þeir fedgar óku á heidina, ok fór margt manna med þeim, ok er þeir komu *u*) á heidina þá gérdu þeir hlöſſin. Skiótt kémr Uxi þar ſkiótt, ok er ſtórordr miök vid Finnboga, ſegir at hann mun atgéra nokkut ef hann geymir eigi betr ſtódhroſſanna. Sídan fara þeir heimleidis *v*) ok gánga fyrir eykirnir, ſva hverr ſem búinn var. Finnbogi var eptir ok Rafn enn Litli hiá hönum, gérdu þeir hlasſit. Rafn enn Litli bad Finnboga girda hlasſit ſem faſtaz. *x*) Finnbogi bad hann þá undirdrepa,

n) Flateyardal. 510. *o*) koſurmenni. 494. (artig af ſig)
p) ſyſtrdóttr. 510. (Syſterdotter)
q) aufundudu frægd Finnboga. 510. (misundte Finnboge hans Anſeelſe)
r) náliga. 494. (næſten)
s) vandadi. 494. (klagede over) *t*) ódreingiligr. 494.
u) þar gagnvart er Uxi bió, kémr hann þar — 510. (lige over for hvor Uxe boede)
v) menn Asbiarnar, þeir einir ſem ætlat var. 510. (de af Asbiorns Folk, ſom vare beſtemte dertil)
x) Finnbogi — ætla. omitt. 510.

Belte og en skiøn Kappe, alt meget kostelige Klenodier. Derpaa droge Giæsterne hiem fra Giestebudet. Finnboge lod Hestene drive ud paa Flatødalshede. En Mand ved Navn Ure boede i Hedehusene, han var meget arrig og dertil liden og ussel af sig, han var gift med Bretting Bondes z) Dotter, de havde mange Børn og kun lidet at leve af, forresten var han meget forhadt af alle. Finnboge levede nu hiemme paa Øre og fortælles der at Folk begyndte saa smaat at drille ham, især Brettings Sønner og disses Frænder og Venner, da dem tyktes at Finnboge var bleven saa mægtig af sin Udenlandsreise og der ikke blev talt om nogen uden om ham, siden han var kommen tilbage. Der fortælles at Finnboge intet havde i sin Eie som han satte høiere Priis paa end paa Hestene, han gik jævnligen og klappede dem. Ure knurrede bestandig over, at Hestene giordte ham megen Skade, og brugte ofte hidsige og grove Ord, men Finnboge lagde ikke Mærke dertil. Asbiørn havde meget Høe paa Heden, som han lod kiøre hiem om Vinteren.

Kap. 24.

Det hændte sig engang at Fader og Søn agede ud paa Heden med mange Folk, og da de vare komne der læssede de paa. Strax kom Ure frem og brugte store Ord mod Finnboge, og sagde, at han nok vidste hvad han skulde giøre, dersom den anden ikke bedre passede paa sine Heste. Derpaa begave de sig paa Hiemveien og gik hver Hest foran ligesom den blev færdig. Finnboge og Rafn den lille bleve tilbage og giordte Læsset i Stand. Rafn den lille bad Finnboge at binde Læsset saa stærkt som mueligt. Finnboge bad ham da trække Tovet under, men han svarede at dertil følte han sig ikke stærk nok. Da

z) See om denne Bretting og hans Sønner ovenfor Kap. 1.

hann kvedz eigi þá dul sér ætla. Sídan Rafn var búinn lét hann (hann,) gánga eptir förunautum sínum. Finnboga dvelz eptir, ok strykr rossum sínum, ok skér mön á hestinum; ok eptir þat gengr hann heimleidis, ok er hann kémr út frá Heidarhúsum, sér hann hvar Uxi hleypr med tveggia handa exi eptir hönum, ok höggr þegar til hans er hann kémr í höggfæri. Finnbogi snyst á mót, enn Uxi höggr í klakann ok missir hans, ok fellr áfram sva at hann liggr flatr, hann sprettr upp skiótt ok höggr þegar til hans í annat sinn ok it þridia. Finnboga leidiz nú ákefd hans, ok tekr af sér kápuna ok snarar saman, ok slær um fætr Uxa, enn hann féll snöggt, ok kémr höfudit á stein ok fær hann þegar bana. Finnbogi finnr konu hans, ok segir henni tídindin, þótti henni þat skadi mikill. Finnbogi gaf henni gullhríng þann er stód *y*) VI aura, bad hana þat hafa fyrst ok veria því til biargar sér. Sídan fór Finnbogi heim ok fann födúr sinn, hann fretti hvat Finnboga hefdi dvalit? hann sagdi hönum sem farit hafdi. Asbiörn kvad þá ílla tekiz hafa, þótt madr væri lítils verdr þá eru þeir þó til eptirmáls at ek gét sér þyckia misbodit í drápi Uxa, gét ek at margir láti nú til sín taka um þetta mál, þeir er hönum villdu ádr ecki gagn géra. Finnbogi kvedz ecki mundu þat óttaz vid þá sem til móts eru.

Kap. 25.

Um morgininn þegar dagr var fór hon ok sagdi frændum sínum þetta víg bonda síns; þeir Brettings synir urdu vid þetta stórliga reidir, búa þegar mál til ok fara á Eyri, ok lysa vígi á hendr Finnboga, ok bidia hann bæta fé fyrir. Enn Finnbogi kvedz þeim engu vildu til svara, þvíat hann hefir ádr mællt sér til óhelgi. Sídan stefndu þeir Finnboga um víg Uxa. Eptir þat ridu þeir til Eyiafiardar á fund Eyiólfs Valgérdarsonar, er þá þótti mestr höfdíngi í Eyia-

y) VII. 510,

Rafn var færdig lod han ham gaae efter de øvrige Folk; men han selv (Finnboge) blev tilbage, strøg sine Heste, klippede deres Man og derpaa gik han hiemad. Da han kom ud forbi Hedehusene, saae han at Uxe løb efter sig med en Tohaandsøxe, og saasnart han kom nær nok, huggede han til ham. Finnboge dreiede sig til Siden saa Uxe glippede, hug i Isen og faldt næsegruus saa lang han var, men han sprang hastig op og huggede igien, og ligeledes trediegang. Finnboge blev nu keed af hans Hidsighed, tog sin Kappe af, dreiede den sammen, fik den slynget om Fødderne paa Uxe, saa han strax faldt med Hovedet mod en Steen og døde paa Stedet. Finnboge gik til hans Kone og fortalte hende hvad der var skeedt, som hun tog sig meget nær. Han gav hende en Guldring, som veiede 6 Øre, og bad hende tage den for det første og anvende den til sit Behov. Derpaa gik Finnboge hiem, og da hans Fader spurgte ham, hvi han havde tøvet saa længe, fortalte han ham hvorledes det var gaaet. Asbiørn sagde, at det var en uheldig Tildragelse, "thi skiønt Manden var ikke meget værd, saa ere der dog de Eftermaalsmænd, som nok vilde finde sig fornærmede ved Uxes Drab, og jeg spaaer, at mange vilde tage sig af denne Sag, som tilforn ikke vilde giøre ham noget godt." Finnboge svarede, at han ikke frygtede for nogen af dem, som han kunde faae at bestille med.

Kap. 25.

Morgenen derpaa saasnart det var bleven Dag, begav hun sig til sine Frænder og berettede dem sin Huusbondes Drab. Brettings Sønner bleve meget opbragte herover, lagde strax Sag an, reiste til Øre, lyste Finnboge Drab paa, og krævede Bøder af ham derfor; men Finnboge nægtede at betale disse, da den Dræbte i Forveien ved sine Ord havde forbrudt sin Ret. Derpaa stævnede de Finnboge for Uxes Drab. Derefter reede de til Oefiord a) til Eyolf Valgerdssøn, b) den

a) Oefiorden er en stor Fiord paa Nordlandet, hvoraf et Syssel har Navn. Er een af de behageligste Egne i Landet. Olavii Reise, II S. 289.

b) Denne Eyolf Valgerdsen var en Søn af Einar Audunsen og Valgerd Runolfsdotter, han boede siden paa Modruvoll. *Landnámab.* p. 250. Om Anledningen til at nogen kaldtes med sin Moders Navn som Tilnavn, see *Erici* de nomen propriis, p. 110 sq.

firdi, hann var ok ſkildr þeim brædrum, ok bádu þeir hann lidveizlu mót Finnboga ok þeim frændum. Hann hét þeim ſínu fulltíngi; rída nú heim, ok þyckiaz nú hafa fullnat úr málum, géraz nú örordir ok íllmálgir til Finnboga. Hann lætr ſem hann viti þat eigi hvat þeir mæla. Sídan funduz þeir frændr Finnbogi ok Þorgeir, þá ſegir Finnbogi hönum þat ſem í hafdi giörzt. Þorgeir kalladi betr vera at hann hefdi bætt nockuru, kvad eigi gott at leggia ſæmd ſína fyrir ſlík mál, er þó eru engiſs verd; fara nú til þíngs, ok fiölmenna hvartveggi.

Kap. 26.

Sídan höfdu þeir fram málit á hendr Finnboga, enn med því at menn viſſu med hverium hætti hann hafdi drepit hann, þá z) eyddi Þorgeir málit fyrir þeim, ok unna þeir ſtór ílla vid ſinn hlut, ok ſkilia vid ſva búit. Rídr nú hverr til ſinna heimkynna af þínginu. Ragnhildr hafdi fædt barn um hauſtit, var þat ſveinbarn bædi mikit ok frídt, þetta barn hét Alfr eptir födur hennar. Sva er ſagt at eptir þíngit fara þau Finnbogi til Lióſavaz, þvíat Þorgeir vildi eigi at þau væri út þar; þóttiz hann vita ö) þeir mundu ſamkrækia ef þeir ſætiz ſva nærr. Rafn enn Litli fór med þeim Finnboga. a) Ok um hauſtit fæddi Ragnhildr annann ſvein, ok hét ſá Gunnbiörn, ok var hinn frídaſti ſynum; veitti Þorgeir þeim ſem hann kunni bezt.

Kap. 27.

Sva er ſagt at á öndverdum vetri bióz Finnbogi heiman ok Rafn hinn Litli med hönum, ok ætludu út á Eyri. Þorgeir kvad úvarligt at fara þanneg einsliga vid ſlíkan þyckiudrátt ſem þeirra í milli var. Finnbogi kvadſt úhræddr fyrir þeim fara. Sídan fóru þeir II ſamt, géck Finnbogi med vapnum, hafdi hiálm á höfdi, ſkiöld á hlid, ok girdr

z) önytti. 510.
ö) þeim mundi ſamanlenda. 510. (de vilde ſtøde ſammen)
a) lídr nú áfram um ſtund. 510. (ſaaledes gik nogen Tid hen)

fornemste Høvding der og beslægtet med Brødrene; ham bade de om Hielp mod Finnboge og hans Frænder, som han ogsaa lovede dem. De reed nu hiem og troede at have Sagen paa en god Fod; de brugte store og truende Ord mod Finnboge, men han lod som han ikke vidste hvad de sagde. Finnboge talte derefter med sin Frænde Thorgeir, og sagde ham hvad der var skeet; denne meente, det havde været bedre at han havde givet nogle Bøder, da det ikke var godt at sætte sin Ære paa Spil for slige Sager, som dog ikke vare af nogen Betydenhed. Derpaa droge de til Thinge, og samlede Folk paa begge Sider.

Kap. 26.

De lagde nu Sagen an mod Finnboge, men da man vidste af hvad Aarsag han havde dræbt ham, tilintetgiordte Thorgeir deres Søgsmaal til deres store Misfornøielse; dermed skildtes de ad, og hver reed til sit Hiem fra Thinget. Ragnhild havde om Høsten født et Drengebarn, som var baade stort og smukt, og heed Alf efter hendes Fader. Der fortælles, at efter Thinget begave Finnboge og Ragnhild sig til Liosavatn, thi Thorgeir vilde ikke at de skulde blive paa Øre, da han frygtede for at de vilde rage sammen, naar de boede hinanden saa nær. Rafn hiin lille fulgte med Finnboge. Om Høsten kom Ragnhild ned med nok en Dreng, som blev kaldet Gunnbiørn, og var meget smuk. Thorgeir beværtede dem det bedste han formaaede.

Kap. 27.

Der fortælles, at ved Vinterens Begyndelse lavede Finnboge og Rafn hiin lille sig til at drage ud til Øre. Thorgeir sagde, at det var uforsigtigt at reise did eene under saadant Fiendskab som var dem imellem, men Finnboge var aldeles ikke bange for dem. Derefter droge de begge afsted; Finnboge gik bevæbnet, havde Hielm paa Hovedet, Skiold ved Siden, var omgiordet med Sværd og havde Spyd i Hænde.

ſverdi, ſpiót í hendi. Ok er þeir komu á *b*) utanverda heidina mællti Rafn: ſér þú nockut til tídinda Finnbogi? hann kvadz eigi þat ſiá at hönum þætti tídindum gégna, edr hvat ſér þú til tídinda? Ek ſé, ſegir hann, fram undir breckuna at upptaka ſpióts oddar XV, ok er þat ætlan mín at fyrir þér muni ſetit vera, ok er þat mitt rád at vid ſnúim annann veg, man engi á þik leita medan þú veizt eigi hvat fyrir er. Finnbogi ſegir: eigi munu vid þat afráda, má þat véra at þat ſé glens þeirra ſveina at vilia hræda ockr; viltú þá ſegir Rafn at ek hlaupi á Eyri, ok ſegia ek födur þínum? Þat vil ek eigi, ſegir Finnbogi, medan þú veizt eigi hvat þú ſkalt ſegia. Sídan hlióp Finnbogi fram á kamb einn, hann var ſtórliga hárr, ok mátti *c*) einum megin at ſækia. Finnbogi hefir nú leyſt upp ſteina nockura. Þá komu þeir ſynir Brettíngs *d*) ok ſynir Inga, *e*) voru þeir allir ſterkir at afli ok fullhugar, ok med þeim X menn adrir, frændr þeirra ok vinir, ok allir enir hrauſtuztu menn. Finnbogi heilſar þeim öllum gladliga, ok ſpyr hvert þeir ætludu? Þorſteinn kvedz ætla at þá ſkyldi verda fundr þeirra ſá at hann þyrfti eigi at ſpyria, ſkal nú vita hvart þú ert því hrauſtari ſem þú þickiz fyrir ödrum mönnum. Finnbogi bad þá at gánga *f*) V brædr ok reyna med ſér, þeir neitudu því. Finnbogi bad þá géra þat er þeir villdu. Þorſteinn hlióp þá fram ok lagdi til Finnboga med ſpióti, Rafn hinn Litli hlióp fram ok lauſt í ſundr ſpióţſkaptit. Þorſteinn brá ſverdi, ok hió til Finnboga, hann klauf ſkiöldinn ödrumegin mundrida, ok hlióp ſverdit á riſt. Finnbogi ſló Þorſteinn med ſteini, ok féll hann þegar *g*) í óvit. Finnbogi hió þá *h*) á hálſinn ok af höfudit, ok í því lagdi Sigurdr *i*) Brettíngsſon til Finnboga þar ſem hann var hlífarlaus fyrir, ok kémr þat í lærit, ok ſkér út í gégnum, þat verdr mikit ſár. Finnbogi leggr þá í ſkiöldinn ok í gégnum hann, ok niſtir hann nidr vid klakann. Grímr hlióp þá fram med

b) framanverda. 510. (forreſte)
c) ockr ſiá nedan á kambinn. 510. (kunde vi ſees neden fra paa Bakken)
d) þrír. 510. *e*) tveir. 510. *f*) II. 510.
g) í ovit. omitt. 510.
h) jafnſnart af höfúdit. 494. (i ſamme Dieblik Hovedet af)
i) bródir hans. 510. (hans Broder)

Da de kom yderst paa Heeden sagde Rafn: "bliver du noget var, Finnboge?" Denne svarede, at han intet saae som forekom ham mærkeligt; "seer du ellers noget?" spurgte han. "Jeg seer," svarede han, "foran under Bakken 15 Spydsodde rage i Veiret, og formoder jeg, at et Angreeb venter dig der, hvorfor det skal være mit Raad at vi gaae en anden Vei, som ingen kan bebreide dig, saa længe du ei veed hvad der staaer dig fore." "Dit Raad vilde vi ikke følge, maaskee det er en Spøg af Drengene for at skræmme os." "Vil du da at jeg skal løbe hiem til Øre og berette din Fader det." "Visselig ikke, saa længe du ikke veed hvad du skal sige." Derpaa løb Finnboge op paa en steil Bakke, som var meget høi, og kun fra den eene Kant kunde bestiges, og tog nogle Steene op. Nu kom Brettings og Inges Sønner, c) alle stærke og modige, og med dem ti andre Mænd, deres Frænder og Venner, alle meget stridbare. Finnboge hilsede dem alle venligen, og spurgte, hvad de havde i Sinde? Thorstein sagde, det var deres Hensigt at tage saaledes imod ham, at han ikke skulde have Behov at spørge; "nu vilde vi forsøge om du er saa meget drabeligere end andre, som du synes." Finnboge bad derpaa de fem Brødre træde frem og prøve Styrke med sig; dette afsloge de. Finnboge bad dem da giøre hvad dem lystede. Thorstein løb frem og lagde mod Finnboge med sit Spyd, Rafn hiin lille sprang til og huggede Spydskaftet i Stykker. Thorstein drog sit Sværd og huggede til Finnboge, han kløvede Skioldet paa den eene Side af Haandfanget, og ramte ham i Vristen. Finnboge slog til Thorstein med en Steen saa han strax faldt i Besvimelse, derpaa huggede Finnboge Hovedet af ham, og i det samme lagde Sigurd Brettingssøn til ham, der hvor han var ubedækket, og rammede Spydet ham i Laaret og skar sig ud igiennem, saa der blev et stort Saar. Finnboge stak da i Skioldet og reent igiennem ham, og fæstede ham i den frosne Jord. Grim sprang derpaa frem med en meget stor Øxe,

c) See om dem ovenfor Kap. 1.

exi hardla mikla. ok ætladi at færa í höfut Finnboga, hann brá vid ſkialdar brotinu ok drepr undir höggit, enn ſlær ſverdinu á öxl Grími ok klífr hann í herdar nidr. Sídan gengu þeir fram ſynir Inga Þórir ok Grímr, þeir bádu menn at ſækia drengiliga. Þá mællti Finnbogi til Rafns: far þú nú á Eyri til Asbiarnar, þvíat nú veiztú hvat þú ſkalt ſegia. Hann brá vid ſkiótt, ok fór ſlikt ſem fætr mega aftaka. Þeir ſækia at Finnboga, enn hann verſt vel ok drengiliga, er þat ſagt at þeir falla bádir ſynir Inga; þeir ſækia hann nú X, enn hann verſt einkar vel ok drengiliga. Þat er nú at ſegia frá Rafni: hann kom á Eyri, ok ſagdi Asbirni þau tídindi ſem vordit höfdu, hann brá vid ſkiótt, ok fór med *k*) VI mann þar til er þeir börduz, var ſva komit at Finnbogi ſat á *l*) kambinum, ok vardiz ſva med ſverdinu. Þeir ſóttu, þá at hönum III, ok allir ſárir miök; þegar þeir ſáu Asbiörn fordudu þeir ſér, ok leitudu undan. Finnbogi var miök yfirkominn bædi af ſárum ok mædi, hafdi hann drepit þá XII, enn III komuz undan, ok miök ſárir; heitir *m*) þeſſi kambr ſídan Finnboga-kambr. Eptir þat færdi Asbiörn Finnboga á Eyri ok *n*) græddi hann, frettiz þeſſi atburdr, ok þótti *o*) mönnum undarlig vörn ſiá, ok lofudu miök hans vörn ok hans fræknleik. Þeſſa menn kölludu þeir fallit hafa úhelga, enn Finnbogi verit ſaklaus, ok varit hendr ſínar. Sídan fór Finnbogi heim til Lióſavaz, ok ſátu þar um vetrinn *p*) í gódum nádum, var nú allt kyrt ok tídindalauſt.

Kap. 28.

Um ſumarit *q*) vard umræda mikil á þíngi um þeſſi *r*) mál, fylgdi Eyiólfr Mödruvellíngr þeſſum málum þeirrà Brettíngs ok Inga *s*) ok margir menn med hönum, enn

k) VII. 510. 494. *l*) backanum. 510. (Bakken)
m) þar ſídan Finnbogaſkáli er þeir börduz. 510. (ſiden blev det Sted, hvor de ſloges, kaldet Finnbogaſkali)
n) dvelſt Finnboga þar um hríd. 510. (opholdt han ſig der nogen Tid)
o) þeſſi fundr ójafnligr ordinn. 510. (at denne Strid havde været meget ulige)
p) cætera usque ad tídindalauſt omitt. 510.
q) álidit var talat um mál þeſſi. 510. (hen paa Sommeren blev talt om denne Sag) *r*) málaferli. 494. *s*) ſona. add. 494.

som han agtede at hugge Finnboge i Hovedet med, men denne holdt Stumpen af Skioldet for og bukkede sig under Hugget, traf med Sværdet paa Grims Axel, og kløvede ham ned i Skuldrene. Derpaa gik Inges Sønner Thorer og Grim frem, og opmuntrede de andre til at giøre et tappert Angreeb. Da sagde Finnboge til Rafn: "gaae nu hiem til Asbiørn paa Øre, thi nu veed du hvad du skal sige;" han var ikke seen og løb afsted alt hvad hans Fødder kunde føre ham. De satte nu ind paa Finnboge, som værgede sig mandeligen, og siges der at begge Inges Sønner faldt; de angreeb ham nu alle ti, men han forsvarede sig meget tappert. Hvad Rafn angaaer, da kom han til Øre og fortalte Asbiørn hvad der var skeet; denne brød strax op og ilede med 6 Mand til Kamppladsen, hvor det nu var kommet saavidt, at Finnboge sad paa Bakken og værgede sig med sit Sværd mod tre, som trængte ind paa ham, og vare alle stærkt saarede, men saasnart de bleve Asbiørn vaer, toge de strax Flugten. Finnboge var da meget afmægtig baade af Saar og Mathed; de tolv havde han fældet, de tre undkom haardt saarede; denne Bakke kaldes siden Finnbogeskamb. Derefter bragte Asbiørn Finnboge hiem til Øre og helbredede hans Saar; alle tyktes at han havde værget sig fast utroelig, og alle roeste hans mandhaftige Modstand. Man dømte almindelig, at de Dræbte vare faldne paa deres egne Gierninger og at Finnboge var angerløs, som den der havde brugt Nødværge. Finnboge drog derpaa hiem til Liosavatn, og levede de der om Vinteren i god Roe; alting var stille og intet mærkeligt forefaldt.

Kap. 28.

Om Sommeren blev meget talt paa Thinget om denne Sag; Eyolf paa Mødruvøll og mange med ham understøttede Brettings og Inges Sag, men Thorgeir Gode og alle Finnboges Frænder vare ham imod. Da nu Frænderne vare meget mægtige og man vidste at Finnboge havde megen Bistand af sin Svoger Hakon Jarl, saa kunde Eyolf ingen

Þorgeir Godi mót hönum, ok þeir allir frændr Finnboga. Nú med því at þeir frændr höfdu ſtyrk mikinn, enn menn viſſu at Finnbógi hafdi mikinn framgáng af Hákoni Jarli mági ſínum, þá kom Eyiólfr engu fram um þeſſi mál, *t*) ok ſættuz þeir eigi; þá þótti mönnum þat líkligt at eigi mundi Finnbogi ſparr af þeim frændum ef hann ſat þeim ſva nær at hann mundi drepa hvern er hann nædi; vard þat at ſætt um ſídir at Finnbogi væri ecki í Nordlendínga-fiórdúngi, utan hann fari at heimbodum til frænda ſinna; iátudu þeir þeſſu heldr enn þeir væri úſáttir; ok þegar af þíngi rídr hann til Vídidals, ok kaupir landit at Borg, var þat gódr búſtadr at gögnum ok gædum, á iördu ok í iördu. Þegar þeir komu heim ſögdu þeir Ragnhilldi tídindin, ok þótti henni allíllt at fara á brott. Ok eptir þat færdu þeir búit frændr, ok ſkorti ecki vetta. Menn tóku vel vid Finnboga, ok þótti hann vera enn ágætazti madr, ok buduz hönum margir til þiónuſtu ok ſitt fé hönum til þarfinda, ok þótti hönum þar hardla gott. Ingimundr bió at Hofi í Vazdal, ok var enn meſti höfdíngi, var þá uppgángr ſona hans ſem meſtr, ok voru þeir hávadamenn miklir; hét einn Þórir, annar Þorſteinn, þridi Jökull, ok voru enir meſtu garpar; þeir urdu meſt til áleitni vid Finnboga, þvíat þeir þoldu þat eigi at Finnbogi var framar látinn edr formenntr þeim öllum ödrum er þar voru veſtr.

t) enn med því at þeir ſátu ſva nær hver ödrum, þótti eigi vera mega at þeir ſkildi óſáttir. 510. (men da de boede hinanden ſaa nær, anſaaes det ikke for raadeligt at de ſkildtes ad uforligte)

Vei komme med denne Sag, og intet Forlig kunde komme i Stand. Dog ansaae alle det for sandsynligt at Finnboge ikke vilde spare Frænderne saa længe han boede dem saa nær at han kunde dræbe enhver af dem som han fik fat paa. Omsider bleve de saaledes forligte, at Finnboge ikke skulde opholde sig paa Nordlandet, uden naar han var til Giestebud hos sine Frænder; heri samtykte de alle, heller end de vilde længer være uenige. Strax efter Thinget reed han til Vididal og kiøbte Godset Borg, d) hvor der var en god Gaard med Besætning og Herligheder baade over og under Jorden. Ved Hiemkomsten fortalte de Ragnhild denne Nyehed, og var hun meget misfornøiet med at drage bort. Derpaa flyttede Finnboge og hans Frænder derhen, og manglede der ham ikke paa noget. Folk toge meget vel imod Finnboge og ansaae ham for en saare mærkelig Mand, og tilbøde mange ham deres Tieneste, ja endog deres Formue om han behøvede det, han var derfor meget fornøiet der. Ingemund boede paa Hof i Vatnsdal, og var en anseelig Høvding. Hans Sønners Anseelse var dengang paa det høieste, og vare de meget overmodige; den eene heed Thorer, den anden Thorstein og den tredie Jøkull, alle dygtige Stridsmænd. Disse søgte meest at drille Finnboge, fordi de ikke kunde taale at han var meere anseet eller havde ypperligere Egenskaber end alle de andre vester paa. e)

d) Vididalen ligger paa Nordlandet i Hunavatnssyssel. Vididalsaae og Vididalstunga forekommer paa Korterne. Ved Gaarden Borg findes endnu en Levning af et gammelt Kastel, som og kaldes Borg, og hvorover i Olafsens Reise, II. S. 736 haves følgende Beskrivelse: "Den staaer vesten "for Aaen, paa et høit Sted, nær ved Gaarden, som har samme Navn, "og kan sees langt borte. Den er dannet ved Naturen neden under af "femkantede Basaltklipper, 200 Favne i Omkreds, og imod Norden 10 "Favne høi, men Sønden til meget lav, hvor de Gamle have opført en "tyk Muur af saa store Steene, at 5 til 6 Karle ikke skulde rokke dem. "Indgangen er nu meget forfalden. Inden i er en liden Dal og Levning af nogle smaae Huse; der springer ogsaa en Kilde op af Grunden, "og oven paa er en smuk Spadseergang Man har intet skrivtligt om "dette Mindesmærke; nogle sige derfor, at Finnboge den Namme, som boede "her, har bygget det op; men derom meldes ikke det ringeste, hverken i "hans Historie eller i *Vatusdæla Sögu*." Denne Borg beskrives og i *Vidalins stut ágrip*, in v. Virki, og tilskrives der Vigabardi.

e) I *Vatnsdæla Sögu* tales dog ikke om nogen Stridighed mellem Finnboge og Ingemunds Sønner før efter Berg den Modiges Ankomst.

Kap. 29.

Þorvaldr hét madr, *u*) hann var kalladr Modſkégg, hann bió ſva nærr Borg at *v*) nærr var ecki á milli, ok var þat kallat í Gardshorni. Hann var gamall ok óvinſæll miök; hann þótti vera íllmenni mikit, ok kalladr eigi einhamr. Finnboga var lítit um hann, ok ætladi *x*) þá ok þá at reka hann á brott, ok fórz þat fyrir, var hann torſóttr vid at eiga ok leidindr miök, öllum var lítit um bygd hans. Lída nú ſtundir, þar til er Finnbogi hefir búit at Borg ſva lengi at ſon. hans var annar *y*) V vetra, enn annar þrévetr, voru þeir bádir efniligir, var Alfr hávadi mikill, enn Gunnbiörn *z*) kyrrlátr miök. Þat höfdu þeir til gamans iafnan at þeir fóru í Gardshorn ok glettuſt vid Þorvald, ok gérdu hönum marga *a*) belluiſi; hann var ſkapíllr móti, ok kvedſt ſkyldu beria þá; þeim þótti því meira gaman ſem hann var verri vidfángs. Ragnhildr bannadi þeim þetta opt, ok gérdi henni þat ecki. Þat var einn dag er þeir komu í Gardshorn ok var hurd aptr, enn Þorvaldr var inni ok gérdi *b*) hornabræklu mikla. Alfr kalladi hátt: er Modſkégg inni? lúktu upp hurdu. Hann ſagdi: þid ſkulud aldri hér innkoma. Alfr mællti: nú muntú géra nockut íllt, ok ertu hinn verſti madr ſem ſagt er ok eigi einhamr, ok ertu tröll þó at þú ſyniz madr, þat þolir hann eigi, ok hlióp út, ok tók ſinni hendi hvarn ſveininn, ſlær nidr vid ſteininum, ſva at rykr heilinn um. Þetta ſér

u) Dette om Tilnavnet findes ikke i 510.

v) bær. 494. (at der ingen Gaard var imellem)

x) II. 510.

y) því. 494. (derfor)

z) hliódari. 510. (taufere)

a) beckvíſi. 510. brellu. 494.

b) hornakrækiu. 510. hornaſvælu. 494.

Kap. 29.

En Mand ved Navn Thorvald Modskegg f) boede saa nær ved Borg, at der var næsten ingen Afstand imellem dem, paa et Sted kaldet Gardshorn. g) Han var gammel og ilde lidt, han ansaaes for at være meget ond og med Trolddomskraft begavet. h) Finnboge syntes ikke meget om ham, og havde stundom i Sinde at jage ham bort, men der blev intet af; han var farlig at give sig af med og meget leed, alle vare misfornøiede med at have ham der boende. Tiden gik nu hen, indtil Finnboge havde boet saa længe paa Borg at hans eene Søn var fem og den anden tre Aar gammel, begge vare de haabefulde Drenge; Alf var meget uregierlig, men Gunnbiørn meget stille af sig. For Løiers Skyld pleiede de jævnligen at gaae over til Gardshorn og drille Thorvald, og spille ham allehaande Pudser; han blev arrig derover og truede at slaae dem, men jo galere han blev, jo meere Gammen syntes det dem at være. Ragnhild forbød dem det ofte, men det hialp ikke. En Dag da de kom til Gardshorn var Døren lukket og Thorvald var inde og brændte Horn. i) Alf raabte høit: "Er du hiemme Modskegg, luk op!" Han svarede: "I skal aldrig komme herind." Alf sagde: "Nu haver du noget ondt fore, og er du det største Skarn og kan paatage dig forskiellige Skikkelser som alle sige, en Trold er du, skiøndt du seer ud som Menneske." Dette kunde han ikke finde sig i, han løb ud greeb hver af Drengene med een Haand og slog dem ned mod en Steen, saa at

f) Mod betyder egentlig Affald af Halm og andet (Quisquiliæ). vid. Gudm. Andreæ Lex.

g) Gardshorn betyder egentlig et Hiørne af en stor Gaard; at boe i Gardshorni er altsaa at boe i Udkanten af en Gaards Grund (som Huusmand?)

h) Hvad der forstaaes ved einhamr, see *Eriksen* de Berserkis, bag ved *Krifni S.* p. 148.

i) Islænderne sætte i Enden af Reeb, som bruges til Pakker eller sligt, Ringe (hagldir, sing. högld) af Horn, som de giøre bløde i Ilden, og derpaa bøie i en Runddeel. Et saadant Arbeide har Thorvald uden Tvivl her havt fore. Textens hornabrækla forstaaer jeg ikke, maaskee det skal være hornabræla, og betyde den stinkende Røg, som kommer af brændt Horn; thi bræla er fumus fætidus, vid *G. Andreæ* Lex. Samme Betydning har horna svæla i Cod. 494. vid. *Gloss. Nialæ.* Hornakrækia (en Krog af Horn) i Cod. 510. udtrykker bedst Tingen selv.

Finnbogi ok hleypr at þángat; Þorvalldr rédst ímót hönum, ok verdr þar atgángr bædi lángr ok hardr, þótti Finnboga hann íllr ok hardr undir höndum, ſva at hönum þótti tvíſynt hverſu fara mundi. Þat vard þó umſídir at Modſkégg féll; ſva var Finnbogi þá módr ordinn at hann nádi eigi ſverdinu, ok var þó hardla ſkamt frá hönum. Sídann vard hönum þat fyrir at hann lagdiſt nidr at hönum ok beit í ſundr barkann í hönum, ok ſva hefir hann ſagt ſídan at hann hafi eigi vid meira fianda átt enn hönum þótti Modſkégg vera. Þá er hann hefir fyrir hönum ſét fór hann heim ok ſagdi Ragnhildi þeſſi tídindi, hún kvad þá farit hafa eptir hugbodi ſínu þá er hún fór frá Lióſavatni. Sídan tók hún ſótt ok lá í reckiu allann vetr, ok þetta altſaman þraungdi hana þar til er hún deyr af. Eptir þetta unir Finnbogi lítt, c) ſídan fór hann nordr til Lióſavatns ok ſegir Þorgeiri frænda ſínum þeſſi tídindi. Þat ſumar kom ſkip af hafi, ok þau tídindi af Noregi at Olafr Konúngr var kominn í land ok bodadi ſanna trú, enn Hákon af lífi tekinn. Þá er þetta ſpurdiſt fyſtiſt Finnbogi utan, ok hugdiſt ſva mundu heldſt afhyggia þeim harmi er hann hafdi bedit. Þorgeir latti hann utanferdar, bad hann heldr kvongaſt ok ſtadfeſta rád ſitt, vil ek at þú bidir dóttr Eyiólfs d) á Mödruvöllum er Hallfrídr heitir, man þá ydvarr ímilli verda gód vinátta. Finnbogi bad hann ráda. Sídan ſafnaz þeir ſaman frændr, ok ridu á Mödruvöllu, þeir bidia dóttr Eyiólfs til handa Finnboga. Hann ſvarar þeim málum vel, þvíat hann viſſi hvert afbragd hann var annarra manna, ok hveria ſæmdarför hann hafdi farit til Hákonar Jarls, ok fengit hina ágæztu hans frændkonu; tekr hann þeſſu gladliga ok heitir konunni. Sídan biugguſt þeir vid veitſlu, eru yxn felld, ok munngát heitt, miödr blandinn, ok mönnum bodit, fór ſú veitſla vel fram ok ſtórmannliga, ok gáfu þeir frændum ſínum ok vinum gódar giafir. Ok at lidinni veitſlunni rídr Finnbogi veſtr til Borgar í Vídidal med konu ſína; takaſt nú áſtir med þeim hiónum, var hún kvenna vænſt ok ſkörúngr mikill; þá er þau höfdu verit áſamt ein miſſari áttu þau

c) enn um varit. 510. (men om Vaaren)
d) cætera usque ad *þvíat hann viſſi* omitt. 510.

Hiernen fløi ud. Finnboge saae det og sprang til, Thorvald gik strax løs paa ham, der blev en lang og haard Kamp, og tyktes Finnboge at han var ond og haard at have med at giøre, saa at det syntes tvivlsomt hvad Udfaldet vilde blive; dette blev dog omsider saaledes, at Modskegg faldt, men Finnboge var da bleven saa mødig at han ikke kunde række til sit Sværd skiøndt det var nær ved; han saae derfor ingen anden Udvei end at lægge sig ned og bide Struben over paa ham. Han tilstod siden, at han aldrig havde havt med nogen glubskere Fiende at bestille end Modskegg tyktes ham at være. Da han var færdig med ham, gik han hiem og fortalte Ragnhild hvad der var skeet. Hun sagde, at det var gaaet som det havde ahnet hende da hun drog fra Liøsavatn; derpaa blev hun syg, laae til Sengs heele Vinteren, og alt dette tilhobe virkede saa hæftigen paa hende at hun døde. Finnboge blev meget bedrøvet herover, han drog siden til Liosavatn og fortalte sin Frænde Thorgeir disse Tidender. Den Sommer kom der et Skib til Landet, som bragte den Tidende fra Norge, at Kong Olaf var kommen dertil og forkyndte den sande Troe, og at Hakon var tagen af Dage. Da dette rygtedes, fik Finnboge Lyst til at reise bort, og troede paa den Maade snarest at kunde forvinde sin store Hiertesorg. Thorgeir raadte ham derfra, og syntes heller at han skulde gifte sig og slaae sig til Roelighed; "vil jeg raade dig at frie til Eyolfs Dotter Hallfrid paa Mødruvøll, det vil stifte Venskab mellem Eder." Finnboge bad ham raade. Derefter samlede Frænderne sig, reed til Mødruvøll og begierede Eyolfs Dotter for Finnboge. Han var villig hertil, thi han vidste hvor ypperlig og udmærket en Mand Finnboge var, og hvor ærefuld en Reise han havde giordt til Hakon Jarl, og at han havde faaet hans Frænke en høibaaren Møe til ægte; han tog derfor med Glæde mod Tilbudet, og tilsagde ham Pigen. Derpaa reedte de til Giæstebud, slagtede Oxen, kogte Mundgodt, blandede Miød og indbød Giæster. Giæstebudet blev holdt herligen og med megen Pragt, og gave de deres Frænder og Venner gode Gaver. Da Giæstebudet var tilende reed Finnboge vester til Borg i Vididal med sin Hustrue; de bare megen Kierlighed for hinanden, og var hun en meget smuk og anseelig Qvinde. Efter et Halvaars

ſon þann er Gunnbiörn hét, hann var hardla vænn ſnemmindis at áliti. Finnbogi hafdi alldri færri menn med ſér enn XII þá er vel voru vígir.

Kap. 30.

Þorgrímr hét madr er bió í Bólſtada-Hlíd, Sigrídr hét kona hans enn Þóra dóttir, hún var væn kona ok vinnugód, var fadir hennar audigr at fé. Þat var ſagt at Jökull Ingimundarſon ridi opt í Bólſtadar-hlíd til tals vid Þóru, var þat *e*) talat at hann mundi bidia hennar edr taka hana fridlu-taki. Madr hét Sigurdr, hann bió at Gnúpi í Vatnsdal, Vefrídr hét kona hans, hún var ſkild miök konu Finnboga, Þorkéll hét ſon þeirra, hann þótti ſeinligr nockut, frídr var hann ſynum, ok iafnan var hann at Borg, ok þótti hann þá brádt alþydligr *f*) fyrir ſakir ſidferdis; þeir brædr Ingimundarſynir kölludu hann ſífl edr afglapa. Finnboga var vel til hans, ok héldt hönum miök á lopt fyrir ſakir konu ſinnar. Eitt ſinn kom Þorkéll at máli vid Finnboga, ok ſagdi hönum at fadir hans vildi at hann kvangadiſt, ok *g*) þat med at hann vildi þú værir í umleitan hvar tilſnída ſkylldi. Finnbogi ſagdi at ſva ſkylldi vera. Um ſumarit lét Finnbogi Þorkél rída til þíngs med ſér, kom þar mannfiöldi mikill, *h*) funduſt þeir frændr þar Finnbogi ok Þorgeir, tóku tali med ſér, ok ſagdi *i*) hönum ſkil á þeſſum manni, ok ſva hvat þeir ætludu at hafaſt at. Þorgeir ſpurdi hvar þeir ætludu til at ráda? Finnbogi kvedſt ætla at bidia Þóru Þorgríms dóttr í Bólſtadar-hlíd. Þorgeir ſegir: þat hygg ek at Jökull ætli ſér þann koſt. Finnbogi kvad þat kurr annarra enn eigi ſannindi. Þorgeir mællti: ſlíkt er ecki at géra nema þú frændi ſér rádinn til at halda *k*) frændr

e) kvittr. 510. (Rygte) *f*) fyrir ſ. ſ. omitt. 510.
g) villdum vid hafa þar til þitt fulltíngi ok vér rédunſt um hvar til ſkal leita. 510. (og dertil vilde vi have din Hielp, og at du ſkal raade os hvem vi ſkulde henvende os til) *h*) eptir vana 494. (efter Sædvane)
i) Finnbogi frá þeim manni er nærr hönum var ok Þorkéll hét. 510. (Finnboge fortalte hvem den var, ſom ſtod hos ham og heed Thorkell)
k) þik til jafns med frændr þína ok vini ímóti þeim &c. 510. (dig og dine Frænder og Venner imod)

Ægteskab fødte hun en Søn, som blev kaldet Gunnbiørn, og som tidlig blev meget fager af Udseende. Finnboge havde aldrig færre end tolv striddygtige Mænd hos sig.

Kap. 30.

En Mand ved Navn Thorgrim boede paa Bolstadahlid, k) hans Kone heed Sigrid og hans Dotter Thora, en smuk og arbeidsom Pige; han selv var riig. Der blev fortalt, at Jøkull Ingemundsson reed ofte til Bolstadahlid for at besøge Thora, og man meente, at han vilde begiære hende til ægte eller tage hende til Frille. l) Sigurd heed en Mand, som boede paa Gnup i Vatnsdalen, hans Hustrue Vefrid var nærbeslægtet med Finnboges Kone. De havde en Søn Thorkell, som syntes at være meget langsom af sig, men var smuk af Udseende; han kom jævnlig paa Borg og vandt snart alles Yndest ved sin sædelige Opførsel. Brødrene Ingemunds Sønner kaldte ham en Nar og Tosse, men Finnboge syntes vel om ham og giordte meget af ham for sin Kones Skyld. Thorkell talte engang med Finnboge, og sagde ham, at hans Fader vilde han skulde gifte sig, og ønskede tillige at Finnboge vilde giøre sig Umage for at finde nogen der kunde være ham tienlig, hvilket denne og lovte. Om Sommeren lod Finnboge Thorkell ride til Thinge med sig, hvor en stor Mængde Mennesker var forsamlet, der traf han sin Frænde Thorgeir, talte med ham, sagde ham hvad der var ved denne Ungersvend at giøre, og hvad de havde i Sinde. Thorgeir spurgte, hvor de agtede at henvende dem. Finnboge sagde: han havde Thora Thorgrims Dotter paa Bolstadahlid i Tankerne. Thorgeir meente, at Jøkull havde tiltænkt sig hende, men Finnboge paastod, at det blot var tom Folkesnak. Thorgeir sagde: "dette lader sig ikke giøre, Frænde! uden du er bereedt paa med dine Frænder og Venner at sætte dig imod Ingemunds Søn-

k) Bolstadehlids Annex hører til Bergstade Sogn i Hunavatns Syssel. Olavii Reise, I. S. 208. Eller maaskee herved forstaaes Breidebolstad, som findes paa Korterne, og hvoraf et Kirkesogn nu har Navn. ib. S. 203.

l) Herom findes intet i *Vatnsdæla S.*

þína ok vini móti sonum Ingimundar. Finnbogi kvad þá hafa gért áleitni vid sik, ok *l*) vardar eigi þó at vid reynum vid þá. Eptir þíngit rída þeir nordr Finnbogi ok Þorgeir á fund Þorgríms, ok hafa þessi ord frammi. Þorgrímr tók þessu máli seinliga, þótti madrinn ecki *m*) skörugligr, þó at peníngar væri nógir. Nú med því at Þorkéll var skildr miök Mödruvellíngum, enn þótti höfut-benda ramlig þar sem Finnbogi var ok frændr hans, verdr þessu keypt med rádi Þorgeirs ok samþyckt þeirra mædgna, skylldi *n*) brylláup vera at tvimánadi sumars at Borg. Eptir þetta rída þeir nordr, enn Finnbogi heim til Borgar, ok bad Þorkél þar vera þar til er þat færi fram sem ætlat er um brullaupit ádr, ok ákvedit var. Piltar voru tveir á búi fátækir, hét annarr Þorsteinn, enn annarr *o*) Biörn, ok þegar um morgininn verda þeir á brottu, ok létta eigi fyrr enn þeir komu til Hofs, ok sögdu þeim brædrum þessi tídindi. Jökull mællti: hvat íllt mun Þorgrímr þat vita at sér eda dóttr sinni at hann vill géfa hana slíku fífli ok glóp sem Þorkéll er. Spyriast þessi tídindi nú, ok undrast allir at Þorkéll skal þenna kost fengit hafa. *p*) Einn tíma reid Jökull nordr í Bólstadar-hlíd, at finna Þóru vinkonu sína, er þar vel vid hönum tekit; spyr Jökull eptir um giptíng hennar? enn hún segir sva sem ætlat var. Jökull mællti þá: viltú nú fara heim med mér til Hofs? skal ek því heita þér þann tíma er *q*) vid skilium at þú skalt eigi hafa minna fé enn nú *r*) er þér ætlat til móts vid Þorkéll. Hún segir: þess þarf nú eigi at leita er þá var engi von er þessu var ókeypt. Jökull sagdi: þat vil ek heita þér sva gott sem þú hyggr til at eiga fíflit at þú skalt skamma hríd nióta ef ek má ráda. *s*) Einn tíma

l) kvad eigi fiarri at þeir reyndi. 510. (og sagde, at det var nær ved at de)
m) skiótligr. 510. (hurtig)
n) bodit vera um haustit at Borg. 510. (Brylluppet holdes om Høsten)
o) Sveinn. 510.
p) þykkir Finnbogi fast fylgt hafa. 510. (og synes at Finnboge har drevet stærkt paa denne Sag)
q) ek læt þik lausa. 510. (jeg forskyder dig)
r) fær þú med Þorkéli. 510. (du nu faaer med Thorkell)
s) Eptir þat ridr Jökull burtu ok var í þúngu skapi. Lida nú stundir fram ok &c. 510. (derpaa reed Jøkull nedslaaet bort. Imidlertid gik Tiden hen og —)

ner." Finnboge sagde, at de havde tilføiet ham Fornærmelser, m) og at det ikke skadede om de prøvede en Dyst sammen. Efter Thinget reede Finnboge og Thorgeir nord til Thorgrim, og bragte denne Sag paa Bane; Thorgrim syntes ikke synderlig vel derom, da Manden ikke forekom ham anseelig nok, skiøndt han havde Penge nok. Men da Thorkell dog var nærbeslægtet med dem paa Mødruvall, og desuden havde et kraftigt Rygstød i Finnboge og hans Frænder, saa blev dette Giftermaal dog besluttet efter Thorgeirs Raad og med Moderens og Dotterens Samtykke, og blev der aftalt, at Brylluppet skulde være i den femte Sommermaaned paa Borg. Derefter reede de ander nord paa, og Finnboge hiem til Borg, og bad Thorkell blive der indtil den Tid da Brylluppet efter Aftale skulde holdes. Der vare to fattige Drenge paa Gaarden, ved Navn Thorstein og Biørn, de løb bort tidlig om Morgenen og begave sig lige til Hof, hvor de fortalte Brøderne denne Nyehed. Jøkull sagde: "hvor lidet seer dog Thorgrim paa sit eller sin Dotters Bedste, da han vil give hende bort til en saadan Taabe og Nar som den Thorkell." Denne Tidende rygtedes nu, og alle undrede sig over at Thorkell giordte dette Giftermaal. Jøkull reed engang til Bolstadahlid for at besøge sin Veninde Thora, og blev vel imodtagen. Jøkull spurgte om hendes Giftermaal, og hun sagde ham hvorvidt det var kommet. "Vil du nu følges hiem med mig til Hof," sagde Jøkull, "saa lover jeg dig, at du, det Dieblik vi skilles ad, skal faae ligesaa stor en Sum Penge som den Thorkell nu bringer dig." Hun svarede: "det nytter nu ikke at du gior dig nogen Umage for, da der end ikke var noget Haab derom før dette Giftermaal blev besluttet." Jøkull sagde: "det lover jeg, at saa meget som du nu end haver sat dig i Hovedet at faae den Nar, saa skal du dog ikke faae Lov at beholde ham længe, dersom jeg maae raade." Finnboge og Thorkell lavede sig

m) Jfr. ovenfor Kap. 28 i Slutningen.

búast þeir Finnbogi ok Þorkéll at ríða til Gnúps, ok hafa þadan þat er þeir þurfa til bodsins; ríða þeir *t*) III samt enn Rafn hinn Litli rann fyrir hestum þeirra; fara sem leid liggr, þar til er þeir komu til Gnúps, var þeim þar vel fagnat. Snimma morgins fór smalamadr frá Hofi, ok sá ferd þeirra, hann sagdi þeim brædrum at Finnbogi hinn Rami lét ecki *u*) óvant yfir sér er hann reid þar hiá gardi, ok Þorkéll brúdgumi draglokann med hönum. Þórir *v*) mællti: heldst má hönum þat þeirra manna sem nú eru hér til. *x*) Þenna dag hvarf Jökull á brott vid annann mann.

Kap. 31.

Nú er þar til at taka er þeir Finnbogi búast brott um daginn, þeir höfdu þat med sér sem þeir þurftu, rak Rafn fyrir sér hestana suma klyfiada, enn þeir ridu sídarr. Ok þá er þeir ridu ofan at Hofi *y*) stack Rafn vid fótum. Finnbogi spurdi hví hann færi eigi? Rafn sagdi: ek sé hér fram undir breckuna hvar spióts oddar koma upp eigi færri enn *z*) X, er þat ætlan mín at menn *a*) fylgi. Finnbogi mællti: þat er þér miök opt at þú undrast þat þó at þú siáir menn, þyckir oss vel hvar sem sveinar leika sér. Ok er þeir rída fram hiá hleypr Jökull fyrir þá med *b*) X mann. Finnbogi heilsadi hönum vel, ok frétti hvat hann vildi? Jökull sagdi: kalla má at ek eiga ecki erindi vid þik sem þó má vera er fyrir þat gángi, þycki mér Þorkéll ecki lítt hafa dregist til úþocka vid mik, bedit þeirrar konu er ek vildi umsiá veita, er hönum þat ofdul at gánga ímóti oss frændum. Finnbogi segir: þó at þér þycki Þorkéll mágr minn ecki skiótligr miök þá er hann þó ecki uppburda minni um þat er *c*) kvennanna heyrir *d*) enn þér garparnir. Jökull leggr spióti til Þorkéls ok

t) II. 494.
u) óverduliga. 510.
v) Þorsteinn. 510.
x) at lata voldulega, add. 510.
y) þá drepr Rafn fôtum vid. 510. (standsede Rafn)
z) XII. 510.
a) muni sitia fyrir oss. 510. (have lagt sig i Veien for os)
b) XII. 510.
c) kvennseminni. 494.
d) enn Þ. g. omitt. 510.

engang til at ride til Gnup, og hente derfra hvad de behøvede til Giæstebudet; de reede tre i Følge, og Rafn hiin Lille løb foran Hestene; de droge Veien ligefrem til Gnup, hvor de bleve vel modtagne. Tidlig om Morgenen gik en Faarehyrde fra Hof og saae dem drage forbi, han sagde til Brødrene, at Finnboge den stærke brystede sig ikke lidet i det han reed saaledes forbi Gaarden, og det Hængenød Brudgommen Thorkell med ham. Thorer sagde: "det kan han snarest giøre af alle dem, som nu ere her." Samme Dag blev Jøkull borte selvanden.

Kap. 31.

Nu have vi at fortælle, at Finnboge og Thorkell lavede sig til at drage bort op ad Dagen, og førte med sig hvad de behøvede. Rafn drev nogle belæssede Heste foran sig og de andre reed bag efter. Da de reede ned ad mod Hof standsede Rafn pludselig; Finnboge spurgte, hvorfor han ikke gik frem? Rafn sagde: "Jeg seer ti Spydsodder om ikke fleere rage frem her foran under Bakken, og formoder jeg at der maae være Folk med." Finnboge sagde: "det er ikke saa nyt at du undrer dig over at see Folk, vi derimod synes godt om at unge Svende slaae en Leeg af." I det de derpaa reede forbi Stedet, sprang Jøkull i Veien for dem med ti Mand. Finnboge hilsede ham vel, og spurgte hvad han vilde? Jøkull sagde: "man kan vel sige, at jeg ikke har noget Ærinde til dig, men det bliver dog nok saa, at jeg faaer med dig at bestille, og tykkes mig at Thorkell ikke lidet har fornærmet mig ved at beile til en Pige, som jeg havde Tanker til, og er det meget dumdristigt af ham at sætte sig op mod os Frænder." Finnboge sagde: "skiønt du ikke anseer min Svoger Thorkell for meget hurtig af sig, saa er han dog ligesaa godt i Stand til at give Qvinderne hvad dem tilkommer, som I Storkarle." Jøkull lagde an med sit Spyd mod Thorkell

ſtefnir á hann midiann, í því brá Finnbogi ſverdi, ok hió í ſundr ſpiótſkaptit milli handa hönum. Finnbogi hlióp af baki, ok mællti: mér ſkaltú nú fyrr mæta Jökull, *e*) þvíat *f*) ydr mun forvitni á Vatnsdælum at vita hvat ek má. Jökull þrífr eitt ſpiót ok leggr til Finnboga í ſkiöld hans ok géck þá í ſundr ſpiót ſkaptit. I þeſſari ſvipan þá hlaupa fram II menn, ok voru þeir brædr þar komnir Þórir ok Þorſteinn, ok gengu þegar á milli ok ſkildu þá, þóttuſt þeir vita þegar Jökull hvarf hvat hann mundi fyrir ætlaſt, hafdi hann tekit ſér menn á *g*) nærſtu bæium. Sídan þeir voru ſkildir rídr Finnbogi heim til Borgar, ok búaſt þeir vid bodi vel ok virdugliga. Einhvern dag reid Finnbogi til Hofs, ok bydr þeim Þóri ok Þorſteini til bods med ſér, þeir þöckudu hönum vel ok kváduſt giarnan vilia eiga gott vid hann, enn ſögdu Jökul ſtirdan í lyndi ok ómiúkan, munu vid annathvart fara allir edr engi varr. Rídr Finnbogi heim eptir þat ok einhvern dag fyrir bodit rída þeir til Borgar Þórir ok Þorſteinn at finna Finnboga, ok ſögdu at þeir mundu heima ſitia um bodit. Finnbogi mællti: vel fari þid med yckru máli; hann gaf Þorſteini ſverd hardla vel búit ok hinn bezta grip, enn Þóri fíngrgull er va eyri ok kvad Hákon Jarl hafa géfit ſér mág ſinn. Þeir þacka hönum hardla vel ok rída heim, hafdi Jökull *h*) alt í ſpotti vid þá brædr ſína. Sva er ſagt at þeir ſitia at veitſlunni at Borg, ok verdr ecki til tídinda, fér veitſlan vel fram, ok at lokinni ſegir Finnbogi at þau Þorkéll ſkulu þar ſitia um vetrinn hiá hönum. Þorgrímr kvedſt ætla at Þóra mundi heim vilia med hönum. Þóra ſegir: þetta kys ek at vera hér hiá Finnboga, man oſs þat bezt gégna at hafa hans rád ſem meſt, enn ek ſkal koma fadir minn þik at finna enn, þá er ſtundir lída. Eptir þat rída brott bodsmenn hvartveggi vel ſæmdir med gódum giöfum. *i*)

e) enn Þorkéll. add. 510. (end Thorkell)
f) ek veit at þér mun þar meiri hugr á at vita hvat ek má. 510. (jeg veed, at du har ſtørre Lyſt at vide hvad jeg formaaer)
g) ödrum. 510. (andre)
h) helldr fátt vid þá brædr. 510. (var noget ſtødt paa ſine Brødre)
i) lída nú ſtundir fram ok ſva lidr af vetrinn. 510. (imidlertid gaaer Vinteren ſaaledes hen)

og sigtede midt paa ham, men Finnboge drog i det samme sit Sværd og huggede Spydskaftet itu mellem Hænderne paa ham. Finnboge sprang af Hesten, og sagde: "vend dig heller mod mig, Jøkull, thi det lader at I Vatnsdøler have Lyst til at prøve hvad jeg formaaer." Jøkull greeb et Spyd, lagde an mod Finnboge og rammede hans Skiold, saa Spydskaftet brast. I samme Dieblik kom to springende til, det vare Brødrene Thorer og Thorstein, som strax gik imellem og skildte dem ad; de havde kundet slutte sig til Jøkulls Forehavende da han med eet blev borte, han havde faaet Folk med sig fra næste Gaard. n) Efterat de vare blevne skildte ad, reed Finnboge hiem til Borg og de tillavede Giæstebudet saaledes at de kunde have Ære deraf. En Dag reed Finnboge til Hof og indbød Thorer og Thorstein til Giæstebudet, de takkede ham meget, og sagde, at de gierne vilde holde Venskab med ham, men at Jøkull var stridig og ufoielig, og at de enten kom allesammen eller ingen af dem. Derpaa reed Finnboge hiem. Nogle Dage før Giæstebudet skulde holdes reede Thorer og Thorstein til Borg, og lode Finnboge vide, at de ikke kunde indfinde sig. Finnboge sagde: "Eders Opførsel er brav;" han gav Thorstein et ypperlig forarbeidet Sværd, et kosteligt Klenodie, og Thorer en Guld Fingerring som veiede en Øre, og som han sagde at have faaet til Foræring af sin Svoger Hakon Jarl. De takkede ham meget og reede hiem; Jøkull giordte Nar af sine Brødre for alt dette. Der fortælles, at Giæstebudet blev holdt uden at noget Nyt tildrog sig, og at det gik vel af. Da det var forbi sagde Finnboge, at Thorkell og hans Hustrue skulde blive Vinteren over hos ham. Thorgrim meente, at Thora vilde tage hiem med ham, men hun sagde: "Jeg vælger heller at blive her hos Finnboge, det vil tiene os bedst at følge hans Raad saa meget som mueligt, men naar nogen Tid er gaaet, skal jeg nok komme og besøge dig, min Fader!" Derpaa reed Giæsterne hiem begavede med kostelig Skiænk.

n) Den samme Vildhed, Uregierlighed og Fremfusenhed hvorved Jøkull, og den Klogskab, Sindighed og Fredelighed hvorved Thorstein charakteriseres i *Vatnsdæla S.* er og kiendelig her.

Kap. 32.

Þat er eitthvert finn at Þorkéll mællti til Þóru: nær ætlar þú at finna födur þinn fem þú hétft hönum? Hún kvad hardla gott þyckia hann at finna, enn kvad þat hugbod fitt at hún fæi eigi fídr fyrir hans kofti þó at þau fæti eigi fídr heima þar enn rækift annarftadar. Þorkéll fegir: veit ek at þú mælir þetta fakir vinar þíns Jökuls, enn ek óttaft hann alllítit, ok fkal ecki fara at fídr. Ok einn morgin fnimma var Þorkéll á fótum, ok fpurdi Finnbogi hvat hann fkyldi? Hann kvedft fkyldu rída *k*) med Þóru nordr í Bólftadarhlíd. Finnbogi kvad þat rád at rída hvergi, veit ek at Þóra vinkona mín mun mik ráda láta, hún kvad þat fatt. Þorkéll kvadft rádinn til at fara ef Finnbogi bannadi eigi. Hann kvadft eigi banna vilia; enn fpurt hefi ek at Jökull reid nordr til *l*) Skagafiärdar fyrir fám nóttum, þycki mér eigi vita mega hverfu ferdir ydrar berr faman. Eptir þetta rída þau veftan tvö faman, ok einn hlaupandi fveinn med þeim, rída þar til er þau koma í Hlíd, var vid þeim tekit hardla vel. Madr er nefndr Þórarinn, hann bió á *m*) Vídimyri í Skagafirdi, hann var mikilmenni ok godordsmadr, *n*) ok átti fon er Vilmundr hét. Þórarinn var fkildr þeim Hofs-fveinum, ok var hin mefta vinátta med þeim Jökli, enn öllum ödrum þótti Þórarinn it mefta íllmenni ok ofmetnadar madr mikill. Jökull var þá kominn á Vídimyri, ok er hann hafdi þar eigi lengi verit fpyr hann af hlaupandi mönnum at Þorkéll ok Þóra kona hans voru komin í Bólftadarhlíd, ok litlu fídar byft hann heim at rída. Þórarinn undradift er hann vildi fva fkiótt rída, kvad hann flíkt géra undarliga ok úfrændfamliga vid fik. Jökull kvedft þá fara vilia. Þórarinn reid þá á leid med þeim veftr í fkardit til bæiar þefs er í Vatnshlíd heitir, ok eptir þat

k) med Þórú — þat fatt. omitt. 510.
l) Hrutafiardar. 494. urigtig.
m) þeim bæ er hét á &c. 510. (paa den Gaard fom heed —)
n) ok — hét. omitt. 510.

Kap. 32.

Thorkell spurgte Thora engang, naar hun agtede at besøge sin Fader, som hun havde lovet ham. Hun svarede, at hun længtes storligen derefter, men at det ahnede hende, at hun viiste ham en større Tieneste ved at blive hiemme end ved at begive sig andensteds hen. Thorkell sagde: "Jeg veed, at du siger dette for din Ven Jøkulls Skyld, men jeg er ikke meget bange for ham, og nu skulde vi alligevel reise." En Morgen var Thorkell tidlig paa Færde, og da Finnboge spurgte, hvad han havde i Sinde, svarede han, at han skulde ride nord paa til Bolstadahlid med Thora. Finnboge sagde, at det var raadeligst ikke at ride, "og veed jeg, at min Veninde Thora vil følge mit Raad;" dertil sagde hun ja. Thorkell sagde, at han havde besluttet at reise, dersom Finnboge ikke forbød det. "Jeg vil ikke forbyde det," sagde denne, "men jeg haver spurgt, at Jøkull for faa Nætter siden reed nord til Skagafiord, jeg kan derfor ikke vide, hvorledes I paa Eders Reise kunde støde sammen." Derefter reed de to sammen vesten fra, og en Gangerpilt med dem; de reed lige til Hlid, hvor de bleve modtagne paa det bedste. Thorarin heed en Mand, som boede paa Videmyre o) i Skagafiord, han var en anseelig Mand og Herredsforstander, og havde en Søn ved Navn Vilmund. Thorarin var beslægtet med Hofboerne, og en fortroelig Ven af Jøkull, men alle andre ansaae Thorarin for et meget ondt Menneske og saare overmodig. Jøkull var just dengang kommen til Videmyre, og han havde ikke været der længe før han erfarede af nogle Omløbere at Thorkell og hans Hustrue Thora vare ankomne til Bolstadahlid. Kort efter lavede han sig til Hiemreisen, Thorarin undrede sig over at han vilde ride saa snart bort, og sagde, at det var en underlig Opførsel, og ikke som det sømmede sig mod en Frænde; men Jøkull sagde, at han vilde reise. Thorarin fulgte dem paa Veien vester over Fieldkloften p) til Gaarden Vatnshlid, og der vendte han om, men

o) Videmyre Sogn ligger mellem Vatnsskardsfieldene og Herredsvandene, see Kortet. Olavii Reise, I. S. 249.

p) Nemlig Vatnsskard, som findes paa Kortet.

hverfr hann aptr, enn þeir rída III saman þar til er þeir koma í Bólstadarhlíd, var þá álidinn dagr nockut, ein kona var úti ok vel heilsadi Jökull þvíat hún hafdi hann opt sét. Hann spurdi hvart Þorkéll væri þar? Hún kvad sva vera; þá skaltú, segir Jökull, bidia hann útganga, seg at ek vil finna hann. Hún gérdi sva; sátu þeir mágar í stofu ok fátt manna heima. Svartr hét nautamadr Þorgríms bónda, bædi mikill ok sterkr. Þorgrímr bad Þorkéll fara varliga; þeir tóku vapn sín bádir ok gengu út. Þorgrímr var þá gamladr miök. Þorkéll heilsadi Jökli; hann sagdi: þess skaltú nú viss verda hversu heilann ek vil þik, ok lagdi til hans spióti ok stefndi á hann midiann; ok í því hlióp út Svartr nautamadr, ok hafdi stálhúfu á höfdi mikla ok ákafliga forna ok skiöld fyrir sér, enn ecki hafdi hann höggvopn annat enn hann reiddi myki-reku sína um öxl, ok er Svartr sér athöfn Jökuls slær hann þegar til hans med rekunni, ok í sundr spiótskaptit milli handa Jökli. Jökull bad hann fara þræla armastann. Svartr mællti: ef þú rídr eigi skiótt á brott skal ek slá annann vid eyra þér. Þorkéll lagdi þá spióti til Jökuls, ok í skialdar-spordinn sva at hann klofnadi, ok hlióp spiótit í rist Jökli, ok vard þat allmikit sár. Fylgdarmenn Jökuls sóktu at Þorgrími. Jökull hlióp þá at baki Þorgrími, ok hió med sverdi í höfut hönum, hann hafdi hiálm á höfdi, ok beit eigi sverdit heldr enn med skídi væri slegit. Jökull undradi þetta miök, þvíat þat sverd hafdi hann reynt ádr allvel bíta. Þorkéll lagdi þá til fylgdarmanns Jökuls ok þegar ígégnum hann. Þá mællti Þorgrímr: þat er rád Jökull at rída heim, mun þér þetta verda engi sæmdarför at finni. Jökull sá at þetta mundi sva fara, med því at hann mæddi miök blódrás ok þat at Svartr stód med reidda rekuna ok var búinn at slá hann med ok þótti hönum þat mest svívirdíng, ok vid þetta

de reede tre i Følge lige til Bolstadahlid. De ankom der sildig om Dagen; en Qvinde, som stod udenfor, hilsede Jøkull, thi hun havde seet ham ofte. Han spurgte om Thorkell var der, hun sagde ja. "Beed ham da komme ud," sagde Jøkull, "og siig, at jeg vil tale med ham;" det giordte hun. Thorkell og hans Svigerfader sad i Stuen, og der vare kun faa Folk hiemme. Thorgrim Bondes Qvægvogter heed Svart, han var baade stor og stærk. Thorgrim bad Thorkell være forsigtig, de toge begge deres Vaaben og gik ud. Thorgrim var dengang meget alderstegen. Thorkell hilsede Jøkull; "nu skal du erfare, hvor godt jeg meener det med dig," sagde denne, i det han lagde Spydet an mod ham og vilde bore ham tvært igiennem. I det samme sprang Qvæghyrden Svart frem, med en stor og meget gammel Staalhue paa Hovedet, og Skiold foran sig, og sin Møggreeb paa Skulderen i Stedet for andet Hugvaaben. Saasnart han saae Jøkulls Forehavende, slog han til ham med Møggreeben, og slog Spydskaftet i Stykker mellem Hænderne paa ham. Jøkull skieldte ham for en ussel Træl, og bad ham pakke sig. Svart sagde: "rider du ikke snart bort faaer du nok et Slag under Øret." q) Thorkell lagde derpaa med et Spyd mod Jøkull og rammede Kanten af Skioldet, saaledes at dette revnede, og Spydet foer i Foden paa Jøkull, og var det et svart Saar. Jøkulls Medfølgere søgte ind paa Thorgrim. Jøkull løb da bag ved Thorgrim, og huggede ham med Sværdet i Hovedet, men det beed ikke meer end om det havde været af Træe. Jøkull undredes meget herover, thi det Sværd havde han tilforn prøvet som overmaade skarpt. Thorkell lagde derpaa an mod Jøkulls Følgesvend og giennemborede ham slux. Thorgrim sagde da: "jeg vil raade dig, Jøkull, at ride hiem, thi denne Reise vil ikke skaffe dig nogen Ære." Jøkull mærkede at det vilde gaae saaledes, thi han blev meget afmægtig af det Blodet forløb ham, og Svart stod med opløftet Møggreeb færdig at slaae til ham, hvilket især

q) En lignende Opførsel af en Træl forekommer i *Olafs Tryggv. S.* ed. Sc. P. I. p. 46.

altſaman ſtígr Jökull á bak, ok rídr brott vid annann mann, ok unnir ſtórilla vid ſína ferd, kémr heim, ok er lengi ádr enn hann verdr græddr; ſpyriaſt nú þeſſi tídindi, ok þyckir Jökull hafa íllt af bedit.

Kap. 33.

Þeſſu nærſt kémr ſkip af hafi veſtr í Hrútafiörd á Bord-eyri, ok hét o) Bergr ſtyrimadrinn, ok kalladr Bergr Racki, hann var hinn gérviligaſti madr ok frídr ſynum; hann var kvangadr ok hét Dalla kona hans, ok var kvenna vænſt ok kynſtor, ok kvenna höguſt á alla hluti. Þeſſi Bergr var ſyſtrſon Finnboga hins Rama, ok hét Þórny módir hans, ſú hin ſama p) at Skídi flutti á brott at óvilia Asbiarnar fódur hennar. Þegar Finnbogi frétti þat rídr hann til ſkips, ok fagnar vel q) Bergi frænda ſínum, bydr þeim til ſín, ok þat þiggia þau, ok fara heim til Borgar. Hallfrídi fannſt heldr fátt um vid þau, enn Finnbogi var hardla gladr, ok veitti þeim ſtórliga vel. Lídr af vetrinn, ok talaſt þeir vid frændr, ok bad Finnbogi Berg þar vera lengr hiá ſér, enn ſenda utan ſkip ſitt, ok þat rada þeir af, fá mann fyrir ſkipit; var þat frændi Döllu, r) ſudreyſkr madr at ætt ſem þau voru bædi. s)

Kap. 34.

Grímr hét madr er bió á Torfuſtödum, hann var úngr madr ok úkvangadr, var fadir hans daudr, hann var vel ættadr, ok var t) gérviligr madr, þau voru ſkylld miök ok Vefrídr kona Sigurdar at Gnúpi. Grímr bad ſyſtr dóttr

o) Bardr ſtyrimadr ok Bergr hinn racki. 510.
p) er fyrr Hídi flutti &c. 510.
q) Bardi; og ſaaledes paa flere Steder, 510. urigtig.
r) færeyſkr. 510. (fra Færoerne)
s) ſídan ſigla þeir í haf 510. (derpaa gik de under Seil.
t) hinn verpuligaſti. 510.

tykkes ham at være en stor Skam; han blev altsaa nødsaget til at stige til Hest og ride bort med sin overblevne Følgesvend, heel misfornøiet med sit Tog. Han kom hiem, og det varede længe inden han blev helbredet. Denne Tidende rygtedes nu og syntes alle at det var gaaet Jokull meget ilde.

Kap. 33.

Kort efter ankom et Skib vester i Hrutafiord ved Bordøre, r) hvis Styremand heed Berg med Tilnavn den Modige. Han var en Mand af ypperlige Egenskaber og fager af Udseende; hans Hustrue heed Dalla, en meget smuk og høibyrdig Qvinde, som besad allehaande Færdigheder. s) Denne Berg var en Søstersøn af Finnboge hiin Stærke, og heed hans Moder Thorny, den samme, som Skidi bortførte mod hendes Faders Asbiorns Villie. t) Saasnart Finnboge erfarede hans Ankomst reed han til Skibet, modtog sin Frænde Berg paa det venligste, og indbød dem til sig; de toge derimod og droge hiem til Borg. Hallfrid syntes ikke synderlig godt om dem, men Finnboge var meget glad og beværtede dem herligen. Vinteren gik nu hen, Frænderne talte sammen og Finnboge bad Berg tove længer hos sig, og sende sit Skib bort. Dette bleve de eenige om, og satte en Mand over Skibet, der var Dallas Frænde, og ligesom hine begge født paa Sydersøerne.

Kap. 34.

Grim heed en ung ugivt Mand, som boede paa Torfastad, hvis Fader var død. Han var af god Herkomst, besad mange Dueligheder og var nærbeslægtet med Vefrid Sigurds Hustrue paa Gnup. Grim

r) Bordørehavn, som i Oldtiden blev meget beseilet, ligger paa den vestlige Side af Hrutafiorden heel langt inde. Olavii Reise, I. S. 191. Den findes ikke paa Korterne. Jfr. *Vatnsdæla S.* Kap 14, S. 60.

s) Om denne Bergs Hustrue tales intet i *Vatnsdæla S.* hvor derimod berettes, at han havde en Frille ved Navn Helga, S. 136; som overhoved nærværende Histories Fortælling om Bergs Ankomst er gandske forskiellig fra hiins.

t) Jfr. ovenfor Kap. 1.

þeirra brædra at Hofi, ok þau rád ſkildu takaſt um vetrinn, er þar bodit mönnum til. Grímr var ok miök ſkylldr Möd-ruvellíngum ok fyrir því baud hann þeim Finnboga, ok öllum þeim ſem þau vildi med ſér fara láta. Þeir brædr Þórir ok Þorſteinn budu ok Finnboga, hann kvád mága ſína hafa bodit ſér ádr, enn kvadſt kunna þeim þöck fyrir. Lída nú ſtundir, ok vetrar, gérir vedr hörd ſva at rekr á hríd. Ok þann ſama dag er til bodſins ſklyldi koma búaſt þeir frændr Finnbogi ok Bergr, enn ecki var áreitíngr at fleira mætti fara. Sídan rádaſt þeir til ferdar, géck Finn-bogi fyrir þar til er þeir koma at Vatnsdals-á, var hún all-ólíklig til yfirferdar, var krapaför á mikil, enn lögd frá löndum; þeir binda ſaman vapn ſín, ok höfdu lodkápur fótſídar. Bergr hafdi engi ord um, enn þótti ólíkligt at þeir mundi yfir komaſt. Ok eptir þat leggiaſt þeir til ſunds bádir, bad Finnbogi Berg halda undir belti ſér, leggſt hann ſva at hrydr um krapit, ok med færleik hans komaſt þeir yfir ána, ok gánga þar til er þeir koma til Hofs, voru bodsmenn allir komnir, gánga þeir inn; elldar voru ſtórir í ellda ſkálanum, ok ſátu þar nockurir menn á láng-knockum; voru þeir þar allir brædr. Kolr hét madr, hann var ráda-madr at Hofi, mikill ok ſterkr, ok hinn údælſti. Þeir gánga nú innar hiá elldinum, géck Finnbogi fyrir; ok er þeir koma gégnt þar ſem Jökull (ſat) þá ſtíngr hann höndum vid Bergi, ok hrindr hönum, ok ſtakar hann at elldinum, ok berr hann at hönum Kol er hann annaſt um elldinn edr elldana, hann hrindr Bergi þegar, ok bad hann eigi hlaupa á ſik. Finnbogi ſér þat, ok þrífr annarri hendi lodkápuna milli herda Bergi, ok réttir hann upp annarri hendi med öllum vapnum, enn annarri hendi ſtydr hann á herdar Jökli, ok ſtediar upp yfir hann med öllum ſínum búnadi, ok kémr ſtandandi nidr; ok undruduſt allir þenna færleik. Þeir hliópu þá upp brædr ok tóku vid vapnum þeirra ok vos-klædum, enn fengu þeim þurr klædi. Ok eptir þat gengu þeir til beckiar Gríms brúdguma, ſat Finnbogi á

friede til Hofbrødrenes Søsterdotter, u) Bryllupet skulde staae om Vinteren, og dertil bleve Giæster indbudne. Grim var og nærbeslægtet med dem paa Mødruvøll, derfor indbød han Finnboge og alle dem, som han vilde tage med sig. Brødrene Thorer og Thorstein indbøde ogsaa Finnboge, han sagde, at hans Svogre havde alt indbudet ham, og takkede dem i øvrigt derfor. Imidlertid gik Tiden hen, Vinteren indfandt sig, det blev haardt Veir med Sneefog og Storm. Samme Dag, som Giæstebudet skulde begynde, lavede Frænderne Finnboge og Berg sig til, men ingen flere lystedes at drage did. Derpaa begave de sig paa Veien, Finnboge gik foran lige til Vatnsdalsaaen, den var næsten umuelig at komme over, der var en stærk Iisgang i den, men ved Landet var den lagt til; de bandt deres Vaaben sammen og havde fodside lodne Kapper. Berg taug stille, men ansaae det for umueligt at de kunde komme over. Derpaa sprang de begge ud, Finnboge bad Berg holde ved sit Belte, og svømmede saaledes at han skiød Isen foran sig, og var hans Styrke og Færdighed saa stor, at de kom over Aaen og begave sig til Hof, hvor alle Giæsterne vare ankomne. Der vare store Baal i Røgstuen, og der sad nogle Mænd paa Langbænke; alle Broderne vare der. Kol heed en Mand, som var Huusfoged paa Hof, stor og stærk, og meget ond at omgaaes. De gik nu længer ind i Stuen mod Ilden, Finnboge gik foran, og da de kom lige for det Sted, hvor Jøkull sad, stødte denne med Hænderne til Berg saa at han kom til at snuble ved Ilden, og foer hen paa Kol, som havde med Ilden at bestille; denne stødte strax Berg tilbage og bad ham ikke løbe paa sig. Finnboge saae det, greeb med den eene Haand Berg i hans lodne Kappe mellem Skuldrene, og holdt ham opret i heele sin Rustning, og med den anden Haand støttede han sig paa Jøkulls Skuldre, og sprang over ham i alle sine Klæder og kom til at staae paa Beenene; alle beundrede denne hans Behændighed. Brødrene sprang derpaa op og toge imod deres Vaaben og Reiseklæder, og gave dem tørre Klæder igien; derefter

u) Hun forekommer ikke i Vatnsdæla Saga S. 86, 124, blandt Ingemunds Dettreborn, ligesom og den følgende Tildragelse fortælles der at være skeet ved en anden Persons Bryllup og paa et andet Sted end her. S. 130. De øvrige Omstændigheder ved Striden fortælles ogsaa noget forskiellig hos begge Forfattere.

adra hönd hönum; fór veitslan fram it bezta, ok at lokinni voru giafir géfnar. Þórir gaf Finnboga stódhross þau er eigi voru í Vatnsdal önnr betri; enn Þorsteinn gaf hönum hiálm ok spiót góda gripi. Finnbogi þackadi þeim vel. Ok er menn voru búnir, geck Bergr hinn Racki at Kol, ok slær exar-hamars högg í höfudit, ok féll hann þegar í óvit; hlaupa þá hvartveggi til vapna. Enn med því at margir *u*) urdu medalgaungu menn þá skilia þeir at sinni. Ok um sumarit eptir kémr skip af hafi, þat it sama sem Bergr átti; ok þetta sama sumar skorar Jökull Finnboga á hólm, enn Þorsteinn Bergi hinum Racka, ok þessu iáta þeir, ok ákveda dag nær þeir skulu finnast; ok er at þeirri *v*) stundu kémr, segir Dalla þeim frændum at henni gatst ecki at þessari ætlan, skal ek géra þat vedr at hvartki ydr né ödrum mönnum sé úti vært. Finnbogi bad hana eigi þat géra, kvad þá skömm mundu alla æfi uppi vera ef þeir gengi á heit sín, ok mundi þeim virdt til hugleysis. Dalla kvadst á þat hætta mundu heldr enn hún misti bónda sins, ok eigi vard at hégóma. Sva mikil hríd kom á at þat var med miklum ólíkindum hve stormr var edr snæfall, var ok sva sagt at Finnboga þótti allillt, enn þat ætladi hann at engi þeirra mundi koma; þá sitia þeir heima. Vedrit héldst III nætr, ok er upplétti þóttust menn engann stad siá snióvarins; þat spurdist ok at þeir Hofs-sveinar höfdu komit á mótit, ok þat med at Jökull hafdi reist Finnboga níd allhædiligt þar sem þeir skyldu fundist hafa. Spyriast nú þessi tídindi, ok þyckir mönnum allmiök þetta hafa ávordit fyrir Finnboga, ok aptrdrepa mikil hans virdíngar; siálfum hönum þótti þetta sva íllt at engann hlut hafdi hönum þann til handa borit at hann yndi verr vid; ok lagdi hina mestu fæd á Döllu. Lídr nú af vetrinn. Þau Finnbogi áttu III syni, hét einn Gunnbiörn, annar Þórir, þridi Eyiúlfr, ok voru allir *x*) hinir vænligstu menn.

u) voru í millum at standa. 510.

v) stefnu. 494. (Mode)

x) hinn vænstu manns efni. 510.

gik de til Brudgommens Grims Bænk, hvor Finnboge fik Sæde paa den eene Side af ham. Giæstebudet blev holdt paa det prægtigste, og ved dets Slutning bleve Gaver uddeelte. Thorer gav Finnboge et Stod Heste, som ikke eftergav noget andet i Vatnsdalen, og Thorstein gav ham gode Vaaben, nemlig Hielm og Spyd. Finnboge takkede dem meget. Da alle vare færdige til Afreisen gik Berg hiin modige til Kol og huggede ham med Øxehammeren i Hovedet, saa han strax faldt i Afmagt. Paa begge Sider greeb man nu til Vaaben, men da der vare mange som lagde sig der imellem, saa skildtes de for denne Gang ad. Sommeren efter kom det Skib, som Berg eiede, til Landet. Samme Sommer udfordrede Jokull Finnboge til Holmgang, og Thorstein Berg hiin modige; dette toge de imod og bestemte Kampdagen. Da denne kom, sagde Dalla til Frænderne, at hun hovede ikke dette Forehavende, og at hun skulde opvække et saadant Uveir, at hverken de eller andre kunde være ude. Finnboge bad hende lade dette være, da det vilde være en evig Skam for dem, om de ikke holdt deres Aftale, og det vilde blive udlagt som Feighed. Dalla sagde, at hun heller vilde vove det end miste sin Huusbonde. Det skeedte som hun havde sagt, der reiste sig saa skrækkeligt et Uveir, at man næsten aldrig havde seet Mage til Storm eller Sneefog; der siges, at Finnboge var ilde tilfreds dermed, men troede dog ikke at nogen af de andre vilde indfinde sig, de bleve derfor hiemme. Uveiret holdt ved i tre Døgn, og da det hørte op var der intet Spor af Sneen at see. Det spurgtes nu, at Hofboerne havde indfundet sig paa Pladsen, og at Jokull havde reist en meget vanærende Nidstang for Finnboge paa det Sted, hvor de skulde have kiæmpet. Denne Tidende rygtedes, og syntes alle at dette var et stort Vanhæld for Finnboge, som giordte meget Skaar i hans Anseelse. Han selv tog sig dette saa nær, at der ikke var hændt ham noget, som han havde været meere misfornøiet med, og blev han derfor meget fortørnet paa Dalla. Vinteren gleed nu hen. Finnboge havde tre Sønner med sin Hustrue, den eene heed Gunnbiørn, den anden Thorer, den tredie Eiolf, alle meget haabefulde Ungersvende.

Kap. 35.

Um ſumarit byr Bergr ſkip ſitt, ok ætludu þau at ſigla, lætr Finnbogi flytia varnat þeirra til ſkips. *y*) Þorkéll ok Þóra voru þá med Finnboga. Ok er Bergr er búinn rída þeir Finnbogi ok Þorkéll med hönum, Rafn hinn Litli fór ok med nockura klyfia-heſta; rída þeir þar til er þeir koma miök ſva veſtr af hálſinum Hrútafiardar-hálſi. Rafn hafdi farit fyrr. Ok er þeir rída ofan fyrir hálſinn bídr Rafn þeirra. Finnbogi ſpurdi hví hann færi eigi? edr ſér þú nockut til tídinda? Hann kvad heldr þat; ek ſá hér undir breckuna ofan fyrir oſs at heſtar II komu fram medr ſödlum, þá hliópu fram II menn med vapnum, ok tóku heſtana, ok leiddu upp undir breckuna, er þat ætlan mín at fyrir ydr muni ſetit, ok mun vera fleira manna enn ek hefir ſét, er þat rád mitt at ſnúa adra leid, ok eiga ecki vid þá. Finnbogi ſegir: þeir einir munu vera, at eigi munu fúſari mik at finna enn ek þá, verdr fundr vorr *z*) ſem má, eigi ſkulu vid bera nídíngs-ord þetta ſinni ſva at vér flyiim fyrr enn vér þurfim edr þolim uheyriligar ſkammir. Eptir þat rída þeir á einn griót-hól, ſiá þá hvarir adra; var þar kominn Jökull Ingimundarſon ok Þórarinn frændi hans, Vilmundr ſon hans, ok Kolr rádamadr, voru þeir *a*) XII ſaman, ok allir hinir vígligſtu. Þeir Finnbogi leyſtu upp ſteina nockura þar til er þeir koma at. Jökull mællti þá: þat er nú rád at minnaſt exar-hamars höggſins Kolr! þá hlióp Kolr fram ok lagdi ſpióti til Bergs ok kom í *b*) ſkiöldinn, Bergr bar af ſér ſkiöldinn vid, ok í því lagdi Jökull til Bergs ok í hálsſtefnit frammi fyrir hóſtinu, þetta ſá Finnbogi ok brá ſverdi ok hió í ſundr ſpiótſkaptit. Þórarinn ſótti at Þorkéli, ok II menn med hönum. Þorkéll vardiſt vel ok drengiliga, ok féll vid gódann ordstír. Bergr lagdi til Kols í gégnum ſkiöldinn ok fyrir brióſt Kol, ok féll hann á bak aptr, ok í því ſló Finnbogi hann med ſteini í höfudit, ſva at í ſmán

y) fór Dalla ok þegar til ſkips. 510. (Dalla gik ſtrax ombord)
z) at því kaupi ſem audnaz. 510. (ſom Lykken vil)
a) XV 510.
b) í hálsſtefnit frammi fyrir &c. 494.

Kap. 35.

Om Sommeren lavede Berg sit Skib til og agtede at seile bort med sin Hustrue; Finnboge lod deres Vahre bringe ombord. Thorkell og Thora vare dengang hos Finnboge. Da Berg begav sig paa Veien reed Finnboge og Thorkell med ham; Rafn hiin lille drev nogle Pakheste. De reede afsted indtil de vare komne et langt Stykke Vester paa over Hrutafiordshalsen. v) Rafn var gaaet i Forveien, og der de reed ned af Halsen tovede han efter dem. Finnboge spurgte, hvorfor han ikke gik frem, og om han blev noget usædvanligt vaer. Han sagde: "Netop, jeg saae her foran os neden under Bakken to sadlede Heste komme frem, derpaa sprang to Bevæbnede til, toge Hestene og trak dem op under Bakken; jeg meener, at nogen maae have lagt sig i Veien for Eder, er der vist fleere end jeg har seet, jeg vil derfor raade Eder til at vende om ad en anden Vei og ikke give sig af med dem." Finnboge sagde: "Hvem det saa er, saa lyster dem vist ikke meere at møde mig end mig at møde dem, vor Sammenkomst maae blive som den vil, saa skulde vi dog dennesinde ikke paadrage os Nidingsnavn ved at flye før det behøves, eller lade en saa uhørt Vanære sidde os paa." Derefter reede de op paa en Steenhøi, hvorfra de kunde see hinanden; det var Jøkull Ingemundsføn og Thorarinn hans Frænde, hans Søn Vilmund og Huusfogden Kol, i alt tolv og alle drabelige Folk. Finnboge og hans Følge sankede nogle Steene op, indtil de andre kom nærmere. Jøkull sagde: "Nu er det Tid at mindes Øreslaget Kol!" Derpaa sprang Kol frem, lagde an med Spydet mod Berg, og rammede Skioldet. Berg dreiede Skioldet fra sig, og i det samme lagde Jøkull mod Berg og ramte ham hvor Harnisket slap, i Struben. x) Finnboge saae det, drog sit Sværd og huggede Spydskaftet over. Thorarinn og to Mænd med ham angreeb Thorkell. Thorkell værgede sig mandeligen og faldt med megen Berømmelse. Berg lagde an mod Kol igiennem Skioldet lige for Brystet, saa at han faldt baglængs om, og i det samme slog Finnboge ham

v) Om Hrutafiordshalsen, see Olavii Reise, I S. 197.

x) Ved hóst forstaaes egentlig det saa kaldte Adamsbid eller Æble paa Struben. Der fik ogsaa Kong Harald Sigurdsen sit Banesaar. *Heimskr.* III. S. 163.

mola lamdist hausinn, ok féck hann brádann bana. Finnbogi lagdi þá til Jökuls í gégnum skiöldinn ok sva lærit, ok vard þat allmikit sár. Vilmundr sótti þá at Bergi ákaft miök ok II menn med hönum. Bergr lagdi til annars ok í gégnum hann, í því var annarr kominn upp at baki hönum, Bergr snaradist þá vid, ok slæmdi til hans sverdinu annarri hendi ok tók sundr í midiu. Vilmundr lagdi þá til Bergs, ok þat sér Finnbogi at hann var hlífarlaus ok snyr þar til, ok í því leggr Vilmundr í gégnum Berg ok kippir at sér sverdinu. Bergr leit til, ok brosti at ok mællti: minni verdr nú lidveitsla mín vid þik Finnbogi frændi enn ek vilda, ok vel hefir þú *c*) alit mik í vetr, hann *d*) vefr at sér klædin ok sez nidr. Finnbogi hleypr þá at Vilmundi, ok klífr hann í herdar nidr. Jökull leggr þá til Finnboga, enn annarri hendi slær hann med sverdinu ok af Bergi höfudit. Finnbogi hió til Jökuls sva at í beini nam stad. Rafn Litli var sárr miök, ok hafdi drepit einn af fylgdar mönnum *e*) Þórarins Goda. Þeir sóttu þá V at Finnboga, hann hió þá til beggia handa, ok géck í móti þeim hit drengiligsta. Þórarinn géck fast at móti, var hann fullhugi ok rammr at afli. Finnbogi sló hann med steini, ok kom utan á vángann, ok steyptist hann þegar, Finnbogi hió eptir hönum, ok tók hann sundr í midiu; vard hann þá mannskiædr. Ok er þeir höfdu barist um hríd þá sá þeir X manna reid, ok ridu ákafliga mikit, voru þeir þar komnir brædr Jökuls, ok gengu þegar í milli þeirra. Jökull var þá úvígr ok hardla miök sárr, *f*) stódu þeir V upp ok allir miök sárir. Finnbogi var móðr miök enn ecki sárr. *g*) Þórir mællti: hér eru vordin tídindi mikil ok úþörf. Finnbogi svaradi: vordin eru þau at ek mun aldri bætr bída, ok þat hafda ek ætlat nú at vid Jökull myndim eigi optar finnast þurfa, enn nú mun þat á ydru valdi. Þórir kvad þá hætta skyldu; duga þeir þá at þeim mönnum sem lífs var von. Finnbogi flytr heim Berg frænda sinn ok heygir hann skamt frá Borg, stendr þar

c) allt vel vid mik gért. 510. (du har opført dig vel imod mig)
d) varpar fra sér sverdinu. 510. (kaster Sværdet fra sig)
e) Þorgríms. 510.
f) stodu þeir — ecki sár, ómitt, 510.
g) Þórarinn. 510.

med en Steen i Hovedet, saa at Hierneskallen blev knust, og han døde paa Stedet. Finnboge lagde derpaa imod Jokull igiennem Skjoldet og Laaret, og var det et stort Saar. Vilmund og to andre trængte derpaa heftigen ind paa Berg, han lagde mod den eene af dem, og borede ham igiennem; i det samme var den anden falden ham i Ryggen, men Berg dreiede sig, og slog med den anden Haand paa skraae mod ham med Sværdet, og huggede ham midt over. Vilmund lagde derpaa an mod Berg, Finnboge saae at han var ubedækket og vendte sig mod ham, men i det samme jog Vilmund Sværdet igiennem Berg og trak det til sig igien. Berg saae derpaa, smiilte og sagde: "mindre Bistand kommer jeg nu til at giøre dig, Finnboge Frænde! end jeg agtede, og godt haver du beværtet mig i Vinter;" derpaa svøbte han sig ind i sine Klæder og satte sig ned. Finnboge sprang derpaa mod Vilmund og kløvede ham ned i Skuldrene. Jøkull lagde nu mod Finnboge med den eene Haand og med den anden huggede han til med Sværdet og Hovedet af Berg. Finnboge huggede til Jøkull saa Sværdet sad fast i Beenet. Rafn hiin lille var stærkt saaret, og havde dræbt een af Thorarinn Herredsforstanders Følgesvende. Derpaa trængte de fem i alt ind paa Finnboge, han huggede med begge Hænder og tog mandeligen mod dem. Thorarinn gik haardt ind paa ham, han var modig og stærk; Finnboge slog til ham med en Steen, og rammede ham uden paa Kinden, saa han strax styrtede omkuld, Finnboge hug efter ham og huggede ham midt over, og uddeelte nu farlige Hug. Da de havde kiæmpet en Stund saae de ti Mænd komme ridende det hurtigste de kunde, det vare Jokulls Brødre, som strax gik imellem dem. Jøkull kunde ikke længer kiæmpe og var stærkt saaret; der vare fem levende i alt, men alle meget saarede. Thorer sagde: "her ere sørgelige Tildragelser gaaet for sig, som kunde have været undgaaede." Finnboge svarede: "her er skeet noget, som jeg aldrig kan erholde Bøder for, og var det min Agt at jeg og Jøkull ikke oftere skulde behøve at møde hinanden, men nu faaer det at gaae som I vil." Thorer sagde, at de skulde holde op, derpaa søgte de at hielpe dem om hvis Liv der endnu kunde være Haab. Finnboge bragte sin Frænde Berg hiem og begrov ham ikke langt fra Borg, hvor hans Høi endnu

enn haugr hans. Spyriaſt nú þeſſi tídendi, ok þyckir fundr enn hardaſti vordinn, ok Finnbogi *h*) hafa enn ſynt þat at hann er afburdar madr annarra manna um framgaungu. Döllu þótti mikill ſkadi um bónda ſinn, hún bad Finnboga fá ſér Gunnbiörn ſon ſinn til fóſtrs, þótti ſér þat yndi at hafa med ſér nockurn Bergi ſkildan. Enn med því at Finnbogi viſſi at hún var rík miök ok ſtóraudig, ok þat annat at hún hafdi ſárt af bedit ok mikit afhlotit þeirra fundi, þá lætr hann þetta eptir hennar bæn, fær henni í hendr Gunnbiörn ſon ſinn, var hann þá VI vetra edr VII. Hann féck henni ok í hendr XV hundrut mórend, ok *i*) XV vararfeldi, ok ſendi Bárdi á Grænmo. Eptir þat fór hún utan, ok átti hinn bezta *k*) gard, ſkar hún þegar Gunnbirni ſkrúdklædi ok ſkarlat. Hún fór nordr á Grænmó, ok færdi Bárdi bónda giafirnar, leitſt Bárdi allvel á ſveininn; ok þat var einn dag at Bárdr ſpurdi hvart Gunnbiörn vildi glíma vid annan pillt? Hann bad Döllu ráda. Sídann glíma þeir *l*) III lotur, ok þótti Bárdi miök jafnir, ok bad þá hætta. Gunnbiörn kvadſt eigi hætta vilia, *m*) ok hleypr undir ok rekr nidr ſva at þegar gengu í ſundr III rifin í pilltinum, hann kvedſt þá hætta vilia. Bárdr kvad eigi logit til *n*) födurins, ok gaf hönum gullhríng er ſtód VI aura, ok kvad gott í vanum ſídar at hann mundi afbragds madr verda, kvad þenna verit hafa *o*) XV vetra *p*) ok þó enn knáſta, *q*) enn Gunnbiörn var þá VIII vetra. Eptir þat fara þau á brott med hinum beztum giöfum. Vex Gunnbiörn upp med Döllu þar til at hann er *r*) XII vetra, var hann þá ſva mikill ok ſterkr, *s*) ok mikit afbragd annarra manna. Raudr hét víkíngr er

h) hafdi reynt ſik í framgöngu fyrir adra menn. 510. (havde viiſt ſig drabeligere end andre)

i) XII. 510.

k) koſtgérd 494. (Levemaade)

l) VII 510.

m) ok hleypr — vilia. omitt. 510.

n) ætternis hans. 510. (Herkomſt)

o) XII 510.

p) er vid hann hafdi glímt. 510. (ſom havde brødes med ham)

q) enn — vetra. omitt. 510.

r) VII. 510.

s) at hann þótti afbragd úngra manna. 494. (at han ſyntes at overgaae alle Ynglinger)

staaer. y) Denne Tidende rygtedes nu og tyktes alle at denne Kamp havde været meget haard, og at Finnboge havde her igien viist at han overgik alle andre i drabeligt Mod. Dalla sørgede meget over sin Huusbonde, og bad Finnboge at overlade hende sin Søn Gunnbiørn til Opfostring, da det vilde være hende en Trøst at have een af Bergs Slægtninge hos sig. Da nu Finnboge vidste at hun var meget riig og velhavende, og hiin Kamp desuden havde foraarsaget hende saa stor Skade og Hiertesorg, saa føiede han hende heri, overgav hende sin Søn Gunnbiørn, som da var sex eller syv Aar gammel, og skyede hende desuden 1500 i sortfarvet Vadmel z) og femten vævede Kapper, a) som han sendte Bard paa Grenmo. Derpaa reiste hun til Norge, hvor hun eiede en herlig Gaard, og syede strax Stadsklæder af Skarlagen til Gunnbiørn. Hun reiste nord til Grenmo og overbragte Bard Bonde Gaverne. Bard syntes overmaade godt om Drengen. En Dag spurgte han Gunnbiørn om han vilde brydes med en anden Dreng? han sagde, at det kom an paa Dalla. Derpaa brødes de tre Togter med hinanden, Bard syntes at de vare næsten lige, og bad dem holde op, men Gunnbiørn vilde ikke, løb ind under den anden Dreng og slog ham ned saa tre Ribbeen gik itu i ham; nu vilde han holde op, sagde han. Bard tilstod, at han ikke vanslægtede fra sin Fader, gav ham en Guldring, som veiede sex Øre, og sagde, at man kunde haabe en dygtig Mand af ham, da hiin i femtende Aar havde været den kiækkeste man kunde see, men Gunnbiørn var dengang kun otte Aar gammel. Derpaa reiste de bort med kostelige Gaver. Gunnbiørn voxte op hos Dalla indtil sit tolvte Aar, han var da baade større og stærkere end andre af den Alder. En Viking ved

y) Her er nærværende Saga i en fuldkommen Modsigelse med Vatnsdæla Saga, hvor i Kap. 35 udtrykkelig siges, at Berg drog bort efter det uhældige Udfald af hans og Finnboges Stridigheder med Ingemunds Sønner.

z) I Texten maae underforstaaes Vadmála (cfr. *Kristni S.* p. 168) mórendt vadmál nævnes i *Jónsb.* Kaupab. Kap. 5. Soluvodarkubl mórendr i *Fliótsdæla S.* Cap. II. Om Betydningen af mórend, s. *Vidalíns skurt ágrip.*

a) J. Johnsen har i en lærd Note i sin Hist. eccl. Isl. IV. p. 131-33 udførlig beviist, at ved Vararfelld forstaaes Tøier vævede af Uld, der brugtes baade som Kapper og som Sengetæpper, og udgiordte en betydelig Handelsartikel fra Island til Norge.

bedit hafdi Döllu, *t*) ok hafdi Gunnbiörn fyrir fezt ſkarpliga, ok hafdi Raudr brott farit í íllu ſkapi. Nú er ſva komit at Dalla fær Gunnbirni ſkip ok leggz hann í hernat, ok er hverium fræknari í framgaungu, heriar hann á víkínga hvar ſem hann kémr fram; ok at álidnu ſumri finnaſt þeir Raudr víkíngr undir ey einni, ſlær þegar í bardaga med þeim, hafdi Raudr dreka ágætann, var hann bædi hardr ok íllr vidreignar, fellr lid af hvarumtveggium. Þá mællti Gunnbiörn: villtú glíma vid mik Raudr? hverſu gamall ertú, ſegir Raudr? ek em nú XII vetra ſegir hann. Þá þycki mér til lítils vera edr engiſs at glíma vid þik; enn þó ſkaltú ráda. Eptir þat taka þeir at glíma lengi, ok er Gunnbiörn aflaminni ok fordar ſér meir. Raudr ſækir med ákéfd ok þar til er hann mædiſt. Gunnbiörn ſækir þá eptir megni þar til er Raudr fellr; Gunnbiörn hafdi einn tygilkníf á hálſi er fóſtra hans hafdi géfit hönum, ok med því at hann hafdi ecki vapn til þá tekr hann þenna litla kníf ok ſkér af Raudi höfudit med. Eptir þat tekr Gunnbiörn dreka þann enn góda ok allt þat góts er Raudr hafdi átt, enn lætr fara menn í fridi med ſitt góts, ok kalla þeir hann hinn beſta dreng; ferr hann um hauſtit til fóſtru ſinnar, ſitia þar um vetrinn gladir; ſkortir eigi fé ok gott yfirlæti.

Kap. 36.

Sva er ſagt þá er kriſtni var bodut á Islandi, ſá fagnadr er öllum hefir meſtr vordit, at engi vard fyrr til né ſkiótari enn Finnbogi hinn Rami at játa því med Þorgeiri módurbródr ſínum, var hann ok iafnan ſídan formælandi þeſs at ſtyrkia ok ſtydia ſem hinir ágætuſtu menn bodudu, vard ok ſiálfr vel kriſtinn. Þat er ſagt eptir fall Bergs hinns Racka at Hallfrídr fæddi barn, lét Finnbogi þegar kalla eptir Bergi frænda ſínum, unni hann hönum einna meſt ſona ſinna. Berſi hét madr, hann bió í Hvammi í Vatnsdal, hann var ſkildr þeim Hofsſveinum, höfdu þeir

t) enn hún hafdi ſyniat hönum ſnarpliga. 510. (men hun havde afſlaaet ham det reent ud)

Navn Raud havde friet til Dalla, men Gunnbiørn havde sadt sig stærkt derimod, og Raud var dragen bort i Vrede. Nogen Tid efter gav Dalla Gunnbiørn et Skib, hvormed han foer ud paa Søetog; ingen kunde vise meere Tapperhed end han, han jagede efter Fribyttere hvor han kom frem, og mod Slutningen af Sommeren stødte han paa den Viking Raud under en Oe. Der begyndte strax en Kamp imellem dem, Raud havde et ypperligt Drageskib, og selv var han baade haard og ond at give sig af med, der faldt Folk paa begge Sider. Gunnbiørn sagde da: "vil du brydes med mig, Raud?" "Hvor gammel er du," spurgte denne. "Jeg er nu tolv Aar." "Da synes det mig at være lidet eller ikke betydeligt at kiæmpe med dig, men dog skal du faae Lov at raade." Derpaa begyndte de at brydes, det varede længe, Gunnbiørn var ikke saa stærk som Raud og søgde at skaane sig. Raud angreeb ham med saadan Hæftighed at han tilsidst blev træt; nu trængte Gunnbiørn ind paa ham af al Magt, saa at Raud tilsidst faldt. Gunnbiørn havde en Dolk om Halsen, som hans Fostermoder havde givet ham, og da han intet andet Vaaben havde, tog han denne lille Kniv og skar Hovedet af Raud med. Derpaa tog Gunnbiørn den herlige Drage og alt det Gods, som Raud havde eiet, og lod Folkene fare i Fred med deres Eiendeele, hvorover de priiste meget hans Ædelmodighed. Om Høsten begav han sig til sin Fostermoder, hvor de levede fornøiede Vinteren over, og manglede dem hverken paa Penge eller Æresbeviisning.

Kap. 36.

Der fortælles, at da Christendommen blev forkyndet paa Island, den glædeligste Begivenhed for alle, var Finnboge hiin stærke den første og bereedvilligste til at antage den tilligemed sin Morbroder Thorgeir, og viiste han sig siden altid meget redebon til at understøtte og fremme det, som de hellige Mænd forkyndte, og var selv en god Christen. Der fortælles, at Hallfrid efter Berg hiin modiges Fald fødte en Dreng, som Finnboge lod opkalde efter denne sin Frænde, og elskede meest af alle sine Sønner. En Mand ved Navn Berse boede paa Hvamm i Vatnsdalen, han var beslægtet med dem paa Hof, som havde skaffet

kvæntann hann ok lagt til fé med hönum, hafdi hann ádr verit hleypi-pilltr þeirra brædra, enn var nú vordinn gildr madr ok lagamadr mikill. Þessi madr eggiadi þá brædr jafnan til mótgángs vid Finnboga. Jökull lá lengi í sárum, ok vard þó heill. Þess er gétit eitthvert sinn at Finnbogi hafdi ridit til Gnúps at finna Sigurd, ok ádr hann ridi ábrótt kémr hann í Hvamm at finna Bersa, ok mællti: Sva er mér sagt Bersi, at þú sért miök spillandi um lyndi frænda þinna, ok miök æsandi þá á hendr mér, enn þar sem þú ert lítils verdr hiá þeim, þá skal ek sva finna þik eitt hvert sinn at þú skalt aldri þrífast. Bersi segir: ek hefi lítit atgért hértil, enn þat villdi ek, þú ættir til at segia hedan af at engi skal þér grimmari enn ek. Finnbogi sat á baki, ok reid at hönum ok sló hann u) kinnhest, sva at þegar féll hann í úvit, ok kvad Finnbogi ecki vapn á hann berandi, bad hann svá annars verra bída, rídr hann heim ok lætr kyrt um. Þat var einn tíma at þau Finnbogi ok Hallfrídr rída nordr til Liósavatns, tók Þorgeir vid þeim bádum höndum, ok vard þeirra kvamu stórliga feginn. Litlu sídar kom þar sendimadr utan v) úr Vík, ok sagdi Asbiörn kránkann miök, ok bad Þorgeir koma út þángat, enn þau vissu eigi at Finnbogi væri þar kominn. Eptir þetta rída þau út öllsaman, verdr allt fólk þeim stórliga segit, ok var Asbiörn miök siúkr, skipar hann til um þá hluti sem hann vildi sín umrád standa láta, sagdi at Finnbogi átti fé at taka allt eptir hans dag, ok kvad hönum unna stórvel at nióta, bad þau hión géra þat tillæti vid sik at láta heita eptir hönum, kvadst þess vænta at nockr hamíngia mundi fylgia. Eptir þat fá þeir hönum prest at veita hönum þá hluti er hann þurfti naudsynliga, ok sídan þraungir hann sóttinn sva at þar af deyr hann; búgguft sídan brott med lík hans, ok fór fiöldi med utan þadan. Ok er þeir rída utan um Flateyiardals heidi, ok um kambinn Almannakamb, enn annarr heitir Finnboga-kambr, þá bad Þorgeir þá stíga af hestum sínum, var vedrit gott ok heitt, ok mæddust hestarnir undir börunum; þeir gérdu sva. Þá mællti Þorgeir til Finnboga: med því frændi at þat er líkara at frestist kvamr

u) Kinndrap. 510.
v) af Eyri. 510. (fra Øre)

ham Giftermaal og forstrakt ham med Penge dertil; tilforn havde han været Brødrenes Gangerpilt, nu var han bleven en gild Mand og meget kyndig i Lov og Ret. Denne Mand æggede Brødrene jævnligen til at bryde med Finnboge. Jokull laae længe af sine Saar, men kom sig dog. Engang, siges der, at Finnboge var reden til Gnup for at besøge Sigurd, og før han reed bort begav han sig til Berse paa Hvamm, og sagde: "Jeg hører, Berse! at du søger at bryde Forstaaelsen mellem mig og dine Frænder, og at ophidse dem imod mig, men da du kun er ringe mod dem at regne, saa skal jeg ramme dig engang saaledes, at du aldrig skal forvinde det." Berse sagde: "jeg har kun blandet mig lidet i den Sag, men du skal fra nu af komme til at erfare, at ingen skal være dig hadskere end jeg." Finnboge var til Hest, han reed hen til ham og gav ham et Ørefigen, saa han strax faldt i Afmagt, sagde, at han ikke fortiente at man brugte Vaaben imod ham, og at han maatte være belavet paa endnu værre Medfart; derpaa reed Finnboge hiem og lod som intet var skeet. Engang reed Finnboge og Hallfrid nord til Liosavatn, Thorgeir tog paa det kierligste mod dem, og glædede sig meget over deres Besøg. Kort efter kom der et Sendebud ude fra Vik, som berettede, at Asbiørn var meget syg, og bad Thorgeir komme der hen; de havde ikke vidst at Finnboge var der. Derefter reede de alle derhen, og bleve modtagne med megen Glæde. Asbiørn var meget syg, han giordte nu de Bestemmelser, som han vilde skulde iagttages, forresten sagde han, at Finnboge skulde arve alting efter ham, og at han undte ham det af Hiertet; han bad, at de vilde føie ham i at lade ham opkalde, og haabede at dermed vilde følge Lykke. De hentede en Præst, som kunde betiene ham med det som nu var ham meest fornødent, og derefter tog Sygdommen saadan Overhaand, at han døde. Siden droge de afsted med hans Liig, og en stor Mængde Folk fulgte det derfra. Da de reede uden om Flatøedalsheeden og over Bakken Almannakamb (den anden kaldes Finnbogakamb), bad Thorgeir dem stige af Hestene, thi Veiret var godt og varmt, og Hestene bleve trætte under Liigbaaren; saa giordte de. Thorgeir sagde derpaa til Finnboge: "da det rimeligviis, Frænde, vil vare længe inden du kommer hid nord igien, saa vilde vi bede dig vise os, dine Frænder og Venner

þínar nordr híngat þá vilium vér bidia þik at þú fynir hér nockurá aflraun, er bædi eru hiá frændr þínir ok vinir. Finnbogi fpurdi: hvat hann villdi heldft hvat hann gérdi; edr vili þér at vér glímum? Þorgeir kvad þat ecki gaman mundu vera. Finnbogi leggr þá af fér kápuna, var madr-inn bædi x) mikill ok vegligr, midmiórr ok herdi-breidr, limadr manna bezt ok hærdr vel, hverium manni frídari ok hinn kurteifafti, ok allra manna hermannligaftr undir vapnum; ok þat vilium vér fegia at fáir edr aungvir muni fterkari verit hafa á Islandi þeirra er einhamir hafa verit. Finnbogi gengr þar at fem einn fteinn mikill ftód jardfaftr, hann hnyckir upp fteininum, ok fyndift fleftum mönnum ólíkligr til hafs fyrir vaxtar fakir, hann tekr II fteina ok leggr á enn mikla fteininn, tekr upp allafaman á bríngu fér, ok gengr med eigi allfkamt, ok fkytr nidr fídan, fva at fteinninn géck eigi fkémra nidr enn tveggia álna nidr í jördina, ok heyrum vér þat fagt at lítil merki fiái nú þefs ens mikla fteinfins, enn hinna fiái II er hann lagdi á ofan. Þorgeir bad hann hafa þöck fyrir, er þat líkaft at þeffi aflraun, þó at þú kallir eigi mikla, fé uppi medan Island er bygt, ok þitt nafn kunnigt hverium manni. Eptir þat búa þeir ferd fína, ok létta eigi fyrr enn þeir koma til Liófavatns, var Asbiörn iardadr, ok þótti verit hafa it mefta mikilmenni. Enn þat vard rád þeirra at vilia Þorgérdar at hún fkylldi búa á Eyri med umfiá Þor-geirs bródur fíns. Ok eptir þat byft Finnbogi heim med fitt föruneyti, þiggia þau þar ágætar giafir, ok fkilia med mikilli vináttu, ok ridu þá til Eyiafiardar, fann y) Hall-fridr þar frændr fína ok vini, ok þágu gódar giafir. Sídan

x) vænligr ok velvaxinn. 494. (ſmuk og velvoxen)

y) hann. 510. (han)

her nogen Prøve paa din Styrke." Finnboge spurgte, hvad han helst vilde have, om han vilde at han skulde brydes med nogen. Thorgeir sagde, at det ikke vilde være nogen Fornøielse. Finnboge lagde derpaa Kappen fra sig, og var Manden baade stor og anseelig, smal i Midie og hærdebreed, stærk af Lemmer og haarfager, saare velskabt og hovisk, og den allerdygtigste i Vaabenbrug, og kunde vi sige, at faa eller ingen i Island har været stærkere af dem, som ikke have været med Troldomskraft begavede. Finnboge gik hen til en stor Steen, som stod fast i Jorden, han rykkede den op, skiøndt de fleeste ansaae det for umueligt at løfte den for dens Størrelses Skyld, tog dernæst to Steene, som han lagde paa den store Steen, og lagde dem alle sammen op paa sit Bryst, gik et godt Stykke Vei med dem og lod derpaa (den store) falde ned, saaledes at den sank to Alen dybt i Jorden, og have vi hørt fortælle, at der nu kun skal være lidet at see af den store Steen, men de to, som han lagde oven paa, kan man see. b) Thorgeir takkede ham derfor, og sagde: "det er at formode at denne Prøve paa dine Kræfter, skiøndt du selv ikke anseer den for betydelig, vil blive berømt og dit Navn kiendt af enhver saa længe Island er beboet." Derefter lavede de sig til Reisen, og standsede ikke før de kom til Liosavatn. Asbiørn blev jordet og var anseet for at have været en mægtig Mand. Efter deres Raad og Thorgerds egen Villie blev besluttet at hun skulde boe paa Øre og hendes Broder Thorgeir have Tilsyn med hende. Derpaa lavede Finnboge sig til Hiemreisen med sit Følge, de modtoge anseelige Gaver, toge en venlig Afskeed og reede til Oefiord; hvor Hallfrid besøgte sine

b) Lignende Prøver paa uhyre Legemskræfter tillægger Traditionen i Island ogsaa den bekiendte Gretter Asmundsen, om hvilke jeg her vil anføre hvad der findes i Olafsens Reise, I. S. 616, da det tillige passer sig paa nærværende Sted: "Grettistak kaldes store Steene, og den eene paa "Thingmændsheide, og den anden paa Trekyllisheide; disse skal den Kiæmpe "Gretter have opreist, og lagt andre mindre Steene under dem, hvilke "endnu sees. Men de ere saa store, at eet Menneske umuelig kunde naae "om dem med Armene, for at bevæge dem, om man end vilde sætte, at "samme havde havt Styrke dertil. Men i den Tid Landet var folkerigt, "og Indbyggerne reiste i store Flokke over disse Fieldveie, da kunde jo flere "Mennesker tilsammen, naar de kun havde Tov ved Haanden, magelig "udrette sligt." Allerede den gamle Arn. Jonsen meente, at det var skeet ved Hielp af Maskiner. cfr. *Bartholini* Antiquit. p. 138-39.

rída þau veſtr til Vídidals, ok koma heim til Borgar, vard allt fólk þeim ſtórliga fegit. Þann ſama vetr fæddi Hallfrídr ſveinbarn ok ſkylldi heita Asbiörn, ok var hinn vænligſti; ok þegar hann var nockurra vetra ſendir Finnbogi hann nordr á Eyri til Flateyiar-dals Þorgérdi módur ſinni, fæddiſt hann þar upp ok kvangadiſt, ok var it meſta hrauſtmenni. Er þar komin mikil ætt frá hönum ok ſtórmenni. Þau Finnbogi áttu ok ſon er Þorgeir hét, ok kalladr eptir Þorgeiri Goda; ok þat vilia menn ſegia at þau ætti VII ſyni, ok alla hina efniligſtu menn ok hina hrauſtuſtu.

Kap. 37.

A einu ſumri kom ſkip í Hrútafiörd, ok átti ſá madr hálft er Lodinn hét, *z*) enn hálft átti Gunnbiörn Finnbogaſon, férr hann þegar heim til Borgar, ok verda þau hión hönum ſtórliga feginn. Lodinn férr til Hofs med annann mann, ok þá viſt *a*) med Jökli. Gunnbiörn var hverium manni meiri ok *b*) vænligri, ok líkr miök födur ſínum, var hann þá XV vetra gamall. Sva er ſagt at leikar voru í Hvammi at Berſa er fyrr var gétit, ſva var ok jafnan leikit at Hofi. Gunnbiörn reid jafnan til leika í Hvamm, ok þótti Finnboga þat hvergi betr er hann fór jafnan einsliga, bad hann géra annathvart at fara eigi edr margmennari, ella. Berſi var jafnan í íllu ſkapi er hann kom, ok lét ſem dólgligaſt. Þat var einn dag er Gunnbiörn reid veſtan til Hofs til leiks ok IIII húskarlar med hönum, komu þeir í Hvamm, ok var kominn fiöldi leikmanna. Þar var kominn Jökull frá Hofi ok hans menn, ok var talat margt um glímr. Spurdi Jökull ef Gunnbiörn vildi glíma, mantú vera ſterkr madr ſem fádir þinn. Hann kvad lítinn knéleik ſinn, kvadſt ok eigi vera gamall miök. Þá mællti Berſi: þat þyckir oſs rád at þeir Gunnbiörn glími ok Jökull, man hann vera vel knárr, þar ſem hann er ſon hans Víddæla-Goda, at engir ſkulu nú

z) enn — Finnbogaſon. omitt. 510.
a) af þeim brædrum. 510. (hos Brødrene)
b) ſterkari ok hinn vænligaſti. 510. (ſtærk og meget ſmuk) vegligri. 494 (anſeeligere)

Frænder og Venner, og fik ligeledes gode Foræringer. Derfra reede de vester til Vididal og kom hiem til Borg, hvor alle modtoge dem med megen Glæde. Samme Vinter fødte Hallfrid en Dreng, som blev kaldet Asbiørn, og tegnede meget godt. Saasnart han var nogle Aar gammel, sendte Finnboge ham nord til Øre i Flatøedalen til sin Moder Thorgerd, hvor han blev opfostret og siden giftede sig. Han var en meget tapper Mand, fra ham nedstammer en talrig Afkom og mange fornemme Folk. Finnboge havde og med sin Kone en Søn, som blev kaldet Thorgeir efter Thorgeir Herredsforstander, og vil man sige, at de skal have havt 7 Sønner, alle duelige og kiække Mænd.

Kap. 37.

En Sommer ankom et Skib i Hrutafiord, hvoraf en Mand ved Navn Lodinn og Gunnbiørn Finnboges Søn eiede hver det halve; denne drog strax hiem til Borg, og blev af sine Forældre modtagen med megen Glæde. Lodinn og en anden begav sig til Hof, og lagde sig ind hos Jøkull. Gunnbiorn var overmaade høi og fager, og lignede meget sin Fader; han var dengang femten Aar gammel. Der fortælles, at der holdtes Leege hos Berse paa Hvamm og ligeledes jævnlig paa Hof. Gunnbiørn reed ofte til Leegene paa Hvamm, men Finnboge syntes ikke godt om, at han reiste den Vei allene, og bad ham enten ikke drage did eller i Selskab med fleere. Berse var gierne i ondt Lune, naar han kom, og viiste sig meget fiendsk sindet. En Dag da Gunnbiørn med fire Huuskarle reed vester fra til Leeg paa Hof, kom de til Hvamm, hvor der havde indfundet sig en stor Mængde for at leege, og blandt dem Jøkull fra Hof og hans Folk. Der blev talt meget om Brydning; Jøkull spurgte Gunnbiørn om han vilde brydes, og meente, at han var ligesaa stærk som hans Fader. Han sagde, at han havde kun liden Færdighed deri, og at han heller ikke var gammel nok. Berse sagde: "det tykkes os passeligt at Gunnbiørn og Jøkull brydes; han Herredsforstanderens Søn fra Vididalen maae være meget dygtig da ingen tør give sig i

þora til jafns at leika vid, finnum vér þat Vatnsdælar at Ingimundr er allr, enn ſynir hans þola bædi ſínar ſkémdir ok annarra frænda finna. Eptir þetta taka menn til leiks, var Gunnbirni ſkipat ímóti Jökli, genguſt þeir at faſt, ok gérdu lánga lotu ok féll Jökull á kné. Þá var umrædt at þeir mundi hætta ok kallaſt jafnir, Jökull vill þat eigi, ok gérdu þeir lotu adra, ok féll þá Gunnbiörn á kné. Þá géngu menn at ok bádu þá hætta. Jökull kvad ecki reynt vera. Eptir þat taka þeir til it þridia finn, Gunnbiörn leyſir þá til ok hleypr undir Jökull, ok þrífr hann upp á bríngu ſér, ok ſetr nidr innar vid pallinn mikit fall. Þeir Jökull ok Berſi hliópu til vapna, ok voru halldnir; eptir þat ſkilia þeir leikinn; rída þeir Hofsmenn þegar í brott ok ſva Berſi, Gunnbiörn byſt ok heim. Ingibiörg hét heimakona þar í Hvammi, væn ok c) vinnugód, ok af gódum ættum, hún hafdi jafnan vel tekit vid Gunnbirni, ok þiónat hönum jafnan er hann kom, gérdi hann ok jafnan margtalat vid hana, hún géck at Gunnbirni ok bad hann eigi rída hina ſömu leid aptr ſem hann hafdi þángat ridit, er þat ætlan mín at þeir ſitie fyrir þér, hann kvedſt þat eigi hirda, man ek rída ſem leid liggr bædi um Vatnsdal ok Vídidal, hvart ſem ek em lengr edr ſkémr á Islandi; rída þeir brott, ok þar til er gatnamót er, ok liggr þá önnr veſtr til Vídidals, þar hlaupa menn upp fyrir þeim, var þar Jökull med hinn d) IX mann, hann bad Gunnbiörn af baki ſtíga, ſkal nú vita hvart þú ert betr vapnfimr enn glímufærr. Gunnbiörn kvad hvartveggi med litlu móti, hleypr hann af baki ok hans menn. Jökull lagdi þegar til hans í ſkiölldinn, enn ſkiölldr hans var öruggr, ſva at ecki géck á. Gunnbiörn brá ſverdi ok hió til Jökuls ok klauf allann ſkiöldinn ödrum meginn mundrida, Jökull vard ecki ſárr. Þar er til at taka ſem Finnbogi er heima at Borg. Hallfrídr ſpurdi um daginn hvar Gunnbiörn væri? Finnbogi kvad hann farit hafa til leiks; hún kvad ſlíkt undarligt at láta ſon ſinn fara ſva einsliga í hendr úvinum ſínum, vid ſlíka úiafnadar menn ſem at eiga er. Finnbogi kvad

c) vingott. 494. (vennesæl)

d) XV. 494. urigtig, som sees af det følgende)

Kast med ham, men vi Vatnsdøler komme nu til at sande at Ingemund er død, og hans Sønner taale baade deres og deres Frænders Beskiæmmelse." Derefter begyndte Leegen, Gunnbiørn blev stillet mod Jøkull, de toge haardt fat paa hinanden og kiæmpede længe indtil Jøkull sank i Knæe. Der blev da talt om, at de skulde holde op, og ansees for lige stærke, men det vilde Jøkull ikke, og giordte de da nok en Gang med hinanden, hvorved Gunnbiørn sank i Knæe. De andre gik da til og bade dem lade det blive derved, men Jøkull sagde, at de endnu ikke havde prøvet hinanden nok. Gunnbiørn gav derpaa Slip og løb under Jøkull, og løftede ham op til sit Bryst, og stødte ham haardt ned paa Bænken. Jøkull og Berse sprang hen efter deres Vaaben, men man holdt dem tilbage. Derpaa hørte Leegen op, de fra Hof og Berse reede strax bort, Gunnbiørn lavede sig ogsaa til at drage hiem. Der var et Fruentimmer i Huset paa Hvamm ved Navn Ingeborg, hun var smuk og arbeidsom, af god Æt, hun tog altid vel mod Gunnbiørn og vartede ham op, naar han kom der, hvorfor han ogsaa gierne talte meget med hende. Hun gik nu til Gunnbiørn og bad ham ikke ride den samme Vei tilbage, som han var kommen, da hun frygtede for at de vilde lægge sig i Veien for ham. Han sagde, at han ikke brød sig derom, "og vil jeg altid ride Veien lige frem, baade over Vatnsdal og Vididal, hvad enten jeg saa bliver længere eller kortere Tid i Island." Derpaa reede de bort indtil de kom der, hvor Veiene støde sammen, og een løber af mod vester til Vididal; der sprang nogle op foran dem, det var Jøkull med 9 Mand, han bad Gunnbiørn stige af Hesten og vise om han forstod ligesaa godt at bruge sine Vaaben, som at brydes. Gunnbiørn svarede, at ingen af Deelene kostede ham synderlig Umage, og derpaa sprang han og hans Følge af Hestene. Jøkull lagde strax an med Spydet mod hans Skiold, men dette var saa stærkt, at det ingen Skade fik. Gunnbiørn trak sit Sværd, huggede til Jøkull og kløvede heele Skioldet paa den eene Side af Haandgrebet, men Jøkull blev ikke saaret. Imidlertid maae vi høre hvad Finnboge foretog sig hiemme paa Borg. Hallfrid spurgte den Dag, hvor Gunnbiørn var. Finnboge svarede, at han var ved Leegen. Hun sagde, at det var underligt at lade sin Søn gaae allene i Hænderne paa sine Fiender, som ovenikiø-

þetta ſatt vera, *e*) bad Rafn Litla taka heſt ſinn, þat gérdi hann; rídr Finnbogi, enn Rafn hlióp fyrir; rídr hann veſtan ſem leid liggr þar til er hann ſér bardagann, ok í því er hann kom at leggr Gunnbiörn til Berſa í gégnum ſkiöldinn ok ſva í lærit, ok vard þat mikit ſár. Þá lagdi Jökull til Gunnbiarnar í ſkiöldinn, enn hann var ſva hardr at ecki bítr á, ok ſtöck af upp ſpiótit ok í vidbeinit; ok í því kom Finnbogi at, ok leggr til Jökuls, ſva at þegar ſtód í beini. Þá mællti Finnbogi: þat er nú rád Berſi at gánga vel fram, ok giallda kinnheſtinn. Hann hió þá til Berſa, ok af höfudit, ſva ſnöggt at þat kom milli herda húſkarli hans, ſva at hann féll þegar í úvit. Eptir þat er Finnbogi ſva ákafr at hann höggr á tvær hendr, ok eigi létta þeir fyrr enn fallnir eru V fylgdarmenn Jökuls, enn hann med öllu úvígr. Þá mællti Gunnbiörn til Finnboga: látum nú vera, fyrir því at þeir eru nú yfirkomnir, ok med öllu ſigradir, er þér gott vid þat at unna at Jökull hefir jafnan med fiölmenni at þér farit, ok látit menn ſína, enn borit ſik aldri heilann af yckrum fundi, mundi þat ok mál manna í Noregi edr annarſtadar þar ſem þú ert meſt ágætr af hreyſtiverkum at þér væri lítilrædi í at ſkípta höggum vid Vatnsdæla, þó at þú dræpir hvern at ödrum. Finnbogi gérir þetta eptir bæn Gunnbiarnar at þeir ſkilia; eru þeir Jökull eptir IIII lífs, ok allir miök ſárir, enn þeir fedgar rída heim med ſína menn; ſpyriaſt nú þeſſi tídindi, ok er Jökull heimfluttr ſárr miök med ſína menn.

Kap. 38.

Sva er ſagt at auſtmenn verda þeſſu ſtórliga reidir er Jökull hafdi ſetit fyrir Gunnbirni, ok fóru þegar brott frá Hofi, ok voru at Gnúpi þat ſem eptir var vetrarins. Ok um ſumarit eptir á Alþíngi er talat um mál þeirra, ok þótti mönnum ecki þannveg mega framfara at þeir dræpiſt einart nidr, ætludu at Finnbogi mundi eigi fyrr létta enn hann

e) kvadſt eigi hafa hugſat þetta, ſva ſem varligt væri. 510. (ſagde, at han ikke havde betænkt dette ſom han burde)

det vare saadanne Voldsmænd. Finnboge gav hende Ret heri, og bad Rafn hiin lille sadle sin Hest, som han og giordte. Finnboge reed nu afsted og Rafn løb foran, han reed vester fra ligefrem, indtil han blev Kampen vaer. Ligesom han kom stak Gunnbiørn til Berse giennem Skioldet i Laaret, og var det et stort Saar. Derpaa lagde Jøkull sit Spyd an mod Gunnbiørns Skiold, men dette var saa haardt at Spydet ikke kunde trænge igiennem, men sprang til Siden og rammede Kravebeenet; i det samme kom Finnboge til og stak mod Jøkull, saa Spydet strax stod fast i Beenet. Finnboge sagde da: "nu giør du best i at gaae mandelig frem, Berse, og betale Kindhesten;" hvorpaa han huggede til ham, og huggede Hovedet af saa behændigt, at det fløi hen mellem Skuldrene paa hans Huuskarl, der strax faldt i Afmagt. Nu blev Finnboge saa ophidset, at han huggede til begge Sider, og standse de ikke før fem af Jøkulls Følgesvende vare faldne og han selv gandske uskikket til at slaaes meere. Gunnbiørn sagde da til Finnboge: "lad det nu blive derved, thi nu ere de gandske overvundne og slagne; du kan være tilfreds med, at uagtet Jøkull altid haver angrebet dig med en stærk Magt, har han dog tabt sine Folk, og er aldrig kommen heelskindet fra Legen, det vil ogsaa alle sige saavel i Norge som andensteds, hvor dine drabelige Idrætter have giordt dig navnkundig, at det kun vil være en ringe Bedrivt for dig at skifte Hug med Vatnsdølerne, om du saa fældede den eene efter den anden af dem." Efter Gunnbiørns Begiering lod Finnboge nu Striden være endt; Jøkull og tre af hans Følge vare i Live, men alle meget saarede. Fader og Søn reede hiem med deres Folk. Denne Tidende rygtedes nu, og Jøkull og hans Folk bleve bragte stærkt saarede hiem.

Kap. 38.

Der fortælles, at Nordmændene vare meget opbragte over, at Jøkull havde lagt sig i Veien for Gunnbiørn; de droge strax bort fra Hof, og tilbragte Resten af Vinteren paa Gnup. Næste Sommer blev denne Sag foretagen paa Althinget; alle tyktes, at det ikke kunde gaae an de saaledes bleve ved at dræbe hinanden, de troede at hverken

eyddi öllum þeim at nockurr þroſki var yfir, enn ætludu ok vid ofkappi Jökuls at hann mundi aldri aflétta hvern mannſkada ſem hann fengi, þar til er umſkipti yrdi med þeim. Var þá leitat um ſættir med þeim, enn Jökull vill engri ſætt játa, Finnbogi vill ok enga bióda, var þá úhægt med þeim ſaman at koma; enn med því at þeir Hofsmenn voru frændmargir, enn Þorgeir daudr módurbródir Finnboga, þá var þat rád höfdíngia at Finnbogi var giörr íbrott úr *f*) Vídidal, af því at menn ætludu at þeirra vandrædi mundu aldri fyrr loſaſt enn adrir hvarir leitadi undan. Fyſti Gunnbiörn födur ſinn at fara utan, kvad hann þar mundu vel virdan hvar ſem hann kæmi. Finnbogi kvedſt ecki utan vilia, man ek fylgia ſonum mínum, menna þá ok hreyſta eptir megni. Sva er ſagt eptir þetta at Finnbogi ſelr Borgarland, ok ferr veſtr í Trékyllis-vík, ok byſt þar um, ok reiſir þar bæ frídan. Enn þat ſama ſumar fer Gunnbiörn utan med mikit fé, *g*) er fadir hans gaf hönum, var þá Dalla öndut; ok tók hann þar vid fé öllu eptir hana. Hann kvangadiſt, ok átti þá konu er Aſa hét, af hinum beztum ættum, vard hann ágætr madr, ok umfram flesta menn um alla atgérvi, ok er mikil ſaga frá hönum. *h*) Þau Finnbogi ok Hallfrídr áttu VII ſyni, var Gunnbiörn eldſtr, annar Eyiólfr, III Þórir, IIII Asbiörn, V Bergr, VI *i*) Þorgeir, VII Þorgrímr; ok voru allir hinir vænligſtu menn. Finnbogi gérdiſt formadr veſtr þar, ok vildu ſva allir ſitia ok ſtanda ſem hann vildi, ok þótti *k*) þeim þar hardla gott. Þórir ſon Finnboga var jáfnan med Mödruvellíngum frændum ſínum, ok þat höfum vér heyrt at hann væri med Eyiólfi Hallta í Melrackahóls-bardaga, ok var mikill madr ok ſterkr. *l*) Öllum ſonum ſínum féck Finnbogi hina beztu koſti, því at hann var hverium manni audgari, ok átti betri gripi enn adrir menn, var hann ok hinn meſti ſkartsmadr í búníngi. Rafn enn Litli var med Finnboga

f) Vatnsdal. 510. *g*) er — hönum, omitt. 510.
h) kominn, add. 494.
i) Þorgrímr. VIII. Þorgeir. 494.
k) öllum — búníngi, omitt. 510.
l) hönum. 494.

vilde Finnboge ophøre før han havde udryddet alle dem, som han kunde have noget at frygte af, ei heller vilde Jøkulls Trodsighed tillade ham at holde sig roelig, hvor mange Folk han saa tabte, før een af dem var fældet. Man forsøgte derfor at stifte et Forliig mellem dem, men Jøkull vilde intet Forliig modtage og Finnboge intet tilbyde, saa at det var vanskeligt at faae dem bevægede hertil. Da nu Hofboerne havde mange Slægtninge, og Finnboges Morbroder Thorgeir var død, bleve Høvdingerne eenige om, at Finnboge skulde forvises fra Vididal, c) thi de frygtede at deres Strid aldrig vilde faae Ende, før een af dem trak sig tilbage. Gunnbiørn opmuntrede sin Fader til at forlade Landet, og sagde, at han vilde vorde vel anseet hvor han kom hen. Finnboge sagde, at han ikke vilde reise bort, men følge sine Sønner og underviise og øve dem i Manddom saa godt han formaaede. Der fortælles, at Finnboge derefter solgte Godset Borg, og drog vester til Trekyllisvik, d) hvor han satte sig ned og opbygte en smuk Gaard. Samme Sommer reiste Gunnbiørn til Norge med mange Penge, som hans Fader gav ham. Dalla var dengang død, og arvede han al hendes Formue; hans Kone heed Asa af fornem Byrd, han var en anseelig Mand og overgik de fleeste i Duelighed, og haves der en lang Fortælling om ham. e) Finnboge og Hallfrid havde 7 Sønner, af hvilke Gunnbiørn var den ældste; de andre heed Eiolf, Thorer, Asbiørn, Berg, Thorgeir og Thorgrim, alle haabefulde Ungersvende. Finnboge blev den fornemste der vester, og rettede alle sig efter hans Willie, og vare vel fornøiede der. Thorer, Finnboges Søn, var jævnlig hos sine Frænder paa Mødruvøll, og have vi hørt at han var med Eiolf den halte f) i Striden paa Melrakkahol, og var han baade stor og stærk. Finnboge satte alle sine Sønner i god Stand, thi han var overmaade riig og eiede kostbarere Sager end nogen anden, tillige var han meget for Pragt. Rafn hiin lille blev hos

c) Dette synes ikke at have været nogen egentlig Landsforviisning, men snarere et Slags consilium abeundi.

d) Om Trekyllisvigen, see ovenfor S. 149.

e) Denne Gunnbiørn Finnbogessøns Saga, thi ved Saga forstaaes her rimeligviis en skreven Historie, er ikke meere til.

f) Eiolf Halte var en Søn af Gudmund hiin Rige (*Landnámábok* p. 205) og en Sønnesøn af Eiolf Valgerdsen, som nævnes oven for Kap. 28.

medan hann lifdi, ok var *m*) bædi frárr ok ſkygn, ok glögg-þeckinn. Finnbogi var búmadr mikill, ok lét miök ſækia útródrá, var ok ſkamt at ſækia, þvíat miök ſva mátti kaſta á land. Finnbogi gérdiſt þá hníginn nockut, ok var þó hinn gildaſti; gérdiſt þá miök fiölbygt í Víkinni, var þá hálfr fiórdi tugr bæia, bædi miklir ok gódir, var þar ſtórliga fiölmennt, gérdiſt Finnbogi þar höfdíngi ok ſtiórnar-madr yfir því fólki, ok voru hönum þar allir vel viliadir. Hann kalladi þann bæ á Finnbogaſtödum er hann bió á, ok var bædi mikill ok *n*) ſkörigligr. Finnbogi lét géra kirkiu mikla á bæ ſínum, ok féck preſt til, ok héldt hann vel ok ſæmi-liga at öllu því er hönum tilheyrdi.

Kap. 39.

Frá því er ſagt eitthvart vor at madr kémr á Finnboga-ſtadi til giſtíngar, var hann mikill madr ok knáligr, hann géck fyrir Finnboga ok kvaddi hann vel, Finnbogi tók kvediu hans, ok ſpurdi hverr hann væri? Hann kvadſt Þorgrímr heita, ok vera *o*) vatnsdælſkr madr, ok vordinn ſekr á *p*) alþíngi. Finnbogi ſpurdi hverr hann hefdi ſektan? Þor-grímr kvad þá Hofsſveina þat gért hafa. Finnbogi ſpurdi hvat hann ætladiſt þá fyrir? hann kvedſt eigi vita ſva giörla, kvadſt hafa leitat til margra höfdíngia, ok vildu hönum engir áſiá veita; nú ſpurda ek at þú værir ágætari enn fleſtir menn adrir, ok ſyndiſt mér rád at koma á ydvarn fund, nú vil ek bidia ydr vidtöku ok nockurrar áſiá. Finn-bogi ſegir: ecki man þat rádligt at taka vid ſekum manni, hefi ek ok jafnan haft mikin mótgáng af Vatnsdælum þó at ek hafi minna til gért enn haldit ſkógarmanni fyrir þeim; er þat nú bezt at ſkili med oſs, þó at hvartveggi hafi mikit

m) hinn framaſti ok hinn kurteiſaſti í öllu. 510. (kiæk og høviſk i alle Maader)
n) torſóttligr. 510. (vanſkelig at faae Bugt med)
o) nordlendſkr. 510. (fra Nordlandet)
p) þíngi. 494. 510. (Thinge)

Finnboge, saa længe han levede, han var baade hurtig og skarpsynet, og kunde skielne alt langtfra. g) Finnboge var ivrig i at drive sin Gaard, og lagde især Vind paa Fiskerie, som han heller ikke havde behov at gaae langt efter, da der blev meget kastet i Land. h) Finnboge blev nu noget til Aars, men beholdt dog heele sin Anseelse. Vigen der blev stærkt bebygget, der vare 35 store og gode Gaarde, i) og en stærk Folkemængde. Finnboge blev Høvding og Befalingsmand over alle disse Folk, og vare de ham meget hengivne. Gaarden, som han boede paa, kaldede han Finnbogastad, k) den var baade stor og anseelig. Finnboge lod bygge en stor Kirke paa sin Gaard, og anskaffede dertil en Præst, som han underholdt vel og rundeligen med alt hvad der tilhørte.

Kap. 39.

Der fortælles, at engang et Foraar kom en Mand reisende til Finnbogastad, stor og stærk af sig. Han fremstillede sig for Finnboge, og hilsede ham. Finnboge takkede for hans Hilsen og spurgte, hvo han var? Han sagde, at han heed Thorgrim, var en Vatnsdøl, og var bleven forviist paa Althinget. Finnboge spurgte, hvo der havde forviist ham. Thorgrim sagde, at Hofboerne havde giort det. Finnboge spurgte videre, hvad han nu havde i Sinde. Han svarede, at han var ikke gandske eenig med sig selv derom; "men jeg har spurgt, at du var anseeligere Mand end de fleeste andre, og derfor syntes det mig meest passende at henvende mig til dig, jeg vil nu bede at du vil tage imod mig og hielpe mig." Finnboge sagde: "det er ikke raadeligt at tage mod nogen Forviist, Vatnsdølerne have altid været mig meget paa Halsen, skiøndt jeg aldrig har giordt dem saa meget imod, som at beskytte nogen af dem forviist, derfor er det bedst at vi ikke give os mere af med hinan-

g) Eller og: han var meget opmærksom, agtpaagivende paa alt hvad der skeedte, et Træk i hans Karakteer, som vi af det foregaaende kiende.

h) Herved forstaaes maaskee Haa- eller Haakallsfangsten, som efter Olavii Reise, I. S. 493 "søges i denne Viig, baade langt meer og med bedre Lykke end andensteds paa Vesterlandet."

i) Da Olafsen var der bestod Bygden af 8 til 9 Gaarde. l. c.

k) Der er endnu en Bondegaard, som kaldes Findbogstade. l. c. S. 494.

látit fyrir ödrum; edr ertú at nockurru íþrótta-madr? Hann kvadst engi íþrótta-madr vera, enn ef (ek) skal all-lítit tilfinna þá þyckist ek gard leggia eigi verr enn annarr madr, hefi ek ok þat miök gért, ok hefir enn engi fallit, heldr setna þeir í jörd nidr. Finnbogi sogir: þat þyrfti hér miök at géra, því at um túnit er engi gardr, enn miök ágengt. Þorgrímr bad hann tilhætta hve hönum gætist at; ok svá vard at hann dvaldist þar, ok tók til gard-lags ok géck þat bædi skiótt ok vel, ok sá Finnbogi þat er at þessu var hann vel hagr. Lídr á sumarit þar til er hann hefir gért vid túnit, var þat tveggia mánada verk, ok þótti öllum þeim sem sáu it mesta mannvirki í þessum gardi. Þorgrímr var gódr vidreignar ok sáskiptinn; hann spurdi þá Finnboga hvat hann skyldi þá athafast? ok kvadst giarna þar dveliast vilia. Finnbogi kvadst eiga gérdi eitt, bad hann þángat fara, ok leggia þar gard um; Þorgrímr gérdi svá; lídr nú áfram. Ok einn dag gengr Finnbogi á gerdit, Þorgrímr fagnar hönum vel, var þá ok miök svá gért um gérdit. Hann undradi miök skiótleik þessa manns ok hagleik; hiti var mikill um daginn, ok mællti Finnbogi: svá gérir *q*) mér þúngt ok höfugt at ek má víst eigi annat enn sofa. Þorgrímr bad hann þá heimfara, ok sofa heima. Finnbogi kvedst eigi mega vidbindast, ok kastar sér nidr, ok vefr feldi um höfut sér, sofnar hann þegar fast, ok hraut mikinn. Þorgrímr gérdi þá hark nockut, ok vaknadi Finnbogi ecki vid, Þorgrímr hleypr þá at horninu í einum stad, ok kippir úr torfu, ok þrífr upp sverd, ok hleypr at Finnboga þar sem hann lá ok höggr til hans sem hægligast. Finnbogi svaf eigi jafnfast sem hann lét, edr Þorgrímr hugdi, ok spratt upp ímóti, *r*) ok brá feldinum at sverdinu, ok snaradi at hönum þegar. Þorgrímr hlióp þá undir Finnboga, ok þó at hann væri sterkr vel þá átti hann þó eigi vid sinn maka hér um, ok hafdi Finnbogi hann skiótt undir, ok spurdi þá hvart eigi væri alt it trúasta? ok spurdi hvers rád þetta væri? Þorgrímr kvad nú eigi leyna mega, ok var þetta rád Jökuls, þyckist

q) gériz mér kynligt. 510. (jeg bliver saa underlig)
r) ok — þegar. omitt. 510.

den, skiønt enhver af os haver lidt megen Skade af den anden; forstaaer du ellers nogen Slags Idræt?" Han sagde, at han egentlig intet Haandværk forstod, men for ei at være gandske unyttig troede han at kunde sætte Giærder saa godt som nogen, hvilket han ofte havde giordt, og var aldrig noget endnu faldet ned, men snarere siunket fast i Jorden. 1) Finnboge sagde: "det kunde her høiligen behøves, thi der er intet Giærde omkring Tunet og derfor er det saa meget nedtraadt." Thorgrim bad ham sætte Prøve paa, hvorledes han kunde komme ud af det. Det kom da dertil, at han blev der, og begyndte at sætte Giærdet; det gik baade hurtig og vel fra Haanden, og mærkede Finnboge at han var velskikket hertil. Hen paa Sommeren fik han Giærdet om Tunet færdigt, det var to Maaneders Arbeide, og forekom alle, som saae det, at være saare meget bestilt af en Mand. Thorgrim var god at have med at bestille og blandede sig ikke i andres Sager. Han spurgte Finnboge, hvad han nu skulde tage sig for, da han gierne vilde blive der. Finnboge sagde, at han havde en Udmark, som han kunde drage hen til og reise Giærde omkring, dette giordte Thorgrim og dermed gik nogen Tid hen. En Dag gik Finnboge til Udmarken, Thorgrim tog vel imod ham, der var sadt et stort Stykke Giærde, og han beundrede meget denne Mands Hurtighed og Duelighed. Det var den Dag en stærk Heede, Finnboge sagde: "jeg bliver saa tung, at jeg ikke kan bare mig for at sove." Thorgrim bad ham gaae hiem og lægge sig. Finnboge sagde, at han ikke kunde holde sig, kastede sig ned, svøbte Hovedet ind i Kappen, sov strax ind og snorkede stærkt. Thorgrim giordte megen Støi, som Finnboge ikke vaagnede ved, derpaa sprang han hen til et Sted ved Hiørnet, tog noget Torv op og drog et Sværd frem, sprang hen hvor Finnboge laae og huggede til ham det bedste han kunde. Finnboge sov ikke saa stærk som han lod, eller Thorgrim tænkte, han sprang op imod ham, slog Kappen om Sværdet og fik det vristet fra ham. Thorgrim løb da ind under Finnboge, men saa stærk han end var fandt han dog her sin Overmand for sig; Finnboge fik ham snart under sig, og spurgte, om han ikke var at troe paa? og hvis Anslag dette var? Thorgrim sagde: jeg

1) Om de gamle Islænderes Omhue for at sætte stærke Giærder, hvoraf tildeels endnu sees Levninger, s. Olavii Reise, I. S. 158. II. S. 294.

hann þúngt hafa af bedit ydrum ſkiptum; nú vil ek bidia þik grida ok miſkunar um mitt mál. Finnbogi ſegir: ecki óttaſt ek at mér verdi ſkada audit af þér, enn þar ſem þú ert ſendimadr Jökuls ſlíks, erindis, þá nenni ek eigi ödru enn umſkipti verdi med ockr; tekr ſídan ſverdit, ok höggr af hönum höfudit. Hafdi Þorgrímr unnit mikit ok þarft fyrir Finnboga, enda var hönum miklu launat. Lída nú ſtundir, ok ſpyr Jökull þetta, ok unnir nú verr vid enn ádr; enn Finnbogi ſitr í búi ſínu, ok ſkortir eigi audfiár ok góda virding.

Kap. 40.

A næſta ári eptir dráp Þorgríms kom madr s) til giſtíngar á Finnbogaſtadi, hann var bædi mikill ok ſterkligr, ſvartr ok helldr íllmannligr; hann géck fyrir Finnboga ok kvaddi hann. Finnbogi tók kvediu hans, ok ſpurdi hverr hann væri? Hann kvadſt heita Þorbiörn, ok vera allra ſveita madr, kannaſt þá margir vid ef heyra vidrnefni mitt, em ek kalladr Sleggfall. Finnbogi ſpurdi hvert hann ſkylldi fara? Hann kvadſt eigi vita gérla, kvad helldr harka fyrir ſér, em ek fekk vördinn, ok fér ek nú ſvá ſem leitandi þeſs höfdíngia er mik villdi halda. Finnbogi ſpurdi hverr hann hafdi ſektann? Hann kvad þá hafa þat gért Vatnsdæla, ſyni Ingimundar, kvadſt hafa barnat frændkonu þeirra, er ek því hér kominn at mér er mikit ſagt af ſtórmennſku þinni, vil ek bidia þik vidtöku ok áſiá. Finnbogi ſegir: þú ert t) grunbruſligr madr, ok veit ek eigi hvart þú lygr edr ſegir ſatt, verda oſs vandſén rád þeirra Vatnsdæla, ok er mér ecki um at taka vid þér. Þorbiörn ſegir: þat er ſvá ſem þér ſegit, em ek ok ecki dælligr madr kalladr, ok helldr gildr í fleſtum hlutum ok úvæginn, hafa ok margir þat fundit at mik hefir eigi árædi bilat, enn giörla veit ek hverr madr þú ert Finnbogi, er þat ecki mitt færi at ſtrída vid þik; er ok ecki þat ætlan, helldr hitt at þiggia at ydr

s) til giſtíngar, omitt 494.
t) grimſligr. 494. (ondſkabsfuld)

vil ikke fordølge at dette var Jøkulls Anslag, som tykkes at have lidt megen Skade og Afbræk af dig, og vil jeg nu bede dig om Fred og Tilgivelse." Finnboge sagde: "jeg frygter just ikke for at du skal giøre mig nogen Skade, men da Jøkull har sendt dig hid i sligt Ærende, da maae jeg mage det saa at det kan blive dit sidste," dermed tog han Sværdet og huggede Hovedet af ham. Thorgrim havde forrettet et stort og nyttigt Arbeide for Finnboge, men han fik Løn som fortient. Tiden gik nu hen, Jøkull erfarede hvad der var skeedt, og blev endnu mere misfornøiet, men Finnboge sad paa sin Gaard og manglede hverken Formue eller Anseelse.

Kap. 40.

Aaret efter Thorgrims Drab kom en Reisende til Finnbogastad, som var stor og stærk, sortsmuosket og skummel af Udseende. Han gik til Finnboge og hilsede ham; Finnboge takkede, og spurgte hvo han var? Han sagde, at han hedde Thorbiørn og havde hiemme i alle Sveiter, og at mange kiendte ham, naar de hørte hans Tilnavn, som var Slegfall. Finnboge spurgte, hvor han agtede sig hen. Han svarede, at han vidste det ikke ret selv, og var ilde bestædt, da han var bleven forviist; han søgte derfor nu en Høvding, som vilde tage ham til sig. Finnboge spurgte, af hvem han var bleven forviist. Han sagde, det var af Ingemunds Sønner i Vatnsdalen, hvis Frænke han havde krænket, "og her er jeg kommen," lagde han til, "fordi jeg har hørt meget fortælle om din Rundhed, og vil jeg bede dig tage imod mig og understøtte mig." Finnboge sagde: "du seer mig mistænkelig ud, og jeg veed ei om du lyver eller siger sandt, tillige er det vanskeligt at forudsee Vatnsdølernes Anslag, jeg skiøtter derfor ikke om at tage imod dig." Thorbiørn sagde: "du har ganske Ret, jeg er ikke god at have med at bestille, og som oftest drabelig og haard, mange have befundet, at jeg ikke er bange for at vove en Dyst, men jeg veed ret godt hvad du er for en Mand, Finnboge! og at jeg ei er i Stand til at stride med dig, som heller ikke er min Agt, jeg vil snarere begiære et godt Raad og en Haandræk-

nockut heilrædi ok áliá um mitt mál. Finnbogi mællti: hvat er þér helldst lagit til íþrótta? Þorbiörn segir: íþrótta lauss em ek, utan þat er ek þyckist miklu gilldari í verki enn adrir menn. Finnbogi mællti: hvat er þér best hendt at vinna? Þorbiörn segir: slá þyckist ek eigi minna enn *u*) III adrir þeir er þó eru gilldir í verki, þycki mér ok þat best at vinna. Finnbogi segir: hvat mun varda þó at þú dveliz hér um hríd, ok takir til sláttar? er hér töduverk mikit, ok gengr húskörlum stórliga lítt. Þorbiörn kvadst þat giarna vilia, bad hann búa sér liá ok orf sterkligra enn ödrum húskörlum. Finnbogi gérdi sva, ok tók Þorbiörn til sláttar, ok þótti mönnum þat med miklum úlíkindum hvat hann gat slegit, sá Finnbogi þat at hann hafdi ecki í hóli gildt í frásögn um sláttinn, sló hann bædi mikit vel, var tadan sva lodin at eigi vard minna *v*) af at bera, sló Þorbiörn jafnan *x*) at tveimmegin, ok þótti líkari atgángr hans tröllum enn mönnum, ok er hann hafdi lokit *y*) heima-tödunni spurdi hann hvat hann skylldi þá athafast? Finnbogi bad hann fara þá á gérdit, kvad hann þat flestum mest vid taka; fór hann á gérdit, ok lét þar gánga sem heima; öllum þótti helldr údælt vid hann, enn vid Finnboga var hann enn miúkasti, ok aldri fann hann þat at Þorbiörn mundi um svikrædi sitia. Ok þess er gétit einhvern dag at Finnbogi géck á gérdit, ok fagnadi Þorbiörn hönum vel, var þá slegin miök tadan, ok töluduſt þeir vid um stund. Þá mællti Finnbogi: nú er enn sem fyrr, sva syfiar mik hér at ek má víst eigi upp standa, ok víst sækir at nockut, ok skal sofa. Þorbiörn mællti: gángit heim bóndi ok sofit þar. Finnbogi kastar sér nidr á *z*) lé-gardinn, ok kastar á sik felldinum, ok sofnar þegar, ok hrytr fast. Þorbiörn Sleggia berst um fast *ä*) á gérdinu, hann gengr at bryna

u) IIII. 510.

v) úr at bera enn liggia mátti, 510. (at bære bort end der blev liggende tilbage)

x) eptir fetníngi hvern dag. 510. (hver Dag efter Solens Nedgang)

y) heimatún. 494. 510.

z) völlinn. 510. (Marken)

ä) á gérdinu — úm stund, omitt. 494.

ning af dig." Finnboge spurgte, hvad Idræt han var bedst oplagt til. Thorbiørn sagde: "jeg giver mig ikke af med nogen Idræt, men arbeide kan jeg bedre end nogen anden." "Hvad Arbeide gaaer best fra Haanden for dig?" Man anseer mig for at kunde slaae saa meget Høe, som tre andre dygtige Karle, og det troer jeg at være best skikket til." "Velan da, du kan blive her en Stund og begynde at slaae, der er meget at bestille paa Engen, og Karlene komme ingen Vei dermed." Hermed var Thorbiørn fornøiet, han bad man vilde skaffe ham en Lee og et Skaft stærkere end de andre Karles, som Finnboge og skaffede ham. Thorbiørn begyndte nu at slaae, og alle tyktes, at de aldrig havde seet Mage dertil. Finnboge tilstod, at hvad han havde sagt om sin Høeslæt ikke var Pral; han slog baade meget og godt, Engen havde saa megen Høe, at der var ligesaa meget at bære bort. Thorbiørn slog altid til begge Sider, og syntes hans Adfærd snarere liig en Trolds end et Menneskes. Da han var færdig med Engen hiemme ved Gaarden, spurgte han, hvad han nu skulde tage sig for. Finnboge bad ham tage fat paa Udmarken, som kostede de fleeste meest Umage. Han begav sig derhen og bar sig ad der ligesom hiemme. Ingen kunde komme til Rette med ham, men mod Finnboge var han meget føielig, og denne kunde aldrig mærke at Thorbiørn havde nogen Svig fore. En Dag gik Finnboge til Udmarken, og blev vel modtagen af Thorbiørn. En stor Deel af Høet var slaaet, og de talte meget sammen. Finnboge sagde: "Nu er det ligedan som før, jeg bliver saa søvnig at jeg ikke kan holde mig oppe, der maae vist staae mig noget for, og vil jeg nu sove." Thorbiørn sagde: "gaae hiem, Huusbonde, og sov." Finnboge kastede sig ned paa Høebunken, m) svøbte Kappen om sig, faldt strax i Søvn og snorkede stærkt. Thorbiørn Sleggia arbeidede af alle Kræfter

m) I Olaffens Reise, I. S. 33 findes følgende Sted om Islændernes Høeslæt, der maaskee kan tiene til at forklare denne légardr: "I hastigt paakommende Regnveir bliver Høet ude paa Marken sat i aflange smaae Stakke, kaldte paa islandsk *laun*, som alle staae med Enden imod Vinden; disse lanir ere omtrent 2 Alen høie, 1½ Alen brede, og 4 til 5 Alen lange." Lé kunde maaskee og være af liár.

liá finn, ok er hann hefir flegit um ftund rennir hann til augum þar fem Finnbogi lá, ok þyckift vita at hann mun faſt ſofnadr vera, gérir hark nockut, ok vaknar hann eigi. Eptir þat tekr hann at flá med ákéfd; ſannat finn hvetr hann liá finn, ok gérir enn hark nockut, ok fefr Finnbogi, hann fér ſídan ok flær; it þridia ſinn hvetr Sleggia liá finn, ok miklu meir, var liárinn bædi mikill ok fterkr fem hinir beztu knífar. Þorbiörn þyckift nú eigi þurfa betra færi, hefir ecki annat vapn enn liáinn, ſprettr nú upp ok at Finnboga þar fem hann lá, ok ætladi ſkiótt um at ráda, ok í því hefir hann upp ſitt verkfæri, ok ætladi at reka á hönum midium. Þá hleypr Finnbogi upp, ok þrífr um orfit, ok ætladi at ſnara af hönum, enn þat géck eigi fyrr enn þeir ſkipta því med fér, kaſta þá brotunum ok rennaſt á; verda þar hardar ſviptíngar, ſkilr Finnbogi þat at hann man hlióta at koſta afls í móti þeſſum, er þeirra atgángr bædi lángr ok hardr, enn ſva lyktaſt at Þorbiörn fellr. Finnbogi ſpurdi þá: hvart eigi væri *b*) alt it trúaſta um hans þarkvamu? Þorbiörn kvadſt ætlat hafa at eigi ſkylldi ſva hafa umſkipt med þeim. Finnbogi mællti: ſkil ek at þetta munu annarra rád fyrir andverdu. Þorbiörn kvad ſva vera, ok kvad Jökul hafa ſendann ſik, ok heitit fér frændkonu ſinni med miklu fé, ef ek kæmi fram ferdinni; nú vil ek ok bidia lífsgrida fyrir þat fem ek hefir ílla gért, mun ek ok eigi leita optar ydr at ſvíkia. Finnbogi ſegir: þó at þú fér mikill ok fterkr þá óttumſt ek þó ecki at þú verdir mér at ſkadamanni, ok man annat fyrir liggia, enn þar fem þeir vilia enn eigi afláta ſvikrædum, þá er þat líkaſt at umſkipti verdi med ockr eptir tilgérdum ydrum allra ſaman. Þorbiörn ſegir: ecki ſkal ok bidia lengr, má enn alldri vita hverir fyrir gridum eiga at ráda. Hann tekr þá ok veitir umbrot ſva mikil at Finnbogi hugdi þat at hann mundi uppkomaſt undir hönum, enn ecki var vapn til reidu. Finnboga var ecki um at láta hann upp, bregdr *c*) felldar-bladi ſínu at barka hönum, ok bítr í

b) trúrri úm hans &c. 494. (om han ſelv havde meent det bedre)

c) ſkirtunni, 510. (Skiorten)

paa Udmarken; han gik derpaa hen og hvædsede sin Lee, og da han havde slaaet noget, skottede han hen til Stedet, hvor Finnboge laae, og troede at han var sovet ind; han giordte megen Støi, men den anden vaagnede ikke. Derpaa begyndte han at slaae af alle Kræfter, anden Gang hvædsede han Leen og giordte nogen Stoi, men Finnboge sov endnu, og han gav sig igien til at slaae. Tredie Gang hvædsede han Leen og det endnu meere, den var baade stor og stærk, som den bedste Kniv. Thorbiørn troede nu at Leiligheden aldrig kunde blive bedre, intet andet Vaaben havde han end Leen; han sprang hen hvor Finnboge laae for at giøre det af med ham, hævede sit Redskab og sigtede midt paa Livet af ham. I det samme sprang Finnboge op, greeb fat om Skaftet og søgte at vriste den fra ham; men det gik i Stykker og hver beholdt sin Stump, som de kastede bort, og gik derpaa løs paa hinanden. Der opstod en hæftig Kamp, Finnboge mærkede, at han vilde være nødt til at anvende al sin Styrke mod denne Fiende, de brødes længe og haardt, og tilsidst faldt Thorbiørn. Finnboge spurgte da, om han ikke havde meent det ærligt med sin Ankomst? Thorbiorn tilstod, at det ikke havde været hans Agt at det skulde faae saadan en Ende mellem dem. Finnboge sagde: "jeg mærker at det er andres Anslag fra først af." Dette tilstod Thorbiørn, og sagde, at Jokull havde sendt ham og lovet ham sin Frænke med mange Penge, dersom dette Forehavende kunde lykkes for ham; "nu vil jeg bede dig om Tilgivelse for min Brøde, og skal jeg aldrig oftere søge at forraske dig." Finnboge sagde: "skiønt du er stor og stærk, saa frygter jeg dog ikke for at du skal giøre mig nogen Skade, det er anderledes besluttet af Skiebnen; men da de endnu ikke vilde ophøre med deres svigefulde Efterstræbelse, saa er det sikkerst at vor Skilsmisse bliver, som I alle have fortient." "Da vil jeg ikke trygle længer," sagde Thorbiørn, endnu kan man ikke vide, hvo der kommer til at raade for den andens Liv," og dermed begyndte han at anstrænge sig saa stærkt, at Finnboge frygtede han vilde arbeide sig paa Beenene igien; han havde intet Vaaben ved Haanden, men han vilde nødig at

fundr, fnarar fídan höfut hans, ok brytr á bak aptr, *d*) ok linaft hann helldr vid flíkar *e*) byxingar. Sídan leitar Finnbogi at tygil-knífi er hann hafdi á hálfi fér, ok gétr veitt hönum þar med bana; ok var bædi at hann hafdi unnit mikit, enda hafdi hann fláttu-kaup mikit. Vottadi Finnbogi þat fídan at hönum þótti twífynt verit hafa hverfu fara mundi med þeim, ok þótti hann verit hafa it mefta tröllmenni vid at eiga. Er þat gérdi fídan kallat Sleggiu-fall. Fréttift þetta fkiótt vída þar fem Þorbiörn var kunnigr, þótti mönnum Finnboga þetta hafa audnufamliga tekift, vid flíkann heliarmann fem at eiga var. Unnir Jökull ílla vid, ok þyckir mönnum hann því verra áf fá fem þeir Finnbogi eigaft fleira vid. Lída nú ftundir, ok er allt kyrt ok tídindalauft. Sitr Finnbogi nú í búi fínu med gódri virdíngu, gérduft nú fynir hans ágætir, var *f*) Þórir jafnan med Mödruvellíngum frændum fínum.

Kap. 41.

Nú fkal þar til taka at madr kom á Finnbogi-ftadi til giftíngar, fem opt kunni til at bera. Finnbogi fpurdi þenna mann at nafni; enn hann kvadft Vermundr heita, auftfirdfkr madr at ætt, kvad födur finn þar búa. Þeffi madr var ecki mikill vexti, kvikligr ok fkiótligr; hann bad Finnboga vidtökn, kvadft vera fekr madr, ok kvad Brand hinn Örva Vermundarfon hafa fektan fik, fyrir þat er hann veitti *g*) manni áverka, hönum fkildum, enn ek á nú hvergi traufts edr hálds van. Enn Finnbogi kvadft lítit gráft um hlaupandi menn, ok þóttift ílla á brendr lygdum þeirra, enn þó heyrdi ek gétit þeffa á fumri at madrinn hafdi fekr vordit, er Brandr ágætr madr ok vinfæll, ok man þykia fér misbodit ef þú ert haldinn; þeffi madr fótti miök eptir, ok bad fér líknar ok áfiá, ok kvad marga fér þángat hafa vífat,

d) ór hálslidunum. add. 494. (af Halsledet)
e) bægíngar. 510. (Beininger) billtíngar. 494.
f) Þorgeir. 510.
g) frænda. 510. (Frænde)

den anden skulde komme op, han slog derfor Fligen af sin Kappe om Struben paa ham, og beed den over, dreiede saa hans Hoved bag om paa Ryggen, og blev han meget spag ved slig Medfart. Derpaa fik han fat paa en Kniv, som han havde hængende om Halsen, og gav ham dermed sit Banesaar. Vist nok havde han arbeidet dygtig, men han fik og sin Høeslæt godt betalt. Finnboge tilstod siden, at Udfaldet af deres Kamp havde været tvivlsom, og at han havde været den værste Trold nogen kunde have med at bestille. Den Udmark kaldtes siden Sleggiufall. Dette rygtedes snart overalt hvor Thorbiørn var kiendt, og alle dømte at Finnboge kunde prise sig lykkelig ved at have overvundet et saadant Uhyre. Jokull var ilde tilfreds, og syntes alle at jo meere han gav sig i Kast med Finnboge, jo værre gik det ham. Tiden gik nu hen, uden at noget mærkeligt forefaldt. Finnboge sad paa sin Gaard i god Anseelse, hans Sønner bleve berømte Folk, og var Thorer jævnligen hos sine Frænder paa Mødruvall. n)

Kap. 41.

Det hændte sig engang, at en Reisende indfandt sig paa Finnbogastad, som ofte var Tilfældet. Finnboge spurgte om hans Navn. Han sagde, at han heed Vermund, og var fra Østfiordene, hvor hans Fader boede. Han var ikke stor af Vext, men væver og hurtig af sig. Han bad Finnboge tage mod sig, og sagde, at han var forviist af Brand hiin Runde Vermunds Søn, o) fordi han havde tilføiet een af hans Paarørende Saar, og at han ikke vidste hvor han skulde henvende sig om Hielp eller Beskyttelse. Finnboge sagde, at han ikke brød sig meget om Løsgiængere, og havde lidt megen Skade ved deres Løgn; "vel hørte jeg i Sommer at du var bleven fredløs, men Brand er en fornem. og venneskæl Mand, og vil ansee det for en Fornærmelse, om nogen tager dig i Beskyttelse." Den anden blev ved at overhænge ham om Medlidenhed og Hielp, sagde, at mange havde

n) Efter *Liósvetninga S.* Cap. 23, var Thorer Finnboge hiin Rammes Søn i Huset (heimamadr) hos Thorstein ramme af Arnarstad.

o) Om denne Brand, Søn af Vermund hiin Smalle i Vatnsfiord, s. *Kristni S.* p. 130. *Eyrbyggia S.* p. 334.

enn kvadst *h*) litt attekinn ef engi hiálpadi hönum. Finnboga þótti lítilmannligt at synia hönum, enn leitst madr ecki geigvænligr þó at hann lygi, ok bad hann dveliast þar nockura stund ef hann villdi, kvadst ætla at Brandr mundi taka fé fyrir manninn, ok mundi eigi med kappi sækia er madr var ecki mikils háttar. Vard hann þessu feginn, ok var hægr ok fylgiusamr Finnboga. Lídr sumarit ok miök á vetrinn, ok gérdi færdir gódar; fréttir Brandr þetta, at Finnbogi hefir tekit vid manninum, ok sendir þegar menn á fund hans, ok bad hann lausann láta manninn, ok hallda eigi med kappi fyrir sér, kvadst vilia gódu vid hann skipta, ok uppgéfa sakar-stadinn þann sem til heyrir, ef Finnbogi gérdi þetta eptir hans bæn. Finnbogi kvadst eigi nenna at láta hann lausann á vetrar-degi, kvadst vilia bióda fé fyrir manninn, sva at Brandr þættist vel sæmdr af, ok kvad þá vel semia mundu þá er þeir fyndist. Fara nú sendimenn aptr med þessum erindum, ok verdr Brandr stórliga reidr, ok lét þau ord umfara at Finnboga skylldi eigi duga at hallda þann mann er hann villdi sækia, var hann hinn brádasti ok *i*) kappsmadr mikill, þegar hönum þótti móti sér gért, kvad þá sva finnast skylldu at Finnboga *k*) þætti þessu verr rádit. Finnbogi lét sem hann vissi eigi þóat hann heyrdi slíkt talat, ok gérdi enga breitni á háttum sínum. Lidr af vetrinn ok miök sva sumarit, ok sitr Finnbogi um kyrt, hann hafdi jafnan mannmargt med sér, ok lét flesta nockut stunda, lét miök sækia sióinn, var þat audveldt, þvíat skamt þurfti undan at róa. Þat var einn dag um haustit at menn voru allir í brottu af bænum, sumir á sió, enn sumir til annarra naudsynia. Finnbogi var heima, ok Vermundr hiá hönum, ok ecki fleira karla. Þá mællti Finnbogi: sva er mér þúngt í dag sem þá jafnan er at sækir nockut, ok skal nú sofa í dag. Vermundr mællti: sva segir mér hugr um sem Brandr

h) lifit láta 510. (at han maatte sætte Livet til)

i) kappsfullr 510.

k) skylldi tvísyni í þickia. 510. (at Udfaldet skulde forekomme ham tvivlsomt)

viist ham derhen, og at han var ilde faren, dersom ingen vilde hielpe ham. Finnboge syntes nu, at han ikke kunde være bekiendt at nægte ham sin Hielp, heller ikke saae Karlen ud til at være farlig, om han end løi; han bad ham derfor tøve der i nogen Tid om han havde Lyst, og meente, at Brand vilde lade sig nøie med Penge, og ikke være ivrig i at søge Hævn, da Manden ikke var af stor Betydenhed. Herover blev han meget glad og viiste sig blid og føielig mod Finnboge. Sommeren gik hen, det lakkede stærkt ad Vinteren og det blev godt at reise. Saasnart Brand erfarede, at Finnboge havde taget imod denne Mand, lod han ham ved nogle Sendebud bede om at jage ham bort, og ikke tænke paa at beskytte ham mod sig; i øvrigt vilde han afgiøre den Sag i Mindelighed og lade al videre Tiltale fare, dersom Finnboge vilde føie ham heri. Finnboge sagde, at han ikke nænnede at jage ham bort ved Vintersride, og at han vilde tilbyde saa stor en Pengesum for ham, som Brand kunde være bekiendt at tage imod, og haabede at de nok vilde blive eenige derom, naar de taltes ved. Sendebudene droge tilbage med denne Besked; Brand blev da saare vreed og lod sig forstaae med, at det ikke skulde bekomme Finnboge godt, at beskytte den, som han vilde have i sin Vold. Han var meget iilsindet og voldsom, naar ham syntes at nogen havde giordt ham imod; og sagde han, at de skulde tales saaledes ved, at Finnboge skulde angre hvad der var skeedt. Skiøndt disse Ord kom Finnboge for Øren, lod han dog som han ikke vidste det, og giordte ingen Forandring i sin Opførsel. Vinteren gik hen og en stor Deel af Sommeren. Finnboge sad stille, han havde gierne mange Folk hos sig, og lod de fleeste bestille et eller andet, i Særdeleshed gaae paa Fiskerie, som var en let Sag, da de ikke behøvede at roe langt. p) Det hændte sig en Dag i Høsten, at alle Folkene paa Gaarden vare borte, nogle paa Søen og nogle i andre Forretninger, men Finnboge var hiemme og ingen hos ham uden Vermund. Finnboge sagde da: "Jeg er saa tung i Dag, som om der skulde møde mig noget, og vil jeg gaae hen at sove. q) Vermund

p) Jfr. ovenfor Kap. 38.

q) Almuen paa Island troer endnu, naar de pludselig blive søvnige, at det betyder noget Nyt, for Ex. Fremmedes Ankomst eller sligt; Þat sækir at mér, sige de da. Jfr. ovenfor Kap. 40.

muni eigi liúga ſtefnuna, ok mun hönum eigi úr minni munar hvar ek em nidr kominn, ok er' þat íllt bóndi ef þér komit í nockura hættu fyrir mínar ſakir. Finnbogi kvad ecki þat vera mundu, kaſtar hann ſér nidr ok ſefr þegar. Þar var ecki lángt miök medal fialls ok fiöru, voru þar hiallar þrír upp gégnt bænum, ok mátti þar einum megin at rída. Vermundr géck út ok ſáſt um, hann ſá upp á enn efſta hiallann at annathvart var hvirfil-vindr, ella ridu menn miök margir ſaman, hann géck þá inn, ok gérdi nockut glam, ok vaknadi Finnbogi, ok ſpurdi hvat hann villdi? Hann ſagdi hvat hann hafdi ſét. Finnbogi bad hann at hyggia ok kvadſt ſofa verda; enn Vermundr géck út ok inn, ok ſá þá manna-reidina, voru þeir þá komnir á mid-hiallann. Hann géck þá inn, ok ſagdi Finnboga manna-reidina; hann kvad þat vel vera mega, er híngat jafnan mikil ferd á hauſtum at ſkreidar-kaupi, ok er nú van þeirra ſem meſt, enda má ek ecki annat enn ſofa ſem mik lyſtir. Vermundr géck brott, ok var úti um ſtund, kom inn ok ſagdi Finnboga at þeir voru þá komnir á enn nedſta hiall-ann, ok ek kénda Brand enn Örva Vermundarſon med hálfann þridia tug manna, vel búna at vapnum. Hefir þú vel ok ſtórmannliga mér veitt ſem Gud þacki þér; nú er ek lítils verdr hiá ydru ſundrþycki, vil ek miklu helldr gánga á vald Brands, *l*) er hann drengr gódr, ok mun hönum nockurn veg vel fara, enn hann er enn meſti kappsmadr þegar er þrályndir menn eru í móti. Finnbogi ſegir: ecki munu vid hvata at því at géfaſt upp fyrir Brandi, munum vér ádr hafaſt ord vid, ok mun Brandr þiggia ſæmilig bod, enn ef hann vill eigi þat þá er ſiáanda, enn ek er nú fullſveſta, ok ſkal eigi liggia lengr, ſprettr upp ok tekr vapn ſín, ok þeir bádir, ok gánga út ok upp at breckunum, var þar gil mikit ok kambr at ofanverdu, ok mátti einum megin at ſækia; gengu þeir Finnbogi þar á upp. Þeir Brandr ſá mennina er heiman gengu, ok þóttuſt þegar vita at Finnbogi mundi vera er bædi var mikill ok ſterkligr, ok víkia þegar eptir

l) enn þú hliotir ſkada af mér. 510. (end du ſkulde lide nogen Skade for min Skyld)

sagde: "Det ahner mig, at Brand snart vil indfinde sig efter Løvte, han har vist ikke glemt hvor jeg har faaet Beskyttelse, og skulde det være slemt, Huusbonde! om I skulde komme i nogen Ulykke for min Skyld." Finnboge sagde: "at det var ikke at frygte for," kastede sig derpaa ned og sov strax ind. Der var ikke langt mellem Fieldet og Strandbredden, der vare tre Affatser i Fieldet lige for Gaarden, og kunde man kun ride derop ad een Kant. Vermund gik ud og saae sig om, han kastede Øinene op paa den sidste Affats, og blev noget vaer, som forekom ham at være enten en Hvirvelvind eller mange Ridende i Følge. Han gik derpaa ind, giordte nogen Støi, og da Finnboge vaagnede og spurgte hvad han vilde, sagde han hvad han havde seet. Finnboge bad ham see nøiere til, og sagde, at han vilde sove. Vermund gik ud og ind, og saae tilsidst at det var en Flok Ridende, som nu vare komne paa den mellemste Affats. Derpaa gik han ind og berettede Finnboge det; denne sagde, at det var vel mueligt, da der i Høstens Tid altid var megen Fart derhen for at kiøbe tør Fisk, og man nu kunde vente mange Reisende, r) men at han alligevel vilde sove saa længe han lystede. Vermund gik bort og var ude en Stund, han kom ind igien og lod Finnboge vide, at de nu vare komne paa den nederste Affats. "Jeg kunde kiende Brand hiin runde, Vermunds Søn, med 25 velbevæbnede Mænd, nu haver du vel og stormodigen underholdt mig, som Gud lønne dig for, men jeg er alt for ringe til at jeg tør være Aarsag til Tvist mellem Eder, jeg vil derfor langt heller overgive mig i Brands Vold, han er en dannis Mand og vil opføre sig som saadan, men han er hæftig og stræng naar man viser sig trodsig mod ham." Finnboge sagde: "vi vilde ikke forhaste os med at overgive dig til Brand, vi vilde først tale med ham, maaskee han vil modtage et anstændigt Tilbud, men vil han ikke det da faae vi at see til; nu har jeg udsovet og vil ikke ligge længer." Derpaa sprang han op, de toge begge deres Vaaben, gik ud og op paa Bakken; der var en stor Fieldkløvt og en skarp Fieldryg nedenfor, som man kunde komme op paa fra den eene Side, der gik nu Finnboge og Vermund op. Brand saae dem komme hiemme fra, og formodede strax at det var Finnboge, som baade var stor og stærk;

r) Jfr. ovenfor Kap. 38.

þessum mönnum, kvadst Brandr ætla at audvelldlig mundi verda þeirra ferd. Hallfrídr hafdi heyrt vidtal þeirra Finnboga ádr þeir gengu heiman, ok sendi hún pillt á næstu bæi at bidia menn þángat koma, sva ok mátti heyra kall á skipin, bad hún segia at Finnbogi mundi manna vidþurfa. Sva er sagt ádr þeir koma at er Finnbogi hafdi leyst upp steina nockura; ok er Brandr kom at fagnadi Finnbogi hönum hardla vel. Brandr tók kvediu hans; Finnbogi spurdi at erindum. Brandr kvad hönum þau ádr kunnig vera, kvadst sækia mann þann er hann hafdi sektann, enn kvad Finnboga hafa halldit med kappi móti sér, kvadst nú ætla eptir at leita þó at hann villdi hallda, enn med því Finnbogi at þú ert ágætr madr fyrir margra hluta sakir þá vil ek bióda þér nú sem í fyrstu at þú látir manninn lausann, ok nú í mitt vald, man ek þá ecki kæra vid þik um biargir vid hann, helldr heita þér minni vináttu ok lidi ef þú kannt þurfa. Finnbogi segir: þetta er vel bodit ok drengiliga sem von er at þér, enn þar sem ek lét hann eigi lausann í fyrstu er ydar ord komu til þá vil ek þessu skiótt neita, vil ek bióda nú sem þá: giallda fé fyrir mann þenna, ok þat umfram at þú rád siálfr féskuldinni, nenni ek eigi fyrir metnadi med því er hann hefir ádr verit med mér at skilia nú údrengiliga vid hann, man ydr ecki sva mikil flægia at drepa mann þenna þó at þér fysist þess. Brandr segir: kvad mann ecki mikils háttar, enn med því at vér höfum ridit heiman alt hegat til þín þessa erindis enn madr miök kominn á vort valld, er þat vænst Finnbogi er þú leggr mikit kapp á vid þenna mann er þér dragi þetta til dauda, man þá eigi þyckia *m*) ecki vart erindi er ver leggium þik vid velli. Finnbogi kvadst ecki þat óttast, er þat rád mitt Brandr at þú gángir eigi fyrstr til atsóknar í móti mér, lát helldr menn þína í frammi medan húskarlar mínir vinnast til. Hvat húskörlum er þat? segir Brandr, sé ek ecki menn fleiri enn yckr tva þar uppstanda. Finnbogi segir: eru hér þó húskarlar mínir adrir *n*) VI ecki úknáligir ok eru sam-nafnar

m) vort eirindi gott. 494. (vort Ærinde for godt)
n) VII. 510.

de dreiede strax hen efter dem, og meente Brand at deres Tog vilde løbe let af. Hallfrid havde hørt hvad Finnboge og Vermund talte sammen før de gik hiemme fra, hun sendte en Dreng til næste Gaard for at hente Folk, ogsaa lod hun raabe ud til Skibene at Finnboge trængte til Hielp. Der fortælles, at før de kom havde Finnboge taget nogle Steene op, og da Brand nærmede sig hilsede Finnbogeham meget venlig. Brand takkede, og Finnboge spurgte om hans Ærende. Brand sagde, at dette var ham nok bekiendt, han vilde søge en Mand, som han havde forviist, og som Finnboge havde ham til Trods taget i sin Beskyttelse; han agtede nu at faae ham i sin Vold omendskiøndt Finnboge vilde sætte sig derimod. "Men," lagde han til, "eftersom du Finnboge er en anseelig Mand i mange Maader, saa vil jeg tilbyde dig nu i Forveien, at saafremt du lader Manden fare, og overgiver ham i min Vold, skal jeg ikke føre nogen Anke over det, at du har taget ham til dig, men snarere love dig mit Venskab og Hielp, naar du behøver det." Finnboge sagde: "dette er et godt og hæderligt Tilbud, som det kunde ventes af dig, men da jeg ikke lod ham fare strax i Begyndelsen da du sendte mig Bud derom, saa vil jeg nu flux nægte det; derimod giør jeg dig samme Tilbud som dengang, at jeg vil betale Pengene for denne Mand, og oven i Kiøbet, at du maae selv bestemme Summen. Jeg kan ikke være bekiendt at skille mig af med ham paa en uedrig Maade, da han har været hos mig saa længe, det vil heller ikke være Eder til saa megen Fordeel at dræbe denne Mand, endskiøndt I kunde have Lyst dertil." Brand sagde: "Manden er vel ikke af stor Betydenhed, men da vi ere redne hiemme fra hid til dig i det Ærende, og vi have ham næsten i vore Hænder, saa er det ikke usandsynligt, dersom du tager dig meget ivrig af denne Mand, Finnboge! at det kan blive din Død, vort Ærende vil da ikke synes ganske uden Nytte, naar vi faae dig strakt paa Pladsen." Finnboge sagde, at han ikke frygtede derfor, "og vil jeg raade dig, Brand, at du ikke først angriber mig, men lader hellere dine Mænd gaae foran, saa længe jeg har mine Huuskarle." "Hvilke Huuskarle," spurgte Brand, "jeg seer ingen flere end Jer to staae deroppe." Finnboge svarede: "Jeg har dog her sex af mine Huuskarle, som ikke ere at foragte, de have alle et Navn og heede Steen, lad du

miklir, þeir heita Steinar allir. Nú láttú í móti þeim jammmarga þína húskarla, ok vitum hvarir þar láti undan ödrum. Brandr svaradi: kvadst ecki mundu bleidast fyrir því, þó at hann hótadi þeim grióti. Er sva sagt at tilvard einn af fylgdar-mönnum Brands, ok rann upp at þeim nöfnum, enn eigi sídr at Finnboga med fagran skiöld ok spiót, ok ætladi at leggia til Finnboga. Hann tekr vid einum steini. Þessi madr var sterkr, ok ætladi at bera frá sér skioldinn, enn húskarl Finnboga vard skiótleikinn, ok fór at snarpt, gétr hann eigi stadist atfarar hans, ok fellr á bak aptr, ok tumbar ofan í gilit, ok féck sá þegar bana. Finnbogi spurdi Brand hversu farit hefdi med þessum. Brandr kvad sinn mann ecki hafa gott af fengit.

Kap. 42.

Sva er sagt at Finnbogi lét þá fara húskarla sína o) sex, ok hafdi hverr mann fyrir sik. Finnbogi spurdi þá Brand hversu hönum þætti at fara? Brandr kvadst eigi miök lasta þurfa. Finnbogi kvadst vilia bióda hin sömu bod sem fyrr, ok skildi þeir. p) Brandr kvad hann enn ecki óttast þurfa, ok kvad hann koma í meiri raun mundu um þat er þeir skildi, Finnbogi kvad eigi þat tilbera at hann óttadist. Brandr bad menn sína fara kænliga, ok gánga upp fleiri jafnfram, ok sækia at skarpligar, ok kvad þat skömm at jafnmargir menn skylldi lengi þurfa at sækia tva eina menn. Finnbogi brá þá sverdi, ok vardist vel ok drengiliga, vard hann nockut skeinusamari enn þeir hugdu til; ok er þeir höfdu barist um hríd, þá mællti Finnbogi: menn fara þar nedan frá siánum eigi allfáir vapnadir, ok gánga snúdigt, er þat ætlan mín at þessir menn munu ætla til lidveitslu vid mik, enn í móti ydr Brandr, ok er þá sem ber at hvarir driúgari verda. Brandr kvadst aldri hirda um fiskifylur hans hvert væri fleiri edr færri. Þá mællti Finnbogi: menn rída þar enn, ok eigi allfáir saman innan med siánum, ok helldr geist, mun þat enn vera af vorum mönnum; nú er þat bæn

o) VII. 510.
p) sáttir. 494. (forligte)

nu ligesaa mange af dine Huuskarle gaae imod dem, og vi vilde da faae at see hvem der kommer til at give efter." Brand sagde, at han ikke var bange, uagtet han truede dem med Steene. Der fortælles, at een af Brands Følge med smukt Skiold og Spyd løb op mod disse Navne og tillige mod Finnboge, og agtede at lægge an mod ham. Finnboge greeb en Steen, den anden var stærk og tænkte at afbøde den med Skioldet, men Finnboges Huuskarl var rap af sig og foer lige paa, den anden kunde ikke udholde Stødet, men faldt baglængs om, tumlede ned i Kløvten og slog sig ihiel. Finnboge spurgte Brand, hvorledes det var gaaet ham? Brand sagde, at det ikke var gaaet hans Mand godt.

Kap. 42.

Der fortælles, at Finnboge nu sendte sine sex Huuskarle afsted, og at hver af dem fældede sin Mand. Finnboge spurgte derpaa Brand, hvorledes han syntes at det gik? Brand sagde, at han ikke havde synderlig Aarsag til at klage. Finnboge fornyede sit forrige Tilbud og vilde, at de dermed skulde skilles ad. Brand sagde, at han endnu ikke havde Behov at frygte, og at de vilde komme til at forsøge hinanden meer endnu inden de skildtes ad. Finnboge forsikrede, at intet skulde indjage ham Frygt. Brand bad sine Folk tage Mod til sig, og gaae op fleere paa eengang, og trænge dristigen frem, da det var en Skam at saa mange skulde behøve længe at angribe to. Finnboge drog sit Sværd og værgede sig vel og mandeligen, og giordte dem meere Skade end de havde ventet. Da de havde kiæmpet en Stund, sagde Finnboge: "der komme en heel Deel Bevæbnede nede fra Søen, og skynde sig stærkt, formodentlig ere de bestemte til at hielpe mig og angribe Eder Brand, og da vil det vise sig, hvem der faaer Overhaand." Brand svarede, at han aldrig vilde bryde sig om hans Fiskerpak *), hvad enten de vare fleere eller færre. Derpaa sagde Finnboge: "der kommer igien en stor Flok, som rider af alle Kræfter herhid langs med Søen, det er vist ogsaa af vore Folk; nu er det min Bøn og Begiering til dig, Brand, at du vil

*) Fiskifylur, af Fyla ɔ: Stank, som pleier at følge med Fiskernes traniede Søeklæder.

mín ok boð við þik Brandr at þú þiggir þann kost sem ek hefir bodit, vill ek selia þér siálfdæmi ok rád einn sætt, þann veg sem þér best þyckir; er þat ætlan mín um þá suma er þar eru í ferd at ærit fari geistir, ef vér erum eigi ádr sáttir. Brandr leit til, ok sá at öllum megin dreif lid at med geisíngi, sumir q) hleyptu enn sumir runnu, slíkt hverr sem mátti. Þá mællti Brandr: aldri hirdi ek um fiörudyr ydar hvar þau fara, enn eigi ætla ek þetta spara þurfa at vér rádim einir, man þat mællt at vort erindi verdi þó gott ef vér tökum siálfdæmi af þvílíkum manni sem þú ert Finnbogi. Hann kvadst þat giarna vilia, ok bad hann þó hafa þöck fyrir, géck þegar ímót hönum, ok tókust í hendr, ok sættust at þeirra manna vitni er hiá voru, var þat miök jafnskiótt at þeir höfdu fyrir skilit ok lidit dreif at, voru þar synir Finnboga, ok margir adrir vinir ok frændur, voru þeir þegar sva ákafir at þeir villdu veita Brandi atgaungu, ok drepa alla. Finnbogi géck þá á milli, ok sagdi at þeir voru sáttir, bad þá eigi veita sér ólid í sinni tilkvamu, vard sva med umtali Finnboga at þeir sefudust. Finnbogi baud Brandi þá til sín, ok þat þá hann, sátu þeir þar nær viku gladir ok kátir, veitti Finnbogi þeim stórmanuliga, ok eptir þat bióst Brandr í brott. Finnbogi spurdi þá Vermund hvart hann villdi helldr vera eptir edr fara med Brandi? Vermundr kvadst heim fysast, er Brandr sva gódr drengr at ek man vel kominn í hans förüneyti hédan af, hefir ydr stórliga vel til mín farit ok höfdíngliga, sem Gud þacki ydr; byst hann þá til ferdar med Brandi. Finnbogi mællti þá til Brands: nær vili þér lúka upp gérd med oss? Hann segir: þat vil ek géra á þíngi í sumar, þycki mér þat metnadarsamligast at segia þar upp sætt ockra. Finnbogi bad hann fyrir ráda; skilia þeir med blídu. Rídr Brandr heim í Aust-fiördu, ok fór Vermundr med hönum. Lídr af vetrinn, ok um sumarit rída menn til þíngs fiölmennt, komu þar Vatnsdælar, Þorsteinn ok Jökull, ok þeir allir brædr Ingimundar synir; þar kom Brandr enn Örvi ok Finnbogi hinn Rami, ok Eyiúlfr r) Hallti, ok margt annat stórmenni. Þat var einn dag at

q) ridu. 510. (ritte)
r) mágr hans. 510. (hans Svoger)

modtage mit Tilbud, jeg vil overlade dig Selvdom, og du maae eene bestemme Forliget, som dig bedst synes, jeg frygter at nogle af dem, som der ere paa Veien, vilde tage galt afsted, dersom vi ei i Forveien ere forligte." Brand saae nu derhen, og mærkede, at Folk strømmede til fra alle Kanter, nogle sprang og andre løb det bedste enhver kunde; han sagde da: "ikke bryder jeg mig om enten dine Stranddyr komme eller ikke, men jeg troer ikke jeg bør undslaae mig for at afgiøre Sagen eene, alle ville sige, at vi have røgtet vort Ærende godt nok, naar vi modtage Selvdom i denne Sag af en saadan Mand, som dig Finnboge!" Denne samtykkede heri, takkede ham tillige derfor, og gik hen til ham; derpaa toge de hinanden i Hænderne og sluttede Forliig i de Tilstedeværendes Paahør. Neppe vare de blevne eenige herom før Folket kom ilende til, det var Finnboges Sønner og mange andre af hans Venner og Frænder, de vare saa opbragte, at de vilde strax gaae løs paa Brand og slaae dem alle ihiel, men Finnboge gik imellem, sagde, at de nu vare forligte, og bad dem ikke giøre ham Skade ved deres Tilkomst; endelig fik han dem da stillede. Finnboge indbød Brand til sig, som tog derimod; de levede der en Uge i Glæde og Lystighed, og Finnboge beværtede dem herligen. Da Brand derpaa lavede sig til Bortreisen, spurgte Finnboge Vermund om han heller vilde blive tilbage eller drage med Brand. Vermund sagde: "Jeg vil nok drage hiem, thi Brand er saa tapper en Mand, at jeg fra denne Dag af vil være vel tient med at være hos ham, men I have viist Eder mod mig, som det sømmer sig en Høvding, det Gud lønne Eder for;" og dermed lavede han sig til at følge med Brand. Finnboge sagde derpaa til Brand: "naar vil du afsige Kiendelsen i vor Sag?" Han svarede: "det agter jeg at giøre paa Thinge i Sommer, thi det synes mig hæderligst, der at bekiendtgiøre vort Forliig." Finnboge bad ham raade derfor, og dermed skildtes de venligen ad. Brand reed hiem til Østfiorden og Vermund med ham. Vinteren gik nu hen og om Sommeren reed en stor Mængde Folk til Thinge; der kom Vatnsdølerne, Thorstein og Jøkull, og alle Brødrene Ingemunds Sønner, der kom ogsaa Brand hiin runde, Finnboge hiin stærke, Eiolf Halte og mange andre anseelige Folk. Da Brand og

þeir Brandr ok Finnbogi funduſt, ok kvödduſt blídliga, ſpurdi Brandr um málaferli þeirra Vatnsdæla. Finnbogi kvad kyrt allt ok ákærulauſt; ſagdi Finnbogi hönum alt ſva ſem farit hafdi þeirra í millum. Brandr baud Finnboga at leita um ſættir med þeim, ok kvad þá alla fullkomna ſína vini. Finnbogi kvadſt þat þiggia vilia. Ok einn dag gánga þeir Brandr ok Finnbogi ok Eyiúlfr med mikla ſveit manna til búdar þeirra Vatnsdæla, fagnadi Þorſteinn þeim hardla vel, ok tóku tal ſín á milli; hóf Brandr þegar þetta mál vid Þorſteinn, ok bad þá ſættaſt vid Finnboga, s) ok kvad Jökull ecki hóf at kunna um áleitni vid t) ſlíka menn. Brandr flutti bædi vel ok ſkörugliga, kvedſt þeim fylgia vilia er ſættaſt villdi, enn þeim mót ſnúinn er í mót mælti, ok baud ſik til umdæmis med þeim. Jökull var tregr til, enn þó vid umtal Brands, ok þá mikla vináttu er med þeim var, ok áeggian brædra ſinna, enn þó þóttiſt hann illt hafa afbedit í þeirra ſkiptum, enn var ofbelldis-madr mikill ok fullhugi; þá lyktaſt þó med því at þeir ſættaſt heilum ſáttum, ſkylldi Brandr þar einn ſkéra ok ſkapa þeirra ímillum, u) gérdi Brandr féſkuld nockura á hendr þeim brædrum, ok gulldu ſkiótt ok röſkliga. Er ſva ſagt at ſídan hafi þeir haldit vináttu ſinni, ok ſkiptuſt þeir Jökull ok Finnbogi giöfum vid. Finnbogi mællti þá til Brands, kvad hann þá eigi freſta þurfa lengr at lúka um gérd þeirra ímillum, kvadſt þat eigi vilia undan draga edr ſeinka lengr. Brandr ſagdi þá: þó at þú ſért vitr madr Finnbogi, þá þyckiſt ek þar ſiá ſumt er þú ſér allt, eigi var ek ſva heimſkr at ek ſægi eigi at ek var fánginn ok allir mínir menn, þá er lid ſótti at oſs öllum megin med

s) Jökull kvad miök hafa á hann leitat, enn þá brædr hafa verit medalgöngumenn jafnan. Þorſteinn qvadſt giarnan vilia ſættaſt vid hann, kvad Jökull ecki at kunna úm aleitni vid ſlika menn. 510. (Jøkull ſagde, at han havde havt megen Aarſag til at være ham paa Halſen, men Brødrene havde altid lagt ſig derimellem. Thorſtein ſagde, at han gierne vilde forliges med ham, og ſagde, at Jøkull ingen Maade kunde holde i ſin Fiendtlighed mod ſaadanne Folk)

t) Finnboga. 494.

u) gérdi — ſinni, omitt. 510.

Finnboge en Dag kom sammen og havde hilset hinanden blidt, spurgte Brand hvorledes Sagen stod mellem ham og Vatnsdølerne. Finnboge sagde, at alt var roeligt og ingen Trætte paa færde, og fortalte ham tillige alt hvad der var gaaet for sig mellem dem. Brand tilbød Finnboge at arbeide paa et Forliig mellem dem, og sagde, at de alle vare hans fortroelige Venner. Hertil var Finnboge villig. En Dag gik Brand, Finnboge og Eiolf med et stort Følge til Vatnsdølernes Bod, Thorstein tog meget vel imod dem, og de begyndte at tale sammen. Brand bragte strax denne Sag paa Bane hos Thorstein, og bad dem indgaae Forliig med Finnboge, og sagde, at Jøkull ingen Maade holdt i sine Fornærmelser mod saadanne Mænd. Brand drev denne Sag godt og med Iver; han sagde, at han vilde hielpe dem som valgte Forliig, men være dem imod som viiste sig uvillige dertil, og tilbød sig som Voldgiftsmand. Jøkull vilde nødig hertil, men ved Brands Overtalelse og det nøie Venskab som var imellem dem, som og ved hans Brødres Tilskyndelse (skiøndt han syntes sig at have lidt megen Skade af deres Stridigheder, og tillige var meget overmodig og hæftig) kom det dog saavidt, at de indgik et fuldkomment Forliig, hvis Vilkaar Brand eene skulde bestemme. Han paalagde Brødrene en Pengebod, som de strax betalte reent ud. Der fortælles, at siden bleve de bestandig Venner, og at Jøkull og Finnboge gave hinanden Foræringer. Finnboge sagde derpaa til Brand, at han nu ikke behøvede længer at opsætte Kiendelsen i deres Mellemværende, og at han ei vilde lide længere Ophold heri. Brand sagde da: "Vel er du en klog Mand, Finnboge, men dog troer jeg at jeg kan see noget der, hvor du seer alt, jeg var ikke saa taabelig at jeg jo kunde indsee at jeg og alle mine Mænd endelig maatte blive fangne, naar Folk styrtede løs paa os fra alle Kanter, da

ákéfd, þar ſem oſs géck ádr ílla vid þik einn, ok líkara at ver hefdim eigi ſigraſt, var þat meir af ákéfd minni ok ofbelldi helldr enn ek ſæi eigi hvar komit var, edr hverſu fara mundi. Nú ætla ek at eigi ſkal ſva mikill munr med ockr at ek géri fé af þér fyrir þat er þú gafſt mér líf ok mínum mönnum, þóttiſt ek meira verdr ok þeir allir enn einn lítils háttar madr, þó at ek villdi fyrir metnádar ſakir hafa ſæmd af málum vid ydr. Nú mun ek eigi minna launa lífgiöfina enn heita þér fullkominni vináttu ok málafylgd vid hvern ſem þú átt eda þínir ſynir, ok ſkal ockra vináttu aldri ſkilia medan vid erum bádir uppi. Finnbogi þackadi hönum ſína fylgd ok öll ſín ummæli med fögrum ordum; hann gaf Brandi gripi þá er hönum hafdi géfit Jón Grícklands Konúngr, var þat hríngr, ſkiöldr ok ſverd; þackadi Brandr hönum ſtórliga vel, ok ſkiliaſt þeir þá allir med hinum meſta kærleik ok blídu.

Kap. 43.

Þeir Ingimundar ſynir budu Finnboga at fara veſtan úr Víkinni, ok kaupa aptr landit at Borg í Vídidal, enn hann villdi þat eigi, kvadſt hönum þar þyckia hardla gott; reid hann heim med flock ſinn *v*) á Finnbogaſtadi, ok ſat um kyrt, ok þótti hann enn hafa vaxit miök af þeſſum málum öllum ſaman. Finnbogi vard gamall madr, ok þyckir verit hafa enn meſti ágætis madr, bædi á afl ok vöxt ok alla kurteiſi, kémr hann ok vid margar ſögur, ok þyckir verit hafa hinn frægaſti ok hinn ágætaſti, hefir ok mörg ſtórvirki ok þrekvirki unnit, þó at hér ſé fátt frá ſagt. Er ſva ſagt at hann bió þar til elli, ok vard ſóttdaudr, ok liggr at þeirri ſömu kirkiu er hann lét (þar géra) ok ſva

v) í Trekyllisvík, 510.

vi tilforn ikke kunde slaae os mod dig allene, og sandsynligviis havde vi ikke seiret; jeg handlede saaledes meere af Hæftighed og Overmod, end fordi jeg ikke saae hvorvidt det var kommet, eller hvorledes det vilde gaae. Nu vil jeg, at der ikke skal være saa stor Forskiel mellem os, at jeg skulde paalægge dig Bøder, fordi du gav mig og mine Folk Livet; jeg ansaae dog mig og dem alle for meere værd end eet ubetydeligt Menneske, skiøndt jeg vilde med Æren rede mig ud af den Sag med Eder. Nu vil jeg til Belønning for det at du skiænkede os Livet love dig mit troefaste Venskab og Bistand mod hver den, som du eller dine Sønner kunde faae med at bestille, og skal vort Venskab aldrig uddøe, saa længe vi to leve." Finnboge takkede ham med ziirlige Ord for hans Understøttelse og gode Løvte, han gav Brand tillige de Klenodier han havde faaet af Kong Jon i Grækenland, nemlig Ringen, Skioldet og Sværdet. s) Brand takkede ham meget, og derpaa skildtes de alle ad med megen Kierlighed og Blidhed.

Kap. 43.

Ingemunds Sønner tilbød Finnboge at drage vesten fra Vigen, og kiøbe Gaarden Borg i Vididal tilbage, men han vilde ikke, og sagde, at han fandt sig meget vel der. Derpaa reed han hiem med sit Følge til Finnbogastad, og sad stille hen, og syntes at have tiltaget meget i Anseelse efter alle disse Sager. Finnboge blev gammel og var en saare mærkelig Mand, baade ved Styrke og Vært og allehaande Høviskhed. Han omtales ogsaa i mange Sagar, t) og har været en navnkundig og berømt Mand, og har udført mange store og mærkelige Bedrivter, skiøndt ikkun en liden Deel af dem er her fortalt. Der siges, at han boede der til sin Alderdom, og døde af Sygdom og ligger tilligemed sin Kone Hallfrid begraven i den Kirke han der lod bygge. u)

s) S. ovenfor Kap. 20.

t) Disse ere rimeligviis nu tabte, jeg kiender i det mindste ingen, paa *Vatnsdæla S.* nær, hvori der forekommer noget udførligt om ham.

u) Folgelig maae vel Traditionen feile, som viser Finnboge den Rammes Høi paa Bondegaarden Finnbogastad. Olafsens Reise, I. S. 494.

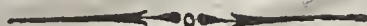
Hallfrídr kona hans. Enn fynir þeirra urdu allir (agætir) menn, ok figldu milli landa, ok eru margar fögur frá hverium þeirra, voru þeir vel teknir med ríkum mönnum, hvar fem þeir komu, ok þóttu vera af *x*) gilldum ættum. Gunnbiörn Finnbogafon kom aldri fídan til Islands, gérdift hann ríkr madr í Noregi, *y*) ok er þar mikil ætt frá hönum komin. Finnbogi unni Bergi meft fona finna, var þat af áft þeirri er hann hafdi vid Berg hinn Räcka frænda finn, bió hann eptir födur finn á Finnbogaftödum, *z*) ok þótti hann þadra í fveitum gilldaftr bóndi, ok formadr annarra manna, enn brædr hans adrir voru miök í förum, þar til er þeir ftadfeftu rád fitt, ok þóttu allir mikilhæfir menn. *a*) Ok lyk ek þar Finnboga fögu.

x) hinum dyrftum. 510. (den ypperligfte)

y) er þar mikil faga fra hönum, cætera usque ad komin, omitt. 510.

z) ok þótti — menn. omitt. 510.

a) hvar fem þeir komu. add. 494. (hvor de kom hen)

Deres Sønner bleve alle (mærkelige) Mænd og seglede mellem Landene, og haves mange Fortællinger om enhver af dem; v) de bleve vel modtagne af fornemme Folk, hvor de kom hen, og ansaaes for at være af ypperlig Herkomst. Gunnbiørn Finnboges Søn kom aldrig meer til Island, han blev en mægtig Mand i Norge og havde en talrig Afkom. Finnboge elskede Berg meest af alle sine Sønner, formedelst den Kierlighed han havde baaret for sin Frænde Berg hiin modige. Han boede efter sin Fader paa Finnbogàstad og ansaaes der i Sveiterne for en gild Bonde, og ypperligere end de andre. Hans andre Brødre reiste meget omkring inden de satte sig ned, og vare de alle anseelige Mænd. Og hermed ender jeg Finnboges Historie.

v) Dersom herved skal forstaaes skrevne Historier, saa ere disse ogsaa tabte. Jfr. ovenfor S. 333.

Rettelser og Tillæg.

S. 15. = = = ville vorde giængse i Ebers Familie] Hertil hører et Sted i *Landnámabok*, p. 195, saa lydende: "Jökull var sun Bardar Jökulssunar er Oláfr Kongr enn helgi let drepa. Þat sagdi Jökull Stigamadr at gláp-vig mundo leinge halldast í ætt þeirre." Denne Jokull, Sønnesøn af Jokull Ingemunds Søn, er rimeligviis den islandske Skald Jokull, som Olafs Saga Helga fortæller blev halshugget for en Nidvise mod Kong Olaf. *Bartholini Ant.* p. 57. Han havde en Søster Asdys; ovenfor, S. 199, y)

Sammest. Anm. h) jfr. *Bartholini Antiqv.* p. 683 sqv.

S. 24. Slutningen af Kap. 6: "at frændr hans voru ungir." Her er Varianten otignir at foretrække.

S. 28. Lin. 14-15. "þotti sva veita ossa þarvist þeirra." oversættes rettere: ham syntes at deres Ophold der saa mandstærke, røbede Uforskammenhed.

S. 33. Lin. 16. eie, l. have.

S. 41. = = = forærer jeg dig dette Billede, som Kiotve har eiet og sat megen Priis paa] Af følgende Kap. S. 44 sees, at paa denne Lod var Freyrs Afbildning af Sølv: "markadr Freyr af silfri;" og at den blev giemt i en Pung. Jfr. S. 52, 62. Det har været en til Lodkastning brugelig Lod, men som nok tillige har tient til et portativt Afgudsbillede for Eieren Kiotve. Schønings N. H. II. S. 472. *Bartholini Antiqv.* p. 466. Om de gamle Nordboers Skik i tvivlsomme Tilfælde at bruge Lodkastning (at hluta med ser, at fetia hlutir,) s. *Remberti Vita Anscharii* i *Script. Rer. Danic.* T. I. p. 461. 475. 476. 479. Den brugtes i Rettergangssager, Arnesens isl. Retterg. S. 50. 345. *Niáls S.* p. 86. 189. 232 og fl.,

ved Giestebuder for at afgiøre Pladserne *Vigaglums S.* p. 18, og ved mange flere Leiligheder. Den forekommer og i nærværende Saga Kap. 45, som brugt, for at stille Trætten mellem flere Kompetentere til et Godord. Naar man kastede Lod, lagde man enten Lodderne i Skiødet (bera, kasta, leggia hluti í skaut), eller lagde dem i Lodskaaler hlutskálir). Den første Fremgangsmaade er udførlig beskreven i *Heimskr.* T. III. p. 58. Om den anden haves et classisk Sted i *Olafs Tryggv. S.* ed. Sc. T. I. p. 179, som jeg, da det kan tiene til at oplyse hvad her forekommer om Ingemunds Lod, vil anføre heelt og holdent: "Oc nu finnur Hakon at Skialdmeyar-Einar er i brottbuningi oc kallar á hann, at hann komi til mots vid sik, enn han gerir sva, sidan tekur Jarl skálir godar er hann átti, þær varo gerrar af brendo silfri oc gyltar allar þar silgdo med met tva, oc var annat af silfri, enn annat af gulli, þar var gort a hrorotreggi metino manns likneskia, oc heto þeir lutir sem fornmönnum var tidt at hafa, oc silgdi þesso nattura, oc til alls þess er Jarli þotti miklo máli skipta, þa hafdi hann þessa luti, oc þvi var Jarl vanr at leggia þessa luti i skálirnar, oc kvad á hvat hverir skyldo merkia, oc jamnan geingo einnveg lutirnir, at sa kvam upp sem Jarl vildi, ok var sa luturinn okyrr i skalinni, sva at glamradi vid, oc þessa gripi gefur Hakon Jarl Einari - - - oc af þesso fær hann namn oc er kalladr Skálaglam." — "Nu mærker Hakon" (af en Vise som Einar sang) "at Skialdmeyar-Einar agter at gaae bort, han kalder ham derfor til sig, og han kommer. Jarlen tager to gode Skaaler, som han eiede, giordte af brændt Sølv og heel forgyldte, med tilhørende tvende Lodder, det eene af Sølv, det andet af Guld, paa begge var Menneskebilleder. De kaldtes Lodder og bleve brugte af Folk i gamle Dage, og havde en saadan Beskaffenhed, som nu skal fortælles. Naar Jarlen havde vigtige Sager for, da betiente han sig af disse Lodder, han pleiede da at lægge dem i Skaalene, og betegnede i Forveien hvad hver af dem skulde bemærke; det gik da altid saa, at det Lod kom op som Jarlen vilde have, det begyndte da at bevæge sig i Skaalen saa den klang. Disse Klenodier gav Jarlen Einar, og fik han deraf Tilnavnet Skálaglam." I Olaffens Reise, II. S. 1035, nævnes et Par Alderdomslevninger, som meenes at have været slige Lodskaaler, og beskrives saaledes: "Saadant et Par Skaale, dog den eene noget beskadiget, bleve fundne ved Knævahole

paa Rangaarvalle, kort fra Kiælde-Præstegaard, omtreut for 30 Aar siden. De vare af stærkt forgyldt Mesfing og dobbelte, med udpuklet giennemskaaret Arbeide. Paa Fodret, som var støbt, sad et kiendeligt Aftryk af fiint Lærred, og neden i Bunden var en breed Ring loddet fast, uden Tvivl for at trække et Baand derigiennem." De meenes der at være fra det tiende Aarhundrede.

S. 41. = = = bedst synes det mig, at du søger til Island som saa mange anseelige Mænd der mistvivle om at kunde staae Kong Harald imod]. Foruden de norske Smaaekongers Undertrykkelse ved Harald Haarfager, hvorved mange norske Magnater deels bleve tvungne til strax at romme Landet, (*Heimskr.* I. p. 96. *Landnámab.* p. 92. 115. 123 og m. fl.) deels siden efter kom i et saadant Forhold til Harald, at de ikke med Sikkerhed kunde blive i deres Fædreneland (*Eyrbyggia S.* p. 8. *Eigla* p. 116. *Vatnsdæla S.* p. 46. 47 og fl.), som var en Hovedanledning til Islands Bebyggelse, findes dog ogsaa nogle andre Motiver at have bevæget de første Landnamsmænd til at nedsætte sig der. Saaledes droge nogle did for at undgaae den Blodhævn der ventede dem for begaaet Mord (*Landnámab.* p. 100. 224. 225. og fl.), andre fordi deres Frænder vare blevne Christne og de selv ei vilde være det (*Landnámab.* p 90). En og anden reiste til Island for at besøge sine der boesatte Frænder, og blev der med det samme (ibid. p. 155) og mange drev Rygtet om Øens Frugtbarhed (landkostir, *Vatnsdæla S.* p. 46), Begierlighed efter Forandring eller en uimodstaaelig Lyst (fysi, þeir fystuz til Islands) til at søge sig Boepæle der (*Landnámab.* p. 331). Naar en ved Spaadom fremvirket Forestilling om en uimodstaaelig Skiebne, bestemte Ingemund til endog mod sin Tilbøielighed at skifte Opholdssted, (p. 50. 54) saa kan dette sammenlignes med de Orakelsvar (frerr), der fortælles at have viist andre til Island (*Landnámab.* p. 8. *Eyrbyggia S.* p. 8.)

S. 46. Lin. 21. forlöginn, l. forlögin.

S. 52. Lin. 19. hlutnum, l. hlutinum.

S. 60. Kap. 14. Lin. 14. ok glediviftar, bedre glediunst efter Varianten.

S. 61. Kap. 14. Denne Deel er meget skovgroet, vi ville derfor kalde den Vididal] Om de Skove der i Oldtiden have været i det nu næsten aldeles skovløse Island, gives Underretning i *Arn. Jonæ* Spec. hist. de Isl. p. 9. 62. Ej. Anatome Blefken. p. 64. *F. Johannæi* Hist. eccl. Isl. Tom. I.

p. 58. a) Udtog af *Vidalins* Deo Regi & Patriæ, S. 17. Olaffens Reise, I. S. 72. 232. 613. II. 733. Af et Sted i *Droplaugarsona Saga*, anført i *Gunnlaugs Ormst.* S. p. 164 sees, at Skovene tidlig ere aftagne paa Island. Uagtet man derfor ikke mangler Exempler saavel paa Skibe som paa Huse, der ere bygte af islandske Skove (*Th. Nicolai* Diss. de commeatu veterum Islandor. hodie restituendo, p. 70. 71. cfr. *Landnámab.* p. 29. *Laxdæla S.* C. 24), saa var det dog almindeligst at hente; som Ingemund her S. 66, især Huustømmer fra Norge. *Landnámab.* p. 23. 190. 383. cfr. *Th. Nicolai* l. c. p. 71.

S. 64. Lin. 13. fundist, l. fundust.

S. 65. Lin. 1. Ingemunds Medfølger søgte sig en Boepæl, l. Ingemunds Medfølgere søgde sig Boepæle.

Sammest. Lin. 3. = = = fandt der en Hunbiørn med to hvide Unger] Dette Dyr omtales og i Island, i *Landnámabok* p. 271 og i *Jus eccles. Thorlaco-Ketill.* p. 130. De kom, som endnu hyppigen er Tilfældet, over med den grenlandske Driviis. Olaffens Reise, I. S. 519.

Sammest. Lin. 17. paa hver, l. for hver.

S. 67. Lin. 18. 19. = = = som jeg beder Eder om at modtage af mig] Hr. Justitsraad Thorlacius anfører i Matrimonia p. 255-56 et Par andre Exempler paa Foræringer af Hvidbiørne til kongelige Personer. Een af Aarsagerne, hvorfor disse underholdt flige, kan sees af *Finnboga S.* S. 267. cfr. *Thorlacius* l. c.

S. 70. Lin. 2. Márstödum, l. Márssödum.

S. 71. not. d). jfr. Kap. 30.

S. 75. Lin. 6. = = = det er ikke tilladt at gaae med Vaaben ind i et Offerhuus] Uagtet de gamle Nordboer næsten vare uadskillelige fra deres Vaaben, gaves der dog visse Steder paa hvilke det ikke var tilladt at være bevæbnet. Saadanne Steder vare især Templer, hvor Tempelfred (hofshelgi) skulde herske. "Menn voro aller *vapnlausir* inni, þviat þar var *hofshelgi*," heder det i *Eigla* p. 259, og om Offerhuset paa Møre siges der i *Olafs S. Tryggv.* II. p. 101: "aller voru þeir *vapnlausir* er inn geingu utan sialfur Olafur Konúngr." Deraf kom det tildeels og, at man siden, efter Christendommens Indførelse, gik uden Vaaben til Kirke (saaledes gik Thingmannerne i Engel-

land ubevæbnede i Kirke. *Olafs S. Tryggv.* I. p. 197), eller lagde Vaabnene fra sig uden for under Gudstienesten (*Heimskr.* III. p. 448., hvoraf Vaabenhusene ved vore Landsbyekirker. Dog have nogle Lovgivere endog fundet fornødent at forbyde det sidste. I den Thorlak-Ketillske Kirkeret (Thorkelins Udg. S. 168) heeder det: "eigi skal madr bera vapn i kirkio ne i böna-hus, þat er tider ero at veittar oc egi scal setia vapn vid kirkiovegge"

S. 80. Lin. 6. sá gengr einn til at vinna oss osæmd, kan maaskee ogsaa oversættes saaledes: men denne, skiøndt han er eene, tænker dog paa at tilføie os Skam.

— Lin. 10 neden fra: at ferdarleysi, l. atferdarleysi.

S. 81. Lin. 4. ; p) l. p);

S. 85. Lin. 4. Denne Hofdathord var fra Norge og havde nedsadt sig paa Hofdastrand i Skagafiørden. Hans Forfædre og talrige Afkom opregnes i *Landnámabók* p. 219-21. Han var een af de fornemste Landnamsmænd paa Nordlandet. ibid. p. 272. Sammesteds p. 192. 221. siges, at det var ham som forviiste Hrolleif og hans Moder.

S. 86. Lin 12. 17. ási, l. Asi.

S. 87. u) Nedenfor S. 144 kaldes det ogsaa Kársnes, men S. 150 Kornsá.

S. 96. Varianterne *e*) *f*) *g*) og S. 98 *h*) bør optages i Stedet for Textens Læsemaader.

S. 98. Lin. 7 nedenfra: Arne, l. Arnald.

S. 99. Lin. 23. "for deres Skyld." Hrolleifs Fader Arnald maae altsaa have fulgt med Ingemund og Sæmund paa deres Fribyttertog, hvorom der dog intet findes i denne Saga.

S. 104. Lin. 3 o. fl. As, l. ás.

— Lin 24. "ok hlid á milli bæiar dyra" Dette Sted kan jeg ikke godt forklare. Maaskee Meeningen er, at der imellem Gaardens Port og det lille Huus var et Leed, for at hindre Uvedkommendes Giennemgang.

S. 106. Lin. 2. "enn mer er minna um þat." Kan og oversættes saaledes: men jeg bryder mig ikke stort derom, nemlig, at han faaer sin Offring tilendebragt.

S. 110. Lin. 10. fallin, l. fallinn.

S. 111. Lin. 9. Denne Thorolf Skeggi er ikke nævnt tilforn i denne Saga.
S. 114. Lin. 1. reiknum, l. reyknum.
— Lin. 11. reikir, l. reykir
— Lin. 14. Marstad, l. Marsstad.
S. 116. Lin. 25. albúm, l. albuinn.
S. 118. Lin. 22. leida, l. leida þeim.
— Lin. 24. Læsemaaden einsætt, som Cod. 559 har, bør antages som den rigtigere.
S. 120. Lin. 20. fiandi, l. fiándinn.
— — Lin. 21. kokadi betyder her efter Justiceraad Thorlacius's Formeening, skottede, kigede.
— — Lin. 23. Jökall, l. Jökull.
— — Lin. 12 nedenfra: Hremundr, l. Hromundr.
S. 123. Lin. 1. Hermoder, l. Hromund.
S. 125. Lin. 7. Førsæludal, l. Forsæludal.
— — Not. v) Asgeirs Ædikolls Forfædre og Afkom opregnes i *Þattr Kiartans Olafssunar*, i *Olafs S. Tryggvas. Ed. Sc.* II. p. 89, hvor han kaldes en Søn af Audun Skokull.
— — Lin. 25. Audun, l. Auduns.
S. 127. Lin. 1. fluttede, l. fluttede.
S. 130. Lin. 5 nedenfra: gétr, l. getum.
S. 131. Et lignende frappant Exempel paa de gamle Islænderes Færdighed i at kunde af Andres Beskrivelser over Personer, som de endog selv aldrig havde seet, deres Klædebragt, Adfærd rc. slutte sig til hvem disse Personer vare, læses i *Laxdæla S.* Cap. 49.
S. 132. L. 16. Bergr hann, l. Bergr, hann.
S. 134. Lin. 1. burt, l. burt.
S. 135. Lin. 13. Buxelinningen, l. Hoftebeenet.
S. 136. Lin 22. mikill, l. mikil.
S. 141. Lin. 9. i, l. til.
S. 147. Lin. 4-5. I Stedet for: "saa var Hensigten — — et godt Udfald." l. saa var Hensigten dog nok at træffe mig og mine Brødre, og om saa var, er det gaaet efter Ønske.

S. 148. Lin. 14. fóra, l. foru.

S. 151. Lin. 4. En saadan Gang imod Solen ɔ: fra Vesten til Østen, var en magisk Operation, hvorved de Gamle troede at een eller anden tilsigtet Ulykke kunde anrettes. S. *B. Jonæi* Tract. de feriis papisticis vulgo *Gagndagar*. p. 53-54.

S. 153. Lin. 3. er som, l. som er.

— — Lin. 11-12. I Stedet for: "for at dette Onde — — tage mig af," l. at dersom dette Onde maae vige fra dig, vil jeg tage det udsatte Barn til mig.

S. 156. ätthaga, l. ætthaga.

S. 157. Lin. 3. som, l. ham.

— — Lin. 10. rasende, l. som rasende.

— — Lin. 14. at give Raad i denne Sag, l. tage sig af denne Sag.

S. 159. Lin. 17. "med Ingolf gaae." bedre: giftes med Ingolf; thi at gánga med einum er en Talemaade, som betyder at giftes med een.

S. 160. Lin. 11. fær, l. færr.

— — Lin. 22. öxinn, l. öxin.

— — Lin. 2 nedenfra: Veltet, udelades.

S. 161. Lin. 5. forbomt, l. forviist.

S. 163. Lin. 2. "tilbækkede ham med Jord og Steene." Verbum kasa (af kaus ɔ: Dynge) er nok Synonym med dysia, og bruges om den ringeste Slags Begravelse for Trælle, Misdædere, o. s. v. i Skove, Heder eller afsides Steder. V. Thorlacius's Bemærkninger over Hedenolds-Høie og Steensætninger, S. 8. Det forekommer og i *Eyrbyggia S.* p. 138.

— — Lin. 10. med, l. mod.

S. 164. Lin. 7. " - - - þar eigi þotti öllum einn veg." kan ogsaa forstaaes om farlige Foretagender, hvis Udfald syntes tvivlsom.

S. 168. Lin. 21. hvervetna, l. hversvetna.

S. 172. Lin. 16. Thorkell Silfri var en naturlig Søn af Thorvald Skiljande i Halogaland.

S. 173. Lin. 4. Ingolfsholt] I et Haandskrift af den gamle Islænder Jon Mortensen om Oldtidslevninger paa Island, har jeg fundet følgende hidhørende: "I Vatnsdal i Hunqvatns Syssel, ved Veien for vesten Vatnsdalsaae, er Yngolfsleide. Denne Høi er ikke andet end som en aflang Steene-

ryg, og de fleeste Folk, som reise der forbi første Gang, lægge en Steen eller flere deri, efter gammel Religion."

S. 175. Lin. 5. "at der vil brænde noget rødt foran;" dette er efter Ordene, Meeningen er: at det betyder noget godt. Denne proverbiale Talemaade forekommer og i Sverris Saga, S. 23.

S. 179. sidste Lin. i Texten: var udfalden, l. vare udfaldne.

S. 184. Lin. 13. fængs, l. fængr.

S. 191 sidste Lin. Kap. 45, l. 46. S. 196.

S. 195. Lin. 20. hiin Vidførle, l. Vidtbereiste.

S. 198. Lin. 10. Denne Hunraud nævnes i *Olafs S. Tryggv.* II. p. 304, hvor han siges at have været en Sønnesøn af Evar, ikke Einar, hiin gamle. Af *Landnamâbok*, p. 203 sees, at disse to Brødre vare Sønner af Vefreid Evarssøn og Gunnhild, Dotter af Erik i Goddalen, Søster til den her omtalte Holmgönguſtarre. Den heele i dette Kap. fortalte Tildragelse forekommer i Korthed i en Codex af *Landnámab.* p. 204.

S. 200. Lin. 4. Þorolfi, l. Þrottolfi.

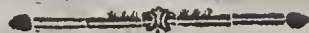
S. 201. Lin. 2. Thorolf, l. Throttolf.

S. 238. Lin. 7 neden fra: Asbyrni, l. Asbirni.

S. 240. Lin. 19. Asbyrni, l. Asbirni.

S. 246. Lin. 7. kann, l. hann.

S. 256. Lin. 6. gó darnádir, l. gódar nádir.

Person- og Sted-Register.

A.

Alvis, Datter af Olaf paa Haukagil, 70. 152. 158.
Alf Aptrkemba, Hakon Jarls Svoger, 250. 252. 254. 256. 260. 262. 268. 274. 276.
Alf, Finnboge hiin stærkes Søn, 284. 292.
Allmannakamb, 322.
An Bogsveiger, 4.
Arnarøre, 278.
As, (en Gaard) 86. 104.
Asa, Gunnbiørn Finnbogasøns Hustrue, 332.
Asbiorn Dettiás, Gunnbiørns Søn i Flatøedalen, 208. 209. 210. 250. 256. 260. 278. 280. 282. 288. 308. 322. 324.
Asbiorn, Finnboges Søn, 326. 332.
Asbiorn Kiøtve, 36. 37. 40.
Asgeir Wdikollr, 124. 125.
Asmund, Ingemund den gamles Træl, 56. 70.
Avalld Ingialds Søn, 182. cfr. Skeggsvalldi.

B.

Bard Styrfinn, 198.
Bard i Vigen, 232.
Bard fra Vigen, 240.
Bard, Bonde paa Grænmo i Halogaland, 244. 246. 248. 250. 252. 254. 276. 318.
Beigadarhol. 64. 70.
Berg hiin modige, 130. 132. 134. 136. 138. 140. 148. 308. 310. 312. 314. 316. 318. 320. 360.
Berg, Finnboge hiin stærkes Søn, 320. 332. 360.
Berse hiin hvide, Kiøbmand, 268. 270. 272.
Berse paa Hvamm, 320. 322. 326. 328. 330.
Biorg Skides Datter, 130.
Biorn, en Nordmand, 176.
Biorn, en Dreng i Island, 298.
Blaaefellsjokull, 161.

Blaaefellsskogsheede, 160.
Blanda, en Elv paa Nordlandet, 74. 200.
Blondudal, 74.
Bødvar, 56.
Bolstadahlid, 296. 297. 298. 304. 306.
Bordøre. 60. 308. 409.
Borg i Vididalen, 130. 136. 142. 146. 148. 290. 292. 294. 296. 298. 302. 308. 316. 320. 326. 328. 332. 358.
Borg (det lille) 130.
Borgarfiord, 46. 49. 58.
Brand Vermunds Søn, hiin runde, 344. 345. 346. 348. 350. 352. 354. 356. 358.
Breidabolstad, 200.
Breidavad, 200.
Bretting, 210. 220. 280. 288.
Brettings Sønner, 280. 282. 286.
Brettingsstad, 210.

D.

Dalla, Berg hiin modiges Hustrue, 308. 312. 318. 320. 332.
Diupaae, 236.
Drommefinn, Thorgeir Liosvetningagodes Søn, 236. 238.

E.

Einar af Thveraae, 42. 43.
Einar hiin gamle, 198.
Eivind Sorkver, 74. 96. 98. 118. 182.
Elfarskiær, 31.
Engihlid, 198.
Eyiarengi, 128.
Eyolf paa Kársnes, 144
Eyolf Valgerds Søn, 282. 288. 290. 294.
Eyolf Finnboges Søn, 312. 332.
Eyolf hiin halte, 332. 333. 354. 356.

F.

Fastolf, 198. 200.
Faxabrand, 140. 142.
Fell, 236. 238.
Finnboge fra Vigen, 232. 234. 236. 238.
Finnboge hiin stærke, 130. 132. 134. 136. 138. 140. 148. fødes, 212. faaer Navnet Finnboge, 238. giftes første Gang, 276. anden Gang, 294. døer, 358.
Finnbogakamb, 288. 322.
Finnbogastad, 334. 338. 344. 358.
Finnbogasteen, 238.
Finnmarken, 252. 253.
Flatøedalen, 208. 209. 210. 234. 326.
Flatøedalsheede, 280. 322.
Forsæludal, 70. 124. 125. 174. 182.
Friderik (Biskop) 194. 196.
Fridmund (fulgte med Ingemund til Island) 56.
Fridmundaraae. 70. 124.

G.

Gallte Ottars Søn, 192.
Gardshorn, 292. 293.
Gautland, 13. 18.
Gautur i Vatnsdal, 74. 96.

Geirmund Sæmunds Søn, 42. 76. 98. 100.
Gestur paa Topt, 212. 214. 216. 220. 222. 224. 226.
Giljaae, 70. 194.
Glæder Thorgilses Broderson, 180. 182. 184. 186. 190.
Gnup i Vatnsdal, 70. 296. 300. 308. 320.
Grækenland, 268. 270. 274.
Grátmyre, 123.
Grenmo, Gaard i Halogaland, 244. 245. 246. 252. 276. 318.
Grim, Brettings Søn, 210. 286.
Grim, Inges Søn, 210. 288.
Grim, Ingialds Søn, 26. 28. 30. 32. 44. 46. 47. 48. 58.
Grim paa Torfastad, 308. 310. 314.
Grimstunga, 70. 152.
Gris Semings Søn, 192.
Groa, 148. 150.
Grund i Vatnsdal, 68. 114.
Gudbrand Thorsteins Søn, 124. 154. 158. 160=168.
Gudbrandsstad, 158.
Gudmund hiin rige paa Mødruvøll, 42. 180. 188. 190.
Gudmund Solmunds Søn, 110.
Gunnbiørn Finnboges Søn, 284. 292.
Gunnbiørn, en anden Søn af Finnboge, 296. 312. 318. 320. 326. 328. 330. 332. 333. 360.
Gunnbiørn Ingialds Søn, 208.
Gyda Sølmundsdotter, Thorstein Ingemunds Søns Hustrue, 110.

H.

Hafnoe i Halogaland, 26. 27.
Hafursfiord, 34. 35. 36. 40. 42.
Hakon Sigurdsen Jarl, 240. 250. 252. 254. 256. 260. 262. 264. 266. 268. 270. 272. 274. 276. 288. 294. 302.
Hallbera Thorodd Hialms Datter, 42.
Halldis, Datter af Olaf paa Haukagil, 158.
Hallfred Vandrædaskald, 70. 158. 192. 193.
Hallfrid Eyolfs Datter, Finnboges Hustrue, 294. 308. 320. 322. 324. 326. 328. 332. 350. 360.
Hallorm, gift med Ingemund Gamles Dotter, 86. 172. 174. 180. 182. 186.
Hallvard, en Nordmand, 111.
Halogaland, 26. 244. 246. 250. 256. 266.
Harald Dofrafostre (Lufa, Haarfager), Norges Konge, 34. 35. 36. 38. 40. 50. 53. 54. 66.
Hauk, to Bærsærker af det Navn, 194. 196.
Haukagil, 70. 152. 158. 168. 196.
Heedehusene, 280. 282.
Helga, Berg hiin modiges Frille, 136. 138. 140. 142.
Helgavatn, 62. 70. 71. 114. 172.
Hermund Eivind Sørkvers Søn, 96.
Hermund Skeggvalldes Søn, 192. 194.
Hiallaland, 114. 122.
Hildur Eivind Sørkvers Datter, 182. 186. 192.

Hlade, 258.
Hof, Ingemund den Gamles og hans Efterkommeres Gaard i Vatnsdalen, 62. 66. 92. 102. 108. 128. 136. 138. 142. 144. 148. 156. 158. 160. 164. 192. 290. 298. 300. 302. 326. 330.
Hollt, 200.
Holmgengustaare. 198.
Hrafn, en norsk Styremand, 72. 74.
Hrafn hiin lille, 236. 238. 280. 282. 284. 286. 288. 300. 314. 316. 330. 332.
Hrafnagil, 164.
Hrodny, Uncs Datter, 78.
Hrofny, Datter af Asgeir Ædikoll, 124.
Hrolleif den store, 76. 78. 80. 108.
Hrolleifsdal, 78.
Hromund Ingiallds Søn, 26. 46. 48.
Hromund halte, Eivind Sorkvers Søn, 98. 118. 120. 122.
Hrutafiord, 60. 148. 308. 326.
Hrutafiordsaae, 122. 146.
Hrutafiordshals, 314.
Hrutastad, 70.
Hruti paa Hrutastad, 70.
Hufuhylr, 120.
Hunavatn, 64. 65.
Hunavatnsmundingen, 68. 69. 72. 180.
Hunavatnsthing, 134. 156.
Hunraud, Vefreids Søn, 198. 200. 202.
Hvamm i Vatnsdalen, 320. 322. 326. 328.
Hvannøre, 46. 58.
Hvati, Ingemund den Gamles Træl, 56. 70.
Hofdastrand, 78.
Hofde, 78. 79.
Høgne, Ingemund den Gamles Søn, 56. 88. 106. 108. 118. 120. 122.
Høgne, Ingolfs Søn, 168. 192.

I.

Iædderen, 34. 35.
Iæmtaland, 4.
Illuge Svarte, 48. 49.
Inge i Flatoedalen, 210. 288.
Inges Sønner, 286.
Ingeborg, Alf Uptrkembas Hustrue, 250. 256. 258. 274. 276. 278.
Ingeborg, Hakon Jarls Søsterdatter, 258. 264.
Ingeborg, i Huset paa Hvamm, 328.
Ingemund Jarl i Gautland, 13. 17. 20.
Ingemund Thorsteins Søn, med Tilnavn hiin Gamle, fødes, 26 følg. med i Hafursfiordslaget, 36. gifter sig, 50. drager til Island, 58. døer og begraves, 94. 96. meere om ham, 98. 172. 204. 290. 328.
Ingiald Bonde i Halogaland, 24. 26. 28. 30. 42. 44.
Ingiald, 208.
Ingolf Thorsteins Søn, 124. 154-158. 160-172.
Ingolfsholt, 172.
Ion, Konge i Grækenland, 268. 269. 270. 272. 274. 358.
Iotunbiørn, 2.

Island, 42. 44. 46. 48. 52. 54. 56. 66. 180. 252. 260. 266. 268. 270. 278. 322.
Islandshav, 278.
Ivar Rognvald Jarls Søn, 39.
Jokull Ingemund Jarls Søn, 13. 15. 17. 20. 56.
Jokull, Ingemund den Gamles Søn, 56. 86. 88. 158. 290. 296. 298. 300. 302. 304. 306. 312. 314. 316. 320. 326, 328. 330. 336. 338. 342. 344. 354. 356.
Jokullsaae i Flatødalen, 210.
Jokullsaae i Skagafiord, 122. 146.
Jorun, Ingemund den Gamles Datter, 56. 124.
Jorund Hals, Thorer Jarls Søn, 56.68.
Jorundarfield, 68.

K.

Kalf Asgeir Ædikolls Søn, 124.
Kársnes, 120. 144.
Kársnesland, 86. 87.
Ketill Thrumur, 2. 3. 4. 15. 16. 24. 26.
Kiartan Olaffen, 124.
Kinn, 236.
Klakkaorm, s. Hallorm.
Knarrarøre, 240.
Kol, Huusfoged paa Hof, 310. 312. 314.
Kolbein, 80.
Kolfinna Skeggsvaldes Datter, 192.
Kolkumyrar, 200.
Kornsaae, 122. 150. 152. 172. 186.
Kornsárland, 87.
Krosluheller, 186.

L.

Langadal, 198.
Leikny, Thorgeir Liosvetningagodes Medhustrue, 236.
Leiruvog (Leiraaevaag) 58. 59.
Liosavatn, 236. 238. 240. 284. 288. 294. 322. 324.
Liot, Hrolleifs Moder, 76. 78. 80. 84. 86. 102. 106. 108.
Lodinn, en norsk Styremand, 326. 330.

M.

Már Jorundsen, 72. 114. 116. 118. 120. 122. 144. 148. 150.
Mársstad, 70. 114. 134. 144.
Melrackahol, 332.
Melrackasletta, 122.
Miol, An Bogsveigers Datter, 2.
Moberg, 198.
Mogilslækr, 68. 70.
Munthangsøre, 162. 163.
Mødruvoll, 294.

N.

Nautabu, 110.
Nordlendingafiordung (ɔ: Nordlandet) 138. 200.
Nordurárdal, 58.
Norge, 2. 34. 36. 38. 60. 66. 202. 210. 238. 244. 260. 266. 268. 270. 274. 278. 330. 360.

O.

Odd, Unes Søn, 78. 80. 82.
Olaf paa Haukagil, 70. 152. 158. 168. 196.
Olaf Tryggvasøn, Norges Konge, 294.
Orm Skeliamoli, 2.
Orm Thorgilsson, 180.
Ottar paa Grimstunga, 70. 152. 154. 156. 158. 160. 162. 164. 168. 192.

R.

Ragnhild, Finnboge hiin stærkes Hustrue, 256. 258. 262. 264. 270. 274. 276. 278. 284. 290. 292. 294.
Ragnvald Jarl, 38. 39.
Raud, en Søerøver, 318. 320.
Refkell (fulgte med Ingemund til Island) 56.
Reginleif Sæmunds Datter, 42.
Reikiavell, 198.
Romsdal, 2. 4. 6. 15.

S.

Sæmund fra Sogn, Landnamsmand, 30. 31. 34. 36. 40. 42. 43. 76. 80. 84. 98.
Sæmundarhlid, 42. 98.
Sandøe, 250. 251. 254. 256. 262. 270. 274. 276. 278.
Saudadal, 64. 70.
Signy, Thorkell Silfres Hustrue, 172. 174.
Sigrid, Inges Hustrue, 210.
Sigrid Klakkaorms Datter, 182.
Sigrid, Thorgrims Hustrue paa Bolstadahlid, 296.
Sigurd, Brettings Søn, 210. 286.
Sigurd Hlodversen, Jarl paa Orkenøe, 176. 177. sq.
Sigurd paa Gnup, 296. 308. 322.
Sirpa, Gests Hustrue, 212. 214. 216. 218. 220 222. 224. 226.
Skagafiord, 42. 43. 84. 98. 122. 146. 304.
Skagastrand, 200.
Skeggiastad, 110. 114.
Skeggsvalldi, 192.
Skialfandi, 230. 251.
Skialfandafiord, 231.
Skidi, paa Skidastad, 130. 132.
Skidi, en Nordmand, 210. 212. 308.
Skidastad, 132.
Skotland, 128.
Skum, 202.
Sleggiufall, 344.
Smidur, Ingemund den Gamles Søn, 56. 88.
Smidiuvatn, 62.
Sognsøe, 32 33. 34.
Spaaekonefell, 186. 187. 190.
Stigandahrof, 68.
Strand, 148.
Surt, Ingolfs Søn, 168. 192.
Svart, en Bandit, 162-68.
Svart, en Hyrde, 306.
Svartfellsmyrar, 166.
Sviaskiær, 30. 31. 32.
Svinadal, 70. 184.
Svinavatn, 64. 180.

T.

Thingerasveit, 170.
Thiofadal, 198.
Thora, Brettings Hustrue, 210.
Thora, Thorgrims Datter, Thorkels Hustrue, 296. 298. 302. 304.
Thorarinn Gode paa Vidimyri, 304. 314. 316.
Thorbiorg Bœlarbot, Asgeir Ædikolls Datter, 124.
Thorbiorn Slegfall, 338. 340. 342. 344.
Thord Biorns Søn paa Hofde, 78. 79. 84.
Thordis, Ingemund Jarls Datter, Thorsteins Hustrue, 13. 20. 24. 28.
Thordis, Ingemund den Gamles Datter, 62. 86.
Thordis Spaaekone, 186. 187. 188. 190.
Thordisarhollt, 62.
Thordisarvik, 62.
Thorer Finnboges Søn, 312. 332. 344. 345.
Thorer Haklang, norsk Underkonge, 36. 37.
Thorer Jarl den tause, 50.
Thorer Inges Søn, 210. 288.
Thorer Hafursthio, Ingemund den Gamles Søn, 56. 88. 108. 110. 126. 140. 150. 152. 158. 196. 290. 300. 302. 310. 316.
Thorer (fulgte med Ingemund Gamle til Island) 56.
Thorer, en Bandit, 160.
Thorey, 148. 150.
Thorfinn paa Breidabolstad, 200.
Thorgeir, Finnboges Søn, 326. 332.
Thorgeir Liosvetningagode, 208. 209. 222. 224. 236. 238. 240. 260. 278. 284. 288. 290. 294. 296. 298. 320. 322. 324. 326. 332.
Thorgerd, Asbiorn Dettiáses Hustrue, 208. 210. 212. 324. 326.
Thorgils ved Svinavatn, 180. 182. 184. 186. 188.
Thorgrim paa Bolstadahlid, 296. 298. 302. 306.
Thorgrim paa lille Borg, 130.
Thorgrim, Finnboges Søn, 332.
Thorgrim, Hallorms Søn, 86. 122. 150. 152. 172. 174. 176. 180.
Thorgrim Skinnhufa, 114. 115. 116. 118. 120. 122.
Thorgrim, en Bandit, 334. 336. 338.
Thorkell Krafla, 152. 158. 172. 174. 198. 202. 204.
Thorkell, Sigurds Søn, 296. 298. 300. 304. 306. 314.
Thorkell Silfri, 172. 174. 176.
Thormod, Ven af Ingemund, 74.
Thorny, Asbiørn Dettiáses Dotter, 210. 308.
Thorodd Hialm, 42.
Thorolf Heliarskinn, 70. 124. 126. 128.
Thorolf Leikgode, 198. 200.
Thorolf Skeggi, 110. 112. 114.
Thororm paa Tunga, 86. 158. 180. 182. 186. 188. 190.

Thorormstunga, 86.
Thorstein, Brettings Søn, 210. 286.
Thorstein, Ingemund den Gamles Søn, 54. 88 sq. gifter sig, 110. forviser Berg og Finnboge, 146. døer, 158. meere om ham. 160. 172. 194. 196. 204. 290. 302. 310. 312. 354. 356.
Thorstein, Ketill Thrums Søn, 4. 48. fl.
Thorstein, en Dreng, 298.
Thorvald Kodrans Søn, hiin vidtbereiste, 194. 196.
Thorvald Modskegg, 292. 294.
Thorvald Thorgilses Søn, 180. 182. 184.
Throndhiem, 202.
Throttolf, 198. 200. 202.
Thveraae, 49.
Thveraaehlid, 48. 49.
Topt, 212. 222.
Torfustad, 308.
Trekyllisvik, 148. 149. 332. 334.
Tunga, 86. 110.

U.

Ulfhedinn, Vefreids Søn, 198. 200.
Ulfhild, Hakon Jarls Søsterdatter, 258.
Ulfkell, 56.
Unadal, 78. 79.
Undirfell, 110. 140.
Uni i Unadal, 78. 80. 82. 84.
Upland, 5. 6.
Urdarkøttr, 216 fl. s. Finnboge hiin stærke.
Urdarvatn, 62. 68.
Uxe, 280. 282.

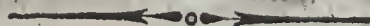
V.

Valgerd, Ottars Datter, 70. 154. 158. 162. 168.
Vatnafiord, 64.
Vatnsdal, 62. 64. 70. 74. 108. 142. 160. 164. 172. 174. 200. 290. 296. 312. 320. 328.
Vatnsdalsaae, 62. 70. 88. 114. 132. 310.
Vatnsdølerne, 108. 112. 132. 134. 172. 174. 186. 188. 190. 192. 194. 198. 204. 328. 330. 334. 338. 354.
Vatnshlid, en Gaard, 304.
Vatnsskard, 305.
Vefreid, Einars Søn, 198.
Vefreid, Sigurds Hustrue paa Gnup, 296. 308.
Vereid, Thorgrims Frille ved Kornsaae, 150. 180.
Vermund fra Østfiorden, 344. 346. 348. 350. 354.
Vestrhop, 108.
Vididal, 60. 142. 146. 290. 294. 326. 328. 332. 358.
Vidiдøler, 132.
Vidimyri i Skagafiord, 304. 305.
Vigabardi, Gudmunds Søn, 110.

Vigdys, Ingemund Jarls Hustrue, 13. 20.
Vigdys, Thorer Jarls Datter, Thorsteins Hustrue, 50. 54. 62. 66.
Vik, 322.
Vilmund, Thorarins Søn, 304. 314. 316.

Ø.

Øefiord, 164. 282. 283. 324.
Øre i Flatøedal, 208. 212. 214. 218. 224. 226. 234. 238. 240. 278. 280. 282. 284. 288. 324. 326.
Ørkenøerne, 38. 176.
Øsifiorden, 354.

Sag-Register.

A.

Ahnelse, 15. 236. 238. 241.
Althing, 168. 188. 330.
Arv efter Forældre, 108. 180. 322.
— — Skibsmandskab, 234. 235. 238. 244.
— — efter Fostermoder, 332.
— af Herredømme, 24.

B.

Bærsærksgang, 126. 150. 152. 153.
Bærsærker, 36. 37. 194. 196.
Befæstninger, 70. 124. 126. 178. 291.
Befordringsmidler i Oldtiden, 59.
Begravelse, 7. 48. 96. 170. 172. 173. 238. 322. 368.
Belønning for Tieneste i Krig, 38. 40.
Besiddelsestagelse af Land, 42. 43. 48. 58. 62. 64. 68. 70.
Biørne, 64. 66. 246. 247. 266. 365.
Blaaemænd, 262. 263. 264.
Blodhævn, 96. 97. 98. 100.
Boskab, 9.
Brætspil, 100.
Brydning, 264. 320. 326. 328.
Bryllup, 50. 132. 182. 276. 294. 298. 310.
Bøder, 122. 132. 168. 190. 194. 198. 200. 276. 282. 350.
Børneopdragelse, 26. 27. 318. 326.
Børns Udsættelse, 150. 151. 152. 153. 212. 216. 226.

C.

Christendommens Forkyndelse i Island, 194. 195. 196. 198. 204. 274. 320.
— — — — i Norge, 294.

D.

Drab, 194. 196.
Drømme, 148. 174.

Dyrkelse af Heste, 140.
Døbeklæder (hvide), 196.

E.

Eftermaal, 177. 282. 284. 288.

F.

Faar, 64. 114. 182.
Faarehyrde, 104.
Fieldgræs, 214. 215.
Finner, 52. 53. 55.
Fiskerie, 88. 89. 94. 218. 220. 221. 334. 335. 346. 348.
Folkeforsamling, 96. 108. 119. 192.
Foræringer, 29. 31. 32. 40. 66. 68. 180. 238. 270. 274. 302. 312. 356. 358.
Forlig, 122. 162. 168. 176. 186. 188. 194. 200. 202. 354. 356.
Forviisning, 84. 122. 123. 146. 148. 160. 290. 332. 333. 334. 338. 344. 346. 350.
Freyr, 140.
Freyrs Billede, 44. 50.
Frierie, 298.
Frigivelse, 180.
Frigivne, 202.
Friller, 296.
Fruentimmers Deeltagelse i Rettergang, 188. 189.
Frugtbarhed (Islands), 60. 62. 65.
Fylgier, 148. 149.

G.

Giærder, Giærdesætning, 336. 337.
Giestebud, 26. 40. 42. 50. 54. 136. 138. 148. 222. 276. 278. 294. 302. 310. 312.
Giestfriehed, 72. 128. 129. 244.
Giftermaal, 296.
— — mod Faderens Villie, 210. 212.
Godord, s. Herredsforstanderskab.
Græsning i en andens Eng, 128. 130. 146.
Graad, Tegn paa Modløshed, 128.
Gravhøie, 318. 368.
Guldringe, 180. 270. 274. 282. 302.

H.

Handel, 72. 74. 118. 162. 176. 270. 272.
Herredsforstanderskab, 68. 69. 108. 153. 172. 174. 176. 192.
Heste, 140. 278. 280.
Hestekamp, 108. 140.
Hestes Dyrkelse, 140. 141.
Hoftieneste, 178. 268. 274.
Holmgang, 134. 136. 138. 146. 198. 312.
Holt, 171.
Horn at drikke af, 196.
Hornringe, 293.
Hudfat, 233.
Huler, 169. 252.

Huuse, 9. 66. 68. 98. 100. 104. 105. 160. 184. 186.
Huusrøgning, 113.
Hytter paa Thinget, 188. 192. 193.
Høeavl, 280. 282. 340.
Høegiærde, 134. 137. 140.
Høeslæt, 340. 341.
Høimodighed mod sin Banemand, 95.
Høisæde, 96. 98. 108. 174. 184.
Høisædespiller, 50. 62. 63.
Høvdinge, 108. 332. 334.

J.

Jarldømme, 15.
Jarlsværdighed, 24.
Jærtegn, 13. 15.
Ild paa Ildsted, 104.
— at varme sig ved, 310.
Ilds Vielse, 196.
Injurie (reel), 132. 312. 322.
Jordstrimler (at gaae under), 134. 135.
Islands Frugtbarhed, 65.
— Love, 67.
Islændernes Hiemmelyst, 268.
Julefesten, 276.

K.

Kamp, 120. 170. 286. 300. 306. 314. 328. 330. 350. 352.
Kapper (vævede), 319.
Kar til Drikkevare, 9.
Katte, 110. 112.
Kiortel (uigiennemtrængelig), 80. 82.
Kirke (christen), 198. 334. 358.
Kiøb af Land, 148.
Kiøbmandskab, 180.
Kiøbmænd, 73. 268.
Klæder, 128. 129. 130. 132. 133. 180. 188. 216. 217. 220. 222. 250. 270. 310.
Krigsbytte, 178. 180.
Krigstog, 178.

L.

Læmlæstelse (tilsigtet), 164. 165.
Land (herreløst), 114.
Leege, 60. 76. 96. 98. 108. 178. 326.
Lehne, 19.
Leidarthing, 109.
Lodder, 40. 44. 46. 50. 52. 62. 362.
Lodkastning, 174.
Love, 64.
Lykke, 7. 17. 26. 73. 108. 138.
Lysning i Kuld og Kion, 172. 174. 176.
Løngang under Jorden, 127.

M.

Malt, 148.
Manddrab, 82. 184. 192.
— — begaaet af et Barn, 176. 177.
— — Forligelse efter, 22. 84. 176. 194. 200. 276. 290.
— — Hævn efter, 96.

Medgivt, 276. 298.
Menneskeofring, 70. 124. 127.
Mord (kiøbt), 160. 166. 336. 342.

N.

Navne paa Skibe, 68.
— — Vaaben, 74.
Navngivelse af Personer, 15. 24. 26. 54. 56. 62. 216. 238. 283. 320. 322.
— — af Steder, 58. 60. 68.
Nidingsnavn, 137.
Nidstang, 136. 137. 142. 143. 312.
Niord, 202.
Nordmænd i Island, 110. 111. 114. 326. 330.
Nødild, 230. 232. 233.

O.

Offerhuus, stort (Hof), 62. 74.
Offerhuus, mindre (blothûs), 104.
Offerhuler, 124. 126.
Offerklæde, 104.
Offringer, 102. 105. 106. 124.
Ordholdenhed, 18.
Ordsprog, 11. 46. 54. 58. 62. 98. 190. 244.

P.

Pantserskiorte, 81.
Pengeberegning, 100. 101. 122. 227. 268. 269. 272.
Priis, sadt paa en Biørns Liv, 246.
Processer, 134. 162. 168. 188. 190. 284. 288.

R.

Reisende, 128. 130.
Religion (hedensk), 96.
Rigdom, 202.
Runer, 142.
Røgning, for at forjage Fiender, 112.
Røvere, 5. 9. 124. 169.

S.

Sæter, 166. 170. 192. 246.
Saar, 122.
Sacramenter for Døende, 322.
Saxsværd, 11.
Seid, 42. 44. 45.
Selvdom, 122. 190. 354. 356.
Selvdrab, 96.
Seng, 9.
Silkeskiorte, 13.
Silketelt, 232.
Skat, 252. 254. 264.
Skiæbne, 11. 44. 46. 54. 58. 62. 98.
Skibbrud, 242.
Skibe, 68. 69. 74. 96. 108. 118. 230. 232. 235. 240. 254. 255. 278. 326.

Skifte efter Forældre, 100. 108.
Skov, 60. 364.
Slæde, 140.
Smidighed, 310.
Solens Skaber (Troe paa), 96. 97. 152. 196.
Spaaeqvinder, 44. 45. 62.
Spyd, 164. 166.
Spøgerie, 114.
Stæders Navne, 63.
Stodheste, 279. 312.
Styremænd, 72. 162. 176. 240.
Styrke, 220. 228. 248. 274. 310. 324. 325.
Sværd, 72. 74. 108. 120. 134. 170.
Sviin, 64. 65. 182.
Svømning, 266. 310.
Sønnebod, 38.
Søerøverie, 24. 25. 26. 28. 29. 30. 36. 38. 320.
Søeslag, 36. 38.
Søvn (betydningsfuld), 336. 340. 346.

T.

Tempel, s. Offerhuus (Hof).
Thing, 17. 122. 134. 210. 228. 262.
Tidender (Skik at fortælle), 128. 130.
Tidlig Legemsmodenhed, 216. 220. 222. 228.
Tiding paa Skibe, 233.
Tilnavne, 274. 283.
Troe paa sig selv, 272.
— — Solens Skaber, 96. 97. 152. 196.
Troldom, 52. 76. 98. 106. 107. 110. 112. 114. 118. 120. 136. 142. 150. 151. 172. 174. 186. 188. 198. 292. 368.
Tun, 221.
Tyre, 228.
Tyverie, 168.
Tømmer hentet fra Norge, 66.

U.

Ulfhedner, 36. 37.
Uveir opvakt ved Troldom, 142. 198.

V.

Vædre, 58.
Vært, (Tegn til Mod) 7.
Vaaben, 36. 72. 74. 234. 238. 248. 274. 284. 306. 365.
Vaaben agtede høit af de Gamle, 72.
Venskab, 96.
Vindskeeder, 161.
Vinterophold, 76. 164. 308.
Viser, 104.
Voldgivt, 188.
Volva, s. Spaaeqvinder.

Æ.

Ædelmodighed mod Fiender, 13. 22. 94. 96.

Ægte Børns Arveret, 180.

Ø.

Øsning (Skibes), 235.

Øxe, 126. 160. 174. 180. 184.

Rettelse.

S. 6. Lin. 17. Hvar, l. Hér.

